2/05

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 13 (305)
Anul X
1 aprilie 1961

Îndrăzneală
(pag. 3-4-5-6)

1 ÎN PLINĂ ÎNTRECERE PENTRU CALITATE. Pe porțile uzinei „Steaua Roșie" din București va ieși în curînd încă o remorcă basculantă. Înainte de aceasta însă, remorca este supusă unui ultim și sever examen de calitate: verificarea instalației hidraulice.

2 ÎN ÎNTÎMPINAREA MĂREȚEI ANIVERSĂRI DE LA 8 MAI. În aceste zile în care poporul nostru se pregătește să aniverseze 40 de ani de glorioasă existență a partidului, Muzeul de istorie a Partidului Muncitoresc Romîn cunoaște o deosebită afluență. Iată în fotografie un grup de elevi ai Școlii medii nr. 3 din Craiova, aflați în excursie la București (în vacanța de primăvară), urmărind cu atenție și emoție explicațiile ghidului în fața machetei ce reprezintă zidurile Doftanei.

3 O NOUĂ EXPOZIȚIE ÎN CAPITALĂ. În localul A.R.L.U.S. din strada Batiștei s-a deschis recent expoziția intitulată „Ocrotirea naturii în R. P. R.", cercetată cu interes de public.

4 DUMINICĂ ÎN SAT. În fața sediului G. A. C. „Drumul lui Lenin" din comuna Cetate, regiunea Oltenia. Prezența impresionantului număr de motociclete nou-nouțe aparținînd colectiviștilor este și ea un semn al bunăstării mereu crescînde.

fotocronica FLACĂRII

ÎNDRĂZNEAȚĂ

PROIECTANȚII DE LA „PROIECT-BUCUREȘTI", CONSTRUCTORII ÎNTREPRINDERII ȘANTIER NR. 5, AJUTAȚI DE METALIȘTII DE LA ÎNTREPRINDEREA DE PRODUCȚIE INDUSTRIALĂ NR. 139, AU CREAT O NOUĂ „FABRICĂ DE CASE"

Sîntem foarte aproape, dar șantierul experimental încă nu se vede. Și el trebuie să fie totuși aici, la două sute de metri de Piața Chibrit, pe Calea Griviței. Lucrarea e la început dar ar trebui să se vadă măcar macaraua, gigantica macara-turn, rotindu-și brațul cu care manipulează panourile de prefabricate; ar trebui să vedem platformele (treilerele) săltînd greoi sub încărcătura lor de beton și cotind stîngaci, cu toate cele douăsprezece roți. Dar nu apare macaraua-turn, nu circulă treilere și — de neconceput! — nu se aude vacarmul șantierului.

— Am ajuns — spune inginerul proiectant. Se lucrează în plin.

Dar aici e numai o hală (și încă destul de scundă), o șină galbenă aeriană pe care circulă domol panourile de prefabricate și etajul întîi al unui bloc pe care se mișcă, asemeni unui scarabeu metalic, o mașină care... care nu seamănă a nimic cunoscut, numită macara reversibilă.

Și — culmea! — un om mătură. Se mătură pe șantier! E ca și cum ai asculta muzică într-un atelier de cazangerie.

Imaginea clasică a șantierului de construcții, a șantierului clocotind de mișcare, gălăgios, a șantierului

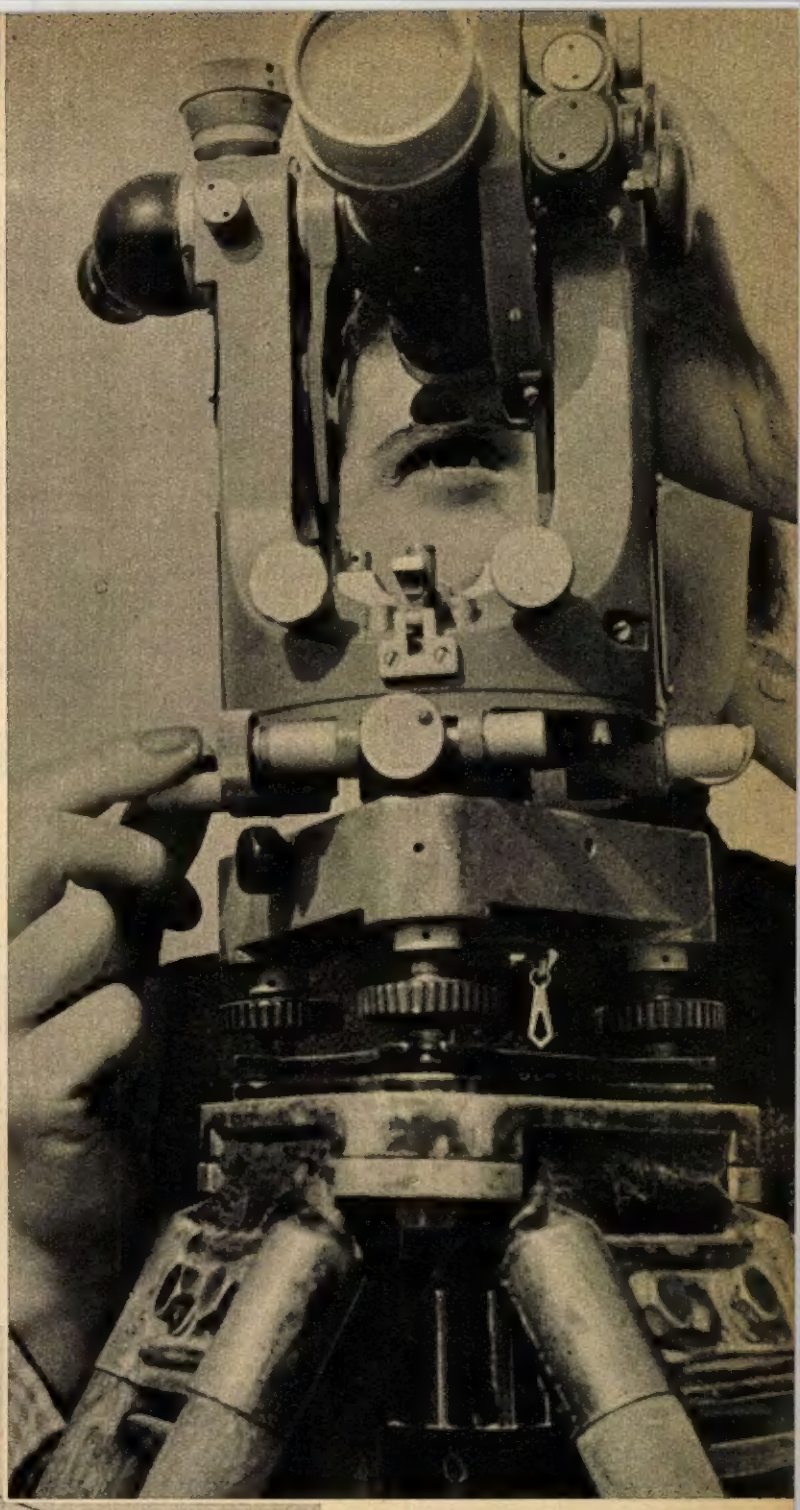

1

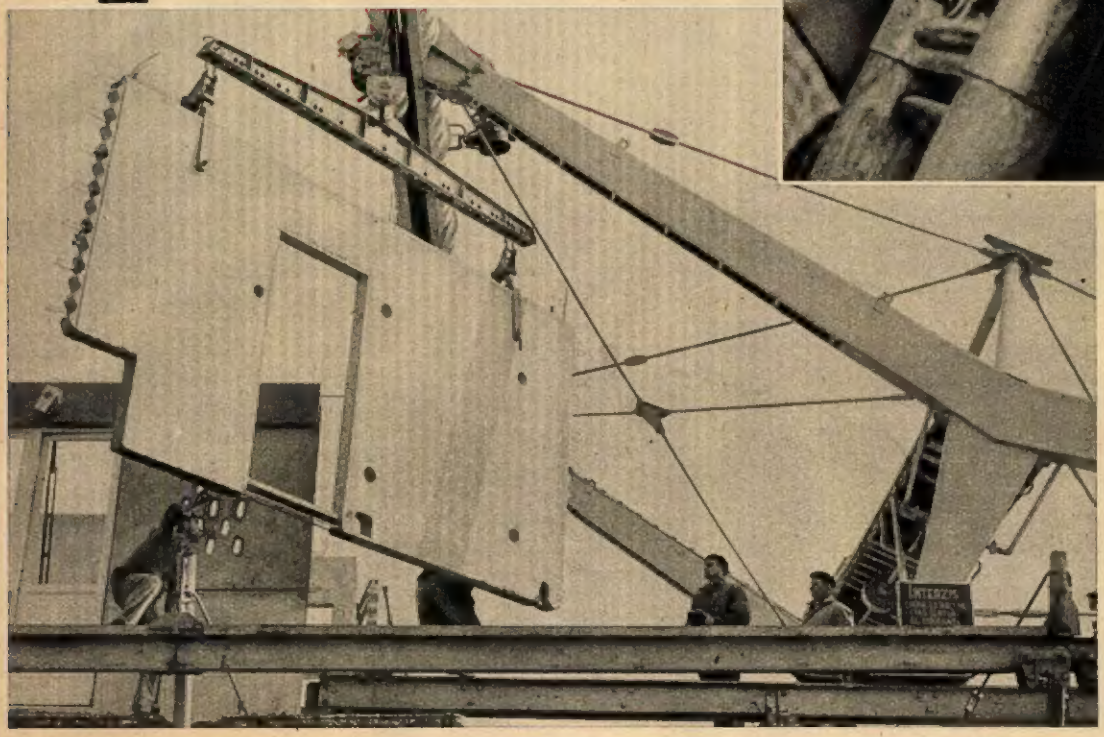

1 Panoul-perete în curs de montaj. Se văd clar capetele firelor ce vor fi sudate, îmbinarea fiind apoi monolitizată cu beton.

2 „Atenție! Reperul de montaj cinci centimetri mai spre stînga". Astfel, înainte de a fi montat, panoul are locul trasat cu precizie.

pe care oamenii trebuie să circule, dacă nu în cizme de cauciuc măcar în bocanci — s-a răsturnat.

În ciuda titulaturii de „şantier experimental", nu sîntem totuşi într-un laborator care elaborează un prototip. Din cele 3 000 de apartamente ce se ridică pe Calea Griviţei, 960 vor fi construite de şantierul experimental. Iar ritmul preconizat al executării lucrărilor este de 4 apartamente într-un schimb.

S-ar putea spune că avem de-a face cu o fabrică de case. Dar şi „Progresul" e o fabrică de case: toarnă pereţi, planşee, scări şi le trimite la domiciliul clientului. Şi atunci? Ce reprezintă atunci acest atelier acoperit cu polietilenă (numit poligon de prefabricate)? Ce reprezintă monoraiul şi macaraua reversibilă? O fabrică ce lucrează la „domiciliul clientului" şi care, în clipa cînd aci totul se va termina, va fi demontată, începînd cu acoperişul, şi transportată pe alt şantier.

Totul e deci mobil pe şantierul experimental de pe Calea Griviţei: atelierul, calea de transport, macaraua.

Pînă acum (şi acum încă) prefabricatele, confecţionate în fabrici stabile, erau (şi sînt încă) transportate pe şantierele de construcţii cu treilerele — nişte platforme mari pe pneuri. Dar pentru a remorca treilerele e nevoie de tractoare şi pentru a le face să circule — de drumuri. Trebuie deci să se construiască drumuri de o parte şi de alta a viitoarei clădiri, pe care să se mişte aceste platforme greoaie. Iar montajul se desfăşoară într-un ritm şi transportul panourilor în alt ritm, impus de zeci de factori care scapă montorilor. Este deci nevoie şi de un depozit intermediar în apropierea construcţiei, în care prefabricatele să-şi „aştepte" rîndul la montaj. Şi toate astea costă. Costă treilerele, drumurile, tractoarele, costă depozitul intermediar. Antecalculele arată că reducînd cu numai 500 de metri distanţa de transport a prefabricatelor necesare celor 2 000 de apartamente din b-dul 1 Mai, costul construcţiei ar scădea cu 400 000 lei! De obicei însă, prefabricatele sînt montate la şase, şapte, zece, cincisprezece kilometri de locul unde au fost produse.

Atelierul mobil reduce nu numai transportul; el reduce propriile sale investiţii, amortizîndu-le mult mai repede decît o fabrică fixă. Şi dacă aceste argumente economice vi s-ar părea insuficiente, luaţi în consideraţie doar argumentul calităţii: transportul echivalează uneori cu un mic cutremur. Culcat pe treiler, planşeul e supus unor zguduiri... seismice care uneori duc pînă la fisurare.

Totuşi cum poate ajunge panoul la clădire, dacă nu e transportat? Numai dacă e confecţionat la faţa locului. El a început prin a fi turnat între două diafragme de mozaic, i s-au montat ferestre, instalaţii de apă şi căldură, a fost lăsat să se usuce, a fost vopsit şi — dacă prezintă defecte — retuşat. Ridicat cu troliul, transportat în sensul fluxului tehnologic, apartamentul nouăsprezece e gata să părăsească atelierul pentru a se căţăra la

3

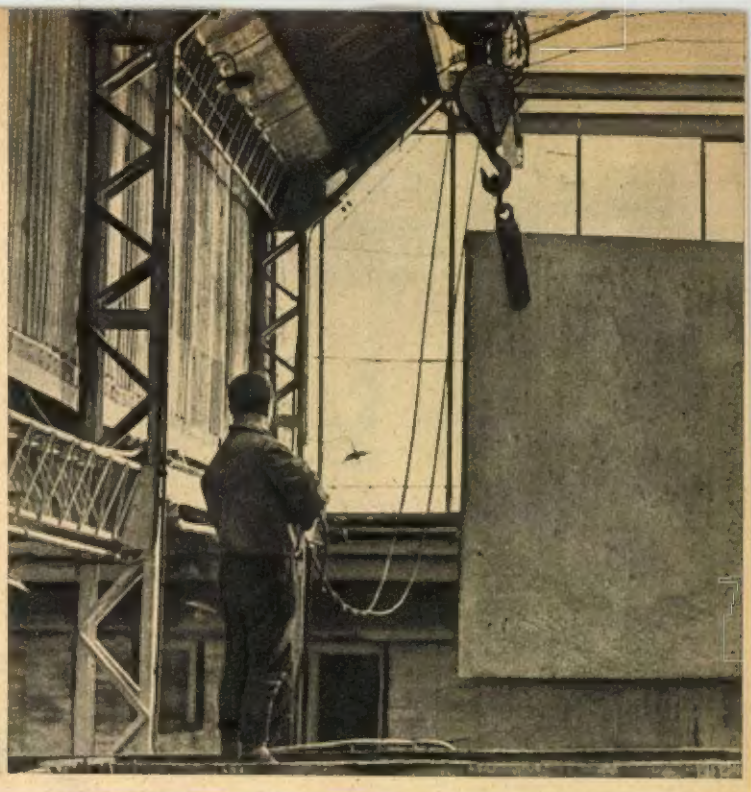

4

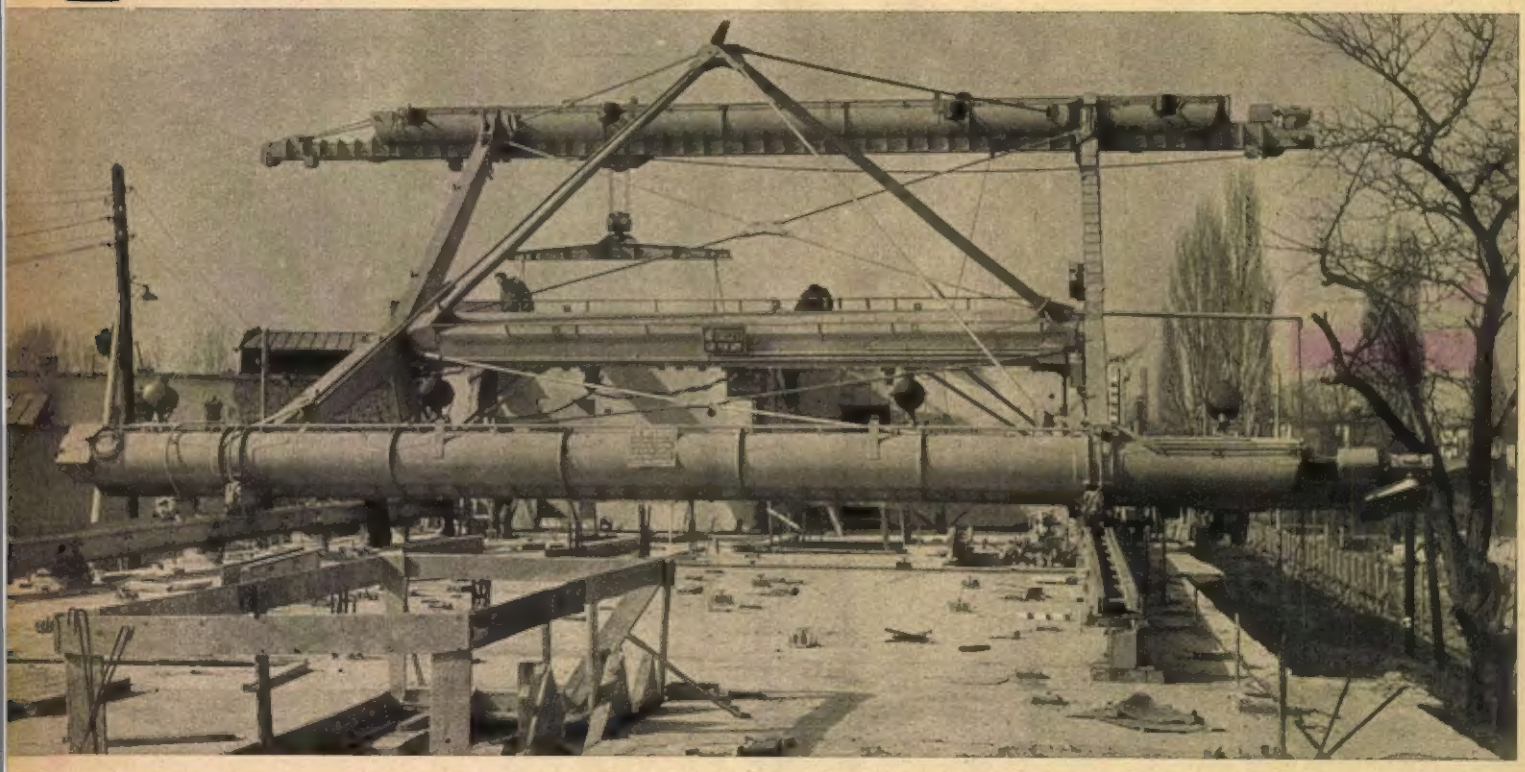

5

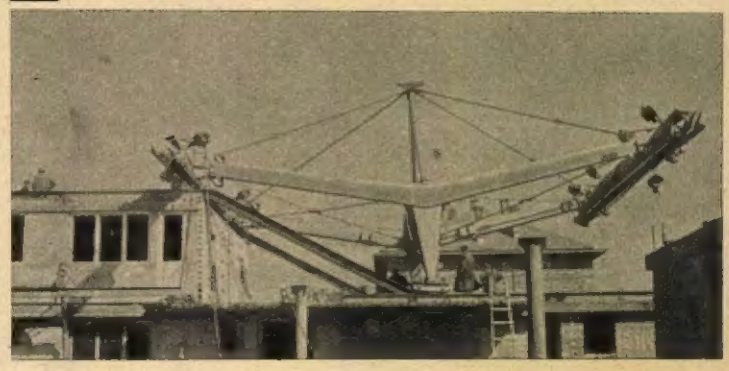

3 Panoul e transportat spre depozitare.

4 Vedere generală a macaralei. Grinda tubulară din față — care folosește ca lest, fiind plină cu apă — se poate ridica prin golire luînd rolul grinzii aflate în aer, care devine, la rîndul ei, lest.

5 Macaraua reversibilă, gata să urce pe planul înclinat cu cremalieră de la un etaj la altul.

6 ...îat-o urcînd pe planul înclinat prevăzut cu cremalieră de la etaj la etaj.

7 Se montează un panou de planșeu.

6

7

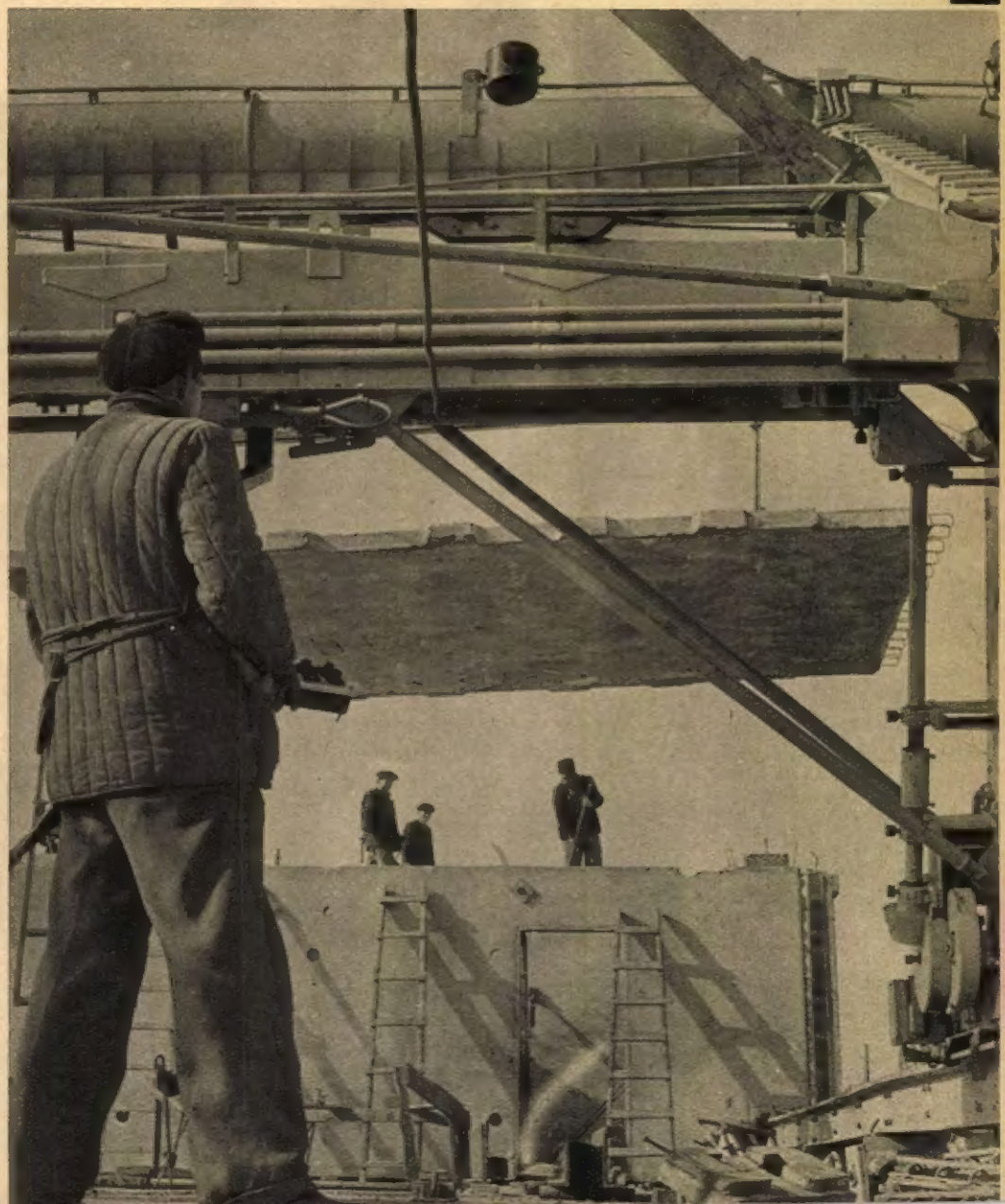

8

etajul patru, între baie şi dormitor. Dar cum?

Mai întîi cu ajutorul monoraiului.

Monoraiul e un soi de funicular în care cablul e înlocuit cu o şină rigidă. Jos pot fi oricîte hîrtoape, gropi, movile de pămînt — panoul, suspendat de rolele glisante pe monorai, alunecă nestingherit. Şina e sinuoasă — ea coteşte prin spatele atelierului şi, ajungînd în dreptul clădirii respective, o urmează în toată lungimea ei. Astfel nu mai e (din nou) nevoie de treilere, de drumuri speciale, de depozite intermediare, monoraiul ţinînd locul tuturor — sau, dacă vreţi — făcîndu-le pe toate inutile.

Ajuns la capătul călătoriei pe monorai, panoul îşi începe drumul pe verticală. Aici intervine o macara bizară, macaraua-reversibilă — care nu seamănă nici cu macaraua-turn, nici cu macaraua-portal (numită „capră"), nici măcar chiar cu cea cătărătoare folosită la construcţiile cu schelet metalic. Macaraua-reversibilă e originală şi aici proiectantul a dat răspuns unei multitudini de probleme.

Mai întîi pentru că ea nu necesită cale de rulare pe sol (teren nivelat, traverse, şine).

În al doilea rînd pentru că ea poate ridica panouri de şase tone — în timp ce puternica macara-turn, care-şi învîrte braţul de fier profilat deasupra oraşului, saltă doar planşee de patru tone şi jumătate — şi asta nu fără efort, cînd sînt distanţate de coloana ei. În al treilea rînd pentru că montarea ei durează trei zile cu calea de rulare cu tot, în vreme ce la precedenta, fără a socoti calea de rulare (teren nivelat, traverse, şine), montajul ţine cel puţin şase zile. În al patrulea rînd pentru că macaragiul, fiind la doi paşi de panoul montat, urmăreşte el însuşi operaţia, în vreme ce în cabina macaralei-turn, aflată la zeci de metri de panou, trebuie să capete indicaţii, dacă nu prin semnalizarea cu fanioane — măcar din partea unui om ce are voce de stentor şi plămîni de scufundător.

9

Dar dacă macaraua reversibilă n-are şine în jurul construcţiei respective sau nu încalecă de tot clădirea, ca macaraua-portal, cum lucrează?

Ea se montează deasupra parterului turnat monolitic, pe două şine. Începîndu-şi lucrul dintr-un capăt al clădirii, ea montează, prin retragere, pînă aproape de celălalt capăt. Se fixează apoi un plan înclinat cu cremalieră de la parter la planşeul etajului unu, abia montat, şi macaraua se cătără ca o enormă răgace, pînă ce ajunge la următorul nivel. Fiind simetrică, prin schimbarea lestului, se roteşte într-un balans foarte lent, spatele devenind faţă şi, montînd cîteva panouri prin înaintare, ajunge la capătul clădirii, după care îşi reîncepe ciclul.

★

Să proiectezi o macara a cărei înălţime de lucru e practic nelimitată, o macara ce se ridică singură şi care e manevrată prin apăsări de buton de un om care se plimbă pe acoperişul clădirii — aceasta a cerut colectivului inginerului G. Aznavorian nu numai ingeniozitate şi pregătire tehnică, dar şi îndrăzneală. Să înlocuieşti o fabrică fixă printr-un atelier mobil care ancorează din loc în loc şi lasă în urma lui un cartier întreg — aceasta cere nu numai o profundă documentaţie, dar şi curaj. Să propui înlocuirea treilerelor şi tractoarelor cu o şină aeriană, suspendată în consolă — asta cere înaintea imaginaţiei, îndrăzneală.

Totdeauna introducerea noului cere îndrăzneală. Şi aici sînt noi panourile de şase tone care îmbracă întreg apartamentul, e nouă metoda de a îngropa în panouri instalaţiile de încălzire, cele sanitare şi, în parte, cele electrice, e nouă producţia asta de pereţi gata tencuiţi şi de podeste gata mozaicate.

E documentat, e tehnic, e normal — dacă vreţi — dar e totodată nou şi curajos. E o experimentare originală a industrializării construcţiilor, pe linia trasată de partid. E însuşirea acestei linii în mod organic şi totodată un răspuns imediat dat luptei pentru calitate, economii şi rapiditate în construcţii — şi nu un răspuns de laborator; şantierul numără 960 de apartamente. Şi cel care urmează în bulevardul 1 Mai va avea peste 1 100 apartamente. E o experienţă la nivelul ritmului ce a fost imprimat construcţiei de locuinţe în ţara noastră. („Proiect-Bucureşti" a proiectat 7 000 de apartamente în 1959, 14 000 în 1960 şi va proiecta 25 000 în 1961). Sarcinilor trasate de partid, proiectanţii şi constructorii le-au răspuns cu îndrăzneală.

C. BACIU

Fotografii de E. IAROVICI şi A. MIHAILOPOL

10

8 Acoperişul de etilenă al unuia din cele paisprezece tronsoane ale halei.

9 Vopsitorii ca şi tîmplarii nu mai trebuie să lucreze pe schele, în frig, în bătaia soarelui sau a vîntului; ei îşi văd de treabă în marea hală încălzită acoperită cu polietilenă.

10 Controlul de calitate verifică dimensiunile panoului: o mică diferenţă de cotă ar face ca el să nu mai poată fi montat. Dar cotele corespund.

Businessul: AFRICA

AJUTOR SAU JAF?

de D. BABOIAN

● CÎND URMAŞII LUI STANLEY OFERĂ AFRICA... AFRICANILOR ● „OPERAŢIUNEA SPARGERE" ● HARRIMAN DESPRE „MĂRINIMIA" S.U.A. ● CONCHISTADORII AMERICANI LA „ULTIMA FRONTIERĂ" ● CEVA DESPRE INVESTIŢII ŞI PROFITURI COLOSALE ÎN „CONTINENTUL LĂSAT ÎN REZERVĂ DE DUMNEZEU"...

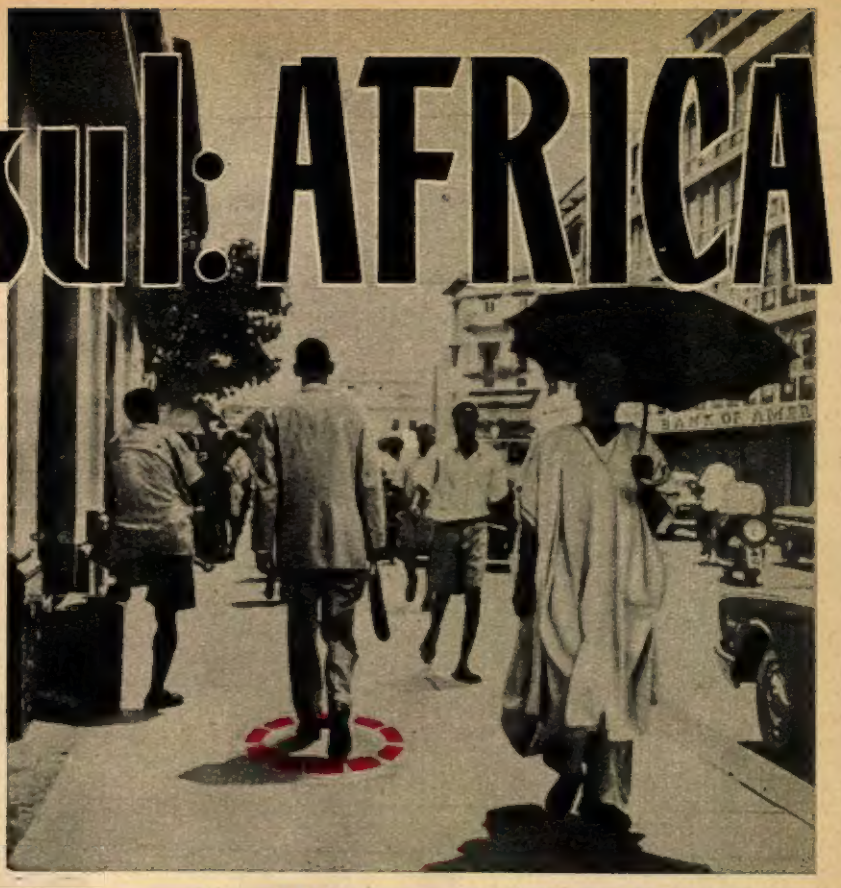

man-on-the-spot *in Lagos*

Now is the time of opportunity in Nigeria. This new nation, eager to expand its promising economy, is welcoming foreign trade and investments. And Bank of America men are *on-the-spot* — ready to help you make mutually profitable arrangements with businessmen in Nigeria.

Wherever your business interests are — from Lagos to London, from Naples to New Delhi — our men-on-the-spot can provide first-hand service and information. You save time, effort and money when they represent you in your dealings abroad.

For full information about our International Banking Organization, just give us a call. There's no better way to handle your business overseas.

OVERSEAS BRANCHES ... REPRESENTATIVE OFFICES ... BANK OF AMERICA ... CORRESPONDENTS WORLD-WIDE

BANK OF AMERICA

NATIONAL TRUST AND SAVINGS ASSOCIATION • MEM. F.D.I.C.
HEAD OFFICES: SAN FRANCISCO 20 • LOS ANGELES 54
BANK OF AMERICA (INTERNATIONAL) NEW YORK CITY 6

Dolarii bine investiţi aduc mai mulţi dolari. „ACUM ESTE MOMENTUL TUTUROR POSIBILITĂŢILOR ÎN NIGERIA" — atrage atenţia businessmenilor din S.U.A. reclama plătită de „Bank of America" în revista „Newsweek". Banca este gata oricînd să mijlocească orice tranzacţie.

PRADA CEA MAI BOGATĂ

În urmă cu 139 de ani Liberia a fost colonizată cu sclavi americani. Din 1847 se cheamă că ţara este independentă. Cît de „liberă" este Liberia reiese din faptul că în această ţară africană pînă şi banca naţională este o filială a lui „First National City Bank of New York". Faptul că Liberia este denumită peste ocean „America Africii" nu dovedeşte oare acelaşi lucru? În fotografie: produse liberiene la drumul Statelor Unite.

Cecil Rhodes avea pretenţii exagerate. Pe vremea cînd imperiul britanic îşi trăia atotputernicia, bătrînul lup colonialist englez visa să cucerească pînă şi stelele de pe cer. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, americanul Henry Stanley avea veleităţi mai „pămîntene". Ca om de afaceri şi ca spion versat, el îşi pusese ochii pe Africa, adulmecînd-o ca pe o pradă colosală. „*Planul meu* — scria Stanley — *prevede crearea unei organizaţii de capitalişti americani în vederea achiziţionării unui teritoriu vast; pe scurt, în vederea stabilirii controlului asupra regiunii extrem de bogate a Africii Centrale. Vom dispune de o putere de care nu a dispus nici chiar Compania Indiilor de Vest*".

Cu tot caracterul său hrăpăreţ, planul lui Stanley n-a găsit ecou la vremea lui; căpeteniile imperialismului american erau preocupate atunci de colonizarea altor ţări, deşi încă în 1817 fusese creată „Asociaţia americană de colonizare", care acaparase teritorii pe coasta Africii de Vest, întemeind acolo în 1822 statul liberian ca o colonie americană. Decenii în şir Statele Unite au ignorat „continentul negru", lăsîndu-l în seama colonialiştilor europeni.

Planul Stanley a fost repus pe tapet abia în anii celui de-al doilea război mondial, cînd a devenit evident că debarcarea trupelor americane pe coasta de nord-vest a Africii, în 1942, urmărea nu atît lupta împotriva trupelor fasciste germano-italiene, cît mai ales asigurarea unor poziţii militare, politice şi economice ale S.U.A. pe continentul african. Prima captură mai substanţială a fost uraniul din Congoul Belgian (încă în 1943 tot minereul de uraniu extras aici a fost exportat în S.U.A.). Şi, astfel, de unde pînă la război importul Statelor Unite din ţările Africii nu depăşise vreodată 80 milioane dolari pe an, la sfîrşitul războiului se ridicase la aproape 300 milioane dolari. Capitalul american descoperise Africa...

Interesul subit manifestat de S.U.A. faţă de Africa se explică în primul rînd prin faptul că Wall-Streetul vede în uriaşul continent negru perspectiva unui tot atît de uriaş business — mai cu seamă acum, cînd poziţiile colonialiştilor vest-europeni în Africa se prăbuşesc rînd pe rînd şi cînd monopo-

U. S. News & World Report

Interview with AVERELL HARRIMAN
Former Governor of New York

INVEST IN AFRICA?
A BUSINESSMAN'S SIZE-UP

What is the outlook for private investors in the new nations of West Africa? Is this a good place to put your money?

New York's former Governor Averell Harriman, who just completed a fact-finding mission to eight West African countries, He was ac-

După o călătorie de „documentare" în opt țări vest-africane, bancherul și politicianul american Averell Harriman cheamă pe oamenii de afaceri din S.U.A. să facă investiții în cadrul businessului african aducător de profituri mari. În facsimil, titlul interviului acordat în acest sens revistei „U. S. News and World Report" — „INVESTIȚII ÎN AFRICA? PĂREREA UNUI OM DE AFACERI".

„Teritoriile africane sînt necesare și ca baze militare pentru un război modern".

(Dintr-un raport oficial întocmit de HARRY RUDIN, șeful catedrei de istorie a Universității Yale)

„Africa are o importanță strategică pe care S.U.A. o folosesc în prezent pentru construcția de baze maritime militare".

(Dintr-o declarație făcută de HOLMES, fost consilier special al secretarului de stat al S.U.A.)

„Ca izvor de materii prime și ca piață de desfacere, Africa este chemată să joace un rol de seamă în economia americană a viitorului... Africa este numită un continent lăsat în rezervă de Dumnezeu".

(Dintr-o declarație făcută de E. KAMARK, consilier american al Băncii internaționale pentru reconstrucție și dezvoltare)

„EXPLORATORI" NEPOFTIȚI

Perspectivele marelui business african au atins la culme poftele expansioniste ale monopoliștilor americani. Continentul cu bogățiile fabuloase, cu pozițiile strategice și cu imensele sale rezerve de „clienți potențiali" și eventual de... carne de tun a devenit unul din obiectivele principale ale politicii americane. Cum însă în anii de după cel de-al doilea război mondial s-au petrecut în Africa o serie de schimbări profunde, determinate de trezirea uriașului continent la lupta împotriva jugului colonialist, strategii Wall-Street-ului consideră că este mai prudent să recurgă la forme și metode mai noi pentru a-și asigura penetrația în țările Africii. Ceea ce pe vremea lui Stanley s-ar fi înfăptuit poate prin apariția unor canoniere în porturile africane și prin masacrarea triburilor care s-ar fi ridicat împotriva conchistadorilor se înfăptuiește în zilele noastre cu mijloace pe cît de pașnice, pe atît de perfide. Proaspeții „exploratori" americani își oferă serviciile popoarelor africane, erijîndu-se pur și simplu în „adversari" ai colonialismului și, ca atare, în „eliberatori" cu totul și cu totul... dezinteresați.

Cît de „anticolonialiști" și cît de „dezinteresați" sînt urmașii lui Stanley reiese limpede din activitatea pe care ei o desfășoară de mai mulți ani cu scopul vădit de a atrage țările africane în capcana neocolonialismului american. De la așa-zisele călătorii neoficiale, de „informare", întreprinse de personalități americane, pînă la clasicele misiuni de „bunăvoință" și delegații „economice", „științifice" sau pur și simplu militare, totul este pus în slujba asigurării penetrației americane în Africa.

Dar să vorbim despre cîțiva dintre principalii emisari ai S.U.A., trimiși ca „exploratori" nepoftiți în Africa.

1955 — MISIUNEA FRANCIS BOLTON vizitează regiunile situate la sud și la est de Sahara, pentru a „stabili" interesele S.U.A. în Africa. În raportul prezentat de această misiune Senatului american se vorbește deschis despre „nevoile strategice ale S.U.A." și despre „accesul spre materiile prime ale Africii".

1956 — GEORGE ALLEN, secretar de stat adjunct al S.U.A., preconizează, la întoarcerea sa dintr-o călătorie în Africa, lărgirea activității diplomatice americane în țările africane.

1956 — THEODORE GREEN, senator american, studiază „la fața locului" problemele așa-zisului ajutor american pentru Africa. În rapor-

Acest continent fabulos, care-și lansează provocarea, are o importanță vitală pentru lumea occidentală, nu numai din pricina poziției sale strategice și a abundenței de materii prime importante, ci și pentru că este ultima frontieră. Cea mai mare parte a Asiei este pierdută. Africa rămîne. Africa este larg deschisă ca un deșert... Ea este cea mai bogată pradă de pe glob".

(Din cartea „IN AFRICA" de JOHN GUNTHER, unul din ideologii imperialismului american)

„Capitalul american a descoperit Africa — un continent cu 150 milioane de clienți potențiali și cu surse de materii prime de importanță vitală și practic inepuizabile".

(Din ziarul american „CHRISTIAN SCIENCE MONITOR")

„Africa reprezintă cel mai mare izvor — unic în felul său — de resurse naturale. Ea a depășit alte regiuni ale lumii în ce privește extracția de diamante industriale, aur, columbită, cobalt, beriliu și roci de fosforit. Ea dă o cotă din ce în ce mai mare din extracția mondială de aramă, crom, azbest, uraniu, plumb și grafit".

(Din „MAGAZINE OF WALL STREET AND BUSINESS ANNALIST")

„Politica economică a S.U.A. în Africa trebuie să asigure o astfel de situație în care rezervorul gigantic — și în considerabilă măsură încă neatins — al resurselor ei naturale să nu fie închis pentru piețele occidentale".

(Din ziarul „NEW YORK TIMES")

În timp ce magnații americani obțin dividende uriașe din exploatarea țărilor africane...

tul său, Green arată că „de fapt interesele S.U.A. (în Africa — n.r.) au un caracter economic și strategic...“

1957 — RICHARD NIXON, pe atunci vicepreședinte al S.U.A., vizitează Marocul, Tunisia, Ghana, Liberia, Uganda, Etiopia, Sudanul și Libia. În declarațiile sale subliniază importanța ce trebuie s-o acorde S.U.A. „regiunii africane“, care — după părerea sa — va fi, în următorii 25 de ani, „teatrul luptei hotărîtoare între Est și Vest“...

1958 — DAVID ROCKEFELLER, vicepreședintele lui „Chase Manhattan Bank“, studiază în Africa problema investițiilor de mari proporții.

1959 — D. EISENHOWER face personal o călătorie în Africa.

1960 — LOY HENDERSON, secretar de stat adjunct, întreprinde o așazisă misiune de bunăvoință cu scopul de a impune tinerelor state africane „ajutorul“ înrobitor al S.U.A.

1960 — AVERELL HARRIMAN, unul din conducătorii cei mai de seamă ai partidului democrat din S.U.A., studiază în țările Africii occidentale și centrale perspectivele unor mari tranzacții financiare.

1961 — MENNEN WILLIAMS, secretar de stat adjunct al S.U.A. pentru problemele Africii, efectuează un turneu prin țările continentului negru. Ca să atragă simpatii pentru noua administrație reprezentată de Kennedy, pozează în anticolonialist, fluturînd lozinca „Africa africanilor“.

UN „AJUTOR“ DEOCHEAT ȘI CÎTEVA PRECIZĂRI DIN SURSĂ AMERICANĂ

Businessul african este prea bine cotat în Wall-Street pentru ca monopoliștii americani să se rezume doar la misiuni, fie ele și speciale, de explorare a „continentului viitorului“. Ei recurg la arma lor cea mai ascuțită: sistemul de așa-zisă „ajutorare“ a țărilor slab dezvoltate.

Popoarele care au simțit însă pe propria lor piele consecințele dezastruoase ale „ajutorului american“ nu se lasă înșelate de ofertele „generoase“ ale S.U.A. Părerea lor despre acest ajutor deocheat este de altfel întărită și de unele recunoașteri americane:

„Ajutorul guvernamental acordat țărilor străine nu este justificat decît dacă el aduce Statelor Unite avantaje politice sau strategice“.

(Dintr-o declarație a Consiliului Național al Comerțului Exterior al S.U.A.)

„Trebuie să stabilim un program de ajutor în vederea dezvoltării, destul de vast pentru a ne permite să cîștigăm, atît în Asia și în Africa cît și în alte regiuni slab dezvoltate, o influență politică și militară tot mai mare...“

(Dintr-o scrisoare confidențială adresată de Nelson Rockefeller președintelui S.U.A.)

„În esență, ajutorul acordat de S.U.A. înseamnă: „Ajutîndu-i, să te ajuți“.

(Din articolul „Operațiunea spargere“ scris de Paul Hoffman, fost administrator al S.U.A. pentru colaborarea economică)

„Colaborarea americană în Africa este de natură strategică, politică și economică“.

(William Rountree, fost secretar de stat adjunct al S.U.A. pentru problemele Orientului Apropiat)

Față de cele de mai sus cine mai poate acorda credit propunerilor făcute de guvernul american la O.N.U. pentru realizarea unui „larg program de ajutorare“ a țărilor Africii? Foarte „grijulii“ față de soarta popoarelor africane, reprezentanții S.U.A. s-au arătat gata să contribuie la crearea unui fond de 100 milioane de dolari — sumă ce nu poate avea decît un caracter simbolic, atunci cînd e vorba de ajutorarea reală a Africii. Un calcul simplu ne arată că, împărțind această sumă, fiecărui stat african nu i-ar reveni decît două milioane dolari, iar fiecărui african doar 55 de cenți — prețul unui pachet de țigări în S.U.A. Iar dacă e vorba să comparăm ajutorul propus de S.U.A. cu beneficiile monopolurilor americane în Africa, apoi trebuie să arătăm că suma de 100 milioane de dolari reprezintă cîștigul anual al unei singure firme americane mijlocii, în oricare țară africană.

> Ajutorul american „nu este o problemă de caritate creștină și nici de generozitate; ajutorul pentru străinătate este conceput în funcție de interesele proprii ale Statelor Unite“.
>
> D. EISENHOWER
>
> (Dintr-o declarație făcută în decembrie 1958)

„Ajutorul american“ are însă și alte fețe mult mai hîde, mai periculoase, pe care le cunosc bine popoarele Africii. Ziarul „New York Times“ recunoaște că africanii sînt dezamăgiți, atît în privința naturii cît și în privința condițiilor în care le-a fost oferit acest „ajutor“.

Se pare însă că domnul Harriman este de altă părere. „Țara mea — a declarat el — nu urmărește nici un fel de scopuri ascunse în Africa. Sîntem dornici să ajutăm statele africane care se constituie“.

Așa să fie oare? Să vedem.

Sfidînd voința popoarelor Africii, S.U.A. au creat un șir de baze de război în Africa de Nord, la sud de Sahara, în Liberia și în alte regiuni. În fotografie: militari americani la o bază a S. U. A. din Libia.

CUM „AJUTĂ" S.U.A.

Cîteva date, cifre, fapte semnificative sînt suficiente pentru a scoate la iveală adevărul despre „ajutorul" cu care se laudă atît Harriman cît și ceilalți exponenți ai monopolurilor americane.

- **Între 1952 și 1959 S.U.A. au oferit țărilor africane „ajutor economic" în valoare de 173 milioane de dolari. Numai că 80 la sută din această sumă reprezintă credite și împrumuturi acordate acelor țări care sînt legate de S.U.A. prin acorduri militare și oferă monopolurilor americane profituri mai mari.**
- **Pe urmele „ajutorului" oferit de S.U.A. în virtutea punctului 4 al programului Truman, peste 7 000 de experți și tehnicieni americani au fost trimiși în țările Africii.**
- **Acele țări africane care au primit din America surplusuri de produse agricole trebuie să depună în contul S.U.A. o sumă echivalentă cu contravaloarea în valută locală a produselor primite. Din această sumă, 40 la sută sînt folosite pentru... finanțarea propagandei americane în țările respective.**
- **Cea mai mare parte a fondurilor americane de „dezvoltare" a țărilor africane se cheltuiește pentru construcția de căi ferate strategice, autostrăzi militare, baze și aerodromuri militare.**
- **Fondurile „colaborării tehnice" sînt destinate cercetărilor geologice, prospecțiunilor și salarizării personalului american aflat în țările africane.**
- **Din suma de 104 milioane de dolari, prevăzută în 1958-1959 pentru ajutorarea Africii, 90 de milioane au fost cheltuite în scopuri militare.**

DUPĂ CE MONOPOLURILE AMERICANE AU DESCOPERIT „CONTINENTUL FABULOS"

200 MARI COMPANII AMERICANE ACAPAREAZĂ: 22,8% din petrolul african (Algeria, Nigeria); 8,6% din extracția de fier; 40,3% mangan; 46,8% vanadiu; 34,5% plumb; 15,3% zinc; 96,2% cadmiu (Gabon, Rhodezia, Katanga); 59% bauxită și aluminiu; 95% uraniu.

LIBERIA

— „Firestone Tire and Rubber Company" folosește 50 000 de acri de pămînt, exploatînd caucicucul din Liberia.

— „Republic Steel Corporation" a acaparat extracția minereurilor de fier superioare din regiunea Bomi Hills și exportă numai într-un an 2 250 000 tone minereu de fier.

UNIUNEA SUD-AFRICANĂ

— „Anglo-American Corporation of South-Africa" deține azi un capital de 100 milioane lire sterline, avînd un venit anual de 5 000 000 lire sterline. În 1960 a realizat un beneficiu de 135 miliarde franci vechi.

— „American Anglo-Transvaal Investment Company" are un capital de 20 milioane dolari și exploatează aurul din Uniunea Sud-Africană.

— „Central Mining-Rand Mines" a fost înființată în 1957 și controlează 25-27 la sută din întreaga extracție de aur a Uniunii Sud-Africane.

În total, conform unei declarații a reprezentantului Uniunii Sud-Africane la O.N.U., în prezent operează în această țară 160 de societăți americane.

RHODEZIA

— „Rhodesian Selection Trust", controlat de „American Metal" din New York, distribuie dividende de două ori mai mari decît salariile totale ale celor 39 000 mineri din Rhodezia.

— „Vanadium Corporation of Africa", un concern al lui Rockefeller-Mellon, a achiziționat acțiunile societății „Widons Minerales", care se ocupă cu extracția minereului de mangan.

— „American Potash and Company" exploatează litiul din Rhodezia de Sud.

— Monopolurile S.U.A. au ajuns să aibă o cotă parte de 50 la sută din industria extracției cuprului din Rhodezia de Nord.

CONGO

— În 1950 grupul financiar american, alcătuit din Landenburg, Telman și alții, a procurat 600 000 de acțiuni de la societatea engleză „Tanganyika Concession", care participă la extracția de cupru și de uraniu.

— În anii celui de-al doilea război mondial, grupul Rockefeller, unul din cele mai influente grupuri financiare din S.U.A., a instituit controlul asupra zăcămintelor de uraniu și de radiu de la Sincolobve din Katanga.

— „Union Carbid and Carbon Corporation" exploatează zăcămintele de piroclor (complex de minerale care conține tantal și metale rare).

— „Whitney Company" și „Dillon Read Company" sînt alte două societăți americane care exploatează bogățiile Congoului.

ETIOPIA

— „Sinclair Oil Corporation" prospectează uraniu și petrol.

SAHARA (ALGERIA)

— Participarea americană la prospectarea și extracția petrolului: „Rockefeller's Standard Oil" stăpînește 10 000 km p de terenuri petrolifere în Sahara algeriană.

LIBIA

— Din cele 14 companii petrolifere străine care au acaparat teritorii sub formă de concesiuni, 11 sînt americane.

Businessul american în Africa are un adversar redutabil — o forță uriașă în acțiune: OMUL, africanul, stăpînul de drept al bogățiilor continentului negru. Împotriva noilor conchistadori care vor să-i înlocuiască pe vechii zbiri colonialiști se ridică popoarele însetate de libertate ale Africii. Urmașii lui Henry Stanley vor avea aceeași soartă ca și urmașii lui Cecil Rhodes: vor fi alungați.

...„Este totuși un fapt incontestabil că multe țări pe care noi le ajutăm, în realitate nu s-au apropiat de o dezvoltare economică reglementată într-o măsură mult mai mare decît la începutul operației noastre de ajutorare".

J. F. KENNEDY

(Dintr-un recent mesaj adresat Congresului S.U.A.)

O NOUĂ PRODUCȚIE A STUDIOULUI „BUCUREȘTI"

MÎNDRIE

Tînărul cineast Marius Teodorescu ne prezintă — în dubla calitate de scenarist și regizor — un film în care salutăm abordarea directă, curajoasă, a unor semnificative probleme ale actualității noastre. Conflictul angrenează în acțiune muncitori și ingineri ai unui mare combinat siderurgic și pune în discuție concepții și atitudini diferite față de muncă. „Mîndria" inginerului șef al oțelăriei, Liviu Bota (Constantin Codrescu), sau mai curînd orgoliul său nemăsurat, transformă pasiunea-i autentică pentru muncă într-un prilej necontenit de a-și etala însușirile, inițiativele. Și atunci cînd cel mai bun prieten al său, oțelarul Andrei Jurcă — proaspăt inginer întors de la studii din Uniunea Sovietică (Victor Rebengiuc) — surprinde anumite defecțiuni în elaborarea șarjelor și vine cu o inițiativă îndrăzneață, Bota o înăbușe cu mînie, convins că prietenul vrea să-i surpe autoritatea, să-i fure gloria. Început astfel — pe planul ciocnirilor dintre caractere, dintre concepția îngustă, individualistă, asupra muncii, și spiritul de echipă — conflictul se rezolvă printr-un accident oarecare, foarte spectaculos de altfel, dar exterior dramei propriu-zise. (Să adăugăm că pe parcurs acțiunea se complicase și prin faptul că neînțelegerile dintre cei doi prieteni s-au răsfrînt și asupra relațiilor dintre Andrei și logodnica sa, Marina, sora lui Liviu Bota).

Filmul se urmărește cu interes, are momente captivante, un bun joc actoricesc (subliniem prezența Ioanei Bulcă în rolul destul de ingrat al Silviei și cea a debutantei Ilinca Tomoroveanu în Marina) și mai ales o imagine admirabilă, clară, luminoasă, modernă. (Operator: Al. Roșianu).

2

1

1 Prietenia dintre cei doi ingineri oțelari — Liviu Bota (Constantin Codrescu) și Andrei Jurcă (Victor Rebengiuc) — nu va putea fi zdruncinată...

2 Inginerul Bota își va dovedi pînă la urmă atașamentul profund față de muncă.

3 Silvia (Ioana Bulcă) îi ațîne din nou calea lui Andrei (Victor Rebengiuc).

3

APLAUDĂM ASEMENEA NEMULȚUMIRE

Reportaj de G. CIUDAN

Fotografii de Tr. PROSAN

Zicala „cu vitele se scoate sărăcia din casă" (pe care în condițiile regimului burghezo-moșieresc țăranul sărac n-a putut s-o materializeze) trebuie parafrazată astfel: „Cu vitele sporim bogăția gospodăriei agricole colective".

Se pare că adevărul acesta e valabil nu numai pentru gospodarii care au o oarecare tradiție în creșterea vitelor (e vorba de creșterea vacilor), ci și pentru cei care sute de ani au zis: „Oaie — da, cal — da, vacă — ba". Asemenea sentințe se dădeau în trecut și în Dobrogea. Și fiindcă recenta noastră vizită a fost făcută tot în Dobrogea, am aflat că una din cele mai bune ferme de vaci din țară se află la cîțiva kilometri de Constanța, la Palazul Mare. Adică într-un loc unde vaca nu era un animal... tradițional. Buni crescători de vite se găsesc și la gospodăriile agricole colective din Pecineaga, Cobadin, Comana și-n multe alte sate dobrogene. Colectivistul Năstase Dulțev din Comana este cunoscut astăzi în tot raionul Negru Vodă. În 1960 a obținut de la fiecare vacă furajată 2 967 litri de lapte, depășind totodată producția de lapte planificată a gospodăriei cu 6 500 litri.

Și în satul în care am poposit acum, la Tătaru, a existat o tradiție de șapte veacuri, care a creat dacă nu un dicton, cel puțin o idee înrădăcinată: „Calul la loc de cinste, vaca... mai încet".

Acum însă oamenii din Tătaru, ca și cei din toate satele dobrogene, iau toate măsurile corespunzătoare pentru ca Dobrogea de aur, Dobrogea colectivizată, să aibă un puternic sector zootehnic în care vacile să fie la loc de cinste.

Nemulțumiții sînt oameni pozitivi

Am aflat că în 1957 colectiviștii din Tătaru, raionul Negru-Vodă, erau foarte nemulțumiți. De ce? Pentru că din cele 83 de taurine, doar 24 erau vaci de lapte. Am aflat că în 1958, oamenii aceștia erau de asemenea nemulțumiți. De ce? Pentru că fiecare vacă furajată a dat numai 1 791 litri de lapte pe an. Am aflat că în 1959 tot nemulțumiți erau. De ce? Pentru că din cele 183 de taurine, doar 44 erau vaci de lapte. Pentru că tot în acel an fiecare vacă furajată a dat doar 1 946 litri de lapte. Am aflat că și-n anul 1960 oamenii aceștia erau nemulțumiți. De ce? Fiindcă din cele 294 taurine, numai 138 erau vaci de lapte; pentru că fiecare vacă furajată a dat numai... 2 590 litri de lapte. La condițiile lor, deocamdată modeste (unele grajduri — de exemplu — sînt necorespunzătoare), și la experiența lor (nu prea mare), 2 590 litri de lapte de la fiecare vacă furajată nu constituie un record, dar reprezintă totuși un rezultat bun. Și în acest an ei continuă să fie nemulțumiți. De ce? Pentru că nu-i satisface încă nici cantitatea de lapte obținută pe cap de vacă, nici numărul bovinelor. Observați? Oamenii aceștia au

Epilog în fapt de seară: răsplată cotidiană la ferma de vaci.

dobîndit noi succese în creşterea vitelor cu fiecare an ce s-a scurs şi tot nemulţumiţi sînt. Aplaudăm asemenea nemulţumire. Există toate condiţiile ca aceasta să sporească în viitor şi numărul vacilor, şi producţia de lapte.

Un „proroc" îşi face autocritica

Trebuie să spunem că în urmă cu cîţiva ani unii dintre colectiviştii din Tătaru nu se prea înghesuiau la îngrijirea vitelor. Preferau alte munci. Chiar sosirea unui inginer zootehnist aci — Mihai Bartha — a fost primită de către cîţiva cu „era mai bine dacă tovarăşul era agronom". Bătrînul înţelept Alief Memet făcea chiar o prorocire cam tristă: „N-o să mulgem noi de la o vacă 2 000 litri de lapte într-un an nici la...paştele cailor". Azi, Alief, devenind şi mai înţelept, îşi face autocritica şi zice că a fost un „proroc mincinos" şi-l „bate pe inginer la cap", vrînd să înveţe de la el să facă zootehnie „nu după ureche, ci după carte". Şi dumneata, Maria Muşat, îţi aminteşti? La început, timp de şase zile, ai venit seară de seară la consiliul de conducere şi te-ai plîns: „M-aţi dat la vaci ca să devin codaşă. Nu vreau să trăiesc ruşinea asta". Îţi aminteşti? Ziceai că niciodată n-ai s-o ajungi pe Feride Mustafa, care are stagiu mai îndelungat în munca asta. E adevărat: Feride Mustafa are experienţă mai mare ca dumneata. E adevărat: vrînd să arate ce poate face o femeie, Feride Mustafa a cerut în urmă cu doi ani să i se dea cea mai slabă grupă de vaci din gospodărie. E adevărat: în 1960 Feride Mustafa a obţinut de la fiecare vacă furajată 2 970 litri de lapte. Vrem să-ţi spunem un... secret (tot de la Feride Mustafa l-am aflat): „Mi se pare că mi-o cam ia înainte tovarăşa Maria Muşat".

Am cunoscut la Tătaru şi pe Nazif Bagiş, care, în ziua cînd a fost repartizat să lucreze în sectorul zootehnic, a „reclamat" la preşedintele gospodăriei, la vicepreşedinte, la secretarul organizaţiei de bază, la inginerul zootehnist. A primit un răspuns invariabil: „Fiindcă eşti un om harnic şi priceput, e bine să lucrezi în sectorul zootehnic". Omul s-a plîns de îndată — cum mărturiseşte dumnealui — la nivel înalt. Adică la raion. Secretarul raionului i-a dat următorul răspuns: „Tovarăşe Nazif, dumneata eşti un om respectat de toată gospodăria. Pe deasupra eşti şi membru de partid. Nu crezi că locul dumitale e acolo unde e nitel mai greu? Ce zici?"

Nazif Bagiş în exerciţiul noii funcţiuni. După ce s-a plîns „la nivel înalt", Nazif a înţeles că munca în sectorul zootehnic nu e o treabă de mîntuială. Ea cere, pe lîngă dragoste şi hărnicie, multă pricepere, adică ştiinţă.

Acum, cînd l-am vizitat, Nazif ne-a rugat să-i „tragem o poză", ca să ştie lumea că el e pornit pe zootehnie de înalt nivel.

Ne-am executat cu dragă inimă.

Aşa e foarte bine

În momentul de faţă, consiliul de conducere al gospodăriei colective din Tătaru caută căile cele mai bune care să ducă la creşterea grabnică a sectorului zootehnic şi, în mod deosebit, a vacilor de lapte. Luptînd împotriva rutinei, colectiviştii care lucrează în sectorul zootehnic se străduiesc să folosească noi metode, care să fie mai bune din punct de vedere organizatoric, mai ştiinţifice şi mai avantajoase. În sensul acesta trebuie amintit sistemul creşterii vitelor în stabulaţie liberă, care pare a fi foarte economicos şi care cere mai puţine braţe de muncă. Sau cel al alăptării viţeilor la vacile doici, sistem care, deşi nu are deocamdată toate concluziile ştiinţifice şi căruia nu i s-au stabilit încă toate avantajele economice, dă semne certe că face viitor în zootehnie.

Anul trecut gospodăria aceasta s-a ales de pe urma sectorului zootehnic cu un venit bănesc de circa 850 000 lei. Colectiviştii sînt hotărîţi ca în acest an venitul bănesc din zootehnie să fie dublat. Ei s-au angajat ca la sfîrşitul lui 1961 să aibă 431 taurine, din care aproape 200 să fie vaci şi juninci. Acum le-a venit în sprijin recenta hotărîre a partidului şi guvernului cu privire la măsurile ce trebuie luate pentru creşterea vitelor, proprietate obştească. Din credite şi din fonduri proprii vor cumpăra în acest an peste o sută de vaci, juninci şi viţele. Baza furajeră va fi asigurată în bune condiţii, deşi în anul acesta suprafaţa destinată pentru porumbul siloz — 100 de hectare — nu e mai mare cu nici o palmă faţă de cea din anul trecut. Nu e mai mare, dar colectiviştii au stabilit că pot mări producţia la hectar. Nu 25 000 de kg la hectar, ca-n 1960, ci 32 000 kg. Aşa da! Aşa e foarte probabil ca la sfîrşitul acestui an producţia medie pe fiecare cap de vacă furajată să fie de 2 800 litri (acesta e angajamentul), iar valoarea zilei-muncă să depăşească pe cea a lui 1960 (35 de lei).

Avînd convingerea că vitele mărelc averea gospodăriei colective şi că lor, personal, le aduc venituri frumoase, colectiviştii din Tătaru îndeamnă şi pe fraţii lor de muncă din alte părţi de ţară, parafrazînd o veche zicală: „Creşteţi cît mai multe vite! Cu vitele sporim bogăţia gospodăriei colective şi înmulţim banii din propria noastră pungă".

„Dumneaiul" a urcat pe cîntar chiar în prima zi a vieţii sale. Cîntărirea e obligatorie din două motive: 1) greutatea din prima zi dă măsura îngrijirii pe care a avut-o vaca gestantă (şi orice îngrijitor e bucuros cînd pune cît mai multe greutăţi pe cîntar) şi 2) urmărirea sporului de greutate în timp.

FANTEZIE DE IARNĂ

În toiul primăverii, primim din partea iernii un mesaj artistic plin de fantezie, grație și umor. Purtătorii lui sînt cei nouăzeci de patinatori ai Ansamblului artistic pe gheață din Moscova, care ne demonstrează în sala sporturilor „Floreasca" — o dată în plus — că patinajul artistic e și sport, dar și subtilă artă coregrafică, că el poate povesti cu haz întîmplări năstrușnice („Vînătorii și iepurii") sau crea momente lirice („Valsul-fantezie"), că patinatorii pot interpreta neașteptat de interesant cele mai diferite dansuri populare.

Ansamblul pe care îl veți vedea a împlinit etatea de doi ani; cei mai vîrstnici dintre artiștii săi nu au depășit 24 de ani, dar încă o dată se dovedește că „valoarea nu așteaptă cu vîrsta s-o măsoare". Sub îndrumarea profesorului L. Lavrovski, tineri abia ieșiți de pe băncile școlii sau amatori de talent (ca solistul Luzin, tîmplar de meserie) au izbutit să-și desăvîrșească într-atît măiestria încît astăzi ei lucrează alături de campionul U.R.S.S. la patinaj artistic Kiseliov sau alături de maeștrii sportului Beskina, Goloscapova, Elkin.

Peste cîteva zile îi vom vedea pe toți aceștia executînd numere de balet și patinaj artistic, scene de acrobație pe gheață sau dansuri populare.

Reproducem în pagina de față cîteva imagini.

UMOR

MUSCA LA ARAT

Circularomanie...

Desen de Eugen TARU

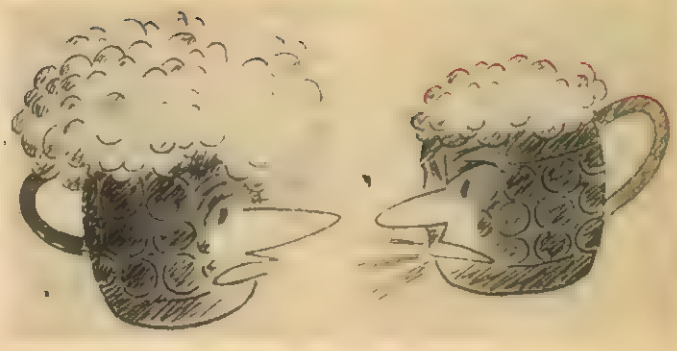

— Bulevardiste!

Desen de PAVEN

— Uite, dragă, ce s-a modernizat!

Desen de I. NEGREANU

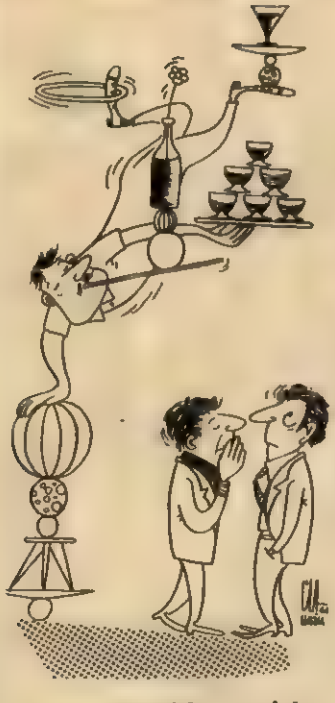

— Alureo! Truc! Pun capul jos că sticla și paharele sînt din masă plastică!

Desen de N. CLAUDIU

ZOO

— fotoreportaj —
de F. URSEANU și S. STEINER

Oaspeți noi în pădure la Băneasa: un șarpe boa-constrictor, un tigru din Bengal, o hienă, o turmă de maimuțe, mai mulți urși... Sosiți cu avionul de la Barcelona, Amsterdam, Wroclaw, noii pensionari ai colțului zoologic fac astăzi ca nucleul viitoarei grădini zoologice a Capitalei să aibă aproape 800 de exemplare din 97 de specii.

...În iarna aceasta, spre deosebire de iarna trecută, colțul zoologic de la Băneasa nu și-a închis nici o singură zi porțile. Animalele din ținuturile calde, adăpostite și ținute la temperatura necesară fiecărei specii, au putut fi vizitate în încăperi special amenajate. Într-una din aceste încăperi a venit pe lume în timpul iernii Rașid — cel de-al patrulea pui de leu care s-a născut în pădurea Băneasa. Acum mezinul perechii de lei senegalezi are vîrsta de 3 luni și se bucură de simpatia tuturor vizitatorilor.

— Și aici, cămila a rămas blîndă și prietenoasă.

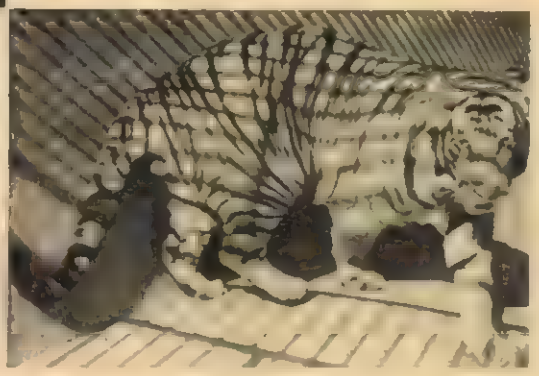

Născut la 18 mai 1959 în grădina zoologică din Amsterdam, tigrul Ardjuno a fost crescut cu biberonul și acum este o atracție a Zoo-ului bucureștean...

Unul din biologii colțului zoologic — tov. M. Cociu — ne prezintă un jder. În libertate, animalul acesta este spaima veverițelor.

Rașid, cel de-al patrulea pui de leu născut la Băneasa, are trei luni și este încă blînd și jucăuș ca o pisicuță...

Țăndărică și Meri — aduși din munții Făgărașului — își găsesc acum loc de permanentă zbenguială în vîrful unui copac.

Tineri actori ai cinematografiei

1 TÖRÖCSIK MARI...

... a absolvit numai de trei ani Institutul de artă dramatică. Şi, totuşi, această tînără actriţă este acum la al treisprezecelea rol de film. Încă de la prima ei apariţie pe ecran, în filmul lui Zoltán Fábri „Căluşeii“ (era pe atunci studentă în anul întîi), chipul şi jocul ei expresiv s-au impus atenţiei spectatorilor din lumea întreagă. În cariera ei artistică s-au înscris pe rînd personajele pline de farmec şi gingăşie din „Umbrela sfîntului Petru“, „Édes Anna“, „Ani de zbucium“, „Sabie şi zar“, „Poznaşa“, „Pe jos spre rai“ etc. Talentul ei s-a valorificat nu numai în film, ci şi în teatru. Pe scena Teatrului Naţional a interpretat nenumărate roluri din repertoriul clasic, dintre care amintim pe Ofelia din „Hamlet“ şi pe Solvejg din „Peer Gynt“.

Recent a interpretat, sub îndrumarea regizorului Ranody László, rolul domnişoarei Bellá din filmul „Fii bun pînă la moarte“, realizat după opera cunoscutului scriitor clasic maghiar Moricz Zsigmond. O nouă realizare care vine să se adauge neuitatelor chipuri de fete cărora le-a dat contur talentata şi fermecătoarea Törőcsik Mari.

2 ZENTHE FERENC...

... a cucerit aprecierea spectatorilor în rolul său de debut din filmul „Doi ori doi fac cîteodată cinci“. Marea sa popularitate se explică prin evidentele sale calităţi artistice, care s-au relevat în filmele ulterioare: vervă spirituală în „Casa liniştită“, umor fin şi autentică emoţie în „Ani de zbucium“, fantezie şi avînt în „Sabie şi zar“.

În teatru, Zenthe Ferenc s-a manifestat tot atît de convingător ca şi în film. Jucînd pe scena Teatrului Madách, tînărul actor s-a impus ca o interesantă personalitate a mişcării teatrale budapestane. A fost mult discutată, stîrnind un viu interes, apariţia lui în rolul unui tînăr răsfăţat — personajul principal din piesa „Căsătoria de 100 de zile“. În cu totul alt registru, Zenthe Ferenc şi-a atras elogiile criticii cu dificilul rol al lui Eilif din piesa lui Bertolt Brecht „Mutter Courage“, apoi în cel al lui Puck din „Visul unei nopţi de vară“ de Shakespeare şi, recent, în cel al şoferului Matti din piesa lui Brecht „Domnul Puntila şi sluga sa Matti“.

3 BARA MARGIT...

... e un nume cunoscut atît în Ungaria, cît şi peste hotare. Primul ei rol de film, tînăra fată din „Prăpastia“ (realizare a lui Ranody László), a atras atenţia asupra însuşirilor ei artistice, aducîndu-i şi preţuirea specialiştilor întruniţi la Festivalul de la Karlovy-Vary în 1956. Aceea care a trăit cu atîta intensitate drama slujnicuţei din „Mîndrie“ a izbutit apoi, în „Ultima aventură a lui Don Juan“, folosind de data asta subtile mijloace de comedie, să pună capăt, cu inteligenţă şi umor, isprăvilor irezistibilului cuceritor. Mai recent, Bara Margit a fost chemată să dea viaţă unui personaj din secolul trecut, în ecranizarea pe care studiourile maghiare au întreprins-o după romanul „Sărmanii bogaţi“ al scriitorului clasic ungur Jókai Mór. Şi mai apoi, în fruntea unei distribuţii formate numai din femei, a participat la realizarea filmului „Ploaie de vară“.

Paralel cu activitatea ei în cinematografie, Bara Margit s-a manifestat ca o personalitate polivalentă pe scenele budapestane, interpretînd roluri de dramă şi comedie. A susţinut de pildă cu mare succes, pe scena Teatrului Naţional din Budapesta, rolul principal din piesa dramaturgului polonez Leon Kruczkowski, „Prima zi de libertate“.

4 KRENCSEY MÁRIANNE...

... se pregătea acum cîţiva ani să devină regizor de film. Dar întîmplarea, care în cazul ei a luat înfăţişarea regizorului Makk Károly (devenit între timp şi soţul ei), a hotărît altfel.

Într-adevăr, încă înainte de a termina institutul, Krencsey Márianne a debutat ca interpretă principală a filmului „Liliomfi“.

Ca şi alte actriţe ale ecranului maghiar, Krencsey Márianne apare şi pe scenă, susţinînd în special roluri de comedie. Această vie activitate îi permite să treacă uşor, şi în filmele sale, de la un rol de epocă — de pildă cel din „Studentul Gábor“ — la altele contemporane, ca în „Salonul nr. 9“ sau „Două mărturisiri“.

Acelaşi contrast îl oferă şi rolurile sale mai recente: cel din filmul „Aventura lui Noszty-fiul cu Toth Mari“, ecranizare a unui roman de Mikszáth Kálmán realizată de regizorul Gertler Viktor, şi cel din filmul „Dragoste de

1

2

maghiare

liceeni“ al regizorului Máriassy Félix, în care îl are drept partener pe Zenthe Ferenc.

5 : VASS ÉVA...

... aduce în filmul maghiar o notă deosebită. Finețea și pregnanța personalității ei s-au remarcat de la prima apariție pe ecran. Deși episodic, personajul pe care l-a interpretat în filmul „Locotenentul lui Rákoczi“ a rămas în memoria spectatorilor. Primul rol principal în film a fost acela din „Scara în spirală“. Nuanțat și expresiv, jocul actriței a relevat publicului un talent autentic și original. Mai recent, în filmul „Ani de zbucium“, tînăra actriță a izbutit, pe spațiul unui rol de mică întindere, să contureze un personaj de o profundă rezonanță omenească, iar în „Cerneala roșie“ a știut să înfățișeze cu subtilitate drama tinerei învățătoare care trebuie să aleagă între dragoste și îndeplinirea datoriei sale de pedagog.

În același timp, Vass Éva s-a impus ca o valoroasă actriță de teatru. O apreciată creație i-a fost prilejuită de rolul Mirandei din feeria lui Shakespeare „Furtuna“, montată pe scena Teatrului Madách. Pe aceeași scenă, Vass Éva s-a mai remarcat în rolurile principale din piesele „Vedere de pe pod“ de Arthur Miller și „Jurnalul Annei Frank“.

3

4

A — Rm. înt atît de hipuiți dv. specii de care există i 150 sînt . Iar din pirie, una La noi în să reptilă easta nu a- a se apăra. noi nu oasă. Cea opîrie tră- ă. O ase- ră pînă la întrece în om.

J — Slo- linilor de ot același.

se poate cultiva foarte bine pe sistemul teraselor. Executarea unor asemenea terase trebuie făcută după anumite reguli, așa că vă sfătuim să consultați un agrotehnician sau un pomicultor cu experiență. În orice caz pe astfel de terase puteți planta viță de vie, pomi fructiferi sau orice fel de legume, încît merită cheltuiala amenajării.

IONESCU FELICIA — Buzău. Înmulțirea în acvariu a peștilor vivipari e posibilă numai ținînd seama de faptul că aceștia, fiind carnivori, trebuie împiedicați să-și devoreze puii. Trebuie să știți că nu numai masculul e periculos, ci și femela, care trebuie îndepărtată la rîndul ei, imediat ce a dat naștere puilor. Cea mai bună metodă pentru protecția puilor este așezarea la distanță de cîțiva centimetri deasupra fundului acvariului, a unui geam cu găuri în mai multe locuri, prin care peștișorii nou-născuți să se poată izola de mama lor. În general aceștia au tendința să cadă spre fundul acvariului, așa că trecerea lor prin găurile geamului nu e o problemă.

Poșta REDACȚIEI

, Africa de e 1,066 m, ecare stat ie de state) lui, care e. Așa că, continent, mai multe

- Strehaia. în liva- rse pentru i ci, dimpo- ite a ușura or folositoare unătorilor din operă utilă a În fiecare pri- ruiesc din scîn- care le fixează a atrage păsă- care-și caută un unerea și clocitul utesc astfel păsă- ca de a-și construi uiburile. Așa că elevii e care ne vorbiți nu admonestați, ci felici-

FIRICEL ECATERINA — Pitești. Luna martie este totdeauna schimbătoare în privința timpului deoarece în această perioadă se înfruntă, în spațiul Europei, anticiclonul siberian cu anticiclonul azoric. În funcție de puterea cu care acționează cînd unul, cînd altul dintre acești curenți atmosferici, avem zile reci și zile calde. Bruma nu e altceva decît transformarea vaporilor de apă din aer — în timpul, nopții, cînd temperatura scade — în mici cristale de gheață care se așternă ca o pudră pe suprafața solului. Brumele cele mai frecvente cad, în general, în prima decadă a lunii aprilie.

PANDELE ION — Tg. Mureș. Pentru a evita scurgerea cu viteză a apelor și a reduce efectele eroziunii, un teren în pantă

SUCIU GRIGORE — Brașov. Întocmirea unei gazete pentru uzul cetățenilor nu-și are originea în apariția tiparului. A existat o gazetă, scrisă pe papirus, în Egipt, cu 1750 de ani înaintea erei noastre. Tiparul n-a făcut decît să ușureze munca întocmirii gazetelor, care înainte erau scrise de mînă. De altfel chiar în forma aceasta, înainte de apariția literelor tipografice, au existat gazete multiplicate în serie, prin copierea originalului scris de mînă. O gazetă originală apărea în China, în anul 400 al erei noastre, imprimată pe mătase.

MUNTEANU VIOREL — Deva. Vă înșelați închipuindu-vă că peștii care se strîng și înoată în bancuri sînt lipsiți de instinctul conservării. Dimpotrivă, cercetările ihtiologilor au arătat că bancurile dau posibilitate peștilor să-și procure mai ușor hrana și să se apere de dușmani. S-a constatat anume că un răpitor acvatic, cînd își ochește prada, n-are nevoie decît de o secundă ca s-o prindă, în timp ce în fața bancului care se năpustește asupra lui e atît de uluit, că nu reușește să prindă ceva decît în 10-15 minute. Peștii care înoată în banc vin cu viteză pînă la botul animalului de pradă, dîndu-i acestuia impresia că-i intră direct în gură, dar ei se risipesc fulgerător în ultima clipă, adunîndu-se din nou după ce a trecut pericolul. Dușmanul cel mai mare pentru bancuri rămîne deci numai plasa întinsă de om.

VASILE MĂZĂREANU — Puteți scrie Școlii de muzică de 12 ani nr. 1 pe adresa: București, str. Principatele Unite nr. 63, iar Școlii de muzică de 12 ani nr. 2 pe adresa: Intrarea Filioara nr. 3, București.

De vorbă cu medicul

Întrucît numărul scrisorilor prin care ni se solicită sfaturi medicale este din ce în ce mai mare și răspunsurile ar ocupa prea mult spațiu în revistă, începînd cu acest număr vom trimite toate răspunsurile noastre prin poștă. Deoarece o serie de cititori care ne-au scris în acest sens nu ne-au indicat numele și adresa exactă, îi rugăm să ne scrie din nou. Cititorii respectivi au semnat după cum urmează:

Olga — Botoșani; Un abonat din fostul raion Snagov; Cristescu Bucur — Timișoara; Virg. Băncilă — Bacău; Grama Simion — Brașov; C.I.G.—București; E. Mititelu — Roman; Iche — Iași; Gheorghe S. — Arad; Neli Popa — Cîmpeni; Mioara C. — Timișoara; S. Ecaterina — Medgidia; N.B. — Bîrlad; P.P. — Roman; Valeria Alexandrescu — Giurgiu; Constantinescu Adrian — Simeria; Anghel Ion — București; P.G. — Brașov; Andreescu Mihail—Galați; N. Pănuț—Turda; Radu Silviu — Timișoara; Claudiu — București; C.C. — Craiova; Maria Ioana — București; X.Y. — P. Neamț; S.V.P. — Arad; Liana V. — Arad; S. Dumitru — București; Lucia — Bicaz; B.P. — Craiova; G. Spancioc — Cluj; Diana — Novaci; I.M. — Baia Mare; P.P. — Brașov.

De acum înainte vom răspunde prin scrisoare numai solicitatorilor de sfaturi medicale care ne vor indica numele și adresa exactă.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (I)

Cum și cînd au apărut mărcile poștale

V-ați gîndit vreodată cum au apărut mărcile poștale — acele vignete multicolore atît de răspîndite azi în toată lumea și atît de apreciate de colecționarii filateliști?

La început corespondența scrisă între oameni se trimitea prin curieri particulari și ea nu putea fi folosită decît de clasele privilegiate, care dispuneau de sclavi sau de servitori. Apoi, cînd au apărut primele organizații poștale care au folosit diligențele pentru trimiterea corespondenței, destinatarul era acela care trebuia să plătească o taxă pentru acoperirea cheltuielilor de transport. Abia în anul 1653 francezul Jean François le Valayer s-a gîndit la imprimarea unor vignete care, aplicate pe corespondență, să aleste achitarea transportului de către trimițător. Dar acesta n-a reușit să-și impună ideea, deoarece achitarea anticipată a taxei poștale era interpretată de unii ca o jignire adusă destinatarului (se insinua, pasămite, că acesta n-ar avea bani să plătească).

Mult mai tîrziu, în secolul al XIX-lea, schimbul de mărfuri și de corespondență luînd amploare, englezii s-au gîndit să folosească acest sistem de francare a corespondenței. Legenda spune că ideea a pornit de la o întîmplare petrecută într-o comună din sudul Angliei. Un oarecare Rowland Hill a văzut o femeie discutînd aprins cu un factor poștal, căruia refuzase să-i achite taxa unei corespondențe pe motiv că n-are bani. Impresionat, Hill s-a oferit să-i achite el această taxă, dar, după plecarea factorului, care nu-i fu surprinderea cînd o auzi pe englezoaică spunînd: „Nu trebuia să vă deranjați, fiindcă în plicul primit nu exista nici o scrisoare. Am convenit cu logodnicul meu, care se află la Londra, să facem niște semne convenționale pe partea din afară a scrisorii. Astfel că, numai aruncînd o privire, fără s-o deschid, am aflat că e sănătos și că și-a trecut examenele cu bine. Eu îi răspund în același fel și astfel evităm plata taxei poștale".

Aratînd într-un raport aceste deficiențe ale sistemului poștal și propunînd înlocuirea lui prin lipirea pe scrisoare a unei vignete tipărite — care să aleste achitarea taxei poștale de către trimițător — Rowland Hill a izbutit să obțină, la 7 mai 1839, legiferarea prin Parlament a propunerii lui. Un an mai tîrziu, la 6 mai 1840, a apărut astfel prima marcă poștală, avînd imprimată pe ea valoarea de un penny.

Reforma lui Hill a fost apoi generalizată în toată lumea. Pe continentul european primele care au adoptat-o au fost cantoanele elvețiene Zürich și Geneva — la 2 martie 1843. În America a fost introdusă, la 1 iulie 1843, de către Brazilia, iar în Africa, la 21 septembrie 1847.

Începutul emisiunilor de mărci poștale în Europa de răsărit l-a făcut Rusia, în anul 1857, iar șase luni mai tîrziu (în 1858), a urmat-o țara noastră, cu cunoscuta marcă „ochi de bour".

Primul plic poștal în formă pe care o cunoaștem azi a apărut cu cîteva zile înaintea primei mărci, și anume la 29 aprilie 1840 — tot în Anglia — iar prima carte poștală datează din octombrie 1869, avînd ca țară de origine Austria.

La întrebările cititorilor

DESPRE CURSELE DE CARE

Tov. Cercheș Victor din Oradea întreabă cînd au apărut „cursele de care", dacă ele erau considerate ca sport — și, în cazul acesta, de ce nu fac parte din jocurile olimpice.

Cursele de care au devenit spectacole publice cu aproximativ 50 de ani înaintea erei noastre, ele luînd treptat locul jocurilor atletice, care au făurit celebritatea Olimpiei din Grecia antică.

Ideea organizării unor astfel de spectacole ar aparține, după unii autori, consulului și conducătorului de oști de pe vremea lui Cezar, Marcus Antonius. După alții, cel care ar fi sugerat popularizarea curselor de care ar fi fost însuși fiul vitreg al lui Cezar, Octavianus, care ar fi văzut pentru prima oară un astfel de spectacol în Iliria, unde își făcuse studiile.

Cert e că, pentru o bucată de vreme, cursele de care au luat locul vechilor lupte ale gladiatorilor în arenele circurilor romane, trecînd după aceea și în Bizanț.

Trebuie menționat că, o dată cu organizarea curselor de care, pentru care erau aduse atelaje și conducători atît din Italia cît și din Grecia, Egipt și Siria, s-a dezvoltat la romani pasiunea pariurilor. Și o dată cu aceasta s-a întronat corupția. Conducătorii erau „cumpărați", iar caii dopați, așa încît cursele nu mai erau o întrecere loială ci un prilej de speculație prin pariuri uriașe. Nici vorbă nu putea fi deci despre sport.

Deși au luat pentru o vreme locul întrecerilor olimpice, cursele de care n-au rezistat de-a lungul anilor, în timp ce olimpiadele, reluate în forma lor modernă, au progresat cu fiecare nouă întrecere, ajungînd pînă la nivelul înalt de măiestrie sportivă pe care îl cunoaștem în zilele noastre.

Cuvinte încrucișate

NOTE DE PRIMĂVARĂ

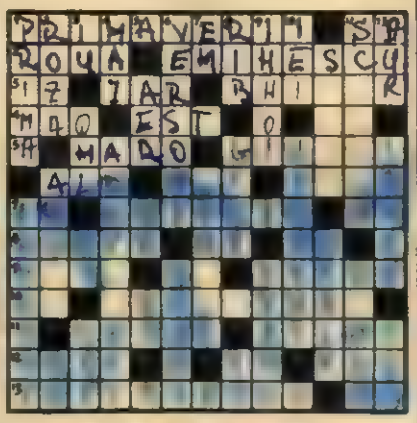

ORIZONTAL: 1) „Simfonia..." de Marțian Negrea — Între cai și călăreț. 2) Se depune pe plante în nopțile senine de primăvară — Autorul poeziei „Azi e zi întîi de mai". 3) Miros specific — Din nou — Animal care naște un singur pui. 4) Riu în Iliria — Răsărit — Conjuncție. 5) Galben bronzat — A învolbura. 6) La telefon — Albine fără stup — Firidă. 7) Plantă textilă — Oraș în R.D. Germană unde se organizează în fiecare an un Tîrg internațional de primăvară — Măsură de suprafață. 8) Căsătorie — Notă muzicală — Udrea Olănescu. 9) A fugi iepurește — Notă muzicală — A sărbători. 10) Vas de lut — Timp neschimbător în buletinul meteorologic. 11) Stimulentul primăverii — Tulpină tîrîtoare. 12) Primul zburător din istoria omenirii (mit.) — Eu (od.) — Diminutiv feminin. 13) Autorul versurilor: „Sărman cizmar! Ce demon te-a ursit să stai/ Pe trepiedul tău barbar,/ În noaptea limpede de mai?"... — Îl folosesc multe insecte, ca armă de atac.

VERTICAL: 1) Aprilie — Scăldat în razele soarelui. 2) Trandafir — Așa cum se repetă primăvara — Cobalt. 3) În hora ardelenească — Vestitor, cum sînt din partea primăverii rîndunica sau cocorul — Nota redacției — Scormonesc pămîntul. 4) Florar — Plante cu flori albe sau roșiatice care apar primăvara, alături de ghiocei și violete. 5) Vehicul nevăzut pentru mireasma primăverii — Pronume — Cută! 6) „Zori de ziuă se revarsă peste vesela natură/Prevestind un soare dulce cu lumină și căldură" (V. Alecsandri) — Pămînt neroditor. 7) Eugen Marinescu — Interzise, așa cum sînt în parcurile publice călcarea și ruperea florilor. 8) Apă de izvor — Insecte pentru... poezii — Servește. 9) A regenera — Încălțăminte de protecție pe care o abandonezi o dată cu sosirea primăverii. 10) Apuci — Aliile. 11) Celule reproducătoare ale plantelor criptogame — Pe cadranele ceasornicelor. 12) Scară care ajută găinilor să se urce la culcare — Dușmanul plantațiilor în nopțile reci ale începutului de primăvară. 13) Metal de culoarea soarelui — Înverzește pajiștea — Gospodărie agricolă colectivă.

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN Nr. TRECUT

ORIZONTAL: 1) Topitoreasa — A. 2) Odoleana — Rol. 3) Petunie — Dd — E. 4) Orizon — Fragi. 5) R — Riviera — An. 6) Ac — Ea — Mugure. 7) Sir — Ti — C — Lo 8) Înfloriți — Em. 9) T — Iaia — Cais. 10) Păsările — Mt. 11) Ara — Est — Caen. 12) Ride — Tărau — A.

UN CEAS UNIC

Unul dintre urmașii ducelui de Alba a dorit să aibă în posesia sa un obiect fără seamăn pe lume. Dorința nobilului înfatuat a fost îndeplinită datorită măiestriei unui mecanic parizian, care a construit în anul 1873 un mecanism uluitor — un ceas astronomic universal.

Într-o lădiță de lemn negru, împărțită în trei părți, a fost montat un număr uriaș de roți și rotițe dințate și tot felul de cadrane. Ceasul avea trei instalații de sine stătătoare: una astronomică — care indica mișcarea Pămîntului și a celorlalte planete în jurul Soarelui; una cronologică — care consta dintr-un calendar acționat mecanic; și, în sfîrșit, una geografică — care indica, pe 36 de cadrane, ora exactă în cele mai mari orașe ale globului. Consultînd acest ceas, puteai ști oricînd cît e ora la Londra, la Washington, la Roma sau la Paris, ori puteai afla data conform calendarului gregorian, iulian, mahomedan etc.

În prezent acest ceas se găsește în muzeul orașului Ivanovo din U.R.S.S. Dar cum de a ajuns aci? — vă veți întreba.

După moartea proprietarului, el a trecut în posesia unui elvețian, care l-a vîndut unei companii de afaceriști. Ceasul a fost expus în numeroase orașe ale Europei ca o minune a tehnicii. După mulți ani de peregrinări, ceasul a ajuns la Petersburg, unde a fost cumpărat de un fabricant din orașul Ivanovo. La moartea acestuia, ceasul a rămas în patrimoniul muzeului local.

În 1943 mecanismul ceasului, care încetase de multă vreme să mai funcționeze, a fost reparat, măiestria mecanicului parizian stîrnind viul interes al vizitatorilor muzeului.

DIAMANTUL ARE UN RIVAL

„Tare ca diamantul" — se spune, pentru că într-adevăr diamantul este recunoscut ca avînd gradul maxim de duritate. Există totuși și un alt mineral — e drept, mai puțin cunoscut — care poate sta alături de diamant. El a fost descoperit, acum vreo jumătate de secol, în aghiliile unui meteorit căzut în Arizona, iar denumirea de „moassanit" îi vine de la numele descoperitorului său. Cercetările făcute ulterior pentru găsirea altor depozite ale acestui mineral au fost zadarnice, fapt care l-a determinat pe oamenii de știință să conchidă că originea lui este extraterestră. Nu demult, un grup de geologi sovietici au descoperit totuși moassanit în Transcaucazia și Iakutia, în niște roci eruptive care conțineau și diamante. Cea mai valoroasă descoperire a fost făcută însă de expediția complexă a Universității din Irkutsk, în apropierea satului Șamanovo, în est de Bratsk, unde, alături de bucăți mari de diamant, au fost descoperite și cristale de moassanit. În timpul cercetărilor de laborator făcute ulterior s-au găsit, într-o singură rocă, sute de cristale din acest mineral.

Cititorii către cititori

Cojocaru Mioara, elevă cl. a X-a, Pașcani, str. M. Kogălniceanu nr. 22, dorește să corespondeze cu elevi și eleve pe teme ca „Să ne cunoaștem ținutul natal", pe teme de literatură, sport, muzică, cinematografie, prietenie precum și pe teme privind activitatea unor instructori de detașamente de pionieri.

Diaconu Cleopatra, Rîmnicul Sărat, str. Dobrogeanu Gherea nr. 19, dorește să facă schimb de fotografii ale artiștilor din diferite țări, insigne, timbre și de vederi.

Gențescu Marcela, elevă, Brăila, str. Vulturului nr. 6, dorește să facă schimb de fotografii ale artiștilor romîni și sovietici și vederi.

Croitoru Luci, studentă anul I la Institutul agronomic, Craiova, str. Bariera Vîlcii nr. 73, dorește să corespondeze și să facă schimb de vederi.

Următorii tovarăși doresc să facă schimb de cărți poștale ilustrate (vederi):

Banu Angelica, Găești, str. 13 Decembrie nr. 34, reg. Argeș; *Irinițescu Adriana*, Petroșani, str. Minerului nr. 26, B.1; *Constantin Maria*, comuna Recaș, str. 6 Martie nr. 245, reg. Banat; *Popescu Bică*, Craiova, str. Bariera Vîlcii nr. 73; *Puian Aurel* și *Dumitru Ștefan*, Hunedoara, str. I.L. Caragiale, bloc 5 ap. 12; *Dilski Liria*, Gospodăria Agricolă de Stat Recaș, reg. Banat; *Iacob Grigore*, elev, Tulcea, str. Concordiei nr. 24; *Grigoraș Iordan*, elev, Tulcea, str. Concordiei 17; *Mocanu Gheorghe*, elev, Tulcea, str. Alexandru cel Bun nr. 74; *Tichy Alida*, studentă anul II la Institutul pedagogic, Cluj, str. Babeuf nr. 25; *Sbora Gheorghe*, elev, Craiova, cartierul 1 Mai, str. F nr. 6.

★

Întrucît mulți cititori doresc să-și procure numere vechi ale revistei noastre, îi anunțăm că tov. Nestorescu Lazăr, Colonia Săvinești, bloc 6 ap. 16, reg. Bacău, posedă un număr de exemplare din anii 1954-1958.

În jurul globului

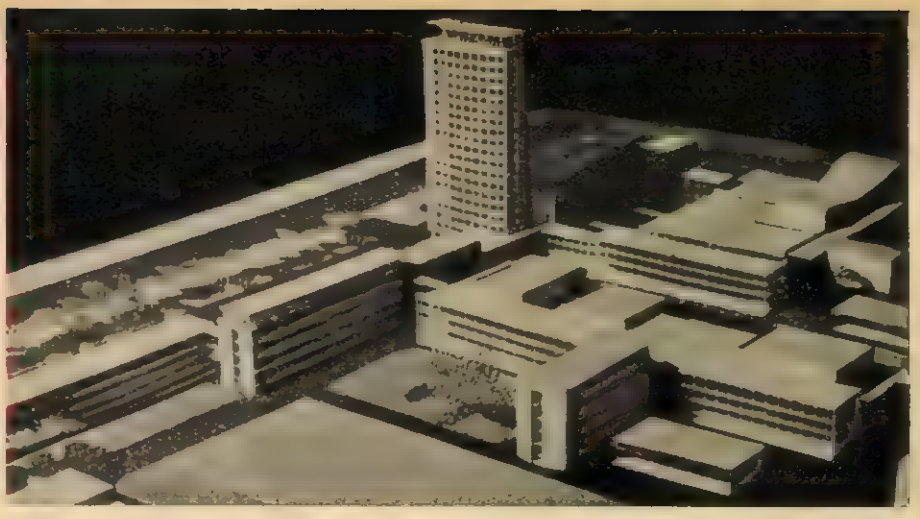

AȘA VA ARĂTA complexul Palatului Radiodifuziunii și Televiziunii din Varșovia, a cărui construcție va începe în acest an.

LIMBA AMHARĂ, limba de stat a Etiopiei, este unul din obiectele de studiu la Facultatea de limbi orientale de la Universitatea „A.A. Jdanov" din Leningrad. Amhara este predată aici de către profesorul Assaf Gambremeriam și colectivul său de catedră. În fotografie, profesorul Assaf Gambremeriam (în mijloc) prezentînd studenților ziarul etiopian „Vocea Etiopiei".

PATINAJ... ACUM 1300 DE ANI. În urma săpăturilor arheologice efectuate în apropierea satului Popina, regiunea Silistra (R.P. Bulgaria), pentru a se descoperi vestigii ale culturii popoarelor slave, a fost găsită și o pereche de patine confecționate din oase de cal.

CA SĂ FACĂ RECLAMĂ produselor sale, o firmă de articole de papetărie din Londra a expus un creion mai mare decît „un stat de om". Numai că oamenii respectivi sînt... liliputanii Nikki și Billy, de la circul londonez „Bertram".

ATLETUL „PIRAT". Sub înfățișarea acestui fioros pirat se ascunde negrul american Rafer Johnson, campion olimpic la decatlon, angajat în prezent de o casă americană de filme ca să interpreteze pe ecran un rol de senzație. Faptul că atletul este un om de culoare nu-i deranjează de astă dată pe producătorii filmului, de vreme ce apariția lui pe ecran reprezintă o atracție rentabilă.

ACCIDENT CU URMĂRI GRAVE. 9 muncitori italieni și-au pierdut viața și alți 36 au fost răniți în urma unui accident petrecut recent lîngă Milano. Autobuzul care-i transporta la lucru a derapat și a căzut într-un canal adînc de 2,7 metri. În fotografie, operația de scoatere a autobuzului din canal.

Scrisoare din Damasc

AM GUSTAT FRUMUSEȚEA ARTEI ROMÎNEȘTI

În cursul lunii martie Muzeul Național din Damasc a găzduit Expoziția de artă plastică contemporană românească, prezentată anterior la Cairo și Alexandria.

Atît personalitățile de frunte prezente la inaugurare, printre care prof. Sabri El Arîs, ministrul Culturii și Orientării Naționale în guvernul central și în guvernul Regiunii siriene a R.A.U., cît și numeroșii vizitatori s-au oprit îndelung și cu interes în fața lucrărilor picturale, de grafică și sculptură aparținînd artiștilor contemporani din Romînia — Corneliu Baba, I. Jalea, J. Perahim, Gy Szabo Béla, Ligia Macovei, Mariana Petrașcu, Corina Beiu-Angheluță, Constantin Baciu, Al. Ciucurencu, Vida Geza și alții — exprimîndu-și admirația față de operele expuse.

Numeroasele însemnări cuprinse în cartea de impresii constituie de asemeni o mărturie grăitoare a aprecierii de care s-a bucurat expoziția. Dr. Youssef Chakra, secretar general în Ministerul Culturii și Orientării Naționale, a exprimat, de pildă, „profunda admirație în fața acestei splendide expoziții artistice".

„Minunata dumneavoastră expoziție ne-a oferit ocazia să gustăm frumusețea artei" (Abdalah El Laham); „Este cea mai frumoasă expoziție pe care am văzut-o vreodată" (Amin Chafaka); „Arta românească a atins măreția în sculptură și pictură..." (Naef El Iohan) — iată numai cîteva aprecieri semnificative din cartea de impresii.

Evenimentul s-a reflectat pe larg și în publicațiile siriene. Buletinul presei arabe din Damasc scria între altele: „Operele expuse ne oferă o idee a nivelului ridicat atins de arta românească contemporană și o oglindă foarte fidelă a societății actuale în Romînia, redată de geniul celor mai eminenți artiști români. Ele reflectă în același timp lupta populară din trecut pentru obținerea dreptății sociale și pentru progresul național"...

Iar ziarul „Dimack al Massa" sublinia că artiștii plastici români „au reușit să ne facă cunoscută arta românească și să contribuie la întărirea prieteniei dintre cele două popoare arabe și poporul român".

Expoziția a constituit de asemenea obiectul unei emisiuni de 35 de minute la televiziunea din Damasc. După prezentarea unui film consacrat expoziției, a urmat o convorbire organizată de „cercul de artă din Damasc" la care a participat Hassan Kamal, directorul secției de artă modernă a Muzeului Național din Damasc, și cunoscutul artist plastic sirian Khaled Munaz. Hassan Kamal a subliniat că expoziția este considerată „printre cele mai mari și cele mai importante care au fost organizate în provincia siriană".

Expoziția de artă plastică contemporană de la Damasc a lăsat cele mai frumoase impresii în rîndul iubitorilor de artă din R.A.U.

Damasc, martie 1961

Khalil LAHAM

Aspect de la inaugurarea expoziției; stînd prezenți Sabet El Aris (al doilea din stînga), dr. Youssef Chakra (primul din stînga) și alte personalități de seamă ale vieții publice și culturale din provincia siriană a R.A.U.

Un nou astronaut — Zviozdocika

Presa mondială continuă să comenteze lansarea de către Uniunea Sovietică în ziua de 25 martie a celei de-a 5-a nave-satelit, precum și aterizarea ei la comandă în regiunea stabilită, după ce fusese plasată pe o orbită în jurul Pămîntului.

Cățeluța Zviozdocika — fotografiată la întoarcerea din spațiul cosmic — ca și ceilalți „călători" aflați pe bordul navei, diferite organisme animale și vegetale, s-au înapoiat cu bine pe Pămînt.

Acest nou succes al oamenilor de știință sovietici apropie ziua în care primul om va zbura în Cosmos.

Rebelii din Laos suferă grele înfrîngeri, fiind siliți să se retragă în fața loviturilor trupelor căpitanului Kong Le și ale detașamentelor de partizani. Pretutindeni în localitățile eliberate, forțele patriotice sînt primite cu entuziasm de populație. În fotografie: soldați ajutînd populația eliberată la strînsul recoltei.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală: 3507 cf. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744 **ABONAMENTE:** la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții **PREȚUL ABONAMENTELOR:** 3 luni: 26 lei, 6 luni: 52 lei, un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

SPORT

1 Finalele campionatului republican școlar de gimnastică care au avut loc în sala Floreasca s-au bucurat de succes. În fotografie: elevul Petre Mihaiuc, din clasa a VI-a a Școlii medii nr. 35 din București, în timpul unui exercițiu la paralele.

2 În cadrul întîlnirii de lupte clasice dintre R. P. R. și R.S.S. Gruzină, M. Schultz (R. P. R.) l-a învins la puncte pe Șota Sepașvili.

3 Jocul echipei de fotbal U.T.A. a fost o revelație pentru cei ca-au asistat duminică la întîlnirea acesteia cu echipa bucureșteană Progresul. Preocupați de joc și mai puțin de rezultat, arădenii au obținut o victorie fără drept de apel (4-1), desfășurînd totodată un fotbal de calitate, apreciat de spectatori.

4 Desfășurarea partidei de rugbi dintre C. F. R Grivița Roșie și Dinamo a confirmat celor aflați în tribunele stadionului Dinamo valoarea apropiată a celor două formații. Doar ultimele secunde ale meciului au decis pe cîștigător: echipa feroviară, cu scorul de 6-3 (3-3). În fotografie: un atac al „treisferturilor" feroviare.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 14 (306)
Anul X
9 aprilie 1961

Aschiuță și Daniela

(pag. 21)

OASPEȚI DRAGI

Solii poporului frate cehoslovac în vizită în țara noastră

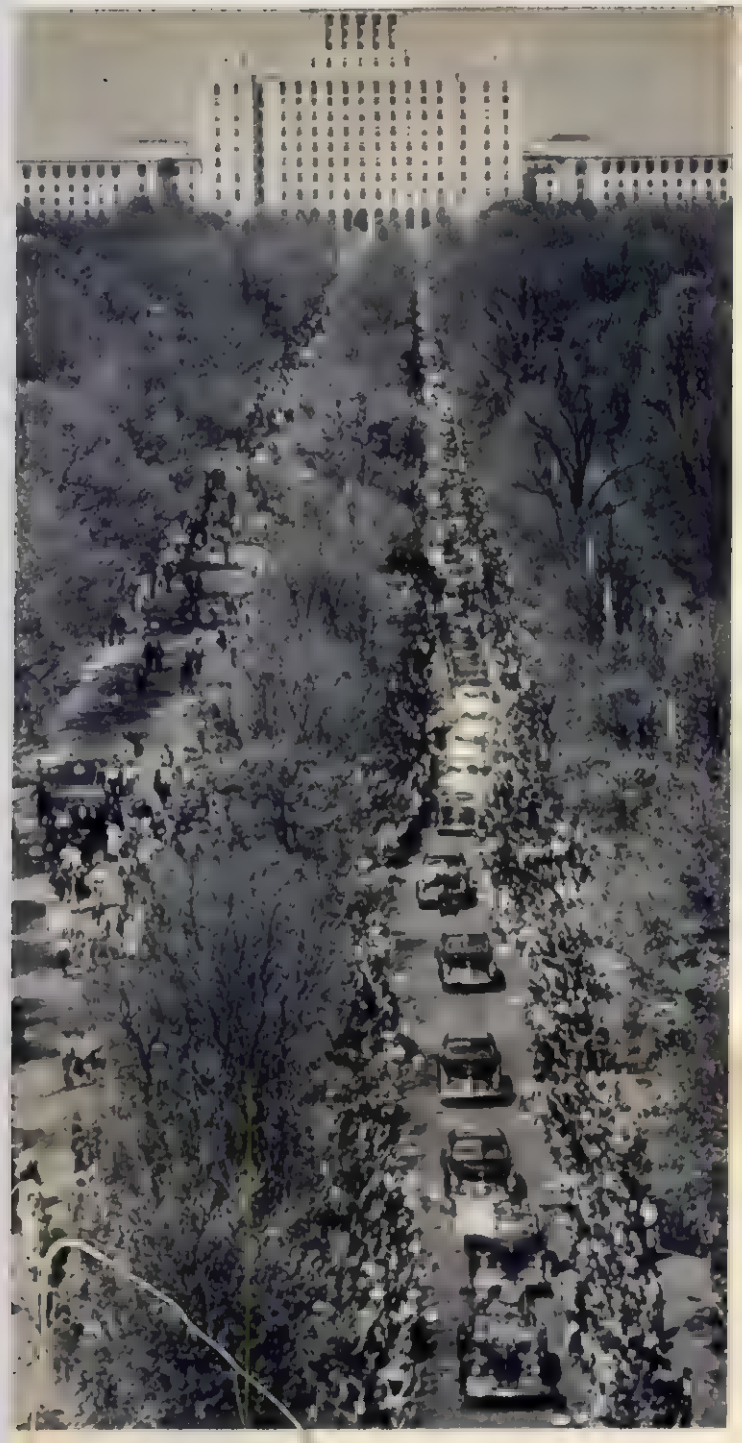

La invitația Comitetului Central al P.M.R., a Consiliului de Stat și a guvernului R.P. Romîne, ne vizitează țara delegația Partidului Comunist din Cehoslovacia și a guvernului R.S. Cehoslovace.

Poporul nostru salută cu entuziasm și bucurie prezența în patria noastră a tovarășului Antonin Novotny, prim-secretar al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, președintele R.S. Cehoslovace; a tovarășului Viliam Siroky, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, președintele Consiliului de Miniștri al R.S. Cehoslovace, și a celorlalți soli ai poporului frate cehoslovac.

Ca și vizita de prietenie făcută în Cehoslovacia în anul 1958 de delegația de partid și guvernamentală a R.P. Romîne, în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, vizita conducătorilor de partid și de stat cehoslovaci în țara noastră reprezintă un eveniment de seamă în istoria relațiilor romîno-cehoslovace.

Poporul romîn întîmpină cu căldură pe înalții oaspeți și este profund încredințat că această vizită, convorbirile care au loc între conducătorii de partid și de stat aduc o contribuție remarcabilă la dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare între R.P. Romînă și R.S. Cehoslovacă.

În fotografiile noastre, cîteva imagini de la sosirea în București a delegației de partid și guvernamentale a R.S. Cehoslovace.

Hunedoara

PROIECT DE SCENARIU

CU CÎTEVA MII DE EROI

PRINCIPALI

■ Cineclubul hunedorean pregătește un film de actualitate ■ În „absolut totul" intră și oțelul ■ Sterilul nu are voie să intre în combinat ■ Nu mai primim reclamații ■ Ce-mi doresc de la viitor

Fotoreportaj de Nicuță TĂNASE (text) și A. MIHAILOPOL (fotografii)

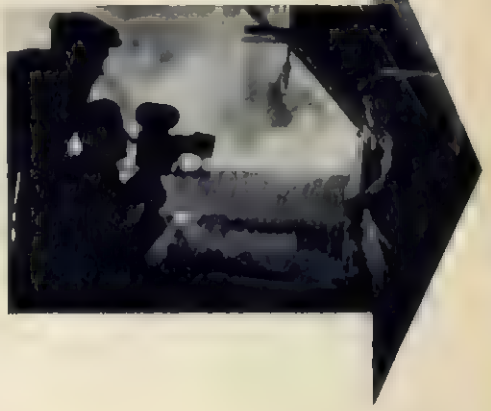

Nu sînt scenarist. Cu toate astea, am fost solicitat de bunii mei prieteni de la cineclubul din Hunedoara să le dau o mînă de ajutor. M-am dus.

— Ce sarcini aveţi? — l-am întrebat pe responsabilul cineclubului.

— Cum, nu ştii? — s-a supărat el.

— Uite că nu ştiu.

S-a uitat la mine ca la o grămadă de fier vechi necolectată. Am simţit în privirile lui regretul că mi-a cerut ajutorul. Şi a început:

— Unu: mărirea rezistenţei medii a cocsului metalurgic la 300-305 kg. Doi: producerea de ţagle pentru ţevi de calitatea I în proporţie de minimum 83 la sută. Trei: reducerea procentului de fontă declasată cu 40 la sută şi a rebuturilor la oţelării cu 31,8 la sută faţă de prevederile pe acest an. Patru: eliminarea livrărilor de laminate cu defecte de suprafaţă. Cinci...

— Stai, nene, nu mă lua chiar aşa... Cinci este: stai să-mi aduc aminte... aşa... asimilarea a patru mărci de oţeluri aliate şi cinci profile noi de laminate... Şase:...

— Păi ziceai că nu ştii — şi omul meu s-a luminat la faţă şi m-a privit de data asta cu ochii primului topitor care vede în troace fier vechi greu...

— Angajamentele combinatului le cunosc... Nu cunosc însă ce sarcini aveţi voi, cineaştii.

— Aceleaşi.

— Adică... cum aceleaşi? Voi vreţi să faceţi film ori oţel de calitate?

— Să oglindim străduinţele oţelarilor, lupta lor pentru realizarea angajamentelor pe care şi le-au luat în cinstea aniversării partidului.

— S-a făcut. Dar cu ce începem?

— Pentru asta te-am solicitat.

— Aha... Deci temă avem, subiect avem. Trebuie să căutăm eroii. La cine v-aţi gîndit pentru rolurile principale?

— Pentru rolurile principale avem vreo cîteva mii de muncitori.

De data asta m-am uitat eu la el urît. Habar n-are de cinematografie.

— Nene — zic — mie îmi trebuie pentru rolul principal un singur om, hai să zicem doi, restul ar fi secundari... Şi nici din ăştia prea mulţi: cinci, şase, maximum opt.

— Nu se poate. Trebuie să apară mii! Şi nu în roluri secundare, ci principale.

— Şi eu trebuie să fac un astfel de scenariu?

— Da.

— Aveţi o părere prea bună despre mine. Dacă şi cinematografia ar fi avut o astfel de părere... Ce eram eu acum?... Eu zic să lăsăm în suspensie discuţia asta cu eroii principali. O să zic ca dumneata şi o să fac ca mine... Să mergem în prospecţie. (Nu sînt eu scenarist, dar prospecţie ştiu ce înseamnă). Să mergem la „gara de sus".

Deci, hai să mergem la „gara de sus".

— Cu ce ocazie?

— Cu ocazia calităţii... Pe la „gara de sus" intră minereul în combinat?

— Da!

— Să vedem calitatea minereurilor. Dumneata ştii că un procent de steril în minereu este egal cu pierderea a 24 de tone fontă pe zi... În loc de fontă iese zgură.

— Şi ziceai că nu ştii de ce te-am invitat.

— Să lăsăm....

Porţile combinatului sînt închise sterilului. Sterilul n-are voie să intre. Şi cu toate astea mai intră şi steril. De unde? De la Ghelar mai mult, de la Teliuc mai puţin. C.T.C. (controlul tehnic de calitate) a luat măsuri. La „gara de sus" a utilat mai bine staţia de luat probe...

— E steril! — îmi zice omul meu de la cineclub.

— Ce e steril?

— Felul dumitale de a te documenta. Nu avem nevoie de constatări. De oameni, de iniţiativă avem nevoie... De...

I-am zis bună ziua şi am plecat în prospecţie de unul singur. Adică nu de unul singur; am luat un operator şi un fotograf.

Să vedem ce-o ieşi!

1 Ştefan Tripşa, Erou al Muncii Socialiste:

— ...Dacă intră un muncitor de-al nostru într-un magazin, întoarce lucrul pe care vrea să-l cumpere şi pe-o parte, şi pe alta. Vrea calitate! Pîinea, untul, apartamentul pe care-l primeşte, mobila, aparatul de radio, absolut totul trebuie să fie de calitate.

— Şi oţelul? Hai să trecem la oţel, tovarăşe Tripşa.

— În „absolut totul" intră şi oţelul!

— Şi dumneata ce faci?...

— Îmi respect angajamentele!

— Care?

— Oţel de calitate!

2 — Alo! Alo, dispeceri? Aici furnalul 5... Avem nevoie de două oale!

— Alo, dispeceri! Linia a 6-a e ocupată. Vrem liber.

— Alo, dispeceri! N-au sosit vagoanele cu fier vechi!

— Dispeceri! S-a stricat instalaţia... Avem urgentă nevoie de electricieni.

— Alo! Alo, dispeceri! Dispeceri! Mai trebuie calcar!

Şi de aci dispecerii trebuie să dirijeze totul. Să le spun şi eu că am nevoie de unele date? N-au destule pe cap?

Îi iert.

3 — Nene Stanciule — îi zic (dînsul este cunoscutul maistru oţelar Stanciu Aurel). Dacă mi-aduc bine aminte, la revelionul anului 1958 ţi-am luat un interviu. Îţi aminteşti? Te întrebam ce-ţi doreşti pentru viitor. Mi-ai spus: „Vreau să lucrez într-o oţelărie nouă, modernă!" Dorinţa ţi s-a îndeplinit. Acum, cu toate că nu sîntem în pragul unui an nou, îţi pun aceeaşi întrebare.

— Ce-mi doresc de la viitor? Ştii, în anii trecuţi Combinatul Hunedoara a primit scrisori de reproş de la beneficiari, în legătură cu calitatea oţelului. Doresc să primim numai scrisori de mulţumire.

4 Sterilul nu are voie să intre în combinat! Ne-o spune şi Ana Călin de la C.T.C. Dialogul urmează scurt: „Ai duşmani?" „Sigur". „Care sînt?" „Granulaţia minereului peste normele stasului şi sterilul". „Şi ce faci ca să...?" „Veghez!"...

2

3

4

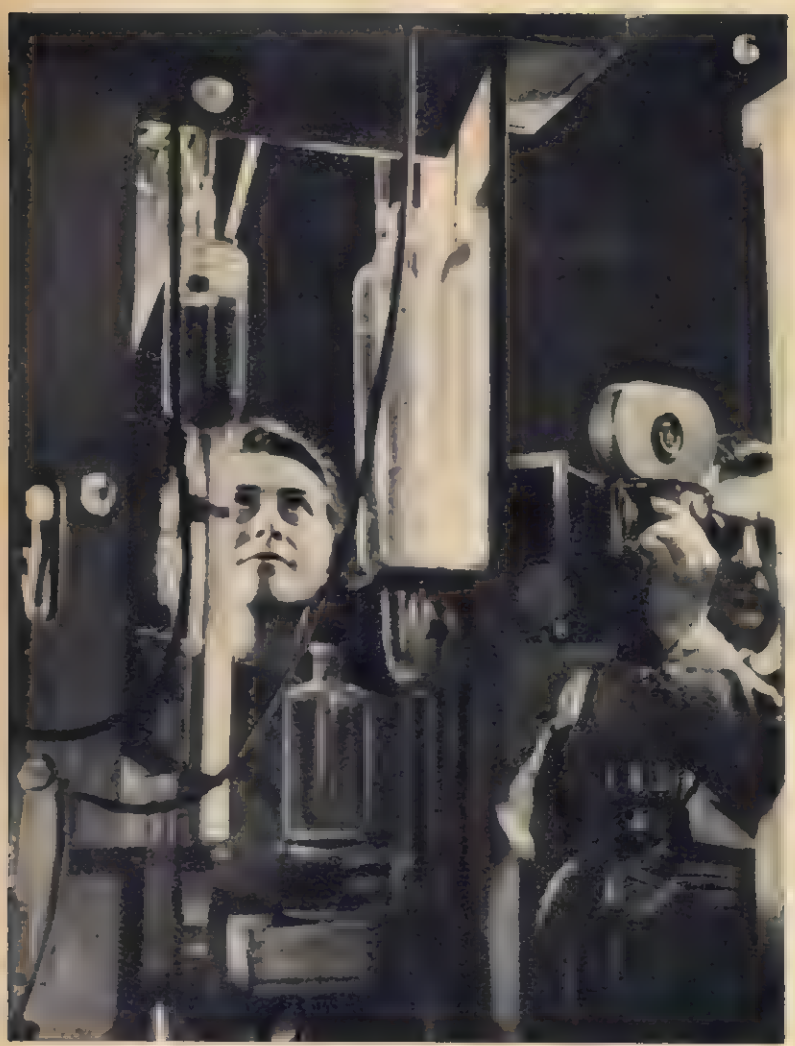

5 — Ce se întîmplă aici? — l-am întrebat pe un controlor de calitate de la laminorul de 650 mm.

— Oţelul, o dată laminat şi răcit pe paturile de răcire, este trecut la ajustaj, la mesele de pistolat, pentru recepţie! Profilele cu defecte de suprafaţă sînt înlăturate cu un pistol cu daltă, acţionat pneumatic.

— Cum stăm cu calitatea?

— Am început să primim de la beneficiarul nostru — uzinele „Republica" — în loc de reclamaţii, felicitări.

— Să fie într-un ceas bun!

6 Laboratorul rapid de pe lîngă O.S.M. II.

— Tovarăşa Pedimonte, nu?

— Da!

— Fac prinsoare că acum executaţi o analiză de carbon.

— Exact.

— Cîteva cuvinte despre angajamentele dumneavoastră.

— Analize corecte şi la timp! Deci control riguros. Mărirea exigenţei faţă de puritatea şi consumul reactivilor şi introducerea de metode noi, rapide!

— V-am lăsat. Noroc bun şi oţel bun!

După ce am făcut prospecţia, m-am prezentat la responsabilul cineclubului. I-am pus pe masă un proiect de scenariu. Nu i-a convenit. Vrea să apară cîteva mii de eroi principali. Auziţi? Cîteva mii!

— Da, cîteva mii! Pentru că în această luptă pentru calitate sînt mii de personaje principale!

— Dar nu pot realiza un astfel de scenariu!

— Hm!

Cu acest „hm" mi-a dat să înţeleg că trebuie să caute un alt scenarist.

Eu am spus de la început că nu sînt scenarist! Totuşi cred că a avut dreptate! Un film despre Hunedoara trebuie să aibă cîteva mii de eroi.

Inima răspunde la apel!

Acest aparat a „conservat" biocurenții, pe care i-a înregistrat pe o bandă de magnetofon. Și el poate fi folosit ca biostimulator. ←

de dr. Eugen ALBU

S-a oprit inima. Cu emoție stăpînită, anestezistul și chirurgul încep activitatea febrilă a readucerii la viață. Nu este încă totul pierdut, moartea este numai aparentă. Dar secundele se scurg și fiecare minut înseamnă viață sau moarte. Oxigen, transfuzie intraarterială, masajul inimii prin toracele deschis... .

Totuși inima încă nu „răspunde". În liniștea apăsătoare, cuvintele „stimulatorul electric" capătă o rezonanță dramatică. Se aplică în grabă electrozii de stimulare. După cîtva timp, inima începe să răspundă, lucrînd în ritmul impus de stimulator.

Azi, în marile clinici din U.R.S.S., printre mijloacele de repunere în funcție a inimii oprite s-a impus stimulatorul electric. Acesta este rodul colaborării creatoare, în cadrul Institutului de cercetări științifice experimentale pentru aparate și instrumente de chirurgie, a unui grup de fiziologi în frunte cu doctorul în științe medicale N. Djavadian și a inginerilor B. Rostovțev și L. Kovaliova.

Ideea folosirii curentului electric pentru stimularea activității inimii nu este totuși nouă. Fiziologii cunosc de foarte multă vreme faptul că inima posedă proprietatea autonomă de a se contracta, chiar în lipsa legăturilor nervoase cu restul organismului. S-a observat însă că și o stimulare electrică din afară este capabilă în anumite condițiuni să determine contracții ale mușchiului inimii, întocmai ca și stimularea naturală autonomă...

După îndelungate cercetări, s-a ajuns la concluzia că, aplicați direct pe inimă, curenții electrici cu anumite calități pot regulariza anumite tulburări ce se ivesc în ritmul activității cardiace, iar atunci cînd inima este oprită, pot să-i imprime un ritm artificial. În felul acesta comanda automată ritmică, proprie inimii, este influențată sau înlocuită pentru un timp de o comandă artificială, venită din afară.

Una din problemele dificile a fost găsirea unui generator de curent cu stimuli capabili să influențeze funcția inimii, fără să-i producă leziuni și fără a tulbura circulația sîngelui.

Pentru ca să se poată împrumuta inimii un ritm nou, acesta trebuie să fie cu puțin superior celui normal.

Fiziologul sovietic N.E. Vvedenski a arătat cît sînt de labile țesuturile excitate în timpul procesului activității lor. Un alt fiziolog sovietic, A.A. Uhtomski, dezvoltînd această concepție, a arătat cum țesuturile excitate își însușesc ritmuri noi. Încadrarea în noul ritm este posibilă, pentru că țesutul excitat devine receptiv pen-

Inginerul Boris Rostovțev verificînd detaliile unui biostimulator electric.

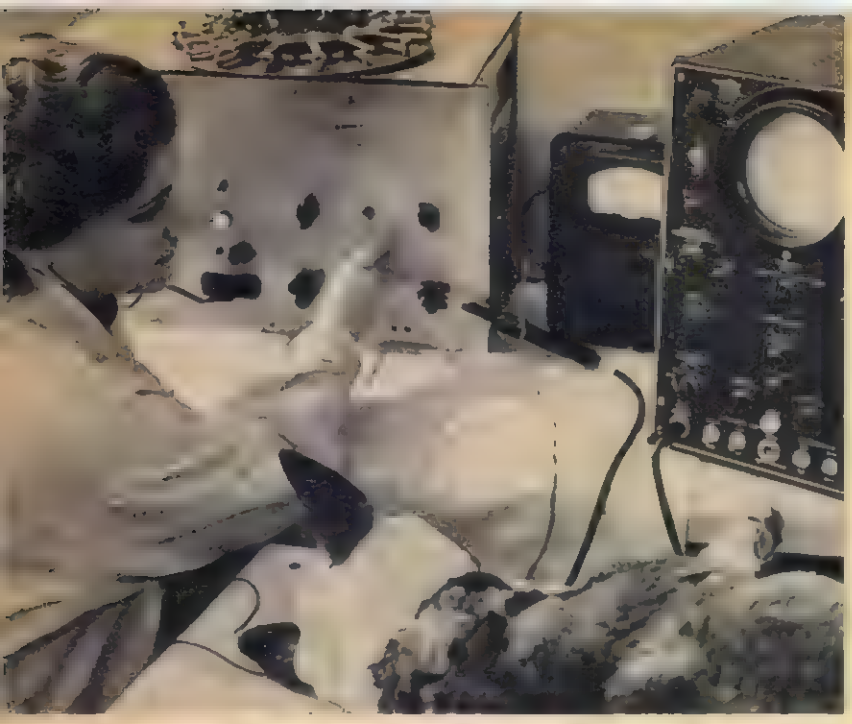

Pe masa laboratorului de fiziologie ciinele doarme. Somnul i-a fost impus de biostimulatorul electric.

tru ritmuri superioare de excitație și reacționează prin frecvența corespunzătoare undelor excitației.

Există însă tulburări grave în activitatea inimii, care pun viața în pericol iminent chiar dacă inima nu s-a oprit. De pildă, dacă ritmul scade de la 70 de bătăi pe minut la 25-30. În aceste cazuri, trebuie acționat ore, zile și chiar luni întregi. Dar toracele nu poate fi deschis mereu pentru electrostimulare.

După numeroase experimentări, și în această privință s-au obținut rezultate pozitive. Electrozii au fost implantați, în timpul operațiilor, în inimă și anume la locul unde excitația e cea mai eficace (nodulul sinoatrial), și apoi au fost exteriorizați prin peretele toracelui. Perfecționat la rîndul său, aparatul funcționează azi cu semiconductori și nu are mai mult de 100 gr — încape într-o palmă. Dacă la aceasta adăugăm că se poate acționa și prin aplicarea electrozilor de o parte și de alta a cutiei toracice, fără nici o operație, ne putem lesne imagina că vor putea fi salvați accidentați (de pildă electrocutați) la care nu mai este vreme pentru operație, iar cei care, avînd grave tulburări de ritm, necesită să fie supuși stimulării electrice timp îndelungat vor putea să-și continue activitatea pînă la revenirea ritmului normal.

Dar nu numai inima poate beneficia de stimulare electrică, ci și alte organe. Printre altele, menționăm că se cercetează acțiunea de stimulare electrică asupra creierului, folosindu-se această metodă în scop terapeutic în cazuri de tulburări psihice. Stimulatorii electrici își găsesc aplicare și în numeroase alte domenii, printre care în obstetrică, unde sînt folosiți la stimularea contracțiilor uterului în timpul nașterii.

În țara noastră stimularea electrică preocupă pe cercetători de cîțiva ani. În clinica I chirurgicală, sub conducerea prof. Th. Burghele s-au obținut rezultate bune în stimularea inimii și a vezicii. Multiplele aplicații ale folosirii curenților electrici fac ca astăzi să se vorbească de un nou capitol de terapeutică, cel al biostimulatorilor electrici.

În inima acestui ciine au fost implantați, înainte cu zece zile, electrozii cu ajutorul cărora, prin stimulări electrice, se influențează ritmul activității cardiace. Ciinele se simte bine. El este supus observației atente a fiziologilor Institutului de cercetări științifice experimentale pentru aparate și instrumente de chirurgie.

Inima s-a oprit. Intră în funcție biostimulatorul electric

DEȚINUTUL NEÎNFRÎNT SIQUEIROS

Autoportret.

Una din creațiile monumentale ale lui Siqueiros: „Universitatea poporului — poporul la universitate" (fragment). Acest basorelief cu mozaic ocupă o suprafață de 320 m p pe fațada rectoratului Universității din Mexico-City.

„Vecini buni", satiră la adresa așa-zisului ajutor nord-american oferit țărilor Americii Latine.

Deținutul din celula 38 răspunde la apelativul impersonal al numărului 46.788. Are 65 de ani și de 9 luni suportă supliciile detențiunii numai pentru „vina" de a fi militat pentru cauza democrației și libertății, pentru convingerile sale progresiste. Omul acesta de statură potrivită, cu fața sculpturală, nu este altul decît marele pictor Siqueiros, fruntaș al vieții publice din Mexic, conducător al partidului comunist.

Dintr-un autoportret de odinioară privirile sale arzătoare scrutează lumea. Toată ființa lui exprimă acea neliniște creatoare ce stăpînește artistul și luptătorul care vrea să dea un sens nou vieții. Agerimea și dîrzenia din ochii aceștia nu s-au șters. Mărturie stă ultima fotografie, care ni-l înfățișează în dosul gratiilor. Chipul omului acestuia exprimă viața lui frămîntată. La vîrsta de 15 ani, într-o perioadă de efervescență revoluționară, conduce greva studenților de la Academia de Arte din Mexico. Greviștii cereau naționalizarea căilor ferate, se ridicau împotriva profesorilor scolastici și solicitau mărirea numărului de școli. În focul acestei greve s-a născut mișcarea pentru crearea unei picturi cu conținut social. La 17 ani, studentul Siqueiros abandonează vremelnic penelul. În Mexic revoluția e în toi: Zapata și Pancho Villa încearcă să răstoarne prin forță vechea ordine și să dea pămînt și libertate mexicanilor. Timp de patru ani Siqueiros va lupta cu arma în mînă în detașamentele armatei revoluționare. Imaginile acestor ani sînt frescele din vechiul castel Chapultepek — Muzeul de Istorie Națională — care îi înfățișează pe Zapata și Villa în fruntea unor nesfîrșite coloane de țărani înarmați. Anul 1918 îl găsește pe răzvrătitul Siqueiros în fruntea mișcării „Congresul pictorilor luptători". Iată „sfîrșitul inevitabil din punct de vedere istoric al tradiționalului pictor boem și nașterea pictorului cetățean" — va spune el.

Și, împreună cu vestitul pictor muralist Diego Rivera, va duce de acum înainte bătălia pentru o artă revoluționară, *„o artă monumentală și eroică, umană și socială, care să răspundă mișcărilor sociale ale zilelor noastre"*.

Lupta lui Siqueiros, atît pe plan social cît și pe plan artistic, capătă perspectivă mai largă o dată cu aderiunea lui la partidul comunist. Începînd din 1923, Siqueiros duce o febrilă activitate revoluționară. Conduce sindicatul pictorilor și gravorilor revoluționari din Mexic, scrie articole programatice în revista „El Machete", în care formulează principiile artei revoluționare, pictează, conduce greve, organizează sindicatul minerilor, participă la congrese muncitorești. Este perioada celor zece ani (1922-1932) în care Siqueiros caută să lege pictura sa de vechea artă folclorică indiană a triburilor maya, a aztecilor, olmecilor, sapotecilor etc. Căutările acestea l-au dus la realizări ca tablourile: „Mama țărancă" (1929), „Mama proletară" (1929) sau la acel portret al lui Zapata (1931) încremenit în visare. E o perioadă prolifică, cu toate că o mare parte din timp o dăruie activității politice concrete ori este întemnițat (1930). Numai în anul 1931, cînd e surghiunit în străvechiul oraș Tasco, pictează 100 de tablouri.

„Lupta pentru o artă socială și formele ei noi", cum o caracterizează însuși pictorul, se concretizează în lucrările sale. Fețele nu mai sînt hieratice, personajele capătă mișcare și o expresie adînc umană, ca în „Fetița-mamă" sau ca în uimitorul portret al compozitorului G. Gershwin (1936). CompoziționaI, acest tablou nu respectă canoanele clasice ale portretului. Gershwin, la pian, este prezentat într-o sală imensă, care parcă îl ascultă cu răsuflarea tăiată, pictorul realizînd astfel o imagine a creației artistului, a marii lui popularități...

„Explozie în oraș" (1936), ca și „Războiul trebuie oprit" (1936), un virulent pamflet în culori ce înfățișează un capitalist purtînd un sceptru cu zvastică, asaltat de mulțime, sînt luări de atitudine deschisă împotriva uriașului carnaj pe care-l pregăteau fasciștii. La fel ca în anii adolescenței, Siqueiros va lăsa penelul să se odihnească și, o dată cu dezlănțuirea războiului civil din Spania, va pleca în această țară să lupte în rîndurile armatei republicane.

Cei „cinci ani" sînt în creația pictorului și o etapă inovatoare în tehnica picturii monumentale, corespunzătoare ideilor noi. Uriașele fresce trebuie să înfrunte secolele, să poarte din generație în generație mesajul revoluției. De aceea „arta monumentală modernă se creează nu pentru cîțiva vizitatori care se opresc într-o contemplare de muzeu, plină de pietate, ci pentru masele populare care frecventează instituțiile publice". Nici culorile cu clei, nici cele de tempera, nici cele de ulei nu corespund. După îndelungi și pasionate cercetări, Siqueiros optează pentru culorile de ciment și piroxilină, care sînt aplicate pe baza de ciment a frescei cu pistoale de aer și nasc compoziții de o nouă factură coloristică și contraste expresive de umbră și lumină.

„America tropicală" (Los Angeles), „Alegoria egalității raselor" (Havana), tripticul desfășurat pe o suprafață de 100 metri: „Democrația în Lumea Nouă" (Mexic 1945), „Agonia centaurului colonial", „Portretul burgheziei" sînt doar cîteva din frescele pictate de Siqueiros pe pereții instituțiilor publice din Mexic sau din alte țări prin care a colindat în anii de surghiun.

Ideile pentru care a militat și militează de o viață întreagă David Alfaro Siqueiros vor străbate veacurile, amintind generațiilor care vor veni de lupta revoluționară a poporului mexican, al cărui fiu este pictorul luptător.

Popoarele Americii Latine, întreaga lume progresistă cer cu hotărîre eliberarea neîntîrziată din închisoare a lui Siqueiros, gloria artei mexicane contemporane.

I. CORBEAH

Cum ne îmbrăcăm

Dintr-o stofă fantezi, o rochie de primăvară dreaptă, pensată vag în talie, cu un cordon de piele în nuanța stofei, care prinde și eșarfa detașabilă.

Fabrica de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej" prezintă noua linie a modei de primăvară. Pentru tinerele fete (modelele 1 și 2), rochii din stofă subțire, în culori pastelate, cu fustele moderat de largi. Remarcați totodată linia lejeră a bluzei de stofă (modelul 3), a bolerouluí tricotat (modelul 4 — realizat de „Tricotajul Roșu"), a taiorului din stofă fantezi (modelul 6). Observați și lungimea potrivită a fustelor.

A început să circule insistent și la noi un termen nou: cultura îmbrăcămintii (foarte recentul Congres al modei de la Berlin s-a și desfășurat de altfel sub semnul dezbaterii acestei probleme).

Iată deci că moda devine o problemă de educație estetică, de bun gust general. Și, bineînțeles, presupune o instruire în acest sens. Fenomenul este cît se poate de firesc: frumosul a devenit un imperativ al vieții noastre socialiste, el ne însoțește pretutindeni pașii, privindu-ne din fațadele pastelate ale noilor blocuri, ca și din vitrinele magazinelor. Am putea fi oare mai puțin exigenți cu îmbrăcămintea noastră? Producem mult și tot mai bun. Mai suportă oare ochiul nostru o haină prost lucrată, o combinație de culori ce-ți strepezește dinții, o rochie croită la fel ca cea din tinerețea mamei?... De bună seamă că nu! Frumosul vestimentar devenind o problemă a zilei, iată că pe ecrane apare un jurnal cinematografic ce ne informează asupra noii linii în modă, iată că vitrinele ironizează subtil — prin mari panouri fotografice — pe ultraconservatorii în materie de îmbrăcăminte, indicîndu-ne cum să ne îmbrăcăm elegant, practic, modern. Cum? Vom sugera și noi, adnotînd pe marginea fotografiilor de față. Dar, mai întîi, cine este furnizorul nostru principal în materie de îmbrăcăminte?

Cine răspunde pentru frumosul vestimentar?

Să facem o socoteală: cîteva ore de alergătură prin magazine în căutarea materialului, trei probe

la croitor (consumînd alte cîteva bune ore), o așteptare de cîteva săptămîni pînă te poți înnoi cu hainele dorite... Cam mult, e drept. Oare nu e mai simplu și mai practic să intri într-un magazin de confecții, unde să-ți poți alege pe loc și după placul inimii costumul, paltonul sau rochia dorită? Fără îndoială! Iată de ce civilizația implică îmbrăcămintea confecționată — firește, într-o gamă largă de sortimente și de o calitate mereu îmbunătățită — fabricile de confecții fiind cele care dau, prin activitatea lor, răspuns la titlul acestui capitol.

Vă amintiți ce părere aveam cu toții, în trecut, despre „hainele de gata"? De fapt, înainte de naționalizare, nici nu a existat la noi un sector industrial al confecțiilor, ele producîndu-se în ateliere mici, organizate pe principii meșteșugărești. Rețineți acum, vă rugăm, cîteva cifre: volumul de producție a confecțiilor a crescut la noi în 1960, față de anul 1959, cu peste 49%. Ritmul este, într-adevăr, impresionant. Și mai notați că, în 1960, 45,6% din totalul țesăturilor de lînă, 59% din cele subțiri de in și cînepă și 31,8% din cele de mătase au fost folosite în sectorul confecțiilor. Confecțiile noastre (și avem, în afară de bine cunoscuta fabrică bucureșteană de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej", fabrici în întreaga țară, ca de exemplu la: Iași, Arad, Timișoara, Craiova, Tg. Jiu, Curtea de Argeș, Brăila, Satu Mare, Cluj, Bîrlad, Tg. Mureș, Botoșani, Odorhei) sînt tot mai apreciate, tot mai mult cerute. Și pentru a asigura îmbunătățirea calității, există tendința specializării, unele fabrici producînd numai pentru adolescenți, altele numai pentru copii etc. Cumpărătorul a început să privească cu încredere produsele respective, care îi oferă de multe ori modele variate, sortimente de sezon, o execuție îngrijită. Nu e de mirare deci că sectorul de desfacere a confecțiilor crește de la un an la altul cu 20-25% și că Ministerul Comerțului îți poate oferi date statistice din care afli că în 1958 s-au vîndut 450.000 de costume, iar în 1960 — 900.000; că față de 4.000.000 cămăși vîndute în 1958, s-a ajuns în 1960 la cifra de 6.000.000 sau că în 1961 vor fi produse pentru copii cu 3.000.000 bucăți confecții de bumbac și cu 200.000 de lînă mai mult ca în 1960.

E clar, deci: dacă ne îmbrăcăm din ce în ce mai mult cu confecții, dacă ele, în ultimă instanță, hotărăsc frumusețea îmbrăcămintii noastre, este absolut necesar să-și sporească mereu calitatea, cu tot ce implică termenul — sortimente bogate, durabilitate, finisaj exigent și linie modernă.

Ce înseamnă a fi la modă?

Să ne înțelegem: a fi la modă nu înseamnă a copia extravagantele de sezon și excentricitatea dusă uneori pînă la absurd de marile case de modă occidentale. S-a lansat cu vîlvă rochia-sac, dar a căzut rapid, dezumflîndu-se ca orice sac de rînd. La fel cu seamăna ei, rochia-butoi. Bunul simț le-a respins fără drept de apel. A fi la modă presupune a fi prezent în linia modei internaționale și a lua din ea elementele ce indică noul și practicul, a le adapta la specificul național, la particularitățile siluetei oamenilor din țara respectivă, ale condițiilor de viață

și de climă. A fi la modă presupune deci, din partea creatorilor de modele, preluarea nu a modelelor în sine, ci doar a liniei, a unor elemente și, bazîndu-se pe aceste elemente, crearea unor modele noi, originale, inedite. Omul care muncește — și noi pentru acesta facem moda — se simte bine într-o haină lejeră, mai comodă, care să nu-l stinghereaască prin lungimi inutile sau lărgimi de prisos. Iată de ce paltonul și sacoul s-au scurtat (dar nu excesiv), formula încheierii la două rînduri a cedat locul celei la un singur rînd de nasturi, iar pantalonul s-a îngustat și s-a lipsit uneori de manșetă. Culorile sînt deschise, tonurile luminoase. La rîndul ei, femeia care pleacă dimineața la locul de muncă vrea să aibă o ținută elegantă dar și practică, și iată că noua linie a modei îi recomandă să renunțe la rochiile insistent cambrate, la cordoanele late și strînse, la fustele prea înguste; ea promovează suplețe și lejeritate, corsaje bluzante, fuste

Sacoul de primăvară s-a scurtat, și-a lungit puțin reverul, și-a mutat buzunarul pe lung și a arborat o culoare deschisă (mai ales cînd purtătorul lui este tînăr).

La recentul Congres al modei de la Berlin a fost prezentată și această fiorească rochie în dungi albe și gri, cu linia corsajului tubulară, ușor pensată, cu talia coborîtă, cu fusta de o ampioare moderată. În talie, un mic buchețel de violete artificiale.

de o lărgime moderată, obținută prin cîteva pense sau cute, o lungime potrivită (excesele de scurtime sînt și ele respinse), indicînd stofele fantezi în nuanțe pastelate de roz, galben, bleu, bej, gri. Fabricile noastre de confecții au răspuns cu destulă promptitudine la normele noii linii și iată că numai „F.C. Gheorghe Gheorghiu-Dej" a prezentat la contractările pentru 1961 o colecție de 700 de modele, caracterizate prin bun gust și decență.

Totul e bine pînă acum, dar... Căci începe să existe și un dar. Dacă moda feminină a fost primită cu interes și plăcere, bărbații — mai conservatori în materie vestimentară — au fost mai rezervați în fața hainelor și a paltoanelor scurte. Bărbații: adică și cumpărătorul, dar și vînzătorul din magazin care, cu un aer de complicitate, îi indică clientului ziua în care vor primi haine mai mari („mai bine cu un număr-două mai mare, decît pe talia respectivă dar scurt"). Rezultatul: în puțină vreme posesorii noilor paltoane s-au simțit stînjeniți în ele și... le-au dat la scurtat. Gîndiți-vă cîte paltoane în plus s-ar fi putut obține prin acest material aruncat la cîrpe vechi!

Atenție la marca fabricii

Recentele Directive ale Comitetului Central al P.M.R. au trasat clar sarcina îmbunătățirii „calității produselor și lărgirea gamei de sortimente pentru a se realiza mărfuri mai trainice, mai bine finisate și din ce în ce mai aspectuoase în vederea satisfacerii gustului și exigențelor crescînde ale consumatorilor". Sîntem perfect convinși că această sarcină din Directive a devenit astăzi un îndreptar și în activitatea unor întreprinderi cum ar fi: Fabrica de confecții din Iași, cea din Botoșani, fabrica „Tudor Vladimirescu" din Tg. Jiu ori „Textila" din Miercurea Ciuc. Pentru că, pînă în prezent, calitatea produselor acestor fabrici a fost adesea în suferință. Taioarele și pantalonii confecționați la Iași, cămășile bărbătești din Botoșani, raglanele și canadienele din Tg. Jiu ori sacourile prezentate de „Textila"-Miercurea Ciuc suferean de maladia execuției neglijente, ale cărei simptome sînt: piese de diferite nuanțe și mărimi (dacă nu vă puteți imagina cum arată un sacou cu spatele croit din altă nuanță ca fața, adresați-vă „Textilei"-Miercurea Ciuc), butoniere prost festonate, căptușeli neasortate stofei, vatelina mai scurtă decît se cuvine, tigheluri strîmbe, pungile buzunarelor prea mici, manșete neegale. Dacă nu vă plac însă nasturii inestetici, cataramele ori fermoarele grosolane de la unele confecții (și aveți motive să nu vă placă), reproșurile trebuie adresate fabricilor „Brateșul" din Galați și „Szabo Arpád" din Jimbolia, și nu suratelor lor mai sus-citate. Fiecare cu meritele, dar și cu păcatele sale.

De curînd, Ministerul Industriei Ușoare a luat măsura ca fabricile de confecții să-și refacă — în condiții grafice superioare — eticheta cu emblema fabricii. Nu e o chestiune lipsită de semnificație. Atenție deci la noua etichetă a fabricii, care se va atașa la noile produse ale industriei de confecții! Pentru că lucrătorii din aceste fabrici nu îndeplinesc doar simpla funcțiune de a furniza veșminte oamenilor muncii, ei contribuie direct la propagarea culturii îmbrăcămintii.

Sandu FAUR-DIMA

Pentru o rochie festivă, din brocart sau lame, se recomandă decolteul asimetric, linia netălată în talie și ușor evazată, un volan vag încrețit și această suplă mantie din voal gri.

Pardesiul bărbătesc are gulerul mai mare, reverul micșorat și se închide la trei nasturi. Linia este dreaptă, comodă. Tigheiurile dau hainei o notă sportivă și tinerească.

Tinerelor fete, o rochie în trei piese: fustă, bolero și bluză uni într-o culoare contrastantă (în fotografie bluza nu se vede, bolerou fiind închis).

Natașa și DJAMILA

În istoria luptei poporului algerian pentru libertate și independență națională va rămîne întipărită pentru totdeauna figura luminoasă a tinerei eroine Djamila Buhired. Condamnată la moarte prin decapitare de către colonialiștii francezi, ea a putut fi salvată numai datorită valului de proteste ce s-au ridicat în întreaga lume împotriva nemiloasei sentințe. Printre cei ce au contribuit prin protestul lor la comutarea pedepsei s-a aflat, în primăvara anului 1958, și școlărița sovietică Natașa Oleinikova, pe atunci în vîrstă de 9 ani. În scrisoarea pe care a adresat-o judecătorilor francezi, pioniera Oleinikova se ridica cu hotărîre în apărarea vieții Djamilei Buhired.

Impresionat profund de cazul Djamilei și de fapta Natașei, am simțit nevoia să transmit cu mijloacele filmului un mesaj de îmbărbătare patrioților algerieni și un semn de caldă recunoștință pionierei sovietice pentru fapta ei remarcabilă. N-am putut realiza atunci această dorință, avînd de terminat o serie de lucrări urgente în curs. Am aflat acum, cu multă satisfacție, că un grup de cineaști algerieni au realizat filmul *„Djamila"*, în care este redată lupta plină de eroism a poporului algerian împotriva colonialiștilor francezi.

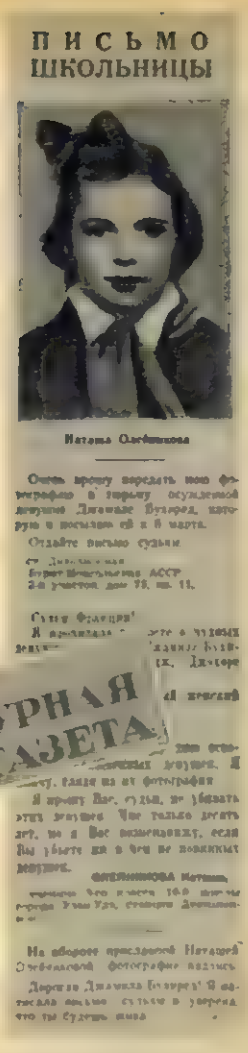

Patriota algeriană Djamila Buhired (stînga), „sora adoptivă" a Natașei Oleinikova. În dreapta, fotografia și scrisoarea Natașei, apărute în „Literaturnaia Gazeta".

poveste adevărată

de Pavel CONSTANTINESCU
regizor la studioul „Alexandru Sahia

O întîlnire neașteptată

1959. Rarele soarelui de primăvară se răsfirau ca un evantai prin culoarele lungi ale căminului studențesc. O fetiță subțirică, cu ochi albaștri, tunsă scurt, cu o fundă mare în vîrful capului, pășea stingheră în urma mea. O văzusem la intrarea în cămin. Să fi avut 9-10 ani. După privirea agitată și nerăbdătoare cu care-i urmărea pe studenți la intrare, era de presupus că aștepta pe cineva. Etajul III, IV și ultimul. Pașii de copil continuau să răsune în urma mea. Ajuns în fața camerei mele, am întors instinctiv capul. Fetița se afla lîngă mine. Timidă, puțin emoționată, m-a întrebat cu jumătate de glas: „Dumneavoastră sînteți...?" Am răspuns afirmativ, verificînd febril în memorie cînd am primit ultima scrisoare din București. Îmi spuneam că am de-a face cu o nouă „filatelistă". (La noi veneau des copii din vecinătatea căminului, pentru a ne solicita timbre străine). Și, totuși, de aproape, chipul fetiței mi se părea tot mai cunoscut. Parcă o mai văzusem undeva, într-o împrejurare de care nu reușeam să-mi amintesc de fel.

— Mă numesc Natașa... Oleinikova — a adăugat fetița, încercînd să spulbere nedumerirea cu care o priveam.

Într-o fracțiune de secundă, în fața ochilor mi-au reapărut „Literaturnaia Gazeta", niște rînduri scrise de un copil către judecătorii francezi și portretul unei fetițe. Asemănarea era evidentă; dar apariția ciudată a copilului, pe care-l știam la mii de kilometri de Moscova, a fost mai mult decît neașteptată. Stăteam uluit în fața ușii, uitînd pînă și de bunacuviință ce se cerea din partea gazdei față de un musafir.

Aveam să aflu cîteva minute mai tîrziu că, străbătînd mii de kilometri împreună cu mama ei, venită la un congres al medicilor, Natașa își împlinea un vis al copilăriei: să vadă Moscova și totodată să-l întîlnească pe studentul romîn cu care făcuse cunoștință în urmă cu un an, printr-o scrisoare. Protestul micii eleve, apărut atunci, în martie 1958, în „Literaturnaia Gazeta", mă emoționase profund și mă

determinase să-i scriu, căutînd astfel să aflu cît mai multe despre înfocata apărătoare a vieții Djamilei...

Ce au spus judecătorilor francezi patriota algeriană Djamila Buhired și pioniera sovietică Nataşa Oleinikova

În strădania lor desperată de a înăbuși în sînge lupta poporului algerian pentru libertate, imperialiștii francezi pregăteau un nou asasinat. La 7 martie 1958, în curtea închisorii „Barbarosa" urma să fie executată tînăra studentă algeriană Djamila Buhired, în vîrstă de 22 de ani. Presa relata: în timpul unei razii a poliției franceze, Djamila fusese rănită și arestată. La percheziție s-a găsit asupra ei o scrisoare a Frontului Național de Eliberare. Folosindu-se de acest document, autoritățile franceze au înscenat o provocare grosolană. Luni de-a rîndul, ei au supus-o pe Djamila celor mai înspăimîntătoare torturi, încercînd să smulgă de la ea declarații menite a-i ajuta în acțiunea de denigrare a mișcării de eliberare din Algeria. Încercările lor au fost zadarnice. Djamila a rezistat eroic, dejucînd planul odios al provocatorilor. Djamila a transformat într-o tribună a acuzării boxa acuzaților, în care se afla împreună cu alți cîțiva patrioți algerieni. *„Nu uitați că, ucigîndu-ne pe noi, voi ucideți tradițiile de libertate ale țării voastre, pătați onoarea ei, supuneți pericolului viitorul ei și nu veți reuși pînă la urmă să împiedicați Algeria să devină un stat independent"*. Djamila a fost condamnată la moarte prin decapitare. Crima pusă la cale de imperialiști a stîrnit un val de proteste în întreaga lume. Pe toate lungimile de undă se putea auzi în acele zile în diferite limbi: *„Să fie eliberată Djamila". „Djamila trebuie să trăiască!"*

Printre nenumăratele glasuri care s-au ridicat în apărarea vieții Djamilei a fost și cel al Nataşei Oleinikova, care în martie 1958 a scris judecătorilor francezi: *„Eu vă rog pe dumneavoastră, judecătorii, să n-o ucideți pe această tînără. Eu am numai 9 ani, dar dacă veți săvîrși această crimă am să vă urăsc toată viața. De Ziua Internațională a Femeii trebuie să o eliberați"*. La acest apel, Nataşa a mai adăugat rugămintea de a se transmite Djamilei, în închisoare, fotografia ei. Pe verso era scris: *„Scumpă Djamila Buhired, eu am scris judecătorilor francezi și sînt convinsă că tu vei trăi"*.

Glasul opiniei publice mondiale a fost mai puternic decît setea de sînge a colonialiștilor. Comutarea pedepsei cu moartea a constituit pentru ei o nouă înfrîngere, iar pentru omenire o nouă victorie asupra forțelor întunericului.

Despre Nataşa din Ulan-Ude și cele două surori ale ei: Nina, studentă la Universitatea din Irkutsk, și Djamila, care a fost silită să-și întrerupă studiile pe un timp nedefinit, aflîndu-se într-o închisoare franceză, condamnată pe viață

Cu prilejul neașteptatei vizite a Nataşei, am revenit la discuția începută în scris în urmă cu un an.

— Mă întrebați atunci, în prima scrisoare, ce m-a îndemnat la această faptă? Acum am posibilitatea să vă povestesc mai pe larg despre tot ce s-a întîmplat. Ce m-a îndemnat? Doar nu eram o stană de piatră. Auzisem și eu despre Djamila, căci la noi se vorbea pretutindeni despre ea. Într-o seară, după ce au sosit ziarele, am început să caut vești despre Djamila. Mama și tata nu erau acasă. Ei se reîntorc tîrziu de la lucru. M-am așezat la biroul tatei și am cercetat „Literaturnaia Gazeta" din 20 februarie. Pe ultima pagină am văzut-o pe Djamila, împreună cu cîteva tovarășe de-ale ei. Sub fotografie era scris: *„Patriote algeriene condamnate la moarte"*. Am încercuit cu creionul chipul Djamilei, privind îndelung fața ei. Mi se părea că zîmbește dinadins ca să nu-i întristeze pe oameni. Dar ochii rămîneau plini de tristețe. Și, gîndindu-mă la soarta ce-o aștepta, m-a cuprins deodată groaza. Închipuiți-vă numai: să-i taie capul!... Cînd a venit mama acasă, m-a găsit nemișcată lîngă portretul Djamilei.

— De ce ești încă în uniformă? — m-a întrebat mama. Ce-i cu tine?

Printre lacrimi, i-am răspuns:

— Djamilei îi vor tăia capul...

— Cu neputință! Acest lucru nu trebuie admis! — a exclamat mama, revoltată.

Împreună cu ea am recitit din nou cuvintele acelea îngrozitoare, neputînd să-mi iau ochii de pe fotografie.

— E posibil oare — a spus mama — să nu poată fi opriți de la această crimă? E posibil ca măcar un om pe pămînt să rămînă azi nepăsător?

— Mamă, vreau să scriu o scrisoare — i-am spus eu.

— E mult mai bine decît să plîngi.

— Cine le-a condamnat la moarte? — am întrebat-o.

— Judecătorii — mi-a explicat mama cu întristare.

Imediat m-am așezat să scriu judecătorilor. Nu era timp de pierdut. Mă temeam grozav să nu întîrzii. Am ales după aceea o fotografie și i-am scris Djamilei despre scrisoarea mea adresată judecătorilor și despre speranța că ea va trăi. În zori, mama a expediat scrisoarea redacției, rugînd să fie trimisă judecătorilor, iar fotografia să fie înmînată Djamilei.

Peste cîteva zile, învățătoarea noastră, Ana Vasilievna, ne-a arătat la școală ziarul în care se publicaseră scrisoarea și fotografia mea. M-am speriat. Dar ce s-a întîmplat cu Djamila? Ei nu i s-a trimis fotografia mea?

— I s-a transmis, cu siguranță că i s-a transmis — m-a liniștit învățătoarea.

— Dar scrisoarea către judecători?

— Și scrisoarea.

După cîteva zile, cînd am citit că în Franța s-a constituit o comisie pentru studierea scrisorilor adresate în apărarea Djamilei, am fost încredințată că și scrisoarea mea se află acolo. Sosise și „Pionierskaia Pravda" în care sta scris că 28 de patrioți algerieni au fost amnistiați, dar numele Djamilei nu figura printre ei. Am început să plîng.

— Nu plînge — m-a îmbrățișat mama. Încă nu se știe nimic. Dacă ar fi executat-o, am fi aflat.

Ca să n-o necăjesc pe mama, m-am culcat repede, dar în pat, pe întuneric, am continuat să plîng. Djamila devenise pentru mine a doua soră. Despre sora mea, Nina, am să vă povestesc mai tîrziu.

Pînă la 10 martie n-am îndrăznit să mă uit prin nici un ziar...

Nataşa a făcut o pauză. Vorbea grăbită, fața i se îmbujorase toată. Fetița retrăia intens zilele zbuciumate din martie trecut.

— La 10 martie — spunea Nataşa cu oarecare sfială — ... e ziua mea de naștere. Am avut invitați. Svetlana Morgaciova, colega mea de clasă, a aruncat pe neașteptate cîteva cuvinte la auzul cărora am înghețat:

— Am auzit azi că Djamila a fost ucisă.

— Nu-i adevărat! Nu-i adevărat! — am strigat eu, năpustindu-mă asupra Svetlanei.

Tata s-a supărat pe mine și m-a mustrat aspru.

— Să nu mințăi! Să nu mințăi! — am strigat eu din toate puterile.

Am fugit și m-am ascuns în camera mea. Atmosfera devenise apăsătoare. Degeaba se străduia tata s-o însenineze. În cele din urmă fetițele au plecat acasă, și ele cu gîndul la Djamila.

Au trecut cîteva zile chinuitoare. Pe culoarul școlii a fost afișat numărul nou al gazetei „Pionierskaia Pravda". Era scris cu litere mari: „Securea a fost îndepărtată de capul Djamilei!"

Am fugit într-un suflet acasă. Am sărutat portretul Djamilei din ziar, am dansat, am bătut din palme, am cîntat și am strigat, așa ca să se audă în toată clădirea. Djamila trăiește! Djamila trăiește!

Din acea zi îi sărutam de sute de ori pe mama, pe tata și pe tușa Tania. Și ei suportau năzbîtiile mele, fiindcă și ei se bucurau din inimă pentru Djamila. Acum, Djamila este sora mea adevărată.

Într-o explozie de bucurie, am întrebat-o pe [redacted]:

— Pot pleca în Algeria?

— Prostuțo — mi-a răspuns mama. Acolo e război.

Am citit apoi că Djamila a fost transferată într-o altă temniță. Eu nu știu ce-i aia temniță, dar mama spunea că a fi întemnițat e foarte, foarte greu.

— Și Djamila va rămîne acolo pînă la moarte?

— Djamila a fost condamnată pe viață — mi-a spus mama.

Tata a adăugat:

(Urmare în pag. 22)

Cauza Djamilei este cauza întregului popor algerian, care nu pregetă să-și verse sîngele pentru dobîndirea libertății și independenței naționale.

Acolo unde Bata nu mai e stăpîn

Pentru amatorii de înot a fost construit un bazin acoperit.

Din depozite, cutiile cu încălțăminte ajung direct în vagoanele de cale ferată.

În Cehoslovacia capitalistă exista un oraș care era în întregime proprietatea unui singur individ — Bata. Este vorba de orașul Zlin, din Moravia. Toți locuitorii orașului, aproximativ 40.000 de oameni, erau robii stăpînului fabricilor de încălțăminte Bata. Muncitorii lucrau cîte 10-12 ore pe zi. În timpul producției nimeni n-avea voie să fumeze sau să bea un pahar cu apă. Nu existau nici cantine, nici asistență medicală. Ca o amintire zguduitoare se mai păstrează încă „biroul" lui Bata: instalat într-un ascensor mare, acest birou suia și cobora neîncetat de-a lungul celor 15 etaje ale fabricii. Prin pereții de sticlă ai ascensorului, Bata supraveghea tot ce se petrecea la fiecare etaj. Cel ce era surprins că nu se încadrează în ritmul nebunesc al muncii era concediat.

Bata se lăuda că în orașul lui nu există șomeri. Lucrul e adevărat. Dar de ce? Pentru că toți cei concediați din fabrică erau totodată alungați din oraș, căci aici fiecare piatră, fiecare casă era proprietatea lui Bata. Cei ce nu lucrau pentru Bata n-aveau voie nici să locuiască în Zlin.

Dar în Cehoslovacia vremea stăpînirii lui Bata și a tuturor capitaliștilor este astăzi de domeniul trecutului. Orașul Zlin, astăzi Gottwaldov, a renăscut în anii puterii populare. Fabricii de încălțăminte i s-a schimbat numele în „Svit" (lumină), ca simbol al faptului că exploatării capitaliste i s-a pus capăt pentru totdeauna. Au fost ridicate uzine noi, cu hale spațioase, înzestrate cu utilaje din cele mai moderne. Muncitorii au la dispoziția lor cantine, cluburi, dispensare medicale. În cei aproape 16 ani de la eliberare, populația din Gottwaldov a crescut la aproape 80.000 locuitori. Căsuțele sărăcăcioase în care locuiau înainte muncitorii au dispărut iar în locul lor au apărut cartiere întregi de blocuri. În fosta vilă a lui Bata, care domină orașul, se află „Casa pionierilor" din Gottwaldov.

Muncitorii eliberați de exploatare produc azi de două ori mai mult decît pe vremea stăpînirii lui Bata. Încălțămintea produsă la Gottwaldov se exportă în 82 de țări ale lumii și se bucură de o bună apreciere. Astăzi Cehoslovacia ocupă primul loc în lume în ce privește producția de încălțăminte, socotită pe locuitor. Iar din cele 90 milioane perechi încălțăminte produse anual în R. S. Cehoslovacă 60 milioane provin de la „Svit". În 1965 industria cehoslovacă va produce peste 100 milioane perechi de încălțăminte, respectiv 4,4 perechi încălțăminte pe locuitor. La realizarea acestei sarcini o contribuție însemnată o vor aduce, fără îndoială, oamenii muncii din Gottwaldov — orașul industriei de încălțăminte.

M. DIMA

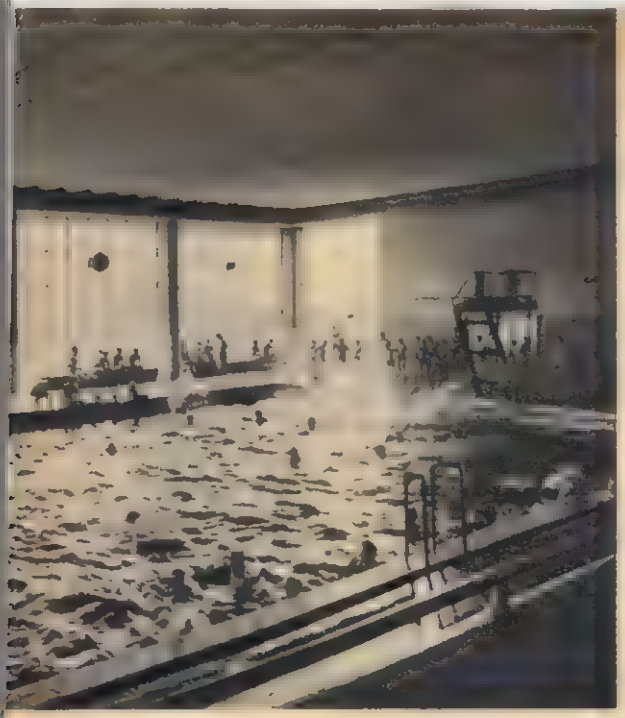

Secția de cusut încălțăminte este înzestrată cu o linie modernă de producție.

Vedere parțială a orașului Gottwaldov — important centru industrial din Moravia de est.

Colțul cosmeticienei

Despre masajul feței

Practicat cu pricepere și îndemînare, masajul feței poate fi realmente folositor. Spun acest lucru deoarece multe femei, necunoscînd exact rostul și acțiunea masajului, îi contestă eficacitatea, ba mai mult chiar: susțin că e dăunător.

Masajul pune în mișcare sîngele, activîndu-i circulația; în felul acesta pielea este mai bine hrănită, iar tenul palid, anemic, se înviorează. La tenul gras, masajul este de mare folos; datorită lui, glandele sebacee supraîncărcate se golesc mai ușor, iar punctele negre se înmoaie și pot fi lesne extrase.

Desigur, masajul nu poate să facă minuni. El nu poate face să dispară ridurile o dată apărute; în schimb însă le poate atenua, le poate ține în loc. Cu alte cuvinte, marele serviciu pe care ni-l poate face masajul este acela de a preveni și apăra fața vreme cît mai îndelungată de îmbătrînire și ridare. În afară de piele, acțiunea masajului se răsfrînge și asupra mușchilor, care-și vor păstra tonicitatea vreme îndelungată, asigurînd feței un contur ferm. Este cu totul greșit să se creadă că masajul trebuie practicat numai atunci cînd au apărut ridurile. El trebuie folosit din vreme, preventiv, alături de toate celelalte îngrijiri acordate feței.

Un masaj eficace nu poate fi însă administrat decît de o cosmeticiană care are cunoștințe de anatomie, de fiziologie și igienă, o mînă ușoară, abilă și experimentată. Există însă cîteva figuri elementare de masaj pe care le poate face oricine și pe care este bine să le cunoască orice femeie dornică de a-și îngriji tenul în mod corect. Aceste mișcări constituie indicații asupra felului în care trebuie procedat pentru a întinde crema pe obraz, fără a trage și a bruscа pielea.

În articolul viitor veți găsi explicațiile referitoare la felul în care se execută figurile elementare de masaj.

Cititoarele noastre care ne-au scris cerîndu-ne sfaturi cosmetice (M. M. — Alba Iulia, Valerica — București și Liliana B. — București) sînt rugate a ne comunica adresele exacte, pentru a le trimite în scris răspunsurile solicitate.

Cuvinte încrucișate

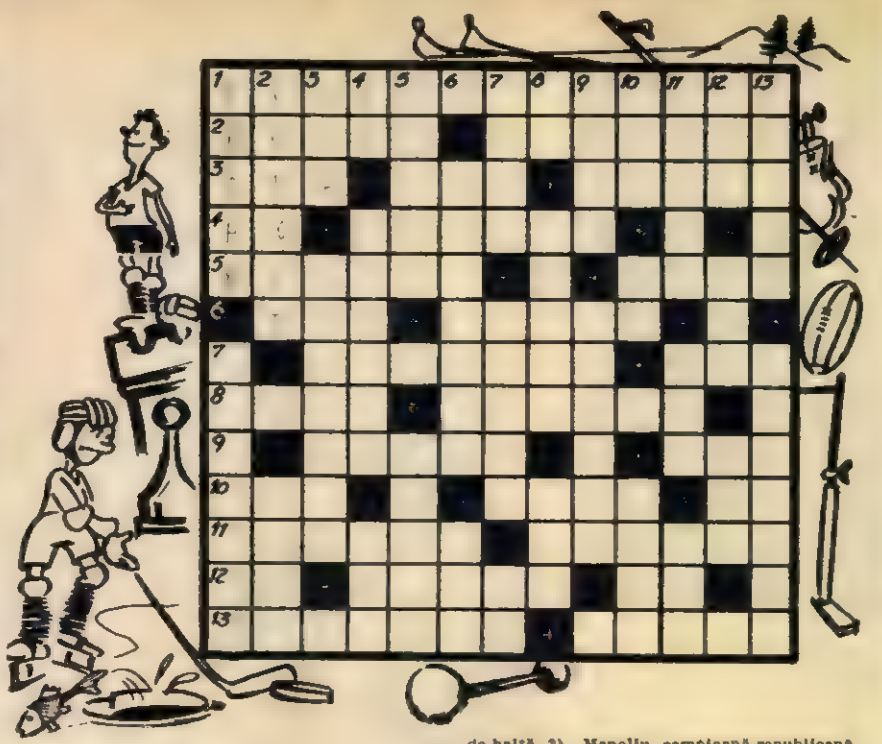

Campioni

ORIZONTAL: 1) Campion sovietic neîntrecut la săritura în înălțime, care l-a depășit pe recordmanul mondial John Thomas (2 cuv.). 2) ... Nagy-Hector, componentă a echipei române de handbal feminin, campioană mondială — Manifestații de stimă față de cei care obțin victorii. 3) Echipă de fotbal de mai multe ori campioană a țării noastre — Mihali..., campion mondial la șah — Lemn pentru mobile de preț. 4) Are forma mingii de rugbi — Încăpere în care se echipează sportivii. 5) Linie extremă pe care nu trebuie s-o depășească sportivitatea — Nume feminin. 6) Disciplină sportivă în care țara noastră a cîștigat unul dintre primele titluri olimpice — Impetuos. 7) Sport la care echipa noastră masculină a cucerit recent campionatul mondial și în care contăm ca cei mai buni din lume — Cui turtit. 8) Emoție pe care o au unii sportivi la începutul jocului — Uragane. 9) Campioana cățărătoarelor... la plante — Țeavă care poate fi și... digestivă. 10) De dată recentă (pl.) — A fost de 9 ori pînă acum campion mondial la tenis de masă — A oferi. 11) A semna — Cîine de vînătoare neîntrecut în scormonirea vizuinilor. 12) Ține! — Cînd se lasă umbrele nopții — Repetată! 13) Conducătorul competițiilor sportive — Săgetător.

VERTICAL: 1) Maria..., campioana noastră la floretă — Valentina..., campioană mondială la patinaj-viteză. 2) Încovoiat — Pălămidă de baltă. 3)...Manoliu, campioană republicană la aruncarea discului, clasată pe locul al treilea la ultima Olimpiadă — Unul din boxerii noștri fruntași. 4) Ene! — Începători care învață de la cei pricepuți —Campioni. 5) Șut tras în afara porții — Zoltan Vamoș. 6) Renunțare la continuarea luptei într-o întrecere sportivă — Din nou. 7) Așa cum i se spune în familie și în cercurile sportive campionatei mondiale și olimpice la săritura în înălțime (14.300 m) pe un avion cu reacție „Yak 30" — Clar — Mamifer din Tibet. 12) Specie de arahide — Campioni la fugă — Stropite cu apă. 13) Fost campion la box al țării noastre — Campion la schi.

Dezlegarea jocului „NOTE DE PRIMĂVARĂ" apărut în nr. trecut

1) Primăverii—Sa. 2) Roua—Eminescu. 3) Iz — Iar — Unipar. 4) Eas—Esl — O — Or. 5) R— Ocru — Giurui. 6) Alo — Roi — Nud. 7) În — Leipzig — Ar. 8) Nunță—Re—Uo — B. 9) Sări — Bi — Serba. 10) Oi — Staționar. 11) R— Soare — Strug. 12) Icar — Io — Ema. 13) Topitoreasa — Ac

Introducere în filatelie (II)

Despre începuturile poștei noastre

Din relatările vechilor călători aflăm că „amarnic de greu circulau la început veștile și cu grea anevoință se făceau transporturile de-a lungul și de-a latul Țării Moldovei". Același lucru se spune și despre Principatul Munteniei, deși pe aici se încrucișau multe drumuri comerciale făcînd legătura Occidentului cu Orientul. Transportul corespondenței — ca și al persoanelor—era concesionat particularilor sau străinilor, iar călătoria era uneori foarte primejdioasă atît din cauza proastei stări a drumurilor, cît și a tîlharilor de codru, încît cel care se hotărîa să plece undeva își scria uneori mai întîi testamentul.

O primă îmbunătățire a serviciului poștal în țara noastră a fost adusă în timpul administrației ruseți dintre anii 1829 și 1834, de către generalul Kiselev. Printre altele, acesta a impus concesionarilor anumite condiții atît în ce privește executarea regulată a curselor, cît și în legătură cu situația oamenilor și a cailor din serviciul poștal.

Pe linia imprimată de generalul Kiselev, funcționarea poștelor a continuat a se îmbunătăți atît în Moldova cît și în Muntenia pînă în anii 1852-1853, cînd manipularea corespondenței a fost trecută în mîinile funcționarilor de stat, deși transportul rămînea încă pe seama concesiunilor.

Tot în anul 1852 au apărut la noi și primele diligențe, care au circulat în Moldova pe distanțele Iași-Mihăileni și Iași-Galați, iar în Muntenia între București și Giurgiu.

Volumul schimburilor comerciale și al corespondenței devenind din ce în ce mai mare în anii următori, s-a simțit nevoia organizării unor „Birouri speciale de Poștă" în principalele orașe ale ambelor principate, iar în Moldova au apărut, la 15 iulie 1858, primele mărci și primele tarife oficiale pentru francarea scrisorilor — eveniment aniversat la noi în cadrul „Centenarului" de acum trei ani.

Unirea poștelor din ambele principate a fost realizată printr-un protocol semnat la Focșani la 30 decembrie 1861 și intrat în vigoare la 23 iulie 1862. O dată cu decretul de unificare a apărut și tariful de francare pentru întreg întinsul țării.

Cît despre primele noastre mărci poștale — așa-numitele „Cap de bour", cu valori de 27, 54, 81 și 108 parale — acestea au fost imprimate cu ajutorul unei ștampile de mînă, pe hîrtie vărgată de culoare roz (27 și 108 parale) și verzuie (54 parale) și pe hîrtie simplă albăstruie (81 parale). Ele au inscripția imprimată cu litere chirilice și poartă ca desen, deasupra unui corn poștal, stema Moldovei — capul de bour — care se leagă direct de legenda întemeierii țării de către Dragoș, voievodul venit de peste munți în urmărirea „boului sălbatic" pe care l-a ucis în „locul unde se cheamă azi Boureni".

Aceste mărci au fost puse în circulație printr-o publicație dată de „Direcția Poștelor și Diligențelor Moldaviei" la 1 iulie 1858 și care suna astfel: „Pentru scrisorile cu plată s-au introdus marce, care se vor putea cumpăra pe la magazinurile din piață și de la espedițiile poștelor; asemine marce sînt ficsate de toată valoarea adică 27, 54, 81 și 108 parale în cursul Visterici".

Emisiunea aceasta a devenit o raritate pentru colecționarii de mărci, datorită faptului că n-a circulat decît foarte puțin.

POȘTA REDACȚIEI

JIANU ANA—com. Birsl, Sucaava. Ați omis să ne spuneți dacă mobila pătată are placaj din furnir lustruit sau numai baiț. După petele făcute de ploale, deducem că e vorba de o mobilă baițuită, căci numai asupra acesteia apa are o acțiune atît de puternică. Fiind vorba de lemn de nuc, încercați să îndepărtați petele frecînd cu o cîrpă înmuiată în lapte proaspăt și apoi lustruiți cu o bucată de piele moale. Dacă operațiunea nu reușește, singura soluție e să chemați un specialist care să v-o baițuiască din nou.

BUCUR EM. — Oltenița. Poiul umidității se află în regiunea Cerunoji din India,unde cad anual 12.665 mm cubi de apă pe metrul pătrat, iar polul secetei e situat la Wadi-Hafa, în Sudan, unde nu plouă decît o dată la trei ani. Cea mai sărată apă se află într-un lac din regiunea Cikolovsk (U.R.S.S.). Atît de sărată este această apă, încît nu permite afundarea nici pe jumătate a corpului omenesc, acesta fiind împins la suprafață ca de un resort nevăzut.

MARGINE MIHAI I.M.S. — Cîmpulung Muscel. Dragonul era un animal fantastic, produs de imaginația popoarelor Orientului antic care-l reprezentau în desenele și sculpturile lor cu gheare de leu, cu aripi de vultur și cu coadă de șarpe. În evul mediu a fost adoptat de soldații de cavalerie, ca simbol al obstacolelor pe care le aveau de învins în luptă, apoi de un număr mare de familii domnitoare din Asia și din Europa, ca blazon al puterii și intangibilității lor. Ca ordin, a fost instaurat în anul 1881 de împăratul Chinei și în 1886 de împăratul Anamului, de la care, zece ani mai tîrziu, l-au luat și francezii. Descoperirea arheologică pe care ați văzut-o n-are nici o legătură cu decorarea lui Vlad Dracul, deși datează din același secol. Porecla de „Dracul" se spune că i se trage de pe urma acelei decorații, deoarece în interpretarea ortodoxă dragon înseamnă drac.

MARIAN ANA — Lugoj. Castelul Bran a fost ridicat pentru prima oară cu șase secole în urmă, ca o întăritură a cetății Brașov împotriva năvălirilor otomane și totodată ca punct de vămuire a mărfurilor care se scurgeau pe aici din Orient către Occident și invers. Am spus „pentru prima oară", pentru că, de-a lungul secolelor, castelul a fost reconstruit de mai multe ori, în urma unor repetate incendii și cutremure care l-au distrus. Astăzi castelul adăpostește un complex de muzee. Vizitîndu-l, veți putea vedea stampe și ilustrații care înfățișează construcția castelului la diferite epoci; obiecte de artă medievală; mărturii ale activității meșteșugărești și comerciale din vechiul Brașov; exponate de interes etnografic; produse ale artei populare din regiune precum și numeroase piese istorice de autentică valoare.

AȘCHIUȚĂ și Daniela

Deși n-au decît trei ani de activitate, cei doi eroi ai copertei noastre și-au și făcut cîteva sute de mii de prieteni: copiii din „raza de activitate" a stației de televiziune București și a stațiunilor-releu. Din păcate însă, undele de televiziune nu ajung încă peste tot. Așa că, răspunzînd dorinței celor ce nu-l cunosc de la „micul ecran", l-am adus pe Aschiuță și Daniela pe coperta noastră (într-o imagine care, față de emisiunile televiziunii, prezintă două avantaje: 1. nu „zboară" așa de repede din fața ochilor; 2. ni-i prezintă în culori pe cei doi prieteni ai copiilor).

Cîteva date din biografia lui Aschiuță

ANUL NAȘTERII: 1958.
LOCUL NAȘTERII: Studioul de televiziune București.
ÎMPREJURĂRI ÎN CARE S-A NĂSCUT: Cu prilejul unei emisiuni menite a arăta micilor spectatori cum se naște o păpușă.

NUMELE MAMEI: Artista Elia Conovici, care l-a creat din lemn, papier-mâché și pînză.
NAȘĂ: Margareta Niculescu, directoarea Teatrului de păpuși „Țăndărică", realizatoarea emisiunii respective și creatoarea acelui tip de mucalit popular, botezat cu numele sub care s-a consacrat: Aschiuță.
PĂRINTE ADOPTIV: Artistul mînuitor Justin Grad de la teatrul „Țăndărică", devenit mînuitorul lui permanent la televiziune.
PRIETENI: Daniela, care a debutat la televiziune în 1957, ca artistă amatoare, și de care Aschiuță nu s-a mai despărțit din 1958, precum și sutele de mii de copii ce l-au cunoscut pe „micul ecran".
ÎNCLINAȚII NATURALE: Aplicație spre pedagogie. Spirit neastîmpărat, în permanentă căutare, vrea — și reușește — să știe tot și să împărtășească tuturor tot ce știe. În același timp e un ghiduș: prima farsă a jucat-o chiar familiei lui adoptive de la televiziune, devenind, în loc de un mucalit popular, un nedespărțit prieten al copiilor.
CARIERA: S-a consacrat definitiv, încă din 1958, în cadrul „Poștei". De atunci, pe adresa lui (dar și a Danielei) au sosit mii de scrisori. Îi scriu copiii, arătîndu-i ce le-a plăcut și ce nu la televiziune și ce ar dori să mai vadă în emisiunile următoare; cum le merge cu școala și cu activitatea pionierească; ce citesc, cum învață, cum se joacă, ce preocupări mai au... Adesea, micii corespondenți își însoțesc scrisorile de daruri: fotografii, desene, jucării, mărțișoare, obiecte lucrate de mînuțele lor îndemînatice: lucrări la traforaj, cusături, decupări, semne de carte etc.
În afara emisiunilor obișnuite, a mai realizat încă ceva: călătorii în țară și peste hotare cu Daniela și cu profesorul Paganel. Pînă acum a făcut o plimbare prin București pentru a prezenta copiilor noile construcții ale Capitalei, dar și două călătorii peste hotare.
Deci, o carieră încununată de succes.
PROIECTE DE VIITOR: Să continue și să lărgească activitatea de pînă acum, inclusiv călătoriile prin regiunile și orașele țării — pentru a arăta copiilor frumusețile patriei — și cele în jurul lumii, cu Daniela și Paganel. Proxima călătorie peste hotare: în țara piramidelor — Egipt; altele vor urma.

★

Biografia lui Aschiuță rămîne deschisă. Îi urăm s-o completeze cu cît mai multe isprăvi de seamă!

V. SAVIN

Fotografii de A. MIHAILOPOL

O imagine pe care nici măcar spectatorii obișnuiți ai televiziunii n-au avut prilejul s-o vadă (și nu numai pentru că nu dispare ori pentru că e în culori). Cei doi sînt de fapt... trei: Daniela, cralnica emisiunilor pentru copii și tineret, Aschiuță, neastîmpăratul prieten al celor mici, și cel ce-i dă viață lui Aschiuță, artistul-mînuitor Justin Grad, de la Teatrul de păpuși „Țăndărică".

O DESCOPERIRE INTERESANTĂ. La muzeul Ermitaj din Leningrad, printre piesele neidentificate se afla pînă nu demult și o sculptură reprezentînd chipul unui bărbat necunoscut. Recent, cercetătorul științific F. Mațulevici a stabilit că e vorba de o lucrare a marelui sculptor italian Lorenzo Bernini (1598-1680) și că este chiar autoportretul sculptorului, realizat de acesta în 1670.

O VECHE LEGENDĂ indiană povestește despre soarta nefericită a unei văduve sărace, căreia nu i-a rămas după moartea soțului ei decît o gheată. Legenda spune mai departe că zeița indiană Lakshmi i-a transformat gheata în locuință. Pentru a se ilustra această poveste, la Bombay s-a clădit o casă în formă de gheată, pe care copiii indieni o vizitează adesea.

ARHEOLOGII CEHOSLOVACI întreprind în prezent cercetări asidue în R.A.U., pentru descoperirea unor noi vestigii ale milenarei civilizații egiptene. În fotografie, prof. dr. Zbynek Zaba, directorul Institutului de arheologie de pe lîngă Universitatea Carolină din Praga, descifrînd inscripțiile de pe un bloc de piatră desgropat în deșertul Nubiei.

POVESTE ADEVĂRATĂ

(Continuare din pag. 19)

— Pînă o îmbătrîni Djamila, în Franța se vor schimba multe. Lucrul cel mai important este că a rămas în viață.

★

Ascultînd rechizitoriul aspru și sincer al micuței Natașa la adresa autorităților franceze care poartă războiul singeros din Algeria, atenția mi-a fost abătută pentru o clipă de la firul povestirii. Mă gîndeam cum ar fi reacționat cei vizați, dacă ar fi ascultat nevăzuți cuvintele Natașei și ale milioanelor și milioanelor de copii și oameni maturi care gîndesc ca ea...

Observînd că nu mai sînt atent, Natașa încetă să mai vorbească. Mă privea surprinsă, neînțelegînd ce anume se petrecea cu mine. Am reluat atunci discuția.

— Natașa, spuneai că ai să-mi povestești despre sora ta, Nina. Are și ea vreo legătură cu cele întîmplate?

Ascunzîndu-și supărarea evidentă, Natașa mi-a răspuns pe un ton de copil îmbufnat:

— Nina m-a educat pe mine.

— Dar unde-i acum Nina?

— Învață la Universitatea din Irkutsk. Se întîmpla uneori să vreau să mă plimb — a reluat firul povestirii Natașa — sau să mă joc cu fetițele din curte, iar Nina să nu mă lase. Îmi dădea sarcini de îndeplinit în casă, pe care eu trebuia să le execut. Mă lăsa să plec la joacă numai după ce-mi îndeplineam sarcinile. Seara, cînd rămîneam împreună în camera noastră, mă lua în patul ei și-mi spunea:

— Ascultă, am să te învăț să-l înțelegi pe Lermontov.

— Dar din Pușkin vrei să-mi citești?

— Pe Pușkin ai să-l înțelegi singură...

Nina m-a învățat că ori de cîte ori am vreun necaz e mai bine să acționez decît să plîng. Cînd Nina a citit la Irkutsk „Literaturnaia", mi-a scris imediat că am procedat bine.

Convorbirea noastră a fost întreruptă de un student care, băgînd capul pe ușă, m-a anunțat că sînt căutat. Alexandra Vasilievna terminase ședința și venise s-o ia pe Natașa.

— Cred că v-a împuiat destul capul odrasla mea. Vă rog să mă credeți — spuse ea, scuzîndu-se parcă — n-am vrut s-o las, dar a insistat cu atîta forță de convingere! Voia să-l vadă pe „studentul romîn" și basta. Natașa este o fetiță puțin cam încăpățînată, dar inimioara ei este tare, tare bună. Învață bine și se ocupă de muzică. Îi place să citească și să călătorească. Voia s-o viziteze neapărat pe Djamila. De cînd vă cunoaște, dorește să vadă și Romînia.

Se înnoptase cînd ne-am despărțit la stația de autobuz. Pe drum am mai aflat de la Alexandra Vasilievna că Natașa primise peste 100 de scrisori din toate colțurile țării. Oamenii au ținut să-și manifeste admirația față de fapta demnă de un adevărat pionier, pe care a săvîrșit-o Natașa. Textele scrisorilor mi-au parvenit mai tîrziu. Reproduc mai jos doar două fragmente:

„Din partea matrozilor de pe vasul nostru, un salut și o caldă mulțumire marinărească, scumpă surioară, pentru contribuția adusă unei cauze sfinte. Fotografia și scrisoarea ta le-am tăiat din ziar, trimițîndu-le surorii mele Sveta, și ea elevă în clasa a treia. Fie ca această fotografie și cuvintele tale să-i slujească drept exemplu".

Din partea echipajului: Vertii Viktor
Baku. U.M. 39114 „B".

„Am citit scrisoarea ta și te susțin cu căldură. Ai procedat bine. Nici eu nu mă pot împăca cu ideea că această țînără algeriană cu ochi atît de luminoși trebuie să moară. Orice s-ar întîmpla, noi trebuie să ajutăm poporul algerian să-și dobîndească libertatea".

Olia Lesina, din orașul Volșk

Nu știu dacă voi mai avea prilejul să le revăd pe Natașa, pe Alexandra Vasilievna, să-i cunosc pe Nina și pe tatăl ei. Dar amintirea acestei întîlniri va rămîne neștearsă.

Cînd rîndurile de față vor vedea lumina tiparului, în pădurea din apropierea orășelului vostru se vor ridica spre soare fețele gingașe ale ghioceilor Baikalului. Pe foile unor calendare sînt de obicei înscrise, o dată cu ziua, fapte și oameni de seamă. Nu am la îndemînă un asemenea calendar. Am notat pe calendarul meu cu foi simple, un nume: NATAȘA și fapta ei ei de o adîncă semnificație.

Peste două zile artiștii cubanezi își încep seria de spectacole pe care le vor da în Sala Palatului R.P.R. și în cea a Teatrului de Operă și Balet. În fotografiile noastre, vă prezentăm trei dintre soliștii ansamblului: Josefina Mendez (foto 1), renumita prim-balerină Alicia Alonso (foto 2) și prim-balerinul Rodolfo Rodriguez (foto 3).

Baletul din Cuba

După un turneu încununat de succes în U.R.S.S., R.D. Germană, R.P. Polonă și R.S. Cehoslovacă, baletul cuban poposește și în țara noastră.

Școala de balet din Cuba a fost înființată în anul 1931 sub auspiciile „Societății cubane pentru cultură muzicală". Prima promoție a acestei școli a dat balerini de renume: Alicia Alonso (prim-balerină care a dansat de nenumărate ori în străinătate, a dat nenumărate recitaluri în Uniunea Sovietică și a fost de multe ori parteneră de dans, în recitaluri internaționale, a unor mari balerini sovietici), Fernando Alonso (directorul general al ansamblului) și talentatul prim-balerin Alberto Alonso. Încetul cu încetul, baletul s-a format, și-a ridicat măiestria artistică, creînd o nouă școală de balet în frunte cu artiști care și-au cîștigat de mult stima și aprecierea pe tărîm internațional: Mirta Pla, Jaquin Banegas, Loipa Araujo, Josefina Mendez și alții, pe care-i vom putea aplauda și noi.

Baletul cuban are douăzeci de ani de activitate; în acest răstimp el și-a manifestat maturitatea artistică, dovedindu-se a fi una dintre cele mai bune formații coregrafice de peste ocean.

Din repertoriul său pe teme naționale baletul a înregistrat frumoase succese cu „Deșteptarea", „Cuba 1830", „Simfonia Americii Latine" și altele, glorificînd evenimentele eroice din istoria Cubei și a țărilor Americii Latine. De asemenea repertoriul acestui ansamblu mai cuprinde „Giselle", „Concertul numărul 5 în fa major" de Vivaldi-Bach, „Concert în alb și negru", „Capriciul spaniol", iar în ultimii ani — „Petruşka", „Silfidele", „Copelia", „Romeo și Julieta", „Lacul Lebedelor" etc.

Reorganizat în anii din urmă pe baza unei hotărîri a guvernului revoluționar cuban, valorosul ansamblu și-a creat un stil original; dezvoltîndu-și vechile tradiții, inspirîndu-se din surse folclorice și împletindu-le în mod armonios cu stilul baletului clasic, el pășește astfel pe calea unor noi cuceriri artistice.

REDACȚIA:
București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 350 of. 33. Tel. 17.60.10. int. 1744.

Prezentarea grafică: V. MUȘATESCU

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

Imperialistul: — Să dezarmez?! Să pierd reazimul bătrînețiilor mele?!...

Franco, un pietroi pe inima Spaniei

Schema proiectului S.U.A. pentru sporirea „ajutorului" american.

TRATATIVELE ANGLO-VEST-GERMANE

Ministrul de Război vest-german Strauss: — Vi le-am putea înapoia pe calea aerului...

DESENE DE EUGEN TARU

05
F-

PRIMUL OM ÎN COSMOS

J. A. Gagarin

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 15 (307) — 15 aprilie 1961

12 APRILIE 1961

PRIMUL OM ÎN COSMOS

PRIMA NAVĂ COSMICĂ SATELIT din lume „VOSTOK“, avînd un om la bord, a fost lansată în UNIUNEA SOVIETICĂ, la 12 aprilie 1961.

Pilotul cosmonaut al navei cosmice satelit „VOSTOK“ este aviatorul-maior IURI ALEXEEVICI GAGARIN, cetăţean al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, membru al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

Greutatea navei cosmice satelit cu pilotul cosmonaut: 4.725 kg, fără a lua în considerare greutatea ultimei trepte a rachetei purtătoare.

După efectuarea cu succes a cercetărilor prevăzute şi îndeplinirea programului de zbor, la 12 aprilie 1961, ora 10,55 (ora Moscovei), nava sovietică „Vostok“ a aterizat cu bine într-o regiune stabilită din Uniunea Sovietică.

Aviatorul cosmonaut, maiorul Gagarin, a comunicat:

„Rog să se raporteze partidului şi guvernului, precum şi lui Nikita Sergheevici Hruşciov personal că aterizarea a decurs normal, că mă simt bine, că nu am traumatisme şi contuzii“.

Înfăptuirea zborului omului în spaţiul cosmic deschide perspective grandioase în faţa întregii omeniri.

Marea victorie

OAMENII SOVIETICI AU DESCHIS O NOUĂ PAGINĂ ÎN ISTORIA OMENIRII

La ce ne-am gîndit în dimineața zilei de 12 aprilie 1961?

Ne-am gîndit cît de înalt și cît de puternic este omul: un salt, și nici o forță nu-i poate împiedica zborul; oare mîine nu va atinge stelele cu mîna?

Ne-am gîndit că nava sovietică se numește „Vostok" (Răsăritul). Oare nu Răsăritul e acela de la care ne-am obișnuit să primim lumină, căldură, încredere?

Ne-am gîndit la Lenin: dacă ar fi trăit, ar fi spus alături de noi: „iată ce minuni poate face omul!" Acompaniată de muzica sferelor, n-a sunat vocea primului cosmonaut mai răscolitoare și mai majestuoasă decît „Appassionata", care tulbura atît de mult pe visătorul de la Kremlin?

În dimineața senină de primăvară am fost alături de maiorul Gagarin, urmărindu-i cu răsuflarea tăiată zborul deasupra Americii Latine, deasupra Africii, deasupra continentului sovietic... Nimeni, niciodată, n-a zburat atît de departe, atît de repede, atît de sus. Numele omului sovietic, chipul lui sînt acum prezente în toate ziarele lumii, pe toate ecranele cinematografelor și televiziunii, în toate cele trei miliarde de inimi omenești pe care le-a umplut de o superbă mîndrie.

E aprilie, dar noi ne gîndim la Octombrie: asaltul Cosmosului nu e decît continuarea firească a asaltului Palatului de iarnă, primăvara de acum nu e decît urmarea logică a toamnei lui 1917.

Acum 44 de ani Aurora anunța Răsăritul de azi. La intrarea în comunism, comunistul Iuri Alexeevici Gagarin a făcut în numele întregii omeniri turul de onoare împrejurul Pămîntului. Primul om care, înfrîngînd legile gravitației pămîntești, a străbătut spațiile stelare nepătrunse pînă acum de vreo ființă omenească este membru al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Icarul cu aripi pe care sînt săpate secera și ciocanul a zburat spre înălțimi încă neatinse și s-a întors printre noi purtînd în păr praful strălucitor al Cosmosului. Oțelul aripilor sale a fost turnat în cuptoarele cincinalelor, a fost călit în focul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, a fost înnobilat în anii septenalului cu uluitoarele rezultate obținute de oamenii de știință sovietici în toate domeniile. Celor care încă se mai îndoiesc li se poate reaminti: asemenea oțel este invincibil atît în Cosmos cît și pe Pămînt!

În aceste zile, cînd sub coaja copacilor urcă impetuoasă seva viitoarelor fructe, a țîșnit spre cer primul astronaut, anunțînd victoriile viitoare ale omenirii.

Exprimînd înaltul umanism și voința de pace a popoarelor sovietice, Comitetul Central al P.C.U.S., Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. și guvernul sovietic, în chemarea fierbinte adresată popoarelor și guvernelor tuturor țărilor în chiar ziua lansării și înapoierii cu succes a primului cosmonaut din lume, declară răspicat:

„Noi considerăm victoriile în cucerirea Cosmosului drept realizări nu numai ale poporului nostru, ci și ale întregii omeniri. Le punem cu bucurie în slujba tuturor popoarelor, în numele progresului, fericirii și binelui tuturor oamenilor de pe Pămînt. Nu punem realizările și descoperirile noastre în slujba războiului, ci în slujba păcii și securității popoarelor".

★

Cine ar fi cutezat să spere, cu numai patru ani în urmă, ca marele cros al evenimentelor științifice din domeniul cuceririi Cosmosului să se desfășoare atît de vertiginos cum s-au petrecut de fapt lucrurile în răstimpul de la 4 octombrie 1957 și pînă astăzi? Într-adevăr, într-un timp extrem de scurt specialiștii sovietici în construcția și lansarea de rachete geofizice, de rachete purtătoare de sateliți artificiali sau purtătoare de nave cosmice au izbutit să rezolve cu competență și iscusință sarcini tehnice-științifice deosebit de complexe. Primii în lume ei au reușit să lanseze la 12

DE LA 4. X. 1957 LA 12. IV. 1961

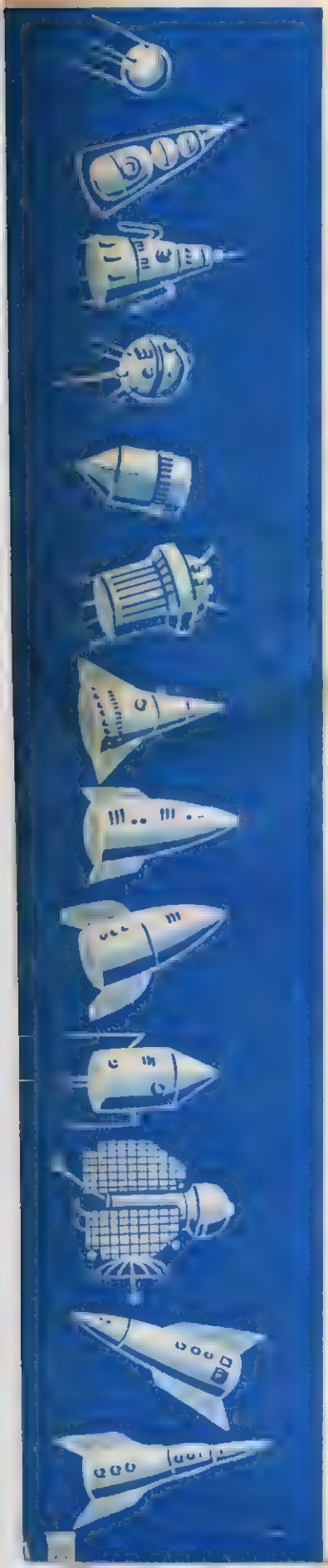

4. X. 1957
Sputnik I — 83,6 kg

3. XI. 1957
Sputnik II — 508,3 kg

15. V. 1958
Sputnik III — 1.327 kg

2. I. 1959
Prima planetă artificială — 1.472 kg

12. IX. 1959
Lunik I — 1.511 kg

4. X. 1959
Prima stație interplanetară (în direcția Lunii) — 1.553 kg

15. V. 1960
Prima navă cosmică — 4.540 kg

19. VIII. 1960
A doua navă cosmică — 4.600 kg

1. XII. 1960
A treia navă cosmică — 4.563 kg

4. II. 1961
Sputnik IV — 6.483 kg

12. II. 1961
A doua stație interplanetară (în direcția planetei Venus) — 643,5 kg

9. III. 1961
A patra navă cosmică — 4.700 kg

25. III. 1961
A cincea navă cosmică — 4.695 kg

aprilie o navă cosmică satelit cu un om la bord — maiorul de aviație Iuri Alexeevici Gagarin.

Un program grandios

Cum altfel decît grandios am putea caracteriza programul sovietic de studiere sistematică a spațiului cosmic, de pregătire metodică, riguros științifică, amănunțită a marii incursiuni cosmice a omenirii? Și în această privință roadele cercetării științifice planificate s-au dovedit a fi îmbelșugate.

Acționînd cu genialitate simultan pe trei „fronturi" cosmonautice (rachete geofizice, sateliți artificiali și nave cosmice), oamenii sovietici care muncesc în acest important sector al științei, tehnicii și industriei au înregistrat progrese uluitoare — negalate pînă astăzi de nimeni — în toate direcțiile menționate.

Cu ajutorul rachetelor geofizice, meteorologice și de sondaj, ei au cules datele de bază privitoare la întinderea, structura și particularitățile atmosferei terestre. S-au obținut astfel informații prețioase asupra compoziției și stării diverselor straturi ale atmosferei, asupra acțiunii razelor solare și radiației cosmice primare, asupra frecvenței de întîlnire a unui aparat de zbor extraatmosferic cu șuvoaiele de micrometeoriți.

Sateliții artificiali automați au completat și îmbogățit substanțial conținutul obiectivelor principale ale programului de cercetare a atmosferei înalte cu ajutorul sondelor geofizice. Au fost descoperite și delimitate zonele intense de radiații din jurul Pămîntului, s-au făcut precizări asupra originii și compoziției lor. Au trebuit să fie deci revăzute toate „itinerariile" cosmice stabilite, în vederea alegerii celui mai sigur drum spre întinderile fără sfîrșit ale Cosmosului, pe care avea să păşească eroic, nu peste multă vreme, primul pămîntean călător în spațiul extraterestru.

Cercetările biologice efectuate de specialiștii sovietici cu rachetele geofizice (animale de experiență ridicate pînă la înălțimea de 450 kilometri) și cu navele-satelit (Sputnik II și navele-satelit II-V) au îngăduit perfecționarea neîntreruptă a aparaturii din cabina locuită, a cabinei și a navei însăși. Adevărați maeștri ai navigației în Cosmos, oamenii sovietici de specialitate au pus la punct complicatele trenuri cosmice purtătoare care, ascultînd cu docilitate comenzile date de pe Pămînt, au îndeplinit întocmai și pentru prima dată în lume misiuni științifice de mare anvergură și de profundă semnificație ca: zborul spre Lună și în jurul Soarelui, interceptarea Lunii, ocolirea și fotografierea automată a globului lunar, zborul spre Venus. Aceiași talentați și neobosiți stegari ai progresului și civilizației umane au învins glorios toate obstacolele care păreau de neînlăturat, deschizînd cale liberă omului în Cosmos. Ei au reușit să readucă intacte pe Pămînt primele nave-satelit, la bordul cărora au efectuat zboruri circumterestre mai multe animale de experiență. Totul a fost pregătit și verificat așadar pînă în cele mai mici amănunte pentru a se asigura zborul omului în Cosmos. Și iată că la 12 aprilie 1961, a efectuat cu succes prima istorică pătrundere nemijlocită în spațiul cosmic întîiul pămîntean — un om sovietic, aviatorul maior Iuri Alexeevici Gagarin.

Pentru deplina securitate a cosmonautilor

Care sînt elementele ce au asigurat efectuarea în bune condițiuni a zborului omului în Cosmos? Evident, înainte de toate, a fost necesar să fie pusă la dispoziția cosmonautului o cabină complet independentă de mediul înconjurător. Bine ermetizată, prevăzută cu instalații perfecționate pentru regenerarea atmosferei interioare, pentru menținerea în limite normale a conținutului în oxigen, bioxid de carbon și vapori de apă a microatmosferei și înzestrată cu sisteme tehnice speciale pentru păstrarea unui nivel normal de presiune și temperatură, cabina în care a zburat primul om în Cosmos a pus la dispoziția acestuia condițiile necesare pentru ca cercetătorul să-și conserve intactă capacitatea de muncă pe tot timpul zborului.

În plus, o aparatură cu înalți indici tehnici a utilat cabina, înlesnind cosmonautului observarea unor importante fenomene interioare și exterioare — prevăzute în programul călătoriei — comunicarea sigură cu Pămîntul și, bineînțeles, oferindu-i condiții minime de confort (lumină, căldură, spațiu). Au fost luate măsurile cele mai severe cu putință pentru ca vibrațiile și zgomotul din timpul funcționării motoarelor-rachetă și din perioada returului frînat să nu aibă efecte negative asupra stării generale a călătorului.

Dispozitive speciale au fost prevăzute pentru a-l ajuta să suporte cu bine suprasarcinile de la decolare și din perioada zborului cu motoarele deschise sau din sectorul de frînare aerodinamică. În această privință costumul pe care l-a purtat primul cosmonaut și fotoliul cu rabatere automată pentru asigurarea poziției de minimă influență a efectelor accelerațiilor mari au avut un rol important.

Sistemul de siguranță, blocul dispozitivelor de dublă comandă (pentru preluarea conducerii), apa-

Continuare în pag. III
(După pag. 22)

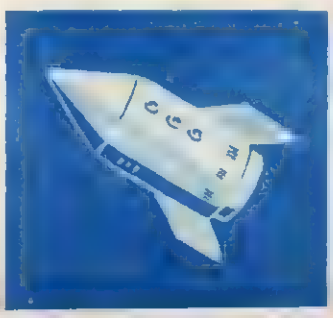

12. IV. 1961
Vostok — prima navă cosmică avînd un om pe bord — 4.725 kg

IMAGINI VII - DRUM GLORIOS

Spre acest edificiu — Muzeul de istorie a Partidului Muncitoresc Romîn — se îndreaptă de dimineaţa pînă seara grupuri-grupuri de oameni.

Îi priveam cu atenţie. Erau un grup de tineri ceferişti. Veniseră, ca alte sute de oameni ai muncii, să viziteze Muzeul de istorie a partidului. Spre impozanta clădire din şoseaua Kiseleff, care găzduieşte tezaurul de mărturii ale drumului eroic şi glorios străbătut de partid în cei 40 de ani de existenţă, se îndreaptă în aceste zile, mai mult ca oricînd, grupuri-grupuri de oameni. O părticică din nesfîrşitul şuvoi: grupul tinerilor ceferişti. Deşi fiecare dintre ei respira voia bună şi bucuria răgazului duminical, totuşi peste seninul feţelor lor observam o firească şi emoţionantă solemnitate. Se adunaseră în faţa unui tablou care evoca scene din marea grevă a ceferiştilor din 1933. Nu vorbeau, dar ochii şi expresia tinereştilor lor feţe grăiau mai mult decît orice cuvînt. Eroismul înaintaşilor îi însufleţea, îi învăţa să preţuiască măreţele cuceriri de azi, dobîndite prin luptă, cu jertfe de sînge ale înaintaşilor. Totodată aveau prilejul să compare viaţa lor de astăzi — liberă şi luminoasă — cu viaţa întunecată din trecut sub vitregia nedreptei orînduiri burghezo-moşiereşti.

Îi priveam cu atenţie. Erau un grup de colectivişti din Argeş. Aceeaşi solemnitate, tot atît de firească şi de emoţionantă. Priveau cu încordare un alt tablou. Un tablou care evoca de asemenea vremurile crunte, de furtuni şi obidă ale înaintaşilor lor. Nu vorbeau nici ei. Dar gîndurile, pe care le citeam în expresia figurilor lor, erau la fel de clare şi de grăitoare. Sîngele vărsat de ţărani în 1907, suferinţele înaintaşilor lor îi îndemnau parcă să-şi compare viaţa lor de astăzi — fericită şi cu perspectiva belşugului tot mai mare — cu viaţa înaintaşilor lor, a acelor înaintaşi cu feţele supte şi ochii înfometaţi de dreptate, de acea dreptate care s-a înfăptuit abia după măreţul act al eliberării.

Priveam cu atenţie alte şi alte grupuri: pe muncitorii de la „Semănătoarea", pe colectiviştii din regiunea Braşov, pe studenţii din Iaşi, pe tinerii din regiunea Ploieşti, pe elevii din Rîmnicu-Sărat... Toţi veniseră să mai cerceteze încă o dată, în Muzeul de istorie a partidului, drumul eroic al făuritorului vieţii noastre de astăzi.

Nu pot şti ce cuvînt ar putea reda mai bine măreţia istorică a luptelor şi victoriilor partidului de-a lungul glorioasei sale existenţe de 40 de ani. Dar dragostea şi fierbintea recunoştinţă ce le-am putut descifra pe figurile vizitatorilor mi-au dat măsura forţei educative şi mobilizatoare a imaginilor care întruchipează istoria vie a partidului care conduce poporul spre culmi mai înalte.

George CIUDAN

Vizitatorii se opresc îndelung în faţa acestui glob ce simbolizează lupta pentru sfărîmarea lanţurilor robiei capitaliste. Globul a fost lucrat de luptători închişi la Doftana.

În fiecare sală a muzeului, cetăţenii urmăresc cu interes firul istoriei partidului nostru. În fotografie: sala cu exponatele privind „Victoria insurecţiei armate sub conducerea P.C.R. August 1944".

LA ORDINEA ZILEI

— fotoreportaj —

de Tr. PROSAN, I. CORIBAN
și E. IAROVICI

Tensometrare electrică la turla 4.L.D. Pe toată înălțimea instalației, din loc în loc, se verifică efortul la care este supusă construcția metalică a turlei.

CĂUTĂRI FEBRILE

New Delhi. Azi 27 noiembrie orele 9,41 ora Indiei a fost înălțată la Combay turla românească 4.L.D. stop. Ridicarea turlei a avut loc într-un cadru solemn în prezența a numeroși specialiști indieni stop. Operația a durat exact 3 minute stop. Rog transmiteți știrea în patrie uzinei „1 Mai".

Telegrama aceasta a fost expediată de unul dintre specialiștii români care călătoresc prin lume însoțind utilajul nostru petrolifer. E scrisă sub semnul evident al emoției.

Și o altă telegramă, mai lapidară: *Vă felicităm pentru realizarea instalațiilor pentru India. Indexport.*

Iată două dintre numeroasele telegrame și scrisori de mulțumire sosite la uzinele „1 Mai"-Ploiești. Asemenea telegrame și scrisori sosesc mereu de la schelele din țară și din străinătate. Cine să le mai știe numărul? Le publică cu regularitate ziarul uzinei, aducîndu-le la cunoștința întregului colectiv de

aici. Dar, în definitiv, cine nu știe astăzi că utilajul nostru petrolifer se bucură în multe țări de o binemeritată apreciere? Cine n-a auzit de 4.L.D. ori de calitățile sapelor românești de foraj? Mîndria colectivului uzinei „1 Mai" e justificată.

Și totuși, în zilele și săptămînile acestea din urmă nu s-a găsit nimeni în uzină care să spună: „Dacă-i vorba de calitate, noi stăm bine, tovarăși. Citiți telegramele și scrisorile de mulțumire și vă veți convinge. Ne laudă o țară întreagă, plus străinătatea!"

S-ar fi putut întîmpla, firește, ca torentul acesta de scrisori și telegrame să ducă colectivul uzinei la mulțumire de sine și chiar la îmfumurare. Dar nu a fost așa. Săptămînile care s-au scurs sînt edificatoare în acest sens. Uzina întreagă s-a aflat și se află într-o căutare febrilă, analizînd atent tot ceea ce a făcut pînă acum.

Cei de la uzina „1 Mai" au înțeles două adevăruri simple: 1) că nu există nimic care să nu poată suferi îmbunătățiri și 2) că telegramele, oricît de elogioase ar fi ele, aparțin în definitiv trecutului, chiar dacă acest trecut înseamnă fie și numai cîteva luni. Ceea ce în tehnică adesea poate însemna foarte mult.

De aceea pînă și vestitului 4.L.D. i s-au găsit neajunsuri. N-a scăpat nici el de observația riguroasă, de ochii critici ai înșiși realizatorilor lui. „Turla 4.L.D. trebuie să devină mai ușoară. Construcția arborelui intermediar de la troliul T.F.21 trebuie îmbunătățită".

La verificarea pieselor de mare importanță, cum e acest preventor, a fost însușită și se extinde metoda de defectoscopie cu raze gama. Orice defect de turnare este depistat din timp, înainte ca agregatul să fie montat.

Scurtă discuție pe tema calității în jurul unei mese Rotary pentru instalația 4.L.D. Și aici se mai poate îmbunătăți ceva.

Dezbătînd Directivele C.C. al P.M.R., colectivul uzinei „1 Mai" și-a formulat circa 80 de măsuri importante, cu termene bine precizate și cu tovarăși ce răspund de executarea lor. 30 dintre aceste măsuri au termene pînă la 8 mai. Iată cîteva dintre ele: se va extinde forjarea în matrițe, călirea prin curenți de înaltă frecvență; vor fi însușite metode noi de control și cercetare ca: tensometrarea electrică, fotoelasticitatea în asimilarea sapelor cu role, introducerea defectoscopiei în verificarea pieselor de mare importanță etc.

Controlul calității unor proprietăți a inelelor rulmentului se face la un aparat modern, care execută simultan trei controale

Va rezista stratul protector al rulmenților la clima tropicală? Acest lucru se va afla peste trei luni, cînd vor fi scoși din camera de climatizare.

CU MĂNUȘI ȘI CU MIIMI DE MILIMETRU

La rulmentul 304 s-au restrins toleranțele la colivii...Mai clar: corpului metalic în care sînt montate bilele nu-i mai este permisă toleranța ce i se admitea pînă acum. O toleranță: un micron! Un micron, a mia parte dintr-un milimetru, adică o măsură pe care nici cel mai ager ochi nu o poate sesiza fără ajutorul unui instrument de mare precizie. „Atenție la microni!", acesta este cuvîntul de ordine la fabrica brașoveană „Rulmentul". Pentru că în ultimă instanță respectarea micronilor înseamnă calitate.

Reducerea toleranței la coliviile rulmentului 304 face parte din măsurile luate pentru asigurarea unei calități superioare. Apoi au urmat suprafețele bilelor de la toate tipurile de rulmenți. Cînd ții în mînă o bilă de rulment, chipul ți se oglindește în strălucirea ei metalică, iar degetele sesizează rotunjimea perfectă. Și totuși perfecțiunea aceasta poate fi doar o aparență. Căci s-ar putea întîmpla să ții în mînă un produs de calitate inferioară. Dar s-a venit cu o măsură nouă: rodarea bilelor între discuri cu strat de cositor pur. Ea va avea ca efect asigurarea unei calități superioare a suprafeței bilelor.

Deseori rulmenții se compară cu bijuteriile și asta nu numai pentru apele lor scînteietoare, ci mai ales pentru migala și grija cu care sînt ștefuiți. Dar se pare că rulmenții sînt mai gingași decît prețioasele obiecte decorative... Acest lucru e confirmat și de faptul că la recepție, de exemplu, se lucrează cu mănuși. Degetele și palma, transpirînd, pot ataca metalul prin sărurile pe care le depun pe suprafețe. Mănușile evită și această cale de subminare a calității.

Șapte verificări principale fac o selecție riguroasă printre sutele de mii de elemente de rulmenți. Se apreciază aspectul general, se controlează rugozitatea (neregularitățile de pe suprafața rulmentului) și precizia de rotire, se verifică jocul radial, duritatea etc. Și cînd controlul asupra micronilor și-a spus cuvîntul, rulmentul a trecut examenul calității. Patru băi speciale vor face să dispară pînă și infinitezimalele particule de apă care mai dăinuiau pe suprafața lucioasă și îl vor apăra de oxizi.

La „Rulmentul"-Brașov marea bătălie pentru calitate e în toi. Țința: obținerea de produse la nivelul pieții mondiale. Măsurile luate și primele rezultate ne îndreptățesc să credem că muncitorii de aici își vor atinge scopul: vor da industriei noastre rulmenți de o calitate din ce în ce mai bună.

Mărfurile primesc identitate: marca fabricii. Stofele au trecut prin toate probele de calitate și vor fi expediate magazinelor. De acum înainte cumpărătorii au cuvîntul.

STOFE BUNE — DAR ȘI SORTIMENTE VARIATE

De pe zecile de etichete, un berbec privește la noi cu un aer de mîndrie. Cît e de justificată atitudinea „dumnealui", încă nu știm. Cumpărătorii din magazine ne vor spune...

În condica de sugestii, nenumărate propuneri. Propuneri care s-au născut dintr-o metodă destul de originală de sondare a cerințelor și gustului public. Fabrica de postav „Partizanul roșu" din Brașov a adus în magazinul său de prezentare cataloage cu eșantioane. Cumpărătorii care au vizitat magazinul le-au răsfoit și de fiecare dată s-au dus la responsabil și au cerut cutare sau cutare stofă. Aceste cereri au oglindit și preferințele cumpărătorilor din ultima vreme: stofe în contexturi și culori cît mai variate.

Se pare că preferințele pentru stofe „uni" sînt în descreștere. Acest lucru îl cunoaște foarte bine și fabrica „Partizanul roșu"; și, ținînd cont de noua orientare a gustului cetățeanului, se străduiește să-l satisfacă. Probă cele 46 de articole în 460 de desene și culori, realizate pînă acum pe primul semestru, dintre care multe cu desene mărunte ca în cataloagele cu eșantioane.

Stofele „Partizanului roșu" sînt unanim apreciate pentru calitatea lor, dar colectivul fabricii a luat măsuri importante ca ele să fie și mai bune. În filatură s-a introdus un autocontrol riguros pe faze de operațiuni și rezistența firelor a crescut; la țesătorie nu se mai admit mai mult de 4 „puncte rele" pentru mia de bătăi; la finisaj se caută un tuș mai plăcut, o durabilitate sporită și reducerea gradului de șifonare. Păstrarea calității inițiale a firelor prin respectarea „odihnei" stofei timp de 24 de ore (ca să nu-și piardă elasticitatea) după tratările termice, evitarea completă a tensionărilor, care slăbesc durabilitatea, și păstrarea acelei umidități necesare mărfii prin evitarea suprauscării — iată o serie de măsuri care au dus la o apreciabilă îmbunătățire a calității stofelor. De asemenea, colectivul fabricii s-a angajat să efectueze un finisaj îngrijit la fiecare produs în parte, să acorde o mai mare atenție îmbunătățirii nesifonabilității și coloritului.

Berbecul de pe marca fabricii poate deci să ne privească cu mîndrie, deoarece însoțește stofe de bună calitate.

Vor fi satisfăcuți cumpărătorii de aceste modele? Iată întrebarea pe care și-o pun cei doi creatori de la fabrica „Partizanul roșu".

Se filmează pe platouri

„FEBRA"

Cu un an în urmă, la Sinaia, dramaturgul Horia Lovinescu și regizorul Iulian Mihu purtau zi de zi discuții însuflețite, dezvoltînd cu migală episoadele unui nou scenariu de film închinat vieții unui medic în Delta Dunării. Se încerca, pe căi mereu îmbunătățite, să se facă cît mai pregnant mesajul artistic al filmului — corelația între fericirea personală și împlinirea îndatoririlor față de colectivitate, răspunderea pe care o ai, în dragoste, pentru soarta celuilalt...

Povestirea se arăta la început simplă, aproape liniară: un tînăr medic hotărăște, în primii ani după eliberare, să plece într-un sat sărac de pescari; soția lui îl urmează, numai că ea nu reușește să se adapteze noilor condiții de viață... Are loc o despărțire „provizorie" dar, pe măsură ce medicul își cîștigă prețuirea oamenilor din Deltă, soția lui, reîntoarsă la București, cade tot mai mult pradă unui mediu social nesănătos...

Cu fiecare nouă pagină a scenariului și a decupajului, viitorul film se îmbogățea cu alte semnificații, aducea chipuri și situații interesante, veridice, care lăsau un cîmp tot mai larg fanteziei regizorale.

Acum, munca de filmare se apropie de jumătate. Scenele de interior sînt complet terminate: s-a filmat și momentul în care doctorul Vrancea (Cristea Avram) descoperă comportarea veroasă a socrului său, doctorul Pantazi (Emil Botta); și scena în care cei doi soți hotărăsc să plece împreună în Deltă; și momentul dramatic al operației nereușite, și primele conflicte cu soția (Irina Petrescu); și discuțiile aprinse, lămuritoare, cu secretarul de partid al satului (Vasile Nițulescu), și unele momente ale deznodămîntului. Rămîn însă de realizat scenele esențiale pentru ambianța filmului — cele din Deltă. Echipa de actori, regizori, operatori și tehnicieni se pregătește acum pentru filmarea exterioarelor.

Irina Petrescu și Emil Botta dețin roluri importante în filmul „Febra", realizat după scenariul lui Horia Lovinescu.

„VARA ROMANTICĂ"

Două din cele trei filme semnate de regizorul Sinișa Ivetici (împreună cu Andrei Blaier) aveau ca eroi principali copii („Ora H" și „Mingea"). Al treilea — „Furtuna" — surprindea un moment din lupta pentru eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist. Și iată că și al patrulea film al său vorbește despre copii, de astă dată în condițiile luptei de eliberare. Scenariul este semnat de Octav Pancu-Iași. În filmul acesta se întreprind acțiuni de sabotare a retragerii hitleriștilor, se împiedică demontarea unei uzine, se pregătește insurecția armată... S-ar părea că în vălmășagul atîtor fapte, micii eroi care aduc apă cu gălețile pentru aprovizionarea orașului vor trece neobservați. Și, totuși, filmul se ocupă în primul rînd de ei. Iar luptătorii ilegaliști, cărora le revin atîtea răspunderi, nu uită nici o clipă nobila răspundere pe care o au față de micii eroi, pe care războiul i-ar putea schilodi sufletește...

Și iată că, secvență după secvență, este surprins unul din cele mai însemnate și delicate procese care se făureau în zilele înfrigurate ale „verii romantice" 1944: cel al formării unor caractere dîrze, prima pagină a biografiei unor viitori comuniști...

Dacă găsirea interpreților adulți nu a ridicat probleme deosebite, pentru cei 6-7 copii ai filmului au fost trecuți în revistă peste zece mii de pionieri și școlari. Iar astăzi, copiii și adulții împărtășesc deopotrivă răspunderea și emoțiile filmării...

„PORTO-FRANCO"

Se întoarce acasă Nick Americanul! Sosește din America fratele cafegiului Stamate! Vine cu milioane!!!

Senzațională veste a trezit din somnolență mizerul port de la marginea țării. Sîntem în anii din preajma primului război mondial. Sulina, port „liber", dominat de atotputernica și vestita Companie Europeană a Dunării, mișună de o faună cosmopolită de afaceriști, paraziți și aventurieri.

Mirajul milioanelor aduse de peste mări e motorul întregii acțiuni a filmului „Porto-franco", pe care-l realizează în prezent regizorul Paul Călinescu, pe baza unui scenariu scris de Mihnea Gheorghiu după cunoscutul roman „Europolis" de Jean Bart.

În funcție de „milioanele Americanului" își vor dezvălui adevărata fire și Stamate cafegiul (Ștefan Ciubotărașu), ruinat de pretențiile de cucoană ale bovaricei sale consoarte Penelopa (Simona Bondoc), și bogatul armator (Nicki Atanasiu), și cuceritorul căpitan Deliu (Ion Dichiseanu), și pitorescul frizer poreclit Nicu Politicu (M. Fotino), și sentimentala sa nevastă Olimpia (Liliana Tomescu). Numai că, din „țara tuturor posibilităților" (inclusiv aceea de a muri de foame) Nick Americanul (Geo Barton) nu aduce altă avere decît o copilă mulatră și un mare dor de muncă. Și de aci... se va naște drama.

Deznodămîntul ni-l va dezvălui însă filmul „Porto-franco".

Micii eroi ai filmului „Vara romantică" în fața unei grave probleme de conștiință: vor duce oare la îndeplinire jurămîntul lor de a-l pedepsi pe presupusul trădător?

Se filmează o scenă din „Porto-franco".

„PETELE NEGRE“

ULTIMELE COLONII DIN AFRICA

I

Decenii de-a rîndul harta continentului african a fost prezentată în culori. Aceleași culori le întîlneai pe harta continentului european, ceea ce oglindea o realitate monstruoasă: Africa nu mai aparținea africanilor; fusese cotropită și împărțită — ca și cum înainte ar fi fost „țara nimănui“ — între cele cîteva puteri colonialiste europene: Anglia, Franța, Germania imperială, Belgia, Portugalia. Steagurile pestrițe ale jefuitorilor ce se dădeau drept ... „civilizatori“ n-au izbutit să ascundă multă vreme marea nelegiuire săvîrșită pe seama popoarelor Africii. În ciuda culorilor cartografice, Africa dominată de colonialiști a fost vreme îndelungată o imensă pată neagră pe harta lumii. Jefuirea uriașelor ei comori s-a împletit cu statornicirea unor rînduieli neomenoase, care au transformat zeci de popoare și mii de triburi într-o imensă masă de sclavi. Stăpînii lor albi au fost atrași mai întîi de mirodenii, de fildeș și de brațele de muncă cele mai ieftine, iar apoi și de tezaurul materiilor prime africane, și de pozițiile strategice ale „continentului negru“.

După ce salvele „Aurorei“ au vestit lumii triumful Marii Revoluții Socialiste, mărcînd totodată începutul sfîrșitului sistemului colonial, și îndeosebi după cel de-al doilea război mondial, uriașa pată neagră care acoperea ca o pecingine trupul Africii a început să se destrame. În 1945 (priviți harta de jos) în Africa existau doar patru state independente: Egiptul, Uniunea Sud-Africană, Etiopia și Liberia. În anii care au urmat, sub loviturile tot mai puternice ale mișcării de eliberare națională, destrămarea pozițiilor colonialiste pe continentul african a continuat fără întrerupere. În perioada 1945-1960 au apărut pe harta Africii 22 de state independente, cu o populație de 118 milioane oameni. Iar coloniile încă existente — ultimele pete negre pe trupul Africii (harta din dreapta) — constituie ele însele arena viitoarelor explozii anticolonialiste.

Despre aceste „pete negre“, despre viața, suferințele și lupta celor 65 milioane de africani care se mai află încă în lanțurile robiei coloniale, este vorba în materialul documentar pe care îl prezentăm în aceste pagini, ca și în numărul următor al „Flăcării“.

ȚARA FOAMETEI

În inima Africii, acolo unde trăiau liniștiți cei mai înalți oameni din lume aparținînd tribului Batutsi — laolaltă cu cei mai scunzi — pigmeii tribului Batwa — și-au făcut apariția, la sfîrșitul secolului trecut, colonialiștii germani. Ei au subjugat aceste triburi libere și au înființat colonia Ruanda-Urundi. Apoi, în 1918, locul colonialiștilor germani, învinși în primul război mondial, l-au luat cei belgieni. După cel de-al doilea război mondial, O.N.U. a cerut colonialiștilor belgieni să contribuie la progresul social și economic al acestui teritoriu bogat în minereuri și produse agricole. Cum au avut „grijă“ colonialiștii belgieni de Ruanda-Urundi reiese și din relatarea unui ziarist belgian, care arată că „*marea majoritate a populației din Ruanda-Urundi nu mănîncă decît o dată pe zi*“. Într-adevăr, această țară e bîntuită de o foamete cronică. În 1943-1944, de pildă, au murit de foame peste 60.000 de oameni, printre care foarte mulți copii. Cauza foametei? Binecunoscutele metode colonialiste. Capitaliștii belgieni au furat pămînturile indigenilor și au creat, pe ogoarele de pe care afri-

Pe chipul acestor africani din Ruanda-Urundi, aduși cică să-și exprime „votul“, se citește întreaga ură împotriva fățărniciei colonialiștilor care, sub paravanul vorbăriei despre „democrație“, mențin cu forța în cruntă robie colonialistă milioane și milioane de oameni.

Unul din patrioții algerieni supuși torturilor medievale de către călăii colonialiști.

ALGERIA ALGERIENILOR!

Colonialiștii francezi au pornit la cucerirea Algeriei în 1831, dar operațiunile de „pacificare" nu s-au terminat decît în 1871, după 40 de ani de rezistență îndîrjită a algerienilor. Lanțul robiei n-a reușit însă să înlăture din conștiința algerienilor adevărul că pămîntul Algeriei le aparține lor și nu colonialiștilor francezi.

Iată de ce, în toamna lui 1954, poporul algerian s-a ridicat cu și mai multă hotărîre la luptă pentru scuturarea jugului colonial. Colonialiștii francezi se cramponează însă cu desperare de privilegiile lor; cercurile monopoliste din Franța, ca și vîrfurile ultracolonialiste ale celor aproximativ un milion de francezi din Algéria, nu vor să redea algerienilor plantațiile, fabricile, minele și mai ales bogăția recent descoperită în adîncul Saharei algeriene — petrolul.

Cînd patrioții algerieni s-au ridicat la luptă cu arma în mînă, presa burgheză franceză decreta ironic: „foc de paie!" și anunța că în Algeria au fost trimiși 300 de polițiști „să facă ordine". După șase ani de război, în Algeria se află un corp expeditionar francez de peste 800.000 oameni care nu pot înfrînge Armata națională de eliberare. Desigur că poporul algerian a avut mult de suferit în acești șase ani. 145 mii de soldați au căzut în lupte, peste 600 mii de civili au pierit în urma barbarelor represalii ale colonialiștilor sau în lagărele de concentrare. Totuși mișcarea de eliberare națională crește, iar colonialiștilor francezi le fuge tot mai mult terenul de sub picioare.

„Oricum va fi — scria săptămînalul „France Nouvelle" — să nu uităm învățămintele războiului din Vietnam... Un popor slab, colonizat, care luptă pentru a-și apăra independența și pacea, este în stare să învingă orice agresor, chiar și atunci cînd agresorul este o astfel de forță imperialistă ca Franța, ajutată de Statele Unite ale Americii..."

Că forțele colonialiste sînt nevoite să recunoască azi eșecul „pacificării" Algeriei și al formulei „Algeria franceză" o dovedește și faptul că cercurile guvernamentale de la Paris au acceptat ideea tratativelor cu reprezentanții guvernului provizoriu al Republicii Algeria, lucru pînă mai ieri de neconceput pentru ele. Cu toate că începerea tratativelor s-a tergiversat, cu toate că războiul continuă, se apropie ziua cînd Algeria va fi din nou a algerienilor. Colonialiștii nu pot să nu țină seama de epoca în care trăim.

„ZONA TĂCERII"

După ce, în 1441, căpitanul Nuno Tristao a debarcat la Lisabona primul său transport de negri din Africa, s-au purtat în Portugalia — și în special în rîndurile teologilor — discuții îndelungate: sînt oare negrii oameni sau animale? În cele din urmă, „înțelepții" portughezi au hotărît că africanii sînt niște maimuțe uriașe care pot fi folosite asemeni vitelor de muncă. Consecința? Nu mult după aceea a început vînătoarea de sclavi, și sute de goelete părăseau țărmul Angolei, al Guineei, mai tîrziu și al Mozambicului, ducînd sclavi în „Lumea nouă" pentru a fi folosiți pe plantații.

Jumătate de mileniu a trecut de atunci și rînduielile colonialiste instaurate de portughezi s-au schimbat prea puțin. Deși rar au reușit să pătrundă străini în „zona tăcerii" — cum este denumit imperiul colonial portughez, unde trăiesc 11 milioane de oameni — colonialiștii n-au reușit totuși să ascundă lumii toate grozăviile ce se petrec în posesiunile lor.

Sclavagism în era cosmică

Cavalmari este un bici făcut din piele de rinocer. Loviturile lui provoacă victimei puternice hemoragii interne. *Baramatola* este o unealtă de tortură mai „perfecționată". Seamănă cu o paletă de tenis de masă perforată. Loviturile peste mîini ale „paletei" produc băsici dureroase. Dar în Angola și Mozambic s-au păstrat nu numai metodele de pedeapsă sclavagiste, ci și sclavia. Ori de cîte ori un

canii ar fi trebuit să-și scoată hrana, plantații de cafea. Cafea pentru export... Ca urmare, multe vite au pierit din cauza lipsei de pășuni, cerealele aproape că au dispărut, populația a rămas fără alimente. Sistemul monoculturii și-a dat „roadele" și în Ruanda-Urundi.

Astăzi colonialiștii belgieni încearcă să folosească teritoriul Ruanda-Urundi ca bază de agresiune împotriva Congoului. Au dezmembrat țara și au declarat teritoriul Ruanda „republică independentă", formînd un guvern de marionete. Exact după metoda neocolonialistă aplicată în cazul provinciei congoleze Katanga.

De-a lungul deceniilor de cruntă dominație colonială, populația din Ruanda-Urundi a suferit mult, dar a și înțeles multe. Astăzi forțele patriotice duc o luptă hotărîtă pentru libertate și nu încape îndoială că și stăpînirea colonialistă din Ruanda-Urundi va trebui să ia curînd sfîrșit. Cu aceasta va dispare încă o pată neagră de pe trupul Africii.

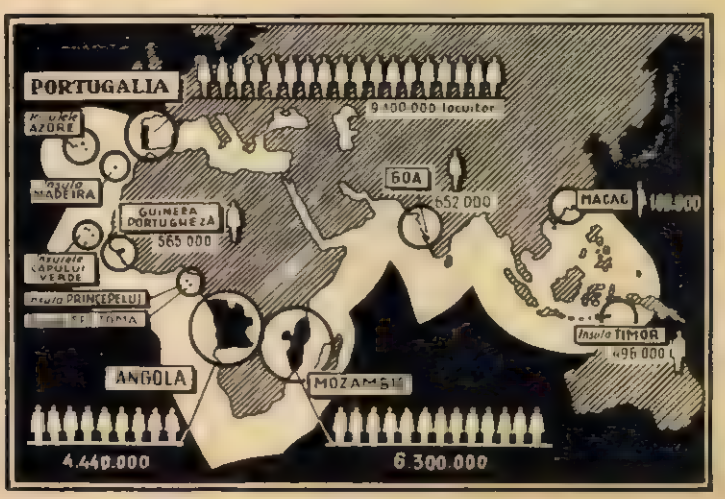

Coloniile salazariste: cifrele indică numărul locuitorilor Portugaliei și pe cel al fiecărei colonii în parte

plantator european cere administrației coloniale brațe de muncă, se organizează o expediție prin satele din împrejurimi și „se recrutează" toți bărbații. Atît acest sistem, cît și trimiterea oamenilor la „lucrări publice" nu sînt decît forme ale sclaviei... La muncile forțate lucrează anual 700.000 de oameni, din care 100.000 sînt copii sub 14 ani. Din Mozambic se mai și exportă brațe de muncă. 80-100.000 de oameni sînt trimiși pe plantațiile sau în minele din Uniunea Sud-Africană. Cine se împotrivește este ucis. Statul portughez primește pentru fiecare muncitor trimis spre sud o anumită sumă. Tot așa cum primea acum cinci sute de ani pentru fiecare sclav.

„Insulele morții"

Imperiul colonial portughez are cîteva insule. De pildă *insula Sf. Toma*, denumită „insula morții", de unde rar se mai întoarce cineva. Aici există un faimos lagăr de concentrare, unde sînt trimiși fugarii de pe plantații, patrioții luptători.

În închisorile de pe *insulele Capului Verde*, mercenarii lui Salazar au ucis în cîțiva ani, prin înfometare, peste 30.000 de oameni.

Guineea portugheză nu este insulă. Ea nu este însă mai puțin un ținut al morții. Aici este patria foametei și a bolilor. „Portugheză" din 1446, Guineea este cea mai veche colonie europeană din Africa. Ea poartă pecetea rușinoasă a celui mai mare procent de analfabeți din lume: 99,7 la sută!

Explozii puternice ale patriotismului african

Cînd la O.N.U. s-a votat declarația solemnă cerînd eliberarea tuturor coloniilor, Portugalia „s-a abținut de la vot". Și ea nu a fost singură. Statele Unite, Anglia, Belgia și alte țări colonialiste au procedat la fel. Această solidaritate colonialistă este ușor de înțeles. Marile monopoluri din Occident sînt părtașe la jefuirea coloniilor portugheze. La exploatarea petrolului din Mozambic participă monopolul american „Mozambique Gulf Oil Co". Diamantele din Angola sînt jefuite de „Angola Diamond Company" — un trust americano-anglo-belgian — etc.

Dar din „zona tăcerii" au început să se audă glasuri tot mai puternice. În ciuda terorii și a metodelor fasciste folosite de Salazar, care întrec în cruzime tot ce a cunoscut pînă acum arsenalul colonialismului, valul luptei anticolonialiste cuprinde tot mai mult „zona tăcerii". Și nu întîmplător ziarul american „Wall Street Journal" presupune că „ANGOLA AR PUTEA DEVENI (după Congo — n. r.) ARENA VIITOAREI EXPLOZII PUTERNICE A PATRIOTISMULUI AFRICAN".

În Angola mai ființează și azi sclavia. Copii, tineri și bătrîni, toți negri, trebuie să presteze cel puțin 6 luni din an muncă forțată la strîngerea și prelucrarea fibrelor de sisal, din al căror export colonialiștii realizează mari profituri.

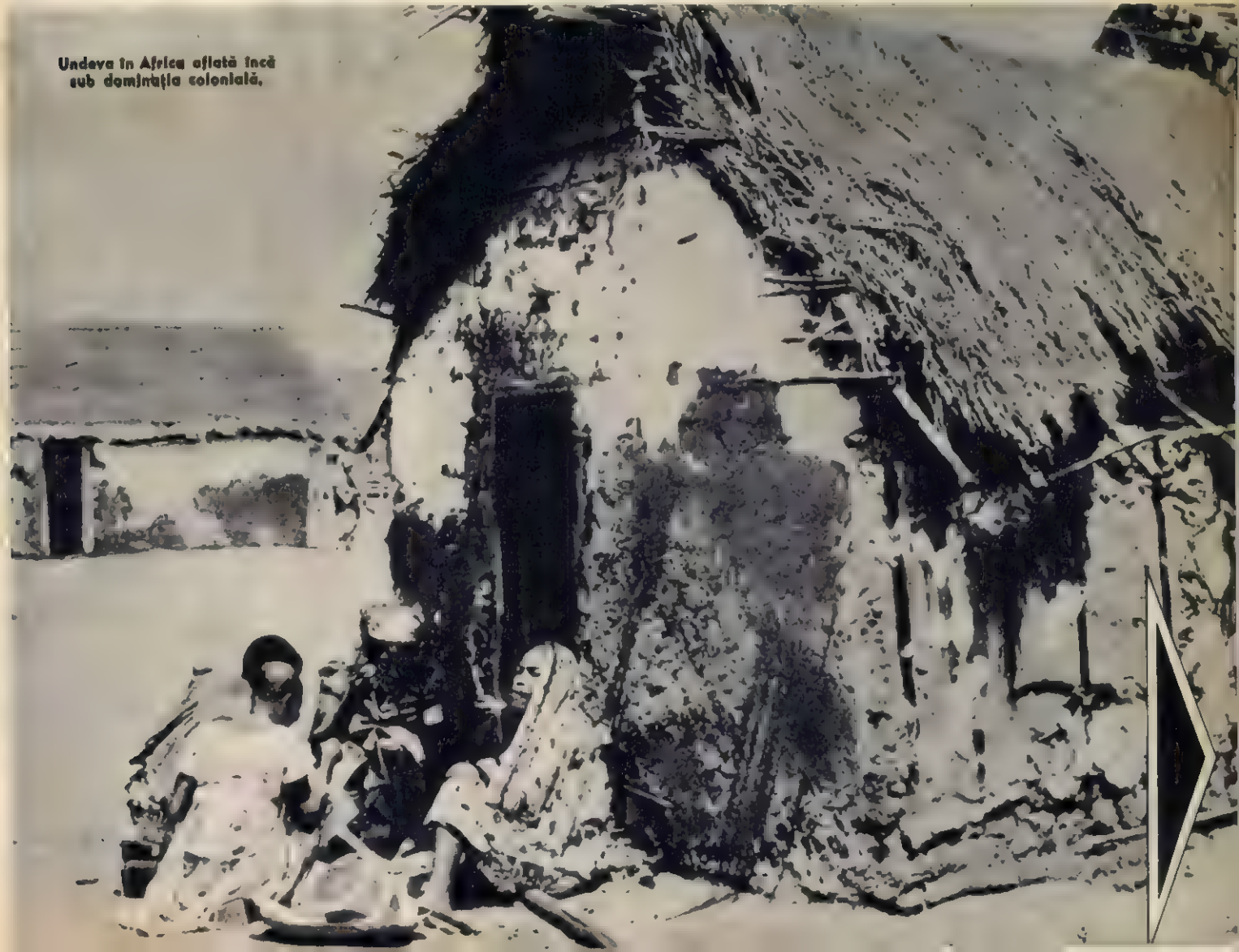

Undeva în Africa aflată încă sub dominația colonială.

Unul din milioanele de copii năpăstuiți din coloniile africane. De la cea mai fragedă vîrstă ei sînt obligați să muncească pe plantații cîte 12-15 ore pe zi. Datorită condițiilor mizere de trai, unul din patru copii africani moare înainte de a fi atins vîrsta de un an. Iar cei ce apucă vîrsta școlară nu se pot bucura de luminile învățăturii; majoritatea școlilor sînt rezervate odraslelor stăpînilor coloniali!

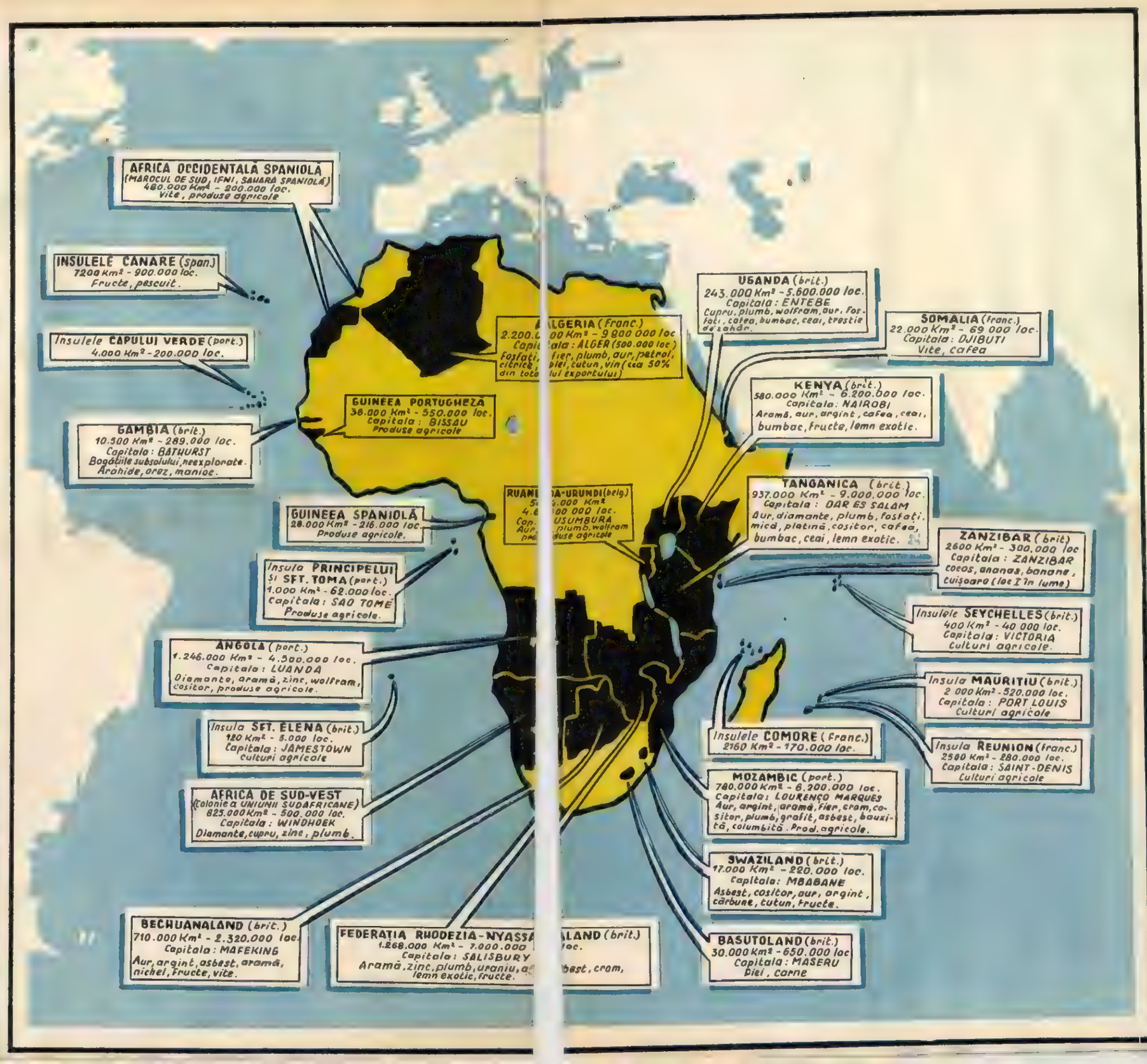

AFRICA — continent bogat

8% din populația lumii;
20,5% din suprafața terestră a globului.

BOGĂȚII

Cele mai mari zăcăminte de uraniu din lumea capitalistă;
34,4% din zăcămintele de minereu de fier din lumea capitalistă;
74,9% din cele de minereu de crom;
51,4% din cele de cobalt;
90,2% din cele de diamante;
27,1% din cele de mangan;
47,3% din zăcămintele de cupru;
85% din producția mondială de nuci de cocos;
63% din producția mondială de cacao;
59% din producția de sisal.

Surse de energie

5 miliarde tone rezerve de cărbuni în Rhodezia de Sud.
3 miliarde tone în Nigeria, iar în Congo, Tanganica, Republica Malgașă, cca. 1 miliard de tone.
Bogate zăcăminte de petrol în Sahara algeriană și Libia.
În ceea ce privește posibilitățile de producere a energiei electrice, numai prin folosirea apelor fluviului Congo s-ar putea produce cca. 240 miliarde kWh pe an, ceea ce ar aduce o contribuție hotărîtoare la industrializarea unei mari regiuni din Africa.

AFRICA — continent sărac

Datorită exploatării colonialiste

● Africii îi revin numai 1% din producția industrială mondială și mai puțin de 8% din venitul mondial.

● Muncitorii africani primesc cele mai scăzute salarii din lume. În Tanganica, de pildă, unde în mine, în fabrici sau pe plantații ziua de muncă este de 9-12 ore și unde nu există concedii plătite, pensii, ajutor de șomaj etc., muncitorii africani primesc 1,5-2 lire sterline pe lună, iar salariații europeni cîte 50-150 lire sterline.

● Sistemul de asistență medicală este aproape inexistent. În ajunul obținerii independenței, la un medic reveneau: în Nigeria — 52.985 oameni, în Togo — 83.000, în Camerun — 28.000 etc. Dar chiar și asemenea statistici sînt înșelătoare, fiindcă acești medici au grijă în primul rînd de populația albă.

● Africa este o regiune a analfabetismului aproape total. În Somalia, în țările din Africa ecuatorială și în cele din Africa occidentală, de pildă, 95,99% din populația adultă este analfabetă.

Dintre „petele negre" de pe hartă lipsesc două: Sierra-Leone, care își va cîștiga independența la 27 aprilie, și Camerunul, aflat în momentul de față sub tutelă britanică, tutelă ce va expira însă pînă la sfîrșitul acestui an.

ÎN LUMEA MICRONILOR

NUIAUA ÎNȚELEPCIUNII

Un indian veni odată la înțelept.

— Ce-ar trebui să fac, mărite, pentru a fi și eu înțelept? Ce-aș putea face pentru a fi puternic?

Înțeleptul ceru omului să taie o ramură dreaptă dintr-un copac, s-o curețe de frunze și de coajă. Luă apoi din mîna omului nuiaua și o crestă cu migală din loc în loc, făcînd crestăturile la distanțe egale una de alta, fiecare distanță fiind cît lungimea unui bob de orez. La mijloc și la cele două capete, trei crestături mai adînci.

Apoi dete nuiaua omului și-i spuse:

— Aceasta este o măsură. Dacă o vei folosi cum se cuvine, vei fi puternic. Măsura sandalei trebuie să se potrivească cu măsura piciorului, lungimea mînecii cu a brațului, coarda trebuie să fie potrivită cu arcul, înălțimea ușii cu a trupului, ușorul cu fereastra, lingura cu gura. Nuiaua aceasta te va învăța să măsori ceea ce faci tu și ceea ce fac alții pentru tine. Trei frînghii înnodate vor face din ea o balanță. Cu balanța vei cîntări fructele muncii tale. Înfige nuiaua în nisip și înconjoar-o cu cercuri tot mai mici. Sub bătaia razelor soarelui, umbra ei îți va măsura timpul de muncă și odihnă, timpul de veghe și de somn. Primăvara, umbrele amiezii se vor alungi și vei nimeri astfel timpul bun de semănat. Vei măsura apoi lungimea și lățimea ogoarelor, împărțind pămîntul în ogor pentru orez și în ogor pentru secară, vei măsura lungimea și adîncimea brazdei. În clipe de răgaz, vei trage cu nuiaua semne pe nisip, le vei compara și vei învăța din compararea lor cum se potrivesc între ele pămîntul și soarele, stelele și constelațiile.

Măsura este sceptrul științei. Măsura este aliatul muncii. Măsura este înțelepciune și înțelepciunea este adevărata putere. Nuiaua pe care ți-o dau este nuiaua înțelepciunii.

O LUME FĂRĂ MĂSURĂRI

Nu știu dacă rețeta i-a folosit eroului nostru, dar dacă întîmplarea din poveste s-ar fi petrecut mai aproape de vremurile noastre, înțeleptul ar fi putut adăuga multe elogiului măsurii și ar fi trebuit să renunțe la ideea de a folosi drept unic aparat de măsurat o biată nuia verde.

Mai mult decît în orice etapă anterioară a civilizației umane, viața noastră de astăzi este legată de măsurare.

Să ne închipuim o lume fără aparate de măsurat. Să le luăm croitorului și dulgherului metrul, doctorului termometrul sau aparatul de măsurat tensiunea, strungarului șublerul; să stringem toate balanțele; să ridicăm termome-

ÎN ATELIERUL DE PROTOTIPURI AL INSTITUTULUI DE METROLOGIE DIN BUCUREȘTI. Atenție și migală... Se montează arcul spiral al unui wattmetru electrodinamic, aparat de măsurat puteri electrice. Însușirile metrologice ale aparatului — precizia, justețea, sensibilitatea, fidelitatea — depind și de finețea prelucrării și montării pieselor.

Să măsurăm ceea ce este măsurabil şi să facem măsurabile cele ce încă nu-s.
Galileo Galilei

trele, ampermetrele, voltmetrele şi contoarele uzinelor.

Să ne închipuim clipa în care o undă nevăzută ar imobiliza acele vitezometrelor şi altimetrelor de la bordul avioanelor sau pe cele ale aparatelor de bord ale transatlanticelor; închipuiţi-vă clipa în care toate ceasurile ar încremeni şi n-ar mai exista în lume nici un mijloc de a se constata: „Este ora 12".

Toate mişcările ar deveni nesigure, avioanele, în ceaţă, s-ar izbi ca nişte păsări oarbe de zidurile munţilor; vapoarele ar rătăci fără ţintă; toate centralele electrice şi uzinele automate şi-ar înceta brusc mişcările ritmice; trenurile şi tramvaiele ar rămîne imobile şi triste pe şinele lor; radioul şi televizorul ar amuţi; medicul ar da neputincios din umeri; croitorul ar trebui să înlocuiască metrul cu... palma; cazanul centralei de forţă al uzinei ar sări în aer.

TRADUCTORII

Ştiinţa şi tehnica nouă au transformat nuiaua înţeleptului într-un uriaş arsenal de aparate de măsurat. Organe mai sensibile decît cei mai sensibili nervi fac cu putinţă măsurarea unor lungimi infime, de milionimi sau miliardimi de metru; mase de milionimi de gram; timpi de milionimi de secundă.

Mărimi fizice nemăsurabile direct sînt convertite de organe ale aparatelor de măsurat numite traductori, în mărimi măsurabile, fie ele viteze mici, ca cele aproape imperceptibile ale mişcării lenеşe a gheţarilor, sau viteze enorme, ca aceea a luminii; fie ele presiuni infime, ca aceea a luminii ce cade

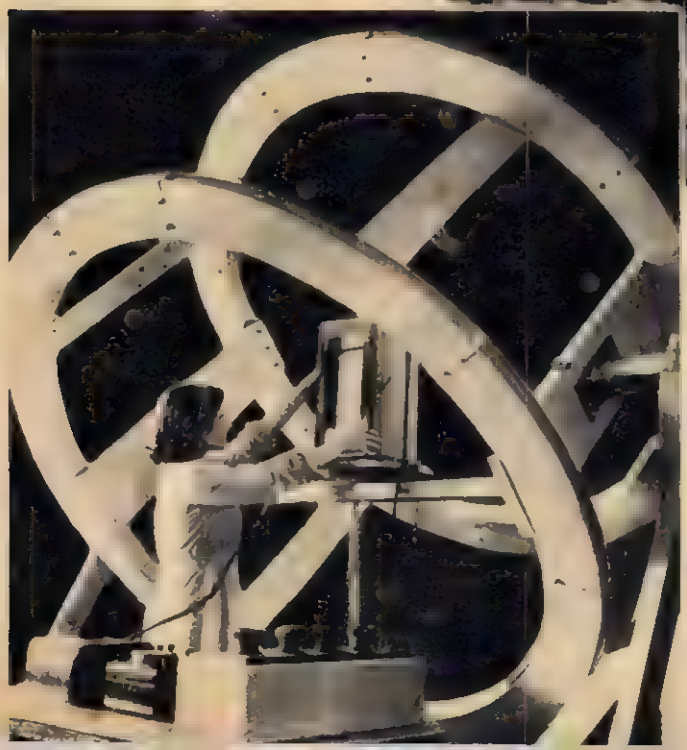

LA INTERFEROMETRU, ÎNTR-UN LABORATOR DE LUNGIMI. Pe fenomenul de interferenţă a razelor luminoase se întemeiază măsurarea lungimii prin lumină. La cea de-a XI-a Conferinţă Internaţională Metrologică de la Sèvres (din 1960) s-a adoptat o definiţie a etalonului de lungime prin unde de lumină.

ÎN LABORATORUL DE ETALOANE ELECTRICE. Examen de calitate al aparatelor de măsurat fabricate în R.P.R. Se aşază un aparat de măsurat temperatura (termologometru înregistrator) în cîmpul magnetic al unei bobine special construite, pentru a urmări efectele cîmpului magnetic exterior asupra funcţionării aparatului.

pe suprafața unui corp, sau gigante, ca cele din miezul lichid-solid al pămîntului. Omul măsoară astăzi cantitatea de electricitate a unui trăsnet și cea produsă de ușoara frecare a unei vergele de sticlă, intensitatea luminoasă a unui fulger și cea a unei licăriri imperceptibile ochiului, fluiditatea aerului, a eterului sau mercurului și fluiditatea cremenei ce pare etern înghețată.

În laboratoare sau departe în Arctica și Antarctica; în deșerturile fierbinți, în craterele vulcanilor sau în adîncul întunecat al oceanelor; în stratosferă sau în spațiile nesfîrșite ale Cosmosului; pretutindeni, omul de știință înarmat cu instrumente fine, cu lămpi minuscule, cu fire de cuarț, aur sau platină, măsoară și cucerește astfel adevărul împotriva erorii.

ALIATUL CALITĂȚII ȘI ECONOMICITĂȚII

Se poate oare măsura calitatea? Sîntem obișnuiți să spunem: materialul este frumos, pîinea este gustoasă, vinul este bun, fără să asociem o măsurare acestei idei de calitate. Adevărul este că măsurări precise duc la o calitate corespunzătoare, iar calitatea, ea însăși, se măsoară.

Se măsoară umiditatea, rezistența, elasticitatea fibrelor textile, compoziția, rezistența și elasticitatea oțelului, intensitatea și rezistența la spălat sau la lumină a culorilor, luminozitatea unui bec. Rînd pe rînd devin măsurabile alte caracteristici ale calității.

Care este, în fond, scopul tuturor măsurărilor pe care le efectuează metrologii din toate laboratoarele uzinelor și tehnicienii din uzină? Care este scopul culegerii miilor de date pe care le furnizează circuitele de măsurare automată? Obiectivul final îl reprezintă calitatea produselor, această problemă supremă a tehnologiei, care, alături de economicitate, reprezintă o cerință esențială în domeniul producției.

Măsurările efectuate în cursul procesului de producție urmăresc să mențină regimul tehnologic în limite bine precizate, astfel încît rezultatul să fie cel scontat.

Există astăzi o tendință în domeniul automatizării mai corespunzătoare cu stadiul actual al tehnologiei științifice. Este vorba de a măsura mereu proprietățile produsului finit, șarjă cu șarjă, și, simultan cu analizarea rezultatelor și interpretarea lor, să se comande reglarea operațiilor de fabricare.

Deci, măsurarea precisă asigură calitatea.

METROLOGIA ÎN ACȚIUNE

Procesul industrializării socialiste a schimbat întregul peisaj al țării noastre. O dată cu acest proces s-a dezvoltat și metrologia, aspect al așezării tehnologiei pe baze științifice.

Lucrătorii Oficiului de stat pentru metrologie contribuie prin activitatea lor la ridicarea continuă a calității aparatelor de măsurat fabricate în țară, la introducerea unor metode moderne de măsurare în uzine, la lupta pentru calitate și economie, prin precizie. Ei participă, pe de altă parte, la activitatea internațională de creștere continuă a nivelului preciziei.

Cîteva exemple vor ilustra activitatea și preocupările metrologilor.

Uzina „Automatica" construiește aparate de măsurat de înaltă tehnicitate: pirometre cu termocuple, care transmit temperatura din conducte și reactoare; termometre cu rezistență electrică; înregistratoare de temperatură; aparate de măsurat conductivitatea soluțiilor. Zeci de tipuri de instrumente, pe care pînă acum cîțiva ani le importam, se fabrică în țară. Se construiesc în țară contoare, milivoltmetre, ampermetre, manometre, aparate de măsurat lungimi, aparate optice de măsurat.

În laboratoarele Institutului de metrologie, aparatele de măsurat produse de uzinele: I.O.R., Grigore Preoteasa, 21 Decembrie, Balanța

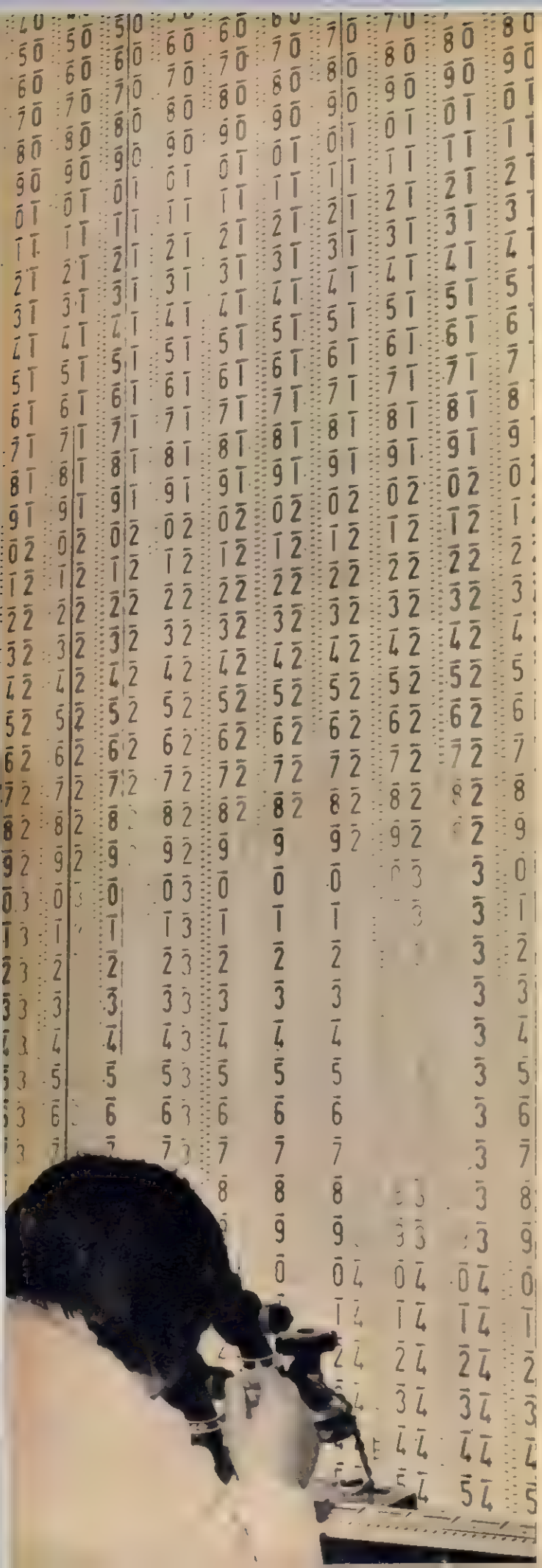

CENTRUL 1 DE METROLOGIE BUCUREȘTI — LABORATORUL DE LUNGIMI. Mirele folosite de constructorii de pe șantierele patriei își trec examenul de calitate metrologică.

MĂSURÎND PROFILUL UNEI ROȚI DINȚATE... Precizia măsurării va confirma sau infirma calitatea prelucrării.

din Sibiu etc., înainte de a fi trecute în exploatare, sînt supuse unor examinări atente, sînt comparate cu modelele celor mai noi aparate produse în lumea întreagă, sînt cercetate performanțele lor, robustețea, precizia.

Din colaborarea cu uzinele producătoare de aparate de măsurat rezultă ridicarea continuă a tehnicității lor. Din această colaborare a rezultat modernizarea parcului de balanțe produs de uzinele „Balanța" Sibiu, fabricarea podului bascul de 100 tone, ca și eleganta balanță de gospodărie. Așa s-a putut realiza balanța etalon de 2 kg, concepție originală a cercetătorilor Institutului de metrologie.

Preocupați de realizarea unor etaloane care să asigure precizia maximă, cercetătorii Institutului de metrologie au elaborat aparate etalon de măsurat duritatea, de a căror construcție se interesează astăzi forurile metrologice din multe țări străine.

Pentru a veni în sprijinul industriei noastre chimice, petroliere, alimentare, cercetătorii metrologi elaborează metode de concepție proprie, pentru etalonarea și verificarea aparatelor de măsurat concentrația gazelor. Și la fel, în domeniul reometriei, tehnică nouă de măsurare a caracteristicilor de curgere a materialelor, esențială pentru domeniul maselor plastice.

Laboratoare noi, cum ar fi cele de dozimetrie și fotometrie, se organizează în vederea asigurării preciziei în măsurările radiometrice și de lumină.

Etaloane de înaltă clasă, cum ar fi pilele etalon de forță electromotoare sau rezistențele etalon, de a căror precizie depinde siguranța măsurării cu ampermetrele, voltmetrele, contoarele de energie etc., sînt proiectate și realizate în labo-

LA INSTALAȚIA DE VID. În laboratorul de temperaturi. Se pregătește o etalonare la unul din punctele fixe ale scării internaționale de temperaturi. Aici se „făurește" precizia măsurării temperaturilor

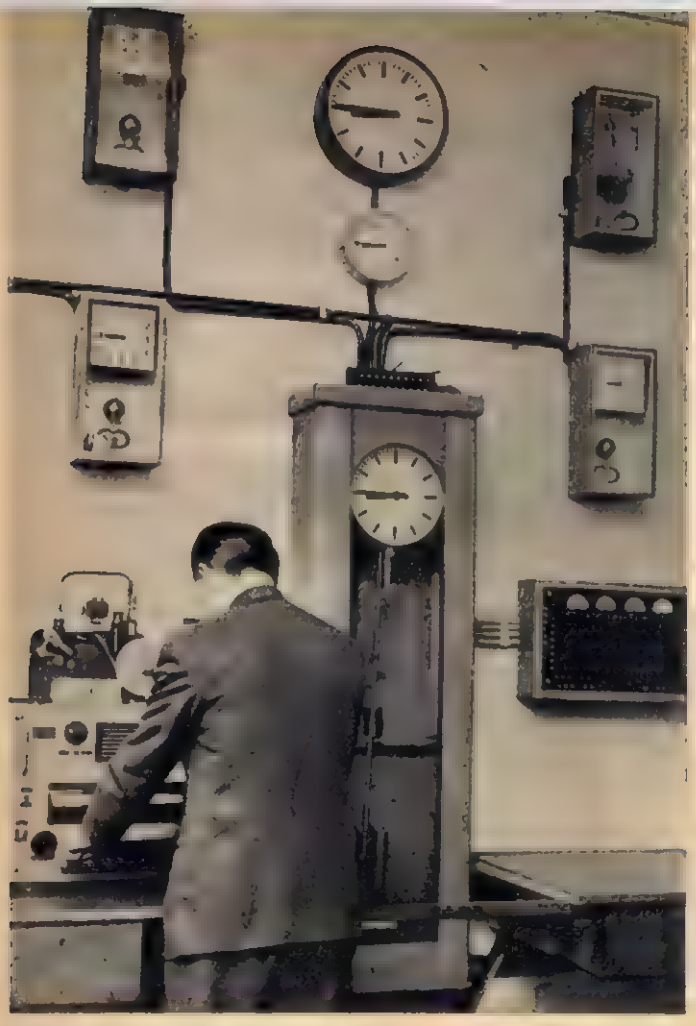

ETALOANE SECUNDARE DE TIMP. Aici, în laboratorul de timp, se „conservă" secunda, care se transmite lucrătorilor institutului.

ratoarele Institutului de metrologie. Şi, la fel, etaloane de frecvenţă.

În conformitate cu noile definiţii ale metrului şi secundei, laboratoarele de lungimi, frecvenţe şi timp se organizează în vederea atingerii nivelului maxim de precizie în domeniul lungimii, timpului, vitezei.

Interferometrele, orologiile cu cuarţ, frecvenţmetrele numerice sînt înnuite ca arme în lupta pentru precizie.

Examinînd în cursul controalelor metrologice de fond, metodele şi aparatele de măsurat din uzinele patriei, avizînd tot ceea ce este legat de tehnica măsurării, lucrătorii Oficiului de stat pentru metrologie contribuie zi de zi la măsurarea justă şi precisă. Şi, prin aceasta, la calitatea produselor şi la evitarea risipei de materiale.

Ca membră a organizaţiilor mondiale de metrologie, ţara noastră are o bogată activitate metrologică internaţională. Ţară a petrolului şi chimiei, R.P.R. deţine, între altele, secretariatul O.I.M.L. (Organizaţia Internaţională de Metrologie Legală) în problema măsurării hidrocarburilor în vase cisterne.

★

Conducerea ştiinţifică a proceselor de producţie, măsurarea exactă a bunurilor, medicina ştiinţifică, cercetarea de laborator presupun măsuri atente, competente, precise, a mărimilor fizice.

Tehnica nouă înseamnă şi „metrologizarea" proceselor tehnologice.

Prin precizie, metrologii contribuie la lupta pentru calitate şi economie.

Max SOLOMON

Fotografii de E. IAROVICI

ÎN LABORATORUL DE GAZE AL CENTRULUI 1 DE METROLOGIE BUCUREŞTI. O analiză chimică pentru verificarea unui aparat electric de măsurat concentraţii periculoase de gaze. Fizica, chimia şi mecanica fină se întrăjesc în construcţia, utilizarea şi verificarea aparatelor de măsurat.

FLACĂRA vă sfătuieşte

De vorbă cu medicul

UNA DIN MANIFESTĂRILE BOLII ALERGICE: URTICARIA

Urticaria este o manifestare aşa-numită alergică, care apare brusc şi constă dintr-o erupţie ce provoacă mîncărimi (uneori de o intensitate chinuitoare pentru bolnav), formată din plăci de obicei roşiatice sau albe, asemănătoare leziunilor provocate de urzică. Leziunile sînt de dimensiuni diferite, cu un contur palid şi periferia înconjurată de o margine roşiatică; ele pot atinge suprafeţe mai mult sau mai puţin întinse ale pielii şi citeodată se localizează pe mucoasele gurii, ochilor etc., putînd deveni şi hemoragice.

Manifestarea alergică este determinată de conflictul dintre antigene şi anticorpi. Antigenele sînt nişte substanţe din mediul exterior care, introduse în organism pe diverse căi — cutanate (prin piele), digestive, respiratorii etc. — determină din partea organismului declanşarea unui mecanism de apărare care constă din formarea unor anticorpi. Conflictul dintre antigene şi anticorpi dă naştere fenomenelor de alergie, din rîndul cărora face parte şi urticaria.

Urticaria apare brusc şi poate dispare în cîteva ore. Ea poate însă să reapară la intervale variabile. Poate fi acută sau cronică.

Dintre cauzele principale ale urticariei, cităm următoarele: unele infecţii, paraziţii intestinali, intoleranţa la unele alimente sau medicamente, unele tulburări ale glandelor cu secreţie internă. Unele materiale din care sînt confecţionate hainele sau lenjeria — cum sînt: lîna, mătasea vegetală sau materialele sintetice (nylonul etc.) — pot şi ele da manifestări urticariene. Printr-un mecanism special, chiar supărările şi emoţiile pot declanşa urticaria, ca şi agenţii fizici ca frigul şi razele solare. Unii bolnavi, care au suferit de mai multe ori de urticarie, ajung să determine ei înşişi cauza.

Boala este destul de frecventă. Statisticile arată că cincizeci la sută din oameni au suferit de o manifestare urticariană.

În cazurile mai grele se fac în spitale determinări prin diverse teste, adică contacte cu anumite substanţe (alimente sau medicamente), ajungîndu-se la dispariţia fenomenelor după eliminarea substanţei respective.

Tratamentul va trebui să se bazeze pe o desensibilizare specifică, prin suprimarea antigenului din organism sau din mediul pacientului sau prin împiedicarea pătrunderii lui în organism. De la caz la caz, medicul va indica tratamentul corespunzător. Se foloseşte cu succes Gluconatul de calciu şi Hiposulfitul de magneziu, administrate zilnic în injecţii intravenoase, în fiole de 10 ml. Antihistaminicele de sinteză dau bune rezultate. Medicamente de tipul Fenergan sau Alergan se pot folosi şi ele, însă numai sub supraveghere medicală.

În cazurile care prezintă recidive frecvente şi unde terapia este slabă sau ineficace este necesară internarea în spital.

Dr. Silviu GHEREA

Colţul cosmeticienei

FIGURI ELEMENTARE DE MASAJ

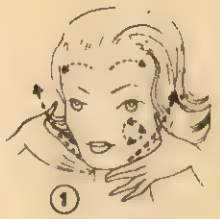

Înainte de a trece la explicarea figurilor elementare de masaj, este bine ca cititoarele să ştie că:

Masajul se execută cu multă fineţe, fără brutalitate sau violenţă;

Crema folosită trebuie să fie grasă şi de bună calitate;

Faţa, gîtul şi mîinile trebuie să fie într-o stare de perfectă curăţenie;

La mişcări participă ambele mîini, fie că lucrează în acelaşi timp, fie alternativ.

În faţa oglinzii executaţi următoarele mişcări:

1) Întindeţi crema pe obraz prin trei mişcări. Prima e o mişcare de alunecare de-a lungul maxilarelor, mişcare pornită din mijlocul bărbiei spre urechi; a doua e o mişcare circulară pe obraji; a treia porneşte dintre sprîncene spre coada ochilor, cuprinzînd toată fruntea. În felul acesta crema este întinsă pe tot obrazul.

2) Printr-o mişcare de sus în jos, de la bărbie spre decolteu, masaţi gîtul cuprinzîndu-l cu degetele şi podul palmei. Mişcarea se face cu

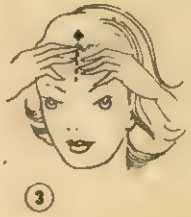

MODA

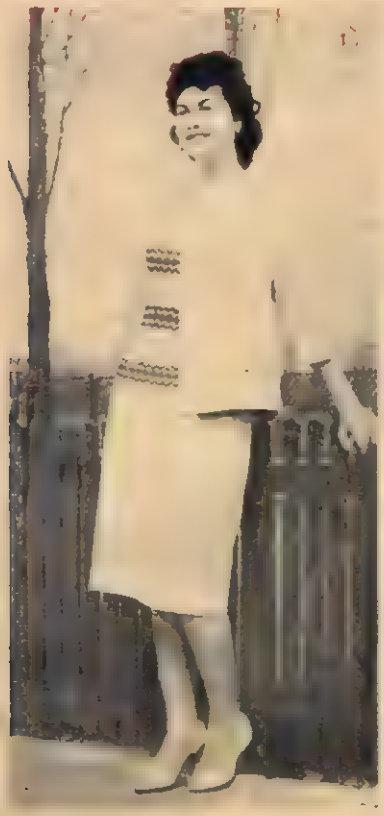

PENTRU PRIMĂVARĂ...

— Am fost la Parada modei de primăvară și vară 1961, prezentată de Uniunea cooperativelor meșteșugărești din București.

— Și ce impresie ți-a făcut?

— Am văzut multe lucruri frumoase. E de remarcat în primul rînd tendința de a valorifica produsele cele mai noi și moderne ale industriei noastre textile și, pentru că vorbim de îmbrăcămintea de primăvară, voi semnala flaușurile, tricotajele flaușate, tuidurile, bucleurile — în contexturi și culori deosebit de reușite. Trebuie de asemenea apreciată încercarea adesea izbutită de a folosi elemente de inspirație folclorică în croiala și garniturile unora din modele. Dar n-aș putea spune că m-au entuziasmat toate modelele. Cred că nu va reuși încercarea de a lansa moda fustelor pictate, banale, monotone și executate adesea fără artă. De asemenea, nu mi s-au părut de cel mai bun gust combinațiile stridente de culori și materiale, precum și excesul de garnituri, volane, bufoneuri și broderii. Există în schimb o serie de modele care demonstrează priceperea și măiestria meșteșugarilor cooperatori.

— Ai reținut vreun model mai interesant?

— Iată aci cîteva fotografii. Privește acest costum de lenaj alb (fotografia 1), compus dintr-o jachetă scurtă, fără guler, ușor bluzantă în talie și încheiată cu trei nasturi. E purtată peste o rochie din același material, garnisită cu dungi de broderie în motive populare. Iată încă o rochie (fotografia 2) cu linia amintind de fota românească. E din stofă albă combinată cu „alesătură" în tonuri de alb, roșu și negru.

— Au fost prezentate și modele de haine bărbătești. Ce mi-ai putea recomanda pentru soțul meu?

— Am remarcat acest sacou (fotografia 3) din stofă țesută manual din lînă gri și albă. Se poartă cu un pantalon și vestă din stofă gri. Tot în tonuri de gri, cu dungi albe se prezintă și această cămașă din tricou fin de lînă (fotografia 4), foarte practică în zilele de primăvară.

ambele mîini, care însă nu lucrează deodată, ci alternativ (de 10 ori).

3) Masați fruntea printr-o mișcare perpendiculară pe ridurile orizontale, adică mișcarea se face de la sprîncene spre rădăcina părului și se execută cu ambele mîini (de 10 ori).

4) Cu degetele mijlocii, printr-o mișcare circulară energică și rapidă, masați aripile nasului (de 10-12 ori).

5) Printr-o mișcare de alunecare — ineată și extrem de ușoară — porniți din colțul ochilor spre tîmple, masînd cu vîrful degetelor mijlocii, spre a evita formarea ridurilor denumite „laba gîștii" (de 8 ori).

6) Porțiunea din jurul ochilor se masează printr-o pianotare ușoară executată cu 2-3 degete (de 5-6 ori).

7) Cu o mișcare rapidă, loviți ușor cu vîrful degetelor obrajii, spre a stimula circulația sîngelui.

8) Cu dosul palmei, avînd degetele bine întinse, executați bătăi ușoare sub bărbie și de-a lungul maxilarelor, spre a preveni formarea bărbiei duble

9) Cu degetele mare și arătător, plasate perpendicular pe șanțul care merge de la aripa nasului la colțul gurii, prindeți ritmic pielea obrazului, apoi și cea de sub bărbie și de-a lungul maxilarelor.

Sînt rugate a-și trimite adresa exactă spre a li se răspunde prin poștă: Telemac Antigona — Ploiești; Liliana B — București, Valerica — București; M.M. — Alba-Iulia; T.C. — București.

MOZAIC

METEOROLOGICĂ

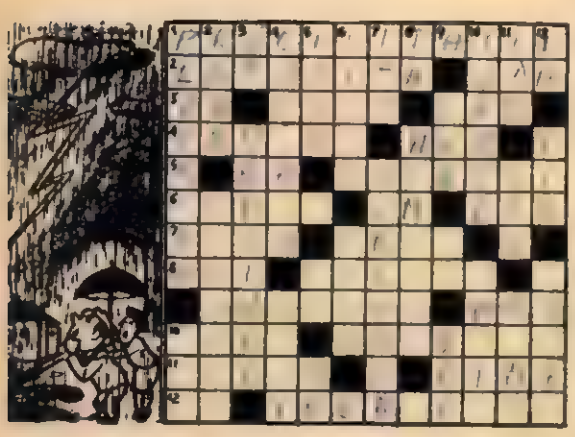

ORIZONTAL: 1) Produs al condensării vaporilor de apă din atmosferă (pl.). 2) Ploaie cu zăpadă — Îmbibată cu apă. 3) Întrebuințare — De proporții mari în ce privește lățimea (fem.) — Fructe otrăvitoare din Gabon. 4) La baza precipitațiilor atmosferice — Eroul legendar al potopului. 5) Soare antic — Însoțitoare ale descărcărilor electrice. 6) Factor care provoacă fenomene fizice sau chimice — Umed pe jumătate — Masiv în Alpii vestici. 7) Bară pentru balustradă — Oraș. 8) Neîntrecuți — De forma curcubeului. 9) Aglomerare de nori groși, albicioși — Pîrît de soare. 10) Ploaie cu soare, care atacă unele culturi — Fără viață. 11) A înunda — Momeală pentru pești. 12) Exclamație de ciudă sau de admirație — Cerul acoperit de nori plumburii.

VERTICAL: 1) De ploaie (fem.) — Pisic (mold.). 2) Emanație solară — Al doamnei giște soț (pl.). 3) Eugen Potop — Forță care, în condiții atmosferice normale, acționează asupra suprafeței pămîntului cu o apăsare de 1.033 kg pe cm². 4) Masa mercurului din termometru, care indică schimbarea temperaturii — Flori producătoare de mpiu. 5) Zăvor — Posedă — Ține 365 de zile. 6) Pe furiș — A vîjîi ca furtuna. 7) Încurcă fire — Fenomen produs prin refracția razelor solare în picăturile de apă din atmosferă. 8) Pronume posesiv — Nori de culoare plumburie care aduc ploaie. 9) Atom încărcat cu electricitate — Pronume — Diviziuni în timpul zilelor și nopților. 10) Ecoul sonor al fulgerului (pl.) — Diminutiv familial. 11) Nume date de romani zilei a 15-a din lunile martie, mai, iulie și octombrie și zilei a 13-a din celelalte luni ale anului — Epocă — Cuvinte potrivite (sing.) 12) Servește — Ață — Bătut de soare și de vînt.

Dezlegarea jocului apărut în nr. 14

CAMPIONI

ORIZONTAL: 1) Valerii Brumel. 2) Irina — Onoruri. 3) C.C.A. — Tal — Mahon. 4) Ou — Cabină — I — C. 5) Limită — O — Anca. 6) Tir — Naval — A. 7) S — Handbal — Nit. 8) Trac — Orcane — A. 9) E — Liana — N — Tub. 10) Noi — T — Sido — Da. 11) Iscăli — Terier. 12) Na — Seara — An — A. 13) Arbitru — Arcaș.

CEASORNICUL... PUI

După cum se vede în fotografie, ceasornicul acesta, instalat în stația C.F.R. Timiș-triaj, este aproape la fel de mare cît un om. Și, totuși, ceferiștii brașoveni l-au botezat „pui". Explicația o găsim în faptul că ceasornicul-„pui" este comandat de la o distanță de trei kilometri de ceasornicul-„mamă", prin impulsiuni electrice la intervale de 30 de secunde. Puii aceștia se vor înmulți în curînd, asigurînd feroviarilor ora exactă.

Fotocorespondență de Iurie TĂRANU
Brașov

Poșta REDACȚIEI

IOAN CIUCHENDEA — regiunea Brașov. Vechimea în muncă este de două feluri: întreruptă și neîntreruptă. Cea neîntreruptă este prevăzută de art. 133 din Codul Muncii. Dacă un salariat se transferă de la o unitate la alta, aceasta din urmă nu este obligată să-i asigure același salariu pe care l-a avut la unitatea de unde vine. După cum ați citit și dv., art. 133 din Codul Muncii precizează în mod clar ce se înțelege prin „unitate", astfel încît nu se poate da loc la nici un fel de interpretare.

ȘCHIBART MIRCEA — Huși. Dacă nu puteți obține acte scrise pentru constatarea vechimii în cîmpul muncii pe perioada lucrată la o întreprindere ce și-a încetat activitatea, vă puteți adresa comitetului sindical al întreprinderii unde lucrați, care va face demersurile necesare pentru stabilirea acestei vechimi în cadrul regulamentului de aplicare a decretului nr. 90/960, cu privire la carnetul de muncă.

MIA B. — Roșiori de Vede. Alocația de copii se plătește unuia dintre părinți și anume soțului, dacă întrunește condițiile legale. În caz de divorț, alocația o primește cel în drept, cu obligația s-o predea persoanei care îngrijește copilul.

I. M. IERNIȚ. Schimbarea calificării nu se poate face decît cu acte scrise. O declarație sau mai multe, date de martori cu care ați lucrat, nu vă pot folosi. Încercați o schimbare a calificării, prin organele respective ale unităților la care ați funcționat.

IONAȘCU VIORICA — Feteși. Fitoncidele nu sînt altceva decît mijloace de apărare ale plantelor superioare împotriva unor microorganisme dăunătoare. Ele se găsesc în special în usturoi, ceapă, hrean, urzică, cartof, limîi, portocal, mandarin, precum și în unii arbori ca mesteacănul și plopul. Cum s-a constatat că ele sînt active și pe unele animale și, în unele cazuri, chiar pe oameni, fitoncidele pot fi considerate ca antibiotice de origine vegetală. S-a și propus de altfel, în ultima vreme, schimbarea denumirii lor din fitoncide în biocide. Desigur însă că aceste substanțe nu sînt leacuri universale, bune pentru combaterea oricărei boli.

VEGHELU VASILE — Bîrlad — și *M.B. — Sibiu.* Puteți căpăta toate amănuntele care vă interesează asupra lăptișorului de matcă (în fiole este denumit „Energovital"), adresîndu-vă la „Apicola", str. Polonă nr. 100, București.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (III)

CE ESTE ȘI CUM S-A NĂSCUT FILATELIA

Am văzut în numerele precedente cum funcționa poșta în trecut și cum au apărut primele mărci pentru francarea corespondenței. Vom arăta acum începuturile filateliei, care pentru mulți oameni de pe întinsul globului constituie o preocupare și care în Uniunea Sovietică și în celelalte țări socialiste e considerată drept un prețios auxiliar educativ al tineretului școlar.

Mai întîi, ce este filatelia.

După definiția pe care o dă Dicționarul limbii române moderne, filatelie înseamnă colecționare de timbre și mărci poștale. O definiție pe care o putem considera prea sumară pentru adevăratul conținut al cuvîntului.

La origine, e compus din două cuvinte provenite din vechea limbă greacă: philos = iubitor, prieten, și ateleia = francare. La un loc aceste două cuvinte s-ar traduce prin „iubitor de mărci poștale" — ceea ce presupune fireste și colecționarea lor. Dar trebuie să ținem seama și de noul conținut pe care și l-a însușit acest cuvînt prin latura educativă a filateliei. Așa că o definiție mai cuprinzătoare a cuvîntului filatelie ar trebui să includă și ideea de studiere a mărcilor poștale (de altfel, Marea enciclopedie sovietică include în definiție și această idee).

Primul care a colecționat mărci poștale a fost însuși Rowland Hill, cel care reușise să convingă guvernul englez asupra utilității noului sistem de francare. Acesta a făcut-o din interesul de a studia, prin comparație, mărcile care apăreau în alte țări.

Se spune însă că, o dată cu Hill, a existat și un alt colecționar, care a făcut-o din amuzament. E vorba de o tînără englezoaică din Londra, care de la prima emisiune de mărci poștale a adunat tot ce a apărut în acest domeniu, pînă ce a ajuns la o cantitate suficientă pentru a-și tapeta pereții unei camere. Ideea aceasta a găsit apoi imitatori, care însă nu mai lipeau mărcile pe pereți, ci în albume.

Cert este că în mai puțin de 12 ani, numărul colecționarilor a crescut atît de mult, încît s-a simțit nevoia unor publicații de specialitate. Astfel, în luna decembrie a anului 1861 a apărut în Franța primul catalog al emisiunilor poștale — „Catalogue Potiquet". Un an mai tîrziu, tot în Franța, a apărut primul album de mărci, întocmit de Justin Lallier, și un îndrumător al amatorilor de mărci, scris de François Vallete. Cea dintîi revistă de specialitate, intitulată „The Monthly Advertiser", a văzut lumina tiparului în Liverpool, în februarie 1863, și tot pe vremea aceea belgianul J.B. Moëns și-a tipărit prima lucrare tratînd despre mărcile falsificate (de unde se poate vedea că falsurile au existat încă din primii ani ai emisiunilor poștale, ele fiind comise mai întîi în dauna poștelor și apoi în scopul de a înșela buna credință a colecționarilor). În ce privește muzeele filatelice, unul dintre primele din lume a fost organizat în Rusia, la Petersburg, în anul 1884, ca o secție a Muzeului Poștelor în cadrul căreia au fost puse începuturile colecției de mărci poștale a statului, devenită, cu trecerea anilor, un uriaș tezaur filatelic.

Cuvîntul filatelie ajunge astfel cunoscut în toată lumea și numărul colecționarilor de mărci crește simțitor în fiecare an, contribuind prin schimburile lor de vignete la cunoașterea reciprocă a țărilor și la relațiile de prietenie dintre oameni.

CÎTE CEVA DESPRE GEMENI

Cînd se nasc doi gemeni nu se miră nimeni — e un lucru destul de frecvent. Cînd însă vin pe lume trei gemeni faptul stîrnește destul interes, explicabil prin raritatea acestor cazuri; într-adevăr doi gemeni se ivesc aproximativ o dată la o sută de nașteri normale, în timp ce apariția a trei gemeni este de cel puțin 70 de ori mai rară.

Se cunosc însă și cazuri de naștere a cîte patru, cinci, șase și chiar șapte gemeni! Dar cinci gemeni, de pildă, se nasc o dată la 55 milioane de nașteri normale, iar în literatura științifică mondială nu se cunoaște decît un singur caz cînd toți cei cinci au atins maturitatea. Este vorba despre celebrele surori Dionne, născute la 28 mai 1934 în Canada, cu două luni înainte de termen. La naștere, cîntăreau toate laolaltă aproximativ cît un copil normal. Mulțumită însă inițiativei și energiei unui medic din partea locului, nou-născutele au fost salvate. În scurt timp surorile Dionne au început să atragă un număr mare de turiști, reporteri, oameni de știință etc., fapt care în epoca respectivă a adus Canadei un venit de 25 de milioane dolari pe an, constituind o afacere rentabilă.

În legătură cu „formațiile" de cîte șase gemeni, pînă la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial se cunoșteau șase asemenea cazuri. Privitor la nașterea a șapte gemeni, informațiile sînt destul de sărace. Se pare că în Germania a existat un monument înălțat în anul 1600, cu ocazia morții a șapte gemeni; în 1943 ziarele au anunțat nașterea, în Spania, a șapte gemeni, dintre care doi au murit imediat. În pofida acestor date, sînt savanți care pun la îndoială posibilitatea unor asemenea cazuri.

UMOR

Stocurile de mărfuri engleze rămase nevîndute din cauza concurenței și măsurilor speciale luate de „partenerii" atlantici sufocă economia britanică.

LEUL BRITANIC: Dați-mi drumu', că mă doare!

Desen de Eugen TARU

— Repetă: „Nu voi uita niciodată bunătatea părintească!"

Desen de N. CLAUDIU

Statele Unite intenționează să-și plaseze sub formă de „ajutor", în țările Americii Latine, o parte din stocul nevîndut de cereale, lovind astfel în agricultura acestor țări.

— Păzea, că vine „ajutorul"!...

Desen de Eugen TARU

ALBUM POLONEZ

In vederea alegerilor pentru Seim şi pentru consiliile populare, ce vor avea loc la 16 aprilie, în R. P. Polonă s-a desfăşurat o vie campanie electorală. Fotografia înfăţişează un aspect de la un centru de afişare a listelor de alegători.

Printre prototipurile de maşini şi aparate pentru agricultură realizate de profesorii Şcolii superioare de agricultură se numără şi acest tip de mulgător transportabil.

La întreprinderea de reparat utilaj pentru ameliorafii de la Rudnicki, lîngă Gdansk, a fost produs recent acest escavator pentru adîncirea canalelor de irigaţie.

LA 83 DE ANI, meşterul budapestan Hetesi Ferenc continuă să rămînă un iscusit constructor de viori şi reparator de instrumente muzicale.

BOX SAU SĂRITURI? Imaginea reprezintă o fază a meciului de box dintre italienii Giordano Campari şi Mario Vecchiato, meci în care primul execută un plonjon asemănător cu săriturile ce se fac de pe trambulină.

CAMPIONATE SUI-GENERIS. La Paris s-a disputat de curînd o competiţie ciudată. E vorba de concursul desfăşurat într-un restaurant de pe Turnul Eiffel, unde un anume Pierre Bigot a reuşit să consume în 10 minute 1,397 kg de mezeluri, dobîndind astfel titlul de „cel mai mare mîncător de mezeluri".

CONDIŢII DE CĂLĂTORIE... Peste 2 milioane de muncitori şi funcţionari din Tokio folosesc zilnic trenurile care leagă centrul de suburbii. În timpul înghesuielii de nedescris care se produce cu acest prilej, personalul gării îi îndeasă pe călători ca pe sardele, împingîndu-i cu brutalitate şi închizînd uşile vagoanelor pe dinafară. Deseori se sparg geamurile vagoanelor, iar mulţi călători suferă fracturi.

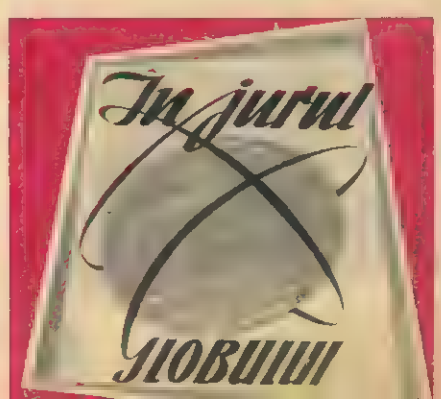

Marea victorie

OAMENII SOVIETICI AU DESCHIS O NOUĂ PAGINĂ ÎN ISTORIA OMENIRII

„Prin fapta dv. de eroism, ați încununat de glorie patria noastră, ați dat dovadă de curaj și eroism în îndeplinirea unei misiuni de mare răspundere. Prin fapta dv. eroică ați devenit nemuritor, deoarece sînteți primul om care a pătruns în Cosmos", *i-a spus N. S. Hrușciov lui I. A. Gagarin în cursul convorbirii telefonice care a avut loc la 12 aprilie, 1961 ora 13.*

I. A. Gagarin împreună cu soția sa Valentina, și micuța Elena, fiica lor.

(Urmare din pag. II)

ratura de catapultare, toate au fost prevăzute astfel ca zborul omului în Cosmos să iasă din cadrul unei experiențe și să însemne de fapt o lansare sigură, sută la sută.

Rachetele sovietice funcționează perfect

Cu toate că în alcătuirea unei nave cosmice de felul aceleia care a prilejuit efectuarea primei călătorii a omului în afara planetei intră cîteva sute de mii de piese, de a căror precizie depinde reușita zborului, specialiștii sovietici au izbutit să îmbine magistral agregatele și subansamblurile componente, încît fiecare lansare de rachete în U.R.S.S. este efectuată cu succes. Prin urmare, din capul locului au existat garanții ferme asupra deplasării docile a „trenului cosmic" cu om la bord exact după itinerarul stabilit. Realitatea a confirmat, de altfel, temeinicia încrederii specialiștilor în precizia cu care vor răspunde la comenzile date sistemele de alimentare cu combustibil a motoarelor, și turbinele, și pompele, și injectoarele, și reductoarele, și dozatoarele, și dispozitivele de control, și sistemele de dirijare, și organele aparaturii de stabilizare a mișcării, și dispozitivele de orientare, și mașinile automate de calcul, și instalațiile de frînare, și sistemele de telecomunicații bilaterale, și dispozitivele de asigurare a coborîrii pe sol. Totul a funcționat ireproșabil: părțile s-au comportat excelent, iar racheta purtătoare și nava — considerate ca întreg — s-au dovedit modele excepționale de vehicule cosmice.

Iuri Alexeevici Gagarin

Cînd agențiile internaționale de presă anunțau prin știri fulger evoluția navei care purta pe primul om în Cosmos, întreaga omenire se întreba: cine este acesta? Cine este omul care realizează minunatul vis milenar, cum arată, ce vîrstă are, cu ce se ocupă? Urmărindu-i fantasticul zbor prin spații, milioane de oameni și l-au închipuit fiecare după imaginația lui.

Biografia aviatorului-pilot Iuri Alexeevici Gagarin n-are nimic extraordinar. Viața lui este tipică pentru omul sovietic contemporan. Gagarin s-a născut în familia unui colhoznic din regiunea Smolensk, la 9 martie 1934. În anul 1941 el se înscrie la școala medie, dar războiul îl întrerupe de la învățătură. Abia în 1951 el termină cu rezultate excelente școala de meseriî din orașul Liuberți din apropierea Moscovei și devine specialist modelier-turnător. Statul sovietic acordă condiții excelente pentru învățătură tuturor celor care vor să-și însușească o cultură cît mai înaltă. Pasionat după tehnică, Iuri urmează în continuare o școală tehnică industrială în Saratov, pe Volga. În această perioadă își începe el și activitatea în domeniul aviației, participînd la cursurile aeroclubului din localitate. Aeronautica îl cucerește definitiv, și iată-l în 1955 cursant la școala de aviație din Orenburg, pe care o absolvă cu diplomă de merit. Din 1957 servește ca pilot în aviația sovietică.

Aceasta este povestea vieții comunistului Gagarin, primul om care a zburat în Cosmos.

Vestea cea mare însuflețește omenirea

Vestea impresionantă a înfăptuirii visului omenirii — zborul omului în Cosmos — a stîrnit un uriaș ecou pe tot globul pămîntesc. Și în primul rînd, pe întinsul continent sovietic, printre zecile și zecile de milioane de compatrioți ai lui Iuri Gagarin. „Este greu să exprimi în cuvinte bucuria și mîndria pe care am simțit-o pentru scumpa noastră patrie socialistă, cînd am auzit comunicatul cu privire la primul zbor în lume al unui om în spațiul cosmic" — a declarat Ivan Papanin, de două ori Erou al Uniunii Sovietice.

Moscova, ca și întreaga țară sovietică, a trăit o zi de adevărată sărbătoare. Pretutindeni au avut loc uriașe mitinguri spontane, oamenii s-au pornit să cînte și să danseze pe străzi. Piața Roșie din capitala sovietică s-a transformat într-o mare de oameni. Uralele în cinstea științei și tehnicii sovietice, a primului cosmonaut, Iuri Gagarin, nu conteneau. Mașinile înzestrate cu aparate de radio au fost pur și simplu asaltate de cei dornici să afle cum se desfășoară zborul navei cosmice satelit și cum se simte Iuri Gagarin. Oriunde, în magazine sau în întreprinderi, pe bulevarde sau în piețe, bărbați și femei, tineri și bătrîni nu discutau decît despre epocala realizare. În cadrul a nenumărate mitinguri care au avut loc în întreprinderi și instituții oamenii sovietici au slăvit puterea sovietică, orînduirea care a făcut ca U.R.S.S. să fie cea mai înaintată țară din lume și care a dat lumii omul ce a efectuat zborul fără precedent în spațiul cosmic.

Difuzată aproape simultan cu postul de radio Moscova, știrea despre zborul unui om sovietic în Cosmos a devenit cel mai senzațional eveniment la Londra, Paris, New York, ca și în toate colțurile planetei. *„Uniunea Sovietică a cîștigat cursa pentru lansarea unui om în spațiul cosmic"* — transmitea agenția americană United Press International. *„Uniunea Sovietică* —relata de asemeni agenția France

Moscova — 12 aprilie 1961. Cu entuziasm de nedescris aceşti tineri moscoviţi salută vestea strălucitei victorii prin care poporul sovietic deschide o nouă pagină în istoria omenirii.

Presse — *prima care a lansat în 1957 un satelit artificial în jurul Pămîntului, prima care a lansat o rachetă care a atins Luna printr-o lovitură directă în ţintă în 1959, în sfîrşit, prima care a pus pe orbită şi a readus pe Pămînt anul trecut animale superioare — a dat lumii pe Cristofor Columb al spaţiului. Astăzi omenirea se opreşte un moment înainte de a întoarce pagina şi de a deschide un capitol nou, capitolul călătoriilor cosmice de mîine*".

Nemaipomenita realizare a oamenilor sovietici a umplut de entuziasm şi admiraţie şi inimile oamenilor muncii din patria noastră.

În telegrama adresată de către tovarăşii Gh. Gheorghiu-Dej şi Ion Gheorghe Maurer, tovarăşilor N.S. Hruşciov şi L. I. Brejnev se spune, dînd glas simţămintelor întregului nostru popor:

„Este o mare bucurie şi mîndrie pentru poporul nostru, ca şi pentru popoarele celorlalte ţări socialiste şi întreaga omenire progresistă, că această victorie istorică a fost obţinută de Uniunea Sovietică, ţara care a deschis drumul omenirii spre socialism şi comunism.

Poporul romîn urează poporului sovietic noi victorii în muncă şi lupta sa nobilă pentru construirea comunismului, pentru progresul ştiinţei şi tehnicii, pentru pacea şi fericirea omenirii".

Din clipa în care posturile noastre de radio au transmis ştirea marii victorii a poporului sovietic, în uzine, întreprinderi, pe şantiere, în cluburile sătesti, pretutindeni, în jurul aparatelor de radio, oamenii s-au adunat să urmărească veştile despre evoluţia zborului lui Iuri Gagarin. Ediţiile speciale au fost literalmente smulse din mîinile vînzătorilor. În nenumărate declaraţii oameni ai muncii, fruntaşi în producţie, ingineri şi tehnicieni, oameni de ştiinţă şi cultură şi-au exprimat admiraţia faţă de fantastica realizare. „Entuziasmul ce ne-a cuprins pe noi, oţelarii, la vestea transmisă la posturile noastre de radio este de nedescris — a declarat oţelarul Stan Balaban, şef de brigadă la cuptorul Siemens Martin de la uzinele „Wilhelm Pieck" din Brăila. Bucuria pe care am simţit-o se adaugă avîntului cu care muncim în întîmpinarea celei de-a 40-a aniversări a partidului nostru. Îmi exprim întreaga admiraţie pentru poporul sovietic din mijlocul căruia s-a ridicat primul om cosmonaut".

Faţă în faţă

Adepţii războiului rece au întîmpinat realizarea epocală a ştiinţei şi tehnicii sovietice cu vădită iritare. Astfel, potrivit corespondentului din Washington al agenţiei United Press International «un om de ştiinţă specialist în spaţiul cosmic de la Cap Canaveral i-a declarat: „*Performanţa sovietică pur şi simplu mă îmbolnăveşte*"».

La apelul telefonic al unui ziarist care l-a solicitat să-şi spună părerea despre zborul primului cosmonaut, locotenent-colonelul John Powers, purtătorul de cuvînt al serviciului astronautic din S.U.A., a răspuns: „*Dacă doriţi ceva de la noi, răspunsul este că dormim cu toţii*".

Potrivit relatării agenţiei Associated Press, „o personalitate" din Berlinul occidental a declarat: „*Aceasta este o zi tristă pentru americani*".

De fapt însă reacţia poporului american, redată chiar de corespondenţii marilor agenţii occidentale, a fost cu totul alta. Redînd declaraţii ale „omului de pe stradă", agenţia United Press International relatează: Robert Wheeler, muncitor din Los Angeles, a declarat: „*Sînt fericit. Nu mă necăjeşte prea mult care naţiune a izbutit întîi — important este că omul a pătruns în spaţiul cosmic*".

Tony Novak, şofer de camion din San Francisco, a declarat: „*Situaţia care s-a creat se datoreşte faptului că firme ca U.S.Steel, General Electric şi Westinghouse pun mîna pe cele mai luminate minţi şi le folosesc pentru ca societăţile să stoarcă cît mai mulţi dolari. În Uniunea Sovietică cele mai bune minţi lucrează pentru patrie*".

Triumful ştiinţei şi tehnicii sovietice — contribuţie uriaşă la cauza păcii

Primul om a deschis porţile universului şi a păşit hotărît să înfrîngă distanţele infinitului. Luminile altor planete îi aşteaptă pe viitorii cosmonauţi. Cîţi oare ar fi crezut, în deceniul al patrulea al veacului nostru, auzindu-l pe bătrînul savant Ţiolkovski spunînd că a găsit rezolvarea spinoasei probleme a zborului cosmic şi că acest zbor se va realiza chiar în timpul vieţii acestei generaţii, că înfăptuirea lui era atît de aproape?

Cercetările savanţilor din U.R.S.S. şi lansările sateliţilor de mare tonaj au dat dreptate oamenilor de ştiinţă sovietici, în disputa cu colegii lor americani. Tocmai datorită sateliţilor grei a devenit posibilă înfăptuirea unui larg program de cercetări ale Cosmosului, de studiere a reacţiilor fiziologice la animale pe diferite porţiuni ale zborului. Acum este definitiv dovedit că nu există viteză pe care organismul omenesc să n-o poată suporta, în afară de cazul că ea ar fi însoţită de o acceleraţie excesivă. Călătoriile spre planetele apropiate nouă se vor realiza cît de curînd. Imprimînd rachetei o viteză iniţială de 11,098 km pe secundă, în 5 zile şi 5 minute se va ajunge în Lună. Cu 11,5 km/sec în 146 de zile se poate ajunge în Venus, iar cu 11,6 km/sec în 259 zile se atinge planeta Marte. Toate acestea nu sînt calculele unui fantezist, ci date reale, comunicate de către specialişti.

Formidabila izbîndă a ştiinţei şi tehnicii sovietice a impresionat profund toată omenirea. Este semnificativ că în chiar această zi, care deschide o pagină nouă în istoria omenirii, Comitetul Central al P.C.U.S., Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. şi guvernul sovietic au adresat popoarelor şi guvernelor tuturor ţărilor o chemare la pace, pentru o lume fără arme şi fără război. Pămîntul trebuie să devină o planetă înfloritoare, un leagăn al fericirii, de unde mîine se va pleca spre astrele îndepărtate.

Bucureşti — 12 aprilie 1961. Ediţia specială a ziarului „Informaţia Bucureştiului" este urmărită cu deosebită atenţie. Vestea lansării unui om în Cosmos şi a aterizării lui cu succes pe Pămînt au umplut de entuziasm inimile întregului nostru popor

Text de
ing. D. St. ANDREESCU
şi R. ŢIULESCU, C. BOZBICI,
I. CIOARĂ

CINE SE TEME?

Peregrinînd timp de un deceniu și jumătate prin mai multe țări, schimbîndu-și din cînd în cînd numele, luîndu-și tot felul de măsuri de precauție, fostul Sturmbannführer SS Adolf Eichmann se credea în siguranță. Și dintr-o dată, iată-l zăvorît în dosul gratiilor. Se pare însă că nu și-a pierdut întreaga stăpînire de sine. *„Dacă nu voi ieși de aici* — amenință el — *am să scot totul la iveală și am să amestec în procesul meu înalte personalități vest-germane, dinăuntrul și dinafara guvernului"*. O singură frază. Atît. Dar abia rostită, ecourile ei au și început să-i neliniștească pe mulți.

După o discuție cu Eisenhower, Reid, ambasadorul S.U.A. în Izrael, a exprimat *„cererea clară a guvernului Statelor Unite"* ca la procesul Eichmann *„să nu fie pusă pe tapet în toată amploarea ei problema crimelor naziste"*. Motivul? Să nu se dezvăluie lucruri neplăcute pentru guvernanții de la Bonn, aliații de astăzi ai militariștilor din S.U.A. În același timp presa occidentală relata că organizația de spionaj a generalului Gehlen a primit sarcina „de a împiedica, cu orice mijloace, ținerea unui proces public... În caz contrar, Eichmann va trebui să moară în închisoare încă înaintea începerii procesului..." Apoi, ca un avertisment, sala în care urmau să aibă loc dezbaterile a fost incendiată... Eichmann a rămas însă în viață și iată sosită ziua judecății. În ceea ce privește apărarea lui Adolf Eichmann, agenția „France Presse" a anunțat că „o serie de organizații internaționale ale foștilor naziști s-au oferit să finanțeze apărarea lui Eichmann, cu condiția ca procesul să nu dureze prea mult... " Cu alte cuvinte: criminalul să nu aibă prea mult timp să vorbească... De altfel, fraza lui Eichmann a făcut școală. În septembrie trecut, sub presiunea opiniei publice mondiale, autoritățile de la Bonn au început procesul lui August Höhn, fost comandant al lagărului de exterminare de la Sachsenhausen. Höhn s-a arătat foarte nedumerit. „De ce tocmai eu? — a spus la proces. Lîngă mine, aici, pe banca acuzaților, ar trebui să stea mulți alții care astăzi trăiesc ca peștele în apă..." Și Höhn a început să citeze nume, date, adrese precise... A fost o zi foarte neplăcută pentru justiția și întregul aparat guvernamental al Bonnului.

Cunoscut este și cazul lui Merten, condamnat la Atena la 25 de ani închisoare pentru crime de război și eliberat în noiembrie 1959, la numai opt luni de la condamnarea sa, fiindcă știa prea multe despre foștii agenți greci ai spionajului nazist și despre prietenii lor germani. Dar dintre toți, cel mai periculos, cel mai de temut, rămîne fostul șef al departamentului „IV A 4 b" al Gestapoului — Adolf Eichmann. El știe prea multe și de declarațiile pe care le-ar putea face se tem personalități prea importante pentru regimul de la Bonn, înalți demnitari ai statului vest-german de astăzi, al căror trecut sîngeros e legat de cel al lui Eichmann.

Peter VADAS

DOISPREZECE DIN CEI CĂRORA LE ESTE FRICĂ...

1) DR. HANS GLOBKE. Azi: secretar de stat în guvernul vest-german, mîna dreaptă a lui Adenauer. Globke dirijează totodată organizația de spionaj a lui Gehlen și oficiul de presă vest-german. În timpul regimului hitlerist a elaborat și aplicat prin intermediul lui Eichmann criminala legislație rasistă. 2) DR. HANS SEEBOHM. Azi: ministru al Comunicațiilor în guvernul de la Bonn și unul din conducătorii mișcării revanșarde din R.F.G. În trecut a avut legături strînse cu conducerea SS. L-a sprijinit pe Eichmann încă din perioada agresiunii împotriva Cehoslovaciei. 3) ADOLF HEUSINGER. Azi: președinte al Comitetului militar permanent al N.A.T.O. Ca general nazist, a dat pe mîna Gestapoului pe mulți ofițeri superiori. Eichmann știe multe despre toate acestea... 4) HERMANN ABS. Azi: bancher, consilierul financiar al lui Adenauer. În trecut: conducătorul economiei de război naziste. Abs și Seebohm l-au ajutat lui Eichmann

să se ascundă în ultimii 15 ani. 5) FRANZ THEDICK. Azi: secretar de stat la Bonn. În timpul regimului hitlerist, în calitate de șef al administrației naziste în Belgia ocupată, a colaborat cu Eichmann la exterminarea evreilor cetățeni belgieni. 6) HERMANN KRUMEY, adjunct al lui Eichmann, căiaul lagărului din Lodz, asasinul copiilor cehi de la Lidice, a trimis la moarte 460.000 de oameni. Tribunalul din Frankfurt (R.F.G.) l-a achitat sub pretextul că lipsesc...dovezi... 7) HASSO VON ETZDORF. Azi: director general în ministerul de Externe vest-german. Ca Obersturmbannführer SS a participat la exterminarea evreilor din Belgia și Olanda. 8) DR. OTTO BRÄUTIGAM. Azi: consul general vest-german la Hongkong, decorat recent de Adenauer cu o înaltă distincție. Pe vremea lui Hitler a fost ajutorul lui Eichmann în asasinarea în masă a populației din republicile sovietice baltice. 9) HEINZ REINEFARTH. Azi: primar la Sylt și

deputat. În trecut general S S. A dirijat operațiunile unității „Bergmann" în timpul sîngeroaselor masacre din Varșovia. În 1945 s-a refugiat la ocupanții americani, care au refuzat extrădarea lui, cerută de Polonia. 10) PROF. DR. CARL WURSTER. 11) PROF. DR. SIEGFRIED BALKE și 12) DR. OTTO AMBROS, toți trei din fosta conducere a lui „I. G. Farbenindustrie", implicați în procesul celor 24 de directori ai lui „I.G. Farben", desfășurat la Nürnberg în 1948. Ei au livrat lui Eichmann gazul „Cyclon B" cu care au fost uciși în chinuri groaznice milioane de oameni nevinovați. Dintre cei șapte condamnați (din douăzeci și patru!...), Ambros, cel care a construit uzina morții din Monowitz de lîngă Auschwitz, a luat cea mai „grea" condamnare: 8 ani închisoare! Astăzi, el reprezintă „I.G. Farben" în cinci întreprinderi vest-germane. Wurster este președintele Asociației chimiștilor vest-germani, iar Balke — titularul departamentului pentru probleme atomice...

APĂRĂTORUL LUI EICHMANN ȘI AL CELOR DE LA BONN

O știre transmisă de agențiile de presă anunța că Eichmann, care înainte a citat numele a peste 380 de persoane cu care a colaborat, a refuzat în ajunul procesului să facă declarații în legătură cu activitatea din trecut a lui Globke... Presa pune acest fapt pe seama „sfaturilor" avocatului său, dr. Robert Servatius din Köln. Cine este acest Servatius? El l-a apărat la Nürnberg și pe criminalul de război Fritz Sauckel. Astăzi Servatius reprezintă cercurile neonaziste, începînd cu Globke și terminînd cu liderii organizațiilor naziste ilegale. De aici și indicația de a tăcea, dată de el lui Eichmann. Servatius a declarat că va folosi procesul Eichmann pentru a cere revizuirea procesului de la Nürnberg. Un fapt interesant de reținut: dr. Servatius a obținut aprobarea guvernului israelian de a-l apăra pe Eichmann, cu toate că, potrivit legilor israeliene, nu sînt admiși avocați străini pentru apărarea acuzaților... De altfel mașinațiile de culise premergătoare procesului Eichmann demonstrează că cercurile influente din Izrael, în înțelegere cu Bonnul, fac tot ce pot pentru a-l camufla pe ucigașii hitlerișți.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală: 3507 of. 33. Tel. 17 60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei, 6 luni: 52 lei, un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

O REPLICĂ SCÎNTEIETOARE

Pornind din nou, după o întrerupere de cîteva luni de zile, să comentăm în coloanele „Flacării" fapte din viața sportivă, sîntem îndemnați a vorbi — pentru a cîta oară? — despre o idee și veche și dragă, și anume despre adevărul că sportul e spectacol. Și de ce n-am scoate, încă o dată, la lumină în coloanele de revistă, această idee, devenită un fel de leit-motiv trimestrial al însemnărilor noastre sportive? E ca și cum, din timp în timp și cu plan, un teatru ar prezenta cîteva piese din repertoriul permanent la care ține îndeosebi, socotind că ele trebuie văzute de toată lumea și dacă se poate nu o singură dată.

Așadar, pornind din nou să comentăm fapte din viața sportivă, vom pune pe afiș un gînd despre apropierea dintre spectacol (mai precis teatru) și sport (mai precis — ca să fim onești — fotbal) și cîteva concluzii ce se pot trage din compararea celor două activități omenești.

★

Ați remarcat cum se comportă spectatorul în fața spectacolului mediocru? Ochii lui, mai întîi atenți să urmărească replicile și imaginea, obosesc treptat, treptat și, părăsind din cînd în cînd scena, umblă printre scaune și loji, se opresc pe chipul vecinului, observă o pălărie cu pene. Cînd spectacolul este neinteresant, scena nu ține în mîini sala, omul din fotoliu este rupt de personajele piesei și, indiferent de anotimp, tușește. Tusea la teatru nu este o expresie a răcelii, ci a plictiselii. Cînd situația este mai gravă încă, spectatorul nu se mulțumește să tușească: vorbește. Iar cînd situația este gravă de tot, nu se mulțumește să vorbească, pleacă.

Dar, în mijlocul murmurelor și a tuselor și a comentariilor pasionate despre vreme, se întîmplă cîteodată că sala amuțește. Dinspre scenă înspre fotolii s-a aruncat, pentru o clipă, o punte și actorul l-a prins de mînă pe spectator. Nu mai există atunci nici vecini, nici vecine. Există tăcere încordată și atenție pentru cele ce se petrec în piesă. Și pe urmă o reacție fizică, de rîs ori plîns. Și poate chiar aplauze la scenă deschisă. Și încă, prin reverberație, o clipă două de animație. După care puntea se ridică iarăși, ruptura se produce din nou și lucrurile reintră în obișnuit. Ce se întîmplase în momentul atenției încordate? Se realiza pe scenă, sărind în sus din cenușa textului, o replică sau două cu adresă și spirit, sau cum se zice în limbajul de specialitate, „o replică scînteietoare". Era atunci, pe scenă, talent.

Asistînd la cîteva din meciurile de campionat ale acestei primăveri am încercat impresii asemănătoare celor înfățișate mai sus. Ce criteriu mai exact să adoptăm pentru judecarea calității jocului de fotbal decît reacția spectatorului? Atenția era încordată destul de rar. Privirea călătorea prin tribune destul de des. Pumnii erau strînși de emoție destul de rar. Ne uitam la ceas să vedem cît mai este pînă la pauză destul de des. Aplauzele izbucneau destul de rar. Ne repezeam, cînd locurile erau lîngă ieșire, spre chioșcul cu limonadă, destul de des.

Dar în mijlocul stării de indiferență s-a întîmplat o dată că stadionul ne-a prins. Era prima repriză a meciului Rapid-C.C.A. de pe „23 August" și stadionul a prins, cu mîinile talentului, atenția noastră ținînd-o strîns cîteva clipe. Ionescu, din înaintarea ceferiștilor, s-a apropiat de careul advers, a driblat doi apărători l-a deschis fourie precis pe Copil și acesta a marcat 1-0. A fost momentul superior al jocului. A fost ca la teatru o scenă izbutită sau măcar un scînteietor schimb de replici. A fost cuvîntul care te ridică de pe scaun. Pe urmă — exceptînd două-trei pase ale lui Ozon — jocul a aterizat la obișnuit, rămînînd pînă-n minutul 90 scoio jos. Asta a fost tot. Dar nu trebuie să remarcam clipa de strălucire a lui Ionescu? Și să o desprindem din contextul mediocru? Și să o semnalăm publicului și criticilor și celor însărcinați la federație cu dezvoltarea talentelor? Ba da. Cultivați-l pe Ionescu: are replică.

Al. MIRODAN

SPORT

Săptămîna trecută, iubitorii sportului cu balonul rotund au avut motive să fie satisfăcuți. Începînd cu meciul în care Petrolul a întîlnit echipa braziliană Gremio și sfîrșind cu partida de campionat C.C.A. - C.S.M.S. Iași, bucureștenii aflați în tribunele stadionului „23 August" au asistat la ceea ce trebuie să fie fotbal, protagoniștii celor două meciuri oferind adevărate spectacole fotbalistice.

În primul joc, meritul echipei gazdă nu este numai acela că și-a adjudecat victoria cu 4-3 (0-1) dar și acela că a știut să-și păstreze calmul atunci cînd a fost handicapată de punctul înscris de oaspeți. În plus, după pauză, jucătorii petroliști au răspuns adversarului cu propriile-i arme: joc rapid și tehnic.

O partidă tot atît de spectaculoasă au oferit C.C.A. și C.S.M.S.-Iași. Jocul s-a desfășurat în general sub semnul egalității și numai rutina și randamentul atacului celor de la C.C.A au decis rezultatul în favoarea echipei militare: 3-2 (2-1).

Fotografia de sus. Portarul brazilian, ajutat de coechipierii din apărare, reușește să stăvilească un atac al petroliștilor. Fotografia din dreapta. Nu! Nu este gol. De astă dată portarul ieșean reușește să evite un gol; trimițînd în corner

Fotografii de Romulus SCURTU

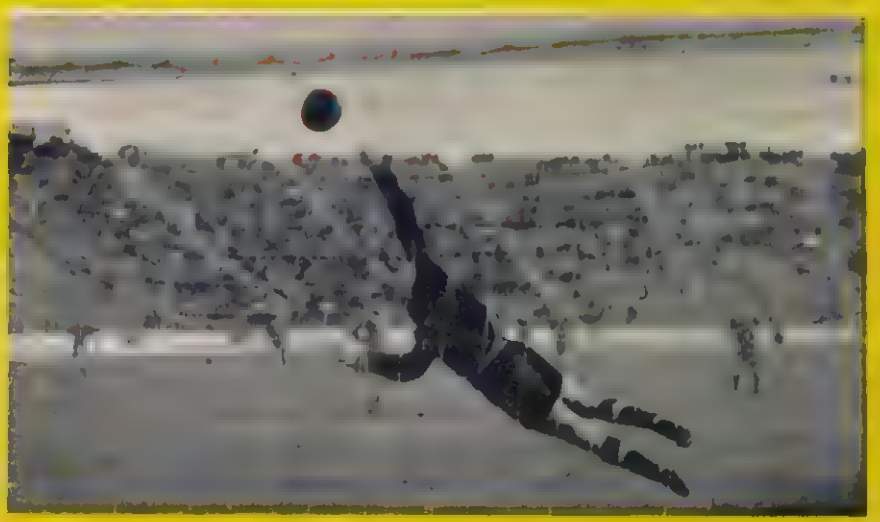

05
7

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

În acest număr:

Trei pagini cu imagini din viața lui Iuri Gagarin

Nr. 16 (308)
Anul X
22 aprilie 1961

În parcul înverzit

In Cosmos „la fața locului"

După 15 minute de la plecarea de pe Pămînt în primul zbor cosmic din istorie, Iuri Alexeevici Gagarin — devenit pilot-cosmonaut — se grăbea să comunice că nici supraponderabilitatea (adică creșterea de cîteva ori a greutății corpului omenesc din cauza accelerației de mișcare) și nici șocurile puternice, care se produc la intrarea și ieșirea din funcțiune a motoarelor rachetă ale fiecărei trepte în parte, nu sînt piedici în calea zborului omului spre lumile din afara Pămîntului. Cosmonautul suportase excelent zborul cu racheta și în ceea ce privește vibrațiile și zgomotul motoarelor.

Startul rachetei se dăduse la ora 9,07 (ora Moscovei), iar la ora 9,22 Gagarin se afla deasupra Americii de Sud și intra, pentru timp de 63 minute, în condiții cu totul neobișnuite pe Pămînt: starea de imponderabilitate (lipsa aparentă a greutății corpului).

După 53 minute de zbor, în care timp cosmonautul a trăit și a desfășurat o intensă activitate în condiții de imponderabilitate, în vreme ce se afla pe deasupra Africii Gagarin transmitea prin radio o altă știre de mare însemnătate științifică:

„Zborul se desfășoară în mod normal. Starea de imponderabilitate este bine suportată".

Această nouă știre transmisă din Cosmos capătă o prețuire excepțională din partea savanților. Ea constituie dovada definitivă, stabilită de om la fața locului, că nici imponderabilitatea — atît de mult temută nu mai departe decît cu 5-10 ani în urmă — nu reprezintă o piedică în calea năzuințelor progresiste, stăruitor și clar exprimate, ale oamenilor epocii noastre, de a se descătușa din lanțurile gravitației terestre și a porni plini de încredere spre îndepărtatele planete ale sistemului solar.

Întors pe Pămînt, Gagarin ne povestește: „În stare de imponderabilitate, mîinile nu cîntăresc nimic, obiectele plutesc în cabină. Nu mai eram așezat în fotoliu ca înainte, ci eram suspendat. Pe cînd mă aflam în această stare — spune mai departe cosmonautul — am mîncat, am băut, am scris, mi-am înregistrat observațiile, am lucrat mult și totul se petrecea ca pe Pămînt".

La ora 10,25 starea de imponderabilitate înceta, căci nava cosmică primea comanda de revenire pe Pămînt și intra în funcțiune motorul rachetă de frînare. Începea, pentru cosmonaut, cea mai grea perioadă a întregului zbor: starea de suprasarcină dinamică creată de frînare pe traiectoria de revenire pe Pămînt. Intrarea în funcțiune a diferitelor sisteme de frînare constituia tot atîtea șocuri (solicitări dinamice) pentru astronaut, care a trăit această stare timp de 30 de minute. Imediat după aterizare, la ora 10,55, Gagarin comunica:

„Rog să se raporteze partidului și guvernului, precum și lui Nikita Sergheevici Hrușciov personal că aterizarea a decurs normal, că mă simt bine, că nu am traumatisme și contuzii".

Așadar, din punctul de vedere al solicitărilor mecanice ivite în timpul zborului cosmic, organismul uman a dovedit că, prin antrenamente, rezistă în bune condiții la solicitări dintre cele mai variate, care trec dintr-una într-alta, se repetă, uneori se manifestă brutal, precum: creșterea greutății corpului în timpul perioadei de lansare, șocurile din momentul intrării și ieșirii din funcțiune a motoarelor rachetă ale fiecărei trepte în parte, starea de lipsă aparentă de greutate, din nou solicitare dinamică prin șoc și creșterea greutății corpului în momentul intrării în funcțiune a motorului rachetă de frînare.

În afară de solicitări mecanice, în timpul zborului în Cosmos organismul uman a fost supus și solicitărilor psihice. Înainte de lansare, nimeni nu știa cum se va comporta psihicul omului în condițiile neobișnuite ale Cosmosului. Va putea oare omul, adaptat numai vieții pe Pămînt de-a lungul tuturor generațiilor care l-au precedat, să-și stăpînească emoțiile, gîndurile, mișcările, în timpul zborului cosmic? — se întrebau oamenii de știință.

Gagarin și-a stăpînit admirabil psihicul, ceea ce constituie o dovadă concretă că posibilitățile umane își întind teritoriul nu numai pe scara terestră, ci și pe cea cosmică. La 12 aprilie 1961, primul astronaut din istorie ne-a relevat faptul că omul poate explora Cosmosul.

Din această zi a devenit limpede că, pe baza zborului cu succes al primului om în Cosmos, oamenii de știință și tehnicienii au acum toate temeiurile ca să accelereze la maximum pregătirile pentru pătrunderea omului în adîncurile spațiului interplanetar.

Se pune întrebarea: în afară de confirmarea posibilităților omului de a întreprinde zborul cosmic, ce alt rol a avut cosmonautul în timpul zborului cosmic?

Gagarin ne lămurește: „A fost mult de lucru. Am lucrat în tot cursul zborului".

Ce-i drept, succesele cosmonautice sovietice de-a lungul perioadei începute la 4 octombrie 1957 și pînă astăzi se datoresc, între altele, nivelului înalt atins de automatică și telemecanică. Cu toate acestea, inteligența, capacitatea de discernămînt, aptitudinea omului de a se descurca în cele mai neprevăzute și complicate situații și încă multe alte însușiri specifice ființei umane — fiecare în parte sau global — nu pot fi înlocuite de vreo mașină sau vreun element de automatică și telemecanică, oricît de perfecționate ar fi acestea.

Controlate de om, elementele de automatică și telemecanică își măresc însutit valoarea. Au un alt echivalent teoretic și practic. Capătă noi direcții de orientare și utilizare, pe care numai mintea omenească le poate sesiza.

Dar nu numai atît. Cosmonautul Gagarin a putut da o contribuție de o valoare excepțională pentru cea mai dramatică fază a zborului cosmic: revenirea „acasă", pe teritoriul natal. Acest moment emoționant, adică desprinderea navei cosmice de pe orbită și înscrierea ei pe un itinerar de apropiere de Pămînt, depinde — în principal — de două lucruri esențiale: primul — cunoașterea extrem de precisă a parametrilor zborului pe orbită de către centrul de urmărire, calcule și comenzi de pe Pămînt; al doilea — stabilizarea mișcărilor navei cosmice și orientarea ei riguroasă în vederea intrării în funcțiune a motorului rachetă de frînare.

În ambele privințe Gagarin a putut avea următoarele contribuții:

1) La bordul navei cosmice sovietice existau instalații de navigație care determinau în permanență elementele traiectoriei. Rezultatele determinărilor erau transmise la sol centrului de urmărire, calcule și comenzi, care le confrunta cu aceleași date determinate direct, pe sol. Deci, două căi de determinare a acelorași elemente, tocmai pentru a se asigura cunoașterea lor riguroasă. Cosmonautul a putut supraveghea funcționarea corectă, precisă, a instalațiilor de pe navă, cît și transmiterea datelor spre Pămînt prin canalele de telecomunicație.

2) Pe bordul navei cosmice sovietice existau sisteme tehnice care erau destinate să asigure stabilizarea și orientarea acesteia în mod convenabil scopului menționat anterior. Fiind „la fața locului", pe bordul navei, Gagarin a putut supraveghea și interveni în caz de nevoie, pentru a asigura îndeplinirea corectă a operației de stabilizare și orientare corectă a navei cosmice.

Revenirea pe Pămînt s-a efectuat în condiții strălucite, iar acest lucru constituie de asemenea o cheie a splendidei performanțe realizate de știința și tehnica sovietică: zborul plin de succes al primului om în Cosmos.

Gloria cosmonautului și a constructorilor navei aparține orînduirii sociale din Țara Sovietelor, care asigură științei și tehnicii posibilități de dezvoltare nelimitate.

Ing. Ion PASCARU
conf. univ. la Institutul politehnic București

PRIMUL

Așadar primul om care a văzut cu ochii lui că Pămîntul e rotund;

Primul om care a văzut că, de sus de tot privind, cerul se înfățișează întunecat, iar Pămîntul, dimpotrivă și semnificativ, albastru deschis;

Primul om care a înconjurat globul pămîntesc în 108 minute;

Primul care a înfrînt în spații imponderabilitatea, respirînd, trăind, muncind în împrejurări în care nici o ființă umană nu s-a aflat pînă la el;

Primul om care a vorbit, prin radio din ceruri, cu oamenii de pe Pămînt;

Primul om care a auzit „Valurile Amurului" la 300.000 metri înălțime;

Primul om pe care stelele l-au întîlnit într-un loc unde nu întîlniseră încă nici un trimis al Pămîntului;

Primul, primul, primul este comunist.

★

Și, precum o revoluție, zborul comunistului în Cosmos a zguduit lumea. În ziua de 12 aprilie toată planeta s-a gîndit la Iuri Gagarin, a rostit numele lui Iuri Gagarin. Pentru cine urmărește cu ochii istoriei întrecerea de ani de zile pornită între socialism și capitalism, ziua de 12 aprilie pare asemenea unei date care marchează cîștigarea unei bătălii decisive. Sînt zile anonime și zile istorice: 12 Aprilie va fi învățată la școală.

★

Primul este comunist.

Cuvintele acestea le spune toată lumea. Sau mai bine zis toate lumile.

Le rostește lumea socialistă, cu fireasca mîndrie a învingătorului în întrecere. Le rostește lumea capitalistă cu iarăși fireasca amărăciune a unei uriașe înfrîngeri.

Chemîndu-i la o ședință de critică și autocritică — istorică pentru stadiul actual al realităților capitaliste — pe conducătorii cosmonauticei americane, Camera Reprezentanților le-a adresat, prin glasul congresmanului King, următoarele cuvinte foarte pline de adevăr: „Nu există prețuire pentru locul doi. Noi toți știm cine a fost Lindberg dar nimeni în această încăpere nu-și aduce aminte cine a fost al doilea om care a traversat cu avionul Atlanticul".

În schimb omenirea întreagă nu va putea uita niciînd că primul cosmonaut a fost un om sovietic, un comunist: Iuri Alexeevici Gagarin.

Al. MIRODAN

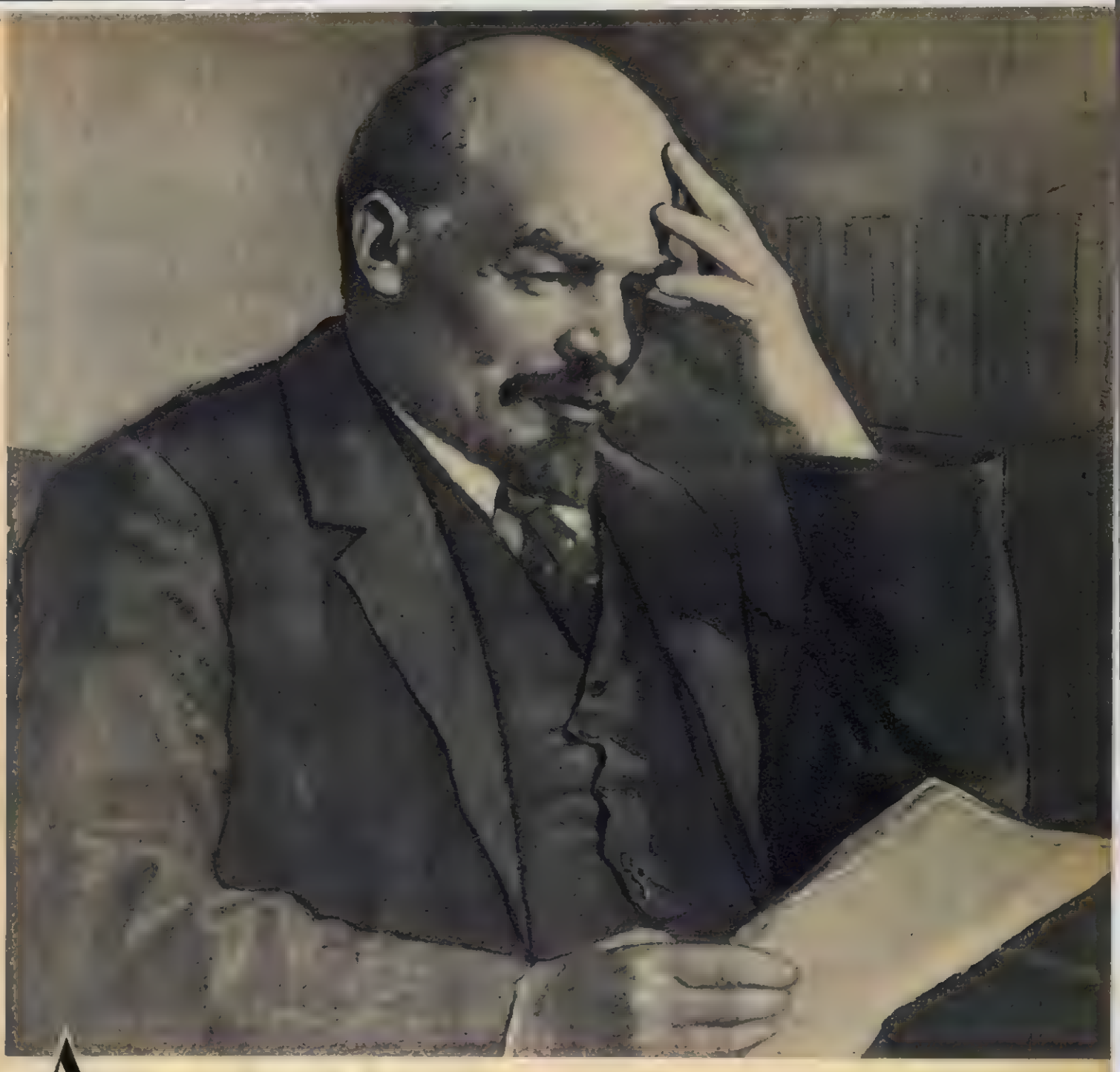

AMINTIRI *de neuitat*

Cînd, în noiembrie 1917, muncitorii și țăranii din Rusia, conduși de partidul comunist, au sfărîmat lanțurile robiei seculare, doborînd guvernul burghez și instaurînd puterea sovietică, masele muncitoare din toate țările au salutat cu bucurie primul stat proletar din lume. Ele au fost alături de lupta plină de abnegație a popoarelor Republicii Sovietice împotriva forțelor contrarevoluționare interne și internaționale. În anii intervenției militare străine și ai războiului civil mulți dintre oamenii muncii din diferite țări, printre care și romîni, au participat la luptele eroice care au intrat în legendă, înrolați fiind în batalioanele Armatei Roșii și în regimentele internaționale.

Amintirile romînilor despre luptele pline de eroism pentru apărarea revoluției socialiste se leagă strîns cu amintirile despre genialul conducător al proletariatului rus, întemeietorul partidului comunist și al statului sovietic: V.I. Lenin. Unii dintre ei au stat de vorbă cu Vladimir Ilici iar alții l-au auzit vorbind. Cu prilejul aniversării a 91 de ani de la nașterea lui Lenin, publicăm cîteva fragmente din amintirile romînilor care au avut prilejul să-l întîlnească pe marele V.I. Lenin. Fragmentele sînt extrase din culegerea „Amintiri despre Marele Octombrie", apărută în Editura de Stat pentru Literatură Politică.

.....

Strălucit printre strălucitii oratori, care stîrnea furtuni de aplauze și de urale în larga, dar neîncăpătoarea sală, Lenin, la ședința Congresului al III-lea al Sovietelor pe întreaga Rusie, care a luat locul Adunării constituante, încălzit și entuziasmat și el, anunța constituirea formei sovietice de stat, anunța că noul stat proletar dăduse dovada viabilității lui prin aceea că întrecuse celălalt stat proletar cunoscut de istorie, Comuna din Paris, cu 15 zile. În închipuirea lui clarvăzătoare, aceste 15 zile erau chezășia și se prefăceau în 15 săptămîni, în 15 luni, în 15 ani, în 15 decenii, în 15 veacuri, în infinit.

.....

În timpul acestui congres al Sovietelor l-am mai întîlnit pe Lenin de cîteva ori, la sfîrșitul ședințelor, în holul care ducea spre ieșire. De departe fața i se lumina de zîmbetul lui, îmi strîngea mîna, îmi spunea două-trei vorbe și se îndrepta spre ieșire, unde îl aștepta mașina.

★

După vreo lună și ceva de la acest congres, l-am văzut din nou. Era pe la mijlocul lui februarie 1918. M-am dus seara la Smolnîi. Era o ședință prelungită a Sovietului Comisarilor Poporului. Ședința aceea a ținut mult. Pe la ora două noaptea.

Lenin a ieşit din şedinţă şi ne-a adus la cunoştinţă că s-a hotărît înfiinţarea unui înalt colegiu care să conducă lupta împotriva contrarevoluţiei de la sud şi că în fruntea acestui colegiu am fost ales şi eu, ca unul dintre membri. S-a interesat din nou de situaţia din Romînia şi de perspectivele viitoarei lupte de la sud. Apoi mi-a înmînat decretul de numire în acest important organism, ne-am strîns mîinile şi ne-am despărţit.

Era ultima dată cînd mai vorbeam cu el, ultima dată cînd îi mai strîngeam mîna...

Am purtat decretul lui Lenin asupra mea ca pe o comoară, ca pe un talisman. Reciteam adesea rîndurile decretului, priveam iscălitura lui Lenin, şi toată personalitatea marelui om se redeştepta în mine.

M. Gh. BUJOR

.....

Şi iată că l-am putut auzi pe Lenin, i-am putut privi chipul, am putut sorbi din cuvintele lui marea bucurie a încrederii în victoria cauzei proletariatului de pretutindeni!

Era în ziua de 7 Noiembrie 1918. Lenin vorbea la dezvelirea plăcii comemorative închinate memoriei eroilor Revoluţiei din Octombrie.

În cîteva cuvinte Lenin a evocat sacrificiul celor mai buni fii ai poporului, care s-au jertfit pentru sfărîmarea jugului capitaliştilor şi moşierilor, pentru încetarea războaielor între popoare, pentru doborîrea stăpînirii capitaliste, pentru socialism. De-a lungul multor decenii — a spus Lenin — au căzut mii de luptători împotriva ţarismului, dar moartea lor a ridicat la luptă un număr tot mai mare de noi şi dîrzi luptători. Aceî tovarăşi însă care au luptat în zilele lui Octombrie anul trecut au cunoscut marea fericire a victoriei. Revoluţia a învins. Şi acum — răsuna glasul lui Lenin — în toate ţările fierbe şi clocoteşte revolta muncitorilor, iar capitaliştii din lumea întreagă, stăpîniţi de furie şi de groază, încearcă să înăbuşe revoluţia. De aceea va trebui să dăm bătălii noi şi noi jertfe.

Apoi Lenin s-a oprit o clipă. Privirea lui voia să ne cuprindă parcă pe toţi într-o caldă îmbrăţişare. Nemişcat, fără să schiţeze vreun gest, rupînd tăcerea care se aşternuse şi în mijlocul căreia el părea parcă şi mai mare, mai blînd, mai înţelept decît toţi ceilalţi, a rostit vestita lozincă: „Pobeda ili smerti!" — „Victorie sau moarte!"

Cu aceste cuvinte, care-mi sună şi azi în urechi, am pornit spre Harkov. Ele au înflăcărat pe toţi luptătorii Armatei Roşii.

De atunci au trecut aproape patruzeci de ani. Sînt însă momente în viaţă care, înfruntînd scurgerea vremii, stăruie de-a pururi în amintire. O astfel de clipă am trăit şi eu atunci cînd am avut marea fericire de a-l asculta pe Lenin.

Ion CLOŢAN

Răspîndirea operelor lui V. I. LENIN în ţara noastră

Încă din adîncă ilegalitate partidul clasei muncitoare din ţara noastră, în ciuda crîncenei terori a aparatului poliţienesc burghezo-moşieresc, a editat şi răspîndit în rîndurile maselor muncitoare operele lui Lenin. Dintre acele lucrări fac parte: „Despre democraţia burgheză şi dictatura proletariatului", „Sarcinile imediate ale Puterii sovietice", „Stîngismul — boala copilăriei comunismului" şi altele.

După eliberare, prin hotărîrile C.C. al P.M.R. operele clasicilor marxism-leninismului, operele marelui învăţător şi conducător al proletariatului internaţional, Vladimir Ilici Lenin, au fost editate în tiraje mari şi sînt studiate de cele mai largi mase ale oamenilor muncii.

În acest răstimp s-au tipărit 120 titluri din lucrările lui Lenin, într-un tiraj total de peste 5.500.000 exemplare. Aceasta înseamnă, în medie, cîte un exemplar de fiecare al treilea locuitor al ţării. Numai seria de „Opere" tipărite după ediţia a IV-a rusă în 38 volume a însumat un total de 1,6 milioane exemplare.

Pentru răspîndirea cît mai largă a învăţăturii marxist-leniniste, C.C. al P.M.R. a hotărît începerea în 1960 a editării operelor complete ale lui V.I. Lenin în 55 volume, după ediţia a V-a rusă. Din această nouă ediţie au şi fost tipărite volumele I şi II.

Nemuritoarea învăţătură leninistă stă la temelia politicii Partidului Muncitoresc Romîn, ea însufleţeşte şi călăuzeşte poporul nostru în măreaţa operă de construire a socialismului şi comunismului.

Schimbul de mîine, tinere mlădiţe ale socialismului, vrea acum, în preajma marii aniversări a partidului, să cunoască cît mai multe din realizările eroicei noastre clase muncitoare. Fotoreporterul a surprins în imaginea de faţă un grup de pionieri din Capitală care s-au întîlnit în minunatul parc al palatului lor cu doi fruntaşi în producţie de la uzinele „Tudor Vladimirescu" — lăcătuşul Dinu Mihai (mijloc) şi inginerul Cezar Mereuţă (dreapta).

Din mii de inimi

Am început să numărăm zilele ce ne mai despart de marele eveniment: aniversarea a 40 de ani de la înființarea Partidului Comunist din Romînia. În cinstea acestei aniversări glorioase, în Capitală ca și în întreaga țară se organizează numeroase manifestări cultural-artistice. Din mii de inimi se înalță dorința de a cinsti măreața sărbătoare a partidului. În sălile de conferințe publice, în cluburi și cămine culturale se țin conferințe menite să ilustreze pagini din lupta eroică a partidului, din prima zi a nașterii sale pînă în minunatele zile ale prezentului. Se prezintă filme și programe artistice, se organizează simpozioane și expoziții evocînd momente din cei 40 de ani de luptă a partidului.

Pentru luminoasele zile pe care le trăim au luptat, înfruntînd temnițele și teroarea fascistă, cei mai buni fii ai poporului: comuniștii. Acum, în preajma aniversării, oamenii vor să se întîlnească cu vechi luptători, care să le vorbească despre lupta partidului nostru în ilegalitate.

Evenimentul de la 8 Mai este un minunat prilej de inspirație pentru compozitorii, poeții, prozatorii, artiștii plastici din țara noastră. Seri de poezie închinate partidului, șezători și convorbiri literare în care vor fi evocate figurile de comuniști din literatura noastră contemporană, noi lucrări ale pictorilor și sculptorilor urmăresc, de asemenea, să oglindească realizările măreți ale oamenilor muncii conduși de partidul nostru.

Teatrele pregătesc cu febrilitate noi premiere pentru cinstirea aniversării. Pe scena teatrului „C. I. Nottara" de pildă, se repetă piesa lui Aurel Mihale intitulată „Primăvara timpurie", iar la Teatrul Muncitoresc C.F.R. Giulești actorii dau viață piesei „Ochiul albastru" de Paul Everac.

Marile ansambluri de cîntece și jocuri, cum sînt cele ale C.C.S., U.T.M., ansamblul Ciocîrlia ș.a. — care și-au cîștigat de mult prețuirea publicului — se vor înfățișa și ele cu programe festive, închinate luptei partidului.

În aceste zile, artiștii amatori de la oraș și sate se întrec în cadrul celui de-al VI-lea concurs al formațiilor artistice de amatori.

În cinstea zilei de 8 Mai se va redeschide în Capitală expoziția permanentă „București în arta plastică" îmbogățită cu noi și valoroase lucrări. Casa de creație populară va organiza și ea o expoziție de artă plastică, în care vor fi cuprinse cele mai bune lucrări ale artiștilor amatori. Muzeul Simu și Muzeul de istorie a orașului București vor organiza în întreprinderi și la sate o serie de expoziții pe teme inspirate de lupta clasei muncitoare sub conducerea partidului pentru instaurarea regimului de democrație populară și zugrăvirea acestei lupte în arta plastică contemporană.

Acestea sînt numai o parte din numeroasele manifestări cultural-artistice care se desfășoară în întreaga țară în cinstea celei de-a 40-a aniversări a partidului nostru.

Sculptorul Dorio Lazăr finisează noua sa lucrare: „Oțelar" — închinată aniversării a 40 de ani de la înființarea partidului.

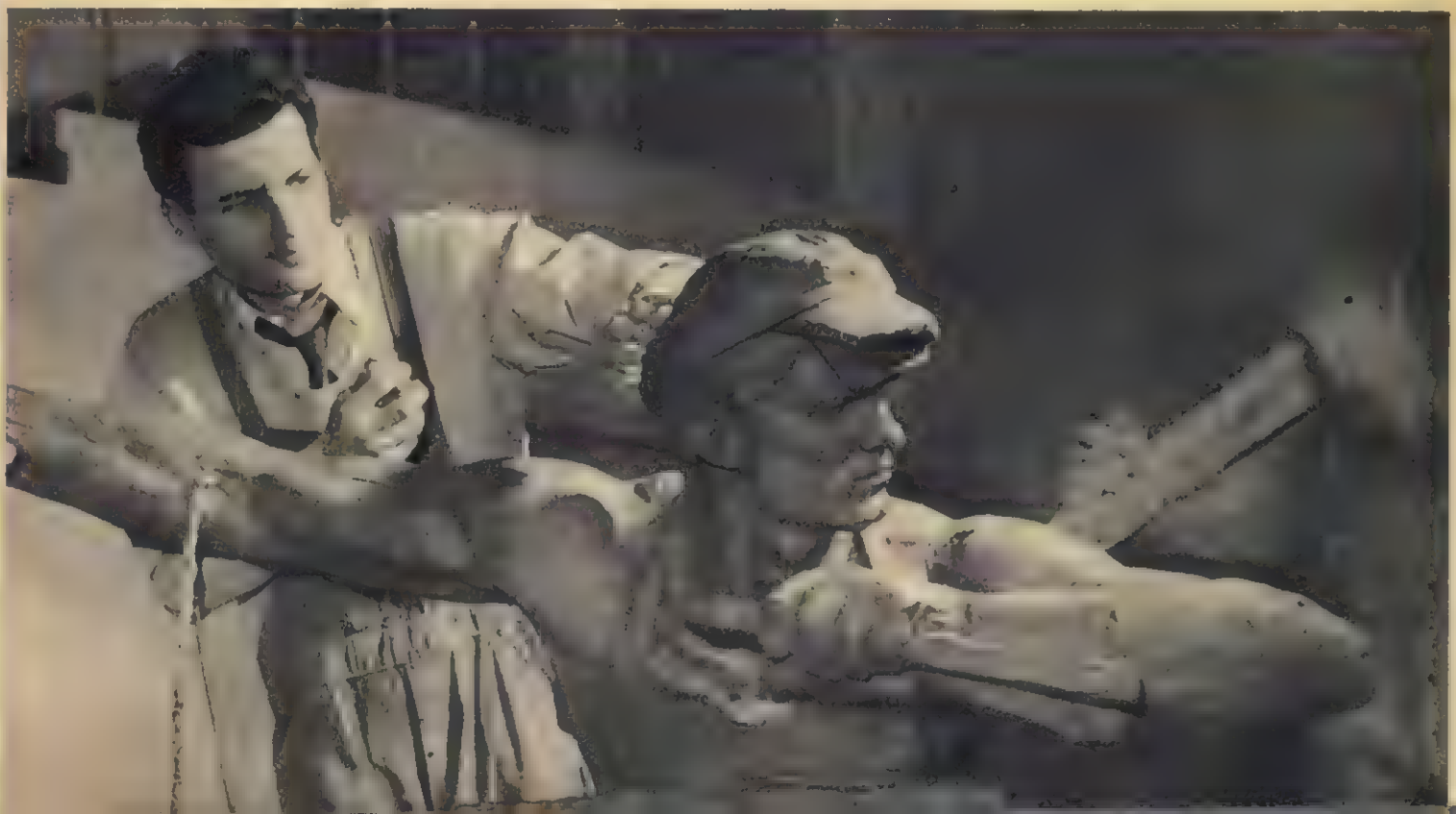

Alături de multe alte surate ale ei, brigada artistică de agitație a gospodăriei agricole colective din comuna Modelu, raionul Călărași, pregătește un nou program, închinat marii sărbători de la 8 Mai.

Fotoreporterul a surprins una din repetițiile la masă cu piesa „Poveste neterminată" de Horia Lovinescu. „Am încercat să scriu o piesă de actualitate — ne-a spus dramaturgul — în care spectatorii să recunoască pe scenă chipuri, situații și probleme curente din viața lor cotidiană".

În viitorii 10-15 ani, suprafața irigată din țara noastră se va mări pînă la circa 2.000.000 hectare.

DUNĂREA curge prin BĂRĂGAN

Reportaj de George CIUDAH

Fotografii de S. STEINER

O HOAȚĂ CARE FURA ANUAL MULTE VAGOANE DE GRÎU

E urîtă ca mama focului. Are fața uscată și zbîrcită. Aleargă ca o nălucă de la un capăt la altul al țării. Totuși are un domiciliu oarecum permanent: Bărăganul. Țăranii, din tată în fiu, au blestemat-o și au înălțat rugi către ceruri pentru izgonirea ei. Degeaba. Hoața asta, lacomă, n-a vrut să ne părăsească. A năvălit întotdeauna lihnită de foame și arsă de sete și a furat și din pîinea noastră, și din apa noastră. Dintr-o sută de ani, în peste cincizeci a furat ca în codru. Să ne amintim de anii 1945-1946, cînd hoața asta s-a vîrît în holdele noastre furîndu-le spicele. După calculele oamenilor de specialitate, ne poate jefui uneori circa 400.000 de vagoane de grîu anual.

Așa nu mai merge! Trebuie pusă la punct! Trebuie îngrădită și, pînă în cele din urmă, lichidată. Numele ei: seceta.

SAVANȚII, HOAȚA ȘI CONU' ALECU

În 1865 marele agronom progresist Ion Ionescu de la Brad arăta că există un leac sigur pentru a stîrpi lăcomia acestei hoațe: irigațiile. Numai că glasul savantului a răsunat în pustiu. Mai tîrziu, alți învățați, care au pus la inimă pagubele pricinuite de secetă, au ridicat din nou problema irigațiilor. În 1912 s-a făcut chiar un anteproiect de irigare a Bărăganului. Tot degeaba. Conu' Alecu, proprietar de moșie și venerabil reprezentant în guvernul burghezo-moșieresc, mai repede înălța o vilă pentru metresa sa, decît să se bată pentru niscaiva parale pentru irigații. Așa că lupta împotriva secetei era lăsată pe seama paparudelor, care implorau ivirea apei din ceruri peste pămînturile arse.

SE ÎMPLINEȘTE IDEALUL SAVANȚILOR

Pentru prima oară în istoria țării noastre, doar astăzi, în condițiile regimului nostru de democrație populară, s-au putut lua măsurile corespunzătoare care nu numai să împlinească, ci să și depășească idealul savanților progresiști de odinioară. În urmă cu 11 ani tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej arăta, în raportul asupra planului de electrificare, avantajele pe care le va avea economia noastră prin introducerea irigațiilor, subliniind că problema electrificării se împletește organic cu cea a irigațiilor. Pe baza acestei idei majore s-a trecut apoi la realizarea măsurilor care să asigure apa necesară atît pentru producerea energiei electrice, cît și pentru irigații. În

Prima barcă a pornit în „croazieră" pe canalul de aducțiune.

sensul acesta, stă mărturie elocventă lacul de acumulare de la Bicaz care, pe lîngă faptul că asigură funcționarea hidrocentralei, pune la dispoziție o cantitate de apă ce va acoperi cerințele irigației (în sudul Moldovei și în Bărăgan) pe o suprafață de aproximativ 300.000 de hectare.

Dar irigațiile se pot efectua nu numai cu ajutorul lacurilor de acumulare ale hidrocentralelor. Rețeaua diverselor rîuri și mai cu seamă prezența Dunării în țara noastră dau posibilități cvasinemărginite de aprovizionare cu apă. Lucrul acesta a fost subliniat în multe documente de partid și de stat. Vorbind despre măsurile ce trebuie luate acum și în următorii 10-15 ani, Congresul al III-lea al P. M. R. sublinia: „...se va da o atenție deosebită folosirii rationale și complexe a resurselor de apă și se va mări suprafața irigată pînă la circa 2 milioane hectare".

De altminteri la ora actuală regiunea cu cel mai înalt potențial agricol și cu cea mai mică densitate hidrografică — Bărăganul — este îmbrățișată de o rețea de stațiuni de cercetări științifice puse în slujba irigațiilor. Stația de pompare plutitoare în sistemul de irigație Călărași-Roșești — una din cele mai moderne din țară — asigură deja căderea „ploilor" la timp. Tot la ora actuală se întocmesc noi proiecte pentru extinderea irigațiilor în Bărăganul de sud, Cîmpia Putnei, Terasa Mihai Bravu, Terasa Brăilei etc., cuprinzînd o suprafață de circa 200.000 hectare. Documentele celui de-al III-lea Congres al P.M.R. prevăd de asemenea ca pînă la sfîrșitul lui 1965 să irigăm o suprafață de cel puțin 800.000 hectare. Prevederea aceasta a început să capete viață.

DOUĂ ORE DE ADMIRAȚIE

Pe șantierul de irigații al Bărăganului de sud (Valea Jegălie, raionul Fetești), deși lucrările n-au fost definitivate, apa a curs, în mod provizoriu, chiar vara trecută. În ziua cînd s-a produs acest eveniment, oamenii din partea locului au exclamat: «Priviți, Dunărea curge peste „trupul" a șase gospodării colective!» Deși aveau alte treburi, colectiviștii au rămas apoi vreme de două ore pe malul canalului, admirînd apa pe care moșii lor au visat-o sute de ani. Admirația lor n-a fost așa, din motive sentimentale. Admirația aceasta purta certe interese economice. Oamenii știau că, tot în Bărăgan, colectiviștii care au avut ogoarele irigate de stația de pompare de la Călărași-Roșești au cules 7.500 kilograme porumb la hectar, în loc de 2.500-3.000 kilograme cînd n-aveau „ploaia" irigațiilor.

Acesta este deci motivul pentru care oamenii de pe Valea Jegălie au admirat două ceasuri apele scoase din albia Dunării și trimise peste ogoarele lor înfrățite.

AȘA SÎNT COMUNIȘTII

Foarte recent am fost oaspeții Bărăganului. Am colindat perimetrul a șase gospodării colective din raionul Fetești.

Pe aici va curge o parte din apele Dunării. Oamenii săpau canale secundare pentru irigații. Am întîlnit pe șantierul de la Jegălia și oameni,, străini, adică țărani colectiviști care nu săpau canale în perimetrul gospodăriei lor, ci în acela al colectivelor din alte sate. Comuniștii Ion Nedelcu și Nicu Marin de la gospodăria colectivă din Pietroiu (ca să amintim doar două nume), după ce și-au săpat canalele pentru gospodăria lor, au plecat să lucreze voluntar pentru colectiviștii din Gîldău. Sute de colectiviști din Sudiți și din Săveni, în frunte cu comuniștii, deși nu se vor bucura încă în acest an de roadele irigației, au venit să dea și ei o mînă de ajutor frățesc pentru tovarășii lor din Gîldău, care au rămas niței în urmă.

Așa sînt comuniștii: în fruntea tuturor acțiunilor care fac viața mai bogată și mai frumoasă.

ÎN CINSTEA CELOR DOUĂ SĂRBĂTORI SCUMPE

Pentru șantierul de irigații de pe Valea Jegălie, statul a dat nu puține parale. Întreprinderile — adică, tot statul — au trimis aici diverse mașini moderne, diverse materiale de construcții. Toate aceste lucruri au fost apreciate cum se cuvine de colectiviștii din Jegălia, Cocargeaua, Ștefan cel Mare, Pietroiu, Gîldău și Șocariciu. Pentru a răsplăti ajutorul statului, ei au ieșit în aceste zile și în aceste nopți (da, s-a lucrat și noaptea; așa au vrut ei) ca un singur om pe șantierul de irigații al Bărăganului de sud. Între cele două urgențe ale campaniei de însămînțări, ei au venit (1.500-2.000 în fiecare zi) să contribuie din plin la crearea rîului dunărean, care să fie la dispoziția holdelor lor. Lucrările de terasament, cu un volum de aproape 450.000 m c, și cei 50 km de canale și nivelări în teren trebuie puse pe seama lor. Apropierea celor două sărbători scumpe inimii noastre — 1 Mai și cea de-a 40-a aniversare a partidului — i-a îndemnat pe colectiviștii de pe Valea Jegăliei să facă din noapte zi, pentru ca lucrările șantierului să nu sufere nici un fel de amînare. Este și în atitudinea aceasta unul din semnele mari, de dragoste, pentru zilele pe care le trăim, pentru bătălia înflăcărată a desăvîrșirii construcției socialiste.

Montarea stației de repompare. De aci apele Borcei vor fi ridicate, cu ajutorul a 8 motopompe, prin conducta de refulare, la o înălțime de circa 39 metri, în canalul sistemului de irigații.

Roadele irigațiilor, calculate pe baza unor studii cu caracter informativ:

— dublarea producției de grîu;

— creșterea producției pomicole cu circa 400%;

creșterea producției [illegible] cu circa 300%;

Finisarea lucrărilor de artă din apropierea stației de repompare.

Stația de pompare Borcea. Apa e absorbită de 12 coloane și trimisă pe canalul de adducțiune de pe Valea Jegălia.

Cracovia. Piața medievală.

HEINALUL

de Ioan GRIGORESCU

La fiecare amiază, toate posturile de radio poloneze transmit același program: „Heinalul Cracoviei". În difuzor se aud mai întîi cinci pași cadențați răsunînd, după toate aparențele, în podeaua unei încăperi goale și, imediat după aceea, scrîșnetul unei uși sau poate al unei ferestre cu balamalele ruginite, deschisă brusc de o mînă imaginară. Apoi pîlniile difuzoarelor din toată Polonia vibrează de strigătul unei trompete care pare o arhaică chemare la luptă, ceva prea melodios pentru un semnal de bătălie, prea trist pentru anunțarea unei victorii, prea nostalgic pentru un simplu orologiu de amiază. Melodia crește, trompeta își înalță spre slăvi strigătul său ciudat, trimițîndu-și în văzduh cîntecul straniu ca o apariție din vremuri de mult apuse. Pe cel neavizat, semnalul acesta îl oprește în loc și îl face să ciulească urechile. E parcă anunțarea unui spectacol rar, dar în fapt e vorba numai de transmiterea orei exacte, o sfidare a tuturor sunetelor electronice care, la toate posturile de radio de pe pămînt, punctează prin cîteva țiuituri lungi de cîte o secundă și una scurtă de o singură terță amăgitoarea oră exactă, imposibil de surprins în formă statică, oricît de electronice ar fi mașinile puse să fixeze un punct exact în nestăvilita scurgere a vremii. Trompeta cracoviană trezește, cheamă, cere ceva, spune un lucru uitat ca un cîntec prea vechi pentru timpurile noastre electronice, apoi deodată se frînge, sunetul ei moare într-un vaier jalnic, ca un strigăt de ajutor, ca țipătul unui înjunghiat, ca suspinul unui om ce se stinge. Tăcere. Din nou cinci pași, în aceeași cadență, din nou scrîșnetul unei ferestre cu balamalele ruginite și trompeta învie parcă mai puternică, parcă mai triumfătoare, mai melodioasă și mai nostalgică decît înainte. Aștepți cu respirația tăiată momentul în care melodia se va frînge și ești sigur că de data aceasta trompetistul își va cumpăta suflarea pentru ca ea să-i ajungă pînă la capătul straniului său cîntec. Dar din nou chemarea moare în vaierul său sfîșietor. Din nou cinci pași, altă fereastră, altă trompetă... De patru ori răsună acest straniu semnal sloboz it de suflarea unui om viu, fără îndoială de un om și nu de o mașinărie, căci o ureche atentă poate deosebi de fiecare dată alte modulații din straniul cîntec al trompetei cracoviene.

De unde vine, cine o cîntă și de ce se frînge atît de neașteptat această melodie? Stațiile de radio nu explică nimic. A doua zi, exact la aceeași oră toate antenele de radioemisie din Polonia vor trimite din nou în eter pașii omului necunoscut, scrîșnetul ferestrei cu balamale ruginite și chemarea trompetei care, în fiecare zi, ceas de ceas, moare în același chip.

De șase sute de ani, „heinalul" cracovian anunță trecerea timpului. Prima dată în ultima sută de ani trompeta a tăcut și poate nu în cel mai potrivit moment. Era prin 1920, imediat după sfîrșitul primului război mondial, cînd la Cracovia a sosit, împreună cu toată suita sa, mareșalul Foch, șeful armatelor aliate. De la banchetul tradițional ținut într-o atmosferă festivă, cu cîteva minute înainte de miezul nopții, mareșalul a ținut să iasă în piața veche a Cracoviei și să asculte heinalul din turnul catedralei Sfînta Maria. Și s-a oprit la picioarele turnului, înconjurat de o sumedenie de demnitari, în pustietatea pieței adormite. Au așteptat cu gîturile lungite spre înălțimi să se deschidă ferestruica din turn și, la lumina lunii, să sclipească viu aurul trompetei și peste orașul adormit să se reverse chemarea de miezul nopții. Dar nu s-a revărsat nimic, n-a strălucit nici o trompetă și ferestruica a rămas închisă. Orologiile altor biserici au bătut unul cîte unul ora. Clopotele și-au consumat dangătul înfiorat de clipa sacră a miezului nopții, oaspeții și-au privit îndelung ceasurile, dar turnul mare al catedralei a rămas solitar și tăcitum.

Și s-a abătut iadul pe capul nenorocitului de trompetist care, cel dintîi din evul mediu și pînă atunci, atipise la postul său și n-a mai cîntat heinalul spre ghinionul Poloniei burgheze dar, orice s-ar spune, nu spre primul ei ghinion.

Și a mai tăcut o dată trompeta. În 1939 Gauleiterul Guvernămîntului General — cum supranumiseră fasciștii Polonia cotropită — Herr Franck, căruia îi plăcea să i se zică în intimitate „Sire" și care pe banca acuzaților, la procesul din Nürnberg, a jurat că n-a auzit în viața lui de Auschwitz și Maidanek, și-a ales Cracovia drept reședință oficială. La prima sa augustă plimbare prin piața medievală a Cracoviei a fost surprins de heinalul din turnul catedralei.

— Was ist das? — a întrebat el, înălțîndu-și o mănușă albă (n-a purtat niciodată mănuși de altă culoare) spre vîrful turnului.

— Obiceiul localnicilor, Sire; face așa de vreo șase sute de ani încoace...

— Aber das ist eine Barbarei, meine Herren!

Și heinalul a trebuit să tacă pînă în ianuarie 1945, cînd katiușele sovietice i-au făcut pe „excelența sa" să-și adune în grabă catrafusele și să fugă, turbînd de furie că n-a putut da foc Cracoviei care astfel îi scăpa din mînă fără să fi primit din plin o lecție de adevărată „cultură" fascistă.

Și heinalul a răsunat din nou.

Bate primul clopot al orei de amiază.

Din piața înfiorată de vibrația dangătului solemn, se ridică într-un fîlfîit agitat, ca la auzul unei canonade, stolul de porumbei care, de fiecare dată, atîta timp cît bat clopotele și sună heinalul, se rotesc deasupra monumentului lui Mickiewicz înălțat aici. După ultima bătaie a clopotului, ferestruica din turn se deschide — îi auziți scrîșnetul? — și în cadrul ei apare o scînteie: e strălucirea armii prin care se revarsă glasul trompetei vrăjite... Apoi cinci pași spre fereastra de apus, și din nou scrîșnetul balamalelor vechi, alți cinci pași, altă fereastră spre alte zări, și din nou melodia aceea stranie, prea unduioasă pentru a fi semnal de bătaie, prea tristă pentru anunțarea unei victorii, prea nostalgică pentru un simplu orologiu... Și în același punct, la penultimul tact, sunetul moare ca un vaier jalnic, ca un strigăt de ajutor, ca țipătul unui înjunghiat, ca suspinul unui om ce se stinge.

Știu, mă veți întreba de ce heinalul cracovian se întrerupe de fiecare dată în același punct, la penultimul tact, sunetul moare ca un vaier jalnic, ca un strigăt de ajutor, ca țipătul unui înjunghiat, ca suspinul unui om ce se stinge.

Știu, mă veți întreba de ce heinalul cracovian se întrerupe de fiecare dată în ace-

CRACOVIEI

Monumentul lui Mickiewicz, distrus de fasciști, se află din nou la locul său în Cracovia.

lași loc, terminîndu-se prin vaierul acela dureros?

Legenda spune că straja din turn era pusă să dea și alarma, atunci cînd din înălțimi vedea că orașul e amenințat de vreo primejdie. Și că odată, cînd Cracovia a fost călcată de tîlhari, un arcaș dușman ajuns pînă la poalele turnului a țintit în cel ce trezea orașul și i-a înfipt o săgeată în gît, exact în acest moment al cîntecului. De atunci melodia se întrerupe întotdeauna în același loc, de parcă acolo sus, în turnul catedralei, nu și-ar face serviciul unul din cei patru trompetiști-pompieri trecuți cu nume și pronume în statul de salarii al Sfatului popular orășenesc al Cracoviei, ci fantoma străjii medievale cu săgeata în gît...

Porumbeii care acoperă cu norul lor fîlfîitor, la fiecare dangăt de clopot, piața Cracoviei își au și ei legenda lor. Se spune că demult, cînd Polonia era hăcuită și împărțită între marii împărați ai Europei, un viteaz s-a gîndit să plece la Roma și să răscumpere libertatea țării sale. Avea însă nevoie de bani mulți, căci pe atunci libertatea nu se putea cumpăra decît cu mulți saci de aur sunător, și cum viteazul nostru era sărac s-a dus la o vrăjitoare, ca orice viteaz din orice poveste, să-l sfătuiască ce să facă. Iar aceasta i-ar fi spus că va avea oricîți bani va dori, dacă îi va convinge pe orășeni să se transforme în porumbei pînă la reîntoarcerea lui. Cracovienii îndrăgeau mai mult libertatea decît chipul omenesc și au primit tîrgul. Vrăjitoarea i-a prefăcut în porumbei și i-a spus viteazului să se ducă în piață, căci aceștia îi vor arăta de unde să-și ia aurul. Și cînd a ajuns sub turnul catedralei, l-a înconjurat pe viteaz stolul de porumbei cenușii, ca un uriaș nor fîlfîitor stîrnind o adevărată furtună în văzduh. I s-au rotit pe deasupra capului, l-au ademenit sub zidul turnului cel mare și, izbind cu aripile în pereți, au început să le cojească tencuiala cea veche, care, căzînd la pămînt, se prefăcea îndată în aur. Și-a adunat viteazul aur cît a vrut, a umplut sacii, i-a încărcat în căruță și a pornit să răscumpere libertatea țării. Dar drumul era lung și călătorul singur. Or e știut că la drum lung și la singurătate tristă trebuie bani mulți, nu șagă. Și viteazul nostru, tot căutînd să-și alunge singurătatea prin veselele hanuri de pe drumurile Europei, a risipit toți banii și nu s-a mai întors acasă.

De atunci porumbeii cracovieni așteaptă întoarcerea celui ce le va reda chipul omenesc și nu e de loc de mirare ca, oprindu-te în piața medievală și făcîndu-le cu mîna, să fii înconjurat de un stol rotitor, aureolă fremătătoare de păsări care te privesc curioase, căutînd să vadă dacă nu ești tu cel așteptat de sute de ani.

A ridicat mîna și Herr Franck, dar porumbeii Cracoviei nu i s-au rotit deasupra capului, căci nu mai puteau să vadă dacă nu cumva el ar fi cel așteptat, pentru simplul motiv că fuseseră de mult mîncați de către orășenii cărora augustul Gauleiter le adusese mizeria, foametea, ghettourile și lagărele morții.

Dar și cei mai negri ani din istoria Cracoviei au trecut.

Trezit din coșmarul războiului, orașul străvechi, ridicat în timpul Renașterii, a renăscut a doua oară. În preajma lui, la numai șase kilometri de cetatea căreia i-au trebuit 700 de ani pentru a ajunge ceea ce e astăzi, în ultimii ani s-a ridicat un nou „cartier", oraș-satelit al Cracoviei, puternica Nowa Huta. Pentru a ajunge proporțiile Cracoviei, i-au trebuit Nowei Huta numai 7 ani. Dar șapte ani dintr-o epocă nouă în viața poporului polonez, epoca construirii socialismului.

Cine trece azi prin Cracovia se oprește cu uimire și încîntare să asculte bătaia clopotelor din turnul Mariațkii și heinalul cracovian. E același ca acum șase sute de ani, dar el cadențează timpul unei lumi noi.

În imediata apropiere a Cracoviei s-a înălțat, în anii puterii populare, un nou orășel — Nowa Huta — unde se află uzinele „V. I. Lenin". În fotografie: sectorul furnalelor din Nowa Huta.

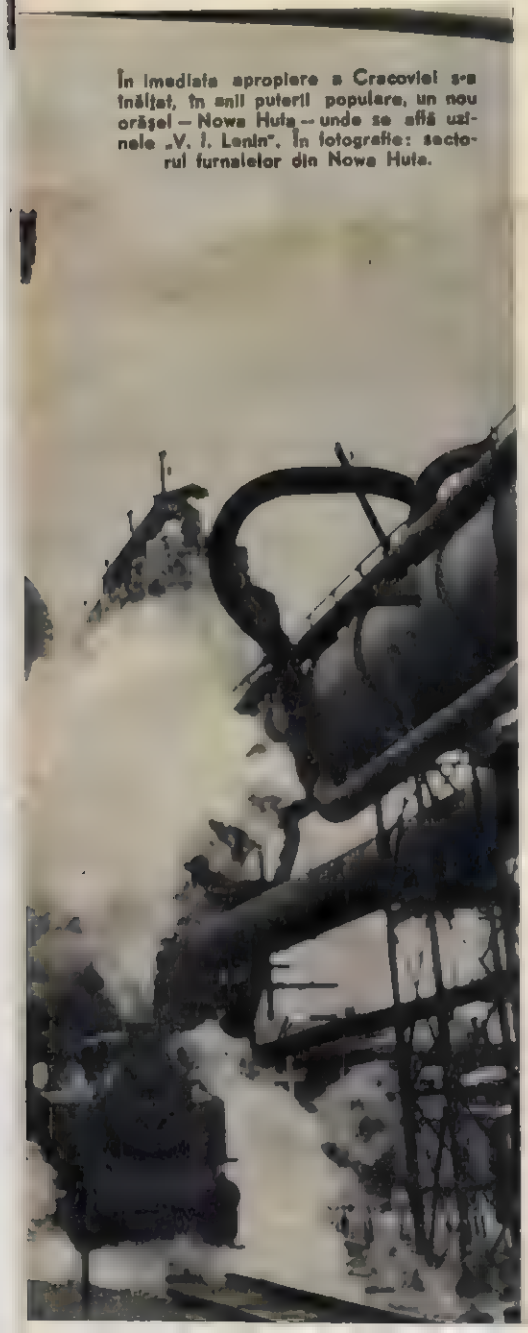

Un sanatoriu construit în apropierea Cracoviei.

ACESTA ESTE GAGARIN!

① Maiorul Gagarin, scrlind cititorilor „Pravdei", a doua zi după zbor.

② Un puşti drăgălaş zîmbeşte obiectivului: Iurj.

③ Pe vremea cînd era un tînăr muncitor, modelier turnător.

④ Gagarin: micul elev de la şcoala de meserii din oraşul Liuberţi (dreapta).

⑤ 12 aprilie 1961... Ora 10,25... „Coboară!" Valentina Gagarina ascultă emoţionată comunicatul de la radio.

⑥ „Tăticu'! Uite-l pe tăticu'!"... Într-adevăr. Toate camerele de luat vederi ale televiziunii erau îndreptate în ziua aceea spre tăticul Lenocikăi.

(Continuare în pag. 14)

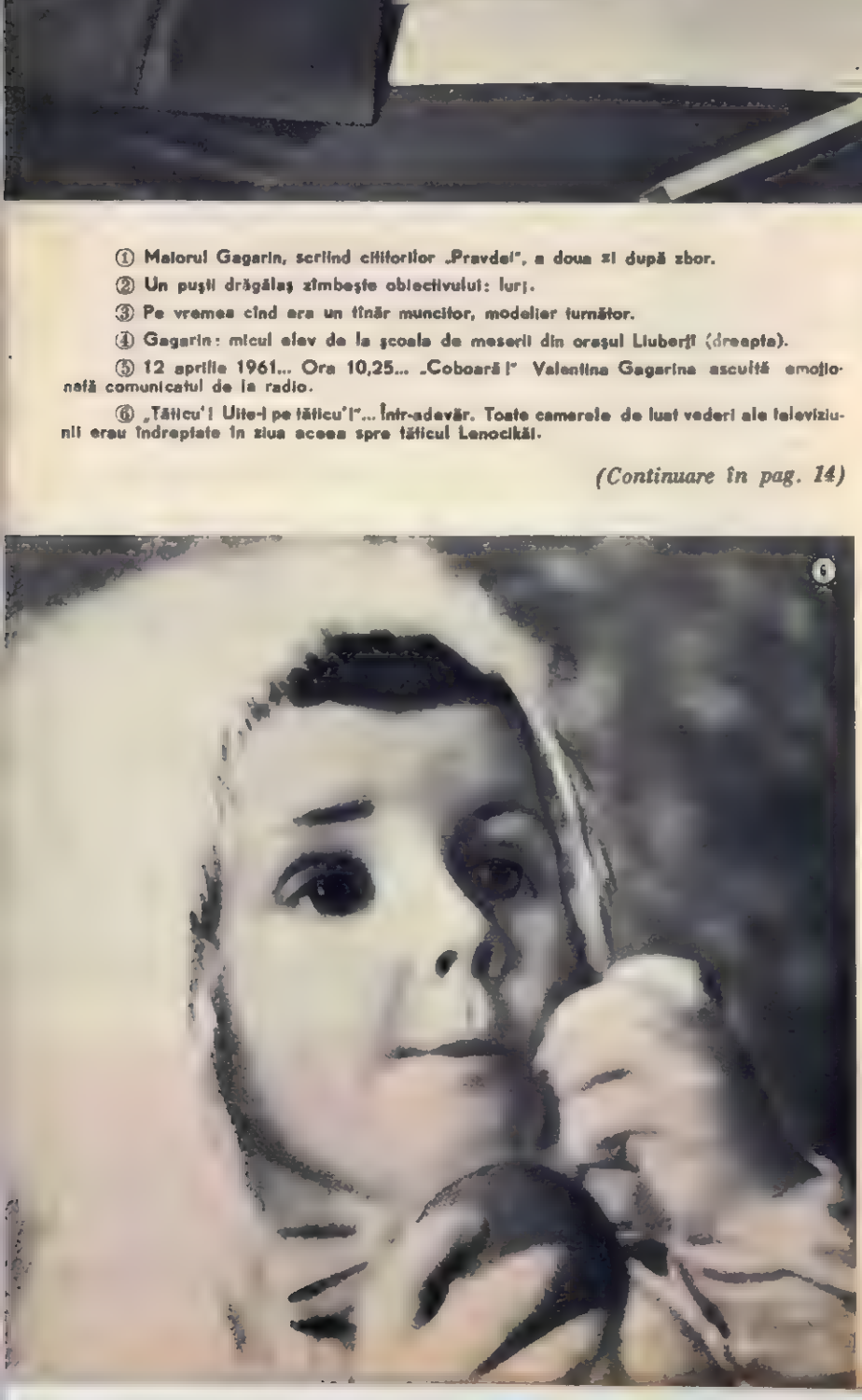

⑦ După o victorie la baschet, echipa s-a fotografiat în frunte cu căpitanul: Gagarin. Frumoasă amintire!

⑧ Orenburg... Elevul şcolii de aviaţie s-a întors din primul său zbor. Şi numai peste cîţiva ani se va spune: Gagarin este primul om care a fost în Cosmos.

⑨ Zborul a reuşit!... Clipe de fericire în familia eroului cosmonaut.

⑩ Primul...

Triumful raţiunii omeneşti

Articol scris pentru revista „Flacăra" de academicianul Aleksandr NESMEIANOV, preşedinte al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S.

12 aprilie 1961 va intra pentru totdeauna în letopiseţul istoriei universale. În această zi, pentru întîia oară, un om a săvîrşit un zbor în Cosmos. Astfel s-a înfăptuit visul de veacuri al omenirii.

Primul cosmonaut al lumii este cetăţeanul sovietic Iuri Gagarin. Zborul cosmic al lui Iuri Gagarin reprezintă cel mai mare eveniment ştiinţific al contemporaneităţii, un eveniment ce încununează epoca noastră, făcînd-o nemuritoare şi deschizînd o eră nouă în viaţa societăţii umane.

În urmă cu jumătate de secol, marele nostru compatriot Konstantin Ţiolkovski a pătruns cu gîndirea în viitor şi a creat teoria zborului rachetelor cosmice.

În zilele noastre, oameni de ştiinţă, ingineri şi constructori — urmaşii lui Ţiolkovski — oameni sovietici au dat viaţă visului care pînă de curînd părea fantastic.

Zborul cosmic al navei-satelit avînd la bord un om şi întoarcerea ei în regiunea stabilită pe Pămînt este un real triumf al ştiinţei şi tehnicii sovietice — un triumf al raţiunii omeneşti. Este un act de eroism al întregului popor sovietic, în numele păcii, în numele fericirii generaţiilor viitoare.

Traducerea în fapt a îndrăzneţului vis al omenirii de a zbura în Cosmos a devenit posibilă datorită dezvoltării impetuoase a astronauticii — ştiinţă care de fapt este o sinteză a multor alte ştiinţe: matematică, fizică, chimie, aerodinamică, electrotehnică, radioelectronică, astromecanică, biologie, medicină şi altele.

Zborul primului cosmonaut a fost pregătit de munca minuţioasă, creatoare, a numeroaselor institute ştiinţifice, de proiectări şi construcţii, laboratoare, uzine. În faţa savanţilor ce lucrează în domeniul zborurilor cosmice stăteau multe probleme extrem de dificile, care după cum s-a văzut au fost rezolvate în mod strălucit. Zborul cu succes al lui Iuri Gagarin, ca şi întoarcerea cu bine pe Pămînt demonstrează înalta eficacitate a mijloacelor elaborate de savanţii, inginerii şi constructorii sovietici. O deosebită importanţă o are asigurarea dirijării automate a navei cosmice, a plasării ei pe orbită şi a aterizării ei pe Pămînt, precum şi securitatea zborului omului în Cosmos. În Uniunea Sovietică fiecare lansare a sateliţilor artificiali ai Pămîntului, a rachetelor cosmice şi a altor dispozitive a fost legată de rezolvarea în principiu a unor probleme cu caracter ştiinţific şi tehnic cu desăvîrşire noi, nemaiîntîlnite prin îndrăzneala şi precizia previziunii ştiinţifice. Înainte de a întreprinde zborul omului, oamenii de ştiinţă sovietici au efectuat numeroase experienţe cu lansarea animalelor în Cosmos. Rezultatele obţinute au ajutat să se determine felul cum se comportă un organism viu în condiţiile neobişnuite ale Cosmosului, au ajutat la crearea utilajului şi aparaturii capabile să asigure omului securitatea zborului cosmic.

Primul cosmonaut, Iuri Gagarin, care de-a lungul zborului său pe o orbită în jurul Pămîntului a menţinut legătura radiofonică în ambele sensuri, a declarat că în tot timpul zborului s-a simţit bine. Iar mai tîrziu, ştiind de vorbă cu savanţii şi ziariştii care l-au ieşit în întîmpinare după aterizare, temerarul călător cosmic a spus că imponderabilitatea nu afectează capacitatea de muncă, trecerea de la starea de imponderabilitate la gravitaţie şi apariţia forţei de atracţie petrecîndu-se treptat.

Aşadar, în timpul zborului cosmic funcţiunile organismului viu nu se schimbă, ceea ce înseamnă că zborul lui Gagarin va fi urmat de alte zboruri spre planetele sistemului solar, iar cu timpul spre alte lumi.

Drumul în Cosmos este deschis.

Proiect de staţiune-satelit, pe orbită circulară în jurul Pămîntului, imaginată de savanţii sovietici.

Poarta spre Cosmos a fost larg deschisă!

Desen de Eugen TARU

CARE VOR FI OARE ETAPELE URMĂTOARE?

În spaţiul rece, sub un cer negru presărat cu stele neîntrecut de strălucitoare, în jurul Pămîntului învăluit în mantia albastră a atmosferei, s-a rotit prima navă cosmică purtînd un om. Îmbrăcat într-un costum bizar, acesta a vorbit pentru prima dată din Cosmos cu Pămîntul.

„Zborul se desfăşoară normal".

Aceste cuvinte obişnuite, rostite de un singur om, au declanşat entuziasmul a trei miliarde de oameni. Pătrunzînd în Cosmos pentru prima dată el s-a întors victorios pe Pămînt, înscriind o pagină nouă în istoria omenirii.

Omul acesta este un cetăţean sovietic şi graiul care a răsunat pentru prima oară în Cosmos este cel rusesc.

Lanţurile gravitaţiei cu care bătrîna Terra încerca să reţină avîntul raţiunii umane au fost rupte, iar porţile Cosmosului au fost deschise. Omenirea a intrat în era cosmică.

După zborul cosmic în jurul Pămîntului, care vor fi oare etapele următoare?

„Vreau să vizitez planeta Venus, să văd ce se află sub norii ei, să văd planeta Marte şi să mă conving personal de existenţa canalelor de pe ea. Luna nu este o vecină chiar atît de îndepărtată. Cred că nu va mai trebui să aşteptăm mult, înainte de a zbura spre Lună şi în Lună".

Aceste cuvinte ale lui Iuri Gagarin, primul pilot cosmonaut din lume, ne vor servi de ghid.

■

Este de aşteptat ca primul corp ceresc pe care cosmonauţii îl vor alege ca obiectiv de cercetare şi studiu să fie Luna. Distanţa mică ce ne desparte, reuşita zborurilor efectuate pînă în prezent spre ea şi în jurul ei ne îndreptăţesc să considerăm acest zbor ca pe o etapă foarte apropiată.

La început va fi probabil un zbor circumlunar, în scopul efectuării unor studii amănunţite a suprafeţei, în vederea unei bune cunoaşteri a topografiei locurilor. Alegîndu-se locul de alunizare, sondîndu-l cu rachete robot, amenajîndu-l chiar, se va putea executa ulterior, în condiţii bune, un zbor cu oprire pe Lună.

Viteza și timpul necesare unei asemenea călătorii nu prezintă un inconvenient pentru tehnica actuală. Dacă se va părăsi Pămîntul cu o viteză inițială de numai 11.098 metri pe secundă, zborul pînă în Lună ar dura 5 zile și 5 minute. Desigur că s-ar putea utiliza viteze mai mari, care ar permite sosirea pe Lună la numai două zile de la plecare sau poate chiar mai puțin. Dar asemenea zboruri „rapide" nu sînt avantajoase, cel puțin acum, în timpul pionieratului. Dacă se vor folosi viteze mari, navele cosmice vor fi obligate să se miște pe traiectorii parabolice, adică pe direcții perpendiculare la suprafața Lunii, fapt care ar îngreuna aselenizarea. În afară de aceasta, dacă dintr-un motiv oarecare nava ar suferi avarii la motor și n-ar putea frîna, ea ar trece cu viteză pe lîngă Lună și nu s-ar mai întoarce pe Pămînt. Acest motiv este suficient să determine ca zborul spre Lună să se facă pe orbite alungite (eliptice), cu viteze mici. Un drum pe o asemenea orbită eliptică dă posibilitatea unei întoarceri automate pe Pămînt, fără a mai fi nevoie de punerea în funcțiune a motorului navei cosmice. Cu alte cuvinte, s-ar alege drumul primei stații automate sovietice cu ajutorul căreia s-a fotografiat partea invizibilă a Lunii.

Pășind pe Lună, omul va da viață calendarului selen care va înregistra filă cu filă minunate prefaceri cum numai rațiunea umană poate să realizeze. Șoselele și tunele vor brăzda șesurile și munții lunari; construcții cîndate vor apare la adăpostul craterelor împietrite; cupole imense, turnuri ascuțite, pîlnii de radiotelescoape, piste de lansare, o adevărată geometrie arhitecturală nouă care, presărată pe întinderea solului lunar, va învia peisajul rece, trist și dezolant pe care ni-l oferă astăzi vecina noastră cosmică, privită prin lunetele astronomice.

Mai departe, sfera de cercetări directe se va extinde, incluzînd la început planetele apropiate, apoi cele îndepărtate și apoi întregul nostru sistem solar.

Această afirmație este îndreptățită de realizarea cu succes a primului zbor al navei cosmice „Vostok" într-un interval atît de scurt în raport cu lansarea primului satelit artificial al Pămîntului.

Desigur că un zbor spre Marte sau Venus se va deosebi de un zbor spre Lună în multe privințe. Pentru a putea parcurge un drum cosmic pînă la una din aceste planete, vitezele minime necesare nu depășesc posibilitățile actuale. Viteze de 11,5 km/sec, pentru un zbor spre Venus, și 11,6 km/sec, pentru a putea ajunge în Marte, au fost deja realizate.

E drept că durata zborului va fi destul de lungă și va genera o serie de probleme noi — amenajarea interioară a navei cosmice, asigurarea condițiilor de existență pe o perioadă îndelungată, cantități sporite de combustibili în rezervoare și multe, multe altele.

Gîndiți-vă că un drum pînă la Venus, socotind numai dusul, la viteza menționată, ar dura 146 zile, iar pînă la Marte 259 zile. Cine ne garantează însă că tehnica nu mai are ceva de spus? Un spor cît de mic la viteză, și durata s-ar reduce considerabil. Să facem un mic calcul: o viteză de 16,7 km/sec poate reduce durata zborului — numai dus — pînă la planeta Marte la 70 de zile. Adică, mărind viteza inițială de numai 1,4 ori, durata zborului ar putea fi redusă de 3,7 ori. Aceasta este una din particula-

rităţile navigaţiei cosmice. Asemenea particularităţi şi necesităţi pot fi calculate pînă la ultima zecimală, surprizele fiind excluse.

Pe baza datelor obţinute de astrofizicieni se presupune că pe Marte, mai mult decît pe oricare planetă, există condiţii asemănătoare celor de pe Pămînt. Se pare că atmosfera lui Marte conţine oxigen şi e lipsită de gaze vătămătoare pentru organismul uman. Există apă şi, probabil, şi vegetaţie.

Din cercetările de pînă acum reiese că pe Venus atmosfera conţine foarte puţin oxigen şi mult bioxid de carbon. Furtuni puternice, însoţite de descărcări electrice de o amploare nemaiîntîlnită, răscolesc întreaga suprafaţă a planetei, stîrnind valuri uriaşe pe întinsele oceane. Porţiunile de uscat, format din stînci şi piatră goală, au forme ciudate şi sînt în veşnică frămîntare. Viaţa, chiar dacă a apărut, se crede că nu poate îmbrăca decît forme primare.

Toate acestea sînt deocamdată presupuneri, aşa că din acest punct de vedere ne putem aştepta încă la multe surprize.

Itinerariile parcurse cu viteze minime pe orbite semieliptice vor fi depăşite în cazul zborurilor spre planetele mai îndepărtate, ca Saturn, Jupiter etc. Tehnica viitorului ne va furniza desigur motoare rachetă de o construcţie cu totul nouă, capabile să dezvolte jeturi reactive cu o viteză foarte mare, pentru ca zborurile să se poată efectua în minimum de timp. Altfel, ce interes va mai putea trezi un zbor spre Neptun sau Pluton, în care utilizînd viteze minime pe orbite semieliptice, ar trebui să ne petrecem aproape toată viaţa pe drum, în rachetă.

Construind motoare rachetă puternice, am rezolvat doar parţial problema zborurilor interplanetare la distanţe foarte mari. Mai rămîn o serie de alte probleme — confortul la bord, orientarea şi stabilirea poziţiei, alimentarea cosmonauţilor etc. — a căror rezolvare definitivă va veni abia atunci cînd vom acumula suficiente cunoştinţe şi experienţă.

Un rol deosebit în această muncă îl vor avea staţiile-satelit, locuite şi nelocuite, lansate pe orbite circulare în jurul Pămîntului. Situate la distanţe mari, în afara zonelor de radiaţie intensă din jurul planetei, aceste staţii vor fi dotate cu laboratoare şi instalaţii speciale pentru munca de cercetare ştiinţifică. Unele din aceste staţii, avînd cabine-locuinţe, ateliere, observatoare, cabinete medicale, sere, biblioteci, instalaţii de emisie-recepţie radio etc., vor avea rolul unor baze cosmice, unde echipajele cosmonavelor se vor putea odihni, aproviziona cu materiale şi combustibil şi de unde vor lua startul. Staţiile vor menţine continuu legătura cu Pămîntul şi cu navele cosmice aflate în zbor, ajutînd la ghidarea acestora prin spaţiul nesfîrşit. De pe bordul staţiei, oamenii de ştiinţă vor face observaţii meteorologice, geomagnetice, geodezice, geofizice etc., în scopul unei cît mai bune cunoaşteri a Pămîntului. Experienţe ştiinţifice efectuate în condiţii de vid, imponderabilitate şi temperaturi extrem de scăzute vor da răspunsul la multe probleme greu de rezolvat în laboratoarele terestre.

Graţie rezultatelor obţinute, ştiinţa va face progrese uriaşe, omenirea cucerind pe rînd culmile cele mai înalte ale cunoaşterii. Afară de rezolvarea sarcinilor muncii ştiinţifice, staţiile-satelit extraterestre vor trebui să furnizeze Pămîntului şi energie. Dezlegarea fenomenului supraconductibilităţii la temperaturi extrem de joase poate permite realizarea de acumulatori şi condensatori de energie cu proprietăţi nebănuite. Torentele de energie care vin de la Soare şi celelalţi aştri şi care se scurg prin spaţiul extraterestru ar putea fi captate şi înmagazinate în vederea trimiterii lor pe Pămînt.

În felul acesta, staţiile-satelit vor furniza Pămîntului mari cantităţi de energie ieftină, ajutîndu-l la îmbunătăţirea condiţiilor naturale existente.

Timpul cînd vizitatori tereştri vor poposi pe aceste staţii, admirînd simultan pe bolta cerească Soarele, Pămîntul şi Luna în mijlocul familiarelor constelaţii, nu este prea îndepărtat. Posibilităţile şi resursele umane şi materiale existente sînt o chezăşie sigură. Ştiinţa şi tehnica sovietică ne-au dovedit cu prisosinţă aceasta.

★

Va veni ziua cînd o călătorie pînă la Marte sau Venus va dura o zi-două, iar o călătorie pînă la Pluton, cea mai îndepărtată planetă a sistemului nostru solar, va putea fi făcută doar în cîteva săptămîni.

Spaţiul — acest duşman neîmpăcat al astronauţilor — va fi învins, omul întinzîndu-şi sfera cercetărilor directe din ce în ce mai mult şi pe cele mai diferite drumuri cosmice.

Călătoriile interplanetare — vechile visuri ale omenirii — se vor împlini. Oamenii însă nu se vor opri aici. Pe măsură ce vor studia şi cerceta spaţiile cereşti, vor dori să zboare şi mai departe, mereu spre alţi aştri.

Adrian DĂNILĂ

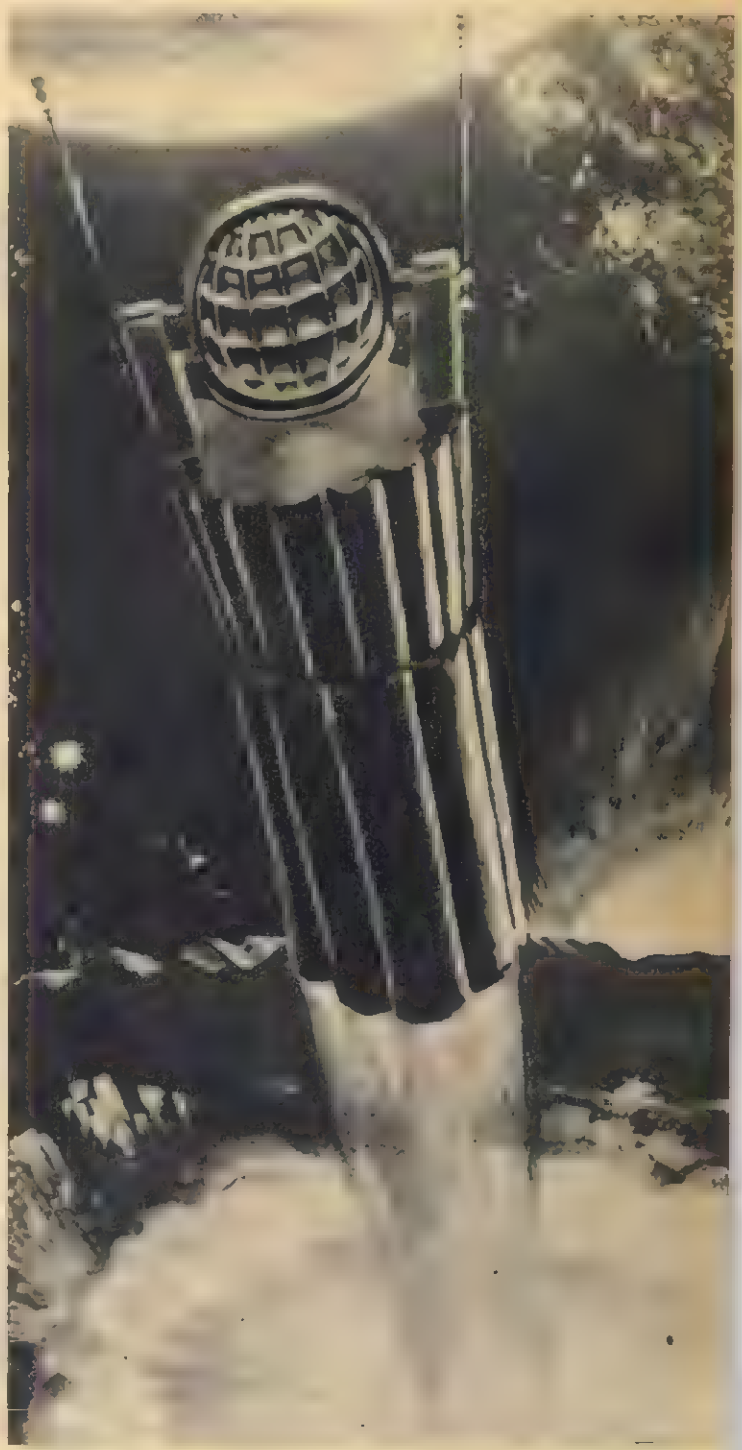

Asolenizarea unei nave cosmice. (Desen executat după o idee a savantului sovietic G. Pokrovski) →

„PETELE NEGRE" (II)

ULTIMELE COLONII DIN AFRICA

Pămîntul lagărelor de concentrare

Colonelul britanic Ewart S. Grogan, astăzi în vîrstă de 85 ani, a fost nu numai martor al jafului pămînturilor băştinaşilor din Kenya, ci şi unul dintre jefuitori. Era prin 1903 cînd şi el a pus mîna pe o concesiune de 200.000 acri. Vorbind despre „necesitatea violenţei faţă de populaţia băştinaşă", Grogan spunea: *„Le-am luat pămîntul. Acum trebuie să le furăm şi braţele. Munca forţată este consecinţa faptului că le-am ocupat ţara"*. Dorinţa colonelului Grogan a fost împlinită. Băştinaşii au fost alungaţi împreună cu turmele lor spre regiunile de deşert, unde vitele au pierit de foame. Apoi colonialiştii au stabilit un impozit pe cap de locuitor, plătibil în numerar. Dar bani nu aveau decît albii. Aşa a început epoca muncii forţate, a sclaviei de tip colonial.

Programul colonialist cuprins în cuvintele ofiţerului englez continuă să fie aplicat şi astăzi, în 1961.

Cîteva cifre

Pe pămîntul Kenyei trăiesc peste 6 milioane de negri. Dar 3.000 de latifundiari britanici deţin 17.000 de mile pătrate din cel mai fertil sol (1 milă = 1.609 m), în timp ce 5.500.000 africani deţin doar 50.000 mile pătrate de pămînt neroditor. Sute de mii de negri lucrează pe plantaţii sau în exploatările miniere ale colonialiştilor, pentru salarii de mizerie. Cruntei exploatări i se adaugă discriminarea rasială. În timp ce majoritatea celor 60.000 de europeni se lăfăiesc în vile luxoase la Nairobi, pe care l-au transformat în unul din cele mai moderne oraşe din Africa, pentru negrii băştinaşi au fost create în diferite locuri ale ţării aşa-numite „rezervaţii", în fapt adevărate lagăre de concentrare. În dosul sîrmei ghimpate a acestor lagăre sînt aruncaţi sute de mii de negri, „vinovaţi" de a fi năzuit spre independenţa patriei lor.

Africanii sînt sătui de comisii...

Africanii au trimis în repetate rînduri memorii şi proteste la Londra, comisiile de „anchetă" se succedau una după alta, dar „contractele" europenilor — valabile pe 999 de ani (!) — rămîneau în vigoare, asuprirea şi exploatarea continuau.

În 1932, un patriot înflăcărat, pe nume *Jomo Kenyatta*, a spus răspicat: „Africanii nu mai vor comisii, ci cer să li se restituie pămîntul". În acelaşi an, în timpul unui miting de protest, au fost rupte şi arse demonstrativ legitimaţiile speciale care transformau pe muncitorii de culoare în sclavi. După cel de-al doilea război mondial, la 20 octombrie 1952, a izbucnit o puternică răscoală, pe care colonialiştii englezi au denumit-o „insurecţia Mau Mau". Numele lui Jomo Kenyatta flutura atunci pe buzele întregului popor din Kenya. Colonialiştii englezi au reprimat cu cea mai mare cruzime insurecţia din 1952, au ucis 30.000 de africani, au aruncat alte zeci de mii în lagărele de concentrare, l-au arestat pe Kenyatta, conducătorul mişcării de eliberare naţională, şi l-au condamnat la şapte ani închisoare. Termenul a expirat în 1959, dar colonialiştii se tem de forţa acestui om — „săgeata aprinsă a Kenyei" — şi nu l-au eliberat, ci l-au deportat în regiunea Lodvar, din nordul Kenyei.

Cauza pentru care colonialiştii englezi nu vor cu nici un chip să acorde libertate şi independenţă poporului Kenyei rezidă mai ales în importanţa strategică pe care o acordă Anglia teritoriului Kenyei, care a fost transformat într-o bază militară. În regiunea Kahara se află o bază militară engleză pusă la dispoziţia N.A.T.O.; Anglia intenţionează de asemeni să permită S.U.A. să construiască o bază pentru rachete în regiunea Mombasa

Dar intenţiei colonialiştilor englezi de a-şi prelungi dominaţia în această ţară i se opune lupta de o amploare tot mai mare a populaţiei Kenyei pentru scuturarea jugului colonial şi cucerirea independenţei. Un succes însemnat în această direcţie îl constituie şi recentele alegeri în cadrul cărora cele două puternice partide africane anticolonialiste — Kanu (Uniunea Naţională Africană din Kenya) şi Kadu (Uniunea Democratică Africană din Kenya) — au obţinut un număr mare de locuri în Adunarea Legislativă. Faptul că — după cum a subliniat unul dintre liderii partidului Kanu — „imperialiştii englezi au aţîţat dezbinările dintre triburi, iar aliaţii lor americani au finanţat ziarele reacţionare, pentru a speria poporul cu stafia comunismului", n-a ajutat la nimic.

Oricît se vor crampona colonialiştii, nu peste multă vreme Kenya va înceta de a mai fi pămîntul lagărelor de concentrare. Aşa cum arăta Kenyatta „nu stă în firea africanului să accepte la nesfîrşit această sclavie".

Între gărduri cu sîrmă ghimpată, dictaţi unii de alţii, obligaţi să stea nemişcaţi în aceeaşi poziţie... iată viaţa de infern a negrilor în lagărele din Kenya.

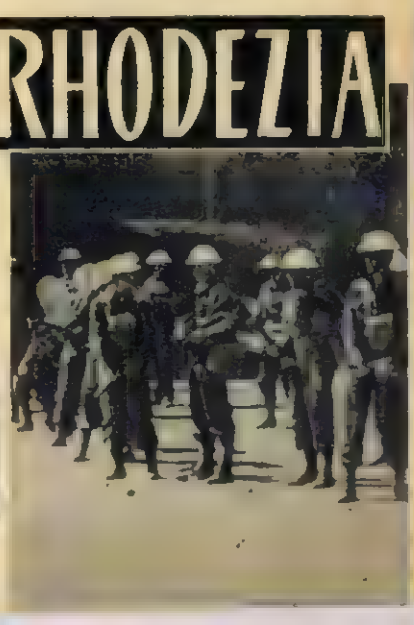

NYASSALAND

Imagine obișnuită în Nyassaland. Și aci teroarea colonialistă încearcă zadarnic să înăbușe năzuința de libertate a populației.

„Federația" bogăților și a mizeriei

În paginile întunecatei istorii a colonialismului au rămas întipărite o serie de nume de așa-ziși exploratori. În rîndul acestora se numără și Cecil Rhodes, care și-a făcut apariția în Africa în a doua jumătate a secolului trecut. Rhodes a cucerit pentru Anglia, Colonia Capului. Prin contopirea acesteia și a Natalului pe de o parte, cu fostele republici bure Transvaal și Orange, pe de altă parte, s-a format apoi Uniunea Sud-Africană. După ce, prin violență și înșelăciune, a pus mîna pe minele de aur și diamante de aci, Rhodes și-a întors privirile spre nord. Din cele ce auzise despre țara matabelilor, de dincolo de fluviul Limpopo, cel mai mult i se întipărise în minte faptul că acolo se găseau mari bogății ale subsolului. În luptele de pe rîul Imhebesi, în 1889, eroismul matabelilor n-a putut face față cotropitorilor englezi și celei mai teribile arme din vremea aceea: mitraliera Maxim... Teritoriile cucerite de Rhodes au fost botezate după propriul lui nume: Rhodezia de Sud și cea de Nord. Apoi a venit rîndul cotropirii Nyassalandului, iar în 1893 — tot cu ajutorul mitralierei Maxim — a Ugandei.

Muncă forțată

Sîngeroasele victorii ale lui Rhodes au adus bogății fabuloase cîtorva magnați din Anglia. Pentru milioanele de africani acestea au însemnat însă suferințe de nedescris, opresiuni și o cumplită mizerie. Colonialiștii englezi au început și aici cu prădarea pămînturilor băștinașilor. Prin legea din 1930 „cu privire la împărțirea proporțională a pămîntului", 215.000 fermieri europeni au primit 24.000.000 hectare de pămînt fertil, în timp ce celor peste 2.000.000 africani nu li s-au lăsat decît 15.000.000 ha, în regiunile sterpe, supuse eroziunilor.

Amenințarea foametei i-a transformat pe mulți africani în mînă de lucru ieftină pentru exploatările miniere. În acest timp comorile din subsolul acestor colonii se scurg în seifurile capitaliștilor. *„Ceea ce rămîne pentru muncitorii africani și pentru finanțele africane* — arată scriitoarea Rita Hinden — *sînt firimiturile de la masa bogatului*". Iar, după cum rezultă dintr-un raport întocmit de „Comisia pentru problemele populației africane de la orașe" pe anul 1958, „circa 78% din africanii de la orașe trăiesc în mizerie".

Manevre colonialiste

Instaurîndu-și dominația deplină în Rhodezia, monopolurile engleze lasă guvernarea internă a acestei colonii pe seama... coloniștilor europeni. Cît privește pe negri, aceștia au aceleași drepturi... ca și în rasista Uniune Sud-Africană. „Africanii — arată deputatul englez John Stonehouse, cunoscător al stărilor de lucruri din Rhodezia — nu pot folosi autobuzele care circulă în orașe, nu au dreptul să frecventeze cinematografele și restaurantele... La bănci și la oficiile poștale există ghișee speciale pentru africani". Colonialiștii englezi vor nu numai să mențină această situație, ci s-o și extindă. Astfel, în anul 1953, împotriva voinței africanilor, Anglia a unit Rhodezia de Sud cu cea de Nord și cu Nyassalandul într-o federație. Prin această manevră colonialiștii englezi încercau să-și extindă dominația pe care o exercitau în Rhodezia de Sud, unde erau relativ mai numeroși, și asupra Rhodeziei de Nord, dar mai ales asupra Nyassalandului unde poziția europenilor era oarecum mai slabă (aci trăiesc doar cîteva mii de englezi). Timp de șase ani colonialiștii au folosit tot felul de mijloace pentru a-i „convinge" pe africani să se împace cu existența Federației și să accepte transformarea ei în dominion. Aceste calcule au dat însă greș. Patrioții din aceste țări vor independență și nu statut de dominion. Văzînd că uneltirile lor dau greș, colonialiștii au recurs la o nouă manevră, anunțînd la începutul anului 1959 descoperirea unui „complot" al africanilor, ceea

În Rhodezia domnește „liniștea" colonialistă. ↓

ce a servit drept pretext pentru un nou val de teroare; au fost arestați toți conducătorii africani din cele trei teritorii și sute dintre aceștia zac și azi în închisori, cu toate că, între timp, o comisie oficială a constatat că în realitate n-a fost vorba de nici un fel de complot.

Cramponîndu-se de pozițiile lor în această parte a Africii, proprietarii din Londra ai minelor din Rhodezia încearcă să dea diferite „explicații" opoziției lor înverșunate împotriva cererii justificate a popoarelor aflate încă sub dominație colonială, de a li se recunoaște dreptul la independență. Argumentul clasic este că, pasămite, aceste popoare nu sînt îndeajuns de „coapte" pentru a se conduce singure. Un alt argument se leagă de „complexitatea problemelor naționale". În realitate însă este vorba de altceva. Spre deosebire de alte foste colonii engleze din vestul Africii, la a căror independență colonialiștii englezi au consimțit în ultima vreme, în „federația" constituită de cele două Rhodezii și Nyassaland investițiile de capital britanic s-au concentrat nu numai în sfera comerțului, ci au acaparat toate pozițiile economice cheie. Colonialiștii englezi dețin monopolul în industria minieră, în industria ușoară, în transporturi, în plantații. La aceasta se adaugă numărul relativ mare de europeni stabiliți aci și în mîna cărora se află toate privilegiile. Constituind un grup compact și deținînd poziții puternice, ei reprezintă baza internă a colonialismului britanic în aceste colonii britanice.

Nici manevrele, nici teroarea...

De altfel acest fapt s-a vădit cu deosebită claritate recent, cu prilejul tratativelor pentru revizuirea Constituției Federației Rhodezia-Nyassaland, cînd guvernul rasist al lui Roy Welensky s-a demascat ca adversar chiar și al celor mai neînsemnate măsuri care urmăresc participarea mai largă a populației africane la treburile publice. Această situație este de altfel recunoscută, mai pe ocolite, în relatarea ziaristului francez Alfred Fabre-Luce — publicată în „Le Monde" — despre călătoria sa în coloniile engleze Kenya și Federația Rhodezia-Nyassaland. Referindu-se la perspectiva unor eventuale alegeri în Federație, Fabre-Luce scrie: „Negrii nu vor accepta niciodată ca soarta lor să fie reglementată prin alegeri făcute în cadrul actualului regim, căci aceasta ar însemna practic numai consultarea albilor. Chiar în sud ei (negrii — n.tr.) au conștiința de a constitui majoritatea..."

În ciuda manevrelor și terorii colonialiștilor englezi și complicelui lor Welensky, lupta pentru independență a popoarelor din Federație se intensifică. *„Situația ce s-a creat* — scria „New York Herald Tribune" la 25 februarie 1961 — *seamănă cu cea din Algeria, cu singura deosebire că... deocamdată în Federație încă nu a izbucnit un război civil"*.

Un nou vulcan african e gata să erupă...

„Crahul total al colonialismului este inevitabil. Prăbușirea sistemului de robie colonială sub presiunea mișcării de eliberare națională este, ca importanță istorică, al doilea fenomen după formarea sistemului mondial socialist".

(Din Declarația Consfătuirii de la Moscova a reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești — noiembrie 1960).

Bate ceasul libertății

Perspectiva sfîrșitului dominației lor îi înspăimîntă de moarte pe colonialiști. „Nu ne-am îngrozi dacă am afla că milioane de sclavi de-ai noștri, sleiți de foame, au hotărît să se culce liniștiți și să moară. Ne îngrozește însă pedeapsa divină ce ne așteaptă pentru acești oameni care dormitează încă... Pedeapsa devine reală cînd oamenii se arată gata de acțiune". Aceste cuvinte au fost scrise încă în 1843 de englezul Robert Seeley. Pentru a împiedica popoarele înrobite să se ridice la luptă, colonialiștii au folosit deopotrivă și teroarea, și viclenia. Poți ucide oameni, poți cumpăra cîteva marionete, dar nu poți ucide voința de libertate a popoare întregi. Continentul care pe vremea lui Robert Seeley dormea s-a trezit însă și a devenit în zilele noastre un vulcan în plină erupție. Popoarele continentului negru luptă cu toate forțele lor pentru ca „petele negre", ultimele urme ale rușinosului sistem colonialist, să dispară de pe harta Africii.

Ele luptă și apropie clipa cînd „Africa liberă și independentă, liberă să-și mobilizeze resursele umane și materiale, liberă să reînvie cultura și civilizația sa, va putea să ofere multe lumii" — cum scrie ziarul „Uganda Renaissance". „Economia mondială va fi îmbogățită atunci cînd, pe baza muncii libere și a colaborării de bunăvoie cu restul lumii, țările Africii vor putea să-și exploateze zăcămintele de petrol din Sahara, cele de cupru și uraniu din Rhodezia și Congo, să cultive cafea și bumbac în Kenya și Uganda".

În avangarda acestei mari mișcări de eliberare a zilelor noastre pășește tînăra clasă muncitoare africană. Efectivul exact al clasei muncitoare africane nu este cunoscut. Potrivit unor date aproximative, există azi în Africa 10-11 milioane muncitori, dintre care în Rhodezia de Sud 260.000, în Nyassaland 111.000, în Tanganica 440.000, în Kenya 360.000, în Uganda 224.000, în Zanzibar 110.000, în Gambia 5.400, în Ruanda-Urundi 110.000, în Angola 800.000, în Mozambic 110.000.

Popoarele din Africa consideră lupta lor pentru independență, libertate și unitate ca o parte integrantă a luptei întregii omeniri progresiste pentru pace, democrație și dreptate socială. Tocmai de aceea ele au de partea lor simpatia și sprijinul opiniei publice mondiale.

Marea bătălie istorică ce se desfășoară în Africa între colonialism și popoarele care luptă pentru scuturarea jugului colonial nu poate avea decît un singur sfîrșit: eliberarea Africii de sub dominația imperialistă.

„Nu va fi pace fără Kenyatta!" Poporul din Kenya cere eliberarea neîntîrziată a conducătorului mișcării pentru independență.

RĂSPUNSURI LA O ANCHETĂ

CUM SĂ ARATE BUCUREŞTIUL?

Fotografii de Elena GHERA

Primul ecou la ancheta „Cum să arate oraşele noastre" ne vine din partea lui Gheorghe Lăiniceanu, lăcătuş în secţia oţelărie a Atelierelor Griviţa Roşie (unul dintre primii membri ai cercului de artă plastică de la „Clubul Griviţa Roşie", actualmente responsabilul acestui cerc).

„Aş dori să mă refer în primul rînd la problema gazetelor de stradă — spune Gheorghe Lăiniceanu. Mă opresc adesea în dreptul gazetei de pe strada mea — sau al altora din alte cartiere. Articolele sînt de multe ori interesante, dar înfăţişarea plastică a gazetelor lasă de dorit. Cum putem îmbunătăţi aspectul lor grafic? Iată ce propun: o colaborare în acest sens a artiştilor plastici amatori din raion cu responsabilii acestor gazete. Noi, artiştii plastici amatori, am putea furniza tot materialul ilustrativ: portrete de fruntaşi, caricaturi, schiţe, peisaje urbane, chiar fotomontaje. În felul acesta, cred că gazetele de stradă vor deveni mai interesante, mai aproape de viaţă şi de artă, iar noi, artiştii amatori, am avea prilejul să „expunem" foarte des în această mică expoziţie permanentă.

Acum, o altă problemă. Cînd mă întorc de la serviciu şi cobor în staţia Sebastian (pe linia tramvaiului 15) am în faţa ochilor un bloc construit de curînd. Şi alături de el... un loc viran, un maidan neplăcut la vedere. Mă gîndesc la copiii noştri: oare asemenea spaţii n-ar putea fi imediat transformate în solarii? Chiar dacă pe acest loc ar urma să se ridice în curînd un nou bloc. Pînă atunci, copiii ar avea la dispoziţie un loc agreabil de joacă. Un prieten, mecanic, mi-a explicat că se pot construi, cu cheltuieli puţine, turbine din material plastic, care să formeze în fiecare asemenea solariu o mică fîntînă arteziană. Ar fi un punct de atracţie, un centru peisagistic şi un mijloc de a purifica şi umezi aerul în zilele calde de vară... Şi pentru că veni' vorba despre blocul din staţia Sebastian, aş mai adăuga că nu-mi prea place coloritul său; faţada e zugrăvită crem, iar balcoanele în culoare mai deschisă... E întocmai ca o femeie care şi-ar fi pudrat numai nasul cu pudră albă. Din cauza acestei inversări de tonuri, balcoanele ies cu putere în evidenţă, rupînd linia faţadei. E o greşeală care strică armonia coloristică a străzii.

Iată însă un alt exemplu, care mi se pare pozitiv: pe calea Griviţei, aproape de podul Grand, iese în evidenţă faţada unui bloc nou, într-un joc de roz şi alb obţinut prin alternarea de cărămidă aparentă şi tencuială. Asemenea realizări ne feresc de primejdia monotoniei şi încîntă ochiul".

★

Sculptoriţa Zoe Băicoianu ţine să-şi spună şi ea părerea în problema înfrumuseţării Capitalei noastre:

„E firesc ca eu să privesc lucrurile prin prisma sculptorului, aşa că acest punct de vedere îl voi exprima. Un oraş e frumos şi prin monumentele sale. Dar pentru ca aceste monumente să-l împodobească cu adevărat, să-şi dea întreaga lor măsură, ele trebuie să fie bine amplasate. Iată în această privinţă un exemplu pozitiv: „Monumentul Eroilor Patriei" de Marius Butunoiu, din piaţa Academiei Militare Generale. Prezenţa acestui monument aici e ca un accent bine pus, care ne face să simţim şi mai puternic lărgimea, perspectiva acestui frumos colţ al Bucureştiului. Pentru a exemplifica neajunsurile unei amplasări stîngace, mă voi referi intenţionat la o sculptură deosebit de reuşită: e vorba de „Furnalistul" lui Maxim'lian Schulmann. Statuia aceasta, de proporţii mijlocii, a fost amplasată la capătul vastei perspective ce se deschide la intrarea în Parcul de cultură şi odihnă spre lacul Herăstrău. Pe de o parte, prezenţa statuii aci stînjeneşte priveliştea către lac şi Casa Scînteii; pe de altă parte, calităţile ei se pierd, strivite de o prea mare deschidere a orizontului. După părerea mea „Furnalistul" lui Maximilian Schulmann, fiind o statuie lucrată pe două planuri — pentru a fi privită doar din faţă şi nu din toate unghiurile — trebuia aşezată pe fundalul unui frunzar.

Cum putem îmbunătăţi amplasarea monumentelor oraşelor noastre? Să nu lucrăm „în general". Să pornim în proiectarea monumentelor de la cunoaşterea exactă a colţului de ţară pentru care lucrăm. Să strîngem totodată colaborarea între arhitect, urbanist, artist plastic şi arhitectul peisagist.

Avem din ce în ce mai multe parcuri, grădini, colţuri verzi: mă gîndesc bunăoară la cvartalele de blocuri din bulevardul Bucureştii Noi, înconjurate de spaţii verzi (vezi blocurile nr. 15, 17, 19). „Formarea", „modelarea" acestor spaţii verzi nu trebuie lăsată la voia întîmplării, ci încredinţată arhitectului peisagist. Tăierea diversă a acestor mici grădini de bloc, înfrumuseţarea lor cu mici alei, havuzuri, busturi sau mici monumente vor da caracter şi varietate acestui plăcut cartier".

① Iată cît de bine e amplasat „Monumentul Eroilor Patriei" în Piaţa Academiei Militare Generale. Prezenţa acestui monument aici ne face să simţim şi mai puternic lărgimea, perspectiva acestui frumos colţ al Bucureştiului.

② În fotografie nu se vede decît silueta elegantă a blocului de peste drum de staţia Sebastian. Dar armonizarea culorilor faţadei lasă de dorit!

③ Nu e păcat? Lîngă acelaşi bloc modern, de curînd înălţat, un loc viran neplăcut la vedere...

CURIOZITĂȚI

● Un om adult consumă 18.864 litri de aer în 24 de ore.

● Energia calorică pe care toți oamenii de pe glob o elimină cînd se află în stare de repaus se ridică la 6,5 miliarde kilocalorii. Cu asemenea căldură s-ar putea fierbe apa unui fluviu mijlociu.

● Glandele salivare ale unui om adult produc 1.000 de grame de salivă pe zi.

● Rinichiul filtrează zilnic peste 200 litri de sînge.

● Fără hrană un om poate trăi circa 40 de zile. Fără apă el trăiește 6-7 zile. Fără oxigen, numai 5-6 minute.

● Un om consumă anual aproximativ 12 kg de sare. În această cifră intră și sarea din alimente.

● Urechile omului disting sunete cu o frecvență de 16.000 vibrații pe secundă, în timp ce urechile pisicilor disting sunete cu o frecvență de 60.000 vibrații pe secundă.

● În 80 de ani de viață, inima unui om pompează aproximativ 210.240.000 litri de sînge.

● Calculele făcute de specialiști arată că suprafața secretoare a tuturor glandelor sudoripare de pe întreaga piele a omului este de 5 metri pătrați.

Cititorii către cititori

Sîntem sesizați din partea unor cititori că nu au primit răspuns la scrisorile lor. Pentru a evita pe viitor asemenea reclamații, rugăm pe toți cei ce vor să facă schimb de corespondență prin intermediul revistei noastre să ne comunice cu exactitate: numele și pronumele, adresa și instituția unde lucrează sau școala unde învață.

★

Surorile Ana și Saby Fluș, eleve în cl. a XI-a și respectiv a IX-a, Sînnicolaul Mare, str. S.Bărnuțiu nr. 53, regiunea Banat, doresc să corespondeze cu tineri și tinere din țară și să facă schimb de vederi și fotografii ale artiștilor de cinema.

Petcu Rozina, Pitești, str. Florăriei nr. 18, dorește să corespondeze cu tineri și tinere din țară și să facă schimb de vederi.

Petecuță George, Onești, str. Oituz nr. 92, regiunea Bacău, dorește să corespondeze cu filateliști din țară pentru schimb de mărci poștale românești și străine.

Icanaru Helia, elevă cl. a XI-a, Brăila, str. Sebastian nr. 29, dorește să corespondeze pe teme de literatură și să facă schimb de vederi.

Bulic Ion, Bocșa-Română, U.C.M.M.A., regiunea Banat, dorește să facă schimb de vederi și fotografii ale artiștilor de cinema.

LUMINA CĂRȚII

ORIZONTAL: 1) Poet român, cîntăreț al toamnelor ploioase și triste — Poet contemporan, autorul volumului de versuri „Chemări". 2) Tragedie de Racine — „Soarele de...", povestire de P.Pavlenko. 3) Tînăr poet, autorul volumului „La marginea deșertului Gobi" — Autocritică la sfîrșitul cărții — „...Nou", volum de Asztalos Istvan. 4) Această — „Ogoare...", roman de Aurel Mihale — „La... șase", roman de Nicolae Țic. 5) Păsări răpitoare — Cărți oferite. 6) Cal dobrogean — Lac african — Mihail Eminescu. 7) Cel mai recent volum al său de versuri se intitulează „Nu sînt cîntăreț de stele" — Pronume. 8) ...Banuș, autoarea volumului de versuri „Despre pămînt" — Un colț dintr-o pagină — Notă muzicală. 9) Pămînt — O carte ce a văzut lumina tiparului. 10) A decupa — Poezii — Varietate de pește. 11) Dă viață eroilor din piesele de teatru — Mache și Lache din schițele lui Caragiale. 12) „...celor două oceane", roman de scriitorul sovietic G.B. Adamov — „...Ersov", roman de V.S. Kocetov.

VERTICAL: 1) Roman de V. Em. Galan închinat luptei pentru transformarea socialistă a agriculturii — Țară. 2) Anexat — „Venea o ...pe Siret", roman de Mihail Sadoveanu. 3) Răsfoiești dicționarul — Trecuți prin greutăți (fig.). 4) Vas (mold.) — Radu ..., coautor al romanului științifico-fantastic „Drum printre astri" — Riu în Franța. 5) „Uzina...", nuvelă de Alexandru Sahia — Năzuit — Posesiv. 6) Poezie de V. Alecsandri — A crescut mare într-o nuvelă de Nicuță Tănase. 7) Artere — 3,14. 8) Cunosc — „...vie", roman de scriitorul sovietic Vadim Kojevnikov — Măsură agrară. 9) Interjecție din... „Orașul de pe Mureș" — Noroi (tr.) — Autorul volumului „Marinar de frunte". 10) O carte la sfîrșit — „...și pline", roman de Ion Călugăru — „Și-a... pe culme toamna/ Zina melopeelor/ Spaima florilor și Doamna/ Cucurbitaceelor". (G. Topîrceanu). 11) Un volum care iese de sub tipar — Tovarășii de muncă din „Minerii din Maramureș", poem de Dan Deșliu. 12) Roman de Emil Zola — Producții literare și artistice.

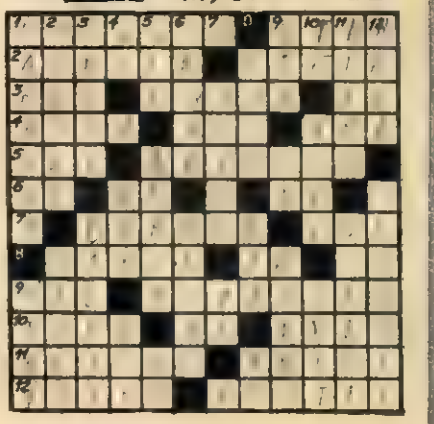

Dezlegarea jocului „METEOROLOGICĂ" apărut în nr. trecut

1) Precipitații. 8) Lapovița — Uda. 9) Uz — Laiă — Ins. 4) Vapori — Noe — F. 5) I — Ra — Scinteie. 6) Agent — Um — Err. 7) Lisa — Urbe — A. 8) Asi — Arcuit — U. 9) Cumulus — Ars. 10) Mana — Abiotic. 11) Înec — E — Rima. 12) Ți — Întunecat.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (IV)

Latura educativă a filateliei

La început mărcile poștale, neurmărind alt scop decît simplificarea sistemului de percepere a taxei de corespondență, purtau ca tipar, în afara valorii de francare, doar stema țării sau efigia regelui, împăratului sau domnitorului respectiv. Filateliștii au fost aceia care, prin publicațiile lor și prin scrisorile adresate direct organizațiilor poștale, au cerut să se imprime pe mărci și alte imagini mai interesante, după cum tot ei au fost cei care au sugerat tipărirea mărcilor jubiliare sau comemorative — care să consemneze anumite evenimente importante din viața popoarelor — precum și introducerea unor tematici tratate în serie. Treaba n-a mers prea ușor, deoarece s-a lovit de ambiția capetelor încoronate, care se considerau singurele îndreptățite să figureze pe vignetele poștale. Totuși, în cele din urmă, ambiția aceasta a fost înfrîntă de voința filateliștilor, care au mers uneori pînă la a sabota emisiunile țărilor ce se limitau la uniformitatea efigiilor sau a stemelor. Printre primele emisiuni novatoare în acest sens, trebuie reținute cea a S.U.A., închinată celui de-al 4-lea centenar al descoperirii Americii (1893), dar mai ales cea a Greciei, închinată primei Olimpiade moderne (1896); această emisiune are 8 valori, fiecare din ele reprezentînd cîte un joc olimpic.

Patru mărci din prima emisiune consacrată olimpiadelor.

Astfel au început să apară pe mărcile poștale imagini variate și interesante, reprezentînd atît evenimentele istorice sau trăsăturile etnografice ale popoarelor, cît și caracteristici geografice, arhitecturale, artistice, științifice, sportive etc. — mergînd pînă la fauna și flora fiecărei țări. În locul efigiilor monotone și neinteresante au apărut portrete ale unor oameni deveniți celebri prin munca și creația lor, au apărut monumente, peisaje reprezentative, reproduceri după opere de artă, avioane cu piloți eroi, sportivi care au cucerit trofee memorabile, imagini din expozițiile internaționale etc.

Colecțiile filatelice au devenit astfel un fel de miniaturale enciclopedii ilustrate.

Țara care a desăvîrșit acest rol educativ al colecțiilor filatelice a fost Uniunea Sovietică, ale cărei emisiuni arată, în imagini sugestive, toate etapele mersului societății spre mărețul țel al comunismului — cu eroii, cu luptele, cu izbînzile, cu înfăptuirile minunate ale acestei societăți. În ultimii ani, alături de Uniunea Sovietică și-au adus contribuția lor și celelalte țări din lagărul socialist, făcînd din emisiunile mărcilor poștale un sugestiv element de popularizare a vieții lor noi — fapt pentru care aceste emisiuni sînt solicitate și apreciate de toți filateliștii din lume.

Atît de eficient s-a dovedit a fi rolul educativ al vignetelor poștale, încît în Uniunea Sovietică — și în alte țări, ca Republica Socialistă Cehoslovacă, R.P.Polonă etc. — filatelia figurează ca un auxiliar prețios al cursurilor școlare, mai cu seamă în ce privește unele discipline ca istoria, geografia, botanica, zoologia.

De altfel nu numai tineretul poate trage foloase de pe urma filateliei. Omul matur, la rîndul lui, poate învăța multe lucruri. Iată ce scria, cu ani în urmă, poetul Emil Isac:

„Privind colecția de timbre a soției mele, simt cum se adună în cartea tăcută popoarele și-și schimbă cuvintele, se recunosc, se agită, se recomandă... Și defilează pe paginile colecției de timbre trecutul Europei, al Asiei, al Americii, al Australiei. Se desprind poduri fantastice, cascade, păduri virgine, mateloți, nave, eroi, savanți, artiști... Filatelie, teatru tăcut și liliputan al istoriei și al civilizației — prietenoasă mînă care se apropie de fruntea chinuită a fratelui meu din America, Australia, Africa. Filatelie, anticameră a iubirii, a unei lumi mari, frumoase, a unei urîase înfrățiri a oamenilor, a neamurilor..."

TAINA BÎMBURILOR DIN STEPĂ

De vechiul Sarai, prima capitală a Hoardei de Aur, am auzit din lecțiile de istorie. Se știe că orașul Sarai era așezat pe malurile Ahtubei (azi teritoriu al regiunii Astrahan din U.R.S.S.). Resturile populației Sarai-ului, nimicite la sfîrșitul secolului al XIV-lea de Tamerlan, sînt îngropate sub dîmburile stepei. Descrierile găsite în arhive au indicat istoricilor că Sarai era un oraș foarte mare, cu palate și moschei, canale și conducte de apă. Totuși în istoria lui mai rămăseseră încă multe taine, de a căror elucidare trebuiau să se ocupe arheologii.

Săpăturile arheologice pe locurile unde se presupune că a ființat în trecut orașul Sarai au fost începute încă din secolul al XIX-lea. În prezent se fac săpături în dîmburile stepei. Au și fost descoperite trei case de locuit. Una din ele — o clădire mare de cărămidă — are o sobă cu un coș orizontal, ce trece pe sub podea. Asemenea coșuri — folosite pentru încălzirea podelei — au mai fost găsite și în vechile orașe asiatice.

Numărul mare de monede ale Hoardei de Aur găsite cu prilejul acestor săpături, precum și altele din Europa occidentală indică istoricilor largile legături comerciale ale populației acestui oraș.

POȘTA REDACȚIEI

FLORAN DUMITRU — Cralova. *Este inexact că în fața unei primejdii struțul își ascunde capul în nisip. Dimpotrivă, la cel mai mic zgomot, struțul își înalță capul în direcția din care vine acel zgomot și, dacă simte un pericol, o ia la fugă. Struțul nu zboară, deoarece aripile cu care e înzestrat sînt atît de mici față de corpul lui (care ajunge să cîntărească pînă la 100 kg), încît nu-i pot ajuta deloc la executarea anumitor viraje în timpul fugii. El fuge totuși foarte iute, atingînd uneori viteza de 100 km pe oră. Astfel el reușește să scape de urmărirea vînătorilor. Cît despre mărimea unui ou de struț — ca să vă dăm o imagine plastică, vă vom spune că echivalează cam cu 24 de ouă de găină.*

TĂBĂRAȘ VASILE — Lugoj. *„Popoarele mării", despre care ați auzit că au existat în antichitate, nu erau compuse din eroi legendari care trăiau în mare — cum presupuneți dv. — ci au fost niște triburi de pe coastele apusene ale Asiei Mici. Le-au numit „popoarele mării" egiptenii, care de altfel au fost și singurii ce au reușit în încercarea lor de înaintare spre sud. Aceste triburi și-au avut perioada lor de cuceriri și înflorire prin secolul al XIII-lea înaintea erei noastre. În schimb, povestirea despre războiul Troiei, deși după părerea unor cercetători ar fi bazată pe unele fapte istorice, este în mare măsură un produs al imaginației. În orice caz, pe locul unde a existat Troia, s-au descoperit urmele a cel puțin nouă așezări diferite care s-au succedat în timp — toate purtînd numele de Troia (vezi „Istoria Universală" vol. I).*

FARKAȘ GYULA — Tg. Mureș. *Calitățile terapeutice ale izvoarelor de la Borsec sînt cunoscute încă din secolul al XVIII-lea. Un profesor austriac, dr. Krantz, menționează într-o broșură tipărită în anul 1770 că apele minerale aduse de la Borsec erau foarte apreciate atît la Viena, cît și la Pesta. Cei ce exploatau aceste surse de ape minerale au menținut însă instalațiile de captare și îmbuteliere la un nivel rudimentar. Abia după naționalizarea acestor bunuri, s-a procedat la mărirea capacității de captare și la modernizarea stabilimentelor balneare.*

PĂNOIU VALERICA — Buzău. *Apariția monedei datează din secolul al VII-lea înaintea erei noastre. Unitatea de valoare era constituită pînă atunci din marfă, de foarte multe ori din vite. Deși, de-a lungul veacurilor, diferiți domnitori au bătut monedă, despre un sistem monetar propriu nu se poate vorbi în țara noastră decît de la 1 ianuarie 1868. Tranzacțiile comerciale se încheiau pînă atunci pe bază de semne monetare aduse din alte țări (în special din Austria și Turcia). Se înțelățeniseră într-adevăr în Moldova și în Muntenia „piastrul" și „paraua", ca unități monetare, dar acestea nu existau în realitate, ci serveau numai ca unități de socoteli. Așa că, la încheierea socotelilor, poporul își vedea produsele muncii lui evaluate la nimica toată față de moneda reală (străină). Prima unitate monetară reală a noastră a fost leul determinat din 5 gr de argint și împărțit în 100 de bani.*

SPORT

La ploaia de goluri din etapa trecută (12 numai la București) echipa Progresul a contribuit și ea cu șase, administrate studenților timișoreni.

Rugbiștii militari au stabilit scorul etapei, învingînd pe dinamoviști cu 22 la 3. →

Fotografii de Dan BÎRLĂDEANU

ÎNCĂ UN CENTIMETRU...

.. un prețios centimetru cu care campioana noastră mondială și olimpică, Iolanda Balaș, și-a corectat uimitoarele ei performanțe la săritura în înălțime.

Campionatele mondiale de tenis de masă pe 1961 desfășurate la Pekin ne-au adus o mare satisfacție: titlul de campioni mondiali la dublu fete, cucerit de compatriotele noastre Maria Alexandru și Geta Pitică.

Procesul călăului Eichmann

Cu cîteva ore înainte de începerea procesului, ucigașului a 6 milioane de ființe nevinovate i s-a făcut un consult medical. Ascultată la stetoscop, inima lui Eichmann, care n-a tresărit atunci cînd ei a semnat ordinul de transformare în săpun a victimelor sale, continuă și astăzi — impenetrabilă la cea mai mică undă de remușcare — să bată normal, regulat...

Fostul șef și organizator al serviciului pentru „soluționarea finală a problemei evreiești prin exterminare" a ascultat cu indiferență actul de acuzare. Auschwitz... Maidanek... Camerele de gazare... Cyclon B... Copii, bătrîni, adulți... Milioane de oameni topiți în cuptoarele construite încă din 1937 de firma „Topf&Sohn" din Erfurt...

Pare indiferent ucigașul. De ce? Ce mai speră el în fața uluitoarelor și zdrobitoarelor probe care-i dovedesc monstruoasa vinovăție? Clădirea tribunalului din Ierusalim este strașnic păzită. În boxa de plexiglas încasabil este încadrat de doi oameni din gardă. Nu dau rezultate nici chițibușurile avocățești ale juristului nazist Servatius, care încearcă să jongleze cu noțiunile de „vinovat" și „responsabil". Vinovată ar fi, chipurile, doar entitatea... celui de-al treilea Reich dispărut, iar „responsabilitatea" ar apăsa pe umerii lui Eichmann în aceeași măsură în care ea apasă asupra mecanicilor trenurilor care au transportat victimele în lagărele morții.

De ce se arată atît de cinic călăul vinovat de genocid? El știe că, deși cel de-al treilea Reich s-a prăbușit, mulți dintre exponenții lui se află azi în viață și dețin funcții de răspundere la Bonn și în N.A.T.O., ca Hans Globke bunăoară, mîna dreaptă a lui Adenauer, ca dr. Hans Seebohm, ministrul vest-german al Comunicațiilor, sau ca Adolf Heusinger, președintele Comitetului militar permanent al N.A.T.O., și ca alți alți foști colaboratori direcți și permanenți de-ai acuzatului aflat în cușcă. De la complicii săi așteaptă călăul salvarea.

Procesul lui Eichmann continuă. Condamnarea lui nu va putea stinge procesul asasinilor încă liberi și în posturi de conducere în R.F.G., proces care în conștiința omenirii își are dată de mult sentința.

Maria ARSENE

Călăul Eichmann în cușca de sticlă. →

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII — Căsuța Poștală: 3507 of. 33, Tel. 17 60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

JOS MÎINILE DE PE CUBA!

Laolaltă cu toate forțele iubitoare de pace din lumea întreagă, poporul nostru a înfierat agresiunea imperialistă împotriva Cubei, manifestîndu-și solidaritatea cu lupta dreaptă a poporului cuban pentru apărarea libertății și independenței patriei sale. În fotografie: un aspect de la marele miting de protest al tineretului și studenților din Capitală, împotriva atacării Cubei de către mercenarii imperialiști.

05
I

Bibl. Rep.

Ei! Muncitorilor!
A voastră e ziua măreață.
.....
Răsare azi pretutindeni
O nouă viață.

Mihai BENIUC

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 17 (309) — 29 aprilie 1961

CA FRAȚI

Expresie a relațiilor strînse, de nezdruncinat, romîno-polone, vizita în Polonia frățească a delegației de partid și guvernamentale a R. P. Romîne condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, s-a transformat într-o nouă și puternică manifestare a prieteniei trainice care leagă cele două popoare, strîns unite în marea familie a țărilor socialiste. Pretutindeni — în gara centrală din Varșovia, în ziua sosirii în capitala R. P. Polone, la Palatul Științei și Culturii, în Piața Orașului Vechi (Stare Miasto), la uzina „Huta Warszawa", de-a lungul magistralei Est-Vest, precum și în timpul călătoriei prin diferite localități din țara prietenă — solii poporului nostru au fost întîmpinați cu dragoste și entuziasm de oamenii muncii din R. P. Polonă.

1 La sosirea în gara din Varșovia.

2 La Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez.

3 Muncitorii uzinei „Huta Warszawa" oferă flori tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej.

4 În piața gării din capitala R. P. Polone, nenumărați varșovieni s-au adunat să salute pe solii iubiți ai poporului romîn.

5 Cu căldură și entuziasm au întîmpinat locuitorii Varșoviei pe înalții oaspeți romîni.

ȘI BUNI TOVARĂȘI !

2

3

Pe front larg

IMAGINI DIN ÎNTRECEREA ÎN CINSTEA ANIVERSĂRII PARTIDULUI

25 februarie 1961. Ca în fiecare dimineață, pe poarta uzinelor „Grigore Preoteasa" din București, a intrat atunci ziarul. În jurul lui s-au adunat muncitorii, tehnicienii, inginerii, adică cei chemați de partid la întrecerea pentru produse de calitate. Răspunzînd chemării Comitetului Central al Partidului, muncitorii din întreaga țară au pornit întrecerea socialistă în cinstea aniversării partidului.

Zilele acestei primăveri cunosc efervescența marii întreceri socialiste desfășurate în cinstea aniversării a 40 de ani de la înființarea Partidului Comunist din Romînia. În întreprinderile din întreaga țară milioane de muncitori, tehnicieni și ingineri lucrează neobosit pe frontul larg al bătăliei pentru produse de înaltă calitate — la nivelul celor mai bune produse de pe piața mondială. Largile posibilități și condiții de care dispune în prezent industria noastră, prin înzestrarea ei cu mașini și utilaje moderne, ca și calificarea și experiența dobîndite în muncă de către muncitori, tehnicieni, ingineri, facilitează îndeplinirea acestei cerințe de cea mai mare importanță pentru propășirea țării. Marea întrecere a cuprins și pe oamenii muncii din agricultură — lucrători din G.A.S., S.M.T. și țărani colectiviști — care luptă pentru a da cantități sporite de produse agricole, vegetale și animale.

Ca întotdeauna, cei ce hotărăsc destinele bătăliilor sînt oamenii. Și ei se află acum în plină muncă creatoare. Ei își dăruiesc toată priceperea, dînd frîu liber inițiativelor, căutînd soluțiile tehnice care să ducă la realizarea de produse cu performanțe tehnico-economice ridicate, luînd măsuri corespunzătoare în toate fazele proceselor de fabricație, manifestînd o atenție sporită față de aspectul și prezentarea produselor. Și iată că acum — în preajma zilei de 1 Mai și a aniversării partidului — cele dintîi roade s-au și ivit. Presa, radioul, televiziunea anunță zi de zi că angajamentele luate în februarie au început să fie traduse în fapt.

În cele ce urmează prezentăm cîteva imagini ale marii întreceri pentru calitate, care a cuprins milioane de oameni din patria noastră.

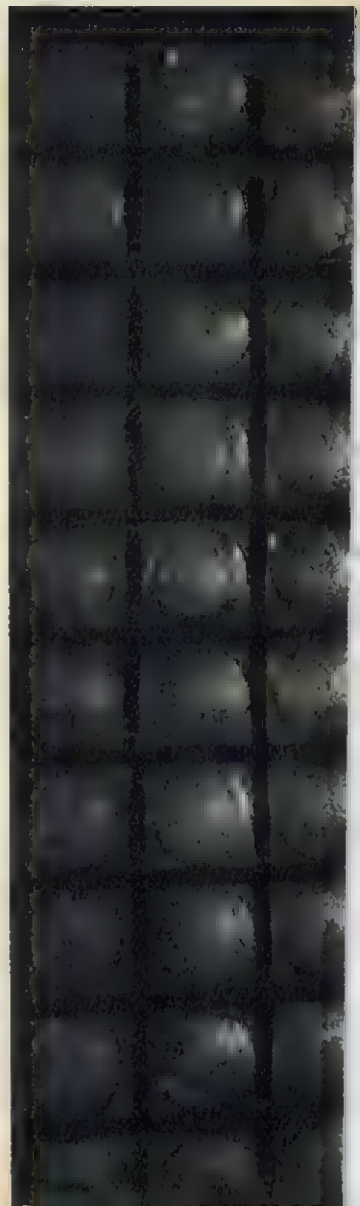

Combinatul siderurgic Reșița. Măsurile luate în vederea generalizării unor procedee moderne de lucru au determinat ridicarea indicilor calitativi. Astfel, noul procedeu de căptușire a maselotelor în sectorul de pregătire și turnare a oțelului a dus la înlăturarea crăpăturilor transversale din lingouri. Modificarea profilurilor unor lingotiere a îmbunătățit calitatea lingourilor pentru șine și a redus rebuturile. În fotografie: hala de montare a motoarelor „Diesel" a Combinatului siderurgic Reșița.

Recepția. Ultima verificare a calității unor produse ale Întreprinderii de utilaje din București.

Utemistul Alexandru Craia de la „Electromotor" din Timișoara, lucrînd la această mașină electronică de copiat arborii, care execută lucrări de mare precizie, contribuie la ridicarea calității motoarelor electrice executate aci.

Directivele partidului cheamă gospodăriile agricole de stat să sporească cantităţile de îngrăşăminte naturale şi minerale încorporate în sol pe terenurile ce urmează a fi însămînţate. Urmînd acest îndemn, unele gospodării agricole de stat au folosit în acest scop aviaţia utilitară. În fotografie: se încarcă în avion azotat de amoniu ce va fi împrăştiat pe ogoarele G.A.S. Roşeţi, regiunea Bucureşti.

Pe şantierul de blocuri din prefabricate mari de pe b-dul Pieptănari din Capitală, sudorii în frunte cu comuniştii dau lupta pentru lucru de bună calitate.

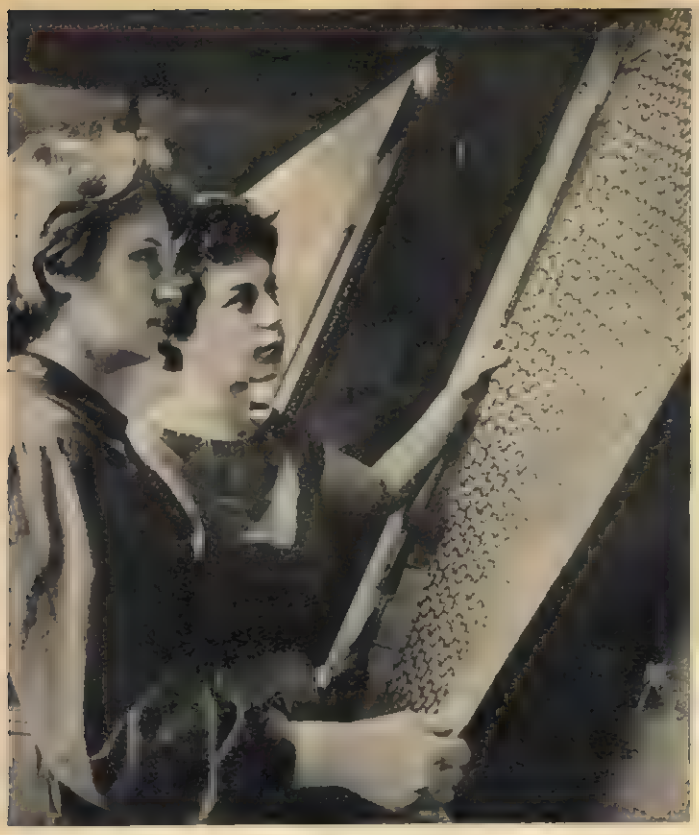

Calitate... calitate... calitate. Ca pretutindeni, cuvîntul acesta poate fi deo auzit și la întreprinderea textilă „Teba" din Arad.

Un indice de calitate a firelor de bumbac este uniformitatea grosimii lor. Mașina la care lucrează fruntașa Ana Măligă de la Uzinele textile Timișoara este un laminor care asigură în bună măsură uniformitatea viitorului fir de bumbac.

Oul

— schiță —
de Eugen BARBU

Pe nenea Sofronie îl cunosc de mult, de cînd lucra la *Saturn*, deasupra gurii gropii. A dus-o greu multă vreme, deși se spunea despre el că e în stare să-l judece și pe dracu' și să-l scoată dator. Nu ne-am văzut de 20 de ani, de pe vremea cînd mă învăța să deosebesc pe maidan osul iepurelui de sita zinelor și iarba datului de răsfug. Pe vremea aceea era un bărbat trupeș și bun de gură care se lua în colți cu toți. De la dînsul am auzit o vorbă mare, pe vremea foametei cînd scînceam cu toții și ne umflam burta cu prune verzi „oala nu se umple cu vorbe". Pe urmă viața ne-a luat pe apele ei și prin 1954 sau '55 i-am văzut fotografia în ziare.

Bătrînul lucrător bătuse nu știu ce record în producție și primise o medalie. M-am bucurat mult și am vrut să-l caut, dar treburile m-au furat și am uitat o bună vreme de el. Au mai trecut cîțiva ani și într-o dimineață ne-am trezit cu nenea Sofronie bătînd vechile uliți ale mahalalei noastre. Se uita peste garduri la casele noi ale ceferiștilor, măsura din ochi floarea liliacului și trăgea pe nări aerul Cuțaridei.

— Uite-l pe Sofronie — șopteau vecinele noastre.

— A ajuns deputat.

— Ce spui, soro?

— Da, are acasă o ladă de decorații...

Nenea Sofronie se mai împuținase, mai încărunțise, dar tot frumos și aprig! L-am poftit în curte, i-am dat un scaun și ne-am pus pe vorbă sub un nuc bătrîn sub care ascultasem amîndoi pe vremuri domnișorul țipînd.

— Ce-am auzit, ești deputat...

— Sînt.

— Bravo dumitale. De muncit mai muncești?

— Muncesc.

— Te-am văzut în ziar...

— Ei, n-au avut ăia de lucru...

— Mai ții minte povestea Frumușelelor pe care mi-ai spus-o pe-un lipăr de vară?

— Mai țin.

— Sănătos?

— Sănătos, slavă domnului!

— Pe unde mai stai, nene Sofronie?

— Mai bine m-ai întreba pe unde n-am stat? După ce-am plecat de-aici, de la *Saturn*, am găsit o casă amărîtă prin Văcărești. După aia m-am mutat pe malul Dîmboviței. Am mai schimbat ce-am mai schimbat, pînă cînd am căpătat casă. Ieri ne-am mutat, simbătă. Ce halima a fost, să stai s-asculți...

Lui nenea Sofronie atît îi trebuie: să-i dai sfoară la gură, că nu se mai oprește. L-am lăsat să povestească și i-am privit ochii dulci de calindroi și capul albit. Bătrînul păstra peste ani o tinerețe fermecătoare și mi s-a părut că nu trecuse nici o zi de cînd stăteam tot așa și-i ascultam vorbele.

— Acum, că nu ne-am văzut de atîta vreme, n-ai de unde să știi că ne-am înmulțit: pe fața mea cea mare o cunoști?

— Cum să nu. Marioara...

— Ea. S-a măritat acum doi ani cu un meșter de la „23 August", băiat bun, se mai ceartă ei cînd și cînd că nu se poate, dar băiat bun, cum spusei. Au făcut doi copii, să le trăiască, s-a umplut casa ca de iarbă. Crește-i, fă-i mari. La noi, toată lumea la robotească; au dus băieții, că băieți sînt, la cămin. A stat Marioara fără ei un timp, adică îi vedea numai seara, n-a mai răbdat. Tot pe lîngă casă i-a ținut. P-ormă s-a măritat și cea mică. Caută altă locuință mai încăpătoare; am găsit, dar tot n-ajungea. Am trăit cîțiva ani cam înghesuiți. Dar eu nu te plictisesc?

— Nu mă plictisești...

— Am cerut la sfat casă. Știa știau. „Îți dăm—mi-au spus—numai să ai puțină răbdare". Am și avut... Joia de-a trecut numai ce mă pomenesc cu unul de la sfatul popular: „Dumneata ești cutare și cutare?" „Eu sînt!" „Bine. Vino cu mine". „Unde mă duci, omule?" „Haide cu mine c-o să-ți pară bine". Cam știam unde bate el, dar curios ca muierea, nu l-am slăbit: „Că nu mi-oți fi dat casă?" „Ba chiar așa..." Muream s-ajung mai repede. M-a urcat într-o mașină și ce crezi că mi-a arătat: o căsoaie cu balcoane, numai ferestre. „Pe mine să nu mă suiți cine știe unde, că am amețeli și nici scara nu vreau s-o urc toată ziua, bună ziua..." „Nu te urcăm, ne-am gîndit la toate..." A deschis o ușă și mi-a arătat: „Uite, aici e holul, aici e baia, aici sufrageria cu trei uși: o cameră pentru dumneata—că-s văduv, de cînd mă știi—o cameră pentru copii, o cameră pentru fata dumitale cu ginerele"—c-am uitat să-ți spun: cea mică, Silvia, s-a mutat de-acum trei luni cu al ei, tocmai pe la Filaret...

Nenea Sofronie s-a oprit puțin pentru că ostenise. S-a mai uitat în jur la grădină, la pomi, și a oftat ușurel.

— Ce-i?

— Cînd ți-oi spune...Uite cu baie, cu apă fiartă, apă rece, m-am mai obișnuit la gîndul că doar nu mai trăim pe vremea lui Curea Vodă. E bine și cu calorifer, că face căldură și nu mai cari lemne, nu le mai spargi, loc avem acum. Numai că unde să mai cresc eu o găină, o pasăre, s-o aud cum trăiește lîngă mine? ...A, că nu-ți spusei, fiindcă veni vorba de găină... Da, ai timp de snoavele mele?

— Am, nene Sofronie, ia un pahar cu apă...

A luat nenea Sofronie.

— Bună — a zis cu gura pungă sorbind paharul aburit. O să ne luăm și frigider zilele astea. Mobilă am găsit în casă, o s-o achităm în 12 rate, zău dacă mai știu cum am trăit cînd mi-aduc aminte de bordeie, de igrasie, de foame, dar să nu mai vorbim, mai bine să-ți spun despre necazul pe care l-am avut simbătă...

— Ce necaz să ai într-o zi ca asta?

— Uite că am avut. Toate bune, că mutarea n-a fost cine știe ce.

De vreme ce dulapul și patul le-am lăsat la niște neamuri, mi-am strîns lucrurile mai mici, covoare aveam să dormi în ele, tot de la *Mobila*, în rate... Așa că cu cearceafurile mele, ale fetei și cu cîte și mai cîte puse în taxi, c-am luat *Gstaz*, că nu se cuvenea altfel, iată-ne în bloc. Acolo, cînd să intrăm, portarul: „Bine-ați venit!" „Bine v-am găsit!" „Aveți cheia?" „Avem, ce mai întrebi?" „Poftiți..." Am deschis ușa... „Uite, mamă! Avem și bucătărie cu faianță..." „Avem, haide nu vă mai mirați atît, ochii pe copii să nu spargă ceva..." Pînă seara am pus totul la locul lui, că mare treabă nu era. Ne-am mai ciondănit ce ne-am mai ciondănit cu lămpile. Nu, că veioza să o așezăm colea lîngă studio—făcea Marioara. Bărbatu-său: nu, că e mai bine pe noptiera lui că are de învățat seara, că face nu știu ce liceu. Pînă m-am așezat cu gura pe ei: unde vorbesc mulți, merge o moară! Ia mai astîmpărați-vă că tot în studio ați dormit și tot lumină electrică ați avut, uite la ei! Cînd vă uitați la lampă ca la soare nu vă mai ciondăneați atît. Las-o dracu' de veioză, mai bine spune-mi Marioară ce gătești mîine, că e duminică și trebuie să sărbătorim intrarea în casă nouă? Pe cine chemăm, pe cine așteptăm?... S-au potolit. Am făcut socoteala. Gineri-miu l-a adus pe secretarul de partid de la ei cu care e prieten și pe încă unul nelnsurat care lucrează cu ei la matrițe, fii-mea, pe o prietenă a ei din copilărie. Silvia nu putea să vină, era plecată cu bărbatu-său la Tușnad, la băi. Ei, nu e, nu e! Am lăsat vorbă la fabrică că ne-am mutat, să nu bată drumurile de pomană, și am luat-o popește. Niște carne se mai găsea, vin o să cumpere ginerimiu, pahare avem destule, la să faci față o supă de găină înainte și orez fiert pentru gura mea mai delicată...Zis și făcut! Am plecat la piață și m-am tocmit cu niște țărani care vindeau cam scump, pînă la urmă am tîrguit o domnișoară de puicuță, tăcută și cu ochiul ca mărgica. Am adus-o acasă; eu nu tai pasărea, am lăsat-o pe dimineața să găsesc un om pentru treaba asta. Noaptea nu prea am dormit. Copiii au stat pînă la unsprezece în baie, fii-mea tot așternea cearceafurile, eu am dat s-adorm, parcă puteam? Mă tot gîndeam să nu-mi facă găina vreo boacănă, c-o legasem cu o ofoară de calorifer în bucătărie după ce așezasem un coș sub ea să nu murdărească pardoseala. Tot așteptam s-o aud cum cotcodăcește, speriată în loc străin, dar ea, mută, săraca! Îi pusesem apă, mălai ud, avea tot ce-i trebuie. Casa mirosea a var proaspăt și a ulei. Ce bine o să fie la iarnă aici, îmi spuneam, și m-am sculat de două ori să privesc pe geam. Era lună, ca la sărbătoarea Teclelor, se vedea tot cartierul în jur. Numai case cu grădină, numai balcoane, ce mai, centrul orașului! Uite unde-ai ajuns, Sofronie!—mă fericeam. Încă tu, ca tu, că ești bătrîn, dar bine că copiii tăi se bucură, că ei or să trăiască mai mult... M-am uitat la lămpi, m-am uitat la patul cu arcuri, la covoare, nu mai semăna cu odăile în care am locuit eu... Am adormit. A venit duminica, era soare, am deschis ferestrele, am tras aerul dimineții în piept. Toată casa sta-n picioare, cu mic cu mare. Gineri-miu a alergat după gheață, după sifoane, radio aveam mai demult. A venit prînzul. Au sosit oaspeții, i-am poftit înăuntru. Ne-au adus flori, am petrecut, totul a fost bine. Nici n-am știut cînd a venit seara...

— Parcă vorbeai de-un necaz...

— Așa-i, că uitasem! C-a fost și un necaz...

— Spune, nene Sofronie...

— Mă dau jos din pat, cum îți spun, intru în bucătărie; găina cuminte, la locul ei, în coș. Bănse toată apa și mă privea cu un ochi limpede. O iau din coș, cînd mă uit mai bine, îmi făcuse un ou. Acum să nu crezi că mă țin de fleacuri babești, dar mi s-a părut semn bun la casă nouă și o dată mi s-a înmuiat inima. Ea mi-a făcut un ou și eu o dau gîdelui s-o taie! Mai bine nu mai pun carne de pasăre pe limbă decît să ucid ființa asta! Carne aveam cîtă ne trebuia, să facă Marioara mai bine o supă de zarzavat pînă la prînz. Zis și făcut. Las găina la locul ei și îmi spun în minta mea: o s-o cresc; îi fac un coteț în curte, mai încolo. De tăiat nu mai tai găini. Tocmai atunci pică la mine o tovarășe de la raion și-mi spune: „Tii, ce v-am mai căutat! Tocmai astăzi v-ați găsit să vă mutați!" „Nu astăzi, ieri!" „Nu-i nimic, uite despre ce este vorba, trebuie să instalăm un comitet de bloc, dumneata ca deputat trebuie să vii!" Am dat eu să îndrug ceva, nu se putea, sărbătoarea casei, sărbătoare, dar nici pe oameni nu-i putem lăsa așa, mă așteptau. Mi-am pus ceva pe mine și-am plecat, uitînd cu totul de găină. Pe la unu, mă-ntorc, cu gîndul la altele, m-așez la masă, beau un păhărel de țuică în cinstea oaspeților. Intră fii-mea, Marioara, cu oala de supă și cînd am simțit mirosul plăcut de găină, o dată mi s-a făcut rău. „Ce-ai tată?—m-a întrebat gineri-miu—ți-e rău?" „Nu mi-este, dar de ce-ați tăiat găina? Ea ne-a făcut un ou și voi ați tăiat-o..."

Și n-am mai mîncat nimic. Așa a fost.

(Din volumul de schițe și nuvele în pregătire „Prînzul de duminică")

APA DIN PLANETA MARTE

Într-o nouă ipoteză emisă de profesorul Viktor Davidov din Moscova asupra planetei Marte, publicată în „Literatura i Jizn", se presupune că pe această planetă nu există la suprafață bazine cu apă, dar că ar exista oceane și mări „subterane".

Profesorul Davidov susține că întreaga planetă este acoperită de o calotă de gheață foarte groasă și că misterioasele canale care se observă la suprafața ei n-ar fi decît fisuri uriașe în această calotă. În schimb, apa ar exista sub această calotă și sub stratul înghețat al solului, la o adîncime de 500 metri la ecuator și de 2.000 de metri la poli. Existînd apa, înseamnă că e posibilă și viața. Condiții propice pentru înșirarea acestei vieți la suprafață s-ar crea tocmai în regiunile fisurilor, unde se pare că apa temperează asprimea gerurilor ce stăpînesc planeta.

Amatorii de lapte au numit-o lacto... crema. Pe bună dreptate, căci ne aflăm în sala rezervoarelor izoterme, unde e depozitat laptele pasteurizat.

Determinarea procentului de grăsime a laptelui în laboratorul de chimie.

„CALEA LACTEE" automatizată

Un „pasional" consumator de lapte pasteurizat.

Mașina automată de umplere și capsulare a sticlelor.

Pasteurizatoarele din oțel inoxidabil, de fabricație cehoslovacă.

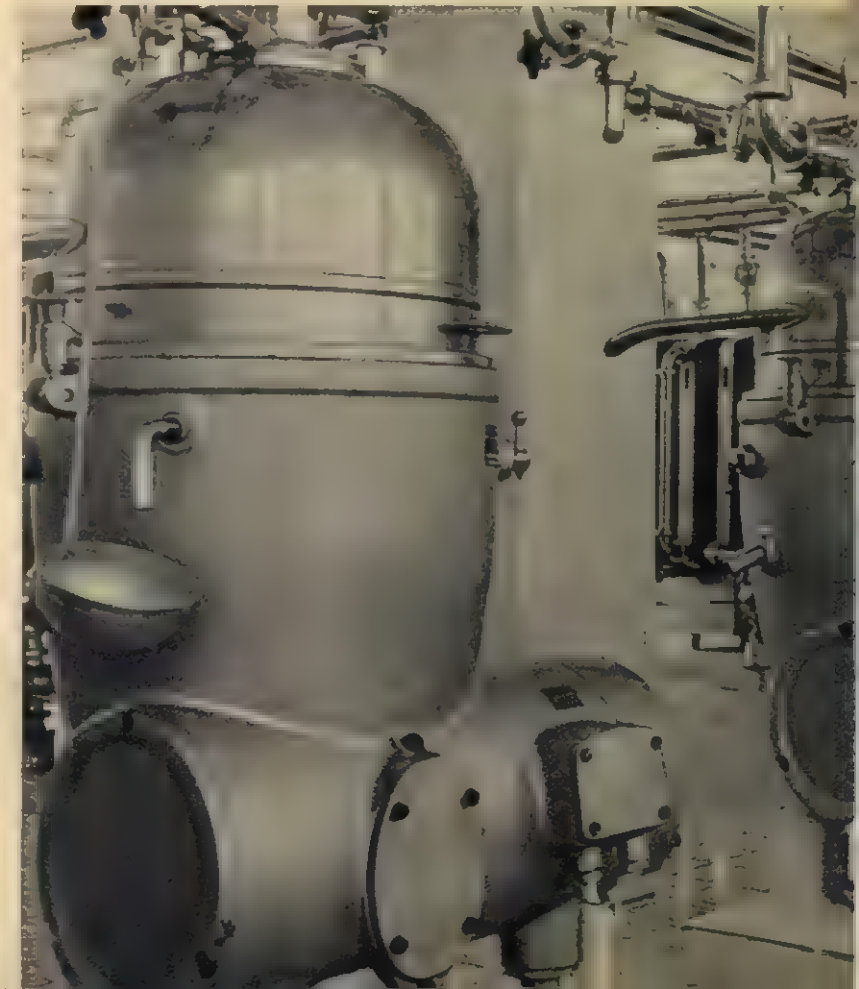

La o margine nouă a Bucureștiului — nouă, pentru că fosta comună Militari a devenit un cartier al orașului — a intrat nu demult în funcțiune un „combinat în alb", o modernă fabrică de produse lactate.

În fiece dimineață, autocisterne albe descarcă în bazinul de recepție al fabricii 300.000 litri de lapte colectat din împrejurimile Capitalei.

În sala de recepție, după ce a fost depozitat în bazine, laptele e trimis pe conductă la secția de pasteurizare, iar bidoanele sînt predate unei mașini automate de spălare.

De aici, din sala de recepție, începe de altfel „calea noastră lactee". Înainte de a fi trimis la pasteurizare, i se fac laptelui diferite probe de laborator: e decolorat și apoi i se stabilesc calitățile; în alt laborator, cu ajutorul unui butirometru, se determină procentul de grăsime.

Ajuns în cea mai importantă secție, aceea de pasteurizare, laptele este trecut imediat la preîncălzire, de aici într-un separator centrifugal care-l curață de impurități, apoi din nou în instalația unde are loc pasteurizarea propriu-zisă, adică o încălzire la 75 de grade și o răcire bruscă la 4 grade. Acum poate fi depozitat în tancurile izoterme. Toată această operație este dirijată de o tînără ingineră, Cornelia Rusu, absolventă din 1958 a Facultății de tehnologia produselor alimentare de la Galați. Un maistru tehnolog și opt muncitori, împărțiți în două schimburi, alcătuiesc tot personalul celei mai importante secții a fabricii. Patru oameni pe schimb și o capacitate de pasteurizare de 67.000 litri pe oră. Aici se pregătește de altfel materia primă pentru toate celelalte secții: brînzărie, untărie, dietetice, înghețată. Sosit pe conductă în secția brînzărie — trebuie spus că pe traseul acestei căi a laptelui nu se vede nicăieri un strop de lapte — laptele e trecut în vasele de coagulare, un fel de ciubere uriașe, unde e încălzit la o temperatură de 28-30 grade, însămînțat cu cultură de fermenți selecționați, amestecați cu chiag și clorură de calciu și, în sfîrșit, lăsat 10-12 ore să se coaguleze. Un dispozitiv special îl fărîmițează și îl distribuie în sedile, adică în niște săculețe de cînepă. În 2-3 ore are loc autopresarea, operație prin care se elimină zerul. Brînza obținută trece într-un malaxor care o omogenizează și o trimite aparatului de porționat automat. E ultimul „supliciu" înainte de a ajunge în rafturile magazinelor „Miorița". Este de ajuns să gustăm din sortimentele fabricii, și acestea sînt foarte numeroase și gustoase — lapte de consum în sticle și bidoane, brînzeturi, unt, smîntînă, frișcă, iaurt, cremă de iaurt, kefir, acidofil, lacto-fruct, înghețată în douăsprezece sorturi — pentru ca să apreciem efortul muncitorilor și tehnicienilor noii fabrici, care își însușesc tehnica cea mai modernă a industriei alimentare.

Calea noastră lactee are punctul terminus la magazinele de desfacere ale fabricii, numite „Miorița". În toiul nopții, autoizotermele albe ies pe poarta fabricii și gonesc către aceste magazine. Dimineața, consumatorii asaltează aparatele dozatoare pentru servit lapte bătut și dulce și-și umplu coșnițele cu pachete conținînd tot felul de produse lactate. În același timp, autocisternele umplu din nou bazinul de recepție. O nouă zi de muncă începe în noua fabrică bucureșteană. Itinerarul automatizat al laptelui începe din nou.

Igor ȘERBU

Fotografii de E. IAROVICI

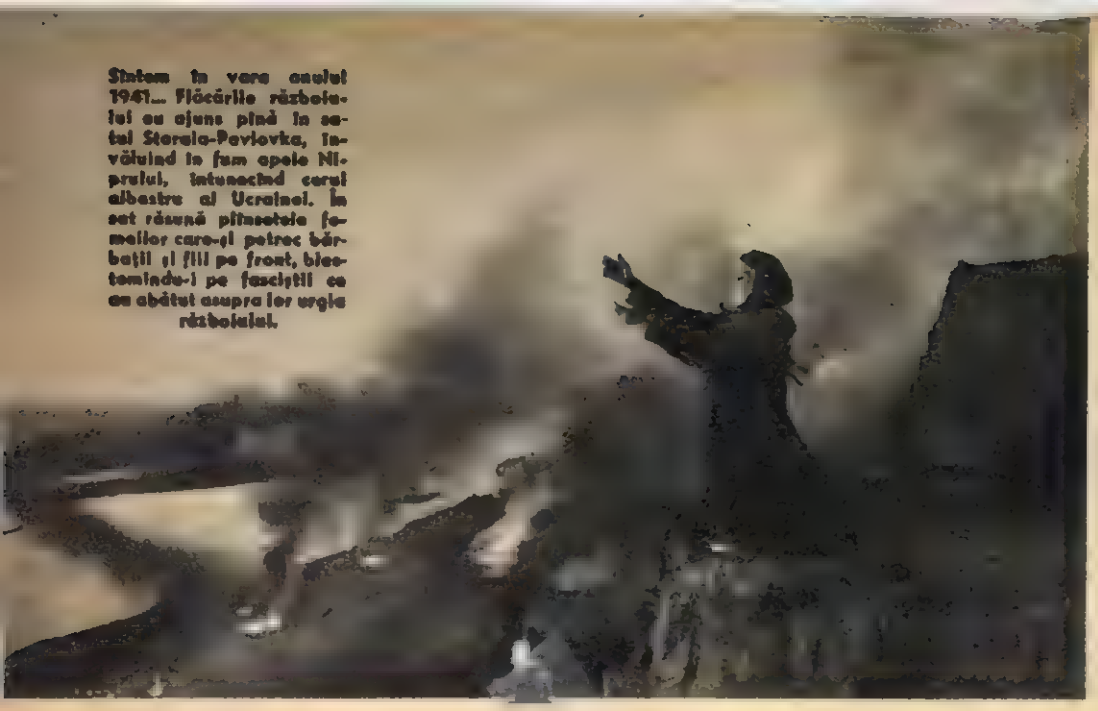

Sîntem în vara anului 1941... Flăcările războiului au ajuns pînă în satul Staraia-Pavlovka, învăluind în fum apele Niprului, întunecînd cerul albastru al Ucrainei. În sat răsună plînsetele femeilor care-și petrec bărbații și fiii pe front, blestemînd-i pe fasciștii ce au abătut asupra lor urgia războiului.

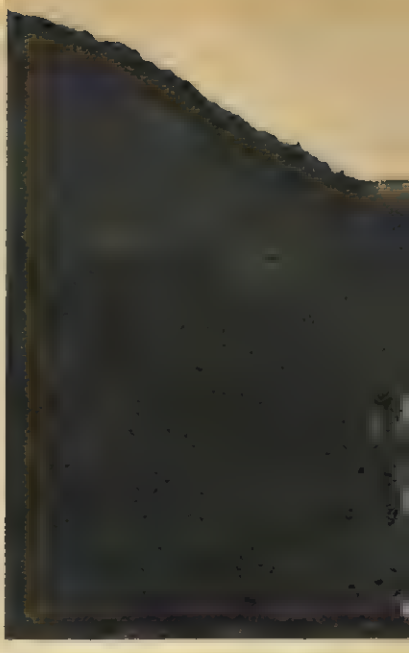

Povestea

După „Poemul mării", iată că un nou scenariu cinematografic al regretatului Al. Dovjenko a văzut lumina ecranului: „Povestea anilor în flăcări". El a fost transpus pe peliculă de regizoarea Iulia Solnțeva, soția artistului, care a dovedit, ca și în cazul „Poemului mării", o adîncă înțelegere a specificului creației lui Dovjenko. Scris către sfîrșitul războiului, scenariul cineastului-poet intenționa să devină cronica suferințelor pe care războiul hitlerist le-a adus asupra popoarelor sovietice. Pe fundalul acestor cumpliți „ani în flăcări", poetul profilează forța de nebiruit a omului sovietic, victoria vieții asupra morții. În această narațiune cinematografică se face simțit din nou acel lirism cald împletit cu patosul eroic, caracteristice operei lui Dovjenko; și aici impresionează puterea de simbol a faptului cotidian, aureola poetică pe care autorul a știut să o vadă și să o dea întîmplării celei mai obișnuite.

Acțiunea, care se desfășoară la început într-un oarecare sat de pe malul Niprului, Staraia-Pavlovka, ni-i face cunoscuți pe soldatul Ivan Orliuk, un tînăr ca o mie alții, pe Uliana, iubita acestuia, pe bătrîna colhoznică Tatiana. Urgia războiului stinge ecoul sprințarelor cîntece ucrainene, așterne fum negru peste Nipru și răvășește destinele acestor oameni ce-și făureau o fericire simplă. Filmul lui Dovjenko îi însoțește pe eroi de-a lungul „anilor în flăcări", din momentul în care comsomolistul Orliuk își ia cu sine, într-un săculeț, un pumn din pămîntul natal, jurînd să-l apere pînă la cea din urmă suflare a sa, și pînă cînd, după război, el aruncă pe ogor, în pămîntul eliberat, sămînța primelor semănături.

Ca și în „Poemul mării", roluri însemnate ale filmului au fost încredințate lui Boris Andreev și Zinaidei Kirienko; îi vom revedea de asemenea pe cunoscuții actori S. Lukianov, V. Merkuriev, rolul crainicului fiind realizat de Serghei Bondarciuk. Interpretul lui Ivan Orliuk este însă un debutant în cinematografie, un tînăr pe nume N. Vingranovski.

Studioul „Mosfilm" a realizat cu această nouă producție a sa unul din marile succese ale anului.

După spălare, sticlele sînt sterilizate automat.

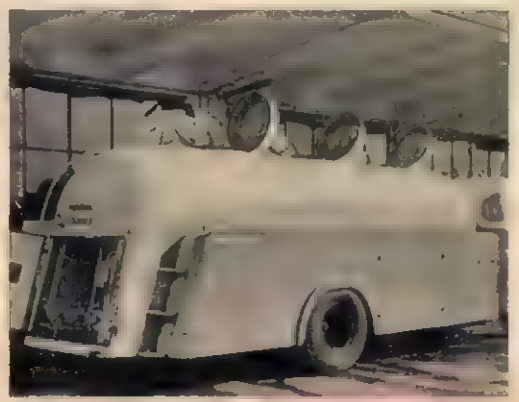

În primele ore ale dimineții autocisterna descarcă laptele în bazinul de recepție.

UMOR

de Matty Aslan

— Mamă, hai să aduce supa la masă. Tata vine imediat. Tocmai a anunțat la radio că e deasupra Africii.

— Cu Iuri Alexeevici, vă rog... Mi-am făcut tema la geografie și am o mică nelămurire...

Bolka: „Vezi, acesta e momentul care-mi producea întotdeauna un frac teribil!!!"

E a treia vară a anilor în flăcări. Oamenii încep să se întoarcă de pretutindeni de unde îi aruncase războiul. S-a întors din pribegie și tînăra Maria. Cu cîtă nerăbdare așteaptă întîlnirea cu Pavel, bărbatul ei! Dar nu i-a fost scris să-l mai găsească în viață... (În rolul Mariei: Zinaida Kirienko).

Cu cîtă jale privește Uliana (actrița S. Jgun) clasa din școala pustiită de fasciști și pe bieții copii, pe chipurile cărora se citesc suferințele îndurate în anii războiului.

Nunta lui Ivan Orliuk și a Ulianei a avut loc în satul natal, distrus de cotropitorii hitleriști. Au venit să-i felicite tovarășii de arme și de luptă ai lui Ivan, în frunte cu generalul Glazunov (actorul Boris Andreev), alături de care a străbătut drumul glorios de la Stalingrad pînă la Nipru.

anilor în flăcări

În ziua nunții, Uliana și-a scos mantaua soldățească pe care a purtat-o cîțiva ani, îmbrăcîndu-și veșmîntul simplu de mireasă ei mamei sale: o bluză albă, o fustă roșie de mătase și un șirag de mărgele...

Din mîna lui Ivan Orliuk, mîna care ținuse pînă atunci arma, ogorul va primi, în primăvara lui 1946, sămînța binefăcătoare a grîului. Sînt primele semănături pe pămîntul eliberat.

CUM SĂ ARATE ORAȘUL NOSTRU?

Ancheta inițiată de revista „Flacăra" a suscitat un viu interes în rîndurile cititorilor noștri. La redacție ne sosesc scrisori în care aceștia își exprimă diferite puncte de vedere în legătură cu problema înfrumusețării orașelor noastre. Publicăm în acest număr doar două din opiniile exprimate. Dar paginile revistei rămîn deschise tuturor cititorilor, din toate orașele țării noastre, care au de spus un cuvînt în ancheta pe care am întreprins-o.

Mecanicul de locomotivă EMANOIL BOZIANU ține să pună în discuție cîteva probleme:

„Ați fost desigur și dv. în ultima vreme prin Gara de Nord. Și ați observat probabil că, în general, aspectul gării a cîștigat foarte mult prin renovarea și revopsirea în vernil a întregii armături feroase din marele hol: acesta pare acum mai vesel, mai spațios, mai luminos și mai curat. Păcat însă de un lucru: prima impresie a călătorului străin, cînd se lovește de chioșcurile de reviste sau de răcoritoare de pe peronul propriu-zis, este una sumbră. Aceste chioșcuri nu mai sînt „la zi", nu ne mai reprezintă. Lipsite de stil și învechite, ele păcătuiesc și prin faptul că sînt așezate de-a curmezișul peronului și stînjenesc circulația. Propun înlocuirea acestor chioșcuri rotunde cu chioșcuri rectangulare din masă plastică și nichel (ca cele fotografiate în revista „Flacăra") și care să fie cît mai bine amplasate.

Îmi place afișajul care împodobește holul cu deschidere spre Calea Griviței. Îmi par elegante mai cu seamă firidele, practicate în perete și închise prin vitrine de sticlă, pentru afișe de cinematograf. Îmi place mult și stilul graficei publicitare a afișelor din acest hol, ilustrînd prevederile planului de șase ani. Dar în timp ce acest afișaj

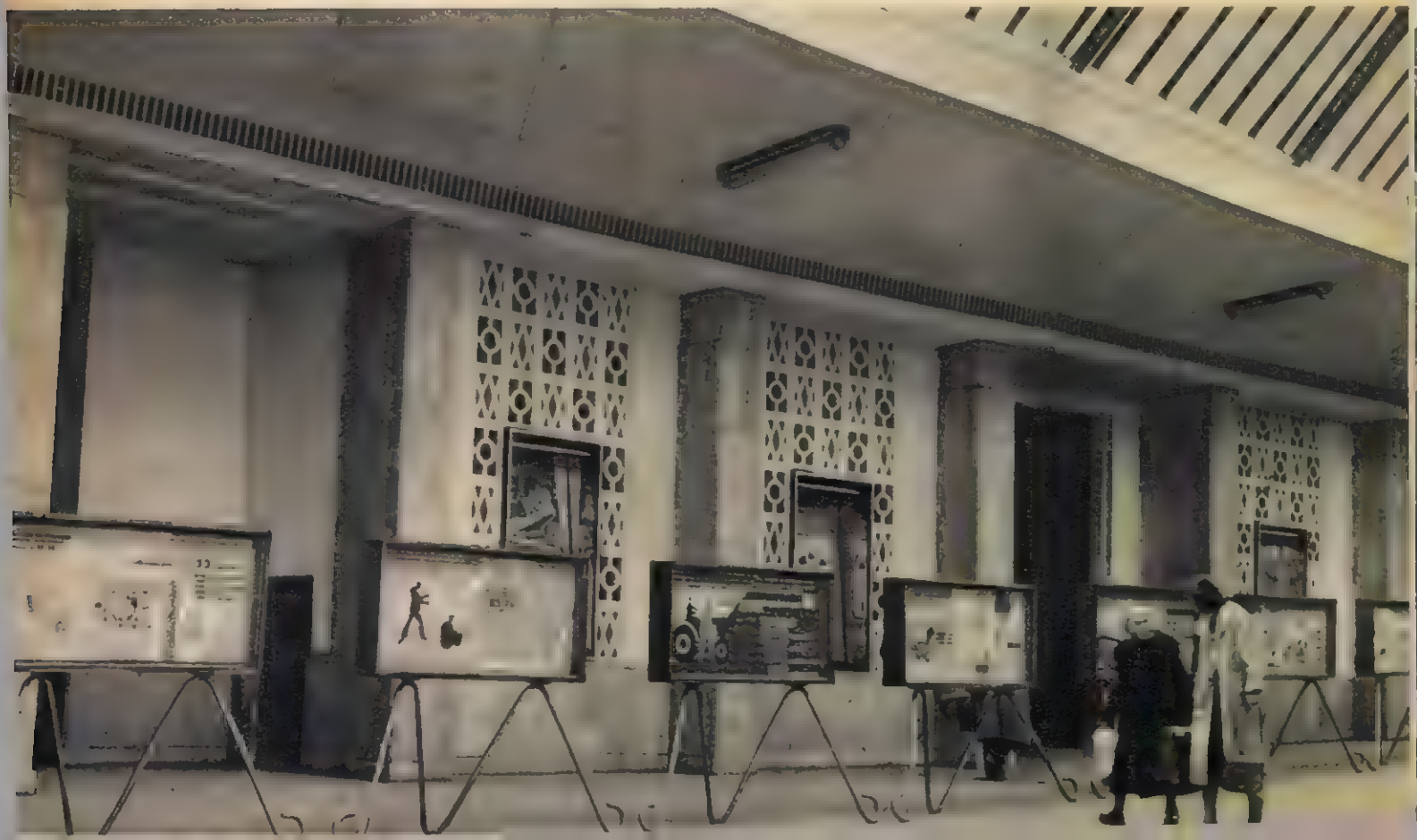

abundent împodobește holul ce dă în Calea Griviței, un alt hol, cel cu ieșirea spre „Monumentul eroilor C.F.R.", e complet gol! Punctați „ritmic" de aparate de telefon public, pereții sînt despuiați, fără un afiș, fără un ornament, fără urmă de preocupare decorativă — cum rar se mai întîmplă la noi! De ce? Să ne îngrijim cu dragoste și cu atenție de aspectul gărilor noastre: sînt doar prima noastră carte de vizită pentru cel ce vine întîia oară într-o țară sau într-un oraș ce-i este necunoscut!"

Iată părerea lui TUDOR COMĂNICI, modelier la atelierele „Griviția Roșie":

„Vreau să mă refer la problema (pe care a ridicat-o de altfel și revista „Flacăra") standurilor și gheretelor prin care se desfac în stradă diverse produse — cărți, covrigi, înghețate etc. Aceste standuri sînt, după părerea mea, un lucru indispensabil, iar în timpul zilei — cînd se află în plină activitate — au chiar pitorescul lor. Dar seara, cînd această activitate încetează și ele devin niște simple lăzi vopsite, standurile încep să apară ca un balast al străzii. Dacă ele ar fi vehiculabile — atașabile la bicicletă — am scăpa ușor de prezența lor după orele de folosință. Nu s-ar putea oare organiza un sistem de vehiculare și de garare a lor în remize speciale? Dar chiar și pînă atunci, dacă am fixa aceste lăzi pe rotile, seara ele ar putea fi adăpostite în ganguri, în curți sau la marginea spațiilor verzi — în locuri dinainte prevăzute și rezervate.

Aș mai dori să spun un cuvînt și în privința afișului. Dacă afișajul nostru de agitație politică devine din ce în ce mai bun, nu același lucru putem spune despre pancartele cu avizuri educative. Îmi vine în minte, bunăoară, o pancartă pe cheiul Dîmboviței, în fața podului Mihai Vodă, avertizînd: „Nu aruncați gunoi pe taluzurile Dîmboviței... etc." Afișul acesta e atît de mare, de stîngaci, de împovărător, încît la rîndul lui devine și el un fel de deșeu. Mă gîndesc și la un alt placat care se întîlnește pe șoseaua Kiseleff. „*Nu*" — ca un numitor comun — iar în continuare: „rupeți rabatele cu flori", „călcați pe iarbă", „deteriorați băncile" etc. Placatul acesta așezat în iarbă e atît de greoi, de mare, încît devine un prost avocat în apărarea frumuseților naturii. Pentru frumusețe să pledăm cu frumosul!"

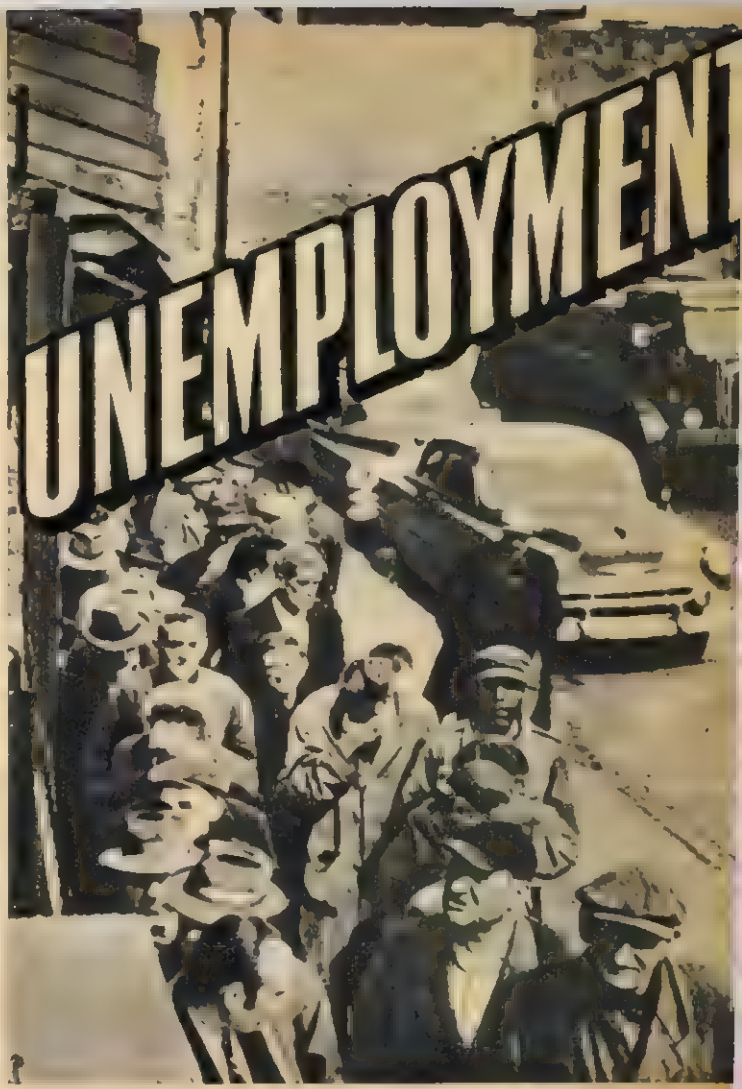

GIGANTUL Nr.1 AL S.U.A.

Un gigant străbate America. Marile ziare îi consacră nenumărate coloane. Emisiunile radiofonice îi dedică numeroase ceasuri. Gigantul acesta este ceea ce se cheamă în America UNEMPLOYMENT — ȘOMAJUL. Pînă și atunci cînd vorbește președintele Kennedy, corespondenți dornici de statistici numără cu atenție: de cîte ori a pronunțat azi președintele cuvîntul „șomaj"?

Există statistici și statistici. Dacă domnul Kennedy ar consacra fiecăruia dintre șomerii existenți azi în America cîte un singur minut (întrebîndu-l de pildă: „Ce faci, Tom? Ce-ai mîncat azi?"), i-ar trebui pentru asta mai bine de 11 ani — timp în care nu și-ar putea îngădui nici somn, nici ore de masă, nici conferințe de presă. Căci în S.U.A. sînt azi 5.800.000 șomeri...

Azi muncitorii americani se ridică împotriva acelorași dușmani ai lor — mizeria, discriminările, șomajul — ca în urmă cu șapte decenii și jumătate, cînd puternicele acțiuni greviste ce au culminat cu greva generală din 1 Mai 1886, de la Chicago, au făcut ca 1 Mai să devină zi tradițională a solidarității proletare.

Pe Broadway, în umbra reclamelor care te îndeamnă să dai copiilor ciocolată, pot fi văzute adesea scene ca aceasta: părinții șomeri își arată trecătorilor copiii slabi, zdrențuiți, triști... Pînă la ciocolată, cît de dulce ar fi măcar o bucată de pîine...

— Cît costă să dormi o noapte aici?
— 50 de cenți, zdrențăroșilor — le-a răspuns stăpînul azilului de noapte.
Și cei doi muncitori portoricani din New York au trebuit să-și caute adăpost pentru o noapte, sub o scară. Cînd n-ai de lucru luni și luni în șir, iarna sumă de 50 cenți constituie o adevărată avere.

Directorii de închisori se plîng: „Nu mai putem face față vagabonzilor". Dar „vagabonzii" sînt în marea lor majoritate șomeri. Înfometați și hăituiți, ei preferă uneori și închisoarea, știind că cel puțin acolo ar fi feriți pentru o bucată de vreme de foame și de frig.

Șomerii, mașinile nevăzute și bossii sindicali

„General Motors" și „Chrysler" au închis porțile unora dintre uzinele lor: 60.000 de oameni au rămas fără lucru. „Chevrolet" (din Ohio) a concediat 6.000 de muncitori. „Ford" intenționează să închidă fabricile din Minnesota și Pennsylvania: 10.000 de muncitori vor fi aruncați în stradă. Stocul de automobile tip 1961 nevîndute se ridică încă de pe acum la un million.

În eleganta stațiune Miami Beach (Florida), într-un hotel în care o cameră costă pe zi cît salariul pe o săptămînă al unui muncitor calificat, s-au întrunit liderii marii uniuni sindicale americane A.F.L.-C.I.O., în frunte cu George Meany. După zece zile de ședințe agramentate cu banchete și distracții de rîsoare, cei 29 de lideri ai comitetului executiv A.F.L.-C.I.O. au constatat că în casierie au mai rămas bani și au hotărît să... mărească cotizațiile membrilor de sindicat. După care și-au încărcat bagajele în luxoasele lor limuzine și au plecat spre casă. Automobilele purtau mărcile „General Motors", „Chrysler", „Chevrolet", „Ford"...

Șomajul cronic de masă, șomajul ce crește văzînd cu ochii, își pune pecetea pe întreaga viață economică a țării „tuturor posibilităților", realizînd astfel încă un... record american.

EXISTĂ O GEOGRAFIE A ȘOMAJULUI AMERICAN: mai mult de jumătate din regiunile industriale ale țării sînt considerate regiuni cu un număr mare de șomeri; 20 de regiuni (printre care marile centre Detroit sau Pittsburgh) sînt considerate regiuni cu „depresiune economică cronică".

EXISTĂ O DEMOGRAFIE A ȘOMAJULUI AMERICAN: la fiecare 13 muncitori unul n-are de lucru.

EXISTĂ O „ANATOMIE" A ȘOMAJULUI AMERICAN: dacă la albi proporția șomerilor e de 1 din 13, la negri ea reprezintă 1 muncitor din 7; din fiecare 7 șomeri americani, unul este un tînăr sau o tînără care nici n-a împlinit 19 ani...

Despre șomaj se scriu articole în S.U.A., se tipăresc rapoarte. Dar oricît de neagră ar fi cerneala cu care se tipăresc toate acestea, poate ea să redea adevărata imagine a monstrului gigant care apasă viața șomerilor și a familiilor lor?

„În fiecare zi 7.000 de familii americane depășesc termenul de a mai beneficia de ajutorul de șomaj" (dintr-un raport recent al conducerii sindicatelor A. F. L. - C.I.O.).

„Soțul meu nu lucrează de șase luni, iar noi avem 4 copii. Nici eu, nici el nu putem găsi de lucru și copiii vor de mîncare" (Din cele spuse de soția unui oțelar din orașul Johnstown unui colaborator al revistei „United States News and World Report"). „Aceasta este înfiorător!" (Exclamația unui șerif din districtul Mingo — Virginia de Vest, care a văzut pe copiii șomerilor căutînd hrană în hăzile de gunoi).

„Constat o subalimentație tot mai pronunțată la copii și o anemie tot mai puternică la adulți. Toți copiii sînt pipernicîți, slabi, te izbește

ORAȘUL ȘOMER

Orașul Uniontown, situat în centrul terenurilor carbonifere din statul Pennsylvania... și împrejurimile sale depind acum de ajutorul de șomaj. Mii de persoane de-abia realizează minimul de existență. ...O familie din oraș își dărîma în acel moment poarta din fața casei pentru a o folosi ca lemn de foc... Mulți copii nu au putut ieși din casă deoarece nu au avut ghete".

(Dintr-un reportaj publicat în ziarul „Daily Telegraph")

paloarea lor. Nu sînt prea sănătoşi. Rahitismul? Da..." (Din declaraţiile d-rului William Wilkerson, şeful Centrului medical din Ralley-Boon, după ce a vizitat numeroase familii de şomeri).

Gigantul se hrăneşte cu nădejdea din inimile femeilor, cu nervii bărbaţilor, cu sîngele şi oasele copiilor.

Între timp, oficialităţile sînt ocupate să-i stabilească definiţia filologică: recesiune sau depresiune? Problema o lămuresc nu pseudospecialiştii, ci Mac şi Tosh, doi muncitori americani, care dialoghează pe această temă în ziarul sindicatelor minerilor şi laminoriştilor „Mine-Mille Union": „Care e diferenţa dintre recesiune şi depresiune?" — întreabă Mac într-o caricatură din acest ziar. Tosh răspunde: „Cînd vecinul tău este concediat se cheamă că e recesiune, dar cînd concedierea te atinge pe tine însuţi, atunci se cheamă că este depresiune". Recesiunea a şi cuprins 5.800.000 de vecini...

Depresiunea pîndeşte încă peste 2.500.000 oameni, căci după pronosticul ministrului Muncii din S.U.A., anul viitor numărul şomerilor va trece probabil de 8 milioane oameni. America, ţara capitalistă cea mai dezvoltată din punct de vedere industrial, nu poate asigura de lucru cetăţenilor săi. America, ţara capitalistă cea mai bogată, nu poate asigura pîinea muncitorilor săi. Pe cine poate mulţumi săptămîna „redusă" de lucru? (cu reducerea corespunzătoare a salariului). Cine poate fi satisfăcut de „ajutoarele" de şomaj? (care, la rîndul lor, sînt tăiate după un timp oarecare de la încetarea lucrului).

„Sînt energic şi sănătos — scrie un şomer ziarului „The Worker". Sînt însetat de o muncă zilnică cinstită, dar nu găsesc altceva decît cîştiguri ocazionale. Cred că mă fac interpretul părerii majorităţii tovarăşilor mei şomeri, spunînd

Fotografia aceasta, reprodusă din revista elveţiană „Schweizer Illustrierte", înfăţişează familii de şomeri din oraşul Memphis (statul Tennessee — S.U.A.), stînd la o coadă pentru a obţine niscaiva ajutoare din „rezervele federale" de alimente.

E undeva în S.U.A. un oraşel: Pekin (21.850 locuitori). Oamenii lucrează la fabrica de tractoare de aici şi locuiesc în case de lemn (mai mult barăci), pentru care vor plăti rate pînă la adînci bătrîneţi. Dar uzina îşi restrînge producţia şi oamenii simt că cineva stăruieşte la acoperişul, la liniştea lor... Fotoreporterul revistei americane „Life" i-a fotografiat pe cei din Jefferson Street. O fotografie care vorbeşte singură: cei ce stau în mijlocul străzii nu şi-au fost concediaţi; cei ce stau pe iarbă în faţa caselor lucrează doar patru zile pe săptămînă; cei ce stau lipiţi de pereţii caselor încă mai au de lucru; încă...

ÎN ZIARUL AMERICAN „THE WORKER" ESTE PUBLICATĂ O FOTOGRAFIE A UNUI LUNG ŞIR DE ŞOMERI DIN NEW YORK ÎN TIMPUL MARII CRIZE DE ACUM TREI DECENII, SUB TITLUL SEMNIFICATIV: „S-A SCHIMBAT CAPITALISMUL DIN 1930 ÎNCOACE?" RĂSPUNSUL EDIFICATOR ÎL DĂ FOTOGRAFIA LUATĂ CU 30 DE ANI MAI TÎRZIU, ÎN 1961.

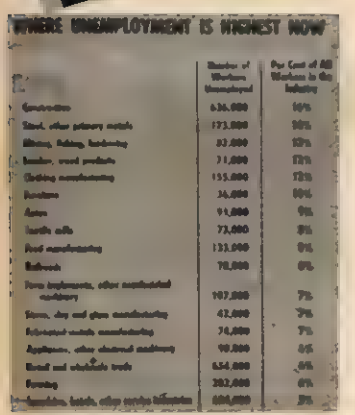

Tabelul de mai sus, reprodus dintr-un număr recent al revistei „U. S. News and World Report", înfăţişează sectoarele cu şomajul cel mai ridicat în S.U.A.: construcţii; oţel şi alte metale principale; industria extractivă minieră, sectorul piscicol şi economia forestieră; cherestea şi produse lemnoase; industria de confecţii; mobilă; automobile; fabrici textile; industria alimentară; căi ferate; unelte agricole şi alte maşini; cariere de piatră, industria porţelanului şi a sticlei; industria de laminate; aparate şi alte maşini electrice; comerţul cu amănuntul şi ridicata; agricultura; spălătorii, hoteluri şi diferite servicii industriale. Cele două coloane indică numărul şomerilor din ramura respectivă şi procentul acestora faţă de totalul muncitorilor pe ramură.

că nu vrem pomeni o dată pe an. Vrem să lucrăm".

Anul trecut, oţelăriile din S.U.A. au lucrat la un moment dat cu jumătate din capacitatea lor. Dacă dorinţa oţelarilor de a lucra ar fi satisfăcută, în cîte case de şomeri n-ar pătrunde pîinea?

14 milioane de familii (adică peste un sfert din cetăţenii Statelor Unite) locuiesc în case insalubre. Dacă s-ar da curs dorinţei zidarilor de a lucra, cîte familii n-ar putea locui în case sănătoase?

E drept că, îngrijorat probabil de soarta concetăţenilor săi, miliardarul Nelson Rockefeller a propus nu demult un vast program de construcţii: pe lîngă fiecare casă americană ar urma să fie săpat un adăpost antiatomic care, nedepăşind dimensiunile unui cavou, ar urma să coste între 75 şi 100 dolari. Iată însă că un american simplu, Richard Hewsing din Rutteford (statul New Jersey), respingînd soluţia Rockefeller, scrie în „New York Herald Tribune": „...Cred că ar fi mai bine dacă jumătate din banii aruncaţi în vînt pentru materiale militare... ar fi folosiţi pentru a asigura munca milioanelor de şomeri..."

Nu adăposturi împotriva unui inexistent duşman, ci adăpost împotriva gigantului-şomaj care străbate cu paşi grei America — iată ce cer astăzi americanii...

Radu ŢIULESCU

1961

ŞOMAJUL CRONIC

„Situaţia devine mai proastă, nu mai bună. Ignorînd-o am putea face un mare rău. Anomalia constă în aceea că şomajul şi nefolosirea braţelor de muncă cresc continuu. Nimic nu poate fi mai dăunător decît să pierdem din vedere această problemă".

(Dintr-un articol apărut recent sub titlul „Şomajul cronic" în „New York Herald Tribune")

PERSPECTIVE

Ministrul Muncii al S.U.A., Goldberg, despre situaţia din luna ianuarie: „Peste jumătate din cele 150 de centre industriale principale sînt trecute în prezent în mod oficial în categoria «regiunilor mizere»". Conducătorul sindicatului din industria de automobile şi avioane, Walter Reuther, despre perspectivele lunilor ce vin: „Anul viitor numărul şomerilor va spori la 8 milioane"...

Ghid pentru cosmonauții amatori

Ilustrații de Gh. BUȚU

de A. BĂNILĂ

Stimatul meu prieten,

Toate călătoriile — oricît de îndepărtate ar fi — încep în intimitatea camerelor. Nevasta îți aranjează frumos lenjeria în geamantan, tu-l răscolești încă o dată — spre supărarea ei — să vezi dacă n-a uitat ceva și, ca să-i domolești suspinele, îi promiți că la fiecare escală să-i trimiți cel puțin o ilustrată. Apoi, ca orice călător care se respectă, deschizi atlasul, parcurgi visător cu degetul itinerarul, răsfoiești niscaiva albume fotografice, te informezi în prospectele turistice și apoi te culci împăcat ca orice om bine informat.

Asta — ca să întrebuințez propriile tale cuvinte — a fost! Într-adevăr... „Ce trebuie să știe însă un călător care pleacă în Cosmos"—mă întrebi.

Vai, dar prea te grăbești! Abia s-a întors Gagarin. Și apoi, din cîte știu, nici măcar nu faci gimnastică dimineața ca să ai condiție fizică. Păi cum vrei?...

Nutrind o sinceră simpatie pentru dumneata, m-am străduit totuși să-ți alcătuiesc un mic ghid pentru călătoria pe care o proiectezi. Călătoria pe care vrei s-o faci pînă la „Norul mic al lui Magellan" este cam lungă. Micul meu ghid o să-ți dezlege cîteva „mistere" și dacă n-o să le afli pe toate, mă iartă. Numai Pico dela Mirandola spunea că știe tot ce se poate ști. Acum cîteva sute de ani îi dădea mîna...

După ce ai citit cu atenție rîndurile care urmează și ai meditat îndelung asupra lor, n-ai decît, vorba lui Gagarin, să mergi la sindicat și să-ți ridici biletul pentru... Cosmos. Din partea mea, imponderabilitate plăcută!

UN CHIBRIT DE O TONĂ

Cînd vorbim de stele, în general, ne închipuim aștri de mărimea Soarelui nostru, care să strălucească fierbinte în bezna cosmică. Să nu vă imaginați însă că toate stelele au aceeași mărime sau aceeași temperatură. În mod normal, temperatura stelelor variază de la 30.000° (o temperatură destul de obișnuită) pînă la 2.000° (o temperatură de acum scăzută). Și spunînd scăzută nu greșim de loc, căci sînt unele stele care pot atinge temperaturi de 140.000°. E drept că acestea sînt foarte rare, dar...există! Din acest punct de vedere, Soarele nostru este o stea foarte puțin „caldă", neavînd decît circa 6.000° la suprafața sa. Ca dimensiuni, Soarele este tot de talie mijlocie. Se cunosc stele cu diametre mult mai mari ca al Soarelui, așa-numitele „supergigantice". De pildă „Betelgeusa" are un diametru de 460 ori mai mare ca al Soarelui, iar VV Cefeu un diametru de 1.000 ori mai mare. În interiorul lui VV Cefeu putem așeza fără grijă Soarele cu orbitele planetelor sale, inclusiv Jupiterul depărtat de Soare cu peste 777 milioane km. Există însă stele pitice, al căror diametru este aproape cît jumătate din diametrul Pămîntului. Una dintre ele este steaua lui Kuiper. Vorbind de dimensiuni trebuie menționat un lucru: cu cît steaua este mai mare, cu atît densitatea ei este mai mică, și invers. Dacă, vorbind prin absurd, am putea lua steaua VV Cefeu și am aduce-o pe Pămînt, pusă pe apă ar pluti ca un dop de plută. În schimb, dacă am umple o cutie de chibrituri cu substanță din interiorul stelei lui Kuiper și am încerca să o cîntărim, talerul balanței l-ar putea echilibra doar un vagon de marfă de 50 de tone, iar un chibrit fabricat din substanța acestei stele ar cîntări o tonă. Atenție deci! Cine va zbura vreodată în direcția stelei lui Kuiper și va voi să aducă vreo mostră de acolo, să nu uite să-și întărească bine buzunarele!

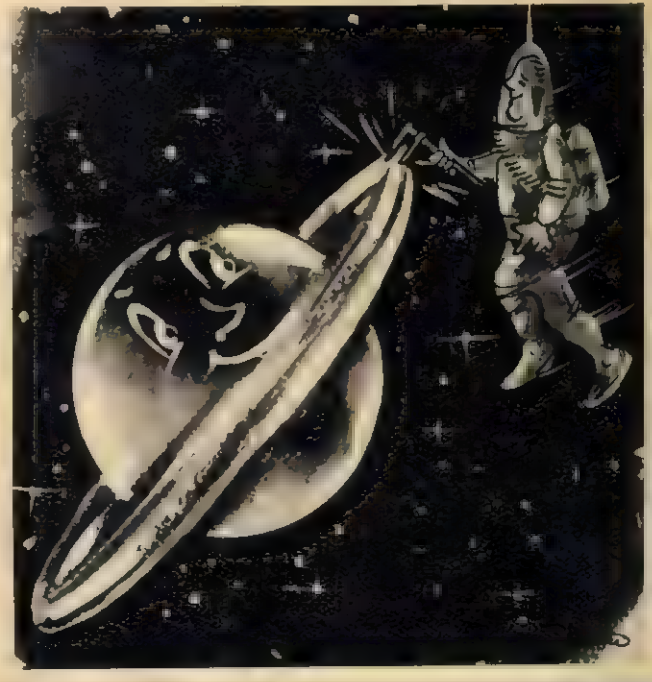

NOPȚI SATURNIENE

Inelul lui Saturn este o formațiune excepțională în întregul nostru sistem planetar. Dimensiunile inelului sînt enorme. În lățime el măsoară circa 2,3 raze planetare (inelul e format de fapt din trei inele concentrice, care se rotesc cu viteze diferite în jurul planetei, cel mai depărtat aflîndu-se la o distanță de 137.500 de kilometri). Grosimea inelului în schimb este excepțional de mică — 15-20 kilometri — din care cauză este aproape transparent. Prin el se pot vedea stelele care au lumină mai puternică. Curios e însă faptul că inelul nu este format dintr-o masă compactă, ca un corp solid, ci dintr-un număr incalculabil de mici sateliți separați între ei și care se rotesc cu iuțeală în jurul planetei. Dimensiunile acestor particule materiale sînt de la cîteva zecimi de microni și pînă la cîteva zeci de centimetri. Particulele acestea, mai ales cele care fac parte din inelul cel mai apropiat, datorită atracției intră treptat-treptat în atmosfera planetei, unde se aprind și ard ca niște artificii gigantice. De aceea nopțile saturniene trebuie să fie de o frumusețe inegalabilă. Primii călători cosmici care vor poposi pe această planetă vor putea admira priveliști nemaiîntîlnite. Imaginați-vă o noapte pe Saturn! Închipuiți-vă bolta cerească, străbătută de o pală luminoasă care se arcuiește dintr-un capăt la altul, ca o imensă diademă presărată cu o sumedenie de pietre prețioase. Clipă de clipă, artificii luminoase își aprind steluțele care, licărind cu putere, se risipesc

ca o ploaie din înalturi, dîndu-ne imaginea unui minunat joc de artificii. Toată întinderea cerului, învăpăiată de lumină şi presărată cu mari globuri luminoase — cei nouă sateliţi ai lui Saturn — are un aer festiv, de mare sărbătoare. Şi peste tot, îmbrăcînd lucrurile într-o nefirească culoare, se aşterne moleşită o lumină difuză şi îmbietoare.

A „AVENUZA" CU BOCANCI...

Mult timp s-a presupus că suprafaţa planetei Venus este acoperită de un imens ocean fără ţărmuri. De curînd însă, explorîndu-i suprafaţa cu ajutorul radiolocaţiei, savanţii au ajuns la concluzia că ea nu este complet netedă şi că prezintă ridicături şi umflături care probabil nu-s altceva decît porţiuni de uscat. Acest lucru este foarte important, deoarece viitoarele nave cosmice, cu care nu peste mult timp vom călători spre Venus, vor avea unde „avenuza". Cei dintre dv. care şi-au pregătit „labele de înot" şi „ochelarii", pe considerentul că planeta este acoperită numai de apă, s-au pripit. Ar fi bine să-şi bată şi ţinte la bocanci, căci după cum se vede vor avea destule drumuri de străbătut şi pe uscat.

COSMOGARA VA FI LA POLI

Viitoarele nave cosmice, cînd vor lua startul pentru a zbura spre alte planete ale sistemului solar, nu vor putea să se îndrepte spre ţintă oricum. Ele vor trebui să se îndepărteze de Pămînt zburînd de-a lungul unei verticale care să treacă prin poli. Şi de-abia de la înălţimea de 60.000 km vor putea să-şi schimbe traseul şi să se îndrepte spre ţinta propusă. Ce determină o asemenea traiectorie ciudată? Zonele de radiaţii din jurul Pămîntului, care nici n-au fost bănuite înainte. Acum însă, cu ajutorul datelor furnizate de sateliţii artificiali şi de rachetele cosmice, ele au fost precis determinate. Prima zonă, formată din protoni de mare energie (circa 100 milioane electronvolţi), se întinde ca un brîu în jurul Pămîntului, la o înălţime cuprinsă între 500 şi 6.000 kilometri. Situată în regiunile ecuatoriale, ea are o lăţime relativ mică, acoperind cîte 35 grade de latitudine de o parte şi de alta a ecuatorului. A doua zonă, de forma unei imense potcoave, se întinde deasupra primei zone, sprijinindu-se pe atmosfera înaltă a Pămîntului în regiunea latitudinilor cuprinse între 55 şi 65 grade, de o parte şi de alta a ecuatorului. Zona începe de la înălţimea de 12.000 kilometri şi atinge maximul intensităţii radiaţiei la 24.000 kilometri. Această radiaţie scade apoi treptat cu înălţimea şi pe la 60.000 km se pierde în radiaţia cosmică obişnuită. Cea de-a doua zonă este formată în special din electroni care au o energie de cîteva zeci de mii de electronvolţi. Descoperirea acestor zone a pus problema pericolului radiaţiilor pentru viitorii cosmonauţi. O navă cosmică care ar trece prin ele ar fi supusă unei radiaţii de aproape 10 roentgeni pe oră, cantitate mortală chiar în condiţiile unei puternice protecţii, maximul suportat de un corp omenesc fiind de 0,3 roentgeni pe săptămînă! Şi atunci, soluţia salvatoare este aceea de a ocoli zonele şi a părăsi Pămîntul pe un culoar ales riguros deasupra polilor. Pentru navele cosmice care se rotesc la înălţimi cuprinse între 300-400 km, aceste zone nu prezintă un pericol prea mare, radiaţia avînd o concentraţie suportabilă.

Cei mai friguroşi dintre noi nu se prea bucură auzind de startul de la poli! Dar mai tîrziu, cînd se vor descoperi noi materiale de protecţie, navele cosmice vor putea străbate fără frică zonele de radiaţii, căci nimic nu va mai primejdui viaţa echipajelor lor.

BUSOLA SELENARĂ

Cînd veţi pleca în excursie pe Lună nu este nevoie să vă luaţi cu dv. busola. Acest străvechi instrument pămîntesc de orientare, bazat pe proprietăţile acului magnetic care indică nordul sau sudul, nu are nici o valoare pe Lună întrucît, neavînd cîmp magnetic, nici busola nu ne va putea indica vreo direcţie. Această curiozitate a satelitului nostru natural nu a

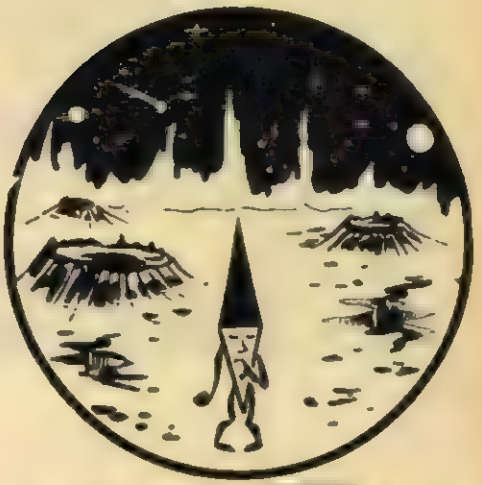

primit încă o explicaţie plauzibilă. Probabil că misterul va fi lămurit de-abia după ce se vor întreprinde cercetări la faţa locului. Fiţi prevăzători, deci, şi nu vă depărtaţi prea mult de rachetă! Riscaţi să vă rătăciţi! Singurul mijloc de orientare şi ghidare pe Lună vor fi probabil undele radio, care vor dirija de la distanţă expediţiile prin intermediul unor radiofaruri construite special în acest scop.

CUM SĂ NUMĂRĂM STELELE?

În anecdotele de circulaţie curentă, există una în care un glumeţ, întrebat fiind cîte stele sînt pe cer, răspunde fără să clipească: „102.528 stele—adăugînd: Cine nu mă crede, n-are decît să le numere singur!" Se pare că o asemenea întrebare este sortită de la bun început să fie clasată în categoria celor „fără de răspuns". Şi totuşi nu-i aşa! Deşi numărul stelelor care se văd cu ochiul liber este mare, numărul lor poate fi stabilit fără dificultăţi deosebite. Pe ambele emisfere ale cerului înstelat, numărul de stele care pot fi văzute în condiţiile unei acuităţi vizuale mijlocii, pe timp perfect senin şi într-o noapte fără lună, este cuprins între

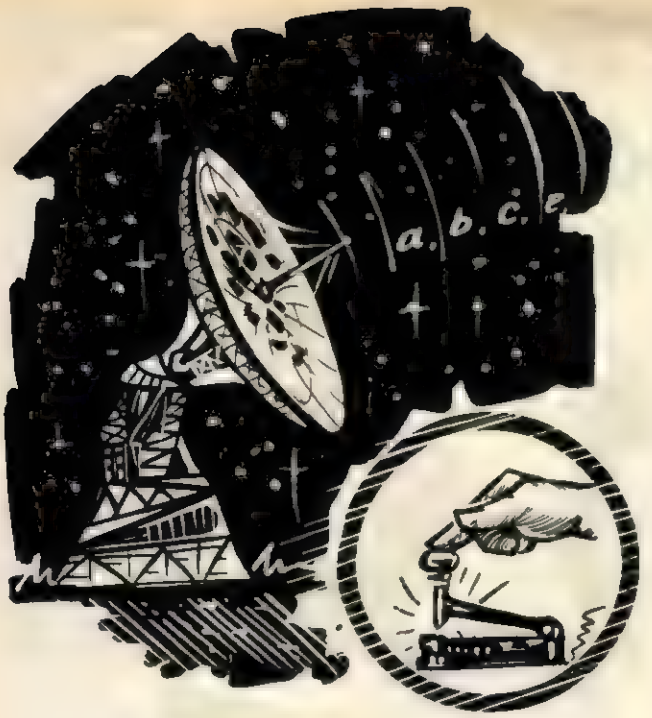

5-6 mii. O ceață slabă sau lumina Lunii micșorează acest număr cel puțin la jumătate. Deoarece nu putem vedea deasupra orizontului în același timp decît jumătate din întreaga boltă cerească, la care se adaugă și faptul că în apropierea orizontului stelele slabe dispar din vedere în condiții obișnuite, un privitor de pe Pămînt va vedea cu ochiu liber circa 2.000-2.500 stele. Folosind un binoclu obișnuit de cîmp va vedea cel puțin 50.000 stele. Cu o lunetă modernă, care are diametrul obiectivului de 1 metru, ochiul va înregistra nu mai puțin de 100 milioane de stele. Telescopul cu diametrul oglinzii de 5 metri ne va permite să fixăm pe placa fotografică, în condițiile unei expuneri prelungite, un număr de stele care să înceapă cu un miliard

Dar primul cosmonaut? El a văzut stelele deosebit de distincte, strălucitoare, într-un cer de smoală. Probabil însă că nu s-a preocupat de numărarea lor. Mai avem timp!

O CARTE DE VIZITĂ ÎNTR-ADEVĂR UNIVERSALĂ

Oricît de fantastice ni s-ar părea vitezele realizate pînă în prezent de către rachete, ele sînt încă insuficiente pentru a putea călători spre o altă stea din Galaxie. Utilizînd o rachetă cu viteza de 20 km/sec pentru a ajunge la „Proxima Centaurii" — una din cele mai apropiate stele de noi — ne-ar trebui nici mai mult nici mai puțin... 65.000 de ani! Și pentru că în prezent nu există posibilitatea de a ajunge la ele, oamenii au apelat la undele radio, singurele care se propagă cu viteze enorme, pot fi dirijate la nevoie și cu care se poate stabili o legătură la distanțe nelnchipuit de mari. Progresele realizate sînt evidente. În 1945, între Pămînt și Lună a fost stabilită o legătură prin radiolocație, acoperindu-se distanța de aproape 384.000 km. Perfecționîndu-se aparatura, distanța s-a mărit la aproape 50 milioane km, reușindu-se să se realizeze la începutul anului trecut o legătură directă cu planeta Venus! Se construiesc acum radiotelescoape cu diametre de aproape 300 metri. Cu ajutorul lor se vor putea recepționa radiosemnale sosite de la distanțe uriașe din Galaxia noastră și nu este exclus ca, la un moment dat, un operator să audă în cască și alte zgomote decît cele obișnuite, realizînd astfel cea mai interesantă recepție radio de pe Pămînt!

Se presupune că lungimea de undă cea mai indicată atît pentru ascultare cît și pentru emisiune este cea de 21 cm. Ea coincide cu cea a hidrogenului și pînă acum a fost detectată pretutindeni. Ce dovedește aceasta? Un mijloc de radiocomunicații care poate pătrunde pînă în colțurile cele mai îndepărtate ale Galaxiei noastre! Iată deci că nu trebuie să fiți îngrijorați. Ca pămînteni politicoși ce sîntem, putem fi siguri că nu vom sosi neanunțați în nici o vizită extraterestră. Undele radio vor putea depune cartea noastră de vizită pe respectiva planetă cu mult înainte de a ne face apariția la bordul cosmonavei.

CÎT MAI APROAPE DE SOARE

Știați că Mercur, cea mai apropiată planetă de Soare din sistemul nostru planetar, are temperaturi diferite pe suprafața ei? Pe partea îndreptată spre Soare termometrul arată circa +400°C, în timp ce partea opusă este extrem de rece. Fenomenul este clar: ca și Luna, care prezintă întotdeauna aceeași față Pămîntului, Mercur prezintă mereu și el aceeași parte Soarelui. De mare folos va fi acest fapt pentru cei care vor pleca să studieze Soarele. În zona opusă Soarelui, acolo unde domnește o noapte veșnică, cosmonauții vor fi la adăpost de radiațiile ucigătoare ale astrului incandescent. După ce se va organiza aci o bază de plecare, bineînțeles cît mai aproape de zona luminată, se vor putea întreprinde expediții în partea cealaltă, de unde se vor face observații excelente(distanța la Soare fiind de numai 55-60 milioane km). Nu este exclusă nici săparea unor tunele care pornind din zona întunecoasă să ajungă în zona fierbinte, la capătul lor construindu-se și amenajîndu-se observatoarele respective. Datorită faptului că planeta prezintă mereu aceeași față Soarelui, vor putea fi studiate destul de amănunțit, fără a expune prea mult oamenii, reacțiile și transformările ce au loc în Soare și care constituie de fapt originea luminii, energiei, radiației etc., atît de importante pentru Pămînt și pămînteni.

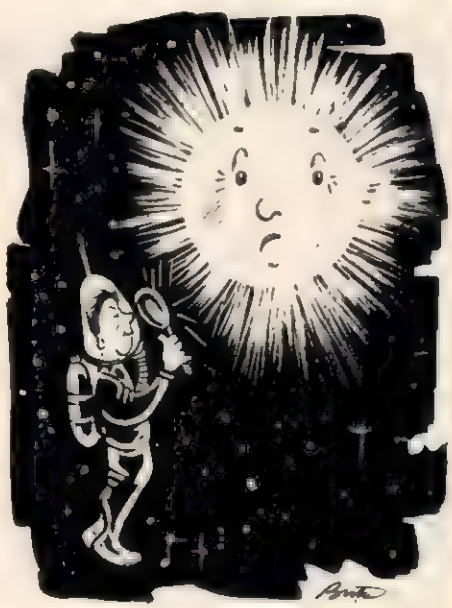

Desen Cik. DAMADIAN

SANDALE ŞI PANTOFI DE SEZON

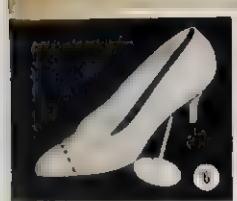

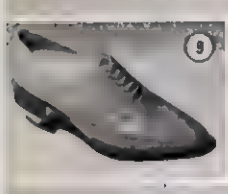

— *Îmi trebuie imediat o pereche de pantofi uşori de vară. Sfătuieşte-mă, te rog, ce să aleg.*

— *Într-adevăr, acum cînd sosirea primăverii ne îndeamnă la plimbări lungi, alegerea unor pantofi uşori este necesară. De altfel industria noastră oferă în acest anotimp un bogat sortiment de încălţăminte de vară: sandale de toate culorile, pantofi „balerină" flexibili, pantofi decupaţi şi perforaţi etc. În primul rînd te-aş sfătui să-ţi cumperi o pereche de sandale din cele produse de fabrica „Napoderm" din Cluj. Au talpa flexibilă din crep sau cauciuc microporos, branţul capitonat cu burete şi se găsesc în culori şi modele variate. Foarte odihnitoare sînt şi sandalele „papuc", fără călcîi. Dar nu le-aş sfătui să le porţi în oraş, ci mai curînd în vacanţă. La finuţele mai elegante vom purta vara aceasta sandale cu toc — nu prea înalt — escarpini albi sau în culori vii. O vizită la secţia de modele a fabricii „Kirov" mi-a prilejuit fotografierea cîtorva modele care se disting prin simplitatea şi originalitatea liniei, prin calitatea execuţiei.*

— *Descrie-mi-le, te rog!*

— *Să încep cu ce te interesează în primul rînd: sandalul (foto 1). E din piele bleu-gri, cu talpa din cauciuc microporos şi cu branţul capitonat, îmbrăcat cu aceeaşi piele. Drept garnitură, un nasture alb. Iată şi două modele de papuci fără călcîi pentru zilele de vacanţă: primul (foto 2) e alb, garnisit cu un desen perforat şi are toc-platformă îmbrăcat cu piele; celălalt (foto 3) e în dungi de culorile curcubeului şi are talpa de plută. Pentru dimineţile de vară, un pantof balerină (foto 4) cu toc plat. Perforaţiile mari îl fac uşor şi răcoros. La ţinute elegante de oraş se poate purta un pantof combinat din piele albă şi albastră (foto 5), un escarpin alb de năbuc cu o discretă garnitură de piele bleu (foto 6) sau un elegant escarpin de piele albă (foto 7), a cărui unică garnitură este o cureluşă răsucită ca o scoică.*

— *Văd şi nişte modele bărbăteşti...*

— *Le-am ales pe cele uşoare, adecvate sezonului. Pentru birou, un pantof confortabil din box bej cu perforaţii (foto 8), pentru oraş, un pantof uşor şi flexibil din piele de viţel (foto 9), iar pentru vacanţă un model din două culori — alb cu havan — (foto 10), cu părţile albe mărunt perforate*

MOZAIC

SĂRBĂTOARE

ORIZONTAL: 1) Chemarea către proletarii din toate ţările, formulată în Manifestul Partidului Comunist (2 cuv.) — Localitate în Algeria.2) Pablo..., autorul poeziei „Veni-va ziua" (în româneşte de Eug. Jebeleanu)—Oraşul în care a avut loc Congresul partidelor socialiste, în 1889, care a hotărît sărbătorirea zilei de 1 Mai cu începere din 1890. 3) Sînt exprimate de participanţii la manifestaţia de 1 Mai — „Ne place, da! Nespus de mult ne place /Al vremii noi nestăvilit avînt/ De aceea, vezi luptăm noi pentru... /Şi fericire pe pămînt" (M. Beniuc: „Furtuni de primăvară"). 4) Smălţuieşte cu roşu lanurile verzi — Cîrlan — Localitate în Norvegia. 5) Campion — Mama lui Ştefan cel Mare. 6) Specie de poezie lirică prin care mulţi dintre scriitorii noştri au cîntat ziua de 1 Mai — 1890 este cel în care a început să fie sărbătorit 1 Mai — Comună în Ardeal — Poezi. 7) Pentru cea superioară, comunismul, au luptat şi luptă muncitorii de pretutindeni, în frunte cu partidele lor comuniste. 8) Primul ziar marxist-leninist din Rusia ţaristă — Grîu vînturat. 9) „Cîntat de milioane, de glasul lor..., /vibrează intens în aer, îl simţi în orice floare: /frenetic spus de greieri, de-albine repetat, / el e ca o hlamidă a tot cuprinzătoare" (din poezia „Balada despre 1 Mai liber", de Camil Baltazar) — Începe avîntul! 10) ...George Maiorescu, tînăr poet contemporan, autor, printre altele, al poeziei „Cuba! Fratele nostru!" —Cea a clasei muncitoare este îndreptată împotriva exploatării şi asupririi. 11) Nume de femeie — Prăjituri rulate, cu nuci sau cu migdale şi cu sirop de zahăr sau de miere. 12) Posesiv—Petreceri cimpeneşti de mai — Pronume.

VERTICAL: 1) „Păşeşte deci, în rînd şi hai,/ Din inimă să-ţi fie glasul; /Cu globul toţ, de... / Pe stîngul, mîini, vom bate pasul" (2 cuv. — din poezia „Defilare de 1 Mai" de A. Rău) — Ager, priceput. 2) Afluent al Dunării, izvorînd din munţii Semenic — „Întîi Mai la...", poezie de N. Tăutu din volumul „De la inimă la inimă". 3) Interjecţie într-o expresie populară — Afluent al Volgăi. 4) Ţesătură foarte fină, străvezie — A împodobi. 5) La fel — Oraş şi centru industrial pe Mureşul Inferior — Se încalecă la sfîrşitul poveştilor. 6) Pronume — Atomi încărcaţi cu electricitate — „Eh! viaţă, viaţă, tînără şi nouă, / Cu oameni, flori şi steaguri în..., / Cum s-ar putea să nu ne placi tu nouă, / Să nu ne placă mîndrul nostru mai?" (M. Beniuc: „Furtuni de primăvară"). 7) De la el la ecuator şi de la ecuator la celălalt, 1 Mai încălzeşte inimile tuturor oamenilor muncii — Îmbracă şi ea veşmînt de sărbătoare în cinstea zilei de 1 Mai! 8) Organizaţie politică reprezentînd o anumită clasă socială (pl.) — Plăci aglomerate din lemn. 9) Mamifer din Tibet — Curăţire. 10) Mijloc de luptă pentru revendicări economice şi politice, la care recurg muncitorii din ţările capitaliste adesea şi cu prilejul zilei de 1 Mai — Serveşte! — Aluminiu. 11) Pronume — Pictura, sculptura, muzica, baletul etc. (sing.) — Textilă. 12) Ştiinţă ce studiază desvoltarea societăţii omeneşti —Cea bună caracterizează atmosfera sărbătorii de 1 Mai.

DEZLEGAREA JOCULUI „LUMINA CĂRŢII" apărut în nr. 18

ORIZONTAL: 1) Bacovia — Utan. 2) Atalia — Stepa. 3) Rău — Erata — An. 4) Asta — Noi — Ora. 5) Găi — Dăruite. 6) At — No — T — Me — C. 7) N — Corbea — Lor. 8) Maria — Pa — Re. 9) Sol — Tipărită. 10) Tăia — Al — Avat. 11) Artist — Amici. 12) Taina — Fraţii.

De vorbă cu medicul

HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ

Mai mulţi cititori, printre care Stănoiu Toma — Bîrlad; Gheorghe Alexandrescu — Piteşti; Manolescu Victor — Arad şi alţii vor să ştie ce este hipertensiunea arterială. Le răspundem mai jos.

Hipertensiunea arterială este o boală a întregului organism, datorită unor îngustări ale arterelor de mărime mijlocie. În organismul omenesc arterele sînt de mai multe dimensiuni: mari, mijlocii, mici, precapilare şi capilare. Toate arterele, afară de capilare, sînt formate din trei straturi. La marile artere mai important este stratul exterior — elastic; la arterele mijlocii mai important este stratul mijlociu, format din fibre musculare. Arterele mijlocii sînt răspîndite în toate organele principale ale corpului. Contracţiunea arterelor mijlocii este controlată şi dirijată de sistemul nervos central şi periferic, ce determină tensiunea cu care sîngele circulă în acele artere.

Îngustarea arterelor mijlocii face ca sîngele să circule prin ele cu o presiune mărită. Importanţi în hipertensiunea arterială este stratul mijlociu, care conţine fibre musculare a căror contracţie este controlată şi dirijată de sistemul nervos central şi periferic. Şi fără a fi bolnavi de hipertensiune, oamenii, sub acţiunea unor emoţii sau supărări, devin palizi la faţă. Ce se întîmplă? Cînd intervine emoţia, printr-o tulburare a scoarţei creierului, arterele se îngustează micşorînd în mod sensibil cantitatea de sînge care circulă prin ele şi dînd pielii culoarea palidă caracteristică. Dacă aceste supărări sau emoţii se repetă deseori şi stimularea arterelor se prelungeşte multă vreme, în structura acestora intervin modificări. Ele se îngroaşă şi îşi pierd elasticitatea normală, devenind mai dure, ceea ce face ca tensiunea lor să crească în mod permanent, dînd boala care se numeşte hipertensiune arterială.

Hipertensiunea apare şi la unii oameni tineri, dar de cele mai multe ori ea apare la persoane care au depăşit vîrsta de 40 de ani. Dacă hipertensiunea este trecătoare, ea este lipsită de semne speciale. Cînd însă ea devine permanentă, atunci apar semnele bolii, iar faza se numeşte boala hipertensivă sau boala hipertonică. Apar dureri de cap cu localizare occipitală, spre ceafă, tulburări ale vederii; bolnavii văd puncte negre sau muşte zburînd. Ei au vîjîieli în urechi, ameţeli şi zvîcnituri şi amorţeli. Uneori au o senzaţie de amorţeală în mîini şi picioare, devin mai nervoşi, iar capacitatea lor de muncă scade.

Datorită faptului că inima trebuie să pompeze sîngele în artere strîmtate, ea depune un efort mai mare ca de obicei, ceea ce face ca muşchii inimii să se dezvolte mult. Dacă hipertensiunea este mai mare şi are un caracter permanent, ea duce cu timpul la o oboseală şi o dilatare a inimii, care nu îşi mai revine la dimensiunile ei normale. Se produce ceea ce se numeşte insuficienţa cardiacă prin hipertensiune arterială, cu fenomene de stagnare sanguină în diverse organe, ca ficat, plămîni etc. Faţa şi extremităţile capătă o culoare vinătă. Sîngele ajunge în cantitate mai mică decît este necesar la toate organele, punînd astfel întregul organism în suferinţă. Netratarea bolii are consecinţe grave. Astfel, ruperea unei artere din creier provoacă hemoragia cerebrală, care poate duce la paralizia unei jumătăţi de corp sau chiar la încetarea din viaţă.

Hipertensiunea arterială poate să-şi aibă originea şi într-o suferinţă primară a rinichiului, îmbolnăvit în urma unei maladii infecţioase (cum sînt amigdalita acută sau scarlatina). La rîndul său, hipertensiunea poate provoca o insuficienţă renală. Piatra la rinichi poate, la rîndul ei, să dea o hipertensiune arterială, dar aceasta este trecătoare şi dispare după eliminarea pietrei.

Faţă de larga ei răspîndire, de evoluţia şi de gravitatea acestei boli, reiese necesitatea controlului periodic al tensiunii arteriale, în special la persoanele care au depăşit vîrsta de 40 de ani.

Despre modul de viaţă, regimul alimentar şi tratamentul în boala hipertensivă vom reveni într-unul din numerele viitoare.

Dr. Silviu GHEREA

Imperialiștii și mercenarii lor au primit o ripostă zdrobitoare în Cuba. Totuși ei continuă să uneltească. Orice nouă intervenție imperialistă se va lovi însă de hotărîrea nestrămutată a poporului cuban de a-și apăra patria și libertatea. Cuba — a arătat primul ministru Fidel Castro în recenta sa cuvîntare — nu se teme. „De altfel — a subliniat Castro — *noi nu sîntem singuri*".

ALĂTURI DE CUBA LIBERĂ

VIENA. „Jos mîinile de pe Cuba!", „Solidaritate cu Cuba!" Sub aceste lozinci au demonstrat numeroși tineri pe străzile Vienei.

MILANO. Marș de protest al muncitorilor și studenților italieni împotriva acțiunilor agresive ale imperialismului american contra Cubei.

MOSCOVA. În fața ambasadei americane din capitala sovietică, mii și mii de moscoviți își manifestă indignarea față de agresorii imperialiști și solidaritatea cu lupta eroicului popor cuban. Pe pancartele purtate de demonstranți stă scris: „Abraham Lincoln n-a oprobit banditii!" „Libertate Cubei!"

REDACȚIA: București. Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3507 of. 53 Tel. 17.60.10 int. 1744.

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Coperta I: Fotografie de S. STEINER.
Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

PMR
40
TRAIASCA A 40-A ANIVERSARE A PARTIDULUI
Proletari din toate țările, uniți-vă!
FLACARA

Mihai BENIUC

PATRUZECI DE TREPTE

Sînt patruzeci de trepte de granit
Din beznă ridicate către soare,
Sînt patruzeci de ani, i-ai împlinit
Tu miez de foc al clasei muncitoare.

Cu dalta-n peatră timpul a scobit
Ani glorioşi, nume nepieritoare —
Cu roşu-i anul Grivijei vestit,
August cu slovă e strălucitoare...

Dar în veşnicul fiecărei trepte
Brăzdat a fost în slove mari şi drepte
De multe ori acelaşi nume: LENIN.

Şi-acum în culmea'naltelor decenii
De el vorbim, cînd sus aşteaptă steagul
Să urce către noi victorii pragul.

Drumul eroic

„Partidul Comunist din Romînia este rezultatul unui proces îndelungat de dezvoltare istorică a poporului nostru, rezultatul luptei sale de veacuri pentru eliberarea socială şi naţională, continuate şi ridicate pe o treaptă superioară de mişcarea muncitorească revoluţionară".

.....

„Crearea Partidului Comunist din Romînia a constituit o victorie istorică a leninismului împotriva oportunismului şi reformismului în mişcarea muncitorească din Romînia.

Partidul comunist s-a plămădit în focul marilor lupte de clasă din Romînia anilor 1918-1919-1920, în focul avîntului revoluţionar produs în ţara noastră de victoria Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie".

.....

„Justeţea politicii partidului îşi are izvorul în faptul că această politică se întemeiază pe învăţătura atotbiruitoare a lui Marx, Engels, Lenin".

.....

„Milioanele de oameni ai muncii de la oraşe şi sate urmează cu dragoste şi încredere partidul nostru, cu convingerea nestrămutată că linia sa politică exprimă interesele lor vitale.

Creşterea rolului conducător al partidului în toate domeniile activităţii sociale, întărirea continuă a rîndurilor sale, vasta muncă organizatorică şi politică pe care a desfăşurat-o în mase au constituit factorul hotărîtor care a dus la obţinerea de către poporul muncitor a victoriei de însemnătate istorică — construirea bazei economice a socialismului în ţara noastră".

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

Macheta sălii unde, la 8 Mai 1921, s-a întrunit Congresul general al Partidului Socialist, care a hotărît crearea Partidului Comunist din Romînia şi afilierea la Internaţionala a III-a Comunistă.

Încă înainte ca Congresul să-şi termine lucrările, organele represive ale burghezo-moşierimii arestează delegaţii care au votat pentru afilierea la Internaţionala a III-a şi înscenează monstruosul proces din Dealul Spirei.

Continuînd prigoana împotriva avangărzii clasei muncitoare, burghezia şi moşierimea scot în afara legii, în 1924, Partidul Comunist din Romînia. Iată un articol apărut în „Socialismul" din 1 februarie 1924, care protestează împotriva scoaterii în afara legii a P.C.R. ↓

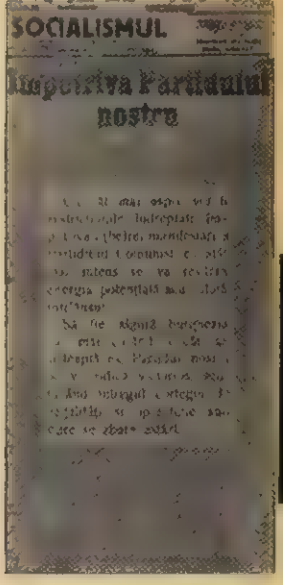
SOCIALISMUL

Împotriva Partidului nostru

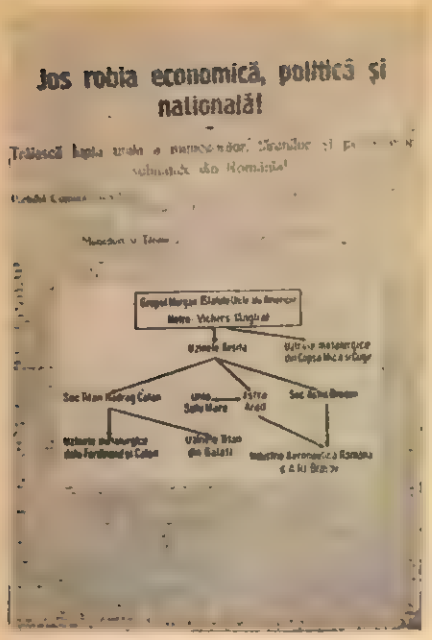

Manifest ilegal editat în anul 1924 de P.C.R. împotriva jafului imperialiștilor americani și englezi. (În mijloc: întreprinderi românești aservite trusturilor imperialiste americane și engleze).

„GRIVIȚA 1933" — pictură de Gavril Miklossy.

„Aplicînd linia elaborată de Comitetul Central, partidul a organizat și condus luptele muncitorilor ceferiști și petroliști, care au culminat cu grevele din ianuarie - februarie 1933. Prin amploarea acestor greve, prin caracterul lor revoluționar combativ, greva de la Griviția luînd forma ocupării atelierelor de către muncitori, prin larga mobilizare a maselor muncitoare și a unor pături populare din toată țara la acțiuni de solidaritate cu greviștii, luptele muncitorești din 1933 au înscris o pagină glorioasă în istoria clasei muncitoare și a poporului român".

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

Exemplare din „Scînteia", printre care și numărul cu articolul de fond intitulat: „Congresul al V-lea al Partidului Comunist din Rominia".

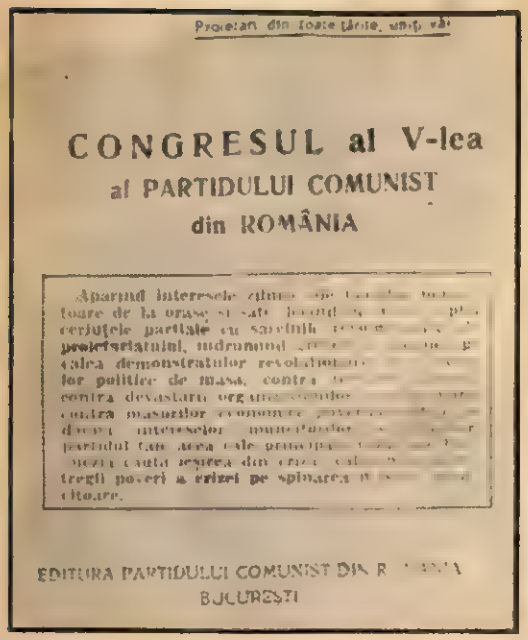

Înarmat cu hotărîrile Congresului al V-lea, Partidul Comunist din Rominia a desfășurat o intensă muncă de organizare a luptei revoluționare a maselor muncitoare pentru respingerea ofensivei claselor stăpînitoare împotriva nivelului lor de trai, pentru apărarea independenței naționale a patriei, pentru a bara calea fascismului și a războiului antisovietic.

În această căsuță din strada Ecoului nr. 29 din București a funcționat în condiții de adîncă ilegalitate, timp de trei luni — iulie-septembrie 1932 — redacția ziarului „Scînteia".

„Sentința ce o veți pronunța — a declarat tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la criminalul proces de la Craiova (1933-1934) intentat de burghezie conducătorilor luptelor ceferiștilor și petroliștilor — va însemna un îndemn la acțiune, un nou îndemn la luptă".

„Partidul Comunist și toate organele sale, în frunte cu Comitetul Central, stau neclintite la postul lor și-și duc — cu toată teroarea fascistă sălbatecă — munca zilnică de pregătire, organizare și conducere a luptelor maselor muncitoare pentru revendicările imediate și, prin ele, a unor lupte superioare, pentru dărîmarea regimului capitalist"...

(Din manifestul editat în august 1935 de Comitetul Central al Partidului Comunist din Romînia)

■ În conștiința țăranilor muncitori este vie amintirea amarnicelor vremuri de asuprire și mizerie pe care le-au trăit sub regimul burghezo-moșieresc. Ziarul „Dreptatea", organul P.N.Ț., din 1935 era nevoit să recunoască următoarele, din intenții demagogice și electorale: „Sînt sate în care pîinea n-o văd copiii decît de sărbători mari... Am văzut case în care nu se mai prepară alte bucate din moment ce se găsește o pîine pe masă. Aceasta ajunge". Același ziar recunoștea în numărul său din 28 iulie 1935: „Țăranul toacă firul cepei verzi în apă cu oțet sau toacă foaia lată a dragavelului și fiertura lui acrită o mănîncă cu mămăliga. Astfel hrănit, pleacă în zorii zilei pe cîmpuri, mărunțește brazdele ca să încolțească sămînța, chinuiește pînă-n amurguri pe o dogoare de nesuportat și pretindem să mai aibă un corp rezistent la boli. N-are în sat spițerie, n-are în apropiere spital, n-are nimic și pretindem să nu mai fie mortalități".

■ Din studiul datelor cu privire la repartiția venitului național pe perioada 1926-1938, reiese că circa 60-65% din venitul național era însușit de clasele exploatatoare, care reprezentau numai 9-10% din populația țării.

■ În Romînia, pe vremea regimului burghezo-moșieresc, chiriile erau extrem de mari. În 1938 chiria reprezenta 1/3 din salariul mediu al muncitorilor și funcționarilor.

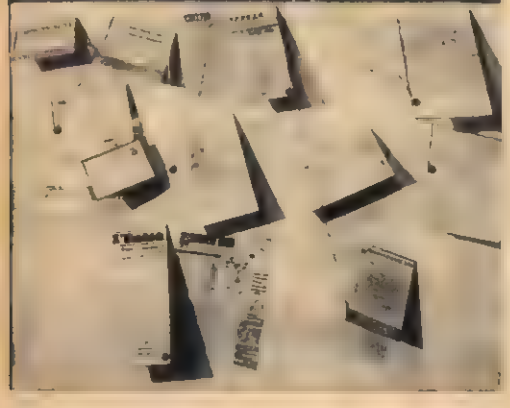

Eroicele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor din 1933 au stîrnit în întreaga lume un ecou de solidaritate cu cauza clasei muncitoare din Romînia. Iată cîteva facsimile care vorbesc despre acest ecou.

Eroi căzuți pentru libertatea și fericirea poporului: Ștefan Gheorghiu (1879-1914), Ilie Pintilie (1903-1940), Bela Brainer (1896-1940), Petre Gheorghe (1907-1943), Constantin David (1908-1941).

Ziare ilegale editate de Partidul Comunist din Romînia înaintea celui de-al II-lea război mondial.

După procesul de la Craiova, conducătorii luptelor muncitorilor ceferiști și petroliști în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej au fost aruncați în bezna închisorilor. Cu toată teroarea sălbatecă, comuniștii, cadrele de bază ale partidului au transformat închisorile politice în adevărate universități revoluționare. În fotografie, celula în care a fost deținut tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la închisoarea Doftana.

În condițiile dezlănțuirii celui de-al doilea război mondial, în ciuda terorii, partidul și-a continuat lupta, organizînd masele, demascînd politica criminală antisovietică a dictaturii regale, conducînd acțiunile de luptă împotriva fascismului. Un rol de seamă în acest sens l-a avut postul de radio ilegal „Romînia liberă". Iată o parte din aparatajul de emisie al acestui post.

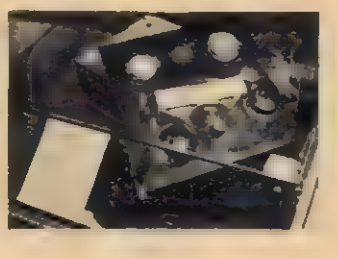

ROMÂNIA LIBERĂ

23 AUGUST 1944

RASTURNAREA REGIMULUI HITLERIST DIN ROMANIA

DECLARAȚIA

Ziarul „Romînia liberă" din 24 august 1944, care vestește victoria insurecției armate conduse de partid; în dreapta — un fragment din Apelul Comandamentului Formațiunilor de luptă patriotice.

Alături de ostașii sovietici, ostașii romîni au participat la lupta împotriva hitlerismului.

■ Față de 1938, în 1960 producția de energie electrică calculată pe locuitor a fost de aproape 6 ori mai mare, la fontă de peste 6 ori, la oțel de peste 5 ori, la laminate și țevi de aproape 4 ori, la ciment de peste 5 ori, la țesături de aproape 2 ori, la zahăr de aproape 3 ori, la ulei de 5,5 ori mai mare.

■ În perioada planului de șase ani se vor construi din fondurile statului, în orașe și centre muncitorești, circa 300.000 de apartamente, ceea ce reprezintă un volum de peste trei ori mai mare decît cel realizat în perioada 1954-1959. Statul alocă circa 13 miliarde de lei pentru realizarea acestui program de construcții.

■ În Republica Populară Romînă, încă în 1955, plata pentru chirie a scăzut la 5% din salariul mediu, iar astăzi ea reprezintă numai circa 3%.

În Bucureștiul eliberat prin victoria insurecției armate își fac intrarea trupele sovietice, primite cu entuziasm de oamenii muncii.

Sub conducerea P.C.R., în întreaga țară au avut loc mari manifestații la care au participat sute și sute de mii de muncitori, țărani muncitori, intelectuali, oameni ai muncii din rîndurile minorităților naționale. Masele populare de la orașe și sate au hotărît soarta bătăliei pentru putere, instaurînd la 6 martie 1945 puterea democrat-populară. În fotografie, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej vorbind la unul din uriașele mitinguri din București.

PARTIDUL COMUNIST DIN ROMÂNIA

ÎN CURÂND

REAPARE DUPĂ 20 DE ANI DE ADÂNCĂ ILEGALITATE

SCÂNTEIA

CITIȚI

SCÂNTEIA

E ZIARUL VOSTRU!

APARE ZILNIC — 6 PAGINI — 10 LEI

După 20 de ani de adîncă ilegalitate, ziarul cel mai drag clasei muncitoare, „Scînteia", își vestește reapariția.

La chemarea partidului pentru refacerea economiei naționale, oamenii muncii, avînd în frunte pe comuniști, au răspuns cu entuziasm. Iată-i, la Ploiești, muncind pentru înlăturarea ruinelor războiului.

Visul de veacuri al țărănimii s-a înfăptuit! La chemarea Partidului Comunist, care le-a apărat totdeauna interesele, și cu ajutorul și sub conducerea muncitorilor, încă înainte de 6 Martie 1945, țăranii au intrat cu plugurile pe pământurile moșierești.

În structura industriei, în 1938 grupa B (producția obiectelor de consum) era precumpănitoare, reprezentînd 54,5% din producția industrială globală, în vreme ce grupa A (producția mijloacelor de producție) avea o pondere de numai 45,5%. În 1959 ponderea grupei A a fost de circa 63%, iar a grupei B — de circa 37%. Producția grupei A a sporit în 1959 de peste 5,7 ori față de 1938, iar a grupei B — de peste 3,1 ori. În perioada 1960-1965, structura producției industriale globale va continua să se modifice, prin creșterea mai rapidă a producției mijloacelor de producție. În 1965 grupa A va avea o pondere de circa 66%, iar grupa B, de circa 34%

Bucurie și entuziasm în întreaga țară: monarhia a fost alungată. A fost proclamată Republica Populară Română.

„Procesul de transformare socialistă a agriculturii a cuprins aproape întreaga țărănime, care a urmat cu încredere calea arătată de partid — calea agriculturii socialiste. Cooperativizarea agriculturii este în linii generale înfăptuită".

„Ceea ce caracterizează politica partidului este ofensiva neîntreruptă a socialismului, înfăptuirea consecventă a industrializării țării, a transformării socialiste a agriculturii, a revoluției culturale".

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

În perioada planului decenal de electrificare a țării (1951-1960) au fost construite numeroase centrale electrice noi. Puterea instalată a centralelor electrice sporește de la 501 000 kW în 1938 la 1.840.000 kW în 1960 și la 3.900.000 kW în 1965.

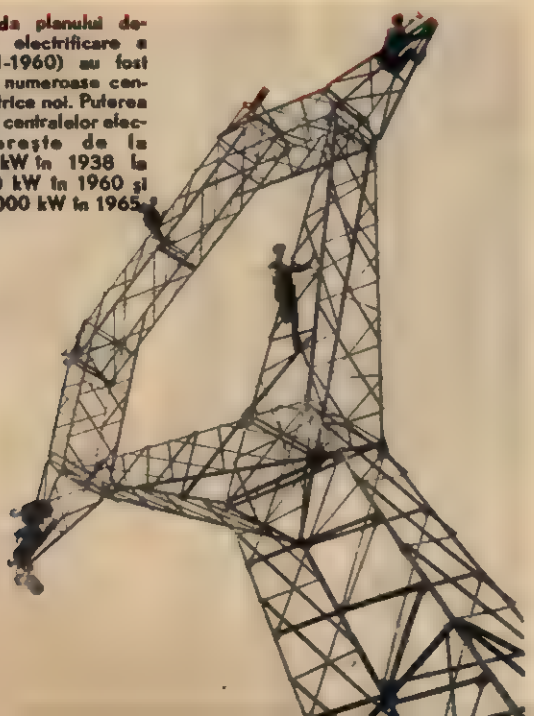

„Pășim într-o etapă nouă de dezvoltare — a spus tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la cel de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Romîn — care deschide poporului nostru perspectiva luminoasă a victoriei depline a socialismului și trecerii treptate la comunism, cauză pentru care au luptat și s-au jertfit cei mai buni fii ai clasei muncitoare și ai întregului popor romîn".

■ O regiune ca oricare alta ■ Cei cinci „nu" ai Trotușului ■ Ce ne povestește istoria ■ Sclavi negri și sclavi albi ■ De la puțul de păcură la forajul cu turbina ■ Sarea curge pe conducte ■ Ce fel de Aladin a acționat aici? ■ Alte fieri cresc pe sub munții Ghimeșului ■ Reflecții pe marginea unui cîntec vechi

PAGINI CONTEMPORANE

Pe Valea Trotușului, ca pretutindeni în țara noastră, cuvîntul partidului a prins viață

de V. SAVIN
Fotografii de A. MIHAILOPOL

La Combinatul chimic Borzești, printre kilometrii de conducte și estacade, printre clădirile luminoase ale nenumăratelor secții, proiectanții au prevăzut și spații verzi.

Trotușul — martor al atîtor transformări — la intrarea în Tîrgu Ocna.

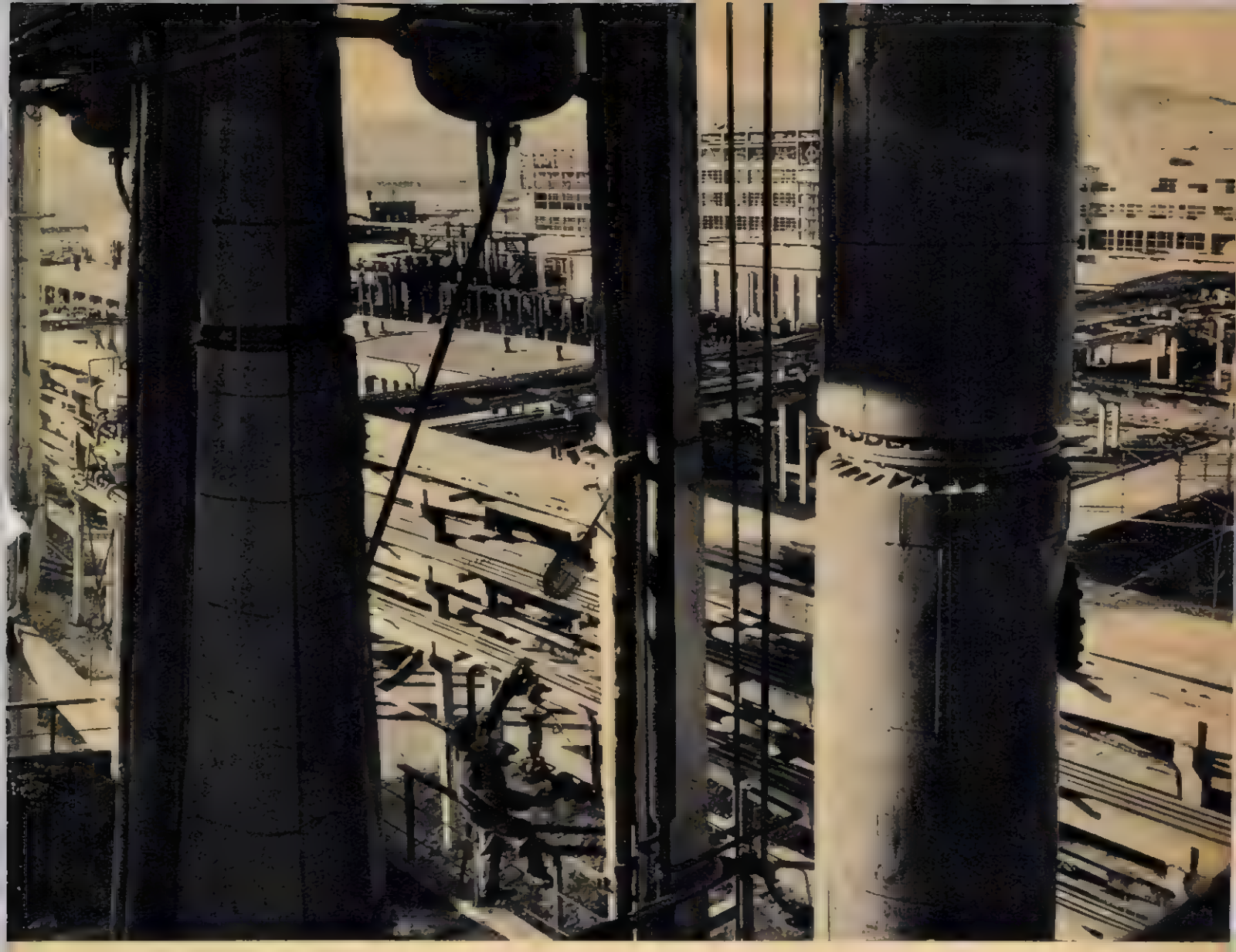

Valea Trotușului.

O regiune a țării ca oricare alta. Ca și Valea Crișului sau a Ialomiței, a Cernei sau a Dornelor, a Oltului sau a Bistriței.

O regiune bogată — așa cum bogată este întreaga noastră țară — o regiune care în trecut a cunoscut din plin foamea și analfabetismul, înapoierea economică și bolile sociale, exploatarea și sărăcia — așa cum le-au cunoscut toate regiunile țării.

Plină de bogății, dar gemînd de sărăcie în trecut, regiunea aceasta — ca oricare altă regiune a țării — a trecut în anii puterii populare prin transformări care o fac de nerecunoscut.

Pe apele Trotușului nu plutesc pete de țiței ca pe Prahova; dar pe întregul curs al Tazlăului și de la Comănești pe Trotuș în jos, dantelăria metalică a sondelor petrolifere s-a integrat în peisaj.

Pe Trotuș nu vin plute, cum vin pe Dorna sau pe Bistrița; dar pe văile laterale, create de afluenții Trotușului, începînd cu Bolovănișul Ghimeșului și terminînd cu Oituzul, Cașinul și Tazlăul, exploatările forestiere se țin lanț, iar la Agăș, la Comănești, la Onești, la Căiuți și în alte localități, numeroase fabrici de cherestea valorifică bogăția codrilor.

Apele Trotușului nu sînt sărate ca cele ale pîraielor și lacurilor din Sovata. Călător însetat într-o amiază de vară dacă ai fi, poți sorbi din Trotuș, cu palmele făcute căuș, o apă răcoroasă și dulce de munte; dar pe Valea Trotușului, la Tg. Ocna, se află unul dintre cele mai bogate masive de sare din țară.

Valurile Trotușului nu poartă cu ele negreala cărbunelui, cum fac valurile Jiului la Petroșani; dar din minele, astăzi îngemănate, Asău, Rafira și Lumina, minerii smulg pămîntului Văii Trotușului alta dintre bogățiile sale: cărbunele.

Apele Trotușului nu învîrt paletele turbinelor vreunei hidrocentrale, cum fac cele ale Bistriței sau ale Ialomiței; dar de la Borzești, de la Comănești și de la Dărmănești —din cele trei mari termocentrale— pleacă spre Roman și Iași, spre Bacău și Galați, spre Piatra Neamț și Focșani, spre toate orașele și satele Moldovei — și nu numai ale Moldovei — sute de mii de kilowați energie electrică.

Enumerînd aceste cinci mari bogății ale Văii Trotușului sîntem totuși departe de a-i fi epuizat inventarierea avutului. N-am pomenit nimic despre viile și livezile dealurilor însorite ale Tîrgului-Ocnei; nici despre cîrezile de vite ale muntenilor din Ghimeș și Agăș și nici despre turmele de oi ale mocanilor de la Cașin și Oituz nu am vorbit; nu am amintit de apele, atît de folositoare sănătății, de la Slănicul Moldovei; nu am menționat carierele de gresie din Valea Slănicului; nu am spus nimic despre cerbii, căprioarele, mistreții, vulpile și jderii din codrii Trotușului și nici despre păstrăvii și clenii din apele munților de aci; nu ne-am oprit încă pe întinsul ogoarelor din gospodăriile agricole de stat, gospodăriile colective și întovărășirile agricole din raionul Adjud. Dar, mai ales, nu am vorbit despre cea mai mare bogăție a ținutului — sau, mai bine zis, despre făuritorii și stăpînii tuturor bogățiilor de aci: oamenii muncii, care, sub conducerea partidului, au schimbat cu totul fața Văii Trotușului.

Ce ne povestește istoria

Vestigiile istoriei le întîlnești în Valea Trotușului la tot pasul. Ele îți vorbesc de Alexandru cel

Bun, de Ştefan cel Mare, de Dimitrie Cantemir, prin construcţii ce au înfruntat veacurile, prin vechi documente, prin însemnările din cronici. Dar, mai ales, prin legende transmise din generaţie în generaţie. Îţi mai vorbeşte Valea Trotuşului despre lupta pentru Unirea principatelor, dar şi de crîncenele răscoale ţărăneşti din 1907, cînd Oneştii şi Dărmăneştii, Brusturoasa şi Tescanii au fost centre de luptă ale răsculaţilor. A mai auzit această vale ecourile tunurilor Kaiserului Wilhelm în anii 1916-1918, cînd pe aci s-a statornicit frontul şi cînd denumiri ca Oituz şi Caşin, Coşna şi Cireşoaia au intrat din geografie în istorie.

Cum trăiau pe vremuri truditorii acestor locuri? Amarnică viaţă!

Ţăranii? Mai rău decît în regiunile de cîmpie, unde, dacă boierul era tot atît de hapsîn ca şi aici, cel puţin pămîntul era mai darnic. La Comăneşti şi Dărmăneşti familiile Ghica şi Ştirbey deţineau 13.300 ha păduri şi teren arabil, în timp ce 10.000 de ţărani muncitori nu aveau decît 3.000 de ha; pe Valea Oituzului moşia familiei Negro-Ponte se întindea pe 24.000 ha — dar, înainte de anul 1930, în Oneşti pluguri de fier nu aveau decît moşierii şi 3 chiaburi. După primul război mondial, ca urmare a presiunii maselor, burghezia a fost silită să legifereze o reformă agrară. Dar la Oneşti, de pildă, n-a fost împroprietărit prin această reformă nici măcar un singur ţăran muncitor!

Cum trăiau muncitorii? Trai de robi!

Minerii din Comăneşti, exploataţi de patronii societăţii cu capital belgian, duceau o viaţă de cîrtiţă în fundul unor mine primitive, lipsiţi de cele mai elementare mijloace de protecţie a muncii, săpînd cărbunii cu tîrnăcoape prea puţin deosebite de cele de pe vremea agatîrşilor. După 10-12 ore de trudă în asemenea condiţii, ei aveau de străbătut kilometri întregi de drum pînă la sălaşele lor sărace din văiugile munţilor. Şi nu o dată, cînd interesele capitaliştilor cereau restrîngerea sau chiar sistarea producţiei, ei se vedeau lipsiţi chiar şi de amara bucăţică de pîine cîştigată în aceste condiţii grele, fiind lăsaţi pradă şomajului.

Petroliştii din Moineşti, la cheremul societăţii „Steaua Romînă" cu capital din Anglia şi din alte ţări occidentale (91,9% din industria petroliferă a Romîniei burgheze aparţineau capitalului străin), erau în aceeaşi situaţie cu minerii. Singura deosebire consta în faptul că, în loc să fie sufocaţi de gaze în fundul minelor, erau scuturaţi de crivăţ pe turlele sondelor; şi în loc să le fie viaţa veşnic expusă prăbuşirilor de galerii, le era veşnic expusă incendiilor şi altor accidente frecvente pe atunci în schelele petrolifere. Cît priveşte şomajul — acesta era endemic sub regimul „Stelei Romîne", care avea privilegii de monopol în această regiune.

În ce-i priveşte pe tăietorii de pădure, aceştia aveau soarta cea mai crudă. Lucrînd mai mult ca sezonieri, trăind asemenea troglodiţilor în bordeie săpate în pămînt, ei nu se alegeau după luni şi ani de trudă decît cu datorii la dughenele ce aparţineau aceloraşi patroni care le plăteau şi mizerabilele lor salarii.

Iată cum vorbea despre viaţa acestor muncitori, acum 35 de ani, Constantin Ivănuş, luptător comunist ucis de burghezie: *„Ce oameni minunaţi sînt muncitorii ăştia ai pădurilor! Şi în ce mizerie neagră le este dat să trăiască! Am mai văzut eu sărăcie şi mizerie, dar ca la cei de pe Valea Trotuşului, de pildă, n-am mai întîlnit. Dar cînd pornesc o dată la treabă, cînd pornesc la luptă împotriva fabricanţilor de cherestea, poţi să conteri pe ei. Sînt dîrzi, hotărîţi şi aspri, aşa cum le e şi viaţa"*.

În anii ce urmează primului război mondial, istoria ne povesteşte din ce în ce mai multe lucruri

despre lupta celor ce muncesc. În 1917 proletariatul rus dăduse exemplu muncitorimii din întreaga lume. În ţară la noi — ca în întreaga Europă — creşte conştiinţa de clasă a proletariatului. Iar la 8 Mai 1921 se petrece istoricul eveniment: înfiinţarea Partidului Comunist din Romînia. Lupta muncitorimii din întreaga ţară, condusă de aici înainte de către un partid marxist-leninist, intră într-o etapă nouă.

În perioada de după primul război mondial, momentele de luptă sînt numeroase. Iată cîteva din ele: 1919, iulie 21 — petroliştii din Moineşti, Zemeş şi Solonţ se alătură grevei petroliştilor din întreaga ţară; 1920 — greva generală atrage printre participanţi şi pe muncitorii petrolişti, mineri şi forestieri din Valea Trotuşului; 1929 — acţiuni greviste ale muncitorilor forestieri; 1933 — muncitorii petrolişti se ridică la luptă alături de petroliştii din Prahova şi de feroviarii de la Griviţa; 1934 — răscoala ţăranilor din Valea Ghimeşului, eveniment important în istoria mişcării noastre revoluţionare.

Forţa conducătoare a tuturor acestor acţiuni este Partidul Comunist.

În cea mai cruntă ilegalitate, P.C.R. îşi creează organizaţii puternice în toate centrele muncitoreşti ale Văii Trotuşului. Numeroşi luptători pentru fericirea poporului au trăit şi au muncit în aceste locuri. Astfel, Moineştiul se mîndreşte cu faptul că tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej a trăit aici în anii de ucenicie; şi în acest centru petrolifer al Moldovei există azi o casă memorială, casa în care a locuit, pe cînd era ucenic, acel ce avea să devină mai tîrziu conducătorul luptei pentru socialism a întregului nostru popor.

Anii dictaturii fasciste şi ai criminalului război antisovietic aduc în întreaga ţară o intensificare

SUCCESELE NOASTRE, în cifre

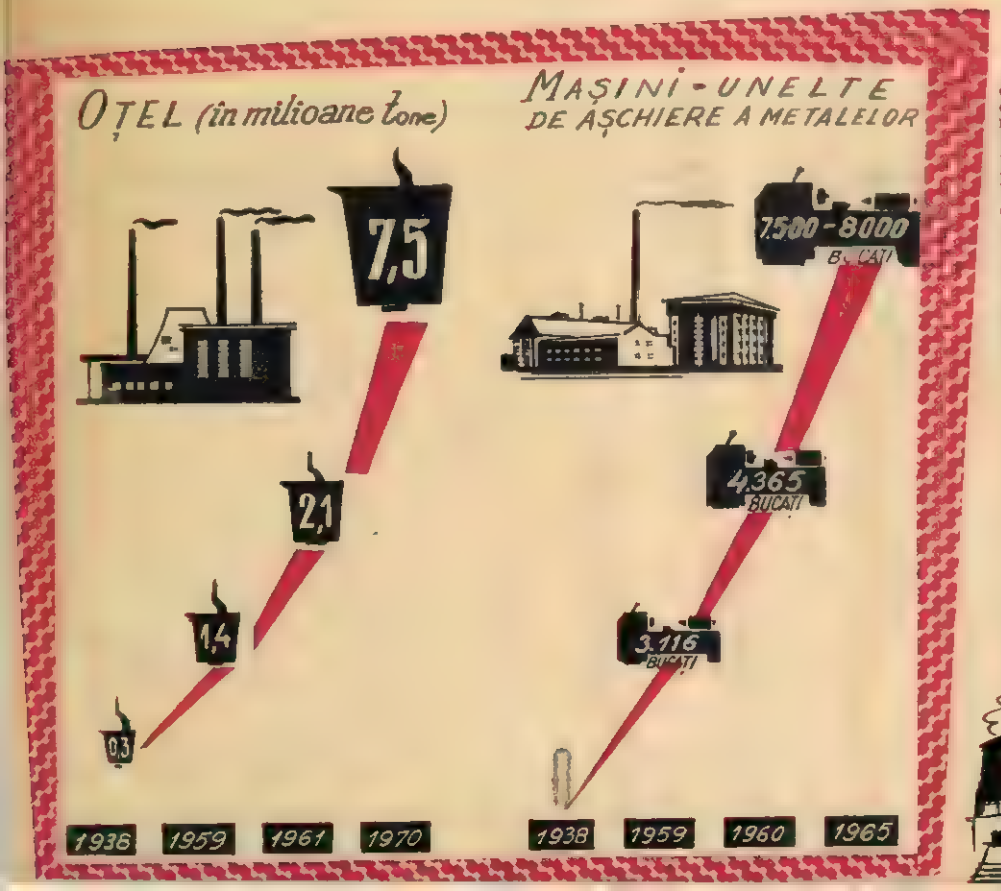

Creşte necontenit producţia industriei noastre metalurgice. Astfel, faţă de 3 sute mii tone oţel cît s-au produs în Romînia anului 1938 — anul acesta vom ajunge la o producţie de 2,1 milioane tone; în 1970 industria noastră socialistă va produce 7,5 milioane tone oţel. Creşteri foarte mari se vor înregistra, în acelaşi timp, şi în celelalte ramuri ale industriei metalurgice. ←

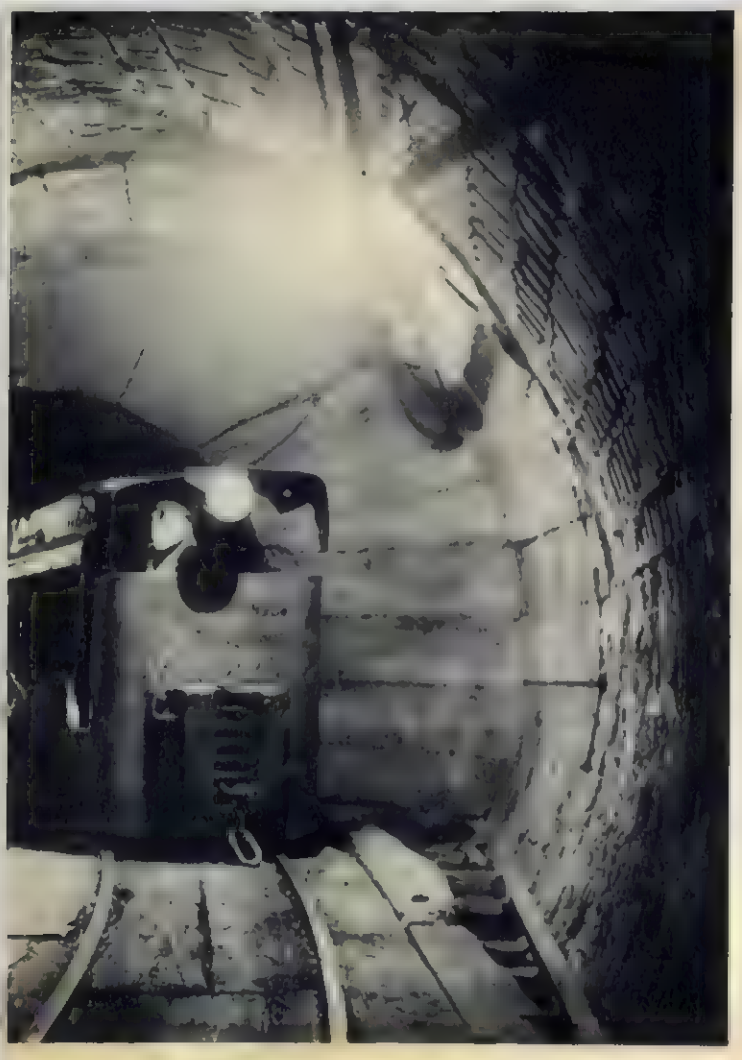

Minerii din Comăneşti sînt mîndri de felul cum arată astăzi minele lor: galerii betonate, trenuri trase de locomotive Diesel, ventilaţie bună, lumină electrică şi lămpi de bună calitate, respectarea prevederilor tehnicii securităţii muncii.

şi mai mare a terorii jandarmereşti şi poliţiste. Dar comuniştii din Valea Trotuşului nu încetează lupta. Şi cînd hitleriştii, în retragerea lor disperată, vor să dinamiteze instalaţiile petrolifere din Moineşti, muncitorii petrolişti sar să apere sondele şi rafinăria, veghează ca producţia să nu fie sistată, iar la 2 zile după intrarea Armatei Sovietice în oraş trimit frontului antihitlerist primele garnituri de cisterne cu benzină.

Era în zilele lui August 1944, dată de la care istoria începe a ne vorbi prin fapte cu totul noi.

Pe unde erau altădată sclavi negri şi sclavi albi

După ce-şi taie drum printre munţi la Ghimeş-Palanca, Trotuşul coboară în aval, rostogolindu-se neastîmpărat din stîncă în stîncă. Ajuns la Comăneşti însă, rîul pare a se domoli, aducînd în acest fel un salut primei aşezări oräşeneşti întîlnite în cale.

Pe vremuri, cînd rosteai numele — satului de pe atunci — Comăneşti, subînţelegeai totodată trei denumiri: Ghica, Foresta Italo-Română şi Carbonifera. Erau numele celor trei stăpîni ai comunei: Ghica — stăpînul pămîntului; Foresta Italo-Română — stăpîna codrilor; Carbonifera — stăpîna adîncurilor pămîntului. Şi, toate la un loc, stăpîne asupra vieţii trudnice a oamenilor de aci.

Cînd coborai din tren în gara Comăneşti, primul lucru de care ţi se izbea privirea erau turnurile semeţe ale castelului prinţilor Ghica. Dar numai vederea turnurilor îţi era permisă. Pentru că la poartă străjuiau doi gealaţi negri, aduşi de snobismul princiar tocmai din îndepărtata Africă, cu poruncă să nu deschidă nici unui nechemat. Castelul există şi astăzi. Dar slugi nu mai pot fi aflate pe aci. Nici negre, nici de alt soi. Iar porţile din zidul înalt nu mai sînt ferecate. Dimpotrivă: ele sînt larg deschise, iar în parcul străvechi zburdă copiii minerilor, petroliştilor, gateriştilor; aci este astăzi sediul unei şcoli de şapte ani şi — vară — al unei tabere pionereşti. Călătorului sosit la Comăneşti îi este dat să audă deci, chiar la intrarea în oraş, zumzet vesel de glasuri copilăreşti. Peste acest zumzet însă, se suprapune, ca într-o compoziţie muzicală polifonică, zvonul muncii. Se aude cîntecul gaterelor de la Întreprinderea Forestieră, situată în stînga gării; apoi, de la cîteva sute de metri mai în aval pe Trotuş, răzbate respiraţia puternică a termocentralei construite în cadrul planului de electrificare; mai la vale se aude zăngănitul excavatoarelor şi al buldozerelor care sapă temelii şi netezesc drumuri de acces pe şantierul noului combinat forestier. Linişte e doar în dreapta, în amonte le rîului. Aceasta nu înseamnă însă că în acea direcţie simfonia muncii nu-şi are şi ea executanţii unei importante partituri. Şi dacă-ţi pleci cu mare atenţie urechea, nu se poate să nu auzi măcar ecoul unor explozii de dinamită, al pocnetelor de ciocane pneumatice, al huruitului de vagonete pe şine de fier. În partea aceea sînt minele.

O mare importanţă a acordat-o partidul modernizării minelor şi mecanizării procesului de producţie în minele din întreaga ţară. Încă în urmă cu 9 ani, la Consfătuirea pe ţară a muncitorilor mineri din industria carboniferă, tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej a dat indicaţii preţioase în această privinţă. Cu sprijinul Uniunii Sovietice şi graţie creării unei industrii proprii de utilaj minier, minele noastre au putut fi de atunci înzestrate cu utilaj nou, munca a putut să fie

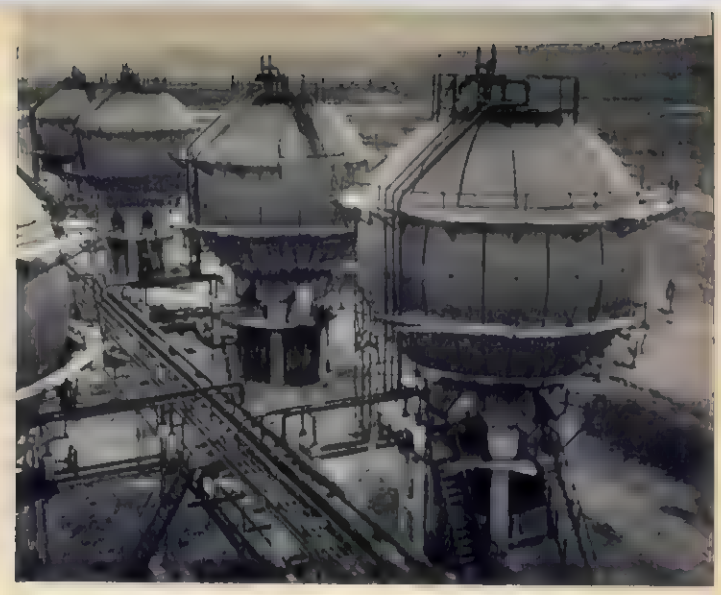

La Combinatul de cauciuc sintetic din Oneşti, lucrările de montare a modernelor agregate se desfăşoară în ritm susţinut, pentru ca primele secţii să intre în funcţiune încă în acest an.

Maistrul sondor Moise Constantin de la sonda 1 Prohozeşti vine şi pleacă de la lucru, în fiecare zi, cu „Moskvici"-ul propriu...

SUCCESELE NOASTRE, în cifre

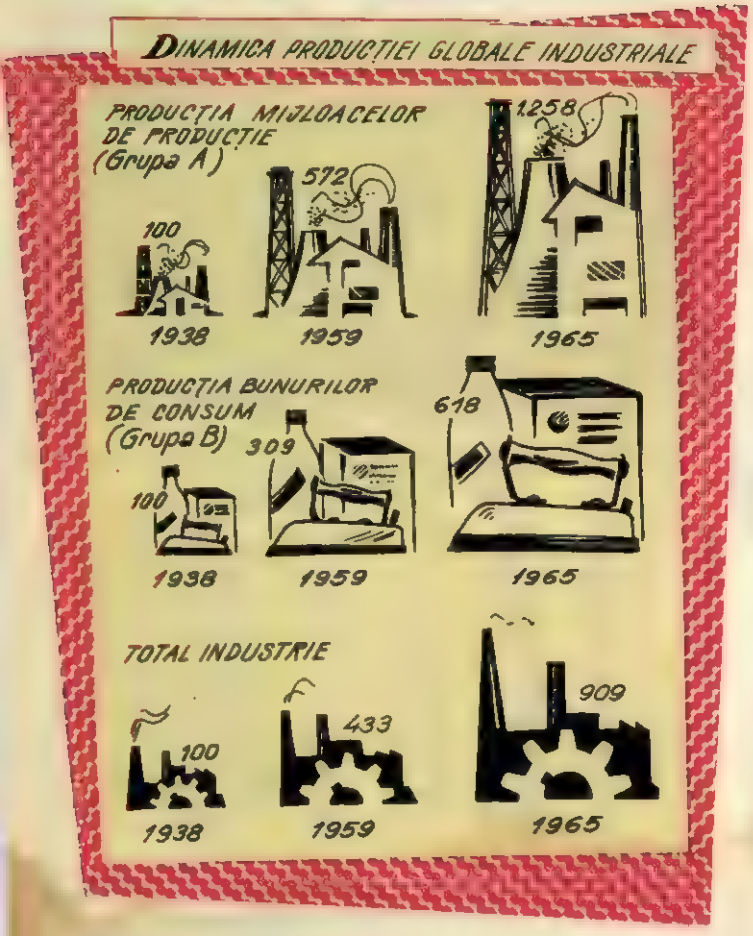

Cifrele vorbesc limpede despre necontenita dezvoltare a industriei noastre. După cum reiese din graficul de față, producția globală industrială, care în 1959 a fost de 433% față de 1938, în 1965 va fi de 909%.

Ioan Biliboc — lanoș-baci, cum îi spun consătenii — este un muntean în vîrstă de 71 de ani, înalt și drept ca un molid, cu ochi albaștri de o deosebită limpezime, bun la inimă dar dîrz și neînduplecat ca și munții printre care a crescut. Vechi revoluționar, în anul 1934 Ioan Biliboc a fost printre frunteșii răscoalei țărănești din Valea Ghimeșului. Astăzi se bucură de o bătrînețe luminoasă. Puterea populară l-a răsplătit asigurîndu-i pensie de stat și distingîndu-l cu Ordinul „Apărarea Patriei" cl. a III-a și Medalia „Eliberarea de sub jugul fascist". ↓

mecanizată, devenind mai ușoară și mai spornică. Pentru dotarea tehnică a industriei noastre miniere, numai în sectorul carbonifer s-au făcut între anii 1951-1960 investiții de miliarde.

Minerii din Comănești cunosc și ei urmările acestei politici a partidului. În locul galeriilor scunde, în care se tîrau aplecați printre grinzile șubrede de lemn, ei circulă azi prin galerii moderne, betonate, bine aerisite, din care apele de infiltrație sînt colectate și evacuate. Perforatoare pneumatice și scocuri metalice oscilante îi ajută să extragă cărbunele în condiții bune și le permit să ridice productivitatea muncii. Troliuri electrice ridică vagonetii pe planurile înclinate și locomotivele Diesel au luat locul vagonetarilor care înainte vreme trebuiau să împingă vagonetii cu brațele lor. Tehnica securității muncii este respectată cu strictețe: minerii au îmbrăcăminte și căști de protecție, lămpi antigrizutoase de bună calitate etc.

Traiul minerilor este și el astăzi cu totul altul decît în trecut. În anii puterii populare 10.000 de mineri din întreaga țară s-au mutat în case noi. Printre aceștia sînt și cele cîteva sute de familii din Comănești care s-au mutat în blocurile noului oraș muncitoresc, ca și alte sute de familii care și-au construit case proprii: case noi, sănătoase, încălzite, radioficate; numeroși mineri au motociclete, televizoare, aragazuri, mobilier nou; magazinele orașului sînt din belșug aprovizionate; un mare spital, construit în marginea parcului fostă proprietate a prinților Ghica, alte așezăminte de apărare a sănătății amenajate în fostele castele ce au aparținut prinților Știrbey la Dărmănești și Ghica la Dofteana, numeroase policlinici, dispensare și puncte sanitare stau la dispoziția minerilor și a tuturor celor ce muncesc aci.

Atari înfăptuiri — și multe altele asemănătoare în întreaga țară — sînt o urmare a politicii economice a partidului; în legătură cu această politică, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej arăta:

„Încă la Conferința națională din toamna anului 1945, partidul nostru, indicînd căile refacerii economiei distruse de război, a trasat ca linie generală a dezvoltării economice a Romîniei, linia industrializării și electrificării țării... Numai prin crearea bazei materiale de producție a socialismului, prin dezvoltarea marii producții mecanizate — întemeiată pe tehnica cea mai înaltă — în toate ramurile economiei naționale, poate fi atins acel obiectiv suprem spre care tinde partidul — făurirea bunăstării poporului muncitor, asigurarea unui înalt nivel de viață materială și culturală a oamenilor muncii din patria noastră".

Această politică a fost consecvent aplicată în întreaga țară, ducînd la ridicarea economică și culturală a tuturor regiunilor. La Comănești, ea s-a tradus nu numai prin modernizarea minelor — dar și prin refacerea și dezvoltarea fabricii de cherestea, prin construirea unei mari termocentrale și, recent, prin deschiderea șantierului de construcție a unui mare combinat de industrializare a lemnului. Pe linia indicată de documentele Congresului al III-lea al P.M.R. cu privire la valorificarea superioară a resurselor naturale, în lunca Trotușului a și început construirea acestui combinat — obiectiv prevăzut în planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960-1965. Combinatul va avea 5 unități: o fabrică de placaje, una de scaune curbate, alta de plăci fibro-lemnoase, o a patra de cherestea de rășinoase și foioase și, în sfîrșit, a cincea unitate — o fabrică de parchete. Vreți să știți cam ce proporții va avea acest combinat? Să vă dăm o singură cifră: numai fabrica de scaune va produce 600.000 scaune curbate anual. Adică — dacă vreți — cîte un scaun pentru fiecare al 30-lea cetățean al republicii!

Comănesteniii au și aflat că prima dintre aceste fabrici va intra în funcțiune anul viitor și că în 1963 combinatul va începe să lucreze cu întreaga capacitate. Și ei nu se îndoiesc de faptul că așa va fi. Au experiența atîtor ani de putere populară!

De la puțul de păcură la forajul cu turbina

Prima sondă mecanică a fost forată în Romînia în anul 1882, la Solonț, în bazinul petrolifer al Moinești ului. De atunci numărul sondelor a crescut și aci — fără îndoială; dar aceasta nu a însemnat un triumf al tehnicii noi. Pentru că, alături de sonde, pînă nu cu mult înainte de naționalizarea din 1948, capitaliștii au continuat să exploateze terenurile petrolifere și cu ajutorul puțurilor primitive. Să amintim un lucru: în 1646 călugărul levantin Baudinus, călătorind prin ținutul Bacăului, a lăsat mărturii despre puțurile de păcură de la Mosoarele, Dofteana,

Un bulevard larg, luminat cu neon, mărginit de o parte și de alta de blocuri cochete, în prezent lung de peste un kilometru (cînd va fi terminat pînă la capăt va avea 2 km) — așa arată azi centrul Onești-ului.

Cine ar merge în marginea Moineștiului, la Lucăcești, și ar vedea noul oraș, format numai din blocuri noi, confortabile, nu ar putea crede că în urmă cu ani, pe timpul burgheziei, acolo nu era decît un sătuc amărît. Dar nu numai la Moinești, ci în întregul raion al cărui centru administrativ este acest oraș, în viața oamenilor muncii au survenit transformări esențiale. Pe vremea burgheziei, în tot raionul nu exista nici o școală medie și doar 4 școli de cîte 7 ani. Astăzi numai numărul școlilor de 7 ani este de 52, la acestea adăugîndu-se încă 4 școli serale, 2 școli medii, 4 școli medii serale și încă 2 secții serale pentru cursul mediu. Adăugați zecile de cursuri de calificare, de perfecționare etc. Menționați activitatea a 778 cadre didactice, cea a 5 cluburi, a 17 cinematografe (pe vremea burgheziei exista unul singur), a 78 cămine culturale etc. etc. — și vă veți face o oarecare idee (atîta cîtă poate rezulta din niște cifre seci) despre ce a adus aci socialismul.

Cunoscînd toate acestea nu te mai miră cînd îl auzi pe maistrul de foraj brigadier Petre Lazăr din schela Runcu vorbind cu competența unui inginer sau a unui geolog despre „forajul dirijat" și despre structura straturilor miocene și oligocene. Sau nu te miri cînd îl vezi pe maistrul sondor Moise Constantin venind la lucru la sonda 1 Prohozești cu „Moskvici"-ul propriu...

Sarea curge pe conductă

Reîntorși la Trotuș, coborîm la vale spre Tîrgul Ocnei, orașul a cărui faimă a fost făurită de salinele sale străvechi. Și bineînțeles că ceea ce ne atrage în primul rînd sînt acestea.

De la primitivele exploatări de pe vremea cămărașilor și a ghirăi-

Poieni și Păcureți; și iată că după trei veacuri, în secolul al XX-lea, burghezia mai extrăgea petrol prin puțuri tot atît de primitive!

Peste această situație s-a suprapus jaful organizat de hitleriști care, avînd nevoie de cît mai mult petrol, au trecut la exploatarea sondelor cu duze mari sau chiar fără duze; fapt ce a determinat secătuirea a numeroase sonde, epuizarea gazelor făcînd ca mari cantități de țiței să nu mai poată fi extrase din adîncuri.

Moștenirea lăsată de burghezie a fost deosebit de grea. Dar în anii puterii populare, răspunzînd chemărilor partidului, petroliștii din Moinești, în frunte cu comuniștii, au depus eforturi susținute pentru a o lichida. Sonde considerate pierdute au fost redate producției, sute și sute de sonde noi au fost forate pe terenuri etichetate drept „neproductive" sau „nerentabile", ajungînd să dea patriei, într-un răstimp de 6 luni, mai mult petrol decît dăduse această regiune, sub capitalism, în 85 de ani.

Ajutorul sovietic a jucat un rol esențial în acest progres. El a constat în utilaje, metode noi, schimburi de experiență. Începînd din anul 1952 s-a introdus la Moinești metoda forajului cu turbina. Cu ajutorul acesteia forarea unei sonde durează — în raport cu adîncimea — 3 pînă la 12 săptămîni, în timp ce cu cel mai avansat sistem folosit de capitaliști, sistemul rotativ cu masă, forajul dura de la 6 luni pînă la 5 ani. Directivele Congresului al III-lea al P.M.R. trasează ca sarcină extinderea forajului cu turbina în toate schelele petrolifere, în așa fel încît în 1965 forajul să fie făcut cu turbina în proporție de 70% în întreaga țară. Și iată că de pe acum forajul cu turbina este generalizat la schelele din Moinești, fiind folosit în proporție de 100%!

Adăugați la toate acestea faptul că, pentru o valorificare superioară a marii noastre bogății petrolifere, s-au construit la Dărmănești și la Onești două mari rafinării moderne; adăugați mai ales faptul că Valea Trotușului nu este o regiune izolată, ci că este strîns legată de toate celelalte regiuni ale țării, că ridicarea altor regiuni a contribuit la ridicarea Văii Trotușului și invers. Avînd în față tabloul creșterii Hunedoarei și a Reșiței, a întreprinderilor petrolifere ploieștene și a celor carbonifere din Valea Jiului, a agriculturii dobrogene și a industriei constructoare de mașini din Arad și din Brașov, a industriei chimice din Victoria și din Baia Mare — este mai ușor de înțeles de ce și la Moinești au crescut atît producția de petrol, cît și nivelul de trai al celor ce muncesc.

SUCCESELE NOASTRE, în cifre

Un grafic concludent: în 1938 Rominia avea 4.049 tractoare. Toate aparțineau moșierilor și chiaburilor. Azi ogoarele patriei noastre sînt brăzdate de zeci de mii de tractoare. Numai peste 6 ani numărul tractoarelor va ajunge la 100.000, iar cel al combinelor la 43.000. →

lor, chiar și de la acele de pe vremea burgheziei, cînd sarea se mai spărgea cu tîrnăcopul — pînă la exploatările moderne de azi, e o cale tot atît de lungă ca aceea străbătută în petrol de la puțul cu păcură pînă la sonda cu turbină.

Haveuzele moderne și exploatarea după sistemul camerelor trapezoidale — iată ce caracterizează astăzi munca în salinele din Tg. Ocna. În plus, exploatarea sării în soluție, a saramurii extrase prin sonde și fabricarea oxigenului într-o fabrică nou construită — iată aspecte inedite ale activității acestor saline. Bineînțeles că, în raport cu aceste aspecte, s-au transformat și oamenii. Au apărut la Tg. Ocna profesiuni noi, care nici nu erau pomenite pe aici înainte vreme: mineri calificați, sondori specialiști în sonde salinifere, compresoriști.

Tg. Ocna își are inima sa în saline. Iar din această inimă, o importantă arteră se îndreaptă spre cel mai tînăr, cel mai populat și — astăzi — cel mai important oraș din Valea Trotușului: Onești. Artera aceasta este saleductul, conducta ce duce Combinatului chimic din Onești sarea extrasă la Tg. Ocna.

Ce fel de Aladin a acționat aici?

Oricine a cunoscut Oneștii în urmă cu ani știe că vechiul sat, dacă nu arăta exact ca pe vremea lui Ștefan cel Mare, în orice caz nu era cu nimic deosebit de așezarea de la 1842, veleatul în care s-a ridicat moara de piatră a cărei zidire mai trăiește și astăzi. Și iată-ne la Onești în zilele noastre. De astă dată descinzi din tren într-un oraș mare și modern, cu o magistrală de peste un kilometru lungime (cînd va fi gata în întregime ea va avea doi kilometri), străjuită pe ambele laturi de blocuri cu balconașe cochete, zugrăvite în culori vii, și luminată în neon. Cîteva cvartale sînt deja înălțate. Altele se află în curs de construcție. La anul vor fi ridicate și cele de pe fosta stradă principală a vechiului Onești, pe care, în locul căsuțelor bătrînești plecate într-o rînă, se vor înălța, printre altele, și 6 blocuri-turn cu cîte 9 etaje.

Blocuri-turn la Onești?! Într-adevăr ar putea părea ciudat pentru acel care nu știe că în locul satului cu doar cîteva mii de suflete se află azi un oraș cu zeci de mii de locuitori.

Dar cînd au apărut toate acestea? Cum? Ce fel de Aladin a acționat aici și cum arată „vrăjitorii" care peste noapte au ridicat din pămînt cetatea aceasta?

Cînd? În anii puterii populare! Mai precis: începînd din 1952.

Cum? Prin eforturile făcute de puterea populară și entuziasmul pe care planurile inițiate de partid l-au stîrnit printre constructori.

Ce fel de forțe au acționat aici? Partidul clasei muncitoare și oamenii muncii, strîns uniți în jurul partidului.

La ora actuală sînt date în folosință peste 3.000 de apartamente. Pînă în 1965 Oneștiul va avea 6.600 apartamente; în 1975—9.160 apartamente.

Dar de ce s-a dezvoltat această localitate atît de mult? În mare, o știm: pentru că, în conformitate cu planurile inițiate de partid, aici s-a ridicat un important centru al industriei petrochimice.

Ținînd cont în primul rînd de bogățiile naturale ale țării, partidul a acordat o mare însemnătate dezvoltării industriei noastre chimice.

Încă la Congresul al II-lea al P. M. R. tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej spunea:

„Țara noastră are toate condițiile necesare pentru dezvoltarea unei puternice industrii chimice.

În primul rînd Romînia are însemnate bogății naturale de țiței, gaz metan, cărbune, stuf, lemn, sare, minereuri neferoase și nemetalifere, care constituie o bază bogată și variată pentru dezvoltarea industriei chimice.

În al doilea rînd, avem cadre competente și entuziaste de ingineri și specialiști în chimie, care-și ridică neîncetat nivelul cunoștințelor tehnico-științifice".

Pe aceste baze s-a pornit la construirea unor importante obiective ale industriei chimice.

Inițiind construirea complexului industrial de la Onești-Borzești, partidul a trasat sarcina de a se începe cu termocentrala. Această sarcină corespunde întru totul concepției leniniste despre construcția socialistă, în conformitate cu care electrificarea trebuie să meargă întotdeauna cu un pas înaintea industrializării. Partidul nostru a urmat întocmai această indicație leninistă. În Raportul tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej asupra planului de electrificare se spunea:

„Electrificarea este mijlocul principal în mecanizarea și automatizarea procesului de producție și în ușurarea muncii omului. Ea va fi un factor esențial pentru crearea unei puternice industrii chimice, punînd în valoare marile resurse de materii prime de care dispune țara noastră".

Construirea termocentralei de la Borzești, ca și a altor centrale electrice, a avut drept scop să asigure energie electrică și termică pentru complexul petrochimic și orașul nou Onești, dar să fie în același timp conectată la sistemul energetic național, asigurînd astfel curentul electric constructorilor hidrocentralei de la Bicaz, laminoriștilor de la Roman, chimiștilor din Roznov și Săvinești, textiliștilor din Buhuși și din Bacău.

Acestea au fost criteriile după care ridicarea complexului din Onești-Borzești a început cu începutul — în sensul leninist al cuvîntului. Adică cu termocentrala. Astăzi, termocentrala are o putere instalată de 125 MW și va trebui să crească pînă în 1965 la 225 MW.

Iată apoi a doua întreprindere din Onești — construită pentru a valorifica bogățiile naturale ale regiunii: Rafinăria nr. 10, ale cărei prime instalații au intrat în funcțiune în august 1956. Creație a tehnicii moderne, rafinăria aceasta se bucură de un proces tehnologic complet automatizat. Ea asigură o valorificare într-adevăr superioară a petrolului, grație instalațiilor complexe de cracare pe care le posedă.

Combinatul chimic, cea de-a treia mare unitate a complexului din Onești-Borzești, a fost ridicat pentru a asigura satisfacerea necesităților industriei noastre socialiste, ale agriculturii socialiste și cerințelor oamenilor muncii cu produse sodice, insecticide, ierbicide și mase plastice. Prima secție a combinatului a intrat în funcțiu-

Satul Beleghet, comuna Agăș. Ca pe multe alte case din orașele și din zeci de sate din Valea Trotușului, și pe această casă dintr-un sătuc îndepărtat se înalță antena de televiziune. Proprietar al televizorului: locuitorul Sandu Gherman.

În sectorul zootehnic al colectivei din Homocea.

O mică parte din neîntrerupt șirag de construcții industriale ale complexului petrochimic din Onești-Borzești.

ne în luna iunie 1959. Cele mai multe, în anul 1960. Astăzi se produc aici: clor gazos și lichid, hidrogen, acid clorhidric, detexan, hexacloran ș.a. O secție foarte importantă este uzina de mase plastice, în curs de construire, care va intra în producție în anul 1962. Combinatul acesta va livra în 1965 circa 37% din totalul producției noastre de mase plastice, mari cantități de ierbicide, precum și cea mai mare parte din totalul producției de insecticide.

Combinatul de cauciuc sintetic și produse petrochimice este cea de-a patra unitate (cît de nepotrivit este acest termen: fiecare din aceste combinate e de fapt un complex de unități!). Primele secții vor intra în funcțiune în anul 1961. Materia primă principală a combinatului o constituie fracțiile de gaze rezultate din prelucrarea petrolului în rafinăriile nr. 10 și 7, gaze care pînă acum se risipeau. Construit pe baza unui proiect realizat de Institutul „Ghiprokauciuk" din Moscova și de IPROCHIM și dotat cu utilaj de fabricație sovietică, cehoslovacă și românească, în 1963 combinatul va produce 50.000 tone cauciuc sintetic și 30.000 tone produse petrochimice (fenol, acetonă ș.a.).

Alături de aceste mari întreprinderi, în Onești mai activează și Întreprinderea Forestieră, care cuprinde—printre altele — și o fabrică de cherestea, construită în anii 1946-1947 și modernizată an de an, precum și întreprinderile de construcții și montaj care ridică fabricile și montează complicatele lor agregate, ca și întreprinderile de construcții ce înalță blocurile orașului.

Onești, oraș nou pe harta țării, este în același timp un important centru al industriei noastre socialiste.

SUCCESELE NOASTRE, în cifre

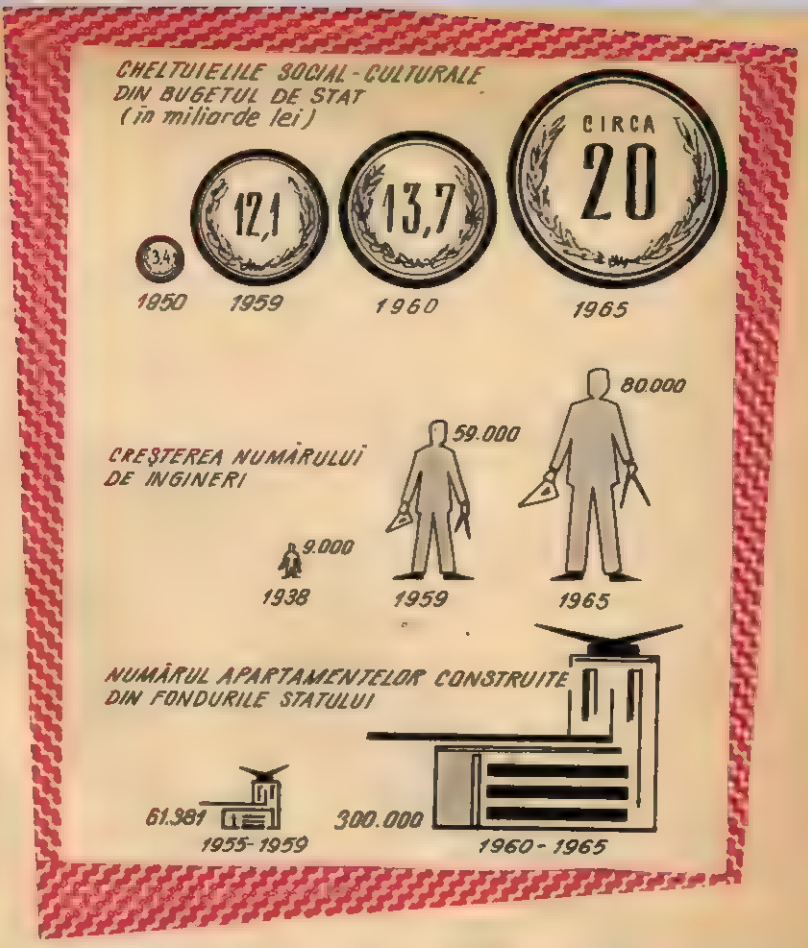

An de an puterea populară alocă sume tot mai mari pentru nevoile social-culturale ale celor ce muncesc. Alocările din bugetul de stat al R.P.R. pentru cheltuielile social-culturale, care în 1950 au fost de 3,4 miliarde lei, vor fi în 1965 de circa 20 miliarde lei.

★

Dezvoltarea economiei noastre naționale a dus la o mare creștere a numărului inginerilor. În timp ce în România burghezo-moșierească, în anul 1938, numărul inginerilor era de 9.000, în anul 1959 economia noastră socialistă dispunea de 59.000 ingineri; în 1965 numărul inginerilor va fi de 80.000.

★

În anii 1955-1959 s-au construit din fondurile statului 61.381 apartamente; în anii 1960-1965 se vor construi 300 000 apartamente ce vor fi puse la dispoziția oamenilor muncii. →

Alte flori cresc astăzi pe sub munții Ghimeșului

Valea Trotușului nu înseamnă însă numai orașe, ci și sate. Pe aici deosebim trei feluri de sate: cele din partea de sus a Trotușului, cum sînt cele din Valea Ghimeșului, sate de munte, avînd ca specific economic zootehnia și munca la păduri; satele din regiunile de deal, cu producție hortiviticolă, cerealieră și zootehnică, și satele din partea de jos a rîului, cele din raionul Adjud, raion agricol prin excelență, producător de păioase și porumb, de floarea-soarelui și sfeclă de zahăr, de fructe și legume.

Stînd de vorbă cu comuniștii din Ghimeș, am aflat multe lucruri despre viața de ieri și de astăzi a sătenilor de aici. Tovarășul Balint, secretarul comitetului comunal de partid, ne-a cîntat, la cererea noastră, un vechi cîntec popular de prin partea locului; o tînguitoare și în același timp aprigă melodie, specifică folclorului secuiesc. În traducere necizelată am transcris:

„Pe sub munții Ghimeșului cresc
flori sălbatice
Nu s-aude seara în amurg glasul
clopotului
Nu s-aude seara la șezătoare rîsul
fetelor
Ferestile cu mușcate nu zîmbesc în
lumini"...

Am deslușit, în versurile acestea pline de alean, traiul greu al țăranilor ghimeșeni de altădată. Și am înțeles și mai bine de ce în anul 1934, sub conducerea comitetelor de acțiune organizate în Valea Ghimeșului de partidul comunist, țăranii din aceste sate s-au răsculat, au ocupat primăriile, alungîndu-i pe primari și pe jandarmi, și au restituit celor păgubiți lucrurile sechestrate prin execuțiile fiscale silite.

Toate acestea le-am înțeles din vechiul cîntec ghimeșan; dar din relatările interlocutorilor noștri am aflat că, astăzi, pe sub munții Ghimeșului cresc altfel de flori: florile libertății. Rîsul fetelor răsună cristalin ca apele Trotușului, ferestrele cu mușcate strălucesc în lumini...

În Valea Ghimeșului — unde țăranii muncitori trudeau din greu pentru a scoate de pe loturile lor sărace 10.000 kg cartofi la hectar, în cadrul întovărășirilor existente se recoltează azi aproape dublu. În Valea Ghimeșului—unde țăranii muncitori nu aveau alta ce face cu laptele vitelor decît să-l dea pe cițiva gologani speculanților satului sau să-l transporte, cu mari greutăți, la Miercurea Ciuc ori la Moinești, alegîndu-se cel mult cu un drob de sare și un bidon cu gaz — astăzi se valorifică zilnic, numai prin centrul de prelucrare din Lunca de Jos, 6.000 litri de lapte.

47 de circiumi erau pe vremuri la Ghimeș-Făget. În schimb școli nu erau decît 2-3. În toate trei comunele din Valea Ghimeșului nu erau înainte decît 17 învățători; astăzi, 76 de cadre didactice calificate predau carte în 30 de școli ce cuprind un număr de 1.500 elevi. Cîți copii de țărani ghimeșeni puteau urma școala în trecut? La Lunca de Sus, de pildă, doar 22,9 la sută — rămînînd nealfabetizați 77 la sută. Astăzi nu mai există copil de vîrstă școlară care să nu învețe carte! În plus, în Lunca de Sus a fost înființat în anii puterii populare Centrul școlar C.F.R. „Gheorghe Gheorghiu-Dej", unde 500 de elevi, printre care numeroși fii de țărani de pe malurile Trotușului, își însușesc o temeinică pregătire de viitori muncitori și maiștri feroviari.

Nu-i așa că, într-adevăr, sub munții Ghimeșului cresc astăzi altfel de flori?...

Alte flori cresc și pe sub dealurile din celelalte părți ale raionului Moinești.

Învățătura partidului despre transformarea socialistă a agriculturii a rodit — ca în toate regiunile țării — și în aceste locuri. Una dintre cele mai vechi gospodă-

rii colective din raion — gospodăria „Octombrie Roșu" din Grigoreni — este în același timp și una dintre cele mai prospere. Doar 85 de familii erau în colectivă în anul constituirii, 1952; astăzi numărul lor este de 265. Recoltele, cu mult superioare celor obținute de țăranii cu gospodării individuale, au făcut ca numărul colectiviștilor să crească an de an, tot mai mulți țărani individuali convingîndu-se de superioritatea muncii în comun. Și cum nu s-ar convinge, de vreme ce în anul 1960 gospodăriile colective au realizat, în medie, pe întreaga regiune, recolte de grîu duble față de recoltele țăranilor cu gospodărie individuală.

În plin proces de transformare socialistă trăiesc și satele raionului Adjud. Prin cele două S.M.T.-uri și 4 gospodării agricole de stat existente, sînt sprijinite zi de zi cele 23 de gospodării agricole colective și 191 de întovărășiri create prin unirea de bună voie a țăranilor. Paralel cu agricultura socialistă, se dezvoltă însă și alte ramuri de activitate. În 1938 pe teritoriul actualului raion Adjud exista o singură întreprindere industrială: vechea fabrică de zahăr din Sascut (de altfel dezvoltată și modernizată în anii puterii populare); astăzi numărul întreprinderilor industriale este de 12. În 1938 pe teritoriul actualului raion se mai aflau 13.500 bordeie săpate în pămînt, în care țărani săraci își duceau traiul amărît; astăzi aceste bordeie nu mai sînt — în mod practic — decît o amintire a trecutului. Să mai amintim de creșterea numărului școlilor — de la 120 școli elementare și una singură medie în 1938 — la 210 școli elementare și 8 medii în 1960; să mai amintim că azi există în raion 18 cinematografe (3 în 1938), 67 de medici (6 în 1938), 174 biblioteci (nici una în 1938) — și ne vom face o idee despre felul cum a crescut aici nivelul de trai.

Am vizitat și una dintre gospodăriile colective ale raionului: gospodăria agricolă colectivă „23 August" din comuna Homocea. Deși tînără (a fost înființată în august 1959), această gospodărie are astăzi 80 de hectare de teren arabil irigat; un sector zootehnic cu 60 de vaci cu viței, aproape 1.000 de oi și 800 de miei; două camioane proprietatea colectivei; 525 ha pămînt arabil cultivate cu păioase, porumb, porumb-siloz, sfeclă de zahăr, legume etc. Recolta obținută anul trecut — primul an de muncă în colectivă — a fost o recoltă bună: aproape 2.000 kg grîu în medie la hectar și peste 3.000 kg porumb boabe; valoarea unei zile-muncă a ajuns la cca 35 lei. Ce înseamnă aceste cifre e ușor de înțeles, dacă vom arăta că în Directivele Congresului al III-lea al P.M.R. se prevede ca în condițiile unui an agricol normal să se realizeze, pe întreaga agricultură, o producție medie de circa 1.800 kg de grîu la hectar și 2.500-2.800 kg porumb boabe la hectar.

Colectiviștii din Homocea, urmînd îndemnurile adresate de partid întregii noastre țărănimi muncitoare, își însușesc cele mai înaintate metode de muncă. Ei au irigat anul trecut o mică suprafață de teren — anul acesta au sporit suprafața irigată la 80 ha. Ei au cultivat anul trecut o mică suprafață de teren cu porumb-siloz — anul acesta au mărit-o la 30 de ha.

Toate acestea constituie și secretul ridicării propriei lor bunăstări.

Reflecții pe marginea unui cîntec vechi

Am aflat la Institutul de folclor, printre alte numeroase înregistrări de cîntece populare, și un cîntec haiducesc din regiunea Bacău. Iată în ce fel a dat poporul glas sentimentelor sale de obidă și ură:

„Toată vara eu muncesc
Pe ogorul boieresc.
Rămîi, doamne, la domnie,
Căci eu plec la haiducie,
Și de-oi prinde vreun ciocoi,
De cinci pieși am să-l despoi,
Și-am să-i trag un glonte-n spate
Ca să am și eu dreptate.
Și-am să-i trag un glonț în piept,
Ca să-mi caut și eu drept".

Marele poet anonim care a alcătuit cîntecul a știut exact împotriva cui trebuia să mobilizeze la luptă masele: împotriva exploatatorilor. Dar în epoca noastră lupta împotriva jefuitorilor și asupritorilor poporului s-a dus cu alte mijloace decît cu cele ale haiduciei. În Valea Trotușului — ca pretutindeni în țara noastră — minerii, petroliștii, forestierii, țăranii muncitori, toți oamenii muncii conduși de partid, i-au alungat pe acei ce le exploatau truda. Puterea economică și politică a fost smulsă din mîinile exploatatorilor și dreptatea s-a instăpînit în Valea Trotușului, la fel ca în văile tuturor rîurilor țării, la fel ca în munții Făgărașului, în cîmpia Bărăganului, în stepa și pe dealurile Dobrogei.

Cîntecele vechi se cîntă astăzi numai pentru a aminti celor ce muncesc cît de crîncen a fost trecutul și ce mare și minunat lucru au a apăra și consolida prin munca lor liberă de azi. Iar oamenii muncii din întreaga Vale a Trotușului știu că cea mai importantă contribuție pe care o pot aduce la apărarea și consolidarea libertății noastre este în primul rînd întărirea forței economice a patriei. De aceea, întîmpinînd cea de-a 40-a aniversare a partidului, ei și-au luat importante angajamente. Sonde date în foraj înainte de termen la Moinești; cărbune cu mai puțin șist și o mai bună valorificare a masei lemnoase la Comănești; 10.000 tone mai multă benzină cu cifră octanică superioară peste sarcina planificată și — tot peste plan — 40.000 tone motorină cu temperatură de congelare scăzută, la rafinăria din Onești; îmbunătățirea calității sodei caustice, detexanului și hexacloranului precum și 8 milioane lei economii peste plan la prețul de cost, la Combinatul chimic Borzești; chemarea la întrecere adresată tuturor colectiviștilor din regiune de cinci gospodării agricole colective, printre care și cea din Homocea, avînd ca obiectiv ridicarea tuturor colectivelor la nivelul celor fruntașe — iată doar cîteva dintre angajamentele luate de cei ce muncesc în Valea Trotușului, pentru a cinsti sărbătoarea partidului sub conducerea căruia au obținut atîtea victorii.

Iar Trotușul, care timp de veacuri a fost martor al suferințelor și nădejdilor neîmplinite ale oamenilor muncii de prin aceste locuri, este astăzi martor al unor măreațe biruințe, al unor nevisate bucurii. El duce mărturia sa apelor domoale ale Siretului și de aci, prin acesta, bătrînei Dunări. La fel cum liniile de înaltă tensiune ce vin de la Borzești se conexează în sistemul ce duce energia electrică la Iași, la Tecuci, la Galați...

NOI CÎNTĂM

„PRIMĂVARA". Sala e cufundată în întuneric. Urmărim încordați ampla mișcare scenică. Dintr-o piață apar mulțime de muncitori și țărani, luptători din gărzile patriotice, studenți, soldați și elevi. În prim-plan, comunistul Radu Necula, grav rănit, se adresează celor din jur:

— Veniți mai aproape, tovarășii... Am învins. Ridicați steagurile noastre cît mai sus... Faceți ca inimile noastre să ardă neîncetat pentru revoluție.

Nu e greu de descifrat în aceste cuvinte patetice din finalul piesei lui Aurel Mihale „Primăvara", caracterul acestui erou stăpînit de o încredere nestrămutată în victoria clasei muncitoare.

— *Am năzuit să fie un spectacol emoționant* — ne spunea în seara premierei directorul teatrului „C.I. Nottara", artistul poporului George Vraca. *N-am precupețit eforturile pentru punerea în scenă a acestui poem dramatic închinat luptelor muncitorilor și țăranilor muncitori conduși de comuniști. Piesa culminează cu*

CREAȚII ÎN MAREA SĂRBĂTOARE

În preajma marii sărbători de la 8 Mai, am vizitat cîteva teatre bucureștene, am poposit în atelierele unor artiști plastici, am stat de vorbă cu cîțiva compozitori. Fotoreportajul de față a surprins unele imagini din activitatea creatoare cu care oamenii de artă din țara noastră cinstesc glorioasa aniversare a partidului.

Sculptorul Ovidiu Maitec lucrînd la una din noile sale sculpturi, închinată aniversării partidului.

„FATA CU GAROAFE". Însoțindu-l pe compozitorul Gheorghe Dumitrescu, maestru emerit al artei, spre Teatrul de Operă și Balet al R.P.R., unde se prezintă în premieră opera „Fata cu garoafe", simțeam în cuvintele lui înfrigurarea cu care a așteptat confruntarea noii sale lucrări cu publicul.

— *În ultimul deceniu* — ne spunea compozitorul — *m-am dedicat aproape cu exclusivitate genului muzicii dramatice. Mi-am propus, după cum se știe, ca într-un vast ciclu unitar să evoc, sintetic, zbuciumata istorie a luptei poporului romîn de-a lungul veacurilor, pentru libertate și dreptate.*

Se poate remarca într-adevăr că, atît în operele „Ion Vodă cel Cumplit" și „Răscoala", cît și în oratoriul „Tudor Vladimirescu", se repetă anumite motive muzicale conducătoare care simbolizează tocmai această idee fundamentală a ciclului. Aceleași leit-motive apar, amplificate și generalizate, și în această operă care încheie ciclul.

„Fata cu garoafe" — ne precizează compozitorul — *este numele conspirativ al unei eroine comuniste care și-a sacrificat viața în lupta pentru eliberarea țării de sub jugul fascist.*

L-am rugat apoi pe compozitor să ne destăinuiască geneza noii sale opere.

— *Un deceniu întreg m-am gîndit la o asemenea lucrare. Chiar și atunci cînd eram absorbit de găsirea unor acorduri dramatice pentru alte lucrări ale mele, năzuiam să scriu o operă despre eliberarea Romîniei și despre drumul nou pe care pășește poporul romîn. „Fata cu garoafe" am gîndit-o mult timp, dar am compus-o foarte repede. Autorul libretului este poetul Nicolae Tăutu. Am ținut astfel să fiu prezent la marea sărbătoare a întregului nostru popor din ziua de 8 Mai, cu o operă care încoronează zece ani de activitate componistică.*

În fotografie: „Fata cu garoafe" pe scena Operei bucureștene.

evenimentele din primăvara anului 1945, cînd masele populare au adus în fruntea țării primul guvern democrat.

— Debutul prozatorului Aurel Mihale ca dramaturg coincide cu debutul dumneavoastră ca regizor?

— *Pe această scenă, da. Nu-mi schimb însă profesia. Rămîn ce am fost vreme de aproape 40 de ani, adică actor dramatic. Poemul scenic al lui Aurel Mihale m-a cucerit însă într-atît, încît am dorit mult să-l pun personal în scenă. Cu toate acestea, dețin și un rol, cel al Comentatorului. De altfel, aproape întreg colectivul teatrului „C.I. Nottara" apare în spectacol. În scenele de masă fac figurație chiar și artiști emeriți, care au dorit ca în felul acesta să-și aducă contribuția la realizarea unui spectacol de calitate închinat aniversării partidului.*

În fotografie: o scenă din spectacol.

„OCHIUL ALBASTRU". Paul Everac a închinat aniversării partidului piesa sa „Ochiul albastru", pe care Teatrul Muncitoresc C.F.R. a montat-o în regia lui Horea Popescu. Despre piesă ne-a vorbit actrița Graziela Albini, interpreta rolului Aglaiei:

— În această piesă, Everac a vrut să zugrăvească, prin intermediul faptelor de viață cunoscute la Bicaz, un moment al operei de construcție socialistă din țara noastră. Piesa vorbește despre viața șantierului, dar acțiunea ei propriu-zisă nu se desfășoară

DIN VIAȚA BUTINARILOR. În atelierul său, artistul Vasile Kazar ne arată câteva studii și schițe de desen inspirate din viața butinarilor — tăietorii de pădure.

— I-am cunoscut bine pe acești oameni — ne spune artistul. *Munceam împreună cu ei la aceeași întreprindere forestieră. Erau tăcuți și aprigi. Pentru dreptate se luau de piept și cu dumnezeu.*

— Îi desenați din amintire?

— Anii petrecuți în mijlocul tăietorilor de pădure mi-au dat prilejul să-i cunosc foarte bine. De altfel, începînd cu primele lucrări din urmă cu 30 de ani și pînă astăzi, grafica mea de șevalet nu face altceva decît să descopere și să fixeze în desen imagini din lumea muncitorilor și țăranilor maramureșeni. Am ținut să întîmpin ziua aniversării partidului cu un ciclu de șase desene intitulat „Amintiri de la firmă". În primul desen apare unul din „viermii pădurii" din trecut, comerciantul de lemne. E hîd și sinistru, pentru că nu era altminteri și așa a și rămas în amintirea noastră. Ultimul desen opune amintirii vieții amare din trecut, împlinirea unui ideal al luptei revoluționare: capitalistul e alungat și, în locul firmei patronului, muncitorii așază luminoasa stea roșie.

★

Pe comunista Ilinca Manea Marchidan, fruntașă în producție la Fabrica de vată-Buftea, sculptorul Ion Vlad a cunoscut-o chiar la locul de producție. Impresionat de modul cum muncea această filatoare, artistul a vizitat adesea fabrica și a schițat numeroase proiecte de sculptură. Lucrarea „Filatoarea" reprezintă materializarea artistică a unuia dintre aceste proiecte.

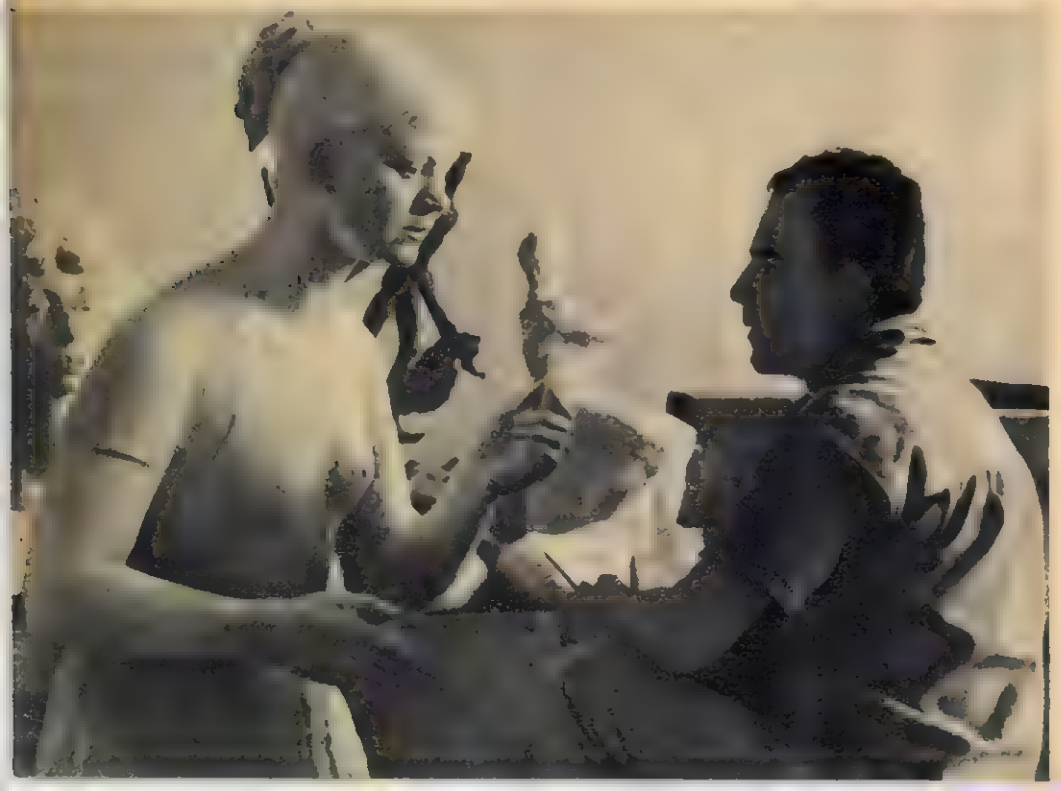

„RUSTICA 50-60". Silvia Andreescu și Th. Mănescu, autorii piesei „Rustica 50-60" prezentată de Teatrul Municipal, ne-au declarat:

— Colectivizarea a revoluționat întreaga condiție de existență a satului nostru; apare un nou tip de țăran, cu noi trăsături morale, cu o conștiință înaintată. Toate aceste realități cer — și pe planul dramaturgiei — o viziune artistică corespunzătoare. Am năzuit să participăm cu modestele noastre puteri la cea de-a 40-a aniversare a iubitului nostru partid, scriind o piesă care să aducă pe scenă crîmpeie din această nouă viață a satului, viață care este rodul acțiunilor transformatoare ale partidului nostru.

În fotografie: scenă din spectacolul Teatrului Municipal cu piesa „Rustica 50-60". În prim-plan, actorii Lazăr Vrabie și Septimiu Sever.

în exclusivitate „la locul de muncă". Autorul relevă în mod organic procese sufleteşti semnificative ale personajelor sale.

Despre piesă s-ar mai putea spune multe. Sper s-o facă mai bine decît mine spectacolul.

Mă bucur că în această piesă închinată partidului, interpretez rolul unei femei (Aglaia) al cărei destin este tipic femeilor zilelor noastre, crescute şi educate de partid.

În fotografie: un moment dramatic din piesă.

„ODĂ ORAŞULUI MEU".

— În prezent nu scriu muzică pentru film — ne-a declarat compozitorul Teodor Grigoriu (patru din ultimele filme româneşti, „Valurile Dunării", „Erupţia", „Soldaţi fără uniformă" şi „Setea", au muzică semnată de T. Grigoriu). *Sînt intens preocupat de cantata vocal-simfonică „Odă oraşului meu", închinată viitorului gigant metalurgic de pe malul Dunării.*

Originar din Galaţi, ca şi poeta Nina Cassian care a scris textul cantatei, am simţit nevoia să închin o odă acestui oraş — cîndva, în copilăria mea, mohorît — azi trezit la o nouă viaţă de orînduirea socialistă. Au dispărut „străzile flămînde" şi din ruine se înalţă, tulburător de frumos şi de alb în strălucirea soarelui de primăvară, Galaţiul metalurgic — oraşul viitorului. Aceasta este ideea de bază a compoziţiei mele.

„MARELE FLUVIU ÎŞI ADUNĂ APELE",

acest poem dramatic închinat muncii din ilegalitate a partidului, este piesa tînărului dramaturg Dan Tărchilă.

— *Piesa* — ne-a spus directorul Teatrului pentru copii şi tineret şi regizorul spectacolului, D.D. Neleanu — *este axată pe povestea Caterinei, a vieţii sale şi a formării sale revoluţionare. Spectacolul este împărţit în două părţi, cărora noi le-am fixat două motouri: „Formarea aripilor" — naşterea şi dezvoltarea conştiinţei revoluţionare — şi „Zborul spre înălţimi" — conştiinţa revoluţionară în acţiune.*

Prin Caterina se sugerează viaţa multor femei simple din ţara noastră, care şi-au găsit adevăratul drum numai atunci cînd au descoperit partidul, căruia i s-au alăturat.

În fotografie: actori ai Teatrului pentru copii şi tineret, interpretînd cîteva din personajele piesei.

Setea

Titlul filmului e același cu al romanului care l-a inspirat: „Setea". Autorul romanului, Titus Popovici, semnează și scenariul. Și totuși, cititorul nu va regăsi pe ecrane o narațiune cinematografică identică cu cea aflată la lectură, pentru simplul fapt că autorii filmului nu au intenționat o ecranizare în sensul clasic al cuvîntului. Pe peliculă nu apar nici Ana, nici învățătorul George Teodorescu, nici Suslănescu și nici mulți alți eroi ai romanului, deși — sau poate tocmai pentru că — fiecare din aceștia trei ar fi putut oferi material epic pentru cîte un film de sine stătător. „Setea", în versiunea cinematografică a regizorului Mircea Drăgan, și-a ales drept erou principal pe Mitru Moț, țăranul sărac din Deleni, și a creat pe țesătura faptică a romanului o povestire cinematografică independentă, în care este valorificat prin concentrare însuși miezul ideologic, problematica principală a cărții: evocarea unor momente ale preluării puterii din mîinile burgheziei de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare sub conducerea comuniștilor. Realizîndu-și filmul cu mijloace artistice de foarte bună calitate, Mircea Drăgan a adus cinematografiei românești, o dată cu prima sa producție pe ecran lat, și unul din marile sale succese: un film al mișcărilor revoluționare de masă, dinamic, de acțiune, dar și un film de fină investigație psihologică, un film puternic, de intens dramatism. Un film pe care îl vezi (și îl trăiești) cu emoție, tocmai datorită caracterului său profund contemporan.

1 Iată-l pe Mitru Moț, așa cum îl aduce pe ecran Ilarion Ciobanu. Să încredințezi rolul principal al filmului unui debutant, care este pe deasupra și neprofesionist și care va trebui să joace alături de artistul poporului G. Calboreanu sau de experimentatul actor de film Colea Răutu, este neîndoielnic o cutezanță regizorală. Regizorul și-a asumat riscurile și acum se bucură — împreună cu interpretul — de bunele rezultate obținute. Iar noi, spectatorii, urmărim cu interes crescînd povestea lui Mitru Moț, flăcăul întors de pe frontul antihitlerist în primăvara lui 1945, cu simțămîntul că ceva trebuie să se schimbe în viața lui și a satului. Dar ce? Și cum? Mitru nu știe încă, dar își dă seama că slugă amărîtă nu mai vrea, nu mai poate fi! Poftit acasă la badea Găvrilă, care pare a se dovedi acum om de inimă, oferindu-i cu ce să-și dreagă casa, ba și o palmă de pămînt în parte, Mitru Moț simte cum toată ființa i se împotrivește. Oricît o iubește el pe Iuliana, fata lui Găvrilă Ursu, de pomană nu vrea să primească.

2 E limpede: Mitru Moț nu va mai fi niciodată slugă. N-a fost el în oraș și a văzut cu ochii lui cum muncitorii l-au dat jos pe pretorul fascist? N-a auzit el cu urechile lui cum, la manifestația organizată de comuniști, au cerut cu toții să se împartă țăranilor săraci moșia baronului Papp de Zerind? Domnia domnilor s-a încheiat — asta-i sigur! Drept care, Mitru Moț s-a dus glonț spre primărie și i-a făcut cît colo vînt lui Sofron, primarul chiabur (în fotografie). I-a cerut cheile și ștampila și apoi, cu de la sine putere, s-a uns ca nou primar al satului. Că treaba aceasta anarhică, făcută numai după capul său, n-a fost bine gîndită, a înțeles-o Moț abia atunci cînd a stat mai îndelung de vorbă cu tovarășul Ardeleanu, delegatul județenei de partid. În conștiința tînărului țăran începe să se petreacă o adîncă transformare: a cunoscut partidul, pe comuniști, a început să vadă pe care drum trebuie să meargă.

3 De la comunistul Ardeleanu (dreapta), Mitru capătă primele noțiuni ale luptei revoluționare; alături de el va trăi și va învinge grelele momente prin care trece satul în acea fierbinte primăvară a lui '45. Căci baronu' Papp de Zerind și oamenii lui nu vor privi în liniște cum pămînturile sînt împărțite celor ce le muncesc de veacuri și se vor năpusti cu furie asupra satului. Ei îi vor atîța pe moți — adevărați robi pe moșia baronului — împotriva țăranilor împroprietăriți, spunîndu-le că din pricina acestora nu vor mai avea ei de unde să mănînce o pîine. În condițiile acestei lupte de clasă tot mai ascuțite, conștiința politică a lui Mitru Moț devine tot mai fermă, el se călește și se maturizează.

4 Abia tîrziu, în noapte, își găsește Mitru răgazul unei întîlniri cu Iuliana, draga lui. Înainte de a pleca în război, a vrut s-o fure: știa că Găvrilă nu o va da după un sărăntoc ca el. Dar acum, cînd comuniștii l-au numit în fruntea satului, președinte al comisiei de împroprietărire, nu se mai cuvine asemenea faptă: „Mă duc să te cer lui taică-tău, așa, într-o cămașă. Mie tu îmi trebuiești..." (Pe interpreta Iulianei o cunoașteți din filmul „Dincolo de brazi": e tînăra actriță a Teatrului Municipal Flavia Bureff).

5 ...Iar atunci cînd viața lui Ardeleanu și a lui Petre, bunul său prieten, sînt în primejdie, Mitru nu va pregeta nici o clipă și va porni pe urmele criminalilor.

Filmul vă va transmite tensiunea acestor momente, ca și dezlegarea lor. Nu e în intenția acestor rînduri să spulbere interesul cu care veți urmări, în sala cinematografului, firul captivant al povestirii. Ci doar să mai remarce jocul simplu, cald, firesc al lui Colea Răutu, care a creat în rolul lui Ardeleanu un neuitat tip de muncitor comunist; să sublinieze calitatea interpretării actoricești a lui Jules Cazaban (baronul Papp), Șt. Ciubotărașu (primarul Sofron), Sandu Sticlaru (Petre), excelenta imagine realizată de Aurel Samson și Al. Roșianu (atît pentru ecran lat cît și pentru ecran normal), cît și muzica expresivă a lui Teodor Grigoriu. Și să vă invite să vizionați această nouă și izbutită producție a studioului „București".

Cronica FLACĂRII

Oamenii muncii din Franța și-au manifestat în unanimitate mînia față de puciul ultracolonialiștilor din Algeria. Printr-o uriașă grevă — cea mai mare din cîte a cunoscut Franța — zeci milioane salariați au înfierat acțiunile puciștilor fasciști. Lozincile *„Fasciștii nu vor trece!"*, *„Pace în Algeria"* au răsunat la mitingurile și demonstrațiile care au avut loc în întreaga Franță și în cadrul cărora poporul francez și-a exprimat hotărîrea de a bara drumul fascismului. Prin acțiunile lor hotărîte, clasa muncitoare, masele populare din Franța au jucat un rol determinant în zădărnicirea aventurii ultracolonialiștilor.

↑ În gara Kutno (R.P.Polonă) a sosit recent de la Sochaczew primul tren electric, lucrările de electrificare a acestei porțiuni importante de pe linia ferată Varșovia-Poznan fiind terminate.

↑ Cel mai nou vas construit la șantierele navale din Herson (U.R.S.S.) a primit numele primului om care a zburat în Cosmos, Iuri Gagarin.

„Nu vrem să fim o țintă pentru armele nucleare". Sub această lozincă s-a desfășurat în Anglia un mare marș antiatomic organizat de mișcarea pentru dezarmarea nucleară. ↓

Pentru a-și manifesta sprijinul față de politica de independență națională și neutralitate promovată de guvernul legal al Laosului condus de Suvanna Fumma, mulți laoțieni părăsesc localitățile aflate încă sub controlul rebelilor. În fotografie: unul din grupurile de patrioți fugiți din Vientiane este primit cu entuziasm în regiunea Xieng Kuang, eliberată de forțele patriotice. ↓

Mihail Sadoveanu, laureat al Premiului Internațional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare"

Poporul nostru a aflat cu firească mîndrie că, alături de Fidel Castro, Seku Ture, Rameşvari Nehru, Antoine Tabet, Ostap Dluski şi William Morrow, strălucite nume contemporane, maestrul Mihail Sadoveanu a fost distins cu înaltul titlu de laureat al Premiului Internațional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare". Înalta distincție încununează lupta îndelungată şi plină de abnegație în slujba păcii, a omului şi scriitorului Mihail Sadoveanu, ale cărui valoroase opere literare reprezintă o contribuție de preț nu numai la îmbogățirea tezaurului cultural al țării noastre, ci şi la uriaşa mişcare mondială pentru apărarea păcii. Cinstirea venerabilului nostru scriitor umple de bucurie pe toți oamenii muncii din țara noastră. „Consider acest premiu — a declarat maestrul Mihail Sadoveanu — o încununare a luptei pentru pace dusă de întregul nostru popor, ieşit astăzi la lumină şi conştient de rolul său, alături de celelalte popoare iubitoare de pace". →

Mii de cetățeni ai Capitalei au aplaudat programele echipelor artistice de amatori, desfăşurate pe estrada din Piața Republicii, cu prilejul sărbătoririi zilei de 1 Mai. →

fotocronica FLACĂRII

În cinstea aniversării a 40 de ani de la înființarea partidului, în Bucureşti şi în alte oraşe şi centre din țară s-au deschis expoziții ce oglindesc realizări ale regimului nostru pe tărîm economic şi cultural. Aşa cum se vede şi în fotografia de față, oamenii muncii cercetează cu interes aceste expoziții, grăitoare mărturii ale propriilor lor străduințe în lupta condusă de partid pentru o viață mai bună. →

REDACȚIA: București, Piața Scînteii, Căsuța Poştală 3507 of. 35 Tel. 17.60.10 int. 1744.

ABONAMENTE la toate oficiile poştale din țară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Coperta noastră: desen de Angi PETRESCU-TIPĂRESCU. Prezentarea grafică: Vlad MUŞATESCU.

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, „I. V. Stalin"

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

Bibl. Ref.

TRĂIASCĂ A 40-A ANIVERSARE A PARTIDULUI

Nr. 19 (311)
Anul X
13 mai 1961

La G.A.S. Roșia.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

PATRUZECI DE ANI DE LA CREAREA

Prezidiul Adunării festive organizate cu prilejul aniversării a 40 de ani de la crearea Partidului Comunist din Romînia. La tribună, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Pe stadionul din Galați s-au întîlnit sute de tineri și tinere din oraș și din satele regiunii. Ei au închinat glorioasei aniversări a partidului un bogat program de cîntece, jocuri și competiții sportive.

PARTIDULUI COMUNIST DIN ROMÎNIA

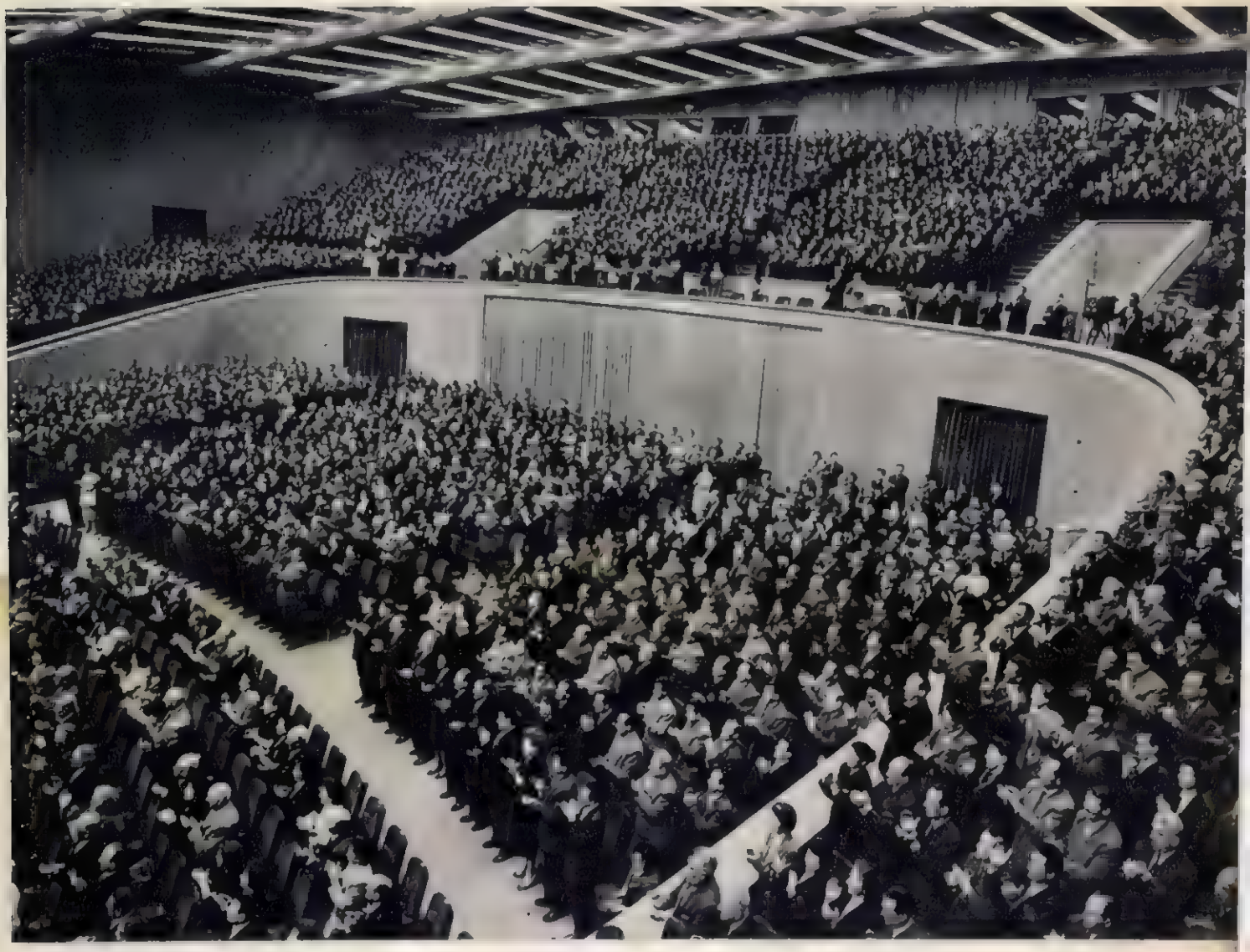

Raportul „40 de ani de luptă sub steagul atotbiruitor al marxism-leninismului", prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Adunarea festivă, a fost subliniat în repetate rînduri cu aplauze puternice și îndelungate.

Unitățile de pionieri din întreaga țară au trăit zile deosebite în acest început de mai. În detașamentele lor au fost primiți noi pionieri în cadrul promoției *„La 40-a aniversare a partidului"*. În București, mai multe adunări solemne pentru primirea de noi pionieri s-au ținut în sălile Muzeului de Istorie a P.M.R. Iată în fotografie un aspect de la adunarea detașamentului de pionieri al clasei a II-a a școlii de 7 ani din comuna Gruiu, raionul Răcari, regiunea București.

Printre numeroasele manifestări închinate celei de-a 40-a aniversări a partidului a fost și „Ștafeta primăverii". În fotografie: pe stadionul „23 August" din București, Iolanda Balaș, recordmană mondială și campioană olimpică, citește un mesaj de calde mulțumiri și recunoștință ai sportivilor din București, adresat partidului.

O jucărie? Dimpotrivă, un obiect foarte serios: macheta unui microbuz. Inginerul Traian Ene, șef adjunct al serviciului protecției, discutînd cu machetistul Ștefan Purice în legătură cu unele îmbunătățiri.

GATA PENTRU CURSĂ...

Preocuparea centrală a colectivului de muncitori, ingineri și tehnicieni de la uzina „Tudor Vladimirescu" o constituie îmbunătățirea continuă a calității produselor. Dovadă, tipurile tot mai perfecționate de autovehicule care ies în fiecare an pe poarta uzinei.

Cele 150 de măsuri tehnico-organizatorice elaborate de colectivul acestei întreprinderi în urma studierii și dezbaterii Directivelor C. C. al P. M. R. sînt expresia dorinței muncitorilor și tehnicienilor de a contribui și mai mult la îmbunătățirea procesului de producție și a produselor finite.

Iată de pildă autobuzul T.V. 2. Pentru îmbunătățirea lui s-a hotărît să se instaleze o bară telescopică la loja șoferului, să se coboare nivelul treptei de urcare, să se monteze două încălzitoare la parbriz, să fie iluminat postul de taxare și să se pună alte oglinzi retrovizoare. Vopsitul interioarelor va fi înlocuit prin aplicarea unor noi materiale, ca de pildă „Formica" sau cartoanele melaminate, care prezintă avantajul că sînt foarte rezistente și se pot spăla cu apă și săpun. Acest procedeu va fi aplicat mai întîi experimental la autosalvări.

Un nou lot de autobuze T. V. e gata să iasă pe poarta uzinei. Controlorii tehnici de calitate fac o ultimă verificare.

Un microbuz trecînd prin ultimul control.

În curînd autovehiculele T. V. vor scade în greutate. Constructorii s-au angajat să le reducă cu 50 kg greutatea şasiului, ceea ce va duce atît la îmbunătăţirea caracteristicilor tehnice, cît şi la reducerea preţului de cost.

Şi, în sfîrşit, o veste bună pentru şoferii microbuzelor: spaţiul cabinei va fi mărit, iar suspensia şi stabilitatea vor fi mult îmbunătăţite.

Cum se realizează aceste măsuri? În bună parte prin soluţii venite de jos, din secţii, de la bancul de lucru, de la planşeta de desen. De pildă, comunistul Constantin Purcărea —

În curînd va intra în funcțiune o mașină electronică ultramodernă, destinată controlului aparatajului electric al autovehiculelor.

☆

Care sînt brigăzile fruntașe în lupta pentru calitate? Muncitorii urmăresc cu interes rezultatele întrecerii socialiste.

a cărui brigadă asamblează toate agregatele mecanice pe șasiul autobuzului — a propus să se aducă o serie de modificări, simple dar ingenioase, suportului schimbătorului de viteze și suportului radiatorului și ventilatorului; aceasta la scurt interval după ce făcuse instalației pneumatice a autobuzului modificări prin care se realizează o economie anuală de 46 mii lei.

Există însă și cazuri mai complexe. Pe acestea le rezolvă forul tehnic suprem al uzinei, consiliul tehnico-științific. Așa au fost de pildă problemele ridicate de amplasarea în spate a motorului la autobuzul T.V.2. Această soluție prezintă avantaje multiple: din interiorul autobuzului dispare mirosul neplăcut al benzinei și gazelor de la motor; se cîștigă un spațiu util, mărindu-se numărul locurilor; fluxul circulației pasagerilor devine continuu; autobuzul e mai ușor de întreținut, e mai ieftin, are o greutate mai mică etc. Dar a apărut și un dezavantaj: lua naștere un vîrtej de praf care îmbîcsea motorul, mai ales la autobuzele rutiere; soluția a fost găsită de tehnicienii uzinei, prin crearea unei prize centrale de aer și îmbunătățirea amplasării radiatorului.

Tehnologii au cuvîntul

În Directivele C.C. al P.M.R. se acordă o deosebită importanță „...perfecționării continue a proceselor tehnologice și însușirii celor

Conducerea tehnică a uzinei discută despre îmbunătățirea calității.

mai moderne procese de fabricație". O măsură importantă luată pe această linie de consiliul tehnico-științific a fost reorganizarea fluxului tehnologic la montaj, pentru a permite produselor să treacă direct de la o fază de producție la alta. De asemenea, tehnologii au luat măsuri pentru extinderea sudurii automate și semiautomate a tablei de oțel, cu ajutorul noii mașini cu role și a agregatului de sudat sub strat de flux, ceea ce va aduce, pe lîngă o îmbunătățire a calității sudurilor, și o economie anuală de circa 500.000 lei la manoperă și electrozi.

În domeniul vopsitoriei se vor aplica procedee noi, ca de pildă folosirea vopselelor bazate pe nitrocombinat, care dau un luciu frumos suprafeței vopsite fără a mai necesita vreo lustruire suplimentară. În prezent se experimentează și procedeul vopsirii în cîmp electrostatic.

La îmbunătățirea procesului tehnologic contribuie și hotărîrea ca vopsirea, precum și diferitele retușuri și remedieri cerute de controlul tehnic de calitate să nu se mai facă în hala de montaj, ci într-o hală specială.

C. T. C. ...

... Trei inițiale care definesc un factor important în viața uzinei. „Un rol deosebit în fabricarea de produse de înalt nivel calitativ îl au serviciile de control tehnic, a căror sarcină este de a veghea la îmbunătățirea calității, de a nu permite ca pe poarta întreprinderii să iasă produse de calitate necorespunzătoare", se arată în Directivele C.C. al P.M.R.

I-am văzut la lucru pe controlorii tehnici Manea Mihai, Stăncescu Ion și Lungu Constantin; recepționau un transport de autobuze rutiere. Pe Ionescu Alexandru l-am aflat supraveghind „proba de apă" (impermeabilitatea acoperișului și a pereților laterali). L-am văzut recepționînd partea electrică a unor troleibuze pe Herberescu Nicolae, el însuși inovator, autorul unor îmbunătățiri însemnate la instalațiile electrice și la lucrările de finisaj. Și din toate acestea m-am convins că marca fabricii se află în mîini bune.

Nu numai artiștii creează frumosul...

Uzina „Tudor Vladimirescu", care pînă acum cîțiva ani producea doar batoze de treier, remorci-dormitoare și autostropitori, a reușit în scurt interval să dea produse de înalt nivel calitativ, ca de pildă troleibuzul T. V. 2 E.

De altfel, autobuzele, troleibuzele și microbuzele produse aci — sprintene, cu linii moderne, cu interioare comode și plăcute ochiului, tapisate cu materiale plastice în culori odihnitoare — s-au și integrat în peisajul nou al orașelor noastre. Ele aparțin vizibil aceleiași vîrste, epoci și concepții despre viață ca și noile monumente arhitectonice ale Capitalei: Piața Palatului R.P.R., blocurile-turn, cartierele Floreasca sau Griviței... La eleganța și bunul gust al noilor tipuri de mobilă, al noilor magazine cu autodeservire, al noii mode vestimentare, la lupta pentru continua îmbunătățire a calității produselor în țara noastră, se alătură și contribuția constructorilor de autobuze de la „Tudor Vladimirescu".

★

În cabinetul directorului am admirat machetele unor tipuri de mașini frumoase, strălucitoare, cu linie aerodinamică, viitoare opere ale unei industrii încă tinere la noi, dar cu care avem de pe acum motive să ne mîndrim. Nu va trece mult timp și aceste machete vor fi transformate în mașini moderne, gata pentru cursă.

Andrei BART

Fotografii de S. STEINER

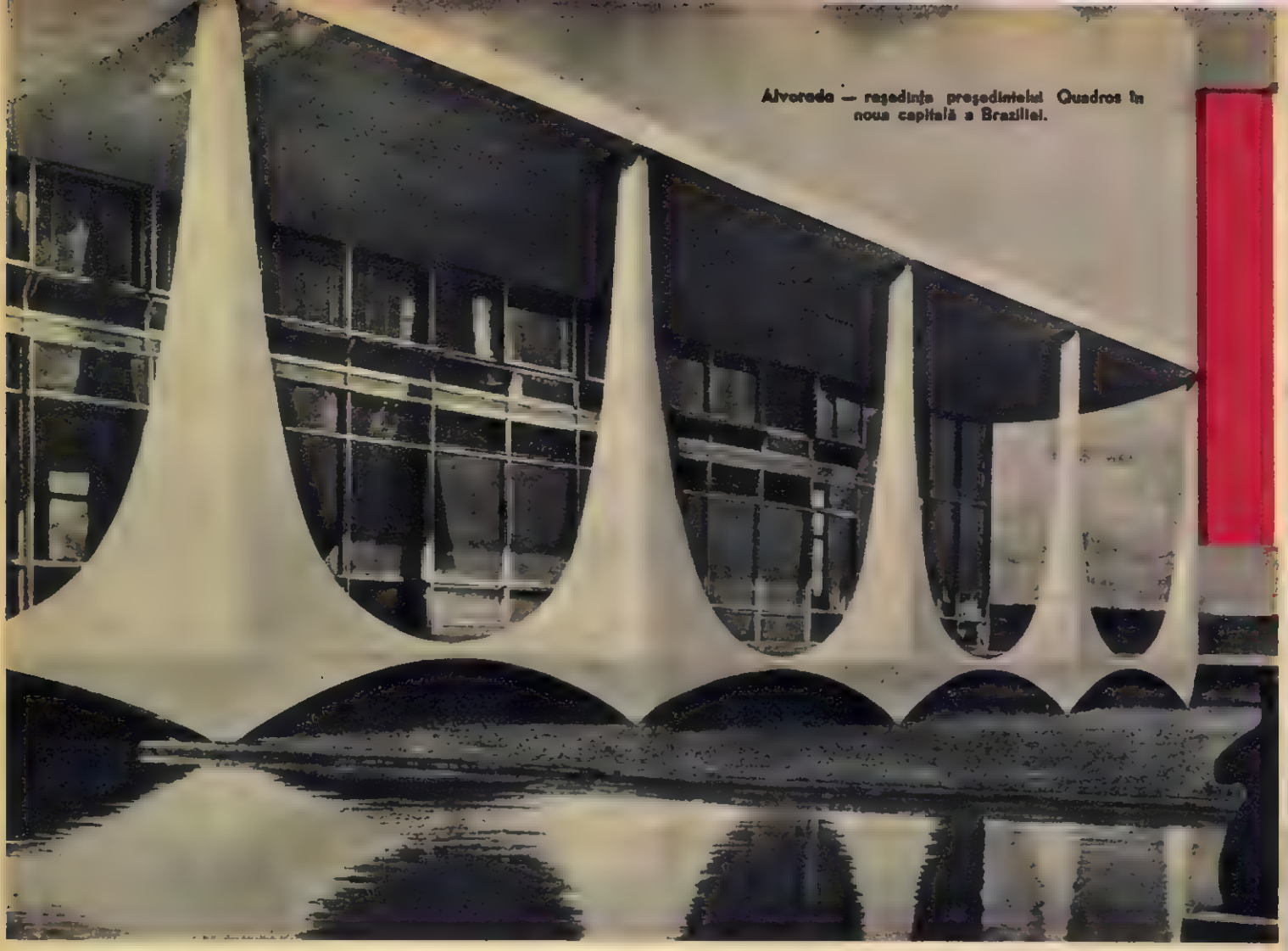

Alvorada — reședința președintelui Quadros în noua capitală a Braziliei.

— ÎNSEMNĂRI DE CĂLĂTORIE —

de Ing. M. RUSESCU

Am pornit spre Brazilia purtînd în minte o serie întreagă de noțiuni despre această țară din îndepărtatul continent sud-american. Știam, desigur, că este cea mai mare țară din America de Sud (suprafața: 8.500.000 km p, cu 63 de milioane de locuitori); că, în afară de faptul că posedă minereuri de fier și importante zăcăminte petrolifere (în parte neexploatate încă), Brazilia dă jumătate din producția mondială de cafea, o treime din cea de banane, o cincime din cea de cacao și produce de asemenea bumbac fin, grîu, orez, manioca, zahăr; că, după eroica epopee a luptelor dintre băștinași (indieni) și colonialiștii portughezi, populația țării și-a cucerit independența în 1822, Brazilia proclamîndu-se, șase decenii și jumătate mai tîrziu, în 1889, republică. Din cărți, reportaje, note de călătorie, aflasem despre luminile orașului Rio de Janeiro, despre construcția noii capitale, despre misterioasa junglă Matto Grosso, ca și despre peisajele încîntătoare din statul Amazonas. Auzisem de asemenea de renumita plajă Copacabana, denumită și Florida braziliană, de crocodilii din Rio Negro, ca și de obiceiurile seculare ale indienilor...

Și totuși, după mai bine de 30 de zile petrecute în „țara diamantelor și cafelei", mi-am dat seama că toate acestea nu sînt deajuns ca să-ți ofere tabloul complet al Braziliei.

RIO — DIN AVION ȘI DE PE STRADĂ

După escala de la Dakar, avionul ne-a purtat timp de șapte ore deasupra Atlanticului, singurul element contrastant cu monotonia zborului constituindu-l doar momentul de neuitat al apariției soarelui din întinderile nesfîrșite și înspumate ale oceanului. Cînd avionul a început să se rotească deasupra fostei capitale a Braziliei, Rio de Janeiro, plictiseala a fost dintr-o dată alungată: ni se oferea priveliștea orașului dominat de piscurile Corcovado (704 m), cu monumentul de aci înalt de 28 m, și Tijuco (1.022 m), ca și de sălbatica arhitectonică a munților Orgelor.

Frumusețe braziliană. Tînăra din fotografie poartă pe cap o pitorească pălărie numită „cangaceiro", specifică portului național.

Am fost în BRAZILIA

Munții ce înlănțuie orașul și înaintează apoi pînă departe în apele golfului de azur, ca și panglicile șoselelor asfaltate, mărginite de blocuri impunătoare, care fac parcă legătura dintre variatele forme de relief ale orașului, îți oferă de sus, din avion, o vastă panoramă.

Aterizăm pe aeroportul intercontinental, aflat chiar pe țărmul oceanului, și pornim spre inima orașului.

Privită de pe șoseaua paralelă cu litoralul — ca și din avion, de altfel — plaja de 30 de kilometri îți apare ca o minunată salbă de aur în vecinătatea parcurilor înverzite și a apelor în care se oglindește tot albastrul cerului. Baia de Guanabara, Flamengo, Botafogo, Copacabana sau „plaja roșie" sînt plajele ce se înșiruie de-a lungul țărmului, unde locuitorii orașului, ca și turiștii străini, vin să se bucure de strălucirea și căldura soarelui, de dansul continuu al valurilor ce iau cu asalt lanțul de stînci și insulele pitorești ale golfurilor.

Cu cei 1.300 kilometri pătrați ai săi, Rio de Janeiro este cel mai mare oraș de la tropice. Caracteristicile sale „tropicale" îți se înfățișează privirilor nu numai în minunatele parcuri — cum e parcul San Clemente, unde se află palmieri cu o înălțime de 30 de metri iar în apa albăstruie a lacurilor se scaldă în voie crocodilii. Palmierii și alte elemente ale florei tropicale te întîmpină pretutindeni — pe Avenida Beira Mar, pe arterele Gonsalves Dias și Umguiana sau în peninsula Ponta de Calabonço.

Dar de la Rio de Janeiro nu pleci ducînd în minte numai imaginea frumuseților naturale, ci și pe aceea a unor frumoase edificii — unele mai vechi, de o mare valoare istorică și artistică, altele din cele mai moderne. Astfel, trebuie amintîte „Palacio do Catete", ridicat în 1862 și care seamănă cu vechiul palat al principelui Giovanelli din Veneția — îmbinare a stilului clasic francez cu unele elemente ale templelor grecești — „Palacio do Hamarati", Biblioteca națională și Arhivele naționale. Sînt de remarcat de asemenea construcțiile maiestuoase ale „Teatrului național de comedie", „Teatrului municipal", „Teatro Rival" etc. Pentru că a venit vorba de aceste edificii, e cazul să amintim aci că, în special în ultimii ani, în viața artistică din Brazilia se simte o înviorare, începînd să se acorde mai multă atenție unui repertoriu original, tendințele realiste cucerind poziții avansate în arta interpretativă. În special elementele tinere se orientează tot mai mult spre un teatru de idei.

Printre construcțiile moderne din Rio de Janeiro se disting îndeosebi clădirea zveltă a Ministerului Educației și Culturii, cu 28 etaje, terminată cu turnuri de o construcție originală, de formă cilindrică, și stadionul Maracana, cu o capacitate de 220.000 locuri și cu tribunele circulare acoperite.

Totuși, în ceea ce privește clădirile moderne, recordul îl bate cel mai tînăr oraș al țării — noua capitală — orașul Brasilia.

BRASILIA — CAPITALA BRAZILIEI

Încă mai de mult se proiecta mutarea capitalei. Argumentul în favoarea unei alte capitale l-a

Două tipuri de locuitori ai Braziliei: un indian (fotografia din stînga) și un metis (fotografia din dreapta).

tul cînd se duce la culcare, face bani pentru străini"...

Mase largi de oameni ai muncii își ridică însă glasurile și își unesc forțele pentru apărarea independenței țării, pentru eliberarea ei de sub dominația monopolurilor străine.

Aflîndu-mă în Brazilia înainte de instalarea noului președinte al țării, un prieten brazilian își exprima speranța că prezența lui J. Quadros la conducerea republicii va prilejui schimbări în viața politică și social-economică a țării.

Primele declarații, ca și primele măsuri inițiate de noul președinte, indică într-adevăr elemente noi, atît pe plan intern cît și pe planul colaborării Braziliei cu alte țări.

AMIGOS

Este semnificativă, în acest sens, hotărîrea de a restabili relații diplomatice cu o serie de țări socialiste, precum și intenția de a orienta schimburile comerciale ale Braziliei în mai mare măsură decît pînă acum spre țările socialiste. „*Porturile noastre* — a declarat președintele Quadros — *vor fi deschise pentru toți cei care vor să facă comerț cu noi...*" După cum sublinia ziarul „Journal de Brasil", cercurile economice braziliene consideră că intensificarea comerțului cu țările socialiste va aduce o contribuție importantă la reducerea deficitului balanței comerciale externe și la înlăturarea multor dificultăți interne.

În timpul ședерii noastre în Brazilia, toți cei cu care ne-am întîlnit ni se adresau cu „amigos". Am părăsit această țară convinși că avem acolo nenumărați prieteni și că relațiile dintre popoarele noastre se pot dezvolta și mai mult pe calea colaborării și prieteniei.

Dansul popular „capoeiru", nelipsit din Bahia — unul din cele 20 de state braziliene.

Căutători de aur în apele rîurilor braziliene.

constituit faptul că în timp ce regiunile de pe litoral sînt suprapopulate, în interiorul țării se întind mari suprafețe nelocuite. Și astfel, în 1956 a început construcția noii capitale, pe un vast platou din statul Goias, avînd forma unui triunghi mărginit din două părți de micile rîuri Fundo și Bananal, situat la o distanță de 1.000 km în linie dreaptă de Rio de Janeiro. Prin eforturile depuse de constructori — 60.000 de oameni au lucrat la înălțarea orașului — s-a ridicat un oraș ultramodern. În aprilie 1960 instituțiile guvernamentale au și început să se mute din Rio de Janeiro în orașul Brasilia. Deși în vara trecută noua capitală avea doar 120.000 de locuitori, se presupune că orașul se va dezvolta rapid. De altfel, pentru a lega Brasilia de restul țării s-au construit șosele cu o lungime totală de peste 8.000 km.

GRIJI ȘI SPERANȚE

În cele patru săptămîni și mai bine cît am avut prilejul să vizitez și să cunosc această țară, am stat de vorbă cu zeci de oameni de diferite vîrste și profesiuni. Cei mai mulți ne-au mărturisit neliniștea lor în legătură cu greaua situație economică a țării, determinată în mare măsură de expansiunea imperialismului nord-american. Reflectînd această stare de fapt, un cunoscut ziar brazilian, „O Semanario", scria: „... *fiecare brazilian, de cînd se trezește și pînă în momen-*

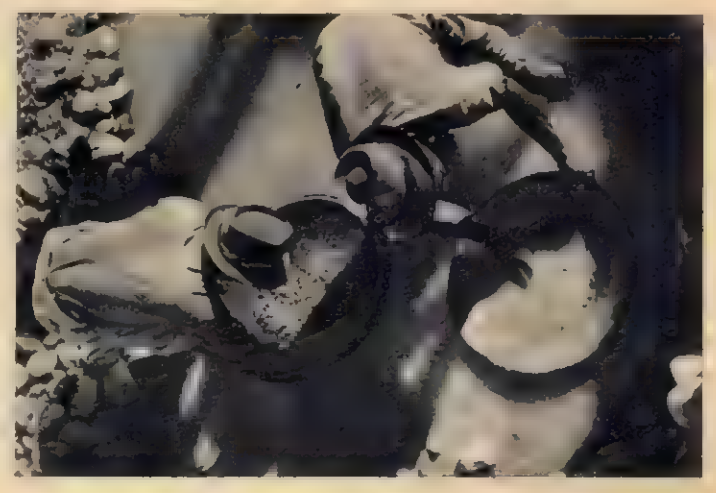

ÎNVĂȚAȚI

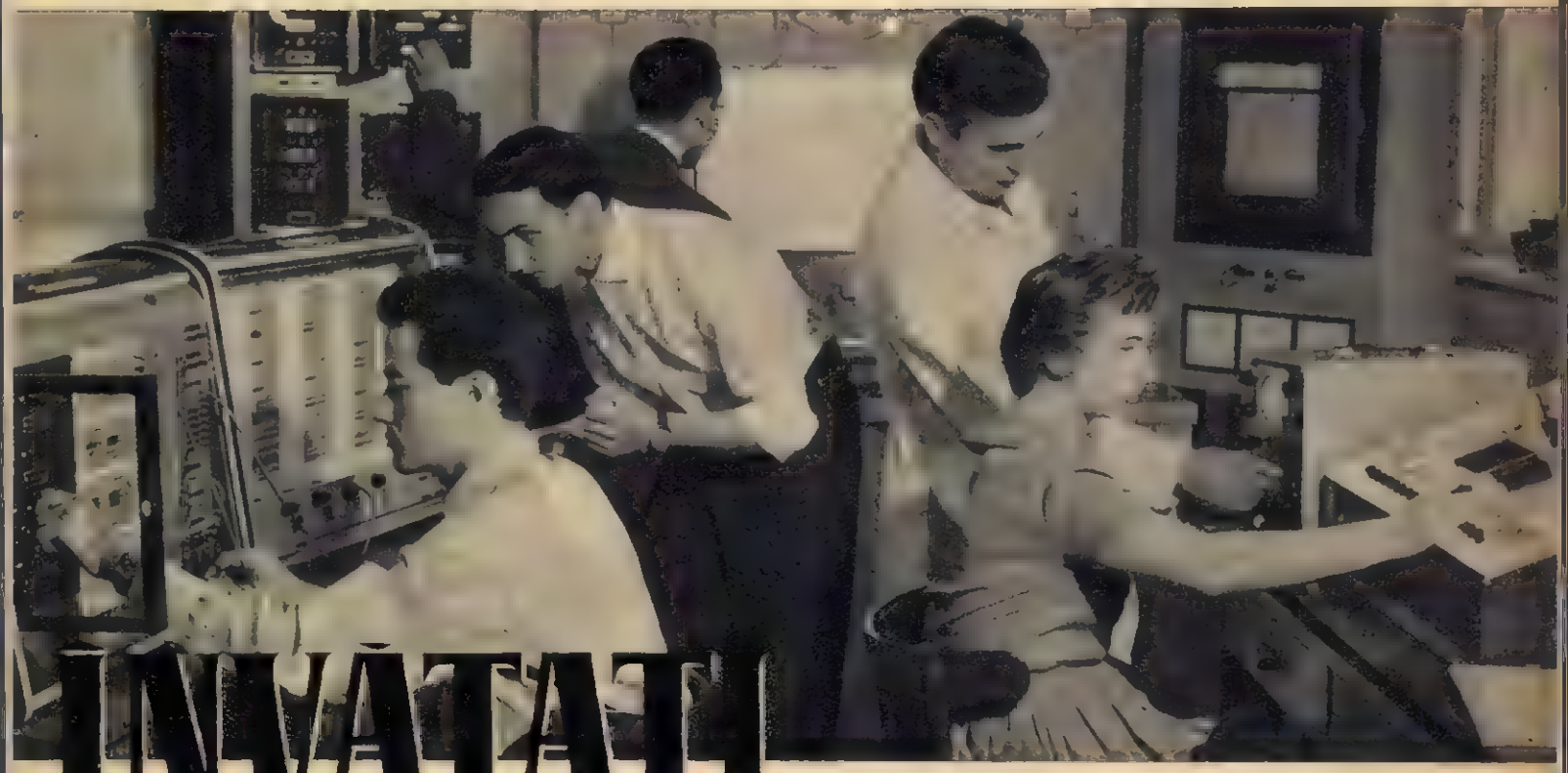

Studiu pe „viu" în laboratorul de automatizare a instalațiilor termice de forță de la Institutul politehnic.

ÎNVĂȚAȚI

Cine n-a văzut căminele acelea în care intrai pe bază de „recomandație" desigur că n-o să înțeleagă îndeajuns de bine ce se petrece acum. Cine n-a văzut căminul „Vasiliu-Bolnavu", cine n-a văzut lucarnele în care studenții își împărțeau timpul între cititul cursurilor și vînatul ploșnițelor n-o să-și poată da seama în suficientă măsură de uriașul salt făcut în anii puterii populare. Și chiar dacă ar vedea vreodată — să zicem în fotografii — cum arătau aceste cămine, n-o să-și poată închipui gustul mălaiului de mătură, al tocanei de cabanos (25 gr o porție), al ciorbei de obleți, al „icrelor" fabricate din griș fiert frecat cu bucăți de scrumbie, n-o să cunoască acele delegații de studenți care ciocăneau la ușile maimarilor pentru a cere un ajutor de cîteva zeci de perechi de ghete pentru colegii lor.

Cine n-a cunoscut toate acestea și le va imagina greu azi, pentru că sub ochii lui s-au ridicat cămine cu lumină fluorescentă, cantine cu meniu la alegere, iar studenții pleacă vara în tabere la mare sau la munte, în vile mari, confortabile și moderne.

★

În 1960 învățau numai în anul I al universităților și institutelor noastre un număr de studenți aproape egal cu numărul total al studenților din Romînia anului 1938. În marea lor majoritate, studenții din vremurile noastre sînt fii de muncitori și de țărani, unii ei înșiși muncitori, tineri și tinere care altădată n-ar fi putut ajunge pe băncile facultăților. Cine le-ar fi dat în trecut casă și masă? Cine le-ar fi plătit taxele? Cine i-ar fi primit să învețe? Acum ei au la dispoziție aproape 34.000 de locuri la cămine; și dacă după studiul în bibliotecă sau în laborator doresc să cînte sau să picteze, să joace volei, n-au decît să se ducă la casele de cultură sau la bazele lor sportive, unde îi așteaptă nu numai sala sau terenul, dar și costumația, reflectoarele, materialele și echipamentul. Și, bineînțeles, instructori și antrenori competenți, gata să-i îndrume.

În țară la noi nu sînt astăzi doar 33 de facultăți, cum erau în 1938, ci 131, avînd numai la cursurile de zi peste 56.000 de studenți. E o armată de studenți împărțită în nouă centre universitare. Dacă cineva trece prin Petroșani, prin Tg. Mureș sau prin Galați, alături de celelalte schimbări citadine o va înregistra și pe aceasta: grupuri de tineri care discută ducînd, cel puțin unul dintr-un grup, un instrument muzical sau un sac de sport; numeroși tineri care populează sălile de teatru, terenurile de sport și care, la sfîrșitul zilei de studiu sau de recreare, se retrag în acele clădiri noi, mult luminoase, în căminele studențești.

★

Vara căminele rămîn goale. Studenții pleacă în vacanță acasă;

Printre numeroasele cercuri practice ale Casei de cultură a studenților din București „Gr. Preoteasa", se află și cercul de chitară, cu o frumoasă activitate.

ÎNVĂȚAȚI...

dar foarte mulți se duc la odihnă: aproape paisprezece mii de studenți de la cursurile de zi. Adică un sfert. Adică din patru studenți unul va urca la Predeal sau va face plajă pe litoral. Marea e cea mai solicitată, mai ales de către cei care vin din Ardeal și cărora cățăratul pe munte le este de mult familiar. Numai la Costinești vor pleca în vara asta 5.400 de studenți. Și mai pleacă la tratament două mii de studenți, la Slănic și la Govora, la Borsec și la Techirghiol. În afara cantinelor și căminelor, în afara laboratoarelor, a caselor de cultură și bazelor sportive, statul oferă studenților șapte milioane și jumătate de lei pe an pentru odihnă și tratament.

•

Multe dintre cifrele arătate sînt cunoscute și cu toate acestea sînt pline de prospețime. E prospețimea noului și e prospețimea emoției. Pentru că este emoționant să vezi, dincolo de aceste cifre, noul cămin al Universității „C.I. Parhon", cu terasele lui largi, cu perdele lungi de creton, cu scaunele lucrate în metal și fibră plastică colorată; e emoționant să urmărești acești băieți cîntînd seara la chitară în curtea căminului nr. 1, între pavilioanele acoperite cu iederă, sau să-i vezi cum sculptează la Casa de cultură a studenților „Gr. Preoteasa". Sînt emoționante, în spatele cifrelor, laboratoarele de rezistență a materialelor de la Politehnică și listele cu meniuri „la alegere" din cantine.

Cifrele sînt agitatorice pentru că realitatea e agitatorică, și ecoul ei se face auzit pînă departe. Ar fi venit oare, fără prestigiul învățămîntului românesc, fără condițiile create învățămîntului, atîția studenți străini din atîtea țări ale lumii să studieze la noi? Numai la Institutul de petrol și gaze sînt studenți din 28 de țări: din China și India, din Coreea și Irak, din Italia, Columbia, Cuba, Birmania, Mongolia, Somalia ș.a. Sălile de lectură ale căminelor, mesele can-

Într-unul din holurile noului cămin al Universității „C.I. Parhon" din București, construit recent pe bulevardul 6 Martie.

re în Piața Palatului R.P.R. și români, studenți din R.D. Germană, Somalia, Indonezia.

tinelor oferă zilnic un simbol al internaționalismului. Dar asta nu s-ar fi putut întîmpla fără creșterea prestigiului românesc, fără crearea unei baze materiale a procesului de învățămînt, asta nu s-ar fi întîmplat fără marea revoluție desfășurată și în cultură sub conducerea partidului.

★

Concludentă este și citarea cîtorva procente: 17 studenți la 10.000 locuitori în 1938, 39 studenți la 10.000 locuitori în 1960, în vreme ce procentul e de 33 pentru R.F.G. (cu sute de ani de tradiție universitară), de 32 pentru Suedia, de 24 pentru Grecia (care a cunoscut, cu milenii în urmă pe Democrit și Aristotel). Și aceste cifre, ca toate cele care consemnează noul, sînt emoționante și poate mai emoționante decît altele, pentru că ele traduc aspirația spre cultură a maselor și, totodată, posibilitățile oferite celor care vor să învețe, ca un răspuns concret marelui învățător care sfătuia pe tineri în urmă cu cîteva decenii: „Învățați, învățați, învățați!"

Ilarie HURDUZEU

Fotografii de Elena GHERA

Pedro, Rafael, Oreste și Sebastian

Aci, la cantina studenților străini, unde răsună spre ora prînzului graiurile a mai bine de 24 popoare, am avut de curînd o surpriză deosebit de plăcută. Într-un colț, lîngă ușa cu geamuri de cristal, a apărut un grup de studenți cubanezi de curînd veniți. Abia s-au așezat și s-au și pomenit înconjurați de colegi. Gîndiți-vă cîte lucruri minunate pot fi auzite de la acești tineri reprezentanți ai curajosului popor cuban! Am intrat în vorbă cu ei.

„Bună ziua, ce faci, Pedro? (Pedro Gonzales, student cuban; înălțimea 1,80 metri, greutatea 85 kg; umerii foarte lați).

„Bună ziua! Totul e bine! Dar mai întîi, prezentările! Colegii mei, toți cubani: Rafael cel vesel, Oreste „diplomatul", Sebastian timidul... La 18 februarie, o dată cu venirea noastră în Rominia, am descoperit cerul albastru al Bucureștiului și elegantul său aeroport. Primirea călduroasă pe care ne-au făcut-o tovarășii de la Institutul de petrol și gaze ne-a reconfortat. A fost făcut totul pentru a ne simți cît mai bine. Veniți pentru prima oară în această îndepărtată țară latină, gîndeam că ne vom adapta mai greu. Limba română nu ni se pare grea, deoarece noi înțelegem tot, sau aproape totul, cînd colegii de institut ne copleșesc cu întrebări despre Cuba. Cîteva dificultăți foarte mici avem doar în legătură cu alimentația, foarte bună de altfel: sosurile sînt prea picante. Și noi, cubanii, care credeam că deținem monopolul mîncărurilor picante...

Condițiile de locuit de la căminul „Ștefan Furtună" sînt fără cusur. (Noi sperăm că revoluția cubană va crea și colegilor noștri din Cuba condiții asemănătoare). Beneficiind de o asemenea grijă din partea statului, studentul din Rominia, muncitor și conștiincios, este dator să la examenele cu note maxime. Bursa pe care o primim ne îngăduie să nu ducem lipsă de nimic".

Rafael cel vesel: „Bucureștiul ne-a surprins plăcut. Pentru că, de dimineața pînă seara, pe bulevardele Bălcescu, Magheru, 6 Martie, domnește o animație specific latină. Prezența în magazine a produselor cubane (sucuri de fructe, țigări, havane) e o surpriză agreabilă! Vizitînd „Muzeul Simu" am remarcat bustul lui Fidel Castro. E lesne de imaginat emoția noastră, văzînd în acest gest toată simpatia poporului român pentru revoluționarii noștri cubani, pentru poporul nostru".

Oreste Garcia precizează: „Dragostea pe care ne-o arată colegii noștri studenți, oamenii de pe stradă, muncitorii, ne-a mișcat și ne-a emoționat. Din păcate, insuficienta cunoaștere a limbii române ne împiedică deocamdată să stăm de vorbă mai pe larg cu colegii noștri despre impresiile și gîndurile pe care le încercăm cînd vedem realitățile din Rominia. De exemplu, gratuitatea manualelor școlare pentru 2.000.000 de copii din Rominia mă face să mă gîndesc la campania de alfabetizare din Cuba. La noi anul 1961 a fost denumit „Anul învățămîntului". Dintre colegi n-am reținut încă multe nume, căci prietenii noștri români sînt numeroși. Am reținut însă simpatia și prietenia de care se bucură poporul nostru și, deci, și noi. Toată lumea vrea să ne învețe limba română și să-l „concureze" pe profesor. Studenții români sînt serioși și simpatici. Este o adevărată plăcere să studiezi aci. Prietenia studențească cubano-română s-a născut de curînd, dar ea va fi durabilă".

Cuvîntul de încheiere îi revine lui Sebastian Alfonso, cel timid, care conchide: „Sînt bucuros de simpatia de care se bucură în Rominia lupta dreaptă a poporului nostru. Cu astfel de prieteni sînt sigur că țara noastră va putea să-și apere libertatea cucerită".

Edmond FREDERIC

student din America Latină

Cantina celui mai nou grup social al Universității „C.I. Parhon": coloane îmbrăcate în lemn lustruit, scaune de metal și fibră plastică colorată, lămpi fluorescente.

DE LA „FEMEIA Nr. 1 A REICHULUI" LA „WINTERSCHILD II"

de Horia LIMAN

Există în istorie un personaj care, timp de secole, a constituit exemplul major al despotismului degenerat în demență: Nerone. Vrînd să compună un poem al urgiei distructive, și-a incendiat propria-i capitală, pentru a se „inspira".

Dacă visitezi Roma, nu e greu să-ți imaginezi că, în ciuda intențiilor împăratului ei, capitala construită din piatră n-a avut prea mult de suferit. Hitler a rămas și va rămîne însă cel mai odios dintre tiranii cunoscuți de-a lungul veacurilor. Cenușă și moloz au rămas în urma lui pe tot întinsul Europei. Iar statistica înregistrează 57 de milioane de victime: morți, schilozi, pierduți fără urmă pe drumurile de urgie ale celui de-al doilea război mondial.

UN FILM ACUZĂ

Am văzut un film halucinant: „Mein Kampf". Titlul are rezonanțe tenebroase — și nu mai puțin întunecate sînt personajele care-l populează. Dar eroul principal nu e — cum s-ar crede — autorul acelei cărți a urii și asasinatului care a fost biblia ciumei fasciste, ci militarismul german. Regizorul Erwin Leiser nu se limitează la „Führerul" celui de-al treilea Reich și la hoarda lui de cămăși brune, ci ne poartă pe firul istoriei, arătînd cu o forță impresionantă că tumoarea nazistă nu a fost o ciupercă izolată, răsărită peste noapte în hățișurile unui codru neumblat. Iată-i pe Wilhelm al II-lea, impertinentă întruchipare a viselor de mărire urzite de Bismarck. Iată și prăbușirea monstruoasei mașini de război a prusacismului orgolios, în anul 1918. Iată revolta marinarilor germani și a soldaților, pe care i-au înecat în sînge nu numai magnații din Ruhr și junkerii, ci și „dușmanii" acestora din Londra, Paris și New York. De asasinarea lui Karl Liebknecht și a Rozei Luxemburg nu au fost străini nici copoii de la Intelligence Service și nici aceia de la Biroul II francez. „Inamicii" și-au întins întotdeauna mîinile peste mormanele de cadavre, cînd primejdia mulțimilor minate de furtuna revoltei le amenința huzurul.

Adolf Hitler a fost un simplu caporal, agent informator al serviciului de spionaj militar. Colaboratorii lui nu erau decît o bandă de asasini sadici și fără orizont politic. Dar fiară a secvență edificatoare: denunțătorul se întreține cu șeful său, care e însuși comandantul de oști Ludendorff. Ei pregătesc o lovitură de stat. Și Ludendorff nu e decît un interpus; adevărații stăpîni sînt magnații din Ruhr. Aceiași magnați care au aruncat Europa în viitoarea celui dintîi război mondial, aceiași magnați care au făcut din banda lui Hitler un partid, iar din partidul național-socialist o hoardă de călăi dezlănțuiți. Sub oblăduirea caldă a „inamicilor" din Londra, din Paris, din New York, care aveau să binecuvinteze cizma teutonă mînjită de sîngele Austriei și Cehoslovaciei, Poloniei și Greciei. Credeau că tumoarea poate fi dirijată, că propriul lor trup este imun...

„WINTERSCHILD II" — CEAȚĂ ȘI NORI

Istoria urgiei fasciste este exclusiv o istorie a Germaniei? Milioanele de documente ale ultimelor decenii răspund cu hotărîre: NU! Mai lunile trecute mă aflam în nord-vestul Cehoslovaciei. O lungă călătorie pe meleagurile Boemiei, de la Usti nad Labem pînă către Vyssi Brod. Am auzit uruitul macaralelor pe șantierele de construcții, vuietul mașinilor în marile întreprinderi. Dar din depărtare a răzbătut și bubuitul surd al unor explozii repetate.

— Despre ce e vorba, Franța? — l-am întrebat pe prietenul care mă-nsoțea.

— Despre Winterschild—mi-a răspuns liniștit.

Dincolo de pădurea bavareză, infanteriștii și tunarii, tanchiștii și aviatorii își exersau cu înfrigurare armele. Erau tunuri „Bofors" și rachete „Corporal", ostași francezi, dar mai ales vest-germani și americani.

— Pe unde se află?

— Prin întreaga Bavarie. Manevre de iarnă în condițiuni de viscol și teren muntos.

Ultimele cuvinte au fost rostite cu o nuanță de ironie justificată. Previzările comandanților N.A.T.O. se contraziceau cu realitatea: iarna 1960-61 înlocuise zăpada cu ploaia, viscolul cu ceața, terenurile bătătorite cu bălțile. Numai năravurile nu le-a putut schimba: complicii de ieri se află din nou împreună—generali vest-germani, yankei, francezi.

Întîmplarea m-a purtat, după puține zile, pe valea Dunării și a Salzachului, dincolo de Linz, înspre München. Aici, aceleași răbufniri ca de cutremur, aceleași stihii pornite.

— Ce se-ntîmplă dincolo?—am întrebat un bătrîn tirolez.

— Winterschild. Ziarele noastre îl numesc „N.A.T.O.-Kriegspiel". Ce să spun, frumos „joc de-a războiul"! Am auzit că numai pînă acum au numărat trei morți, peste cincizeci de răniți și nu știu cîte tancuri distruse.

— Dar cine a distrus tancurile?

— Inamicul.

Se pare că uimirea mea l-a amuzat foarte, căci bătrînul cetățean al Austriei neutre a izbucnit într-un asemenea hohot de rîs, încît era mai-mai să-și înghită luleaua din care pufăise pînă atunci tacticos.

— Da, inamicul—a precizat el în sfîrșit. S-au războit cu pădurile, cu negura, cu apele, cu satele. Au forțat Dunărea în 26 de locuri, peste podurile construite de geniști sau cu ambarcațiuni amfibii. Dar s-au împotmolit în baltoacele din luncă sau... au jucat carambol.

— Cum adică ?

— S-au ciocnit între ei, ca bilele la biliard. În unele locuri au intrat în casele oamenilor, ca orbeții. Sătenii i-au pus pe fugă cu furcile. Poate de aceea i se și spune Winterschildului lor „N.A.T.O.-Kriegaspiel". Adică... se joacă cu focul.

La Kelheim, dincolo de Regensburg, patru tancuri americane „M 48" n-au mai putut fi scoase din noroi. Și nici o parte din echipajul strivit sub șenile. La Pittersberg, prin preajma Nürnbergutui, tancurile au dărîmat cîteva case și au stricat drumurile comunale. Furia populației a fost atît de mare, încît generalul Davidson, comandantul armatei a VII-a americane, a trebuit să-și ia tălpășița. Winterschildul n-a avut parte nici de viscol, nici de munte, dar mai cu seamă nici de simpatia poporului german. Numai generalul Davidson și generalii Heusinger și Speidel își făceau bezele. Cei dintîi, din noroi; cei din urmă, din helicopter. La lumina sfeli. O lumină înecată-n ceață, cum îi se potrivește răufăcătorilor.

DIN 200.000 METRI DE PELICULĂ...

Mi-am amintit de toate acestea cînd l-am întîlnit pe ziaristul și regizorul Erwin Leiser. Îi văzusem filmul la Viena, unde făcea serie de luni de zile.

— Am vorbit cu numeroși spectatori—i-am spus. Cei mai vîrstnici retrăiesc drama Austriei cotropite, anii războiului, mizeria fascismului. Filmul dv. nu le răscolește numai amintirile, ci îi și înarmează împotriva renașterii fascismului. Am auzit spunîndu-se: „Ei încep și reîncep mereu, ca un robot în continuă acțiune. Și acum, domnii americani nici măcar nu se mai ascund. Morganii și Thyssenii cred că nu am învățat nimic din lecția trecutului". Filmul dv. este o carte deschisă, un act de acuzare. Cum l-ați realizat?

— Am vizionat 200.000 metri de peliculă descoperită în Franța, Polonia, Uniunea Sovietică și Anglia. De asemenea, filme găsite în fosta arhivă a lui Goebbels, din Berlin. Filme de propagandă ale naziștilor. Materialul era atît de revelator, încît merita să fie folosit aproape în întregime. Am făcut însă o triere severă. Am ales 3.300 metri de peliculă, în care am intercalat, după necesități, 80 de fotografii de epocă.

— Filmul prezintă scene pur și simplu abominabile. Crime, crime, crime. Cum se explică faptul că hitleriștii le-au filmat? Fiecare secvență îi acuză.

Erwin Leiser a surîs ușor, un surîs încărcat de tristețe.

— Mi-am pus și eu, adeseori, această întrebare. Nu sînt decît două explicații. Prima: naziștii credeau că vor cuceri lumea și că nu vor răspunde niciodată pentru crimele lor; a doua explicație... și aici este cauza principală: erau niște criminali sadici, pe care vederea propriilor lor crime îi îmbăta de plăcere. Tocmai de aceea m-am și hotărît să fac filmul „Mein Kampf". Tineretul de azi, care n-a cunoscut fascismul, nu este capabil să înțeleagă cum a fost posibil ca oamenii să se transforme în fiare. Mi-am spus că nimic nu poate fi mai convingător decît să-i lăsăm pe naziști să vorbească ei înșiși, direct, prin propriile lor documente. Filmele făcute de ei în scopuri propagandistice au devenit astfel un bumerang care se întoarce împotriva celor care le-au realizat. Am vrut să desfac mașina hitleristă piesă cu piesă, șurub cu șurub — de la călăi

Manevrele militare comune ale trupelor vest-germane, americane, franceze se mai numesc și „N.A.T.O.-Kriegsspiel". Pentru mulți tineri vest-germani — pînă în prezent mai bine de 700 — „jocul de-a războiul" a însemnat însă un joc tragic cu moartea...

CÎND FASCISMUL SE AUTODEMASCĂ • FAVORITA LUI HITLER CERE DREPTURI DE AUTOR PENTRU SÎNGE • CUM S-AU ÎNECAT ARMELE N.A.T.O. ÎN BAVARIA • ...ȘI CE A PĂȚIT COMANDANTUL ARMATEI A VII-A AMERICANE

lagărelor de concentrare pînă la conducători, vizibili sau invizibili. Am vrut să arăt că suferința nu este individuală atunci cînd este provocată de o forță inumană, că ea are un caracter colectiv. Se spune: au fost asasinați atîția oameni, au fost torturați atîția oameni, au fost umiliți atîția oameni. Dar statistica nu singerează. Filmul, filmul care prezintă tabloul viu al suferinței, trebuie să împiedice rănile trecutului să se cicatrizeze, el trebuie să avertizeze împotriva criminalilor care se mai află printre noi, care mai uneltesc. Trebuie să luăm atitudine pentru a putea scăpa de acest coșmar, pentru a se putea păși mai departe într-o lume a păcii și a înțelegerii reciproce.

FEMEIA CU PISTOL LA BRÎU CERE DREPTURI DE AUTOR

Erwin Leiser s-a născut în Germania, în anul 1923. Copil fiind încă, s-a salvat din baia de sînge a faimoasei „nopți de cristal" din Reichul anului 1938, refugiindu-se în Suedia.

În anii exilului său, într-o vilă elegantă din Berlin, de pe Heydenstrasse nr. 30, Leni Riefenstahl se oferea cu generozitate „Führerului" ei, iar acesta — nu mai puțin generos — îi punea la dispoziție zeci de milioane pentru a turna filme de exaltare a „virtuților rasei superioare". „Femeia nr. 1 a Reichului" purta uniformă nazistă și pistol la brîu. Filmele realizate de ea aveau aceeași înfățișare. Dintr-un asemenea film, Erwin Leiser a scos cîteva secvențe lămuritoare. Dar Leni Riefenstahl — care locuiește și azi în vila elegantă din cartierul Dahlem — l-a dat în judecată. Pasămite, cere drepturi de autor: 100.000 de mărci și 10% din veniturile filmului „Mein Kampf".

— A cîștigat bani făcînd propagandă pentru fascism — spune Erwin Leiser — și acum crede că poate cîștiga și de pe urma unui film antifascist.

La München, firește, fosta favorită a lui Hitler a cîștigat. Cel puțin pentru Germania lui Adenauer și Austria. Dar filmul „Mein Kampf" este vizionat de zeci de mii de oameni, fără ca noii prieteni ai propagandistei „rasei superioare" să-l poată internice. În Berlinul occidental, la Hamburg, spectatorii văd și judecă: secvențele pentru care Leni Riefenstahl cere drepturi de autor reprezintă oameni gazați la Auschwitz; iar aceasta nu este operă de creație artistică, ci glorificare scelerată a crimei.

Episodul ar fi, poate, izolat, dacă în același timp n-ar fi avut loc... manevrele „Winterschild II". S-au tras, în cursul lor, 81 de lovituri atomice și s-au lansat 31.463 obuze de artilerie. Toate acestea, firește, teoretice. Au murit totuși — nu teoretic, ci efectiv — opt soldați, numărul răniților se ridică la cîteva zeci, iar pagubele provocate populației se cifrează la peste 6 milioane mărci vest-germane. Așa, așa, într-o joacă. Leni Riefenstahl n-a filmat scenele debandadei tancurilor scufundate în noroi, pentru că ea e specializată în băiți de sînge. De aceea i se și plătesc drepturi de autor pentru trecut, ca o trată eventuală asupra viitorului.

Numai că generalul Davidson a fost pus pe goană de țăranii din raionul Amberg, iar la Essen, la Kiel, la Hamburg, la Düsseldorf, în aceeași zile, muncitori și intelectuali au cerut să se pună capăt „jocului de-a războiul". Totuși, statistica singerează. Și sîngele nu se poate uita, chiar dacă Leni Riefenstahl mai încasează deocamdată drepturi de autor de pe urma lui.

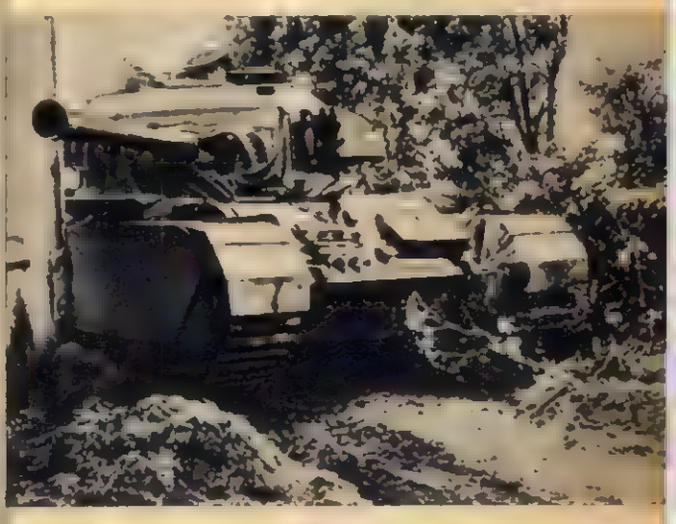

O scenă zguduitoare din filmul „Mein Kampf".

Livezi și grădini făcute una cu pămîntul sub șenilele tancurilor, case grav avariate sau chiar complet distruse... Aceasta este în limbajul militariștilor de la Bonn „Winterschild II"...

Tînărul vest-german, pe care militariștii de la Bonn caută să-l transforme din nou în carne de tun, nu vrea să uite învățămintele istoriei. Fotografia înfățișează o demonstrație antirăzboinică pe străzile Lüneburgului. Citatul (din Bertolt Brecht) înscris pe pancarta purtată de manifestanți constituie un semnificativ avertisment: „Marea Cartaginé a purtat trei războaie; era încă puternică după primul; încă locuibilă după cel de-al doilea; a dispărut cu desăvîrșire după al treilea"...

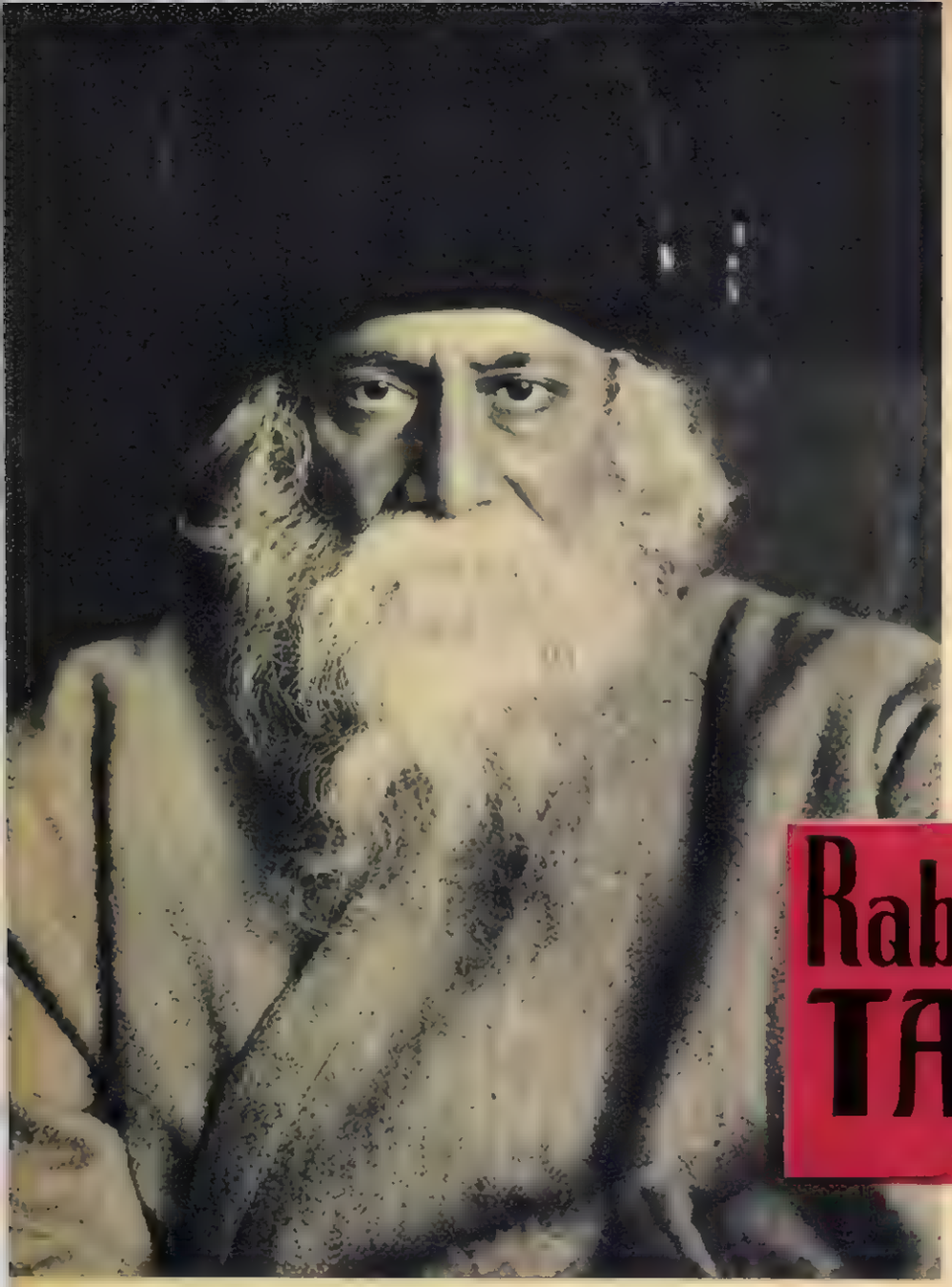

Rabindranath TAGORE

de conf. univ. Vlad BĂNĂȚEANU

Cu doar douăzeci de ani în urmă, Rabindranath Tagore se mai uita încă la semenii săi cu privirile acestea grele de gînduri, căutînd să pătrundă sensul vieții, adîncile ei rosturi.

Avea 80 de ani atunci, în 7 august 1941, cînd s-a stins din viață (i-am sărbătorit la 6 mai centenarul nașterii) și dăruise omenirii — cu o prolificitate creatoare uimitoare — o vastă operă beletristică și filozofică: 4.000 de poezii (înmănuncheate în 50 de volume), 40 de lucrări dramatice, 12 romane, 200 de articole publicistice, sute de povestiri scurte, numeroase scrieri filozofice. Și prin toată această operă a sa — în ciuda contradicțiilor care o străbat și care au fost generate de condițiile în care a trăit — marele scriitor indian a fost un *contemporan* al secolului nostru, ajungînd pînă la înțelegerea faptului că *„acolo unde se menține proprietatea privată și sistemul ei de repartiție, exploatarea este corolarul ei inevitabil"* (din „Scrisori din Rusia"). Poetul prin excelență liric și meditativ s-a transformat, atunci cînd viața i-a cerut-o, într-un activ militant social, care a luptat pentru organizarea unui comitet indian al „Ligii împotriva fascismului", fiind ales chiar președintele comitetului. Aceasta s-a întîmplat în 1937. Pînă a ajunge aici însă, evoluția gîndirii sale filozofice, a concepțiilor și a atitudinii sale social-politice a cunoscut un drum ascendent, sub impulsul evenimentelor petrecute în India și a cunoașterii tot mai profunde a condiției dramatice de existență a poporului său robit colonialismului britanic.

Fiu și nepot al unor cunoscuți oameni de cultură din Calcutta — care au luptat împotriva intoleranței religioase, pentru abolirea diferențelor de castă și pentru scoaterea din ignoranță a poporului — Rabindranath Tagore a crescut în spiritul acestor concepții progresiste și, din primele sale versuri — scrise la vîrsta de 16 ani — atitudinea lui socială începe să se precizeze. Întreaga sa activitate se încadrează de altfel în așa-numita „Renaștere" indiană, survenită în urma răscoalei Sipailor (primul semnal dat de poporul indian în vederea eliberării naționale) și a înființării primelor trei universități din India. Evenimentele politice, dar mai ales mișcările sociale „svadési" și cea de „non-cooperare", inițiată de Mahatma Gandhi, au avut o puternică înrîurire asupra tînărului scriitor. Și iată că timp de aproape zece ani — între 1891-1900 — poetul își petrece viața în mijlocul țăranilor, în satele Patisar și Shilaidah. Suferința poporului devine suferința lui, năzuințele acestuia — propriile-i năzuințe. Rabindranath Tagore scrie în această perioadă o serie de articole politice, în care acuză cu vehemență colonialismul, iar apoi creează celebra suită de peste 100 de povestiri prin care introduce în literatura Indiei genul povestirii scurte, afirmînd totodată cu putere curentul realismului critic. Din paginile sale se desprinde tabloul tragic al vieții țăranului indian, acel om mărunt, desconsiderat, pe care toți îl batjocoresc, îl umilesc, îl calcă în picioare. În ciuda concepțiilor utopice și reformiste care-l făceau să creadă că transformările sociale nu pot surveni decît în urma culturalizării poporului, scriitorul a notat într-o scrisoare, vorbind despre țărănimea indiană exploatată și asuprită, că *„această masă de oameni care luptă pentru viață este o forță nemărginită în stare latentă"*.

Poezia sa lirică cuprinde de asemenea, pe lîngă paginile idealiste, devoționale, mistice — influențate de învățătura Upanișadelor — strigăte de revoltă socială și chiar chemări înflăcărate la luptă. Dar abia după vizita pe care o face în 1930 în Uniunea Sovietică, Rabindranath Tagore capătă o înțelegere mai limpede și mai adîncă a fenomenelor sociale. Realitățile pe care le vede în U.R.S.S. îl impresionează profund și el publică acele „Scrisori din Rusia" în care prezintă, cu emoție și admirație, marile realizări ale constructorilor socialismului. Întors acasă, el se afirmă ca un neobosit militant social, semnînd „Apelul Conferinței mondiale pentru apărarea păcii" și „Proclamația împotriva războiului" și pronunțîndu-se tot mai energic împotriva colonialismului britanic, a imperialismului, a fascismului. *„India a fost dominată în trecut de brahmani, apoi de militari, iar în prezent de burghezia indiană* — scria atunci Tagore — *dar va veni momentul cînd ea va fi stăpînită de casta cea mai de jos, care este cea mai numeroasă și cea mai exploatată"*. În literatura sa se simte influența acestei poziții politice ferm progresiste. Și chiar dacă unele din romanele sale s-au mărginit mai mult la speculații filozofice și analize psihologice, iar parte din dramele sale aveau un conținut alegoric, opera sa a influențat puternic tînăra generație de scriitori ai Indiei. Pentru că „Gora", cel mai bun roman al său, sau piesele „Achalayatan" (Casa care se clatină), „Kaler Yatra" (Drumul timpului), „Rakta Karabi" (Oleandri roșii), „Muktadhara" (Torentul eliberat), ca să nu mai vorbim de articolele sau povestirile sale, conțineau — după propria mărturisire a lui Tagore — ideea luptei pentru libertate și condamnarea exploatării inumane a poporului.

Aceste trăsături pot fi remarcate și în unele din lucrările traduse la noi în ultimii ani, cum ar fi povestirile „Pietrele flămînde", „Stăpînul meu, pruncul", „Învoială", poemul dramatic „Jertfa", drama lirică „Chitra" etc.

... A trecut un secol de cînd la Calcutta se născea cel ce avea să domine — de-a lungul a peste șaizeci de ani — viața culturală a Indiei, cel ce avea să adauge tezaurului culturii mondiale o amplă și valoroasă operă. Poporul Indiei l-a venerat și îl venerează. Întreaga omenire progresistă îi cinstește, cu caldă recunoștință, memoria...

Educaţie pentru toate vîrstele

SCRISORI

„Educînd copiii, părinţii de astăzi educă istoria viitoare a ţării noastre şi prin urmare istoria lumii".

Scriind aceste cuvinte în anii primelor cincinale, A.S. Makarenko a avut desigur viziunea lumii de mîine, în care prietenia dintre oameni va fi tot atît de firească precum este zborul păsării în adierea vîntului.

Sădind de timpuriu în inimile copiilor sentimentul prieteniei, pedagogii lumii socialiste, care în ţările lor au văzut crescînd noua morală a patriotismului socialist, pregătesc păcii o temelie trainică.

Saşa Ostrovski din Goriovka are opt ani şi învaţă în clasa a III-a. Strînge mărci, monede şi insigne. Are şi capace de cutii de chibrituri şi ar vrea să dăruiască din bogăţiile lui tuturor prietenilor săi de departe.

Mihai Ladoş din Bucureşti este elev în clasa a V-a. Şi el colecţionează mărci, monede şi insigne. Capacele de cutii de chibrituri îl interesează mai puţin, dar din celelalte are destule. Ar vrea să dăruiască din ele unui prieten.

Şi atunci? Nimic mai simplu. Patru file desprinse din caiet, puţină cerneală, două plicuri, nume de străzi şi oraşe care evocă peisaje pline de farmecul necunoscutului se dovedesc a fi o „materie primă" îndestulătoare pentru a uni cu un trainic pod al prieteniei apartamentul nou din bulevardul Lenin nr. 35 — Goriovka, cu cel din cartierul Giuleşti unde, într-o zi de iarnă, poştaşul a adus o scrisoare de departe. „Bună ziua, prieten de departe — scria Saşa. Eu am opt ani şi învăţ în clasa a III-a. Eu string mărci poştale din ţara voastră, de asemenea monede şi insigne. Îţi trimit, prieten de departe, mărci de-ale noastre. Îţi voi trimite monede şi insigne. Poate că cineva de la voi strînge capace de cutii de chibrituri. Eu pot să-i trimit. Iarna la noi e aproape caldă în acest an. Fără zăpadă. Dar cum e la dumneavoastră? Transmite salutări tovarăşilor. Cu salutări prieteneşti — Saşa".

„Dragă Saşa, îţi mulţumesc pentru mărcile trimise — a răspuns Mihai. M-am bucurat foarte mult cînd am primit o scrisoare din Uniunea Sovietică, de la tine. Eu sînt elev în clasa a V-a, la şcoala nr. 162. Şcoala în care învăţ este frumoasă, de curînd a fost mărită. Avem o curte spaţioasă şi o seră. Colegii mei învaţă bine. Am primit de curînd o distincţie pionierească. I-am desenat modelul şi ţi-l trimit. De asemenea îţi trimit ilustrate din ţara noastră şi 12 mărci, printre care şi una din Cuba. Cartierul nostru se face din ce în ce mai frumos. Acum se construiesc multe blocuri noi. Cu salutări prieteneşti — Mihai".

Aşa a început, în cuvinte simple şi clare, dialogul celor doi prieteni. Pionierii noştri au adoptat în relaţiile lor „internaţionale" stilul părinţilor lor: sincer, deschis. Îşi scriu despre ei, despre viaţa lor, dar în primul rînd îşi dăruiesc unul celuilalt cele ce cred că le-ar fi de folos şi le-ar face plăcere. O dată cu vîrsta, dialogul lor se va maturiza, le va ajuta să-şi adîncească simţămintele şi-i va lega din ce în ce mai mult în lupta pentru o lume socialistă.

Colectivul pedagogic al Palatului pionierilor a avut într-adevăr o bună iniţiativă, sprijinind corespondenţa copiilor din ţara noastră cu pionierii sovietici.

Părinţii au şi ei un cuvînt de spus.

Sen ALEXANDRU

„MODA POLSKA" prezintă:

...O colecţie care ilustrează noile tendinţe ale verii 1961.

Silueta e suplă, degajată, alungind statura, cu talia uşor coborîtă şi fusta unduitoare.

Mantourile de vară sînt de două tipuri: unul uşor cambrat pe corp şi evazat în jos (stilul redingota) şi celălalt mai larg, cu amploarea pornind din umeri.

La taioare, caracteristica cea mai izbitoare este fusta, care nu mai e ajustată pe coapse, ci suplă, cu lărgimea dată de pliseuri. Jachetele au lungimi diverse, dar croiala e simplă, necambrată, iar de multe ori nu au gulere. Se poartă uneori cu bluze din material imprimat, cu acelaşi material căptuşindu-se şi taiorul.

Rochiile au o linie uşor bluzantă şi au adesea cordoane înnodate lejer, mai jos de talie. Decolteul, rotund sau oval, se adînceşte uneori la spate. Multe garnituri de pliseuri şi foarte multe rochii fără mîneci.

Ţesăturile prezintă o mare varietate, de la ţesăturile clasice ale sezonului de vară, poplinuri, şantunguri, ţesături de bumbac, mătăsuri şi voaluri imprimate, pînă la noile ţesături din fire sintetice.

Ca desene predomină dungile, bulinele mari (pastile) şi imprimeurile mărunte, adesea cu motive geometrice.

În fotografiile alăturate, înfăţişăm cîteva modele de vară din colecţia prezentată recent la Casa de mode „Moda Polska" din Varşovia.

1

2

1 Linia simplă, chemisier, dă o notă neaşteptată acestei rochii de mătase naturală, imprimată în tonuri de albastru, şi contrastează cu pălăria „romantică", din organdi alb, cu borul mare, garnisit cu volane.

2 Din clasicul şi mult îndrăgitul poplin în dungi (alb cu roz sau alb cu bleu), iată două rochii tinereşti, pe cît de simple, pe atît de graţioase datorită liniei lor tot „clasice", dar înnoite prin jocuri inedite de dungi.

De vorbă cu medicul

HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ (II)
TRATAMENT

Mulţi cititori ne întreabă dacă hipertensiunea arterială este o boală vindecabilă. Răspunsul este următorul: boala se vindecă dacă este diagnosticată foarte de timpuriu şi dacă se instituie un tratament corespunzător înainte de a se produce fenomene ireversibile. Tratamentul este însă de lungă durată şi cere din partea bolnavului răbdare şi respectarea tuturor recomandărilor medicale.

Ţinînd seama de rolul primordial al activităţii nervoase superioare în producerea hipertensiunii, o atenţie deosebită se va acorda reglementării activităţii psihice sub diversele sale aspecte şi influenţei pe care o au condiţiile de viaţă şi de muncă ale bolnavilor.

La apariţia hipertensiunii trebuie raţionalizată munca şi, eventual, dacă este cazul, schimbat locul de muncă. Se vor face de timpuriu băi de acid carbonic la Vatra Dornei, Buziaş sau Borsec, care pot duce uneori la scăderea definitivă a hipertensiunii. Se vor face exerciţii fizice, gimnastică uşoară, neobositoare.

Bolnavii cu o hipertensiune visceralizată, adică acele cazuri în care organe ca inima şi rinichii participă la maladie, trebuie să evite eforturile fizice neobişnuite, care pot contribui la instalarea insuficienţei cardiace. Condiţiile de muncă trebuie să fie de asemenea natură, încît să evite agitaţia. Înaintea meselor principale este indicată o scurtă plimbare şi după masă se recomandă odihnă. Somnul va trebui să fie de 8-9 ore din 24. Familia trebuie să creeze în jurul bolnavului o atmosferă de calm şi destindere. Tratamentele balneare trebuie făcute cel puţin o dată pe an. Se interzice cu desăvîrşire fumatul. Regimul alimentar joacă de asemenea un rol deosebit de important în tratarea bolii hipertensive. Dacă nu s-a declarat o insuficienţă din partea inimii sau rinichiului, bolnavului îi este permisă o alimentaţie completă, atît cantitativ cît şi calitativ. Se interzic însă excesele alimentare, care duc la obezitate. Cantitatea de alimente trebuie să fie aceea care să menţină o greutate normală a corpului. Carnea va fi consumată moderat (de trei ori pe săptămînă) şi asociată cu cantităţi suficiente de legume şi fructe, care furnizează organismului sărurile minerale şi vitaminele necesare. Trebuie redus la minimum consumul de grăsimi animale, bogate în colesterină, care favorizează apariţia aterosclerozei. Se vor evita carnea grasă, creierul, rinichiul şi ficatul. Este permis consumul de lapte şi, în cantităţi limitate, de unt şi smîntînă. La hipertensivii graşi se vor reduce şi cantităţile de dulciuri. În general, regimul vegetarian are o acţiune favorabilă asupra hipertensiunii. Sarea se va consuma pînă la 4 gr pe zi. Lichidele în general nu trebuie să depăşească cantitatea de un kilogram, un kilogram şi un sfert pe zi. Cafeaua, ceaiul, alcoolul trebuie înlăturate. O acţiune favorabilă o au sucurile de legume şi fructe. Este bine ca o dată sau de două ori pe săptămînă să se intercaleze regimul exclusiv de fructe şi cruditaţi. Masa de seară se va lua cu două ore înainte de culcare şi nu trebuie să conţină lichide. Regimul dietetic devine mai sever o dată cu apariţia fenomenelor de insuficienţă cardiacă sau renală. Şi acestea se vor stabili de la caz la caz de către medic.

În destule cazuri, mai ales la bolnavii tineri, singură aplicarea măsurilor enumerate mai sus face ca tensiunea să revină la normal, fără a mai fi folosite medicamente speciale. Tratamentul medicamentos variază de la caz la caz şi el va fi recomandat bolnavilor de medicul curant. E bine ca bolnavii hipertensivi să fie dispensarizaţi la policlinicile unde se consultă şi e strict necesar să se prezinte în mod periodic la controlul medical.

Dr. Silviu GHEREA

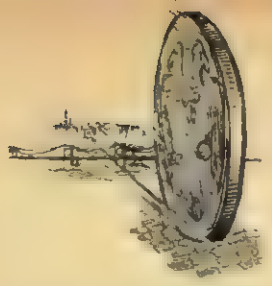

florinul

Florinul despre care e vorba aici a fost falsificat în Soraksár. Era unul din exemplarele în curs de dispariţie, falsificat de altfel destul de bine, puţin cam unsuros la pipăit, totuşi un florin de o rotunjime reglementară, cum scrie la carte. Falsificatorul a pătruns cu el în Budapesta în zorii unei zile de primăvară timpurie. Sosise prin Gara de Est, unde descinsese agale şi cu luare aminte, dar abia ajuns pe calea Rákoczi zori pasul ca unul care are treburi multe şi importante de aranjat. Intră repede într-o băcănie ticsită, ceru slănină de cinci creiţari, trecu la casă, plăti, primi restul şi se făcu nevăzut.

Florinul rămase în băcănie, la casă, în sertar, pe un taler mic de lemn. Cînd se mai domoli întrucîtva forfota din zori, Lövy, băcanul, cercetă conţinutul talerului. Privirea lui mioapă se poticni de florin; întinse bănuitor mîna spre el; îl scoase dintre ceilalţi bani de argint; îi simţi, cuprins de înfiorare, lucrul unsuros; îl zăngăni de placa de marmură şi în sinea lui scrîşni o sudalmă:

— Arde-l-ar pe maţe! Care o fi fost ticălosul ăla?

Se gîndi pe rînd la cumpărătorii din zori; dar recunoscu că e în zadar să-şi bată capul. Îşi scărpină scăfîrlia printre firele rare de păr şi azvîrli cu ciudă florinul fals în fundul întunecat al sertarului. Banul zăcea în adîncul sertarului, dar nu-i lăsa o clipă de linişte noului stăpîn. Gîndul lui se întorcea într-una la florinul fals şi de fiecare dată îl încerca o uşoară amărăciune. Pînă la urmă — chiar şi în dîrdora treburilor tot mai sporite — scoci iar florinul din fundul sertarului şi îi aruncă o privire de mînie neputincioasă. Între timp în dugheană se pornise forfota de dimineaţă; şi cînd i se strecură dinainte o bucătăreasă nurlie, trîntindu-i un sutar, dar aruncînd între timp priviri vrăjite spre unul din vînzătorii care şi de data asta îi făcea curte cu glas tare, Lövy, cu inima cît un purice, întinse mîna lîngă tăviţă, înhăţă florinul fals şi îl numără cu restul, pe masă.

— Treizeci cu douăzeci sînt cincizeci, cu cincizeci sînt o sută, cu trei fac cinci, cu cinci fac zece... Dar mătăluţă ce plăteşti?

Şi pe dată se şi întoarse, palid şi repede, spre alt cumpărător, iar florinul fals se făcu nevăzut din prăvălie. Acasă, Kovács Eszter, bucătăreasa, scoase banii ca să-i poată da stăpînei sale socoteala şi atunci băgă de seamă florinul fals. Îl pipăi, îl zăngăni şi izbucni într-un potop de sudălmi:

— Lua-l-ar mama dracului să-l ia pe ăla care m-a tras pe sfoară — drăcui ea cu năduf.

Nu fu în stare să stabilească cine a păcălit-o, pentru că, de dragul distracţiei, tîrguise în vreo zece prăvălii ceea ce ar fi găsit într-una singură. Pînă la urmă, dădu din umeri şi, după o şovăială de cîteva clipe, hotărî să-i dea banii, fără altă bătaie de cap, stăpînei. Drept care făcu o mutră mînioasă şi se apucă să trîntească de mama focului în dreapta şi stînga. La opt şi un sfert, se arătă în bucătărie stăpîna — soţia domnului Jovánovics János, născută Haberer Paula — ca să se socotească cu Eszter. Atunci Eszter făcu o mutră şi mai mînioasă şi, din senin, trînti pe masă carneţelul de socoteli şi lîngă el pumnul de bani cu care se întorsese acasă; era tot ce rămăsese dintr-o hîrtie de o sută de coroane. Cucoana îşi aruncă repede o privire pe carneţel, numără în fugă banii şi ieşi din bucătărie.

— Jupîneasa asta devine tot mai insuportabilă — cugetă ea în casă, numărînd din nou banii, pe îndelete.

Atunci dădu peste moneda falsă.

— Tii, nemernica! — izbucni ea supărată.

Contrariată, holbă ochii la florinul fals, ba chiar îi trecu prin minte o clipă să se întoarcă în bucătărie şi să-l zvîrle îndărăt Eszterei. Dar îşi aminti cu înfiorare mutra furioasă a acesteia şi renunţă cu totul la un asemenea plan. Florinul fals îi pricinuia însă griji, o sîcîia. Ce să facă cu el? Cum să se descurce acum? E cu putinţă oare să aibă ea de coşniţă cu un florin mai puţin? Să-i spună soţului? O să aibă parte de mustrări! Îşi frămîntă capul cu fel şi fel de gînduri. În sfîrşit, se ridică, trecu cu paşi zoriţi în dormitor, auzi răzbătînd din baie zgomotul făcut de soţul ei care se spăla, se apropie grabnic de noptiera lui, luă două coroane din banii care zăceau pe noptieră, aşeză florinul cu grijă în locul lor şi ieşi repede din încăpere, liniştită şi răsuflînd uşurată.

Jovánovics János, onorat antreprenor, proprietar şi părinte al oraşului, după ce se spălă, reveni în dormitor, îşi puse una după alta cămaşa, vesta şi haina, apoi împinse cu mîna dreaptă în stînga făcută căuş, banii de argint de pe noptieră. Abia atunci băgă de seamă florinul fals şi-l ridică în dreptul ochilor. Clătină din cap.

— Fir-ar al naibii — mormăi el — ăsta de la cine l-oi fi primit?

Nu se dumiri de la cine îl primise; îl vîrî deci în buzunar împreună cu ceilalţi bani, dejună, îşi luă rămas bun de la soţie şi porni după treburi. Abia făcu vreo cîţiva paşi cînd, ajuns în dreptul oficiului poştal, îşi aminti că n-ar strica să cumpere nişte timbre. Ceru douăzeci de mărci poştale de cîte zece fileri, băgă mîna liniştit printre banii de argint, scoase un florin, îl dădu şi porni încet, demn şi cu prestanţă, spre ieşire.

Florinul fals trecu în acest fel în mîna oficiantei şi din mîna oficiantei alunecă în sertar, printre ceilalţi bani de argint. Oficianta simţise încă de la început, iar acum văzu fără urmă de îndoială că florinul e fals; ar fi putut striga după Jovánovics, care se depărta plin de demnitate, dar îi fu ruşine să-o facă.

— Găinarul! — gîndi ea toropită.

La ghişeu se opri un cetăţean grăbit; cumpără o mulţime de timbre; plăti cu o hîrtie de zece; oficianta luă hîrtia, o vîrî între celelalte bancnote şi numără în monede de argint restul cuvenit. Zoritul cetăţean, domnul Bauernfeld Artur, avocat şi deputat, goni spre ieşire cu florinul fals cuibărit în portmoneu.

Avocatul-deputat alergă ceasuri de-a rîndul încoace şi încolo prin oraş; dădu consultaţii juridice, trecu pe la bănci, se învîrti prin mînistere şi, pe la prînz, sosi la parlament. Aci, trecu pe la bufet, luă o gustare, dar cînd voi să plătească, descoperi florinul fals. Îl privi indignat.

— De necrezut — cugetă el scos din fire — ce stricată... ce viciată e lumea! Cine o fi fost netrebnicul care m-a prăjit cu moneda asta?

Rănit în cele mai nobile simţăminte, pătrunse în sală, unde vorbea un ministru; se aşeză la locul lui, moţăi, la răstimpuri închuviinţă cu glas tare împreună cu ceilalţi, apoi se cufundă iarăşi în somnolenţă. Cineva îi puse mîna pe umăr. Era Kovasóczy Farkas, un distins şi tînăr deputat.

— Te rog — tresări Bauernfeld.

— Fii drăguţ, o colectă pentru cei sinistraţi în urma inundaţiilor de pe valea Tisei. Dacă socoţi cu cale...

— O, firește, firește...

Bauernfeld luă coala, semnă pentru sumă, vîrî mîna în buzunar, scoase o bancnotă şi completă suma cu monede de argint. Florinul fals se strecură modest la Kovasóczy.

Kovasóczy colectă o sumă serioasă, apoi ieşi pe coridor şi numără banii. Atunci băgă de seamă florinul fals. Îl cuprinse furia.

— Care găinar mi l-o fi dat? — bombăni în sinea lui.

Îi fu cu neputinţă să-l descopere; de-aceea, de mînie părăsi parlamentul şi plecă să se plimbe. Pe strada Kossuth Lajos se întîlni cu baronesele Pyker. Le însoţi. Cea mai tînără, Felicie, îl primi radioasă:

— Bine că vii, Kovasóczy, acum cel puţin vei lua un bilet la spectacolul de revistă al Asociaţiei Porumbelul Alb. Şi eu joc.

Kovasóczy luă, fericit, biletul. Baroneasa Felicie îi ţinu dinainte poşeta brodată cu fir şi Kovasóczy lăsă să cadă în ea zece coroane, costul biletului... Ochii Feliciei, ca două violete, sclipiră spre el. Kovasóczy se tulbură.

— Suprapreţ, se poate? — întrebă el.

— O, bineînţeles.

Felicie, cu rochia ei de culoare deschisă, cu părul blond şi cu ochii ca violetele, îi părea o arătare fermecătoare; Kovasóczy băgă mîna în buzunar, înşfăcă moneda falsă şi o lăsă să cadă în poşetă. Surîzînd, Felicie îşi înclină capul.

Baronesele Pyker se plimbară multă vreme, apoi făcură două-trei vizite mai intime, vîndură o sumedenie de bilete şi ajunseră acasă pe la ora două. Acasă, Felicie numără banii şi dădu peste florinul fals. Îl învîrti bănuitoare între degete, apoi i-l arătă bătrînei domnişoare pe

— schiță —

de BIRÓ Lajos

Ilustrație de Valentino DINU

Prozator, dramaturg și publicist progresist, Biró Lajos, unul dintre cei mai de seamă scriitori maghiari, a trăit între anii 1880-1948. În opera lui Biró Lajos, care oglindește oamenii și evenimentele epocii sale, se găsesc puternice accente de satirizare și demascare a tarelor aristocrației, moșierimii și burgheziei austro-ungare.

În 1919 el devine membru al guvernului revoluționar maghiar. Mai tîrziu, din pricina terorii regimului dictatorial al lui Horthy, scriitorul emigrează la Viena, apoi în Italia, Germania, America, Franța și, în sfîrșit, în Anglia.

care o aveau în casă de șaisprezece ani. Împreună cu domnișoara stabilîră că florinul este fals. Felicie fu gata să izbucnească în plîns.

— Cine-o fi fost — izbucni ea cu aprindere — escrocul care mi l-a dat?

Felicie era de neconsolat, dar n-avea ce face; trebui să separe florinul fals de ceilalți bani. Depuse banii în sertarul destinat Porumbelului Alb, iar florinul fals în poșeta cu broderie de fir. Începu prînzul întristată. În timpul mesei îi reveni însă buna dispoziție și cu aceeași bună dispoziție porni și după masă la nenumăratele ei treburi, cumpărături, vizite, organizări a reuniunilor de binefacere. În cursul după-amiezei însă, trecu pe dinaintea unei biserici; atunci o năpădi iar tristețea. Intră hotărîtă în biserica întunecoasă, îngenunche și se rugă fierbinte. Asta îi mai ușură inima; se ridică în picioare oftînd adînc și porni spre ieșire. Atunci, privirea îi căzu pe cutia milelor. Băgă mîna în poșetă și dădu de florinul fals. N-avea alți bani la ea. Stătu o vreme cu florinul fals în mînă, șovăind. Apoi aruncă o privire plină de pocăință spre icoana cea mare a prea fericitei fecioare, care strălucea deasupra altarului, și cugetă:

— Iartă-mă; vouă vă este totuna; de vreți, puteți obține oricum folos de pe urma lui.

Așa cugetă și strecură florinul fals în pușculiță.

Pe la ora șase, florinul fals fu scos din pușculiță, împreună cu ceilalți bani, de părintele Kárpáti. Văzu dintr-o ochire că e fals. Clătină din cap.

— Ăștia îi înșală pînă și pe sfinți — reflectă el amărît.

Despărți florinul fals de ceilalți și, cam pe la șase și jumătate, îl luă cu sine la clubul pe care îl înființase el pentru stimularea și înflorirea unei vieți pline de credință. Aici, în interesul cauzei drepte, îngăduise jocul cumpătat de cărți. Ba, mai mult, uneori se așeza chiar și el să joace. Jucă și azi, și pierdu un florin. Florinul i-l plăti cîștigătorului, lui Páldy Tamás, un tînăr necredincios care se străduia însă să-și dureze carieră prin mijlocirea vieții credincioase. Páldy Tamás prinse de veste după un ceas ori două, la cină, că a primit de undeva un florin fals. Clătină din cap, dar cină fără grijă. După cinci intră la un club distins, așteptă pînă cînd, pe la miezul nopții, se porni jocul de bacara, trecu în sala respectivă, mișă florinul fals împreună cu ceilalți bani ai săi și, în cele din urmă, îl pierdu.

Florinul fals migră la cel care ținea banca. Acesta, baronul Joel Jenő — stăpîn pe multe milioane — se retrase curînd. Trecu la o masă mică, ducînd cu el o tavă mare de bancnote, monede de aur și argint și acolo numără banii. Îi ajunse în mînă și florinul fals. Îl cuprinse o mînie fără margini.

— Zău că nu mai e chip să joci — își zise el. Aici poate intra orice puștama.

Se uită disprețuitor dintr-un capăt la altul al mesei de bacara pe ai cărei jucători îi jecmănise, apoi se îndreptă spre ieșire. În drum se întîlni cu contele Pálházy, un jucător faimos. Își strînseră mîinile:

— Nu intra — îl avertiză baronul. Nu merită să te așezi la joc cu ăștia. E o gașcă scîrboasă!

— O clipă doar — răspunse contele — mă-ntorc numaidecît.

Contele se opri la masa de bacara; făcu cîteva jocuri, cîștigă un pumn de bani, apoi trecu în altă sală, unde se așeză să joace în doi cu baronul. Jucară ore de-a rîndul; pe la trei dimineața, puseră în sfîrșit capăt jocului.

Baronul pierduse peste o mie de coroane. Își plăti pierderea. Îi dădu cîteva hîrtii de o sută, cîteva jetoane mari și niște monede de argint, apoi strînse mîna contelui și plecă. Contele se înapoie în sala de bacara, jucă nițel, cîștigă nițel, mîncă nițel, apoi își schimbă jetoanele. Atunci observă florinul fals.

— Canalia! — cugetă el și privi cu dispreț împrejur.

Apoi porni somnoros către casă și dădu florinul drept bacșiș amploiatului care făcea treaba de crupier la masa de bacara. Jocurile erau terminate. Amploiatul se ridică, plecă spre casă și își numără banii. Dădu peste florinul fals

— Ei, așa boieri mai zic și eu — cugetă el scîrbit. Nu le crapă obrazul de rușine să înșele oamenii săraci!

Îi disprețuise întotdeauna pe toți clienții mesei de bacara și îndeosebi acuma simțea față de ei un dispreț arzător și plin de mînie. Coborî din clădirea clubului, se aruncă înciudat într-o birjă, ajunse acasă, îndesă un florin în mîna birjarului, urcă în locuința lui și se culcă.

Cu florinul fals în buzunar, birjarul mînă înapoi în stație. Dar cum mijea de ziuă, se pregăti să plece spre casă și își numără banii. Găsi florinul fals. Nedumerit, cercetă în gînd, unul cîte unul, toți clienții din noaptea aceea.

— Cine m-o fi legat la gard în halul ăsta?—își spuse el. Sări-i-ar ochii să-i sară!

Strînse pătura de pe cal, îi arse un bici și mînă spre o cîrciumioară. Pătrunse în cîrciumă, bău oleacă liniștit, pe îndelete, apoi, cu inima cît un purice, plăti. Jupînul, somnoros, luă florinul, dădu restul, birjarul se urcă pe capră și dădu bici calului.

După o jumătate de ceas, cîrciumarul voi să-i schimbe cuiva o hîrtie de zece coroane și atunci observă florinul fals. Îl ridică.

— Nemernicii ăștia! — scrîșni el spumegînd.

Învîrtea florinul între degete și nu știa ce să facă cu el. Dar intră atunci un vînzător de ziare bătrîn, aproape orb, care voia să schimbe niște bănuți de aramă. Îi schimbă de patru coroane bani de aramă și îi dădu două coroane și florinul. Bătrînul vînzător de ziare mulțumi pentru bunăvoință, apoi porni, șontic-șontic, spre administrația ziarului, ca să ajungă din timp la distribuirea gazetei. Sosi la timp, ba mai trebuie să și aștepte. Își pipăi atunci unul din florini și simți că e fals. Nu cuteză să se înapoieze cu el la cîrciumă. Se opri, cu genunchii tremurînd, în dreptul casei și, palid ca moartea, îi împinse casierului banii. Casierul abia aruncă o privire banilor și-i mătură cu palma între ceilalți; bătrînul își putea vedea de drum; apucă ziarele și pe stradă începu să se închine de bucurie.

O jumătate de ceas mai tîrziu, casierul băgă de seamă florinul fals. Înjură furios.

— Toți sînt buni de pușcărie — spuse el înciudat. Puștamale, ticăloși, pînă la unul!

Atunci se înfățișă înaintea lui un tînăr funcționar al tipografiei și îi întinse, umil, un ordin de plată. La ăsta se răsti:

— Iar te-ai milogit?

Îi trînti în față șase coroane: patru hîrtii de o coroană și florinul fals. Tînărul înhăță banii și se depărtă în grabă. Era tuberculos; în el pîlpîia o arșiță lacomă, veșnic înfometată de femei. Strînse acum banii în pumn și dădu buzna în străzile înguste ale cartierelor Erzsébet și Teréz. Deodată prinse de veste că florinul e fals. Se opri locului.

— Plezni-i-ar ochii! — rosti el amărît.

Stătu în cumpănă; apoi înălță capul și își văzu de drum. Se crăpase de ziuă. Străbătu în goană zece străzi, pînă dădu la un colț de o fată întîrziată și frîntă de oboseală, care se arătă dispusă să petreacă o oră cu el. Intră cu ea în camera ei cu aer stătut. După o jumătate de ceas puse florinul pe masă și plecă.

Fata așeză florinul cu ceilalți bani ai ei, apoi, istovită, se trînti pe pat să doarmă. Dar patroana „casei" care o adăpostea, venind să-i ia banii, făcu tărăboi și-i zvîrli florinul fals, zbierînd:

— Pentru o treabă ca asta omul poate s-ajungă și la pușcărie!

Fata schimbă îngrozită banul fals cu unul bun. Patroana plecă. Fata rămase singură, cu florinul fals în mînă.

— Trăzni-i-ar dumnezeu pe toți — oftă ea cu nesfîrșită amărăciune.

Se duse la culcare și trînti moneda în scrin. Și astfel, florinul fals își încheie cariera lui de douăzeci și patru de ore în Budapesta. Banul zăcu multă vreme în scrinul ei, încetul cu încetul se înnegri și, într-o bună zi, fu aruncat la gunoi.

MOZAIC

ARTIŞTI AMATORI

ORIZONTAL: 1) Întrecere între formaţiile de artişti amatori, organizată anul acesta în cinstea celei de-a 40-a aniversări a partidului şi a zilei de 23 August — Etapă în desfăşurarea acestei întreceri. 2) Program de activitate eşalonat pe ore — Interpreţi principali într-un spectacol de muzică sau balet. 3) Diviziune teritorială în care s-a desfăşurat, între 1 martie şi 10 aprilie a.c., a doua fază a întrecerii pe ţară între artiştii amatori — Imaculată. 4) Acute! — Urzeala care vine spre ţesut — Şi negru, şi alb. 5) Chemare la întrecere, pe care o folosesc şi brigăzile artistice de agitaţie — Monedă asiatică. 6) Simbolul înţepăturilor satirice — Organ facial care se pretează cel mai mult la caricatură — Îmbibat cu apă. 7) Diminutiv feminin — Partea dinspre sală a unei scene de teatru. 8) Paznici orăşeneşti de altădată — Accesoriu pentru instrumente cu coarde. 9) Copiere prin mimică şi glas a unui personaj. 10) A vorbi pe limba pisicii — Literă grecească. 11) Negaţie — Mijloc de combatere a aspectelor negative, pe care-l folosesc adesea brigăzile artistice din întreprinderi — Măsură de suprafaţă. 12) Poezie, muzică şi dans, într-un cuvînt (sing.) — Reprezentaţie care are loc la o dată ulterioară celei anunţate iniţial.

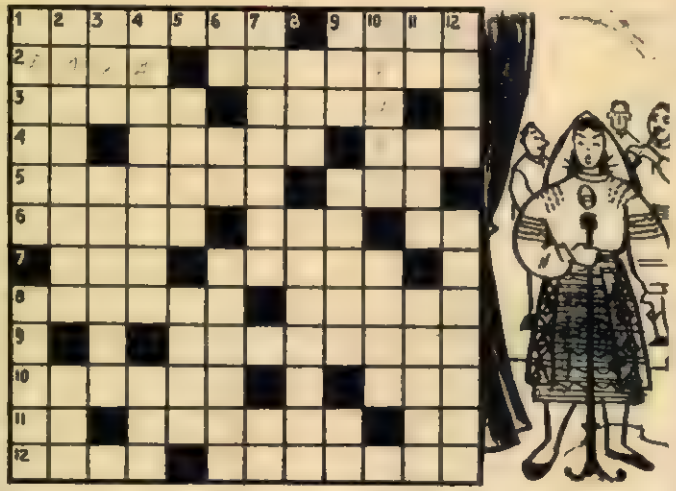

VERTICAL: 1) Formaţie artistică pentru cîntece pe mai multe voci — Între genunchi şi gleznă. 2) Cantată pentru orchestră, cor şi solişti vocali — Un fel de bis. 3) Instrument muzical popular — Vorbe cu tîlc luate din folclor. 4) Consemnează în articolele lui activitatea culturală — Pentru intrarea şi ieşirea personajelor din scenă. 5) Cuvînt adormitor — Personaj din basme (fem.). 6) Ris! — Pecete! — Cronică în versuri. 7) Cîntăreaţă cu voce înaltă — Cînd plouă peste praf. 8) A apuca — Membri ai formaţiilor artistice, care nu fac din apariţia lor pe scenă o profesiune. 9) Desfăşurarea continuă a unui subiect (fig.) — Voce dură — În cel pe care-l trăim acum se desfăşoară cel de-al VI-lea concurs pe ţară al formaţiilor de artişti amatori. 10) Un fel de a munci al unora, care e combătut de brigăzile artistice de agitaţie — Diviziune a unei piese de teatru (pl.). 11) Zaharia Tomescu — Avantaj — Scăpat din memorie. 12) În acest loc — Astăzi, la asfinţitul soarelui.

Folosul rezervaţiilor naturale

Tov. Voicu Stelian din Buzău ne întreabă ce rost au rezervaţiile naturale de plante şi animale, cînd s-a hotărît organizarea lor şi care este cea mai mare rezervaţie din ţara noastră. Îi răspundem:

Abia către sfîrşitul secolului trecut, oamenii au început să-şi dea seama de neajunsurile pe care şi le pricinuiesc lor înşile prin distrugerea unor specii de plante sau de animale sălbatice, care aparent erau nefolositoare. După ce, spre exemplu, în Australia, animalele care se hrăneau cu iepuri au fost distruse, aceştia din urmă s-au înmulţit atît de mult, încît au produs ravagii catastrofale în plantaţii şi culturi. După decimarea la un moment dat a tigrilor din India, cerbii şi porcii mistreţi au început să devasteze recoltele. Distrugîndu-se, pe de altă parte, unele plante ce păreau inutile, s-a constatat de asemenea că se atenteazâ la bunele condiţii de întreţinere a solului. Aceasta fără să mai vorbim de posibilitatea care se răpea oamenilor de ştiinţă de a studia caracteristicile şi condiţiile de viaţă ale diferitelor specii de animale sau de plante.

Aşa se face că atunci cînd oamenii au sesizat că fenomenele naturii prezintă un echilibru în care nu e bine să intervii fără o bază ştiinţifică, au hotărît încetarea multora dintre distrugerile comise la întîmplare. Ba s-au luat chiar măsuri pentru protecţia speciilor pe cale de dispariţie.

O primă conferinţă internaţională a avut loc, în acest scop, în anul 1933 la Londra, cu care prilej s-a hotărît crearea în toate ţările civilizate a unor mari rezervaţii naturale, pentru protecţia speciilor de animale şi de plante ameninţate cu dispariţia. Aceste măsuri veneau să se adauge la hotărîrile deja luate în ce priveşte interzicerea vînătorii în anumite epoci sau pentru anumite animale. La noi în ţară a fost votată legea pentru protecţia monumentelor naturii încă din anul 1930 şi în baza ei a luat fiinţă în acelaşi an Comisia monumentelor naturii, care a funcţionat în cadrul Ministerului Agriculturii pînă în anul 1950, cînd a trecut la Academia R.P.R.

Cum crearea unor asemenea rezervaţii cere spaţii imense, cu o faună şi o floră cît mai variate, aflate în condiţii absolut naturale de dezvoltare — deci nu în grădini zoologice sau botanice — cele mai avantajate ţări din acest punct de vedere sînt: Uniunea Sovietică, S.U.A., Canada, China, Japonia, Argentina, Brazilia şi Uniunea Sud-Africană. Dar nici alte ţări, cu întinderi teritoriale mai mici, dar cu condiţii naturale propice, n-au întîrziat să creeze rezervaţii naturale. La noi în ţară cea mai însemnată rezervaţie de acest gen se întinde pe o suprafaţă de 10.000 ha în Munţii Retezat şi îndeplineşte toate condiţiile unui parc naţional. Aici se găseşte azi nu numai cea mai variată floră întîlnită în această regiune a globului, dar şi toate speciile de animale, dintre care unele probabil că nici n-ar mai fi existat pînă acum fără asemenea măsuri. Aici pot fi văzute oricînd pînă şi caprele negre, atît de rar întîlnite în alte locuri.

A doua ca întindere din ţara noastră este rezervaţia Bucegi (aproximativ 5.000 ha), unde sînt protejate de asemenea diferite specii de plante şi animale rare.

În total există acum în ţara noastră 70 de rezervaţii naturale, în comparaţie cu 26 cîte existau în anul 1948. Acestea fără a socoti terenurile puse sub ocrotire provizorie şi rezervaţiile forestiere.

Flora şi fauna acestor rezervaţii au constituit deja obiectul unor fructuoase studii din partea specialiştilor din ţara noastră, iar planul de perspectivă al Academiei R.P.R. pe anii 1960-1965 prevede o şi mai intensă campanie de cercetări, precum şi construirea în acest scop a unor cabane-laborator înzestrate cu tot utilajul necesar.

POŞTA REDACŢIEI

STĂNESCU VIRGIL — Giurgiu. Faptul că excursia în munţi nu v-a dat satisfacţie nu trebuie atribuit... muntelui, ci lipsei dv. de experienţă. Cine v-a spus să consumaţi la drum zahăr şi alcool cît mai mult nu a fost un bun sfătuitor. Într-o cantitate de 100-200 de grame pe zi, zahărul contribuie într-adevăr la menţinerea travaliului muscular în timpul unei excursii. Dumneavoastră aţi exagerat însă, consumînd o jumătate de kilogram. Aşa cum aţi exagerat se pare şi cu îngurgitarea alcoolului. Senzaţia de reconfortare pe care şi-o dă alcoolul e falsă. În realitate aceasta provoacă stări de somnolenţă şi de epuizare. De asemenea, se pare că n-aţi ştiut cum să mergeţi. În zonele cu o înclinare mai mare, mersul nu trebuie să depăşească 2 km pe oră. Vă recomandăm ca excursia următoare s-o faceţi în grup, sub conducerea unui ghid priceput, şi veţi vedea că vă veţi înapoia cu o altă impresie despre turismul în munţi.

T.B. — Ploeşti, reg. Galaţi. Există o contradicţie între autorii dicţionarelor istorice în legătură cu locuţiunea „Après moi le déluge" (După mine, potopul). „Marea enciclopedie franceză", pe de o parte, indică (volumul 22, pag. 649) că expresia aparţine lui Ludovic al XV-lea (1710-1774), în timp ce „Nouveau dictionnaire d'histoire, de géographie, de mythologie et de la biographie", apărut la Paris în anul 1889 (volumul 2, pag. 125) şi „Meyers Lexikon", apărut la Leipzig în anul 1926 (volumul I, pag. 472), pe de altă parte, atribuie aceste cuvinte doamnei de Pompadour, care spune nu „Après moi" ci „Après nous le déluge". În orice caz, această maximă „familiară lui Ludovic al XV-lea" — cum scrie în „Larousse" — pronunţată în ajun premergători Revoluţiei Franceze, arată nepăsarea vîrfurilor feudale faţă de nevoile şi suferinţele maselor. Ea oglindeşte, în acelaşi timp, descompunerea morală a vîrfurilor aristocratice.

ÎNTRODUCERE ÎN FILATELIE (V)

ÎNFLUENŢELE BUNE ALE FILATELIEI

Ca şi naturalistul, filatelistul nu se limitează la aranjarea şi examinarea superficială a colecţiei sale. Interesul pe care îl-i suscită imaginile mărcilor poştale la orice luare de contact cu albumul îl determină pe filatelist să se plece cu multă atenţie asupra fiecărei piese din colecţie, să studieze amănunţit această piesă, precum şi considerentele care i-au determinat apariţia. Fragilitatea mărcii poştale îl obligă să umble cu multă băgare de seamă cu fiecare în parte, iar buna păstrare a colecţiei îl cere de asemenea o atenţie deosebită, după cum clasificarea diferitelor emisiuni impune răbdare, metodă şi disciplină.

În felul său, filatelistul devine cu timpul un mic cercetător. În jurul lui vom găsi un adevărat laborator în miniatură, înzestrat cu lupe, pensete, fiole etichetate, compasuri şi alte instrumente de precizie pentru măsurat, fel de fel de clasoare, foi de celofan, plicuri speciale; ba la filateliştii avansaţi vom găsi chiar microscoape, aparate de fotografiat şi de mărit, lămpi de cuarţ, biblioteci cu volume şi reviste de specialitate etc. Într-un cuvînt: o muncă migăloasă, la care filatelistul se supune din pasiune şi după care nu iese niciodată obosit. Dimpotrivă, atunci cînd din cine ştie ce alte motive devine nervos sau abătut, îşi găseşte o minunată reconfortare în răsfoirea colecţiei.

Într-adevăr, nici cea mai interesantă lectură, nici cel mai captivant spectacol teatral sau cinematografic nu te pot distrage de la alte preocupări şi nu-ţi pot oferi o destindere a nervilor mai completă ca răsfoirea sau aranjarea unui album cu mărci. Pentru cei care nu o cunosc, această senzaţie ar părea de necrezut şi totuşi este riguros exact ceea ce afirmăm, fenomenul repetîndu-se la fiecare nou om cîştigat de pasiunea filateliei.

Obligat de propria lui pasiune să examineze cu atenţie fiecare nouă marcă pe care şi-o pune în colecţie, filatelistul îşi dezvoltă răbdarea şi isteţimea.

Studierea fiecărei vignete în parte, sub raportul execuţiei desenului sau al imprimării, dezvoltă spiritul critic.

Clasificarea şi aranjarea mărcilor după valori şi după datele de apariţie îl deprind pe colecţionar cu metoda şi cu disciplina. Grija de a păstra în condiţii cît mai bune colecţia dezvoltă simţul ordinei şi al curăţeniei.

Plăcerea pe care o simte el în faţa miniaturilor artistice de toate nuanţele şi originile îi dezvoltă simţul estetic. Studierea îndeaproape, cu elemente de comparaţie, a pieselor cu aspecte îndoielnice are menirea de a ascuţi puterea de pătrundere a ochiului şi simţul preciziei. Vedem deci că filatelia este o îndeletnicire pe cît de plăcută, pe atît de folositoare.

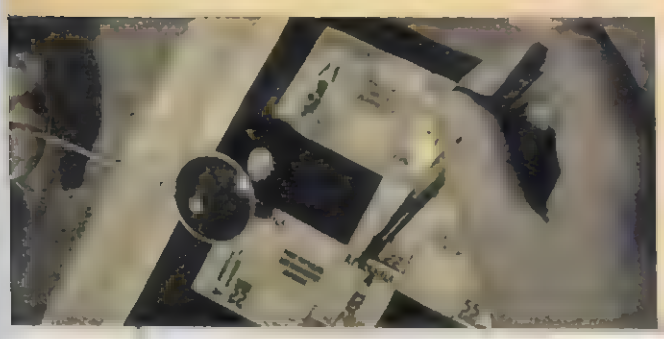

Studierea la lupă a unor mărci aranjate în clasor.

CÎNTAR ELECTRONIC

În Laboratorul central de cercetări ştiinţifice pentru tehnica măsurătorilor, din Budapesta, s-a construit un cîntar electronic. Denumirea de „cîntar" este însă mai mult convenţională, deoarece realizarea cercetătorilor budapestani nu are nimic comun cu cîntarele obişnuite, pînă şi operaţia de cîntărire făcîndu-se de la distanţă. Dar în această rezidă şi importanţa lui, deoarece cîntarul electronic îngăduie determinarea greutăţii oricărui corp aflat la o distanţă de 20-100 m şi a cărui greutate variază între 5 şi 20 de tone. De exemplu, el poate indica greutatea încărcăturii din braţul unei macarale sau de pe platforma unui vagon de cale ferată.

SPORT

Așteptat cu viu interes de iubitorii fotbalului, meciul dintre Dinamo București și C.S.M.S. Iași a furnizat o vie dispută, încheiată cu victoria gazdelor: 3-2 (2-1). În fotografii: pionjonul portarului ieșean a fost inutil (stînga). Nici portarul echipei gazdă n-a fost scutit de emoții (jos).

Baza hipică din Calea Plevnei a găzduit la sfîrșitul săptămînii trecute un concurs de călărie, dotat cu Cupa 1 Mai. Iată trei dintre protagoniștii întrecerii:

① Ștefan Mustață, pe calul Sepi, la trecerea unuia dintre obstacole.

② Mihaela Rădulescu, cu calul Rîndunica, pregătindu-se de start.

③ Maestrul sportului Vasile Pinciu care, conducînd calul Văpaia, a obținut și de astă dată unul din cele mai bune rezultate ale concursului.

Fotografii de Romulus SCURTU

5 MILIOANE PUIEȚI de plante decorative veșnic verzi a livrat anul acesta în U.R.S.S. sovhozul specializat din Nalcik. În fotografie: agronomul I. Bokov examinează o tufă de merișor turcesc (Buxus sempervirens) în vîrstă de 22 ani. →

GRĂDINA ZOOLOGICĂ DIN PLOCK (R.P. Polonă) se îmbogățește permanent cu exemplare de animale rare. Recent, vasul „Sienkiewicz", întors din Argentina, a adus la bord patru șerpi și trei șopîrle uriașe. ↓

↑CALITATEA MICILOR ROȚI DINȚATE, produse la o fabrică de ceasornice din Moscova, poate fi verificată în bune condiții datorită unei instalații originale, constînd din niște proiectoare optice care măresc piesele de cîteva sute de ori.

ÎNVĂȚAREA LIMBILOR STRĂINE la Universitatea Palacky din Olomouc (R.S. Cehoslovacă) se face prin metoda audiotivo-vizuală. Iată-l pe profesorul Miroslav Pavlik: 1) verificînd pronunția corectă a studentului bolivian Lutgardo Villaba Roso; 2) pregătind aparatul de proiecție, în vederea unei lecții, asistat fiind de studentul columbian Alfons Martinez (stînga); 3) conversînd cu studentul romîn Tiberiu Mureșan.

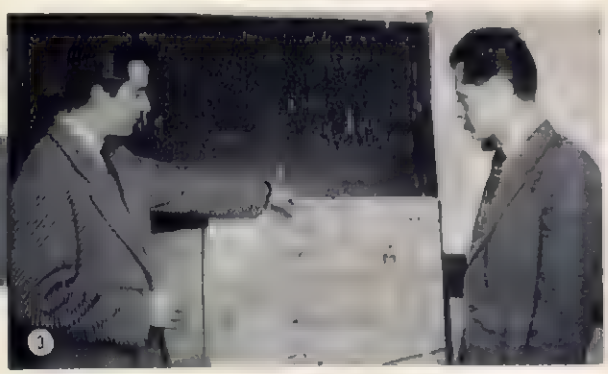

„FIFI", pensionară a grădinii zoologice din Londra, capătă uneori cîte un penny de la vizitatori, cu care obține dulciuri de la un automat...

EXPOZIȚIA JUBILIARĂ „BÁRTOK BELA", deschisă la Budapesta în localul Muzeului Național, cu prilejul împlinirii a 80 de ani de la nașterea marelui compozitor maghiar, stîrnește un viu interes printre iubitorii de muzică. În fotografie, aspect din expoziție. ↓

În jurul globului

În numai 20 de luni a fost terminată cea de-a 9-a baterie de cocs de la uzinele „Klement Gottwald" din Kuncice (R.S. Cehoslovacă).

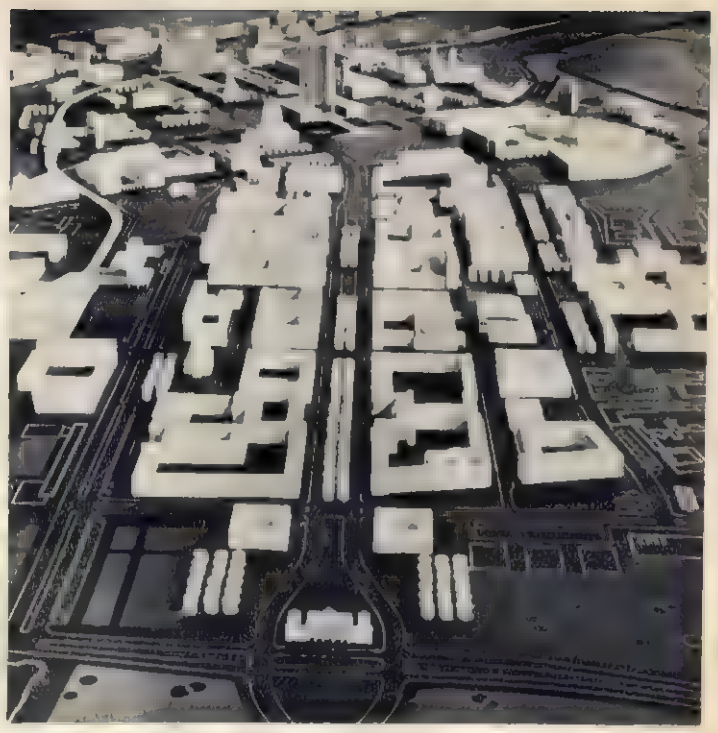

Reconstruit în anii puterii populare, Berlinul — capitala R.D. Germane — continuă să se modernizeze. Iată macheta viitorului centru al orașului.

Cu entuziasm și cu importante realizări în muncă a sărbătorit poporul cehoslovac cea de-a 16-a aniversare a eliberării patriei sale și împlinirea a 40 de ani de la înființarea Partidului Comunist din Cehoslovacia.

fotocronica FLACĂRII

La 8 mai s-au împlinit 16 ani de la eliberarea Germaniei de sub jugul fascist. R.D. Germană, primul stat socialist creat pe pământ german, a obținut mari succese în construirea socialismului.

Cîntecul și dansul popular sînt totdeauna prezente la mările sărbători ale poporului cehoslovac.

Noua motonavă „Fritz Heckert", construită la șantierele navale din Rostock (R.D.G.), a pornit în prima sa cursă.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 1: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: I. VULPESCU. Coperta I: fotografia de A. MIHAILOPOL. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

„G-ajdul"

Desen de N. CLAUDIU

Intrecere pe șosea.

Desen de N. GHENADIE

UMOR

Îngerul păzitor.

(Din „Ludas Matyi" — R. P. Ungară)

Nu vă alarmați, vă rugăm!

(Din „Eulenspiegel" — R. D. Germană)

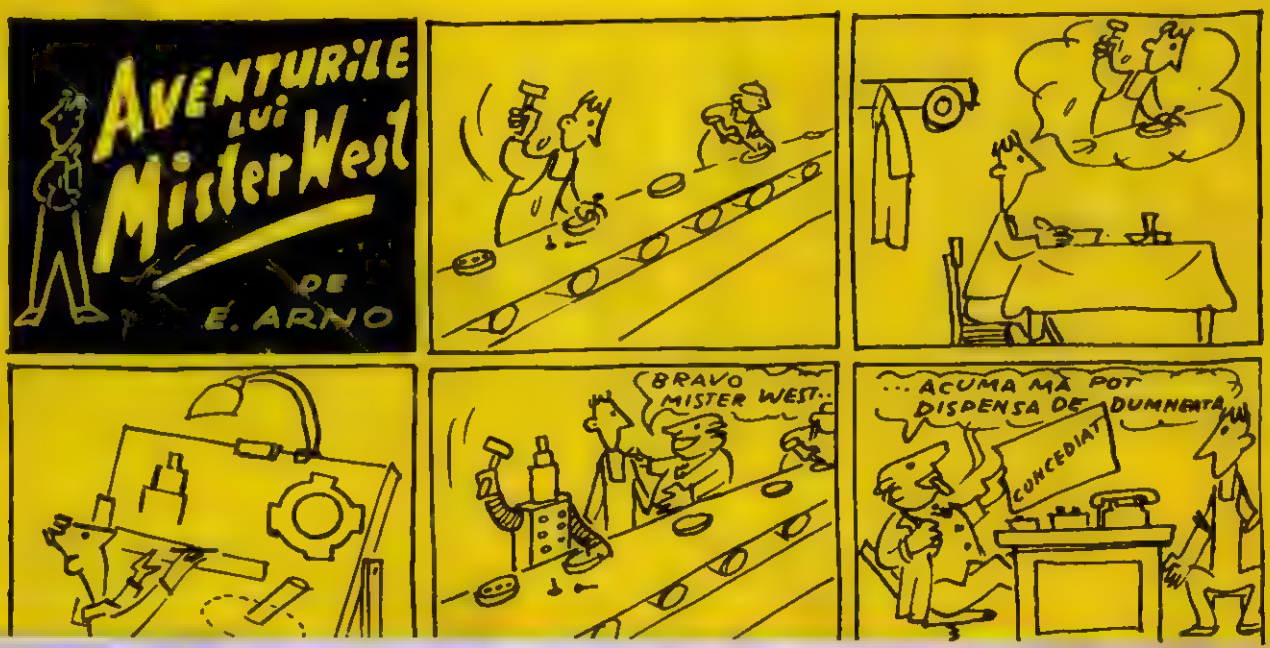

FLACĂRA
Nr 20 (312) — 20 mai 1961

- Sticla cea de toate zilele
- April în Portugalia
- FRUMOSUL LA NOI ACASĂ

melomanii

TEATRELE ÎN ÎNTRECERE

„Decada dramaturgiei originale", intrată în tradiţia mişcării noastre teatrale, a adus anul acesta în concurs, mai mult ca în anii precedenţi, spectacole cu piese ancorate în cea mai strictă actualitate, dezbătînd probleme majore ale vremurilor noastre.

„Decada" a prilejuit desfăşurarea unor largi forţe artistice, dovedind creşterea nivelului ideologic şi artistic al literaturii dramatice originale şi a spectacolului contemporan.

Alături de teatrele bucureştene (Teatrul Naţional „I.L. Caragiale", Teatrul Municipal, Teatrul de Comedie, Teatrul pentru copii şi tineret, Teatrul „C.I. Nottara", Teatrul Muncitoresc C.F.R. Giuleşti) , decada a reunit la Bucureşti teatrele naţionale din Cluj şi Iaşi, Teatrul Secuiesc de Stat din Tg. Mureş, teatrele de stat din Timişoara, Reşiţa, Constanţa, Bacău, Ploieşti, Oradea (secţia maghiară), Botoşani, Sibiu, Galaţi, Braşov, Bîrlad, Baia Mare şi Teatrul German de Stat din Timişoara.

S-au prezentat spectacole cu ultimele creaţii ale dramaturgiei noastre originale: „Întoarcerea" de Mihai Beniuc, „Rustica 50-60" de Silvia Andreescu şi Teodor Mănescu, „Primăvara" de Aurel Mihale, „Prietena mea Pix" de V. Em. Galan, „Passacaglia" de Titus Popovici, „Ferestre deschise" şi „Ochiul albastru" de Paul Everac, „Celebrul 702" de Al. Mirodan şi altele.

Redăm cîteva imagini din această importantă manifestare artistică.

① Iată o scenă din poemul dramatic al lui Dan Tărchilă „Marele fluviu îşi adună apele", în interpretarea actorilor Teatrului pentru copii şi tineret.

② „Simfonia a V-a" de Mircea Dele Lerian a fost interpretată de colectivul Teatrului de Stat din Reşiţa.

③ Secţia maghiară a Teatrului de Stat din Oradea a prezentat comedia lui Al. Mirodan „Celebrul 702".

④ „Întoarcerea" de Mihai Beniuc a prilejuit colectivului Teatrului Naţional din Cluj un spectacol unanim apreciat.

⑤ Scenă din „Prietena mea Pix" de V. Em. Galan, în interpretarea actorilor Teatrului de Comedie.

⑥ Piesa „Ochiul albastru" de Paul Everac, în interpretarea Teatrului Muncitoresc C.F.R. Giuleşti.

Fotografii de S. STEINER

Întregul proces de producție poate fi urmărit din acest loc. Semnalizatoarele optice îl înștiințează pe dispecer de tot ce se întîmplă pe linia fluxului tehnologic.

STICLA CEA DE TOATE ZILELE

O privire indiscretă în stația-dispecer. Această instalație comandă și dirijează automat numeroase procese de preparare și prelucrare a materiilor prime. Este evident că, pentru a lucra la o asemenea instalație, muncitorul trebuie să aibă o înaltă pregătire tehnică.

Pe alocuri bătrînul burg al Sighișoarei pare neschimbat. Aceleași străduțe pavate cu pietre de rîu urcă domoale spre cetatea vechilor meșteșugari; aceleași scări roase de pașii generațiilor se îndreaptă din toate părțile spre minusculele piețe din interiorul cetății; același turn cu ornic, care de secole anunță timpul, străjuie și astăzi orașul medieval, privind din înălțime acoperișurile de olane roșii. Dacă pașii te poartă pe aici, îți imaginezi că te afli în plin ev mediu și aștepți să apară din clipă în clipă meșteșugarii burgului, să-ți ofere cojoace înflorate, cizme moi de iuft ori podoabe strălucitoare de aur și argint, obiecte care constituiau odinioară

foima burgului. Dar veacurile au trecut...

Astăzi bătrînul burg medieval se mîndreşte cu întreprinderi moderne, printre care şi complexul de ceramică fină şi sticlă...

★

Cine s-ar încumeta să răspundă la următoarele întrebări: ce cantitate de sticle de un litru se consumă într-un an în Romînia? Sau: cîte borcane de o jumătate de kilogram? În aparenţă răspunsul ar fi greu de dat, deoarece de la gospodina care cumpără sticle pentru bulion, pînă la întreprinderile de îmbuteliere a apelor minerale, sticlele se folosesc pe o scară foarte largă la conservarea şi transportul unor produse. Şi totuşi această întrebare i-a fost pusă comerţului în anul 1954. După o prospectare mai îndelungată comerţul a răspuns: 120 mii tone anual, pentru necesităţile interne, şi încă 20-30 mii tone necesare produselor destinate exportului. E o cantitate foarte mare, iar

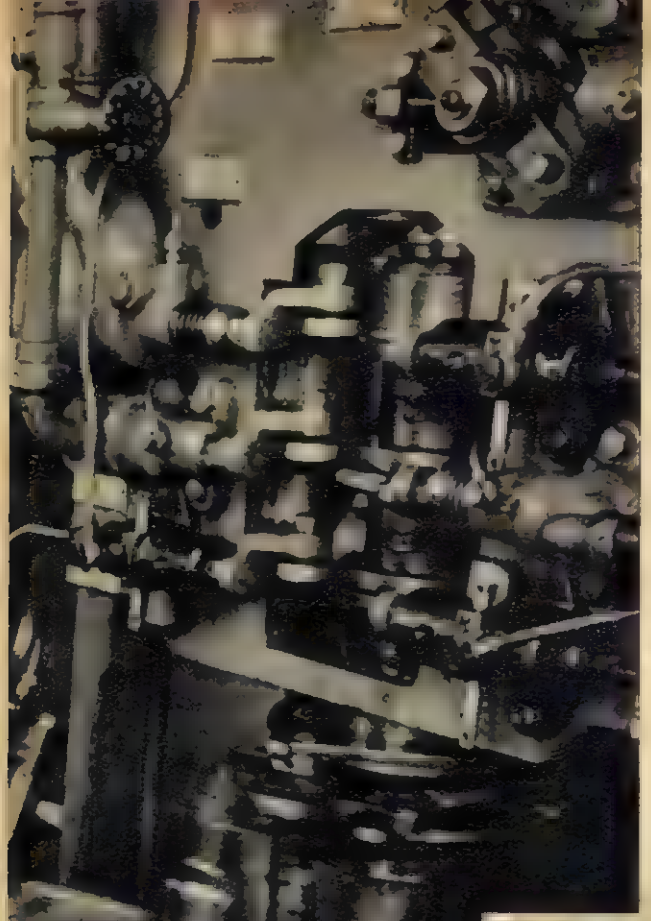

cerințele cresc continuu. Pentru a răspunde acestor necesități s-a hotărît construcția unei noi fabrici. Și nu a unei fabrici oarecare, ci — sîntem doar în anii victoriei socialismului — a unei uzine de mare capacitate și înzestrată cu tehnica cea mai modernă. Amplasarea acestei fabrici la Sighișoara a fost determinată de principalii indici economici. Astfel, combustibilul necesar se găsește în imediată apropiere. Termocentrala de la Singeorgiul de Pădure furnizează curentul electric. Ocna Mureșului — soda. Nisipul, calcarul, care dă stabilitate sticlei, și alabastrul, acest „limpezitor" atît de necesar, se află la cîțiva pași.

★

Timp de sute de ani, muncitorul din industria sticlei de ambalaj a dat formă materiei incandescente uzînd de proprii săi plămîni. Sticlarii de la Sighișoara nu mai execută această muncă istovitoare. Aici automatizarea și-a spus cuvîntul.

În hala fabricii de sticlă din Sighișoara întîlnești extrem de puțini muncitori: unul la tabloul de dirijare a procesului de topire din cuptor, altul care urmărește funcționarea mașinii de compresionare și cîteva sortatoare la ieșirea produselor din cuptorul de recoacere. Acestea din urmă controlează calitatea fiecărui produs în parte: butelii și borcane de diverse capacități, produsele de serie ale noii fabrici.

În fiecare minut — în funcție de sortiment — se nasc aici, la fiecare mașină, de la 30 pînă la 50 de produse. Ne putem da seama de uriașa productivitate a acestei fabrici automatizate dacă facem următoarea comparație. Într-o unitate unde se lucrează cu mașini, semiautomat, se consumă 32 ore-om pentru fasonatul unei tone de butelii. La Sighișoara o tonă de butelii se produc cu mașinile automate doar în 2 ore-om. Automatizarea a dus și la scăderea substanțială a prețului de cost, de la 1,40 lei pentru un kilogram de sticlă prelucrată, la 0,75-0,80 lei.

O picătură incandescentă de sticlă topită se balansează abia perceptibil, apoi eliberată de strînsoarea masei din cuptor se precipită într-o fracțiune de secundă într-una din formele mașinii automate. Clipa aceasta este unicul prilej de a vedea materia primă topită. În rest, tot procesul de fabricare a buteliilor și borcanelor se petrece în lumea intimă și nevăzută a cuptoarelor și mașinilor de compresionare. Întregul flux tehnologic, de la introducerea materiei prime în procesul de producție, pînă la ieșirea produselor finite din

Cu cîteva clipe înainte, aceste sticle erau doar picături informe, incandescente. Mașina de compresionare le-a dat formă și acum se îndreaptă docile spre cuptorul de recoacere...

La intrarea în cuptorul de recoacere temperatura ambiantă este de 550°-600°, dar la ieșire, scade la 25° - 40°. Răcirea aceasta treptată duce la eliminarea tensiunilor interne. După ce au străbătut cuptorul de recoacere, produsele sînt examinate cu minuțiozitate de sortatoare, care au ultimul cuvînt în stabilirea calității.

Pe tot traseul producție este mecanizată și automatizată — de la intrarea materiei prime în fabrică, pînă la depozitarea produsului finit.

cuptorul de recoacere, este automatizat. Controlul se efectuează de către dispeceri, de la tablouri, prin intermediul semnalelor optice. Un rol important îl joacă în procesul de producție izotopii radioactivi. În clipa cînd nivelul materiei prime din cuptoare a scăzut sau a crescut doar cu un milimetru, izotopii de cobalt 60 sesizează această diferență infimă. Ei transmit un semnal, care este transformat în impuls pneumatic și pe loc viteza mașinilor de încărcare este accelerată sau încetinită.

Cele cîteva fotografii pe care vi le prezentăm vă dau posibilitatea să vă faceți o imagine despre această întreprindere modernă din bătrînul burg al Sighișoarei.

I. CORBAN

Fotografii de E. IAROVICI

Sticla conține 60% nisip! Zecile de tone de nisip depozitate în buncărele acoperite ale fabricii sînt manipulate, pentru a fi introduse în producție, cu mijloace în întregime mecanizate.

Bătrînul oraș pare neschimbat. Aceleași străduțe înguste, pavate cu piatră de rîu, aceleași case cu ziduri groase care au înfruntat secolele. Dar în străvechea Sighișoară au fost ridicate fabrici moderne, printre care și cea de sticlă, complet automatizată. Mariana Mocanu și Alexandru Ceauțu lucrează în această întreprindere,utilată după ultima expresie a tehnicii. Fotoreporterul nostru i-a surprins la plimbare, într-o după-amiază (fotografia de sus). A doua zi, pe topitorul Alexandru Ceauțu l-am putut vedea la locul său de muncă, de unde dirijează procesul topirii sticlei în cuptor (fotografia din dreapta).

Lisabona: oraș cu vechi străluciri și întunecată faimă...

Mottiv de viață — obiectiv turistic. Cine o prinde descalț la ...ne ... poate fi condamnat la închisoare. Salazar mediază aici buzii pitorești pentru străinii miopi.

April în Portugalia

de Valentin SILVESTRU

— pe marginea unui cîntec vechi și mereu nou despre primăvara lusitană —

Lola Flores, o femeie înaltă și mlădioasă, cu părul atît de negru, încît are reflexe albăstrui, închide frumoșii-i ochi pe jumătate; cele patruzeci de viori ale orchestrei zumzăie în surdină și vocea catifelată și puternică a cîntăreței umple văzduhul cu sunetele dulci și molatice ale minunatei melodii *Coimbra* sau, cum i se mai spune, *April în Portugalia*. E un cîntec vechi și mereu nou despre izbucnirea pătimașă a florilor în primăvara lusitană, pe acest pămînt fertil care e un adevărat parc al Atlanticului. În aprilie se desfac petalele mimozelor, înfloresc cameliile și răspîndesc parfumuri grele eucaliptii; tot atunci trandafirii își reafirmă amețitoarele miresme.

Tînăra cîntăreață își clatină în ritmul lent al melodiei rochia de argint, cei ce se ospătează pe luxoasa terasă a restaurantului din inima Lisabonei își stăpînesc cuțitele și furculițele și ascultă, legănîndu-se fermecați în largile fotolii; în penumbrele pieței, grupuri de copii cerșetori, aproape goi, se leagănă încîntați în același ritm; femeile de stradă rezemate de parapetul de piatră repetă în gînd aceeași melodie; șomerii întinși pe trotuare o fluieră încetișor... Întreaga piață cîntă *April în Portugalia* și cîntecul e trimis mai departe, prin microfon, în toate piețele orașelor portugheze — căci țara e mică și ce se cîntă la Lisabona se aude de la Oporto la Faro; sînt cu totul doar 92.000 kilometri pătrați.

*

Dar niciodată cîntecul nu s-ar putea răspîndi peste toate pămînturile pe care flutură flamura portugheză, fiindcă ar trebui să acopere peste 2 milioane kilometri pătrați; în sud, pînă în Mozambic, în est, pînă în îndepărtatele colonii Goa, Macao, Timor. Portugalia este astăzi a treia putere colonială a lumii și ținuturile străine cărora le suge vlaga sînt împrăștiate pe trei continente. Cîndva, demult, cam cu vreo patru sute șaizeci de ani în urmă, cînd Vasco da Gama a debarcat uimit pe țărmul atît de rîvnit al Indiilor, el a băut pașnic din cupa prieteniei aromatele sucuri oferite de căpetenia ținutului, s-a îmbrățișat cu el și s-a întors în mica sa țară cu calele pîntecoaselor galioane pline de prețiosul piper și amețitoarea scorțișoară și cu o faimă nepieritoare. Dar numai cîțiva ani mai tîrziu, tunurile amiralului Francesco de Almeida au făcut țăndări cupola de marmură a palatului Zamorinului din Calcutta și soldații înzăuați au înfipt stindardul de damasc al regelui portughez în inima însîngerată a orașului. Apoi Albuquerque a trecut prin sabie sultanatul de Malacca și și-a trimis vasele mai departe, în arhipelagul Sondelor. Alți amirali și navigatori s-au repezit cu lăcomie crudă pe marile și misterioasele guri ale fluviilor africane, în estuarele imense ale apelor americane. Împodobiți regi negri și mîndre căpetenii încăpe, preoți chinezi și frumoase femei indiene, și tineri malaezi au fost aduși în cuști la Lisabona, unde aurul și mirodeniile curgeau pe străzi.

Puțin i-a rămas Portugaliei din ceea ce cucerise odinioară. Dar azi, cînd se discută situația coloniilor portugheze, se face un inventar

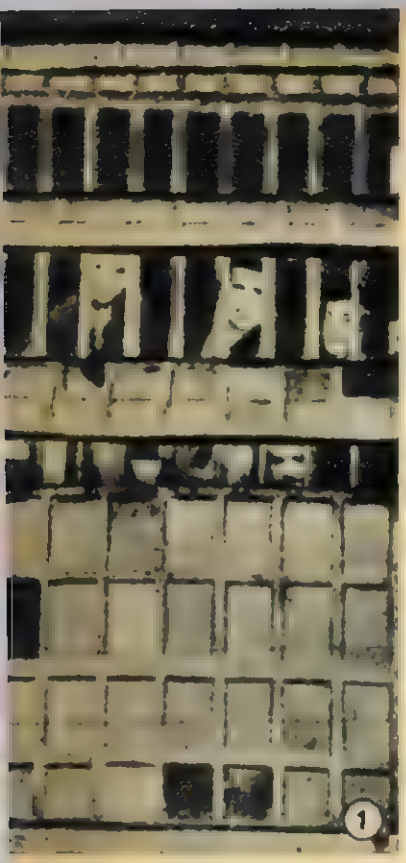

Înfricoşător: sclavi negri în lanţuri, păziţi cu biciul şi pistolul de soldaţi portughezi, lucrează pămîntul în Angola, defrişează păduri în Mozambic, trudesc pe plantaţiile din Guineea portugheză, fiind exterminaţi cu miile. Deţinuţi indieni pier de foame şi de sete în închisorile din Goa şi Daman. Sute şi sute de prizonieri politici se sting neştiuţi în lagărele mlăştinoase din insulele Sf. Toma şi Principe.

Acum „prinşii" nu mai sînt aduşi la Lisabona ca trofee. Toţi locuitorii coloniilor sînt „prinşi" şi sînt supuşi la muncă silnică pe propriile lor pămînturi. Iar în Portugalia, zeci de mii de „prinşi" de cetăţenie portugheză umplu lagărele şi închisorile metropolitane.

★

Firește, din sursele oficiale portugheze se pot afla multe basme cu privire la situaţia din ţară şi din colonii. În timp ce în Angola se trage cu tunurile de cîmp în răsculaţi, reprezentantul portughez la O.N.U. asigură că populaţia angoleză a optat de mult pentru unirea geografică şi spirituală cu Portugalia, cei peste 4.000.000 negri stăpîniţi de 80.000 de portughezi fiind actualmente nişte simpli provinciali cu capitala la Lisabona. Raportul căpitanului Galvao, care a stîrnit atîta vîlvă anul trecut, arăta însă că în colonii situaţia e ca şi acum cîteva sute de ani. „În Portugalia — a declarat nu demult directorul poliţiei politice (PIDE) — nu avem deţinuţi politici. Există doar cîţiva comunişti judecaţi pentru infracţiuni de drept comun...". Dar după o statistică publicată în presa franceză, tribunalele portugheze au pronunţat lunar, în 1960, condamnări politice de cîte 60 de ani. După evadarea extraordinară din închisoarea Peniche a conducătorilor partidului comunist, în frunte cu Alvaro Cunhal, s-a aflat în ce condiţii bestiale trăiesc sute de deţinuţi politici în celulele submarine ale acestei sinistre temniţe. Aici sînt deţinuţi nu numai comunişti, ci şi politicieni cu concepţii burgheze, liberali şi catolici ostili lui Salazar. Se află muncitori de la şantierele navale, pescari, ţărani, avocaţi, studenţi, militari, toţi cei acuzaţi sau măcar suspecţi de opoziţie contra regimului fascist. Poliţia politică poate învinui pe oricine că e „periculos pentru siguranţa statului", fără să prezinte dovezi, iar legea stabileşte că „persoanele periculoase pentru siguranţa statului vor fi obiectul unei internări într-un stabiliment adecvat, pentru o perioadă nedeterminată, mergînd de la 6 luni la un an şi putînd să fie prelungită pe perioade succesive de cîte trei ani, atîta timp cît vor continua să fie periculoşi". În virtutea unei asemenea legi — deşi cuvîntul e aici cu totul impropriu — există în „stabilimentele adecvate" oameni „invitaţi" aici acum 15-20 de ani. Schingiuirile sălbatice şi regimul de exterminare de pe insula Peniche, din fortăreaţa Trafaria, din lagărul de la Parafal şi din alte locuri de detenţiune au făcut să piară numeroşi deţinuţi. Printre cei care supravieţuiesc sînt orbi, infirmi, paralitici. În urma alegerilor prezidenţiale din vara anului 1958, a fost numit ministru de Interne

Prospectele turistice difuzate în Europa și America de autoritățile portugheze te invită să vizitezi țara mai ales în aprilie, ca să te poți bucura de toate frumusețile ei. Da, există, de pildă, minunate bulevarde la Lisabona, cringuri de măslini pe malul Atlanticului, uriași și bătrîni palmieri în sud... Dar mizeria din cele 19 suburbii ale orașului Porto, de pildă, e atît de cumplită, încît accesul străinilor e interzis aici. Portughezul care ar conduce un turist dincolo de centrul orașului e pasibil de o pedeapsă de 8 ani închisoare grea. Un alt decret, stabilind șoselele principale drept „zone turistice", prevede că cei ce vor fi prinși desculți pe aceste șosele vor fi de de untdelemn și șapte milioane hectolitri din celebrul vin portughez. Se pescuiesc enorme cantități de pește, se produc foarte variate sortimente de textile. Dar toate acestea îmbogățesc pe potentații regimului, miniștri și alți demnitari, cardinali, latifundiari, mari negustori și industriași. În societățile comerciale portugheze are acțiuni Vaticanul. Poziții economice puternice stăpînește capitalul englez, majoritatea societăților de navigație și transportul în interiorul țării, pînă și tramvaiele din capitală fiind proprietate engleză. Acum au apărut și aerodromuri-proprietate americană și terenuri-proprietate vest-germană. Sărăcia celei mai mari părți a populației e uluitoare, 40% din populație e analfabetă, muncitorul industrial și țăranul toți aliații îi mai acordă aceeași încredere. Recent a și declarat: „Colaborarea cu Statele Unite sub conducerea lor efectivă este pentru noi unica soluție".

„Conducerea efectivă" a și început să se simtă. Americanii pătrund în viața politică și în armată, impozitele sporesc pentru a se face față cheltuielilor militare, mizeria maselor se accentuează, economia țării e afectată de fenomene de criză și inflație monetară. În același timp însă, crește organizarea subterană a opoziției, în colonii izbucnesc din ce în ce mai frecvente revolte, poziția internațională a țării e șubredă, prestigiul ei mondial foarte scăzut. Capturarea de către căpitanul Galvao a vasului „Santa Maria" a fost un semn. Evacuarea orașelor angoleze și înfrîngerile

① În orașele Portugaliei nu se văd schele, nu se construiește. Și totuși, în bugetul unuia din ministere există un capitol mare de cheltuieli pentru construcții. E vorba de bugetul Ministerului de Interne și de construcția de închisori.

② „N-avem colonii, ci provincii portugheze peste mări" — declară reprezentantul lui Salazar la O.N.U. „Voi nu sînteți portughezi, ci vite de muncă africane" — le spun reprezentanții lui Salazar angolezilor. Iată un aspect al unei asemenea... discuții, între colonialiști și negri, la Luanda.

③ Țărmul iberic al Atlanticului e foarte bogat în pește. Pescarii portughezi sînt însă printre cei mai săraci oameni din Europa. Nevestele lor spun, așteptîndu-și bărbații plecați în larg: „Orice ar aduce, pe fundul bărcii rămîne lipită sărăcia".

④ Echipată de americani și instruită de englezi, armata lui Salazar se prezintă spectaculos la parăzi. Dar în colonii a început să fie pusă pe fugă de negri înarmați cu sulițe și măciuci.

⑤ În inima Lisabonei, unul dintre cei ce fac parte din marea armată a șomerilor...

⑥ Muncitoare portugheze: ele nu cunosc ceea ce se cheamă orar de muncă, asigurări sociale, drepturi sindicale — scrie o revistă engleză — au cel mai scăzut indice de trai din Europa...

un oarecare Pirez. După o lună el și-a prezentat demisia. 26 de persoane numite pe rînd de șeful statului în această funcție au refuzat onoarea suspectă de ministru. Cel de-al 27-lea, care a acceptat postul, e ofițerul Arnaldo Schulz; el a făcut școala în Germania hitleristă și a fost falangist în războiul civil spaniol.

Cam în aceeași vreme cînd directorul poliției declara că în Portugalia nu există prigoană politică, directorul închisorii din Caxias afirma public, cu cinism, că a primit dispoziție „să lichideze toți deținuții politici".

asemeni condamnați la închisoare. În acest fel s-a interzis accesul pe șoselele asfaltate pentru zeci de mii de locuitori care, după cum observă revista engleză „New Statesman", „n-au cu ce se încălța". În multe sate oamenii trăiesc ca acum două-trei sute de ani, nu cunosc nici una din cuceririle civilizației moderne. „Viața, mai ales la țară — recunoștea într-un reportaj ziarul portughez *O Seculo* — seamănă cu a troglodiților. Acolo oamenii trăiesc în adevărate caverne".

Și, cu toate acestea, Portugalia e o țară bogată. Arborii din munți dau aproximativ un milion de chintale de plută anual. Într-un an se obțin jumătate milion hectolitri portughez au, conform indicilor publicați de presa economică britanică, cel mai scăzut standard de viață din Europa.

★

Numeroase date arată că regimul fascist din Portugalia a devenit cu totul nesigur. Antonio Oliveira de Salazar, acest dictator fascist în vîrstă de 72 de ani, care și-a definit încă din 1933 dictatura ca „o republică corporatistă și autoritară", guvernînd cu metode ale evului mediu și avînd drept prieteni intimi pe generalul Franco, pe cancelarul Adenauer și pe fostul președinte Eisenhower, este urît de moarte de poporul portughez. El se bizuie acum pe N.A.T.O., dar nu din alte colonii sînt alte semne care prevestesc sfîrșitul dictaturii.

★

Lola Flores și-a încheiat prima parte a programului. Un ziarist îi pune cîteva întrebări. Da, acum mai cîntă aici, dar din luna mai încolo nu va mai cînta pe terasa restaurantului din inima Lisabonei. Aici a fost angajată și se va produce o orchestră americană cu o dizeuză de origine germană. După cum vedeți — surîde cîntăreața — acest aprilie aduce schimbări în Portugalia...

Și în amurgul portocaliu revărsat peste oraș toți ascultă din nou pătimașul și frumosul cîntec...

FRUMOSUL

Așa nu! Excesul de tablouri, perniţe, vase, bibelouri dă încăperii un aer bătrînesc, încărcat.

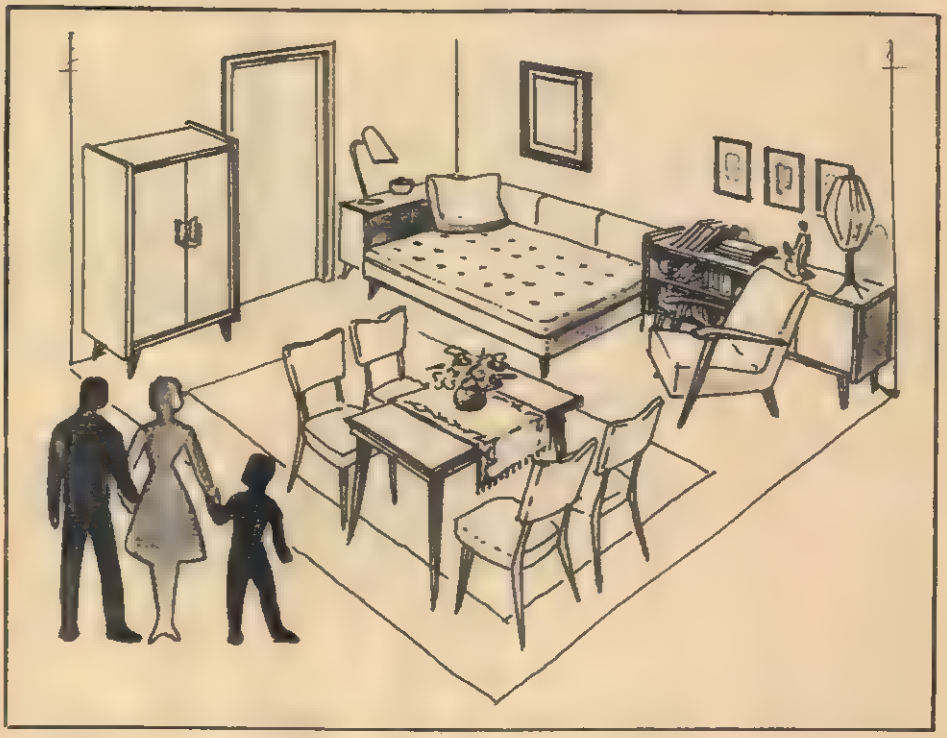

Într-un apartament de două camere, locuit de trei persoane, încăperea mai mare poate fi folosită drept cameră de zi şi amenajată după sugestiile oferite în această schiţă.

la noi acasă

Așa da! Simplitatea este condiția esențială a unui interior modern.

Nu vi s-a întîmplat și dv. ca, trecînd într-o seară prin dreptul unei ferestre deschise, să încercați a reconstitui — din fărîma de decor casnic zărită în fugă — ceva din gusturile locatarului, din personalitatea lui? Pentru că, orice s-ar spune, pe om îl cunoști nu numai după prieteni, ci și după obiectele cu care se înconjoară și în mijlocul cărora trăiește. Pînă în pragul casei sale, de estetica străzii, a vitrinei, a parcului, au răspuns alții; dar de aici încolo el, locatarul, devine responsabilul frumosului casnic. El va imprima încăperii gustul său, el îi va crea atmosferă, fizionomie. Atît de des rostitul „acasă", cu rezonanțe pline de căldură evocînd intimitatea familiei, a devenit astăzi mai pretențios ca oricînd. În condițiile ritmului intens al noilor construcții, el își formulează drepturile cu fermitate. Să-i dăm... dreptate: linia simplă și elegantă a exteriorului, coloritul delicat al fațadei, silueta modernă a întregului bloc nu îți permit să ascunzi în spatele lor un interior încărcat, bătrînesc, de un gust îndoielnic. Ar fi o contradicție flagrantă, o frîngere a armoniei. Închipuiți-vă cum ar arăta, peste o fereastră largă ce cheamă lumina, o perdea încărcată cu amorași și flori roșii de mac sau una în valuri-vălurele, bună de un decor teatral-parodie; sau imaginați-vă cum se potrivește, într-un mobilier simplu și modern, perna cu volanul de catifea înconjurînd un pisoi lucrat în „punctul dracului", pendula moștenită de la bunica, poza de la nunta părinților, cea pe blană a primului născut și fotografia bunicului pe cînd făcea armata; și cum s-ar prezenta sufrageria ai cărei pereți ar trebui să suporte povara așa-ziselor tablouri cu pepeni roșii, struguri verzi și pere galbene, al cărei bufet poartă în circă o grămadă de căței, pești, căluți și pitici din porțelan, precum și flori din scoici sau de hîrtie și unde masa este sufocată de greutatea unui covor peste care au invadat tot felul de șervețele brodate.

← **O cameră încărcată cu tot felul de nimicuri demodate arată întocmai ca o femeie care și-a combinat ținuta dintr-o pălărie cu pene de struț, o canadiană sport, niște mărgele strălucitoare și o fustă încrețită. V-ar place un asemenea ansamblu vestimentar?**

De fapt, pentru a vedea toate acestea nu e necesar un efort de imaginație prea deosebit — și nu numai pentru că alăturatele desene caricaturale vă fac acest oficiu plastic. Ci pentru că, din nefericire, le mai întîlnim în unele case ai căror locatari, conservatori în materie de decorație interioară, nu vor să renunțe la ele. Ei bine, trebuie să înțelegem cu toții: epoca mobilierului întunecat și greoi, a excesului de ornamentație, a trecut. Burghezul și-a creat un interior pe măsura gustului său, ade-

Efectul obținut prin colorarea diferită a pereților este — precum se poate vedea și în fotografie — deosebit de decorativ.

sea dubios, în care abundența de mobilă masivă și încărcată trebuia să-i demonstreze bogăția. Astăzi însă, blocurile noi, mobilierul nou,

Așa nu!

noile obiecte de decor sînt toate pentru cei ce muncesc, pentru constructorii socialismului; așadar ele cer un frumos pe măsura vieții de azi a acestora.

În acest sens, se simte nevoia să ne gîndim cu mai multă grijă la felul în care ne decorăm interiorul, urmînd linia simplă și modernă a exteriorului noilor clădiri. Paginile de față intenționează să dea cîteva sfaturi și, pentru a vi le oferi cu competență, ne-am consultat cu un specialist în materie, tovarășul Vasile Rado, arhitect decorator, membru al Comitetului de stat pentru construcții, arhitectură și sistema-

Așa da!

tizare, care a realizat și desenele alăturate.

Nimic la întîmplare

...Prin urmare vrem să ne amenajăm interiorul sau poate să-l reamenajăm, completîndu-l cu anumite piese, înlocuind altele. E o treabă care nu trebuie făcută la întîmplare, doar pentru că am văzut la vecin sau într-o vitrină o anume piesă „cam cum ne-ar trebui nouă" și am dorit-o neapărat. Interiorul nostru trebuie să aibă armonie, obiectele sale să se asorteze unele cu altele în așa fel încît în totul să răspundă și să se adapteze necesităților noastre de viață. Exista o prejudecată după care un apartament nu e mobilat cumsecade, dacă nu are dormitor (sau cel puțin studio), dacă nu are în vecinătatea acestuia o sufragerie sau dacă nu înghesuie în aceeași cameră ambele garnituri. Dar, ca orice prejudecată, și aceasta a căzut răpusă de vreme și de bunul simț, care a dovedit că garniturile clasice nu mai corespund azi — sau corespund rareori — nevoilor de viață. Ce e bine să conțină apartamentul nostru, cum trebuie să-l aranjăm, presupunînd că el e alcătuit, în afară de dependințe, din două camere — una mai mare și o alta mai mică — și că familia se compune din trei persoane (a treia fiind un copil sau unul din părinții soților)?

În concepția arhitectului care a proiectat acest apartament, camerei mari i s-a atribuit rostul unei încăperi în care familia își petrece mare parte din zi, ia masa, urmărește emisiunea televiziunii, primește un oaspete. Dar tot aici doarme noaptea copilul sau bunica, așa încît vom găsi loc unei canapele; vom plasa într-un colț masa (dar nu una masivă, de sufragerie, ci una mai delicată, extensibilă) și vom rezerva un loc grupului de odihnă — fotolii, măsuța cu radio sau televizor. Să nu uităm etajerele pentru bibliotecă și locul unde copilul își va face lecțiile — care poate foarte bine fi o planșetă ce se desface dintr-un raft al bibliotecii. În acest caz, cealaltă cameră poate fi folosită ca dormitor al părinților și mobilată ca atare — cît mai simplu și discret. Vă sfătuim

↑ **Iată o sugestie după care vă puteți combina culorile unui colț de odihnă.**

Și simplele scăunele de bucătărie își schimbă identitatea, atunci cînd sînt îmbrăcate cu mici perne și huse de diferite culori. Pe pereți se poate de asemenea prinde, în dreptul fiecărui scaun, cîte o pernă. ↓

să preferați și pentru această încăpere, în locul greoiului studio cu nelipsita-i ladă de căptîi, o canapea largă, comodă. În ultimul timp, Ministerul Economiei Forestiere a luat buna măsură de a se fabrica în întreprinderile sale mobilier alcătuit din 12-15 piese diferite, toate în același stil; cumpărătorul are astfel posibilitatea de a-și alege și compune mobilierul după necesități, fără a fi obligat să amestece cu acest prilej și stilurile diferitelor mobile din încăpere. (Dar de ce oare magazinele le vînd, de cele mai multe ori, în garnituri fixe?)

Culorile au cuvîntul

Și acum culorile... De ce să credem că frumoasă e numai mobila închisă la culoare, furniruită cu nuc și lustruită oglindă? De ce să luăm drept mobilă bună și solidă numai mesele și paturile cu pi-

cioare groase, numai dulapurile masive? Fals, cu totul fals și... demodat. Mobila aceasta aparține unei epoci anume, unui gust anume — gustul burghez. De ce să fim, în materie de mobilă, niște adepți ai modei de acum 30 de ani? De ce să ne însușim un gust care nu e al nostru, care nu e al epocii noastre?

O pereche tînără să-și aranjeze apartamentul — fără nici o ezitare — cu mobilier în culori deschise și să prefere culorile vii și pentru stofa de mobilă, pentru covoare, pentru pereți. Da, pentru pereți, care nu trebuie să aibă toți, în mod obligatoriu, aceeași culoare. Dacă trei din pereții încăperii sînt colorați în galben deschis, al patrulea poate fi mov deschis sau ciclamen! Gîndiți-vă ce efect coloristic se poate obține cînd pe acest perete se amplasează o bibliotecă alcătuită din rafturi de culoare deschisă, pe care stă, din loc în loc, alături de cărți, și o mică statuetă sau o vază — în spatele cărora se vede culoarea peretelui. E bine să alegem, pentru pereții încăperilor noastre, culorile calde, odihnitoare (galbenul deschis, cremul, vernilul) și să folosim culorile reci (albastrul, de exemplu) doar atunci cînd stofa de mobilă are un colorit cald ce se armonizează cu nuanța albastrului.

Iar cînd vrem să corectăm anumite defecte de proporție ale camerei, să creăm, de pildă, impresia că încăperea e mai adîncă, tot coloritul diferit al pereților ne dă soluția: trei din pereți vor fi colorați într-o nuanță deschisă (bleu, de exemplu), iar cel de-al patrulea va avea o culoare mai închisă (cărămizie, să zicem) și atunci se naște imediat impresia de adîncime.

Dacă încăperea este scundă, atunci e recomandabil ca nuanța tavanului să fie foarte deschisă, albă chiar: dintr-o dată camera va părea mai înaltă.

În ce privește textilele din încăpere, vă sfătuim să alegeți cu curaj culori vii, imprimeuri în dungi intens colorate sau în flori (numai flori mari, deoarece cele mici fărîmițează și îngreunează) pentru husele canapelei, studioului, fotoliilor. Rețineți: nu e obligatoriu ca toate piesele să fie îmbrăcate în aceeași culoare — o combinație coloristică bine gîndită poate da efecte decorative foarte reușite. Spre pildă: canapeaua și un scaun le tapițăm cu un material albastru, trei scaune și un fotoliu în frez, vom căuta ca vasul de pe masă să aibă tot o nuanță de albastru etc. Iar dacă covorul bate în galben auriu, ansamblul de culori va fi cît se poate de reușit. Culoarea va domina totul și atunci mobilierul își poate permite să fie oricît de simplu. (Îmbrăcate cu huse diferit colorate, prinse peste mici perniște—și scăunelele de bucătărie își schimbă identitatea și își pot găsi locul într-o cameră elegantă!) Da, culoarea își spune pretutindeni cuvîntul (deși, în cazul covorului, ea trebuie să fie mai discretă, într-un joc de linii și motive nu prea încărcat). Pretutindeni — numai la perdele nu! Ele trebuie să fie albe sau crem, iar țesătura lor cît se poate de simplă. Perdeaua nu este un obiect decorativ de sine stătător și, prin urmare, orice exces de ornamentație este aici nu numai inutil, ci de-a dreptul inestetic. (De ce oare se fabrică la noi, în ultima vreme, niște perdele din voal crem, împovărate și urîțite la poale cu trei dungi groase — verzi, albastre sau roșii? De ce?)

Cu ce ne împodobim casa?

O încăpere ce folosește mobilierul modern — cu liniile sale simple, drepte, zvelte — și în care culoarea are drepturi supreme, nu suportă o ornamentație excesivă, ba dimpotrivă, respinge fără drept de apel prea multele bibelouri, milieuri, pernuțe. Să hotărîm deci fără cruțare: jos cu ele! Nu mai corespund, nu mai sînt ale zilei de azi. În locul pernelor cusute de mama în clasele primare, una singură, dintr-un material în dungi colorate — dacă stofa canapelei e simplă; sau o pernă dintr-un material uni, cînd cel al studioului este cu flori. Și, bineînțeles, în ambele cazuri, atenție la asortarea culorilor. Putem de asemenea îmbrăca o perniță în materialul huselor din încăpere — soluția se dovedește practică și ușor de realizat. Dacă am scos din cameră milieurile din ață pescărească și cutiile din scoici „suvenir de la mare", să nu ne fie milă nici de micile tablouri lucrate într-un gobelin îndoielnic, de cele reprezentînd siluete decupate, țigănci de operetă sau cine știe ce pepeni și liliac pictați cu neîndemînare. În locul lor, unul sau două tablouri mari — de preferat originale: Fondul Plastic pune la dispoziția cumpărătorilor gravuri și acuarele de bună calitate și la prețuri convenabile. În orice caz, decît exemplare în ulei ale acelei „picturi de gang" care a răposat la noi, dar care și-a mai lăsat amintirea prin unele case, mai bine o reproducere bună a unui tablou celebru (în librării se găsesc reproduceri frumoase după Grigorescu, Luchian, Andreescu, Băncilă). Dacă o încadrăm cum se cuvine — nu lipind-o pe spatele vreunui geam, ci dîndu-i o ramă de calitate — reproducerea va căpăta o evidentă valoare decorativă. Și încă un sfat: nu vă luați după unele vitrine care vă invită să cumpărați tot felul de păsărele din janilie, păpușele din lemn, cățel mopși din sticlă. Alegeți cu grijă doar trei-patru obiecte decorative — un vas cu flori, un platou, o statuetă — care să aibă o linie simplă, elegantă și să corespundă coloritului și întregii personalități a interiorului. Un vas de ceramică românească neagră poate fi, în unele cazuri, tot atît de frumos ca și unul din cobalt cu picturi aurite. Și cînd vă gîndiți că primul are avantajul de a fi cu mult mai ieftin!

Ne putem de altfel amenaja întreg interiorul cu obiecte de artă populară care, dacă sînt alese cu discernămînt, dau un admirabil efect decorativ. Un covor oltenesc, un ștergar cusut în dungi colorate pus pe masă, un vas de ceramică, cîteva farfurii pe un perete, o pernă cu motive populare aruncată pe materialul uni al canapelei, iată o combinație reușită. Să avem grijă, însă, a nu mai aduce în acest interior alte obiecte de ornamentație în cu totul alt stil, pentru că riscăm astfel să nu mai obținem simplitatea elegantă ce am dorit-o.

Încă un cuvînt despre lămpi. Știm cu toții că vremea lustrelor încărcate cu farfurii de sticlă colorată a apus de mult (și numai magazinele noastre par a nu fi informate în această privință, punînd încă în vînzare — alături de veioze tot mai frumoase — și asemenea lămpi anacronice!). E de preferat acestora — din toate punctele de vedere — un glob simplu sau o farfurie mare de sticlă. Pentru că, în afară de lampa fixată în tavan, putem ornamenta interiorul nostru cu acele frumoase lămpi cu picior, care — bine amplasate — dau plăcute efecte de lumină. Un lujer lung de metal, un abajur mare din carton plisat și lampa e gata să stea „în picioare" lîngă un fotoliu, pe o măsuță sau pe un dulăpior și să creeze o intimă atmosferă familială. Numai că, deocamdată, fabricile noastre nu se prea grăbesc să le producă, așa că trebuie să mai oftăm încă în așteptarea lor! (Pentru că veni vorba de abajururi: să ne declarăm inamicii înverșunați ai abajururilor pictate cu vaporașe, floricele sau miki-mauși și să preferăm pe acele absolut simple, într-o singură culoare sau cel mult cu un brîu discret desenat).

★

A asigura ambianței noastre cotidiene, interiorului în care locuim, un aspect estetic, înseamnă a îmbina în modul cel mai evident utilul cu frumosul, înseamnă a dărui și acasă ochiului nostru desfătarea pe care i-o oferă azi din ce în ce mai mult și strada, și clădirile, și expozițiile. Constructorul socialismului, creator al înfloritoarei civilizații socialiste, a devenit un mare amator de frumos. Așadar, printre oaspeții pe care îi primim cu drag la noi acasă, să invităm încă unul, pe care-l putem înscrie definitiv în fișa de imobil: frumosul!

Sanda FAUR-DIMA

Borcanele și valizele urcate pe dulapuri dau o neplăcută impresie de dezordine. Coborîți-le deci deîndată și găsiți-le alte locuri.

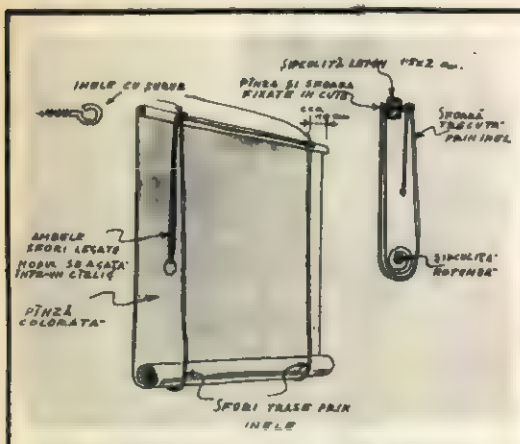

Dintr-o bucată de pînză de in și două șipci de lemn puteți să vă faceți singuri — după indicațiile din această schiță — un stor care să le înlocuiască pe cele (atît de inestetice) din hîrtie decolorată.

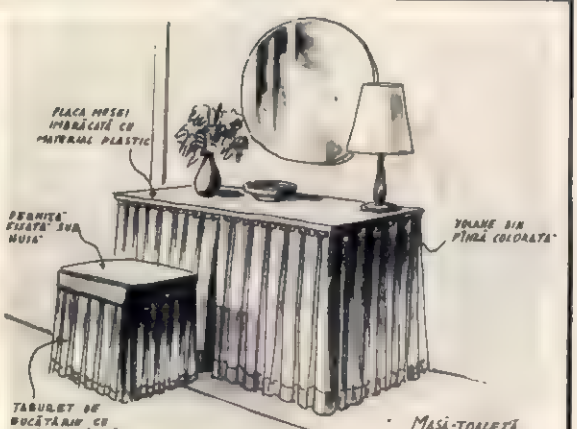

Încă un sfat practic, de astă dată pentru amenajarea unei mese de toaletă.

grădini „electrice"

de Wilfred BURCHETT

Cunoscutul ziarist australian Wilfred Burchett, autorul unor serii de reportaje — dintre care „La sud de paralela 17" și „Pe Mekong în sus" au fost traduse și în limba română — a scris recent o carte despre Uniunea Sovietică.

În fragmentul din capitolul consacrat științei sovietice pe care-l prezentăm mai jos, Burchett vorbește cu multă admirație despre lucrările academicianului sovietic A.F. Ioffe (decedat în 1960), distins post-mortem cu Premiul Lenin, și despre invenția acestuia, grădinile „electrice" — care permit cultivarea legumelor și fructelor în casă, pe cale științifică.

Ioffe, printre primii, a arătat rolul grandios ce-i revine fizicii în perfecționarea metodelor de sporire a producției agricole. La propunerea lui a fost creat la Leningrad un institut agrofizic de tip nou, pe care marele fizician l-a condus timp de aproape treizeci de ani.

↑ **Așa arată grădinile „electrice" ale Institutului agrofizic din Leningrad. Roșiile cultivate aici au, drept soare, puternicele lămpi electrice cu oglinzi — și, drept sol, ceramică poroasă, alimentată de două ori pe zi cu o soluție nutritivă. După cum se vede, acest lucru nu le deranjează cîtuși de puțin; dimpotrivă, pentru a se dezvolta și a fi bune de cules, ele n-au nevoie decît de 60 de zile, ajungînd la o producție de 20 kg roșii de calitate superioară pe m p. În plus, în aceste grădini se culeg șase recolte pe an. În fotografie: colaboratorul științific L. Aleksandrova, recoltînd roșii.**

Cercetările Institutului agrofizic din Leningrad, creat în 1932 și unic în felul său în lume, sînt extrem de valoroase, dată fiind importanța sarcinilor pe care și le-a propus. Într-un articol publicat la începutul anului 1960, academicianul Ioffe, vorbind despre foloasele aplicării electronicii în creșterea plantelor, arăta unele rezultate obținute de el în acest domeniu. Cîteva luni mai tîrziu, savantul sovietic a obținut rezultate mai însemnate și mai variate. Astfel, pe calea experiențelor efectuate cu tenacitate și pasiune, Ioffe a reușit să stabilească pentru fiecare cultură condițiile optime de dezvoltare, în funcție de cantitatea și calitatea luminii, de temperatură, de umiditate și de nutriție. El afirma că, în aceste condiții, create cu ajutorul electricității și al electronicii, ar putea fi obținute roșii în 60 de zile în loc de 120, necesare în mod normal, roșii savuroase la gust și cu un conținut mai bogat în zahăr și vitamine. Producția pe fiecare metru pătrat de teren ar ajunge pînă la 20 kg de roșii, ceea ce ar crea reale posibilități de aprovizionare a populației, în tot timpul anului, cu legume și fructe proaspete, la prețuri convenabile.

Dar pentru aceasta este nevoie de o aparatură specială. Aici își

Profesorul B. Moșkov cercetînd „plantația" de roșii din grădina „electrică". ↓

spune cuvîntul colectivul Institutului agrofizic din Leningrad. Tehnica agricolă a viitorului, experimentată de institut, este de-a dreptul uluitoare. Există aci aparate care înregistrează, la un post central, temperatura, umiditatea solului și a aerului, intensitatea luminii, viteza și direcția vîntului, ba — dacă e nevoie — chiar și temperatura frunzelor. Și toate acestea se fac cu ajutorul unor semiconductori. Aparatele sînt extrem de mici dar, asemenea unor paznici vigilenți, ele observă tot ce se întîmplă în jurul lor, înregistrînd chiar și cele mai neînsemnate fenomene. Interesant este că rolul lor nu se rezumă numai la cel de simplu observator. De pildă, în momentul în care aparatul semiconductor care măsoară cantitatea de apă evaporată semnalează o reducere de umiditate, în mod automat intră în funcțiune sistemul de irigare și plantele primesc apa necesară.

Astfel se petrec lucrurile într-o grădină „electrică".

De altfel mecanizarea și electrificarea sînt folosite din ce în ce mai mult în agricultură, iar semiconductorii fac posibil ca automatizarea și controlul de la distanță să fie introduse oriunde. O serie de aparate noi și ingenioase așteaptă să fie produse în serie, altele sînt pe cale de a fi puse la punct. Visul lui Ioffe, ca agricultura să fie înzestrată cu un sistem de aparate la fel de sensibile ca acelea pe care le posedă multe întreprinderi industriale, prinde viață. Acestui scop i-a închinat el întreaga sa putere de muncă lucrînd neobosit, cu ajutorul colectivului institutului creat din inițiativa sa.

Continuînd experiențele cu grădinile „electrice", Ioffe, împreună cu colaboratorul său, prof. Moșkov, au demonstrat în mod concret rentabilitatea acestora. Ei au reușit să recolteze pînă la 20 kg de roșii la fiecare ciclu de 60 de zile, realizînd într-un an peste 100 kg de la 36 plante pe metru pătrat. Acesta reprezintă un record mondial atît în ceea ce privește perioada de creștere și coacere, cît și în ce privește cantitatea de roșii obținute. Crescute fără sol și fără lumina soarelui, ele sînt de o calitate și aromă superioare acelora legume crescute în mod natural.

„Aceste cifre — spunea Ioffe — *arată limpede cît de puțin cunoaștem noi potențialul producției de fructe și de legume. Și este explicabil. În natură, plantele sînt supuse deseori unor mari încercări. Ele suferă de pe urma înghețului, a secetei, cîteodată de prea multă umiditate sau de prea puțin soare. Cultura depinde în mare măsură de sol și compleza sa comporifie.*

Fizica, chimia și biologia asigură însă plantelor toate elementele de care au ele nevoie — lumină, căldură, hrană. Căldura și lumina sînt furnizate de lămpile electrice. Un mediu nutritiv artificial, în care se fixează rădăcinile, înlocuiește solul. Cea mai importantă problemă este lumina; ea este creată de un soare artificial. Ce elemente din spectrul solar sînt necesare pentru diferitele specii de plante? Care din ele sînt dăunătoare? Toate acestea au trebuit să fie lămurite. Am experimentat diferite aparate, pînă am ales, în cele din urmă, lămpile reflector pentru încălzit. Defectul consta în aceea că le încălzeam în mod excesiv cu raze infraroșii, dar am reușit să înlăturăm acest neajuns, absorbind o parte din razele infraroșii cu filtre fine de apă, instalate în lămpi. Acum putem spune ce fel de lumină, ce fel de raze sînt cele mai eficace pentru creșterea plantei și pentru recolta cea mai bogată.

Un studiu amănunțit despre comportarea plantei în mediul artificial ne-a ajutat să descoperim noi aspecte în biologia ei, în procesul de fotosinteză și de nutriție a rădăcinilor. Elementele termice semiconductoare de dimensiuni minuscule semnalează momentul cînd planta a beneficiat de lumină suficientă; ne anunță cînd s-o lăsăm să „doarmă" și cînd s-o „trezim".

Grădinarii știu foarte bine că, pentru a avea rezultate în obținerea de noi varietăți, este necesară o perioadă de mai mulți ani. Dacă experiența nu reușește într-un an, trebuie să aștepți pînă la anul următor. De calendar nu poți să nu ții seama. Cultura cu ajutorul luminii nu cunoaște însă anotimpuri. Afară de asta, timpul de creștere este redus la jumătate. De aceea este ușor de înțeles că grădinile „electrice" cu ciclurile neîntrerupte de recoltă reprezintă o contribuție remarcabilă în procesul de transformare a naturii".

Academicianul Ioffe afirma că același sistem ar putea fi aplicat tuturor plantelor, chiar și grîului, care necesită *„zile lungi de lumină"*, inexistente în climatul nordic.

Îl preocupa de asemenea problema prețului de cost. Fiecare jumătate de kilogram de roșii necesită aproximativ 100 kWh de electricitate, consumați de sisteme de lămpi de 300 wați, care ard timp de 14 ore pe zi. Electricitatea împreună cu hrana artificială a plantelor și diferite alte cheltuieli au ca rezultat un preț de cost foarte economicos. Grădinile „electrice" și-ar găsi o largă aplicare mai cu seamă în orașele care dispun de energie electrică ieftină ori în locuri oferind condiții excepționale, ca acelea existente la stațiunile științifice din Arctica și Antarctica sau în astronave.

„Pe pămînturile virgine — scria Ioffe — *roadele obținute în grădinile „electrice" vor putea împodobi în tot timpul anului masa glorioșilor noștri siberieni. Aceste rezultate practice ale muncii noastre vor constitui și prinosul de recunoștință față de munca eroică depusă de populația din Siberia".*

Cu electricitatea ieftină a Siberiei și cu lămpi perfecționate, Ioffe era încredințat că prețul de cost ar putea fi redus la a zecea sau chiar la a unsprezecea parte din costul primelor sale recolte experimentale. Despre acest subiect Ioffe a prezentat o comunicare specială.

De îndată ce hidrocentralele electrice de pe Angara și Enisei vor furniza energie electrică mai ieftină, fiecare oraș din Siberia va putea adăposti, în clădirile cu mai multe etaje, plante verzi, inundate de lumină, purtînd roade bogate chiar și atunci cînd afară vor bîntui viscolele năprasnice. Sună fantastic, dar tot atît de fantastică a părut cu cîțiva ani în urmă ideea de a lansa un om în Cosmos. Au existat oameni de știință cu renume care au susținut chiar că acest lucru nu se va putea întîmpla niciodată.

Profesorul Abram Feodorovici Ioffe a fost unul dintre cei mai de seamă oameni de știință din lume. Faptul că și-a consacrat într-o atît de mare măsură priceperea în a realiza grădini „electrice" ca și faptul că a avut o încredere nelimitată în viitorul lor constituie garanția că, o dată mai mult fantezia poate deveni realitate

„Casa unională a modelelor"

„Cum ne vom îmbrăca în vara aceasta la ocaziile festive?" — se întreabă tinerele fete...

Iată răspunsul dat de „Casa unională a modelelor" din capitala Uniunii Sovietice. Observați din modelele fotografiate preferința creatorilor de modă sovietici pentru țesăturile din fibre sintetice ușoare, nețifonabile și aspectoase.

Pentru fetele tinere, o clasică ținută festivă: rochia albă din țesătură de bumbac, cu garnitură de broderie (foto 1). Croiala se menține și ea clasică: talia la locul ei, guler mare șal, fusta largă pusă pe jupon. Amănuntele care o „datează" 1961: corsajul ușor bluzant și mînecile înfunte — cu manșete — pînă la cot.

EDUCAȚIE PENTRU TOATE VÎRSTELE

Nedumeriri (din jurnalul lui Mirel)

Tare mai sînt ciudați cîteodată oamenii mari! Sînt în stare să-ți repete de zece ori pe zi fără să obosească: „Fii atent! De ce nu ești cu băgare de seamă? Unde-ți sînt ochii?" Dar ei înșiși pot trece pe lîngă lucruri foarte însemnate fără să-și dea seama cît de însemnate sînt.

Asta vine poate și de acolo că sînt printre ei unii — cum să spun? — cam încrezuți. Numai ce fac ei ii se pare demn de atenție. Dar dacă se întîmplă să ai numai 8-9 ani, tot ce faci tu li se pare neserios, nevrednic de luat în seamă.

Îi arătam nu demult lui tăticu' vaporul meu din placaj cu două punți și trei coșuri. Îl făcusem cu mîna mea. Era un vapor adevărat, cu o formă aerodinamică. Partea de jos era mai ascuțită, ca să poată pluti. Avea ferestre rotunde și catarg. Cînd îl puneai pe apă, plutea.

Tăticu' a luat vaporul în mînă, l-a sucit, l-a învîrtit, apoi, cu gîndul în altă parte, mi-a spus:

— Bine! E frumos! Și acum, băiete, la revedere. Am treburi serioase pe ziua de azi.

Am rămas uimit! Cum adică: vaporul meu nu este o treabă serioasă? Dacă nu este, de ce l-a lăudat tovarășa învățătoare? Și de ce l-a propus pentru concurs cercul de navo-modele de la Palatul pionierilor?

Altă dată mergeam cu tăticu' pe stradă. Ne-am întîlnit cu un cunoscut. Cum l-a văzut, tăticu' i-a întins mîna. Eu am făcut la fel. Dar tovarășul acela i-a strîns mîna numai lui tăticu'. Pe mine m-a mîngîiat pe cap ca pe un cățeluș, fără să vadă că am rămas cu mîna întinsă.

Oare să n-o fi văzut, pentru că este prea mică?

din Moscova prezintă...

Dantela brodată mărgineşte gulerul şi fusta.

Farmecul acestei rochii albe de seară (foto 2) constă în rafinata ei simplitate, care scoate în evidenţă factura materialului: o ţesătură de nylon creponat (pusă în dublu!). Corsajul, discret ajustat cu două pense oblice pornind din talie, coboară puţin pe şold. Fusta, din două volane suprapuse, e semilargă. Drept unică garnitură, un trandafir roşu.

O ţesătură nylon roz-pal a fost folosită pentru această tinerească rochie de dans (foto 3). Corsajul, cu un decolteu rotund, se prelungeşte mai jos de talie. Două pense mulează talia, dar se desfac pe bust, pentru a da supleţe corsajului.

Fusta, din trei volane suprapuse, e în formă de clopot.

Dar instructorul nostru de ce o vede? De ce-mi stringe mîna, după ce-i dau raportul? Şi de ce a văzut-o tovarăşul inspector, cînd m-a felicitat pentru desenele mele de la gazeta de perete?

Colega mea de bancă, Dana, mi-a povestit că, după ce a terminat faţa de masă cu desene pe care a lucrat-o în clasă, cei de la ea de acasă s-au mirat în gura mare trei zile şi trei nopţi.

— Cum, tu ai făcut asta? Chiar tu singură? Nu ţi-a ajutat tovarăşa învăţătoare? De necrezut!

Iar mătuşa ei, Saveta, a spus:

— Sigur că i-a ajutat! Asta-i o treabă prea serioasă pentru o fetiţă ca ea.

Şi, totuşi, Dana făcuse singură acea „treabă serioasă". Nu-i ajutase nimeni. Am văzut-o eu, v-am spus doar că e colega mea de bancă. Iar tovarăşa învăţătoare nici nu s-a mirat şi nici n-a lăudat-o peste măsură, ci i-a spus: „Bine Dana! Ai făcut un lucru frumos. De altfel nici nu mă aşteptam la altceva de la tine!" Şi Dana s-a făcut roşie de bucurie.

Ei bine, se întîmplă aici un lucru pe care nu-l pricep. Cît sînt la şcoală, nimeni nu-mi spune că ce fac eu nu este o treabă serioasă, nici la lecţii, nici ca preşedinte de unitate şi nici în colectivul gazetei de perete. Ba odată, cînd jucam un joc foarte frumos (eram muncitori petrolişti şi tractorişti şi trebuia să ajungem în Africa, să ajutăm popoarele eliberate), tovarăşul instructor ne-a dat o hartă şi ne-a învăţat cum s-o folosim, iar tovarăşa învăţătoare ne-a împrumutat busola din cabinetul de geografie.

Dar cînd ajung acasă, parcă mă fac iar copil de grădiniţă. Tăticu' are treburi mai serioase decît vaporul meu, mămica, treburi mai serioase decît desenele mele, unchiul Vasile treburi mai serioase decît să asculte ce-i povestesc eu de la şcoală. Numai ce fac eu nu sînt treburi serioase.

Ce să mai crezi?

Ion ALEXANDRU

Melomanii

• PORTATIVUL LUI GUIDO D'AREZZO ASALTAT • PE CINE ÎNTÎLNIM LA ATENEU

Pe Vasile Seffcic, lăcătuş la uzinele „Vasile Roaită", l-am cunoscut la Ateneu, în pauza unei lecţii. Stătea retras într-un colţ, mormăia ceva pe nas şi dirija (cu un deget!) o orchestră imaginară. Ne-a explicat:

— Studiez *cadenţa*, adică *distanţele* şi *ritmul*.

Seffcic iubeşte muzica.

— Ca s-o înţelegi — ne-a spus el — nu-i suficient s-o asculţi. Trebuie să o descifrezi. Solfegiile sînt cheia muzicii.

Deci, lăcătuşul solfegia. E meloman. El audiază (unul din cei 772 de audienţi) cursurile Universităţii muncitoreşti de cultură muzicală şi, în plus, pe acelea ale unui cerc de solfegii. Ne-a povestit cum, la Ateneu, unde se ţin lecţiile universităţii, i-a ascultat şi cunoscut pe compozitorii D.D. Botez, Alfred Mendelsohn, Zeno Vancea, că lecţiile audiate au fost ilustrate muzical de cele mai mari orchestre şi de cei mai de seamă solişti instrumentişti şi vocali din Bucureşti, că aici a înţeles şi mai bine *de ce* şi *cum* poate muzica — la fel ca oricare altă artă — să reflecte realitatea. Seffcic- vehicula noţiuni muzicale, ca să spunem aşa, în cunoştinţă de cauză: ce-i cu cîntecul omofon, deosebirea dintre omofonie şi polifonie, dintre armonie şi contrapunct sau care este legătura dintre orchestraţie şi colorit...

★

Vasile Seffcic nu e un caz izolat. Tîmplarul Popa Stavru, colegul său de bancă, unul dintre constructorii blocului de pe strada Kirov, a început şi el „alfabetizarea" muzicală. E îndrăgostit de muzică. E şi el meloman. Frecventează cu regularitate nu numai cursurile universităţii, dar şi concertele de la Ateneu. În timpul concertului caută de fiecare dată să înţeleagă ceva nou în ce ascultă. Popa Stavru ne-a vorbit despre legăturile lui Lenin cu muzica:

— Cît de mult a iubit Lenin muzica! Cînd citeşti ce a spus el despre muzică, parcă o asculţi altfel, parcă o înţelegi altfel... Odată, după ce a ascultat *Appassionata*, i-a spus lui Gorki: „Nu cunosc ceva mai bun decît *Appassionata*; aş fi în stare s-o ascult în fiecare zi. O muzică supraomenească. Întotdeauna mă gîndesc cu o mîndrie poate naivă: iată ce minuni pot face oamenii!"

Nici Popa Stavru nu e un caz izolat. Filatoarea Teodosia Costache, care ştie că pizzicato-ul a fost introdus în muzică de Monteverdi, a scris negru pe alb pe un formular, răspunzînd unor întrebări puse de conducerea Universităţii muncitoreşti de cultură muzicală, că s-a înscris la cursurile universităţii „ca să fiu în pas cu vremea" şi pentru că „muzica formează gustul estetic".

Iată cum vorbesc despre muzică (despre muzica simfonică, „grea") un lăcătuş, un tîmplar, o filatoare (am luat numai trei exemple). Generalizînd, putem afirma că portativul inventat de Guido d'Arezzo este supus astăzi asaltului unor pătimaşi: melomanii! — care se recrutează din rîndul muncitorilor, al noii intelectualităţi, al studenţilor şi elevilor. (Şi cînd te gîndeşti că împăratul Iosif al II-lea al Austriei i se plîngea lui Mozart că muzica lui Bach „are prea multe note"!...)

Aşadar melomania tinde să devină la noi un fenomen de masă! Ne gîndim nu numai la noul public al Ateneului sau al altor săli de concerte (se ştie doar că Ateneul a fost pe vremuri inaccesibil muncitorilor), ci şi la turneele filarmonicelor în întreprinderi, în cadrul cunoscutelor „concerte populare" (muncitorii de la „Semănătoarea" sau „Electronica", de la „Griviţa Roşie" sau fabrica de confecţii „Gheorghe Gheorghiu-Dej" s-au familiarizat cu concertele Filarmonicii de stat „George Enescu", după cum s-au obişnuit cu spectacolele date de ansambluri ale Teatrului de Operă şi Balet pe scena clubului lor sau cu recitalurile date în aceleaşi cluburi de solişti ca Zenaida Pali, Ion Voicu, Vladimir Orlov), ne mai gîndim, de asemeni, la numeroasele cercuri de prieteni ai muzicii din întreprinderi, facultăţi şi şcoli sau la universităţile muncitoreşti de cultură muzicală din ţară.

Şi acum, să întoarcem pagina şi să privim cîteva fotografii.

Bazil DUNĂREANU

Fotografii de Eugen IAROVICI

La dispoziția iubitorilor de muzică simfonică și operă:

1) ÎN BUCUREȘTI:

Filarmonica de stat „George Enescu"
Orchestra simfonică a Radioteleviziunii
Orchestra de studio a Radioteleviziunii
Orchestra Cinematografiei
Teatrul de Operă și Balet

2) ÎN ȚARĂ:

16 orchestre simfonice
4 opere

Lecțiile de „inițiere muzicală" de la radio sînt ascultate, după cum se vede, cu... sufletul la gură. De la stînga la dreapta: tehniciana Valeria Mihai, inginerul proiectant Alexandra Căluneanu și inginerul proiectant Maria Seva.

La institutul de petrol, gaze și geologie, studenții și profesorii frecventează aceleași cercuri de audiție muzicală.

Și la excursia duminicală aparatul de radio este un tovarăș nedespărțit al familiei Silvia și Vincențiu Grigorescu. Cu el poți asculta concertul de la Ateneu chiar la iarbă verde! (Vezi coperta noastră).

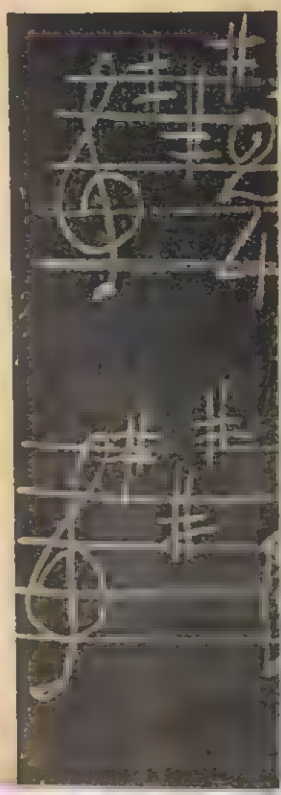

„Așa începe muzica! .. Cu solfegiul!" — ne-a spus Gheorghe Popescu, contabil la silozul „23 August".

Viitori melomani?...

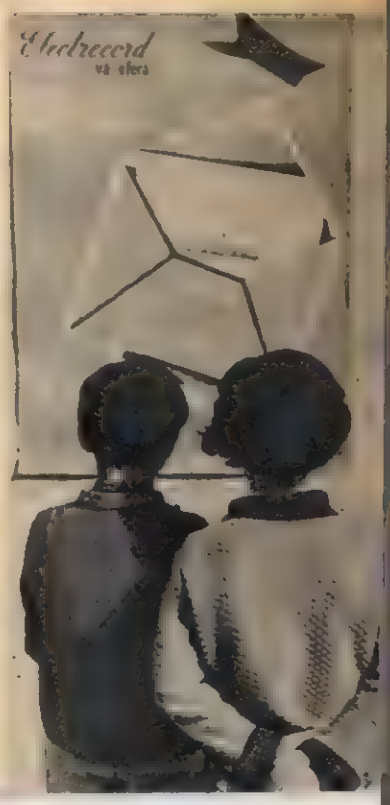

SITUAȚIA ÎN CÎTEVA LINII

Eisenhower: — Eu susțin noua administrație Kennedy! A păsit cu dreptul!

În timpul sesiunii N.A.T.O. s-a dezlănțuit un adevărat val de protest (ziarele).

Sprijin între parteneri, în Angola.

Lui Allen Dulles politica „Marii bîte" i-a rămas în gît!

Desene de Eugen TARU

MANEVRELE WEHRMACHTULUI ÎN FRANȚA

Cocoșul galic: — Iar mă calcă pe coadă!...

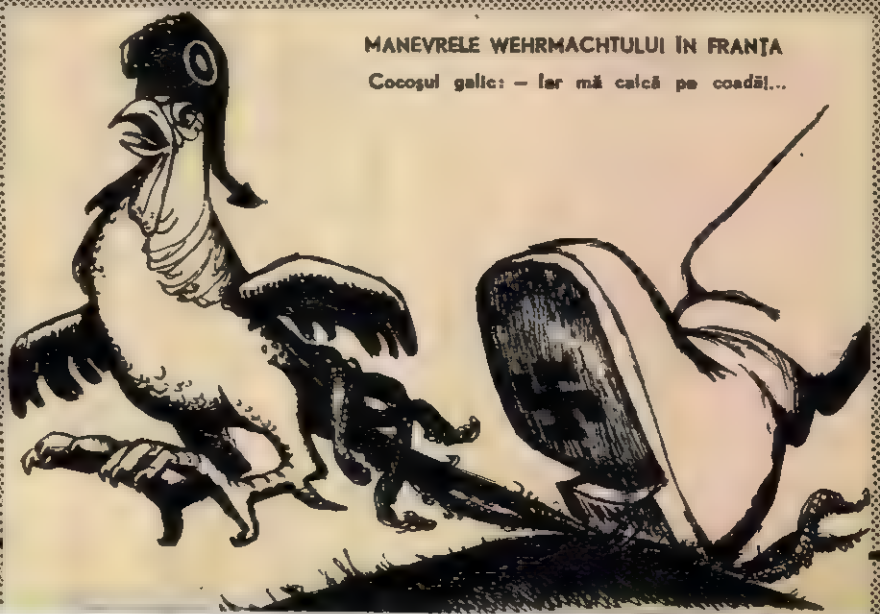

POȘTA REDACȚIEI

B. NICOLAE — Tulcea. Puteți trimite corespondențele la OSTA, pe adresa: București, Calea Victoriei nr. 174. În ceea ce privește comunicările Ministerului Învățămîntului și Culturii în legătură cu examenul de maturitate, ele au apărut în presă.

UN GRUP DE FETE — Mărășești. Ne bucură faptul că sînteți cititoare pasionate ale revistei noastre, ca și aceea că ați citit cu deosebită atenție articolul despre cel mai tînăr artist din țara noastră. Pentru adresa cerută, vă indicăm. Studioul cinematografic „Al. Sahia", bd. Stalin nr. 106, București.

BACIU ILEANA — Cîmpia Turzii. Îi puteți scrie actriței Silvia Popovici pe adresa: Teatrul Național, str. 13 Decembrie nr. 3, București, și actorului Cristea Avram pe adresa: Teatrul „C. I. Nottara", bd. Magheru nr. 20, București.

BIBLIOTECA LUI VOLTAIRE

Împărătesei Ecaterina a II-a a Rusiei îi plăcea să fie considerată o persoană instruită, motiv pentru care, printre altele, întreținea relații de corespondență cu marele scriitor și filozof francez Voltaire. În același scop, îndată după moartea acestuia, împărăteasa Rusiei a hotărît să devină proprietara bibliotecii lui. A intrat în tratative cu nepoata și moștenitoarea lui Voltaire, doamna Denis, care i-a cedat biblioteca bunicului său contra sumei destul de modeste de 135.398 livre (30.000 ruble).

Cărțile au sosit la Petersburg în ziua de 8 august 1779. Ele au rămas în sălile Ermitajului pînă în anul 1862, cînd au intrat în patrimoniul bibliotecii publice imperiale.

Cu începere din anul 1949 ele sînt păstrate în secția de cărți rare a Bibliotecii de stat „M. E. Saltîkov-Scedrin".

Cărțile care alcătuiesc această colecție unică sînt extrem de variate. Există printre ele atît opere ale contemporanilor lui Voltaire și lucrări ale unor scriitori latini și greci, cît și numeroase descrieri ale diferitelor țări, cărți de călătorie, lucrări de fizică, științele naturii și agricultură, precum și multă literatură istorică.

În biblioteca „seniorului de la Ferney" — cum era denumit Voltaire — există și numeroase dosare pe diferite teme. Voltaire strîngea și lega laolaltă broșuri, ziare, tăieturi din cărți și reviste clasate pe diverse probleme ce îl interesau. Pe coperțile acestor dosare a scris în general: „Diverse", dar uneori e trecută și tema cuprinsului lor ca, de pildă, „Iezuiții", „Parlamentul" etc. În unele cazuri pe coperte, în locul titlului real, figurează unul ce dezvăluie atitudinea scriitorului față de lucrarea respectivă. Astfel pe revista „Noutăți clericale" Voltaire a scris: „Nerozii clericale".

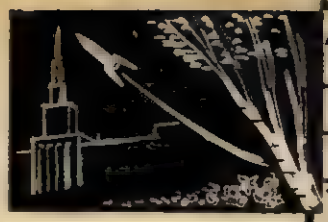

DIN LUNA MAI

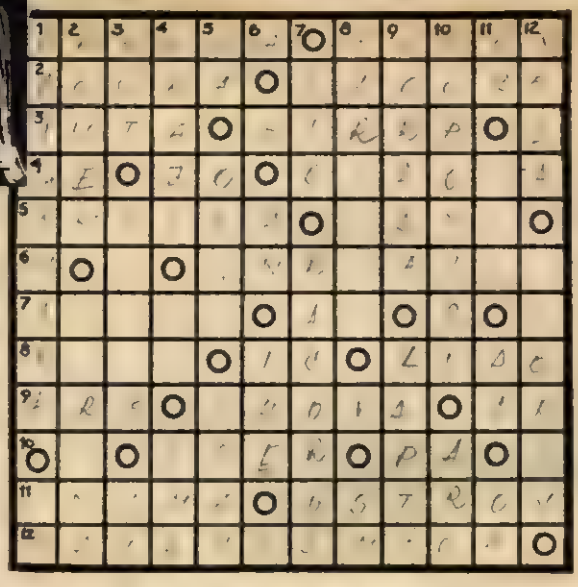

ORIZONTAL: 1) Cel mai răspîndit ziar din U.R.S.S., al cărui prim număr a apărut la 5 mai 1912 — Celebru fizician rus, care la 7 mai 1895 a realizat prima transmisie fără fir. 2) A cădea rouă — Mare scriitor indian de la a cărui naștere s-au împlinit, la 7 mai a.c., 100 de ani. 3) Plantă textilă — Băutură răcoritoare. 4) Mircea Eftimescu — Începe jocul — Legumă timpurie. 5) A fondat, la 24 mai 1906, Muzeul de istorie naturală din București, care-i poartă și azi numele — ... Athanasiu, renumit geolog român, de la a cărui naștere s-au împlinit, la 10 mai a.c., 100 de ani. 6) Ca cireșele coapte. 7) Colecție de hărți — Alinist (abr.). 8) Plimbare...aviatică — Pană de despicat lemne — Hotelul bucureștean al turiștilor. 9) Posedă — A descoperi metode noi de muncă — Careu agrar. 10) Pictor român de la a cărui naștere se împlinesc, la 21 mai, 80 de ani — La revedere! 11) Miez (fig.) — Insulă fluvială sau lacustră. 12) Prima a fost lansată de Uniunea Sovietică, la 15 mai 1960 (2 cuv.).

VERTICAL: 1) Anotimp la temă — Înflorește în luna mai și produce apoi fibre textile. 2) Oraș în care, în luna mai a anului 1431, a fost arsă pe rug eroina poporului francez Jeanne d'Arc — Cîmp cultivat. 3) La jocul de fotbal — Măsură pentru croitori — Patru la romani. 4) A fermeca — Localitate în Abisinia — Pronumele unei cîntărețe sud-americane care ne-a vizitat țara luna trecută. 5) A oferi — Indice în registratură — Emil ..., poet român, de la a cărui naștere se împlinesc, la 17 mai, 75 de ani. 6) Douăsprezece luni (printre care și mai) — Fructe otrăvitoare din Gabon. 7) O bătaie de ceasornic — Timp rece. 8) Umbrelă contra soarelui — Pe mese! 9) Teren de cultură de dimensiuni mici — Glande reproducătoare ale peștilor. 10) Autorul romanului „Setea", a cărui ecranizare a fost prezentată în această lună în Capitală — Forma cucurbeului. 11) Sau — Tot în Banat — Afirmație — În soare. 12) Barcă cu pînze — Erou al Uniunii Sovietice care, în mai 1945, împreună cu tovarășii săi, a înfipt steagul victoriei deasupra Reichstag-ului.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (VI)

Cum să începem o colecție

Cînd răsfoiesc albumele unui filatelist, mulți, foarte mulți dintre cei străini de această preocupare sînt ispitiți să devină, la rîndul lor, colecționari de mărci poștale. Dar prea puțini știu cum să înceapă. Iar explicațiile căpătate de la cei versați sînt uneori atît de îmbîcsite cu termeni proprii filateliei, încît întocmirea unei colecții poate să apară unor neinițiați ca o treabă foarte complicată.

În realitate însă operația e simplă. Simplă și amuzantă. Nu e neapărată nevoie ca începătorul să fie familiarizat cu termenii proprii filateliei, deoarece această familiarizare se va face fără efort, pe parcurs. Ceea ce trebuie să știe un începător este că orice marcă poștală care-i cade în mînă — ștampilată sau neștampilată — constituie o piesă pentru colecția lui de mai tîrziu, dar nu și pentru cea cu care vrea să-și facă debutul în filatelie. Pentru acest debut el trebuie să se hotărască mai întîi asupra unei singure țări — și, în general, e recomandabil să înceapă cu țara lui, deoarece astfel îi va fi mult mai ușor să-și procure mărcile apărute. El trebuie să se hotărască de asemenea dacă vrea să colecționeze mărci ștampilate (uzate, cum le spun filateliștii) sau neștampilate (neuzate).

Presupunînd că s-a decis pentru mărci neștampilate — acestea fiind de altfel colecțiile cele mai apreciate astăzi — va merge la primul oficiu poștal și va încheia un abonament filatelic, în baza căruia va primi la domiciliu tot ce va apare în țară de la acea dată înainte. În același timp, de la una din unitățile comerțului filatelic își va procura un clasor, o pensetă pentru mărci și un catalog al emisiunilor.

Clasorul este un fel de caiet cartonat, cu file groase prevăzute cu niște benzi-poșete (din celofan sau din alt material), în care se introduc mărcile cu ajutorul pensetei, fără a se lipi.

Catalogul conține lista în care sînt trecute, în ordinea apariției, mărcile unei țări sau ale tuturor țărilor (catalog universal), precum și prețurile lor (cote, în termen filatelic). Cataloagele servesc atît la identificarea și aprecierea valorică a mărcilor, cît și la orientarea filatelistului în completarea colecției sale.

Mărcile așezate în clasor trebuie să fie curate, să aibă zimții de pe margini intacți, guma de pe dos neatinsă, iar hîrtia fără pliuri. Tocmai pentru a evita asemenea deteriorări, se folosește pensета.

Se obișnuiește în general a se colecționa fie cîte un singur exemplar din fiecare valoare (unicat), fie în perechi sau în blocuri de cîte patru. Orice colecție trebuie să cuprindă însă seria întreagă a valorilor din fiecare emisiune.

Completarea colecției se face mergînd de la punctul de începere înainte și înapoi. Se merge înainte pe măsura primirii noilor emisiuni prin abonament și înapoi prin procurarea de la unitățile comerțului filatelic sau de la alți colecționari a mărcilor anterior apărute.

Între timp, filatelistul va strînge — după cum am arătat — toate mărcile ce-i cad în mînă, din țara lui sau din altă țară, ștampilate sau neștampilate, și le va păstra. Pe cele ștampilate nu le va dezlipi de pe scrisori, ci va tăia cu foarfeca de jur-împrejur hîrtia pe care sînt lipite, la o distanță suficient de mare, spre a nu risca atingerea dinților. Vom arăta într-un capitol viitor cum vor fi folosite și acestea.

Despre migrațiunile păsărilor și animalelor

Știați că...

...păsările migratoare, cu cît sosesc mai devreme, cu atît pleacă mai tîrziu dintr-o regiune a globului în alta, și invers? Graurii, spre exemplu, care revin la noi în țară în luna martie, nu pleacă pînă la sfîrșitul lui octombrie, în timp ce alte păsări, care abia sosesc în luna mai, în august sînt deja plecate părăsindu-și uneori puii, care sînt prea mici pentru a-i înoți.

...distanțele pe care le străbat păsările migratoare în zbor nu sînt aceleași pentru toate speciile? Unele se deplasează doar pe cîteva sute de kilometri, dintr-o țară în alta, iar altele străbat mii de kilometri. Berzele și rîndunelele, spre exemplu, zboară pînă în India sau pînă în sudul Africii, pe distanțe de 10-12 mii de kilometri, iar alte păsări zboară de la un cerc polar la altul.

...înălțimea la care zboară aceste păsări variază de asemenea după specii? Rîndunelele și graurii zboară în medie la 1.000 de metri înălțime, berzele la 1.500 m, rațele sălbatice și sturzii la 3.000 m, cocorii și șoimii la 5.000 m, iar gîștele sălbatice bat recordul, ajungînd uneori chiar pînă la 8.000 metri.

...rezistența la oboseală a păsărilor migratoare i-a uimit pe cercetătorii ornitologi? Sînt unele, spre exemplu, care zboară din Alaska pînă în insulele Havai — adică pe o distanță de peste 4.000 kilometri — fără nici o escală.

...există o pasăre asemănătoare pinguinului, cunoscută pe diferite insule ale Oceanului Pacific, care, neavînd aripi să zboare, migrează înotînd mii de kilometri?

...dintre migrațiunile animaliere, cea mai curioasă este aceea a unor mamifere din familia rozătoarelor, cunoscute în Norvegia sub numele de „Lemming"? La anumite epoci — uneori la intervale de mai mulți ani — aceste animale se string în cete imense și pornesc în linie dreaptă spre Sud, traversînd rîuri, lacuri, orașe, păduri și înfruntînd toate primejdiile venite din partea animalelor carnivore inițiate în cale. O dată ajunse la țărmul cel mai sudic al țării, ele pătrund în apele mării, unde se înecă. Migrația reîncepe atunci cînd puii, lăsați undeva în Nord, au crescut și au dat naștere la rîndul lor unor noi progeniturii.

...migrația cea mai periculoasă pentru celelalte animale sălbatice este aceea a antilopelor africane? Acestea se string în număr atît de mare și fug atît de repede, încît orice animal — fie el chiar leu sau tigru — e călcat în picioare și zdrobit în cîteva secunde. În urma unor astfel de migrațiuni pămîntul rămîne complet ras de vegetație și bătătorit ca piatra.

Dezlegarea jocului „ARTIȘTI AMATORI" apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Concurs — Fază. 8) Orar — Soliști. 3) Raion — Pură — C. 4) Al — Natra — Lai. 5) Lozincă — Alt. 6) Arici — Nas — Ud. 7) Ica — Rampa — E. 8) Guarzi — Arcuș. 9) A — L — Imitație. 10) Mieuna — O — Eta. 11) Ba — Salira — Ar. 12) Arîă — Amînată.

IMAGINI DIN EXPOZIȚIA „ARHITECTURA ÎN R.P.R.“

Macheta complexului industrial Săvinești.

Macheta șoselei Giulești din București (de la Stadionul Giulești până la str. Ulmului). 1. Șos. Giulești; 2. Str. Ulmului. A. Blocuri locuințe de 7 etaje; B. Bloc turn de 11 etaje; C. Blocuri locuințe de 5 etaje; D. Cinematograf de 500 locuri.

Complexul pentru industrializarea lemnului Tg. Jiu.

Festivalul de la Cannes la a XIV-a ediție

Pentru a 14-a oară Cannes a cunoscut, la începutul lunii mai, agitația devenită tradițională a festivalului cinematografic internațional. Mai mult competiție de filme — decît tîrg de mostre și paradă a vedetelor, cum era în ceilalți ani — întîlnirea din 1961 s-a remarcat prin calitatea sensibil crescută a filmelor prezentate în concurs și în afara lui. Actuala competiție de pe Coasta de Azur s-a bucurat de prezența ministrului Culturii al U.R.S.S., Ekaterina Furțeva. Cineaști de vază, ca regizorii Serghei Iutkevici și Iulia Soințeva, Vittorio de Sica și Luis Bunuel, René Clement și Anatol Litwak, Jerzy Kawalerowicz și Ion Popescu-Gopo sau actorii Boris Andreev și Pedro Armendariz, Simone Signoret și Yves Montand, Sophia Loren și Maria Schell, Liselotte Pulver și Silvia Popovici s-au întîlnit în lungile ședințe de vizionare ale festivalului, ca și în discuțiile improvizate la tot pasul. Alături de numele consacrate s-a auzit pentru prima dată în palatul festivalului nume noi de cineaști, ca al francezului Henri Colpi care, cu filmul său de debut „O absență atît de lungă", a fost selecționat pentru a reprezenta Franța în competiție; ca al slovacului Stanislas Barabas, autorul unui poetic „Cîntec al porumbelului cenușiu", sau ca al lui Mihai Iacob, realizatorul filmului „Darclée" prezentat în concurs de țara noastră. La ora cînd revista noastră intră sub tipar, nu se cunoaște încă palmaresul, dar relatările corespondenților semnalează drept cele mai discutate, pentru calitățile lor artistice și actualitatea tematică, filmele „Povestea anilor în flăcări" (sovietic), „Maica Ioana" (polonez), „Fata cu valiza" și „Ciociara" (italiene), „Un strugure în soare" (american) și „Centrul înaintaș a murit în zori" (argentinian).

① *Amplu poem eroic consacrat Marelui Război Pentru Apărarea Patriei, filmul „Povestea anilor în flăcări" (după un scenariu de A. Dovjenko — regia Iulia Soințeva) a dominat competiția de la Cannes.*

② *Iat-o — în rolul Darclée — pe tînăra noastră actriță Silvia Popovici, prezentă și ea în aceste zile la Cannes.*

③ *Cunoscuta actriță italiană Sophia Loren în rolul titular din „Ciociara", film din care regizorul Vittorio de Sica a făcut un pamflet viguros împotriva războiului și a fascismului.*

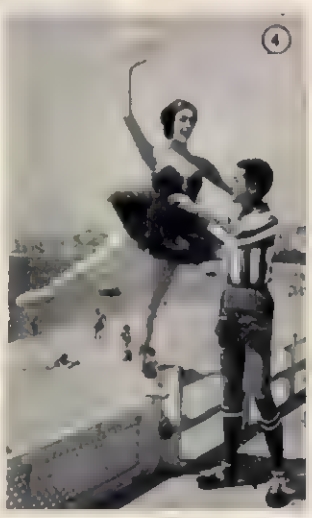

④ *Prezenți la festival, actorii argentinieni Luis Medina Castro și Didi Carli pozează pe bulevardul Croisette în costumele lor din filmul „Centrul înaintaș a murit în zori".*

⑤ *„Maica Ioana", filmul regizorului polonez Jerzy Kawalerowicz, a stîrnit un viu interes prin tematica sa antiobscurantistă*

REDACȚIA:
București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 330 of. 33. Tel. 17.60.10. int. 1744

Prezentarea grafică: V. MUȘĂTESCU

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

Marele spectacol popular de pe Stadionul Republicii

Stadionul Republicii din Bucureşti s-a transformat marţi seara într-o uriaşă şi fremătătoare scenă. 12.000 de tineri muncitori, studenţi şi elevi au susţinut un grandios spectacol cultural-sportiv închinat partidului şi glorioasei sale aniversări. În lumina reflectoarelor, care creau un cadru feeric, ei au evocat, prin dansuri, cîntece şi exerciţii sportive, glorioasul drum al partidului nostru.

SPORT

După o absenţă din calendarul sportiv, de aproape trei ani, cursele motocicliste de viteză pe circuit închis s-au reluat cu „Marele premiu al oraşului Bucureşti". Participarea unui număr mare de concurenţi (88 numai în categoria începători — scutere şi motociclete de mic litraj), ca şi afluenţa mare de public au dovedit din nou popularitatea de care se bucură printre bucureşteni spectaculoasele întreceri ale motocicliştilor.

În fotografie: mereu tînărul M. Buescu, cîştigătorul cupei oferite celui mai vîrstnic alergător şi cîştigătorul locului II la categoria 500 cm c sport.

Gimnastele noastre au dominat cu autoritate întrecerile din cea de-a patra ediţie a campionatelor internaţionale de gimnastică ale R.P.R.

În fotografii: Sonia Iovan, campioană internaţională absolută a R.P.R. (dreapta), şi Elena Leuştean, cîştigătoare a probei de exerciţii la sol, evidenţiată şi în celelalte probe feminine (mijloc).

Fotografii de Dan BÎRLĂDEANU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 21 (913)

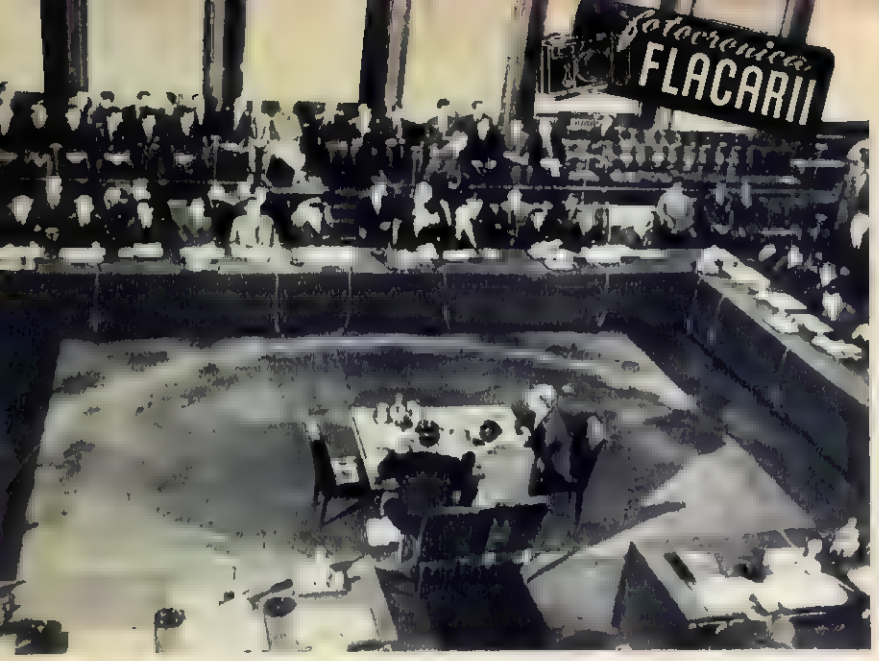

La Geneva continuă să-și desfășoare lucrările Conferința internațională pentru reglementarea problemei laoțiene. Delegația sovietică a depus spre examinare conferinței două documente: „Declarația cu privire la neutralitatea Laosului" și „Acordul cu privire la retragerea de pe teritoriul Laosului a trupelor străine și a personalului militar străin și cu privire la împuternicirile Comisiei internaționale". În fotografia din stînga: un aspect din sala conferinței. În fotografia din dreapta: întrevedere între ministrul Afacerilor Externe al Uniunii Sovietice, Andrei Gromiko, și secretarul Departamentului de Stat al S.U.A., Dean Rusk.

PE MALURILE LEMANULUI

Corespondență din Geneva

Uneori, dicționarele sînt nevoite să suporte apariția unor cuvinte repugnante. În presa franceză circulă de o bună bucată de vreme expresia „plastiqueur" (autor de atentate cu bombe „cu plastic"). Otrăviți de propaganda șovină, ultracolonialistă, și constituiți de obicei în bande teroriste, o serie de personaje sinistre introduc explozibil învelit în plastic în diverse instituții și locuințe, ucigînd și provocînd pagube. Este metoda prin care ultracolonialiștii își afirmă sloganul lor — „Algeria franceză".

Malurile Lemanului au fost liniștite pînă cînd, după deschiderea Conferinței internaționale pentru reglementarea problemei laoțiene de la Geneva, au început, la Evian, tratativele franco-algeriene. Din acest moment în întreaga regiune domnește o adevărată stare de asediu. Aproximativ 1.100 soldați francezi și 500 elvețieni au împînzit o zonă cu raza de cîțiva zeci de kilometri, au instalat sîrmă ghimpată, cuiburi de mitraliere, baraje din saci cu nisip, reflectoare, controlează mașinile și pietonii etc. Bărcile cu motor ale poliției brăzdează apele Lemanului, elicoptere cercetează din aer împrejurimile, iar la Evian, lîngă debarcader, stau gata de intervenție oameni-amfibii, cu aspect de „marțieni".

Nici presa nu scapă acestor măsuri de siguranță. Spre exemplu, soldații elvețieni care fac de gardă pe pajiștile din jurul domeniului Bois d'Avault, pus la dispoziția delegației algeriene de emirul din Katar, au manifestat multă suspiciune față de forma oarecum artileristă a teleobiectivelor fotoreporterilor și le-au studiat pînă în cele mai mici detalii de cîteva ori. În ciuda acestor precauții, în urma unui act de sabotaj la liniile telefonice, convorbirile corespondenților de presă din Evian au fost întrerupte pe timp de o oră.

Convorbirile de la Evian au adus și la Casa Presei din Geneva — unde au loc conferințele de presă ale delegației algeriene — un crîmpei din atmosfera creată de „plasticarzi". Controlul de la intrare, efectuat de obicei de unul sau doi oameni, a fost simțitor întărit. În fața clădirii staționează cîțiva polițiști genevezi. Înăuntru, înainte de intrarea în sala pașilor pierduți, 5-6 civili te reperează cu o curiozitate profesională, în timp ce privirile lor sfredelitoare încearcă să pătrundă prin haine. Unii ziariști occidentali s-au și grăbit să profite de pe urma circumstanțelor „plasticarde" și, după cum afirmă ziarul „La Suisse", au obținut prime mai mari de asigurare...

În goană după senzațional, presa occidentală exagerează desigur importanța „plasticarzilor". În realitate, lumea vorbește despre ei cu ură și dispreț. Ca produs al celui mai sălbatic colonialism, regnul plasticarzilor este tot atît de incompatibil cu societatea umană contemporană, pe cît de anacronic a devenit colonialismul însuși.

În ciuda acestei „atmosfere" exterioare, în interiorul Casei Presei activitatea se desfășoară normal, telefoanele și telexurile transmit spre toate punctele cardinale știri și comentarii despre cele două conferințe, de la care se așteaptă hotărîri importante pentru soarta a două țări — Laos și Algeria. Conferințele care se desfășoară în cele două localități — Geneva elvețiană și Evianul francez — sînt în fond un rezultat al voinței de pace a popoarelor, al irezistibilei lor mișcări de eliberare.

Peisajul genevez e mohorît. De cîteva zile bate un vînt rece și din cînd în cînd plouă în rafale. Falezele de pe malurile Lemanului sînt pustii. Trecătorii — localnici sau turiști — pășesc grăbiți, cu umerii strînși de frig. Genevezii spun că asemenea intemperii sînt trecătoare, durează puțin. Prognoze similare se fac și la Casa Presei asupra climatului celor două conferințe. Cei mai mulți consideră că adierile reci care vin uneori dinspre sălile de conferință, din cauza delegațiilor occidentale, nu pot ține mult. Ziariștii de aici așteaptă cu multă nerăbdare o schimbare a barometrului. Așa cum se așteaptă același lucru și din alt punct al bătrînei Europe — de la Viena.

L. RODESCU

În localitatea Evian, la „Hotel du Parc" (în fotografie) au început la 20 mai tratativele dintre reprezentanții guvernului francez și cei ai guvernului provizoriu al Republicii Algeria.

Cine nu știe... RĂSPUNDE

Fotoreportaj de E. DASCĂLU

La întreprinderea „Balanța" din Sibiu se fabrică — firește — cîntare. Cîntare de multe tipuri — circa 160 la număr — începînd cu podurile-bascule de 200 de tone pentru material rulant de căi ferate și sfîrșind cu balanțele tehnice de precizie pentru farmacii și balanțele automate cu comenzi electrice pentru cîntărit materiale pulverulente (făină, ciment etc.).

La întrebarea: care este cel mai important indice calitativ al unui cîntar — de orice tip — se pare că-i ușor de răspuns: *exactitatea*, dat fiind că în speță e vorba de aparate pentru măsurat. Constructorii cîntarelor însă, fără să nege că într-adevăr acesta este indicele hotărîtor, vor adăuga imediat că simplitatea manevrării, de pildă, și ușurința citirii indexului sau

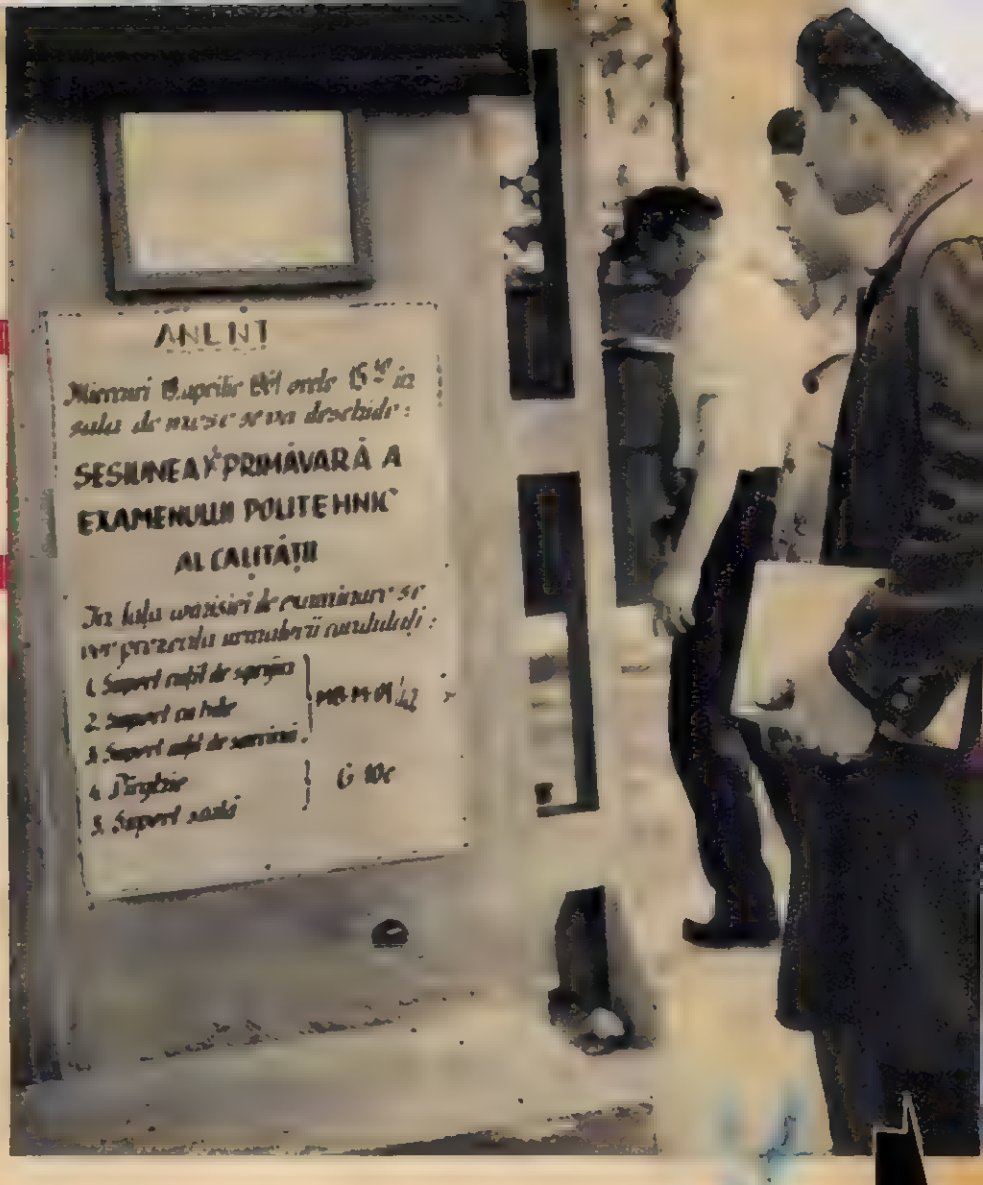

Ceea ce vedeți nu este comisia de examinare. Sînt cîțiva dintre pretențioșii asistenți care s-au pregătit să controleze dacă răspunsurile candidaților sînt sau nu conforme cu documentația tehnică.

...ul exterior al produsului, culoarea, for-... c., reprezintă tot indici calitativi. Care-i ...mportant? În ordinea însemnătății lor. ... Asta n-a fost greu de stabilit. Mai greu le-a fost — și încă le este — constructorilor de cîntare să determine dintre sutele de piese (repere, cum le denumesc ei) ale unui tip de balanță pe acelea care necesită în mod deosebit îmbunătățiri în vederea ridicării indicilor calitativi ai respectivului produs.

Tocmai din nevoia de a determina acest lucru s-a adoptat la „Balanța" *examenul politehnic de calitate*, inițiat de redacția ziarului „Drum nou" din Brașov și experimentat mai înainte în cîteva întreprinderi din regiune.

Promovat cu media 8,65

Promovat cu media 8,42

Corijent

CANDIDAȚII DE PE... MASĂ

Examenul s-a dat — ca orice examen — în fața unei comisii. Din ea făceau parte cadre de conducere ale întreprinderii — directorul și inginerul șef — secretarul organizației de bază P.M.R. și președintele comitetului de întreprindere, fruntași în producție, reprezentanți ai organelor sindicale locale și ai metrologiei.

Spre deosebire însă de ceea ce știm noi despre examene, la acesta a participat și o numeroasă asistență, peste 100 de persoane, muncitori, tehnicieni, specialiști din întreprindere. Ce e și mai ciudat e că — așa cum se va vedea — asistența nu s-a mărginit doar să... asiste, ci s-a „amestecat" de-a dreptul în examen, punînd întrebări candidaților, făcînd aprecieri și recomandări în legătură cu răspunsurile etc. Un adevărat examen în fața opiniei publice...

Și acum iată-i pe cei cinci candidați pe care vi-i recomandăm și dumneavoastră:

— suportul cuțitului de sprijin;

— suportul cu bile;

— suportul cuțitului de sprijin de la pîrghia comunicatoare (toate trei de la bascula pentru vehicule rutiere de 20 de tone). Apoi:

— pîrghia suportului;

— suportul scalei (ambele de la balanța romană pentru gospodării — utilizabilă, printr-o simplă transformare, și la cîntărirea sugacilor).

Aceștia sînt deci cei cinci candidați care „au luat loc" nu pe scaune, ci pe masă. Răspunsurile date de ei vor fi apreciate de comisie dintr-un cvadruplu punct de vedere (examenul fiind politehnic): 1) cum a fost proiectat reperul, 2) cum a fost organizat procesul tehnologic, 3) cum se prezintă scula cu care a fost executat și, 4) cum arată execuția în sine. Fiecare reper va fi examinat pe aceste criterii și i se vor acorda note. Media notelor va hotărî soarta reperului întreg: promovat, corijent sau repetent.

Este cazul s-o spunem de pe acum: repetenți n-au fost; cele mai multe note au fost foarte bune, confirmînd renumele bun de care se bucură produsele „Balanței". Cît despre corijențe, ele reflectă dorința colectivului de a ridica mai sus faima fabricii.

În fața comisiei apare primul candidat, reperul denumit suportul cuțitului de sprijin. Fiind lipsit de grai (nu din pricina emoției), candidatul răspunde prin intermediul tovarășului Ion Ciocănea, controlor de calitate. Din răspunsurile cu privire la însușirile candidatului reiese, printre altele, că atunci cînd este montat la cuțit, el, reperul-candidat, apare cu zece milimetri mai lung decît a fost proiectat. E drept că această supradimensionare nu influențează direct precizia basculei; nu înseamnă însă că nu trebuie avute în vedere consumul de material și aspectul estetic al piesei. Cine-i vinovat? Proiectul? Nu. Proiectul e bun și a promovat cu nota 8,40. Alții sînt factorii care au lungit reperul cu zece milimetri. Discuțiile dintre candidat și comisie, dintre candidat și asistență, dintre asistență și comisie au stabilit că de vină sînt: în primul rînd, tehnologia, în al doilea rînd, unele din sculele cu care a fost executat reperul, iar în al treilea rînd, însăși execuția lui. Toate au rămas corijente—inclusiv, în consecință, reperul candidat. Foarte bine. Corijența de aceea-i corijență, ca să dea putință celui în cauză să se îndrepte. În această privință comisia și asistența nu l-au lipsit pe candidat de sugestii concrete; s-a spus precis ce anume trebuie modificat în fluxul tehnologic, cum să fie îmbunătățită sudura, cum să se facă execuția în conformitate cu documentația tehnică și așa mai departe. Dar...

ÎNTREBĂRI PENTRU C.T.C...

În zilele noastre numele serviciului „control tehnic de calitate" este atît de des pomenit, încît ar fi tare greu dacă nu ar exista prescurtarea lui: C.T.C.

C.T.C. de la „Balanța" nu a figurat, ca atare, printre candidați. Asta nu înseamnă că a fost scutit de întrebări. Ba dimpotrivă. „De ce a acceptat C.T.C. piesa?" „De ce n-a fost C.T.C. mai atent?" Întrebările curg cu nemiluita, iar strădania șefului serviciului C.T.C. de a ocoli răspunsul n-a avut nici un succes. De fapt, examenul a scos la iveală un lucru limpede: în lupta pentru calitate, unii controlori tehnici de la „Balanța" nu și-au făcut întru totul datoria. Se pare chiar că ei nici n-au înțeles sensurile adînci ale acestei lupte. Ce altă explicație ar avea afirmația tovarășului Carol Liviu, de la acest serviciu, că el n-a oprit reperul necorespunzător, pentru a nu stînjeni... producția? „Asta nu e poziție de controlor de calitate", s-a făcut prompt auzită replica din asistență.

UN CLEȘTE BUCLUCAȘ

Bascula pentru vehicule rutiere de 20 de tone este un produs cu care colectivul „Balanței" se mîndrește. Punctul ei „tare" este suportul cu bile, care permite ca atenuarea presiunii vehiculului pe platformă să se facă nu numai în sens longitudinal, ci și transversal și diagonal. Bine conceput, dispozitivul dă rezultate bune. Dovezi: sporirea considerabilă a comenzilor de bascule.

Cu toate calitățile recunoscute, suportul cu bile a fost adus în fața comisiei examinatoare. Tovarășul Ion Ardeleanu, șef de echipă, a relevat auditoriului că, în ciuda calităților indiscutabile ale piesei, ea are și unele cusururi pe care examenul nu trebuie să le treacă cu vederea. Printre altele s-a arătat că, din pricina unei tehnologii învechite, tratamentul termic al bilelor se face defectuos; porțiunile de sferă care sînt prinse de clește la introducerea și scoaterea din cuptor rămîn insuficient tratate, iar piesa se călește neuniform.

S-au iscat însuflețite discuții și s-au făcut — evident — nu puține propuneri. Să se trimită bilele pentru tratament termic la o întreprindere specializată — au sugerat unii. Să se renunțe la vechituri — au propus alții mai curajoși, precizîndu-și ideea: să se creeze un dispozitiv mecanizat, modern, pentru introducerea și scoaterea bilelor din cuptor.

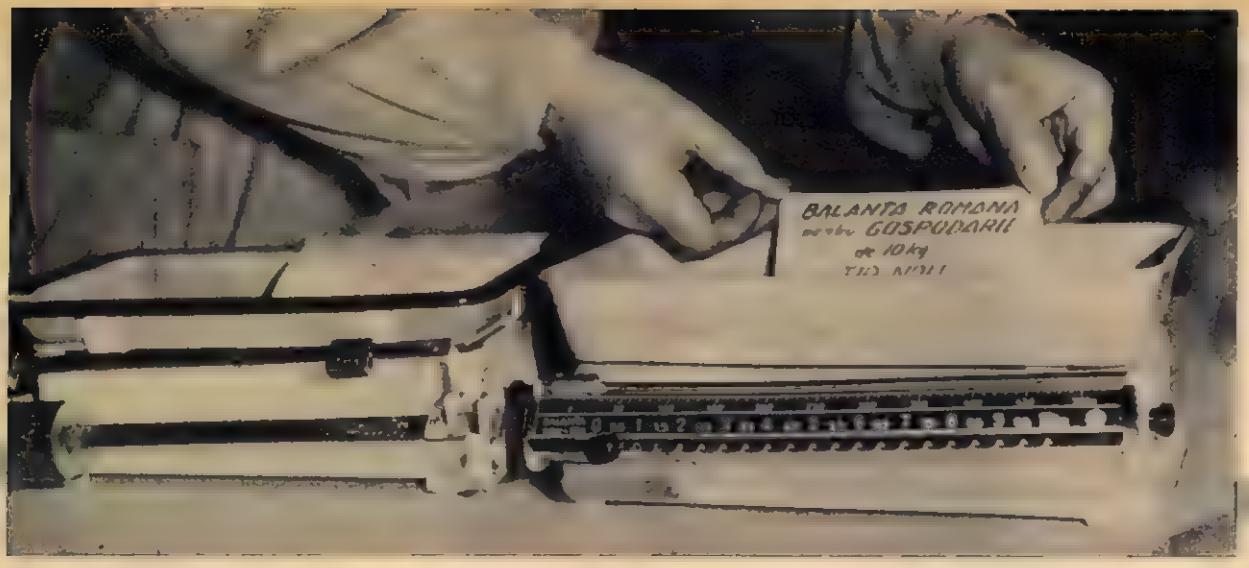

Tipul vechi și tipul nou de balanță pentru gospodării, gata pentru studiu comparativ.

Candidatul a promovat. S-a propus însă ca tehnologia să fie îmbunătățită în raport cu tehnica cea mai modernă.

PENTRU FRUMOS MAI E LOC...

Iată-l acum în fața comisiei pe candidatul numit *suportul scalei balanței romane pentru gospodării*. Bine pregătit pentru examen, candidatul s-a prezentat gata montat la locul lui (așa, ca să se vadă ce bine-i stă!), avînd alături (pentru studiu comparativ) vechiul tip de scală.

Se părea că în afară de elogii nu mai sînt necesare discuții asupra acestui produs. Aș, ți-ai găsit-o cu „cusurgiii"! S-au pornit să întrebe: oare sînt mulțumiți tovarășii de aspectul (culoarea, lustrul, finețea) scalei? Nu s-ar putea să fie și mai frumoasă? Frumosul nu ține de calitate? Tovarășul Ion Bîtiu, maistru la secția presă, interpretul candidatului, înghesuit de întrebări, a pus lipsurile semnalate pe seama tehnologiei, care n-a prevăzut și o operație de curățire. Răspunsul însă n-a mulțumit nici comisia, nici asistența, care au fost de părere că cei ce trebuiau să ducă pînă la capăt aspectul frumos al piesei sînt chiar cei ce au executat-o. Drept care, deși reperul în întregul lui a promovat cu media 8,50, execuția a rămas corijentă.

De unde e bine de reținut că sensul cuvîntului „calitate" trebuie studiat sub toate aspectele.

. . . . . .

Examenul s-a terminat. În curtea fabricii, inginerul Eugen Armie, șeful serviciului tehnologic, se plimbă gînditor și vorbește mai mult pentru sine: corijent la două materii... hm... nu-i plăcut... Apoi, mai înseninat parcă: dar lasă... în fabrica noastră sînt destule condiții să-mi trec corijențele... și încă rapid...

Aspect din migăloasa muncă a secției montaj: reglarea indicatorului balanței se face în fața unei oglinzi care permite sincronizarea lui pe ambele scale.

DE LA „DACICA" LA „SA

clari. Deseori cu deplin succes, cum se poate ușor constata privind vitrinele magazinelor de specialitate.

Cine nu s-a oprit îndelung în fața vaselor și a celorlalte obiecte de uz casnic din ceramică neagră, produse de cooperativa „Oltul" din Miercurea Ciuc? Pe cine nu l-a reținut grația lor de amfore moderne, exemplu de preluare creatoare a tezaurului folcloric? Socotim că meșterii de la Miercurea Ciuc au îmbogățit stilul autohton cu încă o linie inspirată, sugerînd multiple posibilități și pe mai departe.

Succese (de modelaj, mai ales) au înregistrat și cei de la Sighișoara sau Cluj, după cum experiența și măiestria sticlarilor de la Pădurea Neagră se reflectă nu numai în somptuoasele policandre de cristal turnate de ei, ci și în modesta carafă pentru apă.

Dar...

...interpretînd uneori rutina drept respectare a tradiției, cedînd alteori în fața unor gusturi ciudate, impropriu socotite „originalitate" sau „spirit novator", creatorul din domeniul ceramicii sau al sticlăriei intră uneori în conflict cu... bunul gust.

În mod firesc, pensula artistului decorator vine să desăvîrșească opera începută prin modelare (respectiv, turnare) și astfel

Sobrietate, grație, căldură: ceramica neagră a cooperativei „Oltul" — Miercurea Ciuc.

„Mă uit la tine, șubred vas de lut"...

... Așa își începe Arghezi „Dacica", elogiul adus de lira geniului modern, rudimentarei roți a olarului anonim.

„...Dar înmuiată-n singe și sudoare,
Unghia lui ți-a pus un zbenghi de floare
Și ocolindu-ți coapsa cu subțire
Chenar, i-a dat norocului simțire.
Tu poți să fii, el poate să nu fie,
Zgîriitura-i teafără și vie..."

De-a lungul a treizeci de secole, „zgîriitura" inspirată a meșterului necunoscut a evoluat pînă la capodoperă, ducînd faima artei românești pe toate meridianele, constituind un adevărat tratat practic de estetică, din care oricînd avem ceva de învățat în incursiunile noastre prin tărîmul frumosului.

Căci setea de frumos nu e un capriciu, ci o necesitate.

Și dacă un peisaj luminos aninat pe un perete dă camerei o respirație mai largă — prin iluzia prelungirii ei pînă la orizontul sugerat de pînză — masa ta, cititorule, ar fi săracă fără prezența vasului suplu din care-și ridică lujerele solii anotimpului, florile. Dintr-un simț al armoniei ușor de înțeles îi ceri și vasului să răspundă prin linie și culoare setei tale de frumos. De asemeni vei cere lămpii sub care citești „Dacica" lui Arghezi să aibă o înfățișare armonioasă și — de ce nu? — chiar și farfuriei sau solniței, precum și fiecărui obiect mărunt care-ți poate întregi ambianța plăcută.

Urmașii olarului

Necesităților estetice mereu crescînde se străduiesc zi de zi să le răspundă meșterii ceramiști și sti-

„Stilizărilor bogate (sus), le prefer eleganța simplă a paharului de 1 leu de la Avrig!" (dreapta).

REA ÎN BUCATE...

„Ce-o fi vrut să redea desenatorul de la Sighișoara?"

„Nu-i așa că-i mai frumoasă decît farfuriile năpădite de flori?"

pe materialul nud se așterne o anume culoare, apar linii sau desene.

Experiența arată însă că farfuriilor transformate într-un fel de planșe botanice, le sînt preferate cele în care albul porțelanului este încadrat numai de un simplu cerc discret de culoare.

Datorită unei nefericite inspirații, fabrica din Sighișoara aplică pe unele vaze de flori portrete ale unor figuri celebre din istoria culturii. Efectul realizat e de-a dreptul penibil: imaginați-vă bunăoară chipul lui Beethoven sau Enescu copleșit de frunzele bujorilor revărsate din vaza respectivă. Alt model este complet înăbușit de peisajul medieval so-

bru, dominat de nelipsitul turn. Își mai au vreun rost — să zicem — fragilele, optimistele narcise sau visătoarele lalele în... vîrful turnului?

În cazurile de mai sus, probabil decoratorii au trecut cu vederea faptul că ei nu creează modele pentru vreo expoziție de pictură pe porțelan, ci obiecte care trebuie tocmai să scoată în evidență personalitatea florilor, nu să le-o concureze, distrăgînd atenția de la ele. În plus, un detaliu de ordin... financiar: vasul simplu (repetăm: foarte frumos ca formă) costă 14,10 lei. „Construcția" turnului cu anexele lui îi urcă prețul la 80 de lei.

În alt model, decoratorii de la Sighișoara parcă s-au ambiționat să nu lase nici o părticică nepedepsită de ascuțișul pensulei; vasul (în ciuda formei grațioase) devine greoi, obositor, ca obrazul unei femei torturat prin abuz de farduri.

Zoologii în dilemă

Pe altă vază, un fel de pasăre flamingo preistorică dă din aripi parcă pentru a goni eventualele flori, în realitate însă gonind... cumpărătorii.

Lucruri asemănătoare se pot spune despre serviciul de țuică pe care într-un verde mohorît se odihnesc cîțiva pești neidentificabili, meniți, probabil, să pună în dilemă pe orice zoolog chemat să precizeze cărei familii îi aparțin.

Nici în cazurile acestea nu s-a învățat cum trebuie din claritatea realistă a stilizării pe care o practică artistul popular.

Altă fabrică, „Porțelanul-Cluj", folosește uneori naturalist motivele populare. Astfel, un desen propriu scoarțelor de pus pe perete, transcris aidoma pe porțelan, apare cu totul nelalocul lui, reușind doar să urce prețul de cost.

O cotitură demnă de relevat se constată în domeniul faianței. Prin colorarea acestui material mai ieftin, s-au realizat cîteva produse cu aspect foarte plăcut (ca de pildă serviciile de ouă), deschizîndu-se noi perspective estetice fructuoase ceramiștilor.

Elogiul simplității

Prin natura ei, sticla oferă posibilități multiple de realizare a frumosului. Lucrul acesta l-au dovedit în practică sticlarii Pădurii Negre și Avrigului, de cîte ori au renunțat la prețiozitățile de stilizare și încărcările inutile.

Elocvente în acest sens sînt carafele pentru apă realizate la Pădurea Neagră, estetic dimensionate și practic echilibrate. De asemenea, modestul pahar de un leu de la Avrig care, cu mici îmbunătățiri privind stabilitatea, ar putea rivaliza prin linia sa elegantă cu „paharele de lux".

Și aici ca și în domeniul ceramicii, aproape totdeauna „podoabele" supără. Este cazul serviciului de dimineață de la Pădurea Neagră, care se putea cu folos dispensa de zig-zagurile în ulei alb, de-a dreptul stridente.

De la Ispirescu la... Medias

Care substanță e mai modestă ca sarea? Ce obiect mai „banal" decît solnița? Și totuși, celei dintîi Ispirescu i-a subliniat, pe bună dreptate, locul de prim-plan în ierarhia celor indispensabile omului. De pe ce masă poate lipsi oare cea de-a doua? În compania serviciului de masă al Porțelanului-Cluj, elegant în sobrietatea lui, sau a reușitelor faianțe de la Sighișoara, unicul model de solniță existent în magazine („tip birt" — i-am spune) rămîne un fel de Cenușăreasă căreia zîna cea bună, în cazul nostru decoratorul, nu i-a găsit încă veșmintele pentru bal.

Bineînțeles, publicul nu pretinde solnițe născute din obsesia genială a vreunui nou Benvenuto Cellini. Dar, în orice caz, fantezia poate fuziona cu sticla incandescentă chiar și atunci cînd e vorba doar de un asemenea modest atribut al meselor noastre.

Sora ei, presărătoarea de sare, de asemenea deschide nenumărate porți prin care poate ușor trece fantezia creatorilor din industrie. De ce s-o aflăm închistată doar în silueta unui iepuraș blazat care roade un fel de morcov?

Vorba șefului de raion de la magazinul „Victoria":

— Presărătoarele fac de obicei parte din bagajul excursioniștilor. Folosind modelul ăsta însă, riști ca pînă ai ajuns pe munte să-ți rămînă iepurele fără... urechi.

Serviciul de ouă produs de fabrica din Sighișoara conține o

„De-aș putea rade «podoabele» de vopsea!"

„Mai e loc de tras măcar o linie? Imposibil!"

„Nu-i mai nimerit oare ca aceste vaze să fie fără portrete?"

Aceeași formă în trei variante — sau „Elogiul simplității".

presărătoare practică, cu o linie simplă și plăcută. De ce fabrica nu produce acest articol și pentru a fi vîndut separat?

La fel, suporturile pentru tacîmuri s-ar putea ușor smulge din șablonul prismei triunghiulare turnate dintr-o sticlă incert colorată. Și aici (ca și în domeniul scrumierelor, nu prea variate ca modele în prezent) ceramiștii ar avea posibilități nelimitate de a-și folosi îndemînarea, bunul gust și spiritul practic.

Un exemplu de întrunirea acestor trei calități îl oferă produsele fabricii „Vitrometan" din Mediaș prin farfuriile de dulceață lucrate cu pasiune de filigranist, răzătoarele de fructe cu șanț pentru stringerea sucului obținut sau, mai ales, originalele și nespus de utilele vase gradate cu ajutorul cărora se pot măsura expeditiv cele mai uzuale ingrediente (solide și lichide) folosite de gospodine la pregătirea mesei.

„Cristalul viitorului"...

Industria maselor plastice, această „sticlărie a viitorului", cunoscînd un ritm vertiginos de dezvoltare, adaugă calităților estetice și practice una nouă: prețul extrem de scăzut.

Prin realizarea unora dintre sortimente, „sticlarii" de la fabrica de mase plastice „București" parcă și-au propus să-i întreacă în măiestrie pe artiștii cristalului de la Pădurea Neagră.

Compotierele și tăvițele din masă plastică ale fabricii „București" completează utilul cu frumosul.

Cutiile pentru păstrarea mîncării în frigider (realizînd la maximum economia de spațiu), untierele și bidoanele de voiaj sau căldările rezistente la căldură atrag prin utilitate, preț scăzut și aspect estetic.

Ar mai trebui însă insistat asupra unei game cromatice mai bogate, alcătuite din culori vii, optimiste, tinerești, ca însăși această ramură a industriei noastre.

Contribuția Fondului plastic

După cum s-a vorbit de necesitatea antrenării poeților în opera de elaborare a unor texte de cîntec într-adevăr artistice, în aceeași măsură se impune și prezența artiștilor plastici în domeniul discutat aici.

Și aceștia din urmă au început să-și spună cuvîntul prin obiectele expuse la Galeriile de artă ale Fondului plastic. Se pot întîlni acolo interesantele „vase-fus", care se impun prin suplețe și fantezie creatoare; lucrarea intitulată „Maternitate" poate deschide perspective originale ceramicii; numeroase bijuterii de ceramică inspirate din comoara de nesecătuit a artei populare, precum și armonioase statuete decorative.

Totuși, la Galeriile de artă n-am înțeles rațiunea estetică a unor tuburi de lut pesimist colorate, nici predominanța obositorului roșu-pămîntiu din creația unor expozanți.

Esteții de la galantar...

Dar un cuvînt de spus în aceste probleme îl au înșiși cei prin mîinile cărora trec produsele fabricilor noastre: vînzătorii de la raioanele de specialitate. Făcînd legătura între producător și public, ei nu trebuie să se limiteze la practica rutinară a lui „se vinde" sau „nu se vinde", ci punînd pasiune acolo unde rutina nu-și are locul, să se transforme în educatori ai gustului public și în același timp adevărați „colaboratori estetici" ai creatorilor din fabrici.

Căci, în bună tovărășie cu „utilul", „frumosul" a devenit „sarea în bucate" a vieții noastre cotidiene.

D. LUCIAN

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Optimist colorat, „serviciul de dimineață" al ceramiștilor Sighișoarei vă poftește la micul dejun.

COPERTA I: Două carafe de la Pădurea Neagră. Cea din mîna dreaptă, mai armonică în linii și mai corect echilibrată.

MOSCOVA „EXPO '967"

Expoziția Universală ce va fi deschisă între 20 mai și 20 noiembrie 1967 la Moscova se va desfășura sub deviza „Progres și Pace". Evenimentul va coincide cu împlinirea a cincizeci de ani de la victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, fapt care va mări considerabil importanța și atenția acordate expoziției. Milioanele de vizitatori ai expoziției ce vor veni aci din toate colțurile lumii vor avea prilejul să admire, o dată cu exponatele din celelalte țări, și grandioasele înfăptuiri ale omului sovietic, saltul uriaș pe care l-a făcut Uniunea Sovietică într-o jumătate de veac.

Amenajarea unei expoziții de proporțiile uriașe pe care le va avea Expoziția Universală de la Moscova presupune un vast complex de construcții. Ca să ne dăm seama de amploarea lucrărilor e destul să știm că expoziția aceasta se va întinde pe o suprafață de 520 de hectare, în timp ce expoziția de la Bruxelles din 1958 ocupa numai 200 de hectare — adică o suprafață de două ori și jumătate mai mică.

Deocamdată, pe locurile unde va fi expoziția se mai răsfață crînguri, mai sînt ogoare, văiugi și două sate.

Dar peste șase ani aici se va deschide o uriașă arenă, în care toate țările lumii, indiferent de orînduirea lor socială și de stat, își vor putea înfățișa realizările științifice, tehnice și culturale.

Potrivit proiectului preliminar, viitoarea expoziție va avea trei sectoare: al Uniunii Sovietice, al organizațiilor internaționale, și al celorlalte țări. De pe acum se știe că sectorul rezervat Uniunii Sovietice va ocupa o suprafață de 100 de hectare. Dar și pavilioanelor internaționale — „Știința", „Tehnica", „Arta", „Pacea în întreaga lume" etc — li se vor acorda spații vaste. De asemenea vor dispune de mari spații pavilioanele unor organizații internaționale ca: O.N.U., U.N.E.S.C.O., Crucea Roșie, federațiile de sport și altele.

Expoziția va fi organizată în raioanele sud-vestice ale capitalei sovietice, la circa șapte kilometri distanță de Universitatea „Lomonosov", între șoselele Moscova-Kiev și Moscova-Kaluga. În afară de construcțiile propriu-zise ale expoziției vor mai trebui create deci drumuri de acces comode, problemă ce va fi rezolvată prin prelungirea liniilor de metro, prin construirea unei căi ferate suspendate (monorai) și a unei autostrăzi. Sînt elemente de mare importanță în planurile de organizare a viitoarei expoziții, dat fiind că se scontează că aceasta va fi vizitată zilnic de circa jumătate de milion de oameni. Vor trebui evident amenajate și nenumărate restaurante, cafenele, bufete, magazine, chioșcuri etc. În același timp, circa 40 de hectare din suprafața expoziției vor fi rezervate distracțiilor. Vizitatorii vor avea la dispoziție săli spațioase de teatru, de concerte, de cinematograf, săli pentru spectacole de estradă... Stațiile de parcare vor avea o capacitate de 12.000 de automobile.

Cele 33 proiecte prezentate la concursul instituit se remarcă prin îndrăzneala liniilor arhitectonice, prin construcțiile moderne, spectaculoase. Artiștii participanți la concurs au ținut cont de aspectul general al expoziției, urmînd ca pavilioanele diverselor țări sau organizații să fie concepute de specialiștii respectivi. Așa cum a relatat Dmitri Ceciulin, arhitectul-șef al Expoziției Universale din 1967, o seamă de proiectanți, pornind de la ideea cuprinsă în deviza acesteia „Progres și Pace", au propus construirea unui vast forum — un ansamblu de pavilioane dispuse în cerc, ca în jurul unei mese rotunde. Acest cerc ar avea un diametru de un kilometru și jumătate și ar fi mai ridicat decît terenul înconjurător (foto 1). Alți arhitecți au propus, în același spirit, amenajarea unei Piețe a popoarelor lumii în mijlocul căreia s-ar înălța simbolul expoziției: un glob pămîntesc plutind în aer și aureolat de orbita primului sputnik. Un proiect prevede ca în piața centrală să fie construit un uriaș sputnik, care să atingă pămîntul doar cu antenele și în care să fie instalat pavilionul „Cosmos" (foto 2). În sfîrșit, o altă propunere ar viza amenajarea teritoriului expoziției în formă de

1

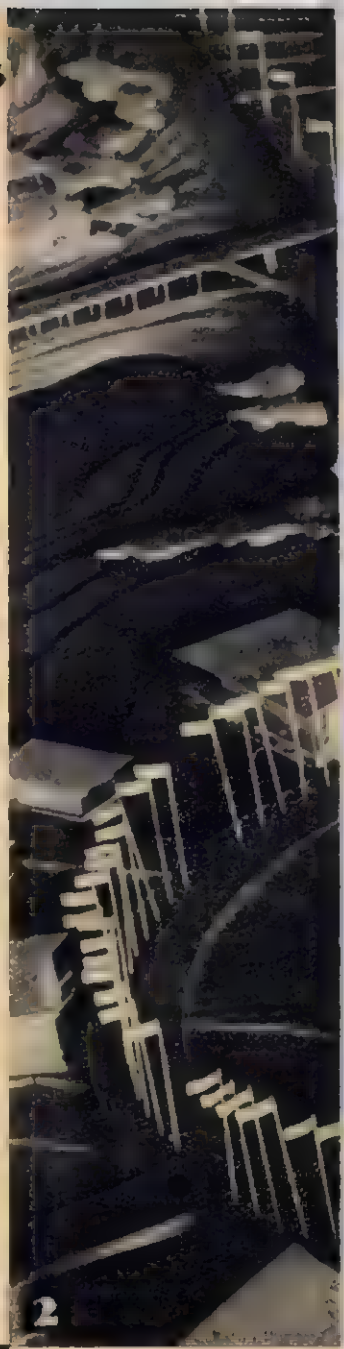

2

spirală (foto 3). La capătul liber al acesteia s-ar afla intrarea principală, la celălalt capăt simbolul expoziției: un gigantic glob de sticlă aureolat de o orbită. O linie de tren suspendat, monorai, ar marca contururile spiralei.

În momentul de față se află în curs de pregătire o a doua etapă a concursului, la care vor fi invitați să participe cei mai de seamă specialiști și, în primul rînd, cei care au avut ideile cele mai originale în prima etapă. O mare atenție este acordată și concursului pentru emblema expoziției, ce va trebui să întruchipeze deviza „Progres și Pace" și va sluji la popularizarea ei în toate țările lumii.

Oricare ar fi, însă, soluțiile la care se vor opri arhitecții și constructorii, nu încape îndoială că Expoziția Universală din 1967 va însemna o impresionantă trecere în revistă a înfăptuirilor omului din vremea noastră.

Dumitru HÎNCU

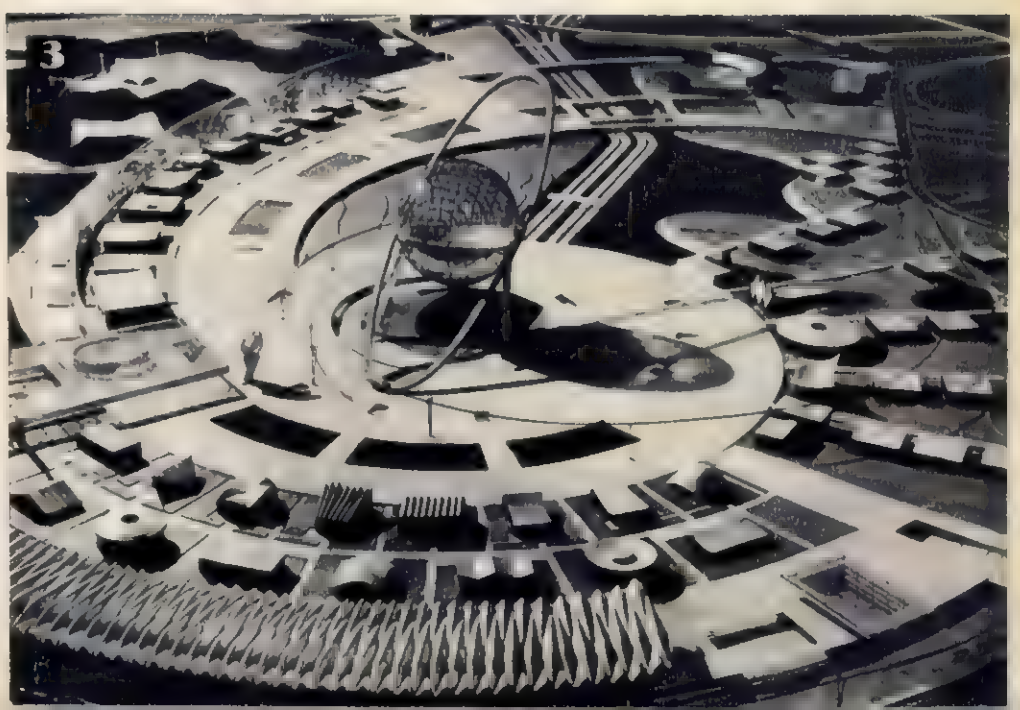

Octav PANCU-IAȘI

ATÎT – ȘI NIMIC MAI MULT

Sus, în stînga, dulapul are o ferestruică. Mama îi spune vitrină, dar băiatului îi sună mai frumos: „ferestruică". Și-i spune așa cum îi sună lui mai frumos.

Dulapul — fără ferestruică — e al tuturor. Și-al tatii, și-al mamei, și-al băiatului. Ferestruica e numai a tatii. Aici păstrează el o sumedenie de lucruri despre care — dacă ai șase ani cît are băiatul — e destul să știi că n-ai voie să te joci cu ele. Firește, poți să-ți tragi un scaun lîngă dulap, să te urci pe el și, cu nasul turtit de geamul ferestruicii, să privești înăuntru. Nimeni n-o să te împiedice. Atîta doar că, venind acasă, mama va întreba încruntînd sprîncenele: „Care nas a lăsat o urmă pe vitrină? Văd o urmă de nas pe vitrină!" Atunci tata va face cu ochiul și va răspunde repede: „Trebuie să fie urma nasului meu. Numai eu umblu la ferestruică..." Dar cînd va ieși mama din cameră, băiatul — și nu tata! — se va repezi la ferestruică și va șterge cu mîneca urma nasului...

Printre lucrurile pe care le păstrează tata în ferestruică se află și o cutiuță roșie. E cît palma băiatului, nici mai mare, nici mai mică; parcă ar fi fost făcută însdins pe măsura palmei băiatului. În cutiuța roșie se află decorația tatii. Decorația se numește „Medalia Muncii" și despre ea — chiar dacă n-are decît șase ani — băiatul știe mai multe decît despre toate celelalte lucruri din ferestruică. Tata a socotit că despre decorație nu-i destul să-i spună doar că n-are voie să se joace cu ea. Atîta ar fi fost prea puțin. I-a povestit băiatului tot ce se putea povesti...

...Și uite că de aici, de la povestea tatii despre decorație, a început o altă poveste — și anume aceea pe care o scriu eu acum.

Va să zică, n-ați uitat: sus, în stînga, dulapul are o ferestruică. Și-n ferestruică tata păstrează cutiuța roșie, mare cît o palmă mică, în care se află „Medalia Muncii".

Băiatul stă în pat și se uită la ferestruica dulapului. Nu-i acasă decît el. Mai întîi a plecat tata pe șantier, pe urmă a plecat mama la fabrică. Poate să fie ora șapte sau șapte și jumătate — sigur e însă că nu-i încă opt. La opt, mașina pe care scrie „Atențiune copii!" vine să-l ia la cămin.

Băiatul stă în pat și se uită la ferestruica dulapului. Trebuie să se spele, să se îmbrace și să-și strîngă patul. E băiat mare. Poate să se spele singur, să se îmbrace singur și să-și strîngă patul singur. Poate, dar uite că azi n-are poftă de toate astea. N-are poftă și gata! Ce-o să se întîmple? O să vină mașina, șoferul o să claxoneze, dar el o să-și tragă plapuma peste cap și n-o să răspundă. Șoferul o să mai claxoneze o dată și poate încă de zece ori. El nici n-o să se miște sub plapumă. O să-și spună încet, încet de tot, poezia despre copăcelul înverzit. Nici n-o să ajungă bine la jumătatea poeziei și mașina o să plece. Așa o să scape de tot ce n-are poftă în dimineața asta. O să scape și de spălat, și de îmbrăcat, și de strîns patul! N-o să-i pară rău însă de jocurile, cîntecele și poeziile de la cămin?

Băiatul stă în pat și se uită la ferestruica dulapului. Nu, n-o să-i pară rău de nimic. O să ia din ferestruica dulapului cutiuța roșie cu decorația tatii, o să se întoarcă în pat și o să se joace de-a zidarii care primesc decorații. S-a trezit cu gîndul ăsta, poate chiar a visat că așa o să facă — nu, n-o să-i pară rău de nimic!

Se dă jos din pat, apucă un scaun și-l tîrîie pînă la dulap. Aici, însă, deodată se oprește. Încercînd să se sprijine de spătarul scaunului pentru a se ridica, și-a văzut mîinile. Ar fi putut spune orice despre ele, numai că sînt curate nu! Pe dreapta, o pată verde; pe stînga, o pată verde și una vișinie. De la acuarelele cu care a desenat aseară. A uitat să se spele aseară. A uitat și mama să-l întrebe dacă s-a spălat. Ce-i de făcut acum? Să apuce cu mîinile astea cutiuța roșie?... Își privește mîinile nemulțumit; strîmbă din nas. Pe dreapta — o pată verde; pe stînga — o pată verde și una vișinie... La baie! Repede, la baie! În mîinile astea nu poate să țină cutiuța cu decorația tatii!

În baie își potrivește apa, apoi își freacă bine mîinile cu săpun. Cîțiva stropi îi ating fața. Ce-ar fi să se spele și pe față? Și dacă tot dă cu apă pe față, mare lucru e să-și săpunească și gîtul, și urechile?

Se întoarce în cameră îmbujorat. Acum n-are ce să-l mai oprească în fața ferestruicii dulapului. O să se urce pe scaun și...

Nu-și duce gîndul pînă la capăt. Pe scaunul tras lîngă dulap și-a văzut hainele. Mama i-a schimbat cămașa cu una proaspătă, albă. Pantalonașii sînt așezați „pe dungă", ca ai tatii. Alături, ciorapii care se întind ca o prăștie. Se uită la haine; se uită apoi la ferestruică. Iar la haine și iar la ferestruică... Cînd își pune tata decorația e întotdeauna zi de sărbătoare. Mama îi scoate din dulap costumul cel nou, cafeniu, pe care tata și-l îmbracă încet, privindu-se mereu în oglindă și alungînd cu cîte un bobîrnac fiecare firicel de scamă care i se pare că s-a prins de stofă. Abia pe urmă, da, abia pe urmă își pune decorația!

Cît ai clipi, băiatul își scoate pijamaua și o aruncă pe pat. Se îmbracă apoi pe îndelete, privindu-se mereu în oglindă și alungînd cu cîte un bobîrnac fiecare firicel de scamă care i se pare că s-a prins de cămașă...

Abia acum, da, abia acum poate să ia din ferestruica dulapului cutiuța roșie cu decorația! Decorația pe care a primit-o tata pentru că e unul din cei mai harnici zidari de pe șantier! Ehei, cum lucrează tata ar vrea mulți să lucreze! Pac, pac, pac, a și așezat un rînd de cărămizi! Dacă te uiți cum îi aleargă mîinile un sfert de ceas — nu mai mult — te dor ochii... Așa o să lucreze și el cînd o să fie mare. Și tot zidar o să se facă. Pac, pac, pac, un rînd de cărămizi; pac, pac, pac, altul. Într-o zi — o casă! Într-o lună — o stradă! Într-un an — un oraș.

Se repezi la pat și începu să strîngă așternutul. Pac, pac, pac, bătu pernele și le așeză una peste alta. Pac, pac, pac, acoperi totul cu cuvertura și, cu degetele făcute greblă, pieptănă franjurile cuverturii ca să nu se încalece unul pe altul, ci să cadă drept în jos, ca niște luminări...

În clipa cînd termină, auzi de afară claxonul cunoscut. Strigă: „Vin îndată!" Încuie ușa, scoase cheia din broască, o băgă sub preș — și alergă spre mașină.

Sus, în ferestruica dulapului, cutiuța roșie cu decorația tatii nu știa nimic din tot ce se întîmplase și, de fapt, nici n-avea ce să știe, pentru că nu se întîmplase nimic. Un băiețel de șase ani s-a sculat, s-a spălat, s-a îmbrăcat și și-a strîns patul — iar cînd a fost gata cu toate, a venit mașina și l-a luat la cămin. Atît și nimic mai mult!

„INGINERUL NAVAL"

Nu, tatii poate n-am să-i scriu,
Nu pot răvașe să-l ajungă
Pe unde-n largul străveziu:
E căpitan de cursă lungă.

Ci, așteptîndu-l, am cioplit
Un vas cu velele de-o șchioapă.
Nu-i chiar vapor, dar, negreșit,
S-o legăna, viteaz, pe apă.

Mă văd lansînd spre largul zării
Cîndva, alt vas adevărat,
La prova cu drapelul țării
De tata prin furtuni purtat.

Ieșindu-i parcă-n calea lui
Azi „dau la apă"-ntîia-mi navă
Și cînd întîiul val verzui
Va ridica-o către slavă,

Cum n-am beretă de matroz,
Spre largul orizont, spre tata,
Sub cerul aurorii, roz,
Voi flutura, semeț, cravata.

Lucian DUMITRESCU

Loto TOMIȚĂ

de F. MICIU

Desene de MANOLE

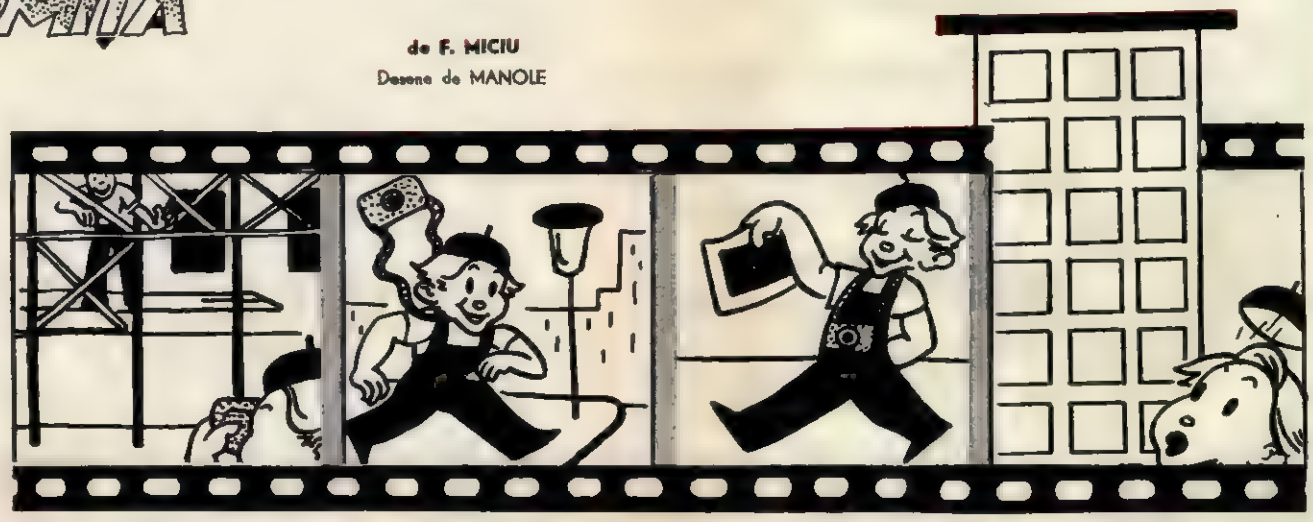

Constructorii de case noi
Ajuns-au la etajul doi.
Tomiță îi fotografiază.
— Adu-ne-o poză!
— La amiază!

Tomiță-aleargă. E grăbit:
Developat, copiat, mărit —
Pricepeți doar, e-atîta treabă!
Dar va veni-napoi degrabă.

E gata poza! E minune!
Oare constructorii ce-or spune?
Desigur, vor rămîne paf:
Tiii! Ce maestru fotograf!

...Și iată-l ca picat din stele:
Nu-i șantier, nu mai sînt schele...
Pînă să prindă el de veste,
Crescuse blocul ca-n poveste!...

COPII FĂRĂ ZÎMBET

Această teribilă imagine a foamei ilustrează cît se poate de zguduitor „opera civilizatoare" a colonialiștilor belgieni în Congo.

Simpla apiculare a știrilor, notelor și scurtelor informații din presa occidentală — prilejuită de apropierea Zilei internaționale pentru apărarea copilului — ne înfățișează o vastă și întunecată frescă a mizeriei și suferințelor celor mici și năpăstuiți din lumea capitalistă. Care dintre aceste fapte să prezentăm mai întîi cititorilor? Greu de ales. Vom reda aci o parte — doar o mică parte — a apicuirilor din ziarele pe care le-am frunzărit, lăsînd cu cititorul să hotărască singur care dintre ele sînt mai semnificative.

★

— Ziarista Fern Maria relatează în ziarul „New York Post" că în statul Virginia de Vest (S.U.A.), unde numărul șomerilor atinge cifre impresionante, există mii de copii care flămînzesc, care nu pot gusta un strop de lapte, care suferă de subalimentație, care au nevoie de îngrijire medicală dar nu o pot căpăta. Ei sînt siliți să renunțe la școală neavînd cu ce se îmbrăca, nici mîncare ca să la cu ei, nici săpunul necesar pentru spălatul rufelor.

— Peste o jumătate de milion de copii care muncesc în agricultura americană duc o existență mizeră. Ei merg desculți și trăiesc în cocioabe în care — cum s-a exprimat un reprezentant al autorităților — nu pot fi ținuți nici cîinii...

— În Salvador, 50 la sută dintre copii mor înainte de a atinge vîrsta de 10 ani. Cauza: mizeria și bolile.

— Pe străzile orașelor din Venezuela vagabondează azi 20.000 copii care caută să-și astîmpere în vreun fel foamea.

— În Chile, la fiecare 1.000 de nou-născuți, 100 mor înainte de a împlini vîrsta de un an.

— O statistică arată că în Franța 65% din copiii muncitorilor nu au posibilitatea să învețe mai mult decît școala primară.

— Mii de copii în zdrențe cerșesc pe străzile orașelor din Portugalia și scormonesc în hăzile de gunoi în căutarea resturilor de mîncare.

— La Köln (R.F.G.), într-un așa-zis cămin particular unde oamenii muncii își lăsau copiii — contra plată piperată, desigur — pentru a se putea duce la lucru, s-au descoperit luxuri înfiorătoare. Patronii-speculanți, cu cea mai cinică lipsă de scrupule, au cazat în cămin, în aceeași cameră cu cei 12 copii, și 14 cîini — cu toții, copii și animale, afîndu-se într-o murdărie de nedescris.

— O fotografie publicată în revista vest-germană „Der Stern" înfățișa un cărucior care se vinde cu copii cu tot „la preț de ocazie". Numai într-un singur an au fost „exportați" — expresia aparține revistei — 2.579 copii.

— Ferma italiană „Monterruga", proprietatea societății SEBI (cu participarea statului) obligă prin contract pe cei 400 de muncitori agricoli să muncească împreună cu întreaga familie, inclusiv copiii. Pentru o zi de muncă se plătește 100-150 lire. Cît valorează oare această dacă un ziar de exemplu costă 40 lire?

— Petra Ortego Rohas, în vîrstă de 30 de ani, din Mexico City, și-a vîndut pruncul nou-născut pentru 20 dolari. „Nu am mijloace cu ce să-l întrețin" — a declarat ea poliției.

— În cadrul unei anchete întreprinse în Germania occidentală, din 800 de băieți și fete între 12 și 18 ani, 799 au răspuns că le este frică de viață!...

★

Să ne oprim. Au mai rămas multe relatări asemănătoare. Fotografiile alăturate sînt grăitoare pentru cele expuse mai sus.

„Țeșitul mașinii tale de scris îmi amintește de o mitralieră care trage din depărtare" — i-a spus un băiețel algerian elevului francez Madeleine Riffaud, care a vizitat unul din lagărele din Tunisia pentru micii refugiați algerieni. Imaginația acestor copii e alimentată de cea mai crudă realitate. Ei nu vorbesc decît despre mitraliere, bombardamente... Nu au pe nimeni. Numai amintirile unor evenimente sîngeroase. Madeleine Riffaud povestește într-un reportaj ce a văzut în desenele orfanilor din Algeria, adăpostiți în acest lagăr. Satele, pădurile din aceste desene nu se aseamănă cu cele din desenele altor copii. Deasupra lor roiesc avioanele, casele sînt doar ruine. Poveștile acestor copii sînt și ele pline de întîmplări îngrozitoare. Vinovat de toate acestea este războiul colonialist. În mințile lor „parașutistul" și „soldatul francez" se confundă cu imaginea Franței. „Și într-o bună zi a venit Franța — povestește micul Ben Aid — și i-a ucis pe tatăl meu. Toată lumea a fugit. Și eu am fugit împreună cu fratele meu. Pe el l-a nimerit un glonț și a căzut. Iar pe mine a pus mîna Franța. Și m-a întrebat: Unde au fugit ceilalți..." Și cu singura sa mînă validă — stînga — micul Ben Aid desenează un vapor. Dreapta i-au ars-o parașutiștii încercînd să afle de la el: „Unde au fugit ceilalți?"

Și Madeleine Riffaud îi citează pe Aragon: „Iată pata de pe obrazul tău, o, Patria mea. Iată noroiul aruncat pe haina ta. Cei care ucid și pîrjolesc sosesc în numele tău..."

Cîtă tristețe în ochii acestor orfani algerieni — victime ale sîngerosului colonialism!...

„Nu încape îndoială că tineretul american se află într-o situație tot mai îngrijorătoare — scrie corespondentul din Washington al ziarului elvețian „Die Tat", Norbert Norton. În același timp se remarcă faptul că în regiunile rurale situația este și mai gravă decît în orașe... Copiii și tinerii care suferă influența mediului prezintă tendințe tot mai accentuate de a „face" cît se poate de repede și de ușor cît mai mulți

La vîrsta la care ar trebui să se afle pe băncile şcolii, acest copil italian trebuie să trudească din greu pentru o bucată de pîine. Şi poate că acasă îl aşteaptă o mamă bolnavă, o surioară înfometată...

bani. Din filmele senzaţionale, din presă şi mai ales de la televiziune copiii „învaţă" cum poţi să faci rost de bani dintr-o lovitură şi, fireşte, fără muncă..."

Ce pot vedea copiii aşezaţi în faţa televizoarelor din Occident? Răspunsul la întrebare ni-l dă un studiu recent al unor profesori de la Universitatea din Stanford. În studiu se arată că în o sută de ore din programele de televiziune pentru tineret s-au numărat: 12 asasinate, 21 persoane împuşcate, 21 lupte violente, 15 incidente terminate cu răniri grave, 2 strangulări, 3 sinucideri, 4 oameni aruncaţi de pe stînci, 2 încercări de a călca oamenii cu automobilul, numeroase furturi, violuri etc.

„Într-adevăr este o imagine alarmantă" — constată Norberi Norton. „Dacă America şi părinţii vor continua să considere succesul material de moment drept singurul ţel al vieţii...atunci progresiva decădere morală a tineretului va duce la o decădere morală generală şi inevitabilă a întregii societăţi".

Toate acestea nu sînt însă numai fenomene americane. Mutilarea spirituală şi morală a tineretului se face pe scară mare şi în celelalte ţări capitaliste. În Anglia, de pildă, o treime din totalul crimelor din ultimii ani au fost comise de tineri sub 21 de ani. În Germania occidentală sămînţa violenţei, cultivată de cercurile revanşarde de la Bonn, dă roade cumplite. Conform datelor oficiale, într-un singur an — 1959 — au fost înregistrate delicte penale comise de 41.241 copii între 6-14 ani, de 103.364 fete şi băieţi între 14-18 ani şi de 158.558 tineri între 18 şi 21 ani.

Strigăte de deznădejde ne parvin şi din Franţa. Revista burgheză „Carrefour", acuzînd influenţa moravurilor americane, scrie printre altele: „De ani de zile nu s-a făcut nimic serios pentru a favoriza o educaţie sănătoasă a copiilor. În Franţa, morala, instrucţia civică, toate acestea sună astăzi ca ceva învechit. Educaţia cetăţenească şi sportivă a tineretului a fost înlocuită cu whisky, filme cu gangsteri şi jocuri de noroc".

În fotografia din stînga: la 13 ani Jimmy Thomson din Palmdala (statul California — S.U.A.) este un criminal. El şi-a ucis mama cu trei focuri de revolver.

„ACADEMIA LIBERTĂŢII"

Închipuiţi-vă un măreţ edificiu în stil neoclasic pe al cărui frontispiciu ar sta gravate în marmură două cuvinte: „Academia libertăţii". Închipuiţi-vă amfiteatre, săli de cursuri şi poate chiar laboratoare, consacrate unui singur obiect de studiu şi cercetare: „ştiinţa războiului politic total împotriva lumii comuniste".

Ideea înfiinţării unei asemenea academii este rodul unor reflecţii sumbre pe care senatorul american Thomas Dodd le-a împărtăşit acum cîtva timp unui auditoriu select, cu prilejul unei conferinţe organizate la cartierul general N.A.T.O. din Paris. În sală se aflau deputaţi şi diverşi reprezentanţi de vază ai ţărilor membre ale acestui pact militar agresiv.

„Pretutindeni — a spus senatorul Dodd — lumea liberă este în defensivă... Zi de zi ne dăm tot mai bine seama că folosind vechile metode de luptă împotriva comunismului nu mai facem faţă situaţiei..."

În sală se auziră distinct cîteva oftaturi.

Soluţia: înfiinţarea, sub auspiciile puterilor N.A.T.O., a unei academii a... libertăţii, pentru propovăduirea anticomunismului.

Nu ştim cum au reacţionat ascultătorii la această propunere, care, de altfel, nu păcătuieşte prin originalitate. De o sută de ani şi mai bine de cînd „stafia comunismului" umblă prin Europa — şi prin lume — antidoturi de soiul celor prescrise de Dodd au apărut cu duiumul. Fapt este că nici studenţilor şi nici profesorilor de „anticomunism" nu le-a mers prea strălucit. Pentru prima oară de cînd există şcoli pe lume, magiştrii au căzut la examen împreună cu discipolii lor. În nisipurile mişcătoare ale anticomunismului s-au afundat fără urmă generaţii întregi de învăţăcei...

Şi dacă totuşi proiectata instituţie va lua fiinţă, ne permitem să facem cîteva sugestii în speranţa că ele vor fi de folos viitorilor academicieni.

S-ar putea de pildă organiza un ciclu de prelegeri pe tema „N.A.T.O., lumea liberă şi idealul păcii". Conferenţiar: generalul Hans Speidel.

La ciclul „Tehnica în slujba omului în lumea liberă" ar putea fi antrenaţi preşedinţii consiliilor de administraţie ale giganticelor monopoluri americane „General Dynamics Corporation", „Boeing Airplane" şi „Lockheed". O conferinţă interesantă ar relata de pildă „Cum am obţinut într-un singur an comenzi de 2.555.000.000 de dolari pentru construirea de avioane militare şi proiectile teleghidate". Vorbitor: Frank Pace, preşedintele consiliului de administraţie al companiei „General Dynamics", fost ministru de Război.

O activitate bogată în viitoarea academie ar putea s-o desfăşoare secţia de studii juridice, la care ar putea fi numiţi în calitate de consultant subsecretarul Ministerului de Justiţie de la Bonn, Schlegelberger, acelaşi care la 19 martie 1941 scria lui Hitler: „Îmi consacru, mein Führer, toate forţele pentru a încadra justiţia în statul naţional-socialist".

Nu ne îndoim că o concurenţă acerbă va avea loc pentru predarea cursului „N.A.T.O. şi libertatea popoarelor coloniale" — avînd în vedere marele număr de reprezentanţi ai „lumii libere" care activează pe acest teren. Lăsînd deocamdată deschisă problema spinoasă a şefiei catedrei, sugerăm organizarea unui ciclu de conferinţe pe tema: „Misiunea civilizatoare a Portugaliei în Angola". Pe lîngă catedră ar putea funcţiona ca asistent şi Joseph Mobutu, care să vorbească studenţilor despre „O.N.U., lumea liberă şi independenţa Congoului". Acestei probleme i-ar putea fi consacrat şi un seminar cu participarea d-lui Hammarskjoeld, expert necontestat în materie.

În afara personalului permanent, noua academie ar face desigur un apel şi la vorbitori ocazionali. Astfel, unul din cei 5.800.000 şomeri ciţi numărau S.U.A. la începutul anului 1961 (cea mai ridicată cifră din ultimii 20 de ani), ar putea fi rugat să vorbească despre „libertatea de a muri de foame în lumea liberă", iar o fetiţă neagră din Alabama ar lămuri mai bine decît zece tratate problemele dreptului la învăţămînt în Statele Unite.

În vacanţa de primăvară cursanţii academiei ar putea face călătorii de studii pe teren. De pildă, pe bordul vaselor americane purtătoare de avioane, care patrulează în Marea Caraibilor apărînd idealurile „lumii libere", lumea lui „United Fruit Company" şi a dictatorului nicaraguez Somoza, zis „Tacho" (iadă de gunoi), lumea bananelor udate de sîngele patrioţilor guatemalezi. Sau, noaptea, sub protecţia marinei şi aviaţiei militare americane, ar putea încerca să debarce pe coasta cubană. Este drept că, în acest caz, din motive cu totul independente de voinţa cursanţilor, foarte puţini din ei s-ar mai întoarce pe băncile şcolii pentru a-şi continua studiile...

Da, nimic de spus. Noul lăcaş de învăţămînt ar avea un cîmp larg de acţiune, circumscris de o singură limită: aceea a ideologiei în putrefacţie pe care o reprezintă.

Este adevărat că nici dl. Dodd, membru fondator al „Academiei libertăţii" şi rector presumtiv, nu nutreşte prea mari nădejdi. „Încă 15 ani ca acei care s-au scurs de la 1945 încoace — a declarat el la sus-menţionata conferinţă — şi s-ar putea ca lumea liberă să piară".

Pronosticurile precise sînt hazardate. Fără îndoială că transformările revoluţionare din ultimii ani nu sînt încurajatoare pentru lumea imperialismului, a oprimării sociale şi naţionale, a militarismului şi războiului — şi îi vestesc sfîrşitul apropiat. Şi acest sfîrşit nu va putea fi amînat măcar cu o secundă de nici o „Academie a libertăţii", chiar dacă la o asemenea instituţie ar fi adus din Leopoldville însuşi Kasavubu şi numit profesor plin la catedra de drept constituţional.

I. NIŢESCU

DIN LUMEA FILMULUI

Pilotul sovietic Andrei Petrovici (interpretat de actorul sovietic Vasili Merkuriev) e felicitat pentru activitatea sa îndelungată pe linia aeriană Moscova-Sofia, de către prietenii săi sovietici și bulgari în frunte cu tînăra șoferiță Ani (Nevena Kokanova). Scenă din comedia bulgaro-sovietică „Fii fericită, Ani!"

„Sfîrșitul drumului", un alt film bulgar din care vă înfățișăm un cadru, este realizat pe baza unui scenariu scris de cunoscutul prozator Pavel Vejinov.

Avîntul spre fapte nobile, propriu tineretului, dă o notă romantică filmului „Moara de vînt" pe care-l realizează o echipă de tineri cineaști bulgari condusă de regizorul Simeon Șivacev.

ÎN STUDIOURILE BULGARE

Corespondență din Sofia
de I. SESTRIMSKI

Sînt doar cîteva luni de cînd cineaștii studioului de filme artistice din capitala Bulgariei au luat în primire noile și vastele platouri ale centrului cinematografic recent construit la Boian, lîngă Sofia. La poalele muntelui Vitoșa se înalță acum un adevărat orășel cinematografic, înzestrat cu cele mai moderne utilaje și instalații. Aici se află în curs de filmare o serie de noi producții, a căror tematică variată va răspunde fără îndoială cerințelor spectatorilor contemporani.

Cu deosebit interes este așteptată apariția pe ecrane a coproducției bulgaro-sovietice „Fii fericită, Ani!", o comedie semnată de scenaristul sovietic Valentin Ejov, scenaristul bulgar Bancio Banov și regizorul Vladimir Ianceo. Eroul principal e pilotul sovietic Andrei Petrovici (interpretat de actorul sovietic Vasili Merkuriev) care, după mulți ani de serviciu ireproșabil pe linia aeriană Moscova-Sofia, e răsplătit cu o excursie cu mașina prin Bulgaria. Pățaniile blajinului și simpaticului Andrei Petrovici, preocupat mai mult de resolvarea necazurilor sentimentale ale tinerei șoferițe Ani (Nevena Kokanova), decît de propriul său concediu, prilejuiesc dezvăluirea unor frumoase sentimente de prietenie.

Producțiile în curs vor mijloci reîntîlnirea spectatorilor cu actori cunoscuți, dintre care amintim pe Emilia Radeva (protagonista filmului „Coasta lui Adam"), care va apare în rolul unei tinere luptătoare antifasciste din filmul „Cînd eram tineri...", și pe Apostol Karamitev, care deține în filmul polițist „Noaptea spre 13 martie" din nou un rol dublu, dar total deosebit de cel din comedia „Favoritul nr. 13".

O garanție a calității noilor filme o reprezintă colaborarea cu cinematografia a celor mai de seamă scriitori din tînăra generație. Astfel, talentatul poet Valeri Petrov a reconstituit, împreună cu regizorul Ranghel Vîlceanov, echipa filmului „Voci în insulă", pentru a da viață unui nou poem cinematografic, intitulat „Soarele și umbra"; iar scenaristul Angel Vagenstein, autor al scenariului coproducției germano-bulgare „Stelele", semnează scenariul filmului „Doi oameni sub cer", la care lucrează regizorul Boris Șaraliev. Mai trebuie semnalată și ecranizarea cunoscutului roman „Tutunul" al scriitorului Dimităr Dimov, care a fost încredințată regizorului Nikolai Korabov.

LA CE VISEAZĂ PASAGERII LUI USAF-860?

Pe țărmurile bătute de vînturi ale Mării Baltice și pe platourile din Babelsberg ale Studioului DEFA, o echipă de cineaști, sub conducerea regizorului Kurt Maetzig, realizează un interesant film de actualitate inspirat după un roman de mare succes al scriitorului german W. Schreyer. Filmul „Visul căpitanului Loy" se bazează pe fapte reale și dezbate probleme arzătoare ale zilelor noastre. De altfel, Kurt

În avionul care o va duce, poate, la pieire, Patricia face o demonstrație a talentelor ei de comediană în fața tovarășilor de călătorie. Printre ei, recunoaștem pe actorii Horst Drinda (căpitanul Loy) și Cristina Lazar (Doris).

Maetzig s-a arătat dintotdeauna statornic atașat tematicii de actualitate, așa cum a dovedit-o și ultima sa realizare, filmul „Steaua tăcerii", în care anticipația științifică era un prilej pentru a atrage atenția asupra primejdiei unui război nuclear.

De data aceasta regizorul pătrunde cu filmul său în lumea de gînduri și preocupări ale pasagerilor unui avion militar american, care zboară pe ruta Tripolis-Oslo. Căpitanul englez Loy, de specialitate psiholog militar, e urmărit pînă și în somn de psihoza primejdiei unui război de distrugere: visează că avionul în care se află s-a lovit de o stîncă și s-a prefăcut în pulbere. Și nici nu bănuiește cît de aproape de o asemenea catastrofă e chiar în acele momente.

Între timp tovarășii lui de călătorie își deapănă propriile „reverii": fabricantul de rachete Macauley continuă să calculeze perspectivele pe care le deschid afacerilor sale planurile militariste ale N.A.T.O.-ului. Tînăra și răsfățata Patricia visează o carieră fulgerătoare la Hollywood, în timp ce prietena ei Doris schițează o idilă cu rezervatul căpitan Loy.

Dar călătoria avionului USAF-860 nu decurge fără incidente. Mai întîi, o scurtă și inexplicabilă escală pe un aeroport din Germania Federală. Și apoi? Ce rost are acest ocol deasupra Mării Baltice? Ce s-a întîmplat? Cînd s-a îmbarcat și cine e acest misterios pasager care se prezintă: baron Ungern-Sternberg, specialist în radiocomunicații?

Datorită unor accidente tehnice, pasagerii află adevărul: avionul USAF-860 a primit misiunea de a pătrunde în spațiul aerian al Uniunii Sovietice pentru a-l parașuta pe agentul F.B.I.-ului — Sternberg, un dușman înrăit al păcii. Cum vor reacționa pasagerii în fața primejdiei pe care o reprezintă pentru pacea lumii și pentru propria lor viață acest act nesăbuit? Punînd în fața spectatorului problema atitudinii pe care orice om trebuie să o ia atunci cînd i s-ar ivi *lui personal* sarcina apărării păcii, regizorul Kurt Maetzig intenționează să dea filmului „Visul căpitanului Loy" valoarea unui avertisment, care subliniază răspunderea fiecărui om pentru supraviețuirea omenirii, pentru viitorul ei pașnic.

A. R.

Pentru rolul răsfățatei Patricia din filmul „Visul căpitanului Loy" a fost invitată la studioul DEFA-Berlin populara actriță cehă Jana Brejchova.

Un grup de deputaţi ai Partidului E.D.A. a prezentat în parlament o interpelare adresată guvernului în legătură cu batjocurile la care este supus Glezos. Deputaţii au arătat că în timpul celor 13 ore cît a durat transportarea lui Glezos la Chania (Creta) jandarmii au avut faţă de el o comportare inumană. Ei nu au permis să i se scoată nici pentru o clipă cătuşele, nici în timpul mesei, nici în timpul somnului şi nici cînd Glezos se simţea rău din cauza bolii.

...Din cei 450 de deţinuţi politici din închisoarea Egina, 183 au luptat în anii 1940-1941 pe front împotriva invenţioniştilor italo-fascişti. Toţi 450 am participat la mişcarea de rezistenţă naţională... 54 dintre actualii deţinuţi au trecut pentru activitatea lor antifascistă prin închisorile şi lagărele de concentrare ale ocupanţilor.

Noi sîntem luptători pentru libertate, democraţie şi pace, ca şi toţi cei 2.500 de deţinuţi politici din Grecia, care de 15 ani sînt privaţi de libertate fără să fi fost judecaţi vreodată".

(Din Apelul deţinuţilor politici greci din închisoarea Egina)

„NE EŞTI DRAG, MANOLIS!..."

ACTUL EROIC

La ora 5,30 cîteva escadrile de stukasuri, zburînd deasupra munţilor Rodopi, se îndreptau spre sud. Era în dimineaţa zilei de 6 aprilie 1941. Maşina de război germană se arunca, răpace, asupra Greciei. Armata greacă, fiind condusă de un stat major infectat de trădare, n-a putut opri invazia germană şi de fapt nici n-a încercat să-i opună o adevărată rezistenţă. Şi pe Acropole a apărut steagul cu crucea încîrligată. Grecia capitulase...

Aprilie...Mai... Cu sute de mii de ochi plini de ură, Atena priveşte pe cotropitorii hitlerişti; zvastica neagră, profilată pe cerul albastru, chinuie poporul ca un coşmar monstruos.

31 mai 1941. Noaptea. Atena e învăluită într-o linişte adîncă, spartă doar de paşii patrulelor germane. Luna scaldă generoasă cu lumina ei albă oraşul. Strecurîndu-se pe lîngă ziduri, doi tineri urcă pe Acropole. În dreapta, se văd Propileele, bătrînele porţi triumfale. Marmura de Pentelic străluceşte uşor în lumina lunii. În stînga, Erechteionul, unde se afla sanctuarul Atenei Polias, „protectoarea cetăţii". În faţa lor se profilează, falnic pe cerul nopţii, Parthenonul...

Cu răsuflarea tăiată tinerii privesc în jur. Apoi se caţără pe soclul pe care este fixat odiosul steag şi-l smulg. Acum cerul Atenei e mai pur! Actul de eroism al tînărului Manolis Glezos şi al prietenului său Lakis Santas a zguduit întreg oraşul şi a fost cea mai clară mărturie că poporul Atenei şi al întregii Grecii nu se supune ocupanţilor germani.

„Vinovaţii să fie condamnaţi la moarte!" — ordonă Führerul personal. Dar vinovaţii nu sînt de găsit. Gestapoul îi caută desperat. Dar ei au dispărut. Atunci se pronunţă, în lipsă, sentinţa capitală. Iată prima condamnare la moarte a tînărului luptător din rezistenţa greacă: Manolis Glezos.

DIN NOU CONDAMNAT LA MOARTE

12 octombrie 1944...Armata de rezistenţă izgoneşte pe ocupanţii germani din Atena. Înaintarea vertiginoasă a trupelor sovietice în Balcani sileşte armatele hitleriste să se retragă în grabă din Grecia. Zorile unei lumi mai bune se întrevăd la orizont. Dar numai după două luni toate speranţele sînt spulberate: Winston Churchill ordonă generalului Scobie să nimicească forţele rezistenţei antihitleriste. Şi trupele britanice desăvîrşesc acest ordin în decembrie 1944. Urmează o prigoană neîncetată împotriva participanţilor la mişcarea de rezistenţă, prigoană ce se va accentua şi mai mult în timpul războiului civil.

În anul 1948 Glezos este arestat. El compare în faţa instanţei în urma unei acuzaţii absurde. Minciuna şi calomnia, falsurile şi denunţurile au fost folosite pentru a-l nimici. La şirul de învinuiri care i se aduc, procurorul regal adaugă şi pe aceea că Glezos ar fi asmuţit cică, prin actul său eroic, pe ocupanţii hitlerişti. Şi cere...pedeapsa capitală. Iar curtea marţială îl condamnă pe Glezos la moarte.

Numai datorită opiniei publice mondiale, protestelor vehemente iscate în toate ţările, justiţia antipopulară nu şi-a desăvîrşit hotărîrea. Reacţiunea n-a încetat însă manevrele, cu scopul de a suprima pe eroul rezistenţei greceşti. În 1949 Glezos este rejudecat şi condamnat pentru a treia oară la moarte. Şi de astă dată milioane de oameni îi iau apărarea şi protestează împotriva acestei sentinţe care profanează memoria celor care au luptat şi şi-au jertfit viaţa pentru a salva omenirea de fascism.

Chiar şi de dincolo de gratii, omul acesta tulbură liniştea celor care îl

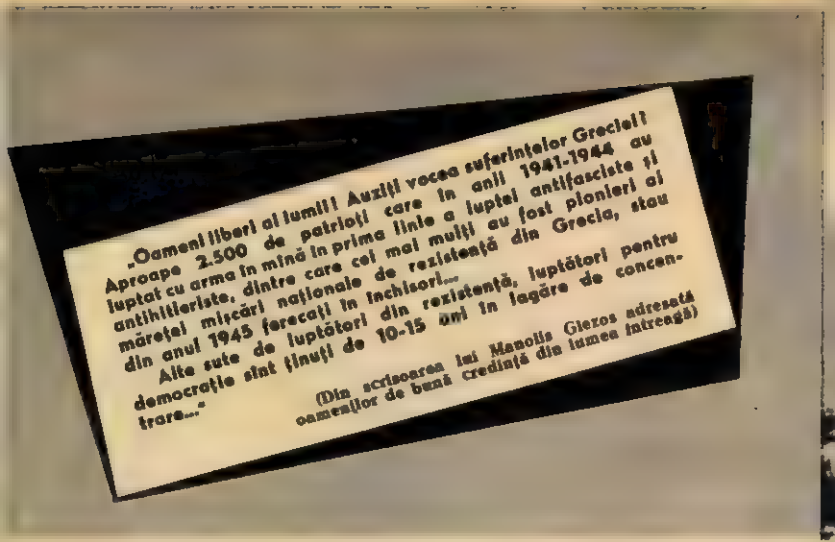

prigonesc. În anul 1951, deținutul Glezos este ales de oamenii simpli din Atena deputat în parlament. Poporul îl vrea pe erou în forul cel mai înalt al statului. Dar autoritățile anulează alegerea. În semn de protest, Glezos declară greva foamei.

Sănătatea lui este șubrezită de multele privațiuni; începutul de tuberculoză, în condițiile lipsei de îngrijire medicală, alarmează pe cei care îl iubesc. Ei îl cer să renunțe la greva foamei. Un muncitor îi scrie: „Încetează, Manolis! Sănătatea nu-ți permite să continui greva foamei, iar dușmanii nu așteaptă decît prilejul să scape de tine. Nu le da apă la moară. Noi te-am ales deputat și tot noi, mai devreme sau mai tîrziu, te vom elibera. Avem nevoie de tine, ne ești drag".

„INIMA LUI APARȚINE GRECIEI"

Istoria contemporană cunoaște procese monstruoase ale căror victime au fost oameni nevinovați. Sfîrșitul secolului trecut a fost zguduit de „cazul Dreyfus", iar deceniul al treilea al secolului nostru de „cazul Sacco și Vanzetti". Dar iată că și în anii noștri se petrec cazuri similare. Concludentă în această privință este acțiunea împotriva lui Glezos. În 1958, EDA (Uniunea democrată de stînga) obține un milion de voturi și o pătrime din mandatele de deputați în parlament. La cererea reprezentanților acestui partid, la 2 decembrie 1958, parlamentul începe dezbateri de mare amploare cu privire la politica Greciei. Ce vor releva ele? Țara întreagă așteaptă încordată. Și, în toiul dezbaterilor, Glezos, secretarul partidului EDA și directorul ziarului de opoziție „Avghi", este arestat.

Lui Glezos i se aduce absurda învinuire de spionaj, dar mărturiile agenților de poliție sînt atît de șubrede, încît pentru toată lumea este clar că procesul nu este decît o înscenare. Totuși în 1959 el este condamnat la închisoare.

„Cu inima îndurerată mă duc la aceeași închisoare care exista și în timpul ocupației și nu știu dacă am să-mi găsesc fiul în viață sau mort — mărturisește mama lui Glezos... De fiecare dată dau cu ochii de un paznic grec, cu, mama unui grec, care nădăjduia că patria va prețui meritele fiului său în mișcarea de rezistență... Inima lui a aparținut și aparține și astăzi Greciei. El este gata oricînd să-și jertfească viața pentru patrie. Atunci de ce este ținut în închisoare?..." De ce Glezos stă dincolo de gratii în timp ce un criminal nazist ca Max Merten, fostul guvernator general al Greciei de nord, vinovat de moartea a 50.000 de cetățeni greci, a fost condamnat la 25 de ani închisoare, iar după 2 ani și jumătate eliberat și expulzat din Grecia?

ÎNTÎLNIRE CU GLEZOS

Lemnos, Makronisos, Corfu... Hagios Evstratios... Egina... insule faimoase în întreaga lume ca locuri de deportare sau datorită închisorilor lor unde 2.500 de deținuți politici și 500 de deportați fără a fi judecați suportă supliciile detenției. La Egina este întemnițat și Manolis Glezos, alături de alți 450 participanți la mișcarea de rezistență. Un corespondent al revistei germane „Wochenpost" a reușit să-și procure o autorizație specială cu ajutorul căreia a pătruns în insula-închisoare și a stat de vorbă cu Glezos. Iată fragmente din relatarea lui.

„Cînd străbați cu vaporul apa veșnic albastră a golfului Egina, nimic nu trădează închisoarea. Micul oraș strălucește în soare, cu turnul bisericii care domină împrejurimile. La ferestrele caselor cu două etaje, din glastre se revarsă o ploaie de flori. În fața cafenelelor, în plină stradă, scaune și mese așteaptă consumatorii. O imagine tipică a unei mici insule grecești, unde fiecare locuitor privește curios pe noul venit și-i spune politicos: Kalimera (Bună ziua).

Nici nu trebuie să întrebi unde este închisoarea. Te ții după grupul de oameni sosiți cu vaporul și după 400 de metri te găsești în fața ei. Un șir de jandarmi înarmați, turnurile ca de cetate și un gard de sîrmă ghimpată te obligă să te oprești...

...Manolis mă zărește primul. Ochii lui sînt obișnuiți cu lumina sumbră din marele vestibul al închisorii, unde-l întîlnesc după o așteptare de jumătate de oră... Vocea lui Glezos este clară ca întotdeauna. Observ însă că părul lui a început să albească.

— Cum vă simțiți? — îl întreb.

— Nu vă puteți închipui ce trebuie să suporte un deținut aici, cu toate că condițiile de detențiune nu sînt ca pe insula Corfu. Cîțiva deținuți care nu au pe nimeni sînt nevoiți să trăiască cu jalnica mîncare pe care o primim: pîine, fasole, cîteva măsline și iar pîine, fasole... Acum cîteva săptămîni ni s-a interzis și cîntatul...

Începem să discutăm despre unii cunoscuți, personalități politice din Grecia, cu care Manolis avea relații pe cînd era încă în libertate și secretar al EDA. Paznicul care pînă atunci mototăia prinde dintr-o dată viață: „Vorbiți numai despre chestiuni personale!" — ne atrage el atenția.

— Tocmai citesc niște cărți despre viața și economia insulelor din Marea Egee, mai bine zis despre țăranii săraci de aici — își continuă Glezos relatarea. Nici nu vă puteți imagina ce schimbări trebuie să aibă loc ca acești oameni să trăiască demn. Ei au acum condiții asemănătoare cu cele ale popoarelor coloniale. Lipsesc medicii, curentul electric, vițele și multe altele...

Paznicul se agită din nou... Îi pun lui Manolis ultima întrebare:

— De ce ai nevoie, prietene?

— Personal, de nimic... Trebuie să scrii însă despre condițiile în care se găsesc cei 2.500 de deținuți politici din Grecia, despre faptul că bolnavii nu sînt duși în spitale și mor în celule. Scrie despre cele 6 drahme de cap pe care autoritățile le „cheltuiesc" pentru întreținerea noastră zilnică, despre ironia faptului că luptătorii din rezistență trăiesc încarcerați, pe cînd colaboraționiștii din timpul ocupației hitleriste se plimbă liberi..."

★

Au trecut 20 de ani de cînd, într-o noapte, patriotul Manolis Glezos a smuls de pe Acropole steagul hitlerist. Totuși, azi, omul care și-a închinat întreaga sa viață slujirii patriei, luptătorul neobosit pentru drepturile democratice ale poporului său se mai află în închisoare. Dar idealurile generoase nu pot fi înfrînte. Nici gloanțele, nici violența, nici izolarea într-o carceră sumbră nu pot înăbuși credința arzătoare și lupta pentru un viitor mai bun.

I. CORIBAN

1 **Mama lui Glezos aducîndu-i un cuvînt de îmbărbătare în timpul procesului din vara lui 1959.**

2 **Pe Acropole, hitleriștii împlîntaseră steagul cu zvastica. Dar în noaptea de 31 mai 1941 Manolis Glezos l-a smuls și l-a azvîrlit la pămînt. Astăzi, cînd deasupra Acropolei fluturâ drapelul național al Greciei, Glezos se află în temniță...**

3 **Închisoarea de pe insula Egina unde este întemnițat Glezos.**

4 **Cu cătușe la mîini și sub o pază severă, deținuți greci sînt duși pe insula Creta.**

UMOR

Sintem puțin cam nervoase...

(Din „Ludas Matyi" — R.P. Ungară)

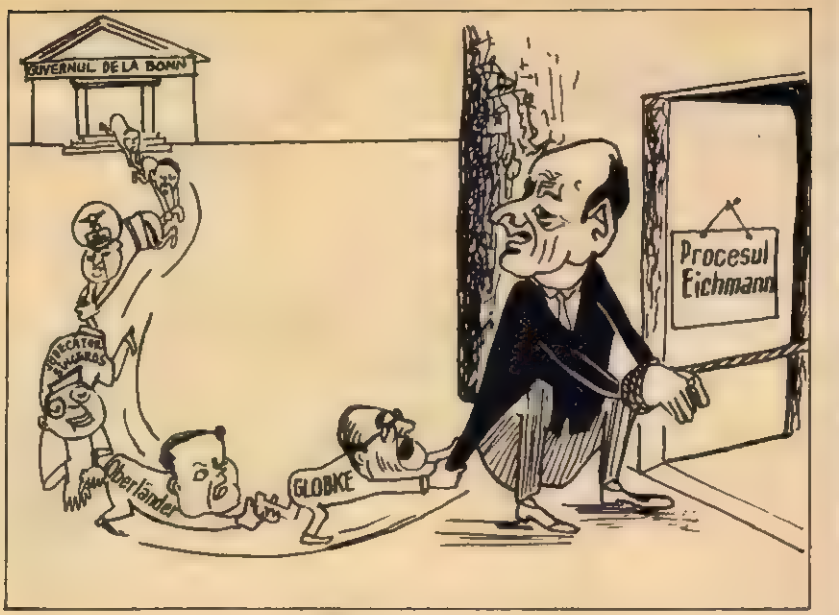

Trena lui Eichmann.

(Din „Berliner Zeitung" — R.D.G.)

— Aveți un noroc deosebit, domnul meu. Gândiți-vă că pacientului precedent i-am extras nasul, un ochi și carotida...

(Din „Vie Nuove"—Italia)

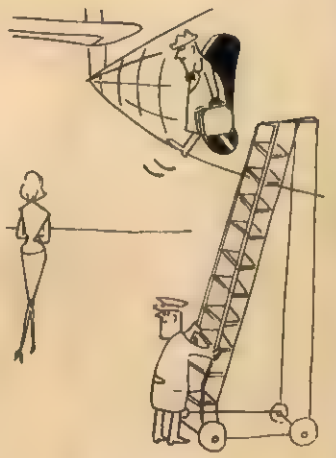

Fără cuvinte...

(Din „Panorama" — R. P. Polonă)

ÎN LUMEA CAPITALULUI...

Fiecare cu visul său...

(Din „Vie Nuove" — Italia)

...nu e de loc simplu!"

(Din „Schweitzer Illustrierte" — Elveția)

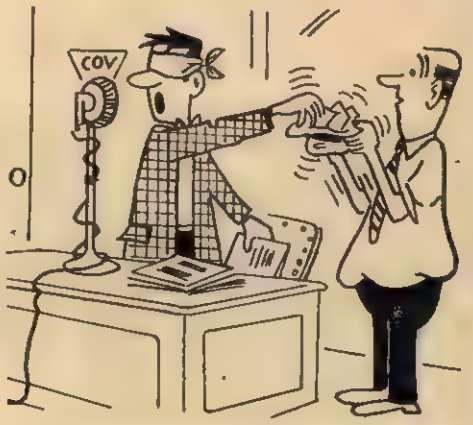

— Dragi ascultători, acum vă vom transmite buletinul meteorologic. Timpul probabil de mâine...

(Din „Schweitzer Illustrierte" — Elveția)

MOZAIC

PENTRU COPII

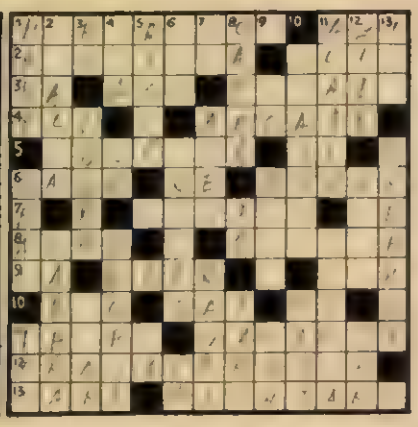

ORIZONTAL: 1) Titlul unei cărți cu povești de Andersen, apărute recent în Editura Tineretului — În această zi. 2) Prieten al copiilor din țara noastră, prezent în emisiunile pentru cei mici de la televiziune — Domol. 3) Matei Alexandrescu — Fruntași la învățătură și la sport — „Povestiri despre...", o nouă carte pentru copii de Al. Mitru, apărută în colecția „Traista cu povești". 4)... - Baba, erou al basmelor orientale — Arcuri susținute de coloane. 5) Pește de mare care, la atingere, produce descărcări electrice — Mină cali. 6)... de nașteri; regimul democrat-popular a creat o largă rețea de asemenea instituții pentru apărarea sănătății mamei și copilului — Nicușor Ene — Păstrează instrumentele de scris ale școlarilor. 7) Pastă de fructe uscată — Pronume. 8) Anexa motocicletei — Puțin (mold.). 9) Servește — Gazul tuburilor luminoase — Cimp semănat. 10) Prefix pentru viață. Așezare rurală — A exista. 11) Domol — Cea mare, din timpul verii, numeroși copii și-o petrec în taberele de pionieri și școlari, organizate de puterea populară în stațiunile de la munte și de pe litoral. 12) O particică din steagul lui Lenin, mîndrie a pionierilor noștri (2 cuv.). 13) Din nou — Dezmierdare.

VERTICAL: 1) Operă a lui Maxim Gorki care poartă ca titlu cel mai dulce cuvînt al copilăriei — Eroi ai basmelor — În acest loc. 2) Verbul pus în practică de tineretul nostru pentru cucerirea cetății științei (fig.) — „... de munte", ciclu de compoziții pentru pian de Hilda Jerea. 3) Rece! — „Micul...", versuri pentru copii de Jancsik Pál, traduse din limba maghiară de Ion Brad — Cîntă. 4) Ciorbă de pește — Notă muzicală — Poveste. 5) Materie primă pentru construcțiile pe care copiii le fac pe plajă — Pronume posesiv. 6) Steag turcesc alcătuit din 2-3 cozi de cal — Curajoe — Pronume. 7) Spetează — Deosebit — Nautic. 8)... cu trei iezi", poveste pentru copii de Ion Creangă — Titi Oancea — Puternici. 9) Unealtă de la cercul micilor inventatori — Sursă de energie electrică din laboratorul cercurilor pionierești de fizică — Figură geometrică. 10) Dulciuri foarte plăcute celor mici — Măreție. 11) Eroul din basmul cu lampa fermecată — Verbul pionierilor cînd se așază în careu (inf.). 12) 1 iunie este cea închinată copiilului (pl.) — Nume de fată — Țărmul de sud-est al peninsulei Kola. 13) Fata din grădină! — Autorul celor mai cunoscute amintiri din copilărie din literatura noastră.

Dezlegarea jocului „DIN LUNA MAI" apărut în nr. 20

ORIZONTAL: 1) Pravda — Popov. 2) Roura — Tagore. 3) Iuta — Sirop — L. 4) Me — Jo — Carota. 5) Antipa — Sava. 6) V — A — Înroșite. 7) Atlas — Al — G — G. 8) Raid — Ic — Lido. 9) Are — Inova — Ar. 10) I — Iser — Pa — O. 11) Inima — Ostrov. 12) Nava cosmică.

Poșta redacției

GULIANU PETRU — Brașov. Există, într-adevăr și rădăcini parazitare, nu numai plante de suprafață. Moi și fragede în aparență, aceste rădăcini au totuși forța de a pătrunde ca niște ace de oțel în cei mai dur lemn. Iar o dată pătrunse încep să sugă seva pomului și s-o transporte în propria lor tulpină. Pomii atacați sfîrșesc adeseori prin a se usca. Dacă ați descoperit o asemenea rădăcină în livada dv. e bine s-o arătați unui specialist.

A. NICULAE — Stîlpeni. Răspunsul la întrebarea dv. vi-l vom da printr-o scrisoare recomandată. În acest scop, vă rugăm să ne comunicați adresa exactă unde vă putem scrie.

EȘANU LIGIA, elevă — Bacău. Vaca de mare nu este altceva decît o morsă. Iar morsa este un mamifer amfibiu care trăiește în mările arctice și antarctice. E un animal carnivor, care poate să atingă pînă la 6-7 metri în lungime. Se vînează pentru grăsimea, pielea și — masculii — pentru colții lor care seamănă cu cei ai elefanților.

MARIAN ANA — Lugoj. Castelul Bran a fost ridicat pentru prima oară cu șase secole în urmă, ca o întăritură a cetății Brașov împotriva năvălirilor otomane și totodată ca punct de vămuire a mărfurilor care se scurgeau pe aici din Orient către Occident și invers. Am spus „pentru prima oară" pentru că, de-a lungul secolelor, castelul a fost reconstruit de mai multe ori, în urma unor repetate incendii și cutremure care l-au distrus. Astăzi, castelul adăpostește un complex de muzee. Vizitîndu-l, veți putea vedea atît stampe și ilustrații care înfățișează construcția castelului la diferite epoci, cît și obiecte de artă medievală; mărturii ale activității meșteșugărești și comerciale din vechiul Brașov; exponate de interes etnografic; produse ale artei populare din regiune precum și numeroase piese istorice de autentică valoare.

STOIAN PETCU — Vălenii de munte. Grăsimile animale greu de mistuit sînt cele ale căror puncte de topire sînt superioare temperaturii normale a corpului omenesc. Untul, spre exemplu și grăsimea de pasăre, care se topesc sub 36,7 grade Celsius, se mistuie ușor, în timp ce untura de porc și, mai ales, seul (care nu se topește sub 50 de grade) se mistuie greu. Cea mai puțin bogată în grăsime este carnea albă de pasăre, în schimb aceasta conține mai multe proteine decît carnea roșie. Așa se explică de ce la boala dv. de stomac vi s-a recomandat carnea de pasăre.

ALBINE „MULSE"

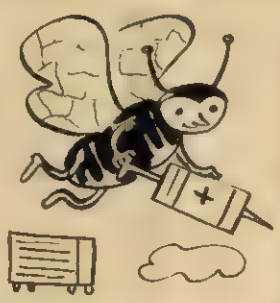

O fabrică de medicamente din Magdeburg, R.D. Germană, produce medicamente din veninul albinelor. Mult timp acest venin a fost obținut prin metode destul de dificile, care provocau moartea albinelor după „recoltare". Recent, a fost elaborată o nouă metodă, datorită căreia viața albinelor este salvată. Despre ce e vorba? Fiecare stup are o ieșire special făcută în acest scop. Pentru a părăsi stupul prin această ieșire, albinele trebuie să treacă peste o placă de sticlă unde sînt supuse unor șocuri electrice. Sub influența șocului electric albina apasă sticla cu acul ei și își golește punga cu otravă. Rezervele de otravă se refac în timp scurt. În felul acesta albinele pot fi „mulse" de mai multe ori.

Introducere în filatelie (VII)

COLECȚIONAREA MĂRCILOR ȘTAMPILATE

Valoare filatelică au nu numai mărcile, ci și ștampilele poștale, acestea din urmă indicînd data și locul circulației. Ba mai mult, unele ștampile-speciale menționează chiar evenimentele care au determinat punerea în circulație a anumitor mărci, fiind astfel colecționarului posibilitatea unei documentări precise asupra datelor istorice.

Mărcile ștampilate se colecționează fie lipite pe scrisori, fie separate de acestea. Ele trebuie să se prezinte însă la fel de curate ca și cele neștampilate, să aibă toți dinții de pe margini intacți, iar ștampila să fie cît mai clară și așa fel aplicată, încît să nu desfigureze desenul. Pentru obținerea unor asemenea condiții, mulți filateliști merg la ghișeele poștale și cer să li se aplice ștampila cu îngrijire, în fața lor. Ștampilele speciale — de care am pomenit mai sus — păstrîndu-se împreună cu scrisoarea, ating în general mărcile numai la cîte un colț.

Pentru păstrarea unei colecții de mărci ștampilate se procură de la unitățile de vînzări filatelice un album și un pachet de șarniere.

Albumul este un caiet voluminos, în care mărcile se așază după indicațiile tipărite pe filele lui. Aceste indicații sînt date fie prin reproducerea desenelor acelor mărci, fie prin simpla menționare a valorilor și a culorilor. Pentru începători, albumul prezintă avantajul ușoarei identificări a mărcilor apărute și a tuturor celorlalte date ale emisiunii.

Șarniera este o hîrtie subțire gumată, care se lipește cu o parte de spatele mărcii iar cu alta de fila albumului pe locul indicat de acesta.

Operația lipirii e posibilă aici deoarece la mărcile uzate (ștampilate) nu mai contează guma de pe spate. Aceasta nu înseamnă însă că asemenea mărci nu se pot păstra la fel de bine și în benzile clasoarelor. Avantajul pe care-l prezintă albumul, în afara indicațiilor tipărite, constă în faptul că este mult mai cuprinzător, conținînd toate emisiunile unei țări sau chiar ale unui continent întreg.

Mărcile cu ștampile obișnuite se dezlipesc de pe plicurile primite cu corespondențe. Ele se pot însă obține și prin ștampilarea la ghișeele poștale, în orice zi din termenul de valabilitate al emisiunii, a unor mărci nefolosite. Ștampilele speciale se obțin numai în zilele și la ghișeele prevăzute. Și unele și altele se mai pot procura de la unitățile de vînzări filatelice sau prin schimburi făcute între colecționari.

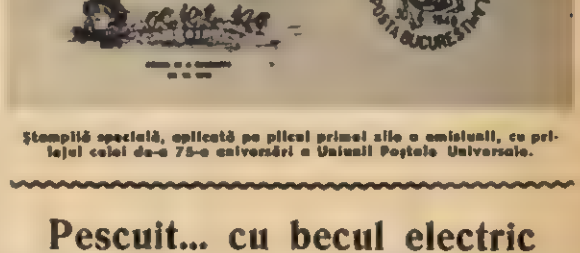

Ștampilă specială, aplicată pe plicul primei zile a emisiunii, cu prilejul celei de-a 75-a aniversări a Uniunii Poștale Universale.

Pescuit... cu becul electric

Institutul pentru pescuit în largul mării al R.D. Germane se ocupă de elaborarea unor noi metode de pescuit. Printre altele se prevede ca în lunile august, septembrie și octombrie să se așeze la gurile rîurilor și la extremitățile unor plase de pescuit speciale, lanțuri de becuri electrice. Țiparii ocolesc lumina și se îndreaptă în direcția porțiunii de apă rămase în întuneric, unde sînt prinși în vîrșe de pescuit. Se crede că această metodă va contribui la sporirea cu pînă la 50 la sută a cantității de țipari pescuiți.

Ascensor pneumatic

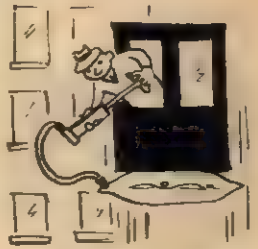

Emanuel Kristek și Eugen Reichel, de la Uzinele mecanice din Gottwaldov (Republica Socialistă Cehoslovacă) au construit prototipul unui ascensor pneumatic, care și-a trecut cu succes probele.

Prin apăsarea unui buton se declanșează un mecanism care umple cu aer comprimat „la o presiune de jumătate de atmosferă spațiul de sub cabină. Pentru coborîre, procesul este inversat. Aerul este absorbit de sub cabină și deplasat deasupra ei.

Noul ascensor este mult mai ieftin decît cele obișnuite și poate fi instalat în clădiri cu multe etaje, în mine, în uzine etc.

În jurul globului

CEI MAI VÎRSTNICI CORIȘTI DIN LUME sînt fără îndoială cei 22 de membri ai acestui cor din R.S.S.A. Abhază (U.R.S.S.), renumită prin numărul mare de bătrîni. „Vîrsta totală" a corului este de cel puțin... 2 200 de ani, dat fiind că în această formație artistică, unică în felul ei, nu sînt admiși decît cei ce au împlinit 100 de ani...

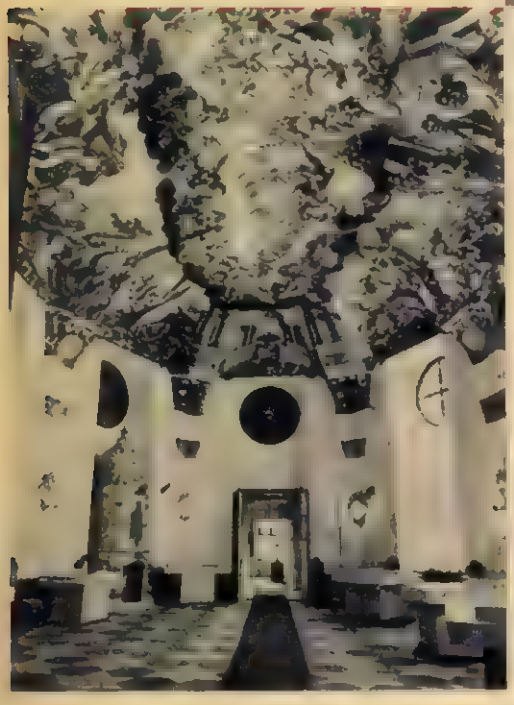

MUZEUL DE CĂRȚI RARE din orășelul cehoslovac Zdar pe Sazava (Moravia de sud) este vestit nu numai pentru colecțiile pe care le posedă, dar și pentru frumusețea arhitecturală a clădirii care adăpostește muzeul. De o mare valoare artistică este fresca ce împodobește tavanul holului mare, pictată în anul 1723.

SEAMĂNĂ SAU NU? Credem că ați recunoscut în fotografia din stînga chipul popularului comic francez Fernandel. Cu personajul din dreapta să vă facem noi cunoștință: o statuie egipteană antică. Cei care au pus alături cele două fotografii susțin că între ele există o asemănare izbitoare. Dv. ce spuneți?

MIREASA ÎN CUȘCĂ... Ploaia ar fi putut strica rochia de mireasă a tinerei Georgia Wild, din orașul Wisborough (Anglia). Pentru a evita aceasta, tatăl ei a avut ideea năstrușnică de a o introduce într-o cușcă din material plastic transparent...

O STÎNCĂ AMENINȚĂ să dărîme casa cetățeanului Fernand Grihault din localitatea Mondeville (Franța). Cu tot pericolul iminent, Grihault s-a hotărît cu greu să-și abandoneze căsuța. Pînă la urmă însă a trebuit s-o facă, ajutat fiind de pompieri.

TOLI, pensionară a grădinii zoologice din Londra, a dat naștere de curînd unui mic orangutan. Priviți cu cîtă afecțiune își ocrotește puiul...

N. P. Ohlopkov, artist al poporului al U.R.S.S., conducătorul artistic al Teatrului „V. Maiakovski".

E. E. Marțevici, S. N. Mizeri, S. A. Zaikova și A. S. Lazarev, într-o scenă din piesa „Poveste din Irkutsk" de A. Arbuzov.

REÎNTÎLNIRE CU TEATRUL „V. MAIAKOVSKI"

de Costache ANTONIU, artist al poporului

Îți vorbești despre Teatrul „V. Maiakovski" și despre turneul său în țara noastră, turneu care constituie, desigur, un eveniment al stagiunii. În cîteva rînduri e greu să vorbești despre Ohlopkov, animatorul a cărui multilaterală personalitate artistică domină acest teatru și care se înscrie printre fruntașii regiei contemporane.

Teatrul de pe mica și pitoreasca stradă Herzen din Moscova este foarte popular și apreciat de spectatorul sovietic pentru stilul său, despre care, rezumativ, se poate spune, cum de altfel a-a și spus: spectatorul, oaspetele actorului. Numai că, deși mereu aceeași, de fiecare dată gazda e alta: întîlnirea dintre spectator și teatru e astfel mereu o primă întîlnire.

Înființat în 1923 (pe atunci purta denumirea de „Teatrul Revoluției"), Teatrul „V. Maiakovski" a reunit pe scena sa o pleiadă de fruntași ai artei interpretative sovietice. Astăzi, în fruntea sa se află N. P. Ohlopkov, artist al poporului al U.R.S.S., secondat de regizorii Vl. Dudin, artist al poporului al R.S.F.S.R., și Elena Zotova, artistă emerită a R.S.F.S.R. (Pe Ohlopkov, marele artist, l-am întîlnit de mai multe ori. Însă, fie că a fost vorba de rolul Vasili din filmul „Lenin în Octombrie" sau de oaspetele pe care mi l-am făcut prieten cu prilejul unei recepții date de Ambasada română la Moscova, fie că a fost vorba de regizorul „Aristocraților" lui Pogodin sau al „Poveștii din Irkutsk" a lui Arbuzov — de fiecare dată și pe el l-am întîlnit pentru prima oară).

Maiakovski a spus cîndva că teatrul nu este „o oglindă care reproduce, ci o lupă care mărește". Aceasta este și deviza teatrului care-i poartă numele și care militează pentru o artă scenică dușmană șabloanelor, pasionată și îndrăzneață exploratoare a celor mai noi și mai convingătoare forme de expresie scenică.

Teatrul „V. Maiakovski" are un repertoriu bogat, din care nu lipsesc valori ale dramaturgiei universale. Dar el aduce cu precădere în mijlocul spectatorilor sovietici propria lor viață contemporană. Spectacolele sale sînt manifeste înaripate, pline de fantezie, sînt spectacole în care actorii și publicul participă deopotrivă la problemele majore pe care le dezbate piesa; spectacole în care actorii sînt aduși în sală, iar publicul în scenă. (Nu-i de mirare: Ohlopkov a debutat în 1922 la Irkutsk — avea atunci 21 de ani — cu un spectacol scris de el și jucat pe o estradă publică de... public, de actori și de el însuși!).

Din bogatul său repertoriu, teatrul ne prezintă trei spectacole: „Hotel Astoria" și „Viori de primăvară" de A. Stein și „Poveste din Irkutsk" de A. Arbuzov. Impresionează modul în care este evocată în „Hotel Astoria" apărarea Leningradului în ultimul război mondial (muzica dominîndu-l, spectacolul se transformă într-un adevărat concert, care subliniază eroismul și grandoarea apărării); impresionează de asemenea fanteziа și originalitatea punerii în scenă a „Poveștii din Irkutsk" sau a „Viorilor de primăvară". Dar mai presus de toate, impresionează altceva: Teatrul „V. Maiakovski" este oaspetele nostru, dar în sala de spectacole, noi, spectatorii, sîntem oaspeții oaspeților!

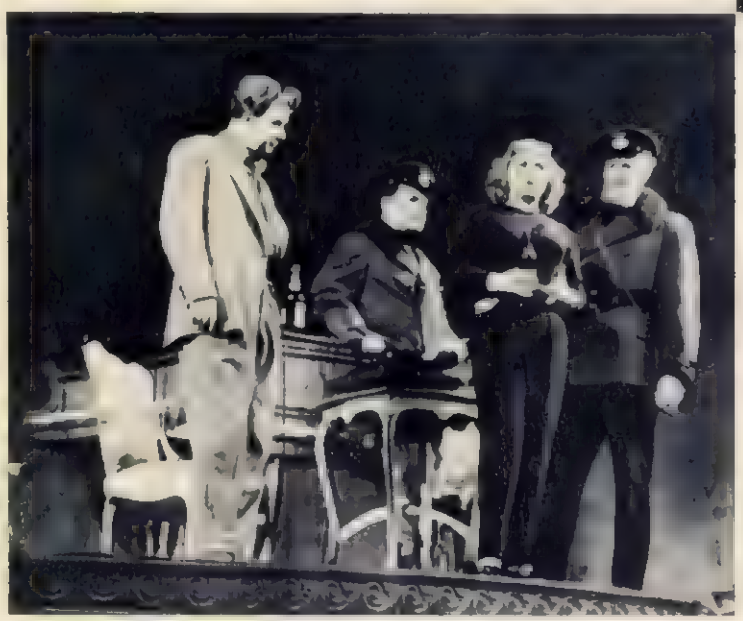

Altă scenă din piesa „Poveste din Irkutsk" de A. Arbuzov.

B. N. Tolmazov, artist al poporului al R.S.F.S.R. și artist emerit din R.S.S. Uzbecă, A.P. Lukianov, artist emerit al R.S.F.S.R., T.M. Karpova, artistă a poporului a R.S.F.S.R. și I.K. Kruglov, interpretînd o scenă din piesa lui A. Stein „Hotel Astoria".

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei 6 luni: 52 lei un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

SPORT

① După 15 minute de joc, C.C.A. conducea cu 1-0 în meciul pe care l-a susținut cu U.T.A. Fotografia îl prezintă pe Tătaru, care, primind o pasă de la Cacoveanu, deschide scorul meciului, care în final avea să fie 2-0 pentru militari.

② 3-0 a fost scorul cu care duminică, pe stadionul „23 August", Rapidul a surclasat echipa minerilor din Lupeni. A fost o victorie ușoară, în care Kiss, portarul minerilor, a avut mult de lucru. Iată-l în fotografie, pus din nou în fața unui atac al feroviarilor.

③ Meciul de rugbi dintre C.F.R. Grivița Roșie și Progresul, contînd pentru „Cupa de vară", s-a terminat cu rezultatul de 8-3 (5-3) în favoarea feroviarilor. Iată în fotografie o grămadă. De partea cui va fi mingea?

Fotografii de Romulus SCURTU

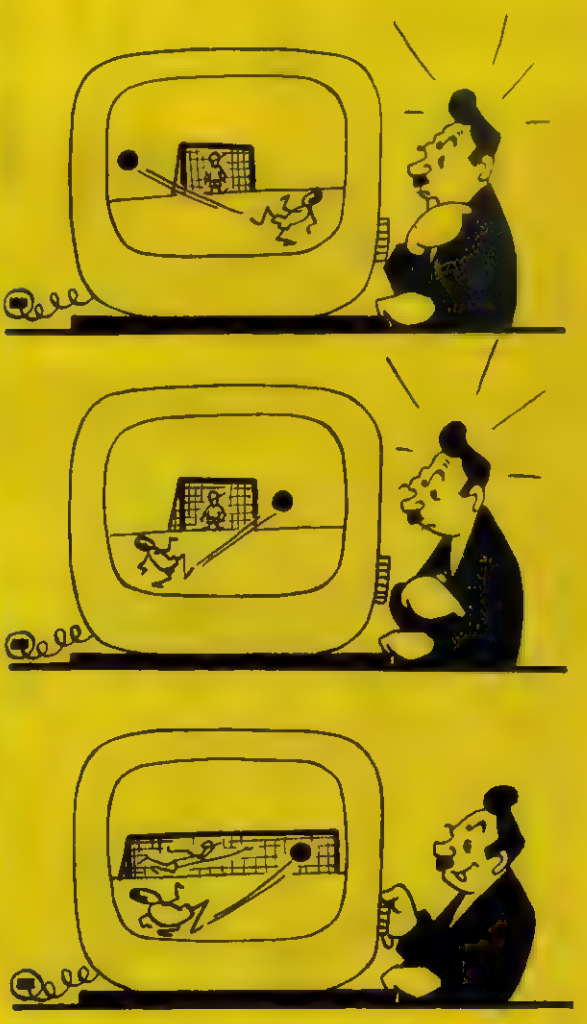

Fără cuvinte...

Desen de C. CRĂCIUN

Concursul pe țară pentru o calitate din ce în ce mai bună a pîinii.

(Citiți reportajul din pag. 22-23)

În acest număr:

SAHARA

FLACĂRA

Nr. 22 (314) — 3 iunie 1961

La 2 iunie s-au împlinit 15 ani de la proclamarea Republicii Italiene. În preajma acestei aniversări — în cadrul programului de sărbătorire a centenarului statului italian — s-a deschis, la Torino, Expoziția internațională a muncii. Organizată sub deviza „Omul în muncă", expoziția este menită să înfățișeze — așa cum arată organizatorii ei — munca omului ca factor de bază și determinant al dezvoltării și realizărilor civilizației în ultimii 100 de ani.

Pe țărmul fluviului Po, în partea de sud-est a orașului Torino, a fost construit și amenajat edificiul central — Palatul muncii — care găzduiește atît expoziția italiană, cît și secțiile de exponate prezentate de diferite țări și organizații internaționale. Una dintre cele mai mari și mai atractive secții este cea sovietică, pe o suprafață de 1.700 metri pătrați.

În fotografie: aspect al construcției Palatului muncii.

O bogată recoltă de căpșuni au obținut muncitorii combinatului agroalimentar „30 Decembrie", din apropierea Capitalei.

fotocronica FLACĂRII

Colectiviștii din raioanele Galați, Bujor și Tecuci au pornit o importantă acțiune pentru terasarea dealurilor golașe și plantarea lor cu viță de vie.

Elevii Centrului școlar agricol nr. 1 din Turda și-au început practica de vară. Iată-i pornind voioși spre tarlalele de porumb ale stațiunii experimentale Șimnic din regiunea Oltenia. →

Ultima lecție din acest an a Universității muncitorești de cultură muzicală a avut loc în sala Ateneului R.P.R. cu tema „Despre suita simfonică". Lecția a fost urmată de exemplificări, cu concursul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, sub conducerea lui Iosif Conta. ↓

AZI — LA VIENA

de Florica ȘELMARU

Cînd la noi va fi azi începutul după-amiezii, milioane de oameni pe aproape toate meridianele globului (pe toate, afară de cele unde va fi noapte adîncă) vor face același gest: vor despături ziarul, parcurgîndu-l repede cu privirea. Va fi ziar de prînz în Europa, ziar de dimineață la New York sau la Santiago de Chile, ziar de seară la Novosibirsk sau la Djakarta — dar privirile vor căuta același titlu: primele știri despre întîlnirea de la Viena. Pentru a le afla, alți oameni la ora aceea, tot cu un gest comun, vor întoarce butonul aparatului de radio sau de televiziune și vor asculta, la Havana, primele emisiuni matinale, la Habarovsk, la Tokio sau la Sidney, emisiunile tîrzii de seară.

Simultaneitatea, pe globul întreg, a unui gest identic... Într-un moment în care războiul rece face ca visurile mari și mici ale oamenilor să fie tulburate de amenințări, simultaneitatea gestului identic în fața ziarului, a aparatului de radio, a televizorului traduce solidaritatea care leagă milioane de bărbați și de femei, unii altora necunoscuți, într-o aceeași speranță...

Nu pentru că, în cele zece ore — cinci azi și cinci mîine — pe care programul întîlnirii de la Viena le consacră convorbirilor dintre tovarășul Hrușciov și președintele Kennedy, își vor găsi o miraculoasă dezlegare problemele — nu puține și nu simple — care s-au strîns de-a lungul atîtor ani de încordare. Cei doi conducători au stabilit de altfel că întîlnirea lor în capitala austriacă nu va avea drept scop *„ducerea de tratative sau realizarea unui acord în principalele probleme internaționale care afectează interesele altor țări"*, ci este menită a fi *„prilej adecvat și binevenit pentru un prim contact personal între ei și un schimb general de păreri asupra principalelor probleme referitoare la relațiile dintre cele două țări"*.

Acest prim contact personal și acest schimb de păreri pot deveni premise prețioase pentru o destindere a atmosferei internaționale. Ampla dezbatere, care de multă vreme, și îndeosebi în ultimul an, se desfășoară în presa din întreaga lume, în legătură cu problemele coexistenței pașnice, oglindește cu vivacitate aceste noi perspective, aceste noi speranțe. Și dacă în anumite luări de poziție se agită nemulțumirea iritată a fanaticilor politicii „de pe poziții de forță", moștenită de la răposatul J.F. Dulles, este limpede că majoritatea covîrșitoare a opiniei publice aspiră la o înseninare a cerului politic, la stabilirea unor relații de bunăvoință și colaborare între state.

Majoritatea covîrșitoare a opiniei publice din lumea întreagă. Căci dacă oamenii sînt feluriți, dacă limbile pe care le vorbesc și tradițiile pe care le poartă în ei sînt felurite, pacea are pretutindeni același chip, chipul vieții. Către el se îndreaptă gestul solidar al tuturor celor care azi, după ora noastră la începutul după-amiezii, despăturesc ziarele sau întorc butoanele aparatelor de radio și ale televizoarelor.

Viena — orașul spre care se îndreaptă în aceste zile privirile opiniei publice mondiale ,ce dorește cu ardoare îmbunătățirea climatului internațional și consolidarea păcii în lume

fotocronica FLACĂRII

La Evian continuă tratativele franco-algeriene. În fotografie: delegația guvernului provizoriu al Republicii Algeria, în frunte cu Krim Belkasem (x), vicepreședinte al G.P.R.A., la Hotel du Parc, după una din ședințe. ←

Manifestațiile din golful scoțian Holy Lock împotriva bazei americane pentru submarine înzestrate cu rachete „Polaris" au luat o mare amploare. Grupuri de demonstranți au încercat să se apropie cu bărcile de nava militară „Protheus" — care este baza submarinelor americane — iar numeroși manifestanți s-au așezat pe pămînt, pe cheiul Ardnadam, pentru a împiedica aprovizionarea navei. În fotografie: poliția se dedă la brutalități împotriva demonstranților pentru ca marinarii americani să poată ajunge ←la baza militară.

POPAS PE

AŞA VA FI

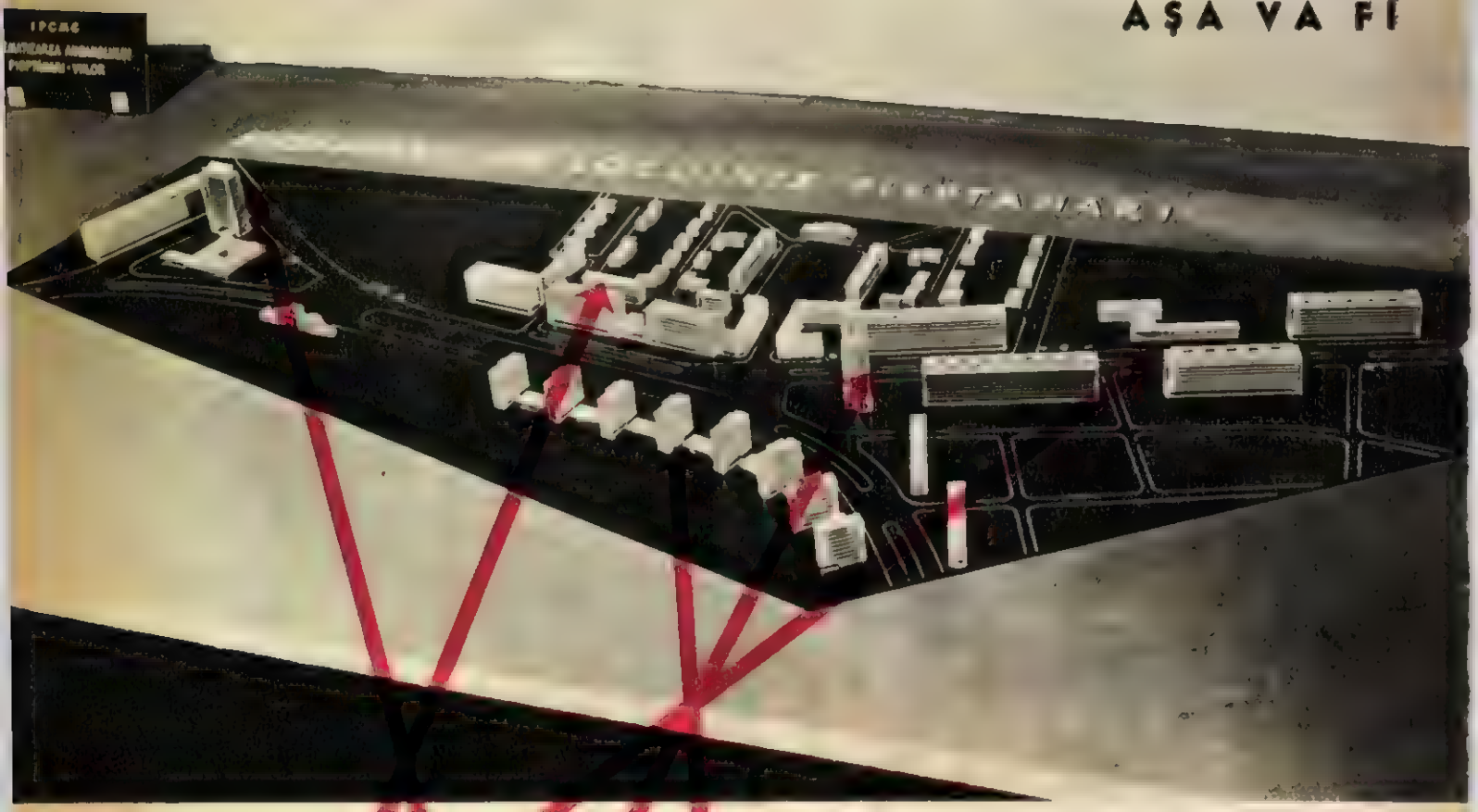

În atelierele I.P.C.M.C., în faţa proiectelor mute, a machetelor neinsufleţite, abia am descifrat însemnătatea lucrărilor ce comportă amenajarea pieţei Pieptănari, care se află pe inelul II al Capitalei şi face — în acelaşi timp — legătura dintre şoseaua Olteniţei şi şoseaua Giurgiului cu Magistrala nord-sud.

Am înţeles însă ampioarea lucrărilor înscrise în proiecte şi machete, de la înălţimea ultimului etaj al blocului care închide perspectiva pieţei Pieptănari spre şoseaua Giurgiului. De aici, macheta prinde viaţă: spre nord se profilează în zare „Casa Scînteii", părînd că se află pe axa pieţei Pieptănari, şi se disting copertinele de pe terasele noilor blocuri din străpungerea Magistralei nord-sud; mai aproape, în stînga, se văd noile blocuri înconjurate de mari spaţii verzi.

Restul perspectivei îl completăm cu ajutorul machetei. Iată dar, în stînga, blocul-turn care ajută la conturarea pieţei pe această latură, lîngă clădirile pieţei comerciale. În dreapta, spre calea Şerban Vodă — după spaţiul verde format de desimea arborilor — se înşiruie 8 blocuri legate între ele de parterul cu magazine, iar dincolo, pe şoseaua Viilor, sînt blocurile a căror construcţie începe în acest an. Şi, în sfîrşit, blocul care va închide perspectiva pieţei spre nord.

De la această înălţime, îndeosebi, se poate vedea mai bine cît arhitecţii care au proiectat sistematizarea pieţei şi colectivul de ingineri şi arhitecţi de la I.P.C.M.C., care au proiectat blocurile cu peste 2.000 de apartamente au realizat un ansamblu arhitectonic ce se armonizează cu întreaga sistematizare a Capitalei.

INELUL II...

Într-una din zilele anului 196'... Un şir de autobuze O.N.T. aleargă cu viteză (legală!) pe şoseaua Giurgiului, spre centrul Capitalei, cu un lot de turişti străini ce ne vizitează ţara. La întretăierea cu şoseaua Olteniţei maşinile opresc în dreptul unui bloc-turn. Invitaţi de ghid, turiştii coboară. În faţa lor se desfăşoară o mare piaţă încadrată de imense spaţii verzi, pe care sînt aşezate numeroasele blocuri de locuinţe.

Ghidul explică:

— Ne aflăm în noua piaţă Pieptănari, care este — ca s-o numim aşa — o poartă de intrare a Capitalei noastre.

Turiştii vizitează noile magazine aflate în preajma blocului-turn, admiră coloritul viu al construcţiilor, apoi se îmbarcă în maşinile care pornesc încet de-a lungul pieţei. Trec prin calea Şerban-Vodă, admirînd cele opt blocuri

Fotoreportaj de
R. RODA şi A. MIHAILOPOL

de locuinţe din dreapta şi pătrund în Magistrala nord-sud pe care o străbat trecînd prin noua piaţă Mărăşeşti, prin piaţa Unirii — în plină reconstrucţie şi amenajare; ieşind în Bd. „1848", ei continuă călătoria de-a lungul Magistralei prin bulevardele Bălcescu, Magheru, Ana Ipătescu pînă în piaţa Victoriei şi de aci, prin şos. Kiselev, ajung în piaţa Scînteii.

La reîntoarcere, ghidul a făcut o surpriză turiştilor noştri. Din piaţa Victoriei autocarele n-au mai pornit spre Giurgiu traversînd Magistrala nord-sud, ci au intrat în şoseaua Ilie Pintilie, continuîndu-şi drumul prin şoseaua Ştefan cel Mare. Aici, un scurt popas: turiştii vizitează Circul de stat şi cvartalul de blocuri din jurul circului. Apoi îşi continuă călătoria de-a lungul şoselei Mihai Bravu, unde privesc încîntaţi impunătoarele clădiri abia terminate. Ajungînd în calea Dudeşti, autocarele trec prin noua străpungere care duce spre şoseaua Olteniţei, de unde — prin piaţa Pieptănari — trec în şoseaua Giurgiului, continuîndu-şi călătoria spre Giurgiu.

Au străbătut adică inelul II al Capitalei...

. . . . . .

Călătoria noastră imaginară nu este prea îndepărtată de realitate. În cîţiva ani traseele descrise vor putea fi parcurse aievea. Ne-o garantează ritmul impetuos în care s-a realizat — în 1960 — străpungerea Magistralei nord-sud între str. Lînăriei şi bd. Mărăşeşti, noile construcţii de pe Magistrală, de pe bd. Pieptănari şi din piaţa Pieptănari şi o bună parte din construcţia cu 7 etaje care închide perspectiva de sud a pieţei Pieptănari. Dar, mai ales, ne-o garantează atenţia pe care partidul şi guvernul o acordă acestor construcţii, elanul şi experienţa acumulate în anii aceştia de constructorii noştri în lupta pentru traducerea în viaţă a hotărîrilor partidului privind acţiunea de construcţii.

Şi acum, un scurt popas... fotografic pe inelul II, şi anume în piaţa Pieptănari.

Nu s-a împlinit un an şi noile blocuri şi-au primit locatarii. ↓

Aşa arăta, la începutul lunii iunie 1960, terenul pe care s-au construit blocurile 3A şi 3B — cu 256 de apartamente — din ansamblul Pieptănari. ↓

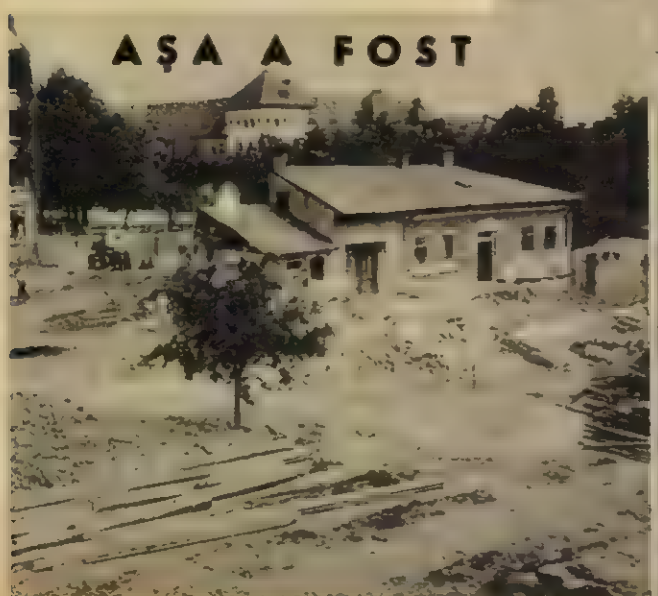

Ansamblul Pieptănari va număra 25 de blocuri cu cîte 5 şi 8 nivele şi un bloc-turn cu 15 nivele însumînd la un loc circa 2.100 de apartamente, precum şi spaţii comerciale şi social-culturale.

Pe şantierul Pieptănari s-a experimentat sistemul de construcţii cu panouri mari, prefabricate. În acest sistem de construcţii consumul de cherestea este aproape anulat.

Fabrica „Progresul" poate furniza anual panouri mari pentru construcţia a peste 2.500 apartamente convenţionale de 2 camere.

Constructorii de pe şantierul Pieptănari au ajuns să monteze în medie circa 6 apartamente pe zi. (O echipă de 5 muncitori au realizat în perioadele de vîrf montarea unui apartament în 9 ore).

În 1960 s-au construit în ansamblul Pieptănari 1.200 m p spaţiu comercial.
În 1961, se vor construi 4.000 m p spaţiu comercial. În aceste spaţii vor funcţiona 15 unităţi comerciale diferite.

Construcţiile social-culturale şi comerciale cu care va fi dotată noua piaţă Pieptănari vor face ca aceasta să devină centrul cel mai important al raionului N. Bălcescu.

Unul dintre fruntaşii şantierului, meşterul montor Mihai Domocos, comandă ridicarea unui panou mare.

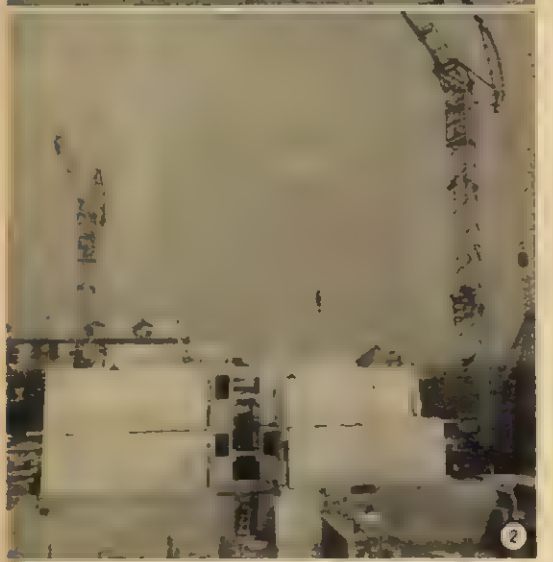

În sistemul de construcții cu panouri mari, prefabricate, zidarii și dulgherii devin montori, iar construcțiile cresc văzînd cu ochii. Cele trei imagini fotografice (1-2-3), luate la răstimpuri de cîte 2-3 săptămîni, demonstrează ritmul susținut cu care se înalță blocurile.

Dispută pe... trei nivele... →

În sutele de apartamente date în folosință se vădește grija constructorilor pentru buna calitate a finisajului. Iată unul dintre luminoasele apartamente din Pieptănari. Aci locuiește muncitorul electrician Stelian Lungu cu familia sa. ↓

Sahara

NISIP

SÎNGE

de I. CIOARĂ

„Rebeliune militară: armata a preluat puterea în Algeria și Sahara"... „O nouă explozie atomică în Sahara"... „Debré: Franța va rămîne în Sahara"... „G.P.R.A. denunță proiectele neocolonialiste cu privire la Sahara"... „Noi concesiuni petrolifere acordate în Sahara"...

Teleimprimatoarele agențiilor de presă transmit tot mai des în vremea din urmă știri în care revine acest cuvînt: SAHARA. Căci Sahara, nesfîrșit deșert, pe cît de torid în amiezi, pe atît de pur și rece sub palida lumină a stelelor, Sahara care l-a inspirat pe Saint-Exupéry în creația unuia din cele mai frumoase poeme ale sale, oceanul de nisip pe care l-au străbătut ostașii numizi pentru a-l răpune pe Mâtho, iubitul frumoasei Salammbô, și pe unde și-au purtat eroii Jules Verne și Pierre Benoit, acest ținut al oazelor rare și al „fetei morgana", Sahara străvechilor berberi este astăzi cutremurată de bubuitul armelor ucigătoare, stropită cu sînge omenesc și cunoaște o nouă specie de șacali, sosiți în grabă din Paris, New York, Bonn și Londra, adulmecînd aurul negru.

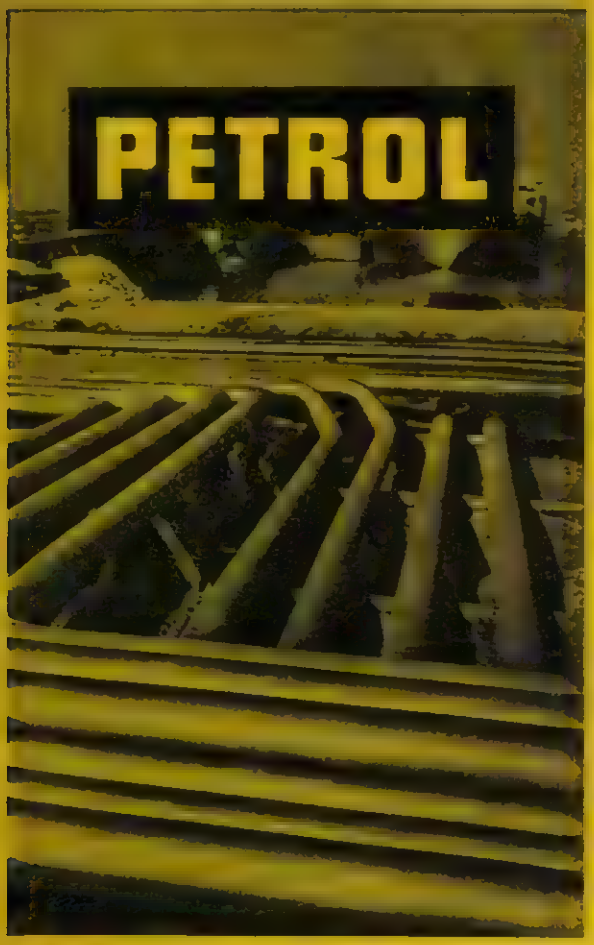

Pentru geografi Sahara reprezintă un imens teritoriu — aproape un sfert din suprafața Africii — care se întinde (în punctele maxime) de la Atlantic la Marea Roșie și din sudul lanțului munților Atlas pînă prin dreptul paralelei 15°, trecînd puțin deasupra țărmului nordic al lacului Ciad. Peste șapte milioane kilometri pătrați, cuprinzînd teritoriile Saharei „spaniole", Mauritaniei, Republicii Mali, Republicii Niger și Saharei algeriene, cărora li se adaugă partea de sud a Libiei și cea de nord a Ciadului și a Sudanului.

Dar dintre toate acestea, în centrul atenției presei și opiniei publice de pe tot globul se află astăzi porțiunea de deșert din sudul munților Atlas — Sahara algeriană — care împreună cu nordul Algeriei măsoară 2.200.000 km p. Un teritoriu de patru ori mai mare ca Franța și pe care monopoliștii și ultracolonialiștii francezi nu-l pot concepe decît ca „pămînt francez pe vecie "...

În pofida istoriei

Sahara „franceză" e doar un mit, creat și întreținut de cei mai înverșunați adepți ai rînduielilor coloniale. Întreaga sa istorie cunoscută e strîns legată de prefacerile prin care au trecut țările străvechiului Maghreb (Marocul, Algeria și Tunisia) și în special Algeria. Începînd cu regatul Garamanților, continuînd cu statul libian Mauritania (situat pe actualul teritoriu al Algeriei și Marocului), cu pătrunderea romană și apoi cu cea arabă (în două valuri mari, în secolele VII și XI) și terminînd cu cucerirea Algeriei de către colonialiștii francezi (care, începută în 1830, n-a luat sfîrșit decît după mai bine de patru decenii de apărare îndîrjită a algerienilor, în 1871) istoria Saharei se contopește cu cea a actualei Algerii. Și încă un fapt, dacă mai e necesar: arabi sau berberi, algerienii din nordul sau din sudul Atlasului vorbesc limbi făcînd parte din aceeași familie lingvistică semito-hamitică. Cît privește perioada de după colonizarea Algeriei, înseși autoritățile franceze au considerat teritoriul saharian din sudul Algeriei ca o prelungire naturală a acestei țări.

Astăzi, cînd ceasul tratativelor cu privire la acordarea independenței poporului algerian n-a mai putut fi oprit în loc, cercurile colonialiste se cramponează de Sahara încercînd prin diferite manevre s-o rupă de Algeria. De ce?

„Marea speranță..."

Cînd, în 1890, după încheierea acordului prin care Anglia recunoștea „drepturile" Franței asupra Saharei, lordul Salisbury a exclamat ironic: „lăsați cocoșul galic să-și ascută ghearele în nisipul pustiului", nici măcar colonialiștii francezi nu gîndeau că deșertul saharian ar putea reprezenta și altceva decît o sursă inepuizabilă de...nisip.

Cu aproape două decenii mai tîrziu, în 1907, sub nisipul fierbinte fu găsit, în împrejurimile Colomb-Bécharului, nu departe de granița marocană, cărbune. Dar prospectări mai insistente ale subsolului saharian n-au început decît după sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, mai ales în deceniul al VI-lea, cînd imperiul colonial francez de odinioară a pornit să se destrame văzînd cu ochii. Unul după altul ieșiră la iveală importante zăcăminte de fier, cupru, plumb, metale rare și chiar uraniu. Dar „lovitura cea mare" o constitui țîșnirea de sub nisip, în ianuarie 1956, la Edjelé, în apropierea frontierei cu Libia, a unui jet de țiței de cea mai bună calitate. Din acest moment Sahara algeriană deveni „marea speranță a Franței" — respectiv a monopoliștilor francezi.

Un pistol împotriva Africii

Dar importanței uriașelor resurse naturale ale teritoriului saharian i s-a adăugat și o alta — „strategică". Sahara a fost transformată într-un uriaș poligon de experimentare a rachetelor și armelor teleghidate (la Colomb-Béchar) și a armei atomice „franceze" (la Reggane). Acest

fapt este menit — după afirmația cercurilor oficiale franceze — să ducă la intrarea Franței în „clubul atomic" și, o dată cu aceasta, să-i redea — chipurile — măreția... Cîtă discordanță însă între această concepție despre obținerea „măreției" Franței prin strădanii de a crea monstruoasa armă de ucidere în masă și cuvintele scrise în Memoriile sale de actualul președinte al Franței, de Gaulle, după explozia primei bombe americane: „...Fără îndoială, am fost de mai multă vreme informat că americanii sînt în curs de realizare a unor explozibile atotdistrugătoare pe baza dezagregării atomului. Nu sînt atît de surprins pe cît sînt încercat de disperare văzînd născîndu-se mijlocul care va permite, poate, oamenilor, să distrugă specia umană"...

Experiențele cu armele nucleare în Sahara — pînă în prezent au avut loc patru explozii: în februarie, aprilie și decembrie 1960 și aprilie 1961 — reprezintă un pistol îndreptat împotriva popoarelor africane ce-și revendică independența. Dar, departe de a intimida, exploziile atomice din Sahara au făcut să crească și mai mult ura anticolonialistă a popoarelor africane, care sînt mai hotărîte ca oricînd să lupte pentru alungarea definitivă a colonialiștilor din Africa.

La porțile Saharei

Cercurile monopoliste și colonialiste de pe malurile Senei n-au apucat să se bucure prea mult de „marea speranță" pe care le-o oferea „noul Texas" saharian. Firește, imediat după evenimentul de la Edjelé, o serie întreagă de companii din metropolă (aproximativ 40 la număr) controlate de un grup de mari bănci franceze, în frunte cu Banca Rotschild, Banca Parisului și a Țărilor de Jos, Banca Uniunii Pariziene, Banca Lazard etc., s-au avîntat în cursa pentru petrolul Saharei. Dar deîndată s-au ivit la orizont nori amenințători: „partenerii" vest-europeni și atlantici. Compania engleză „Shell" și-a făcut prima intrarea în Sahara, deținînd 65% din acțiunile societății franceze „C.P.A." (Compania petrolului din Sahara) și 36% din acțiunile societății „C.R.E.P.S." (Compania de cercetări și exploatare a petrolului din Algeria).

Profitînd de greutățile economice ale Franței, legate de ducerea războiului colonial din Algeria, dar mai ales speculînd nevoia de sprijin pe plan politic a cercurilor guvernamentale de la Paris pentru menținerea pozițiilor Franței în colonii și în special în Algeria (inclusiv Sahara), monopolurile vest-germane și apoi cele americane și-au făcut apariția la porțile Saharei. Monopoliștilor vest-germani—ca parteneri ai Franței în „Piața comună" — nu li s-a opus rezistență. „Algeria, cu toate resursele ei — scria cu resemnare revista franceză „Témoignage Chrétien" — *trebuie* (sublinierea ns.), asociată națiunilor Europei integrate".

În schimb încercările de infiltrare a capitalului american s-au lovit dintru început de rezistența monopoliștilor francezi, care într-o experiență amară au învățat că ori de cîte ori au deschis ușile coloniilor lor „prietenilor" americani, au trebuit să fluiere pînă la urmă a pagubă, cum s-a întîmplat de exemplu în Vietnamul de sud. Dar au intrat în acțiune presiuni directe și indirecte care au avut drept rezultat... începerea de negocieri între Compania franceză de petrol și Standard Oil. Un acord între aceste două societăți a fost încheiat la începutul lunii noiembrie 1958. Două săptămîni mai tîrziu s-a dat publicității „Codul petrolifer al Organizației comune a regiunilor Saharei", care nu constituia decît o consfințire a pătrunderii capitalului american în Sahara pe bază de „fifty-fifty" („juma-juma"). Cîteva luni mai tîrziu, în iunie 1959, în numele guvernului francez, primul ministru Debré își punea semnătura pe un decret care acorda o serie de privilegii importante în Sahara firmei americane „Esso Standard" (grupul Rockefeller). Același M. Debré, care în februarie 1958, în calitate de senator, avertizînd revoltat despre o „amenințare" la adresa „independenței economice și politice a națiunii", interpela pe ministrul de atunci pentru problemele Saharei: „Sînteți oare informat că, în urma unor presiuni străine cu caracter politic, companiile franceze se văd nevoite în prezent să semneze un contract neavantajos cu una dintre cele mai mari companii străine?" (era vorba tocmai de Rockefeller — n.a.)...

↑ Colomb-Béchar, în trecut bază militară a armatei coloniale franceze și apoi un faimos lagăr de pedeapsă al legiunii străine, a fost transformat în vremea din urmă în centru de experimentare a rachetelor.

Sahara este la urma urmelor africană

Diferitele acorduri încheiate — de voie sau de nevoie — între monopolurile franceze și cele americane, engleze, vest-germane etc. pentru exploatarea bogățiilor sahariene, ignorează cu bună știință elementul esențial: stăpînul de drept al acestor bogății este poporul algerian.

Acest fapt îl dovedesc o dată în plus o serie de recente declarații ale cercurilor oficiale din capitala Franței. Acum, cînd după aproape șapte ani de lupte sîngeroase în Algeria, cei peste 800.000 soldați francezi — înzestrați cu armament american prin intermediul N.A.T.O și sprijiniți de Bonn cu mercenari vest-germani — n-au reușit să înfrîngă lupta eroică a poporului algerian, guvernanții francezi, nevoiți să recunoască în vorbe „dreptul la autodeterminare" al acestuia, încearcă în fapt noi manevre pentru a nu scăpa din mînă teritoriul saharian. Ei și-au afirmat intenția fățișă de a rupe acest teritoriu de Algeria, de a-și menține dominația în Sahara chiar și în eventualitatea acordării independenței poporului algerian.

«După ce timp de mai mult de un secol au întreținut mitul „Algeriei franceze" — se arată într-o recentă declarație a guvernului provizoriu al Republicii Algeria — conducătorii francezi întreprind o nouă campanie cu un nou mit.

O serie de politicieni francezi și-au asigurat participarea la exploatarea bogățiilor Saharei. „Monsieur Robert Lacoste sans profession.." era de fapt de profesiune socialist de dreapta de-ai lui Guy Mollet și ministru-rezident în Algeria, în cabinetul aceluiași Mollet, pe vremea cînd — așa cum atestă facsimilul pe care îl reproducem... — și-a procurat acțiuni în valoare de două milioane franci (vechi)... ↓

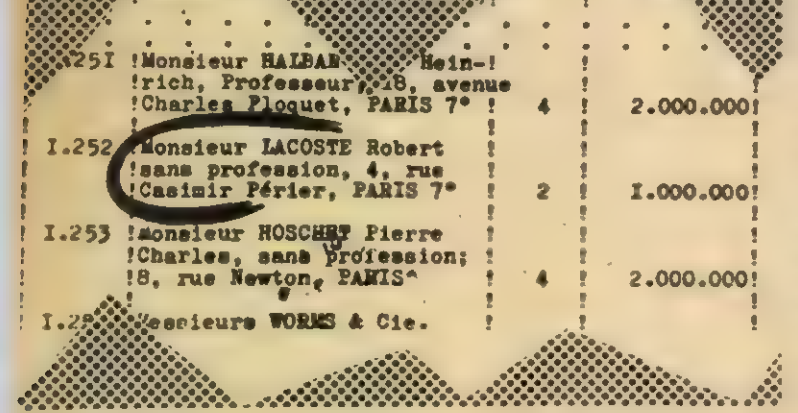

Sahara algeriană este parte integrantă a Algeriei și este un teritoriu asupra căruia trebuie să se exercite suveranitatea poporului algerian ca și asupra restului teritoriului național. Locuitorii ei sînt algerieni — și nu cetățeni francezi. Încercările colonialiștilor francezi de a-i separa pe algerienii din Sahara de restul algerienilor sînt sortite eșecului, așa cum au fost toate încercările de divizare a poporului algerian».

Nici un fel de manevre nu vor putea însă împiedica apariția flamurii libertății deasupra întregului-teritoriu algerian. Este foarte aproape ziua cînd — așa cum sublinia Michel Hinker în ziarul belgian „Drapeau Rouge" — „marile companii, guvernele coloniale și generalii atlantici vor trebui să admită că Sahara este, la urma urmelor, africană".

Popoarele africane au condamnat cu vehemență (fotografia de jos) experimentarea bombei atomice franceze în Sahara (fotografia din dreapta).

JEFUITORII BOGĂȚIILOR SAHARIENE

COMPANII FRANCEZE

„S.N.R.E.P.A.L.", „C.F.P.A." (filială a Companiei franceze de petrol — membră a Cartelului internațional al petrolului[1]), „C.P.A.", „C.R.E.P.S.", „S.A.F.R.E.P.", „Francarep" și alte societăți al căror număr se ridică la aproximativ 40 — toate controlate de un grup bancar în fruntea căruia se află Banca Rotschild, Banca Parisului și a Țărilor de Jos, Banca Uniunii Pariziene etc.

COMPANII ENGLEZE

„Shell" și „British Petroleum" — membre ale Cartelului internațional al petrolului.

COMPANII VEST-GERMANE

„Deutsche Erdöl A.G.", „Deutsche Schachtbau und Tiefbohrgesellschaft", „Preussische Bergwerke und Hutten", „Wintershall", „Ferrostali", „Huhn und Kold", „Arbed", „Indufina".

COMPANII AMERICANE

În special grupul petrolifer „Esso" (Rockefeller) — membru al Cartelului internațional al petrolului — precum și unele companii miniere ca „Newmont Mining" etc.

[1]) Cartelul internațional al petrolului, constituit în 1928, reunește opt dintre cele mai puternice companii petrolifere care dominează piața capitalistă a produselor petrolifere — 5 companii americane, 2 engleze și una franceză.

CUM SĂ ARATE Ploieștiul?

Iată ce ne comunică inginerul Florian Alexandrescu, șeful secției de sistematizare și arhitectură a Sfatului popular al orașului Ploiești:

„Am construit mult în orașul nostru: întreg „centrul civic" e nou. S-au ridicat blocuri și în cartiere mai lăturalnice. Cred că sîntem în progres și în ce privește aspectul decorativ al străzii. Cîteva exemple pozitive îmi stau la îndemînă: noua cofetărie „Continental", a cărei terasă, vizibilă din stradă, cu mobilă ușoară, multicoloră (executată la „Tehnolemn" Ploiești), dă un aer cochet, modern, centrului ploieștean. În Hala centrală, o notă bună pentru „Expoziția cu vînzare", care face dovada că un bazar poate fi vesel, colorat, fantezist, păstrînd totuși o ordine și o curățenie sclipitoare. Am făcut un pas înainte și în ce privește recuzita de stradă. Folosim acum, pentru placate, suporți metalici ușori, transportabili, cu o formă plăcută și simplă. Deși nu sînt cu totul de acord cu cadrul cam pretențios folosit în centru pentru popularizarea fruntașilor în producție, îmi place totuși sistemul lipirii fotografiilor pe sticlă: prin transparența geamului se vede întregul „centru civic" ca fundal și argument pentru portret.

Dacă am făcut un prim pas în direcția recuzitei de stradă, e timpul să-i facem și pe ceilalți. Am introdus stative cilindrice pentru afișaj în centrul orașului — e bine să generalizăm sistemul. S-au amplasat pe bulevardul Independenței niște stîlpi de lumină avînd un model mai elegant, simplificat; trebuie însă să extindem înlocuirea vechilor stîlpi, începînd cu centrul orașului, unde vechiul „lampadar" se proiectează încă pe silueta modernă a blocurilor noi. Etalajele noilor magazine sînt ceva mai bune: mai desfășurate, mai luminoase. Dar de-a lungul bulevardului Republicii vitrinele unor magazine respiră încă acea atmosferă searbădă de oraș „provincial" (vezi unitatea „Textila 202"). Contribuie la această impresie de vetust și lanțul de firme mari, încărcate. Din păcate, unele firme noi — ca bunăoară cea de la Restaurantul Central — răspund uneori aceleiași preferințe pentru o decorație greoaie, aglomerată.

Aș vrea să încheiu cu un cuvînt despre felul în care sînt păstrate noile locuințe. Mulți cetățeni din noul cartier Găgeni — și exemple ca-

Cofetăria „Continental" se încadrează armonios în ansamblul arhitectonic din centrul orașului.

«Am construit mult în orașul nostru: întreg „centrul civic" e nou».

Fotografii de E. GHERA

Și în orașul Ploiești se construiește din plin... Dar strada reînnoită, modernizată, ce aspect va trebui să capete? Și cum să arate bulevardul, zona verde, piațeta, parcul? Trei ploieșteni, răspunzînd la ancheta „Flacării", ne transmit sugestiile lor.

racteristice am văzut destule în str. Iulius Fucik — își întreține foarte îngrijit casele și spațiile verzi din jurul lor. În schimb, bunăoară, locatarii din str. Vasile Lupu 16, Blocul A, se pare că n-au înțeles prea bine ce înseamnă proprietatea în comun asupra spațiilor verzi: unul dintre ei și-a „însușit" o parcelă, a îngrădit-o și și-a făcut grădină particulară de zarzavat. Zona verde trebuie folosită de toți, trebuie îngrijită spre folosul tuturor".

★

Tov. Gheorghe Lazăr, rectificator-mecanic la Rafinăria nr. 3 Ploiești, ne transmite cîteva din părerile lui:

„Există în orașul nostru o zonă verde cu care ne putem mîndri: e vastul parc unde „cresc" instalațiile strălucitoare ale Rafinăriei nr. 3. E o frumusețe și o desfătare să lucrezi în asemenea condiții. Pentru întreținerea parcului, noi am creat o seră specială; anul acesta vom planta în parc 200.000 de rădăcini de flori... De-a lungul și în afara gardului care împrejmuiește întreprinderea am creat o altă zonă verde, unde am plantat sute și sute de tei, plopi și circa 1.500 de trandafiri. Dar, spre regretul nostru, încă nu e peste tot la fel: în fața gardului Întreprinderii de prefabricate metalice și în fața Fabricii de oxigen se întinde un maidan îngust, nenivelat... Nu e păcat?

Aș dori să mai vorbesc și despre locurile de plimbare ale ploieștenilor. Bulevardul Independenței, care leagă centrul de gară și unde ploieștenii obișnuiesc de mult să se plimbe, nu e destul de bine întreținut. Ar trebui să îngrijim mai bine peluza, să facem revizia conștiincioasă a băncilor. Și strandul nostru lasă de dorit din punct de vedere igienic și estetic. Ce e de făcut? Tineretul nostru are nevoie de un loc civilizat și frumos de recreare și plimbare. Anul trecut, salariații din instituția noastră au prestat 7.000 de ore muncă patriotică pentru amenajarea unui parc cu lac la Bucov. Părerea mea este să strîngem și anul acesta forțele și să ducem la bun sfîrșit lucrările începute. În centrul orașului avem cîteva mici grădini plăcute (cum e, de pildă, grădinița ce poartă numele lui Caragiale). E în curs de plantare și o altă grădiniță în centrul civic. Aici aș avea însă o întrebare: în mijlocul grădiniței se ridică patru chiupuri uriașe, din plasă metalică, în care se întreține mușchi și plante agățătoare. Oare aceste vase nu sînt prea voluminoase și prea numeroase pentru perspectiva unei piațete? N-am fi fost mai aproape de frumusețe, dacă eram mai modești?"

★

Ion Dodu, director administrativ al Rafinăriei nr. 3 Ploești, răspunde la aceeași anchetă:

„Țin să spun și eu un cuvînt despre localurile din orașul nostru. Avem restaurante care corespund cerințelor zilei de azi (cum e, de pildă, restaurantul Gării de Sud). Au rămas însă și unități care, datorită unei organizări defectuoase, nu sînt pe placul nostru. Astfel, în fața Rafinăriei nr. 3 se află un bufet cu mese neacoperite, împrăștiate în cîmp deschis, în bătaia vîntului și a prafului. Lipsa de ținută a unui asemenea local nu corespunde cîtuși de puțin cu aspectul general al orașului nostru. În aceeași ordine de idei, încă o sesizare: magazinul „Alimentara" din Gara de Sud s-a transformat într-un... bufet fără ospătari. Oamenii cinstesc sticle de bere la fața locului, aglomerîndu-se în fața ieșirii și în stradă. E un aspect nepotrivit pentru anul 1961, cu atît mai mult cu cît ne aflăm în apropierea unei gări reconstruite, într-un cartier cuprins într-un vast plan de construcție și înfrumusețare.

Un cuvînt și despre recuzita de stradă. Iată, găsesc foarte pozitivă, și din punct de vedere utilitar dar și estetic, înființarea, în Hala centrală, a unor mici vitrine vopsite în albastru deschis, unde se desfac produsele lactate. Oare nu s-ar putea găsi o soluție mai... decorativă și pentru punerea în vînzare a „lozului în plic", care se vinde astăzi la noi în oraș pe la colțuri de stradă, cu ajutorul unor mese sărăcăcioase și al unor borcane prăfuite?"

«În Hala centrală, o notă bună pentru „Expoziția cu vînzare", care face dovada că un bazar poate fi vesel, colorat, fantezist, păstrînd totuși o ordine și o curățenie sclipitoare».

Schița de mai jos a fost scrisă în urmă cu un sfert de veac, în anul 1936. Ea a apărut în „Adevărul Literar" (1936) și a fost reprodusă în „Pueblo" — Madrid (1937) și „Deșteptarea" — Detroit, S.U.A. (1938). De asemenea a fost difuzată de Radio-Tiraspol (1938). În același an a apărut și în volumul „Camaradul Știrl".

După 25 de ani autorul se reîntoarce pe aceleași meleaguri ale inspirației, pentru a-și regăsi eroii. Noile sale impresii sînt redate în scurtele însemnări cu care și-a completat schița, adăugîndu-i un al doilea final.

de Maria ARSENE
Ilustrații de Tia FELTZ

Îmi este vecină... Locuiește în fundul curții alăturate, într-o magazioară dărăpănată, învelită cu tinichele și table ruginite, care clămpăne, rîd, cîntă și scrîșnesc la cea mai ușoară adiere de vînt. Șandramaua, încropită din scînduri și capace putrede, nu are ușă. Se intră printr-o deschizătură îngustă — puțin mai înaltă ca un stat de om — ce nu te lasă să ghicești dacă înadins a fost așa croită ori se datorește lipsei de material. Dar acest amănunt e fără de importanță. Interesează doar faptul că Fetița sălășluiește în acest grajd. Față de munca ce o depune, locuința e, desigur, insalubră și chiar inestetică. Dar ea nu-i de fel pretențioasă, ci se mulțumește cu te miri ce: o fărîmă de acoperiș și un pumn de ovăz.

Ați ghicit că Fetița e un cal. Adică, la drept vorbind, cal nu prea este ea, deși toți o cred și o numesc astfel. Fetița ar fi — cum să spun — iapă. Însă dacă i se zice cal... Fie și cal. Numai grămăjoara de grăunțe să nu-i lipsească seara, cînd vine spetită de la muncă. Vedeți însă că, de cele mai multe ori, în loc de mîna de ovăz sau de porumb, nu găsește în fundul troculuí decît un boț de mămăligă rece. Credeți că face gălăgie? Că se revoltă și începe să zbiere: „Dați-mi de mîncare! Dați-mi dreptul meu, după douăsprezece ore de muncă!" — ori alte mai mult sau mai puțin drepte reclamații? Nu. Tace. Se resemnează, așa cum se poate resemna o iapă filozoafă și, după ce hăpăie doar de cîteva ori din coltucul auriu de mălai, se apucă liniștită să roadă cu dinții ei rari și galbeni marginea troculuí. Nu cred ca trocul să aibă vreun gust. Dar cînd nu ai ce mînca și ți-l cu orice chip să nu-ți pierzi obișnuința mestecatului...

Tare mi-e milă de biata Fetița. E atît de slabă, încît uneori, cînd o privesc opintindu-se prin noroaie, sforțîndu-se să tragă căruța lungă ca un sicriu, am impresia că va irumpe prin pielea-i crăpată și tăbăcită. Cum poate să facă cele zece drumuri pe zi, cărînd metrul cub și jumătate de nisip din dealul carierei pînă la fabrica de geamuri?

Am văzut-o odată sosind în fața muntelui de pietriș din curtea fabricii. Înainta cu grumazul frînt, capul măturînd praful șoselei. Ochii bulbucați ca două cepe îi ieșeau din orbite, iar limba îi atîrna moartă, într-o parte. Părea o arătare, o dihanie monstruoasă din basme.

S-a oprit. Inima-i ghiontea cu furie coastele deșirate. Respira cu greu. Se observa bine că se prăbușise pe drum, căci un genunchi îi sîngera. Grupul căruțașilor cu cai mai de bogdaproste, sosiți cu mult înainte, îi întîmpinară cu glume, haz și insulte:

— Ptriu! Ptriu! Ptriu! Ține-ți armăsarul, Iancule!

— Ho-ho-hooo! Săriți că-i rupe șleaurile!

— Mînă încet, Iancule, că n-o mai prinzi... Acuși zboară...

Iancu?

El ar fi proprietarul Fetiței, deși nu prea știu bine dacă Fetița este a Iancului ori Iancu al Fetiței... Căci, să vă spun: nea Iancu — care îmi este vecin, la fel ca și Fetița — are nu mai puțin de opt copii. Cu nevastă-sa sînt zece suflete. Vă dați seama ce înseamnă zece guri care trebuie hrănite de patru picioare bătrîne, tremurînde, și o pereche de plămîni terciuiți? Așa că mai curînd Iancu — cu întreaga lui familie — e al Fetiței, decît ea a lor.

Salariul „calului-iapă" susținător de familie este de lei 50 pe ziua lucrătoare. Puține, ce-i drept, vremuri, mai acum cîțiva ani, plata se socotea săptămînă, pentru că iapa era mai tînără, iar burțile țîncilor mai puține. Dar din an în an contravaloarea deșelării Fetiței scăzu în raport invers cu numărul plozilor trimiși cu o regularitate matematică. La fiece douăsprezece luni, de țața Iordana. Prin acești oameni am aflat că cea mai mincinoasă și mai nerușinată jicală este: „Încă-o burtă, încă-o turtă!"

Și astfel, după cum vă spusei, porția cuvenită Fetiței s-a redus mereu, înghițită de o gură ce gungurea neîncetat, cerîndu-și dreptul la viață. Toate acestea, însă cu coastele deșirate și șalele frînte le știa. De aci resemnarea, lipsa de revoltă și... de ce nu? — poate chiar mulțumirea. Adică un animal să nu aibă sentimentul răului de bine? Să fie acest sentiment exclusiv omenesc? Eu afirm contrariul. Căci îl citesc în ochii ei atunci cînd, prin alte cîteva tipetele de joacă și bucuria ale copiilor, sleită de foame și oboseală, intră încetișor în ograda de ulei. Ea îl privește lung — ar trebui să vedeți cum privește Fetița — și își freacă botul de spinările lor.

. . . . . .

Iar a născut țața Iordana, aducînd pe lume o fărîmă de carne roșă, care la primul contact cu viața a și început să facă scandal. E un băiat.

Nea Iancu așteaptă curios evenimentul, în circiuma lui Niculae. Adică, nu așteaptă chiar evenimentul — care, oricum, trebuie să se producă — ci doar „sexul" lui... Un copilaș i-a adus fuguța vestea. Căruțașul a oftat adînc, s-a scărpinat îngîndurat în cap și a mai cerut, în cinstea „evenimentului", încă-un sfert de „pruncă".

Într-un tîrziu s-a îndreptat spre casă. A intrat binișor în curtea pustie. Din odăiță se aude scîncetul noului-născut și șușoteala mamei. În fund, în șoproneață, Fetița își roade ca de obicei trocul. Printr-o spărtură din acoperiș, o rază de lună îi mîngîie cu un deget de aur coama.

Nea Iancu a rămas o clipă nemișcat, nehotărît încotro s-o ia. Pășește apoi spre grajd. Iapa l-a simțit și și-a ciulit urechile. Cu glas încet și necăjit, el îi vorbește tovarășei de muncă, în timp ce-și plimbă palma pe spinarea ei:

— Ce-i, fata taichii? Ți-e foame? Ai vrea un căușel de grăuncioare?...

Tăcere.

Plînsetul pruncului izbucnește deodată, puternic, ienit ca din foale, umplînd curtea de larmă.

Fetița întoarce capul. Nea Iancu se ferește s-o privească în ochi. Nu știe cum, dar parcă îi e rușine... Cu nasul în pămînt, mormăie încet:

— Încă unul... Sîntem unsprezece acum, porumbița moșului...

Ea l-a înțeles. Își culcă botul pe umărul lui și zvîrle, în noapte, un nechezat lung și tremurat...

1936

★

Mi-a fost vecină. A locuit în fundul unei curți alăturate, într-o magazioară dărăpănată, învelită în tinichele și table ruginite care clămpăneau, rideau, cîntau și scrîșneau la cea mai ușoară adiere de vînt...

★

M-am oprit în fața casei unde locuiește cu familia nea Iancu. Nea Iancu cel cu nouă copii, fostul proprietar al Fetiței. Dacă n-ar fi [illegible] calcanele caselor noi din dreapta și stînga maghernițel ori stîlpii luminii electrice aș putea spune că nimic nu s-a schimbat din vechea locuință a căruțașului. Aceeași curte largă, bătătorită de picioare și tivită cu strat de mărăcini pe de margini. Același dud prăfuit de colb și ane[illegible] străjuind lîngă puț cu roată. Cosmetizată cu ochii ferestrelor cît [illegible] copii s-au mai îngropat pa[illegible] cu un cot iar [illegible] acoperișul de șiț[illegible] putredă a prins de [illegible] culoare verde-albăstră a cerului.

În fund, șopronețul Fetiței. Cu trocul de apă și [illegible] ea și acum douăzeci și cinci de ani, să juri că așteaptă să sosească, sfîrșită de puteri, hămesită de foame, de la cariera de nisip.

★

A murit nea Iancu în ceața[illegible] războiului. La o lună, țața Iordana, care-i știe locul de [illegible] a găsit-o pe Fetița țeapănă în șopronețul. Cu picioarele întinse spre ușă, caldă încă.

A plîns văduva. Au jelit-o copiii. Însoțită de toată puștimea din mahala, pe care a cărat-o pe spate sau în căruță, Fetița a luat drumul către maidanul din spatele Vărăriei. Au îngropat-o acolo. Țața Iordana i-a pus un semn la capăt: un pui de salcîm. Copiii care s-au jucat prin preajmă i-au păstrat numele: maidanul Fetiței.

A venit războiul. S-a făcut pace. Alte generații de copii s-au ridi-

cat. Au crescut şi ei. S-a primenit copilăria. Au rămas amintirile. Cu timpul s-au aburit şi ele...

Plecase de mult în lume, cu cei nouă copii, ţaţa Iordana, văduva. Nimeni nu ştia unde. Nimeni nu mai auzise de ei.

Au trecut anii...

Într-o vară — după cum îmi spun doi dintre vechii vecini ai lui nea Iancu — a oprit pe uliţă o maşină cu număr de Bucureşti. Au coborît din ea doi flăcăi de toată frumuseţea. Unul îmbrăcat în haine albastre de oraş, cu părul inele dat pe spate, pantofi cu talpă groasă şi ochelari de soare; celălalt, în uniformă de ofiţer aviator. Au privit la casa în care a locuit nea Iancu, apoi au intrat în curte. Un dulău le-a sărit înainte. L-a potolit chiriaşa.

Pe cine căutaţi dumneavoastră?

Cei doi n-au răspuns pe dată, ci au continuat să privească curtea, şoproneaţa. Apoi unul dintre ei, ofiţerul, întrebă.

— Dumneata stai de mult aici?

— Nu, m-am mutat de curînd.

— Şi-nainte?

— Un perceptor de la Gostinu. Cine sînteţi?

— Călători. Nu vă supăraţi, ne daţi voie să intrăm puţin în casă?

— Poftiţi.

Au intrat. Apoi au ieşit şi au trecut în grajd. Gazda turuia, curioasă:

— E gata să se dărîme şoproneaţa. Am vrut să ţinem lemne în ea, dar plouă prin acoperiş. Proprietarul e la ţară. Nici nu vrea s-audă de reparaţii. Au trecut mulţi chiriaşi pe-aci şi de la toţi a luat gologani dumnealui, domnul Costache. Dar nici noi n-o să mai facem prea mulţi purici... Omul meu lucrează în port. La dana de petrol. La toamnă, ne mutăm în blocurile noi. După ce om pleca, nu mai intră nimeni în dărîmătura asta. Se demolează. Are să se facă un pârculeţ sau bloc muncitoresc...

Civilul şi ofiţerul au fotografiat casa, au mulţumit pentru îngăduinţă şi au plecat. În dosul vărăriei au căutat iarăşi nu se ştie ce şi au [illegible]at cîţiva [illegible] car[illegible]au pe terenul de sport dacă ştiu unde-i ori au auzit cumva de un salcîm răsădit cu mulţi ani în urmă...

Sînt mulţi salcîmi şi copaci feluriţi în jurul stadionului. Cum să ghiceşti care dintre ei şi-a prins mai întîi rădăciniile pe dedesubt?...

Ofiţerul şi civilul s-au urcat iarăşi în maşină, pornind repede spre şoseaua betonată care duce pînă în Capitala ţării şi, de acolo, mai departe, în ţară.

*

Abia la o săptămînă s-a aflat în cartier că civilul era inginer, frate cu locotenentul, şi amîndoi feciori de-ai lui nea Iancu. Că mai au fraţi prin şcoli şi slujbe. Că maică-sa, ţaţa Iordana, spălătoreasă pe la cucoane, a murit îndată după război, lăsînd copiii singuri. Dar că statul, comuniştii...

1961

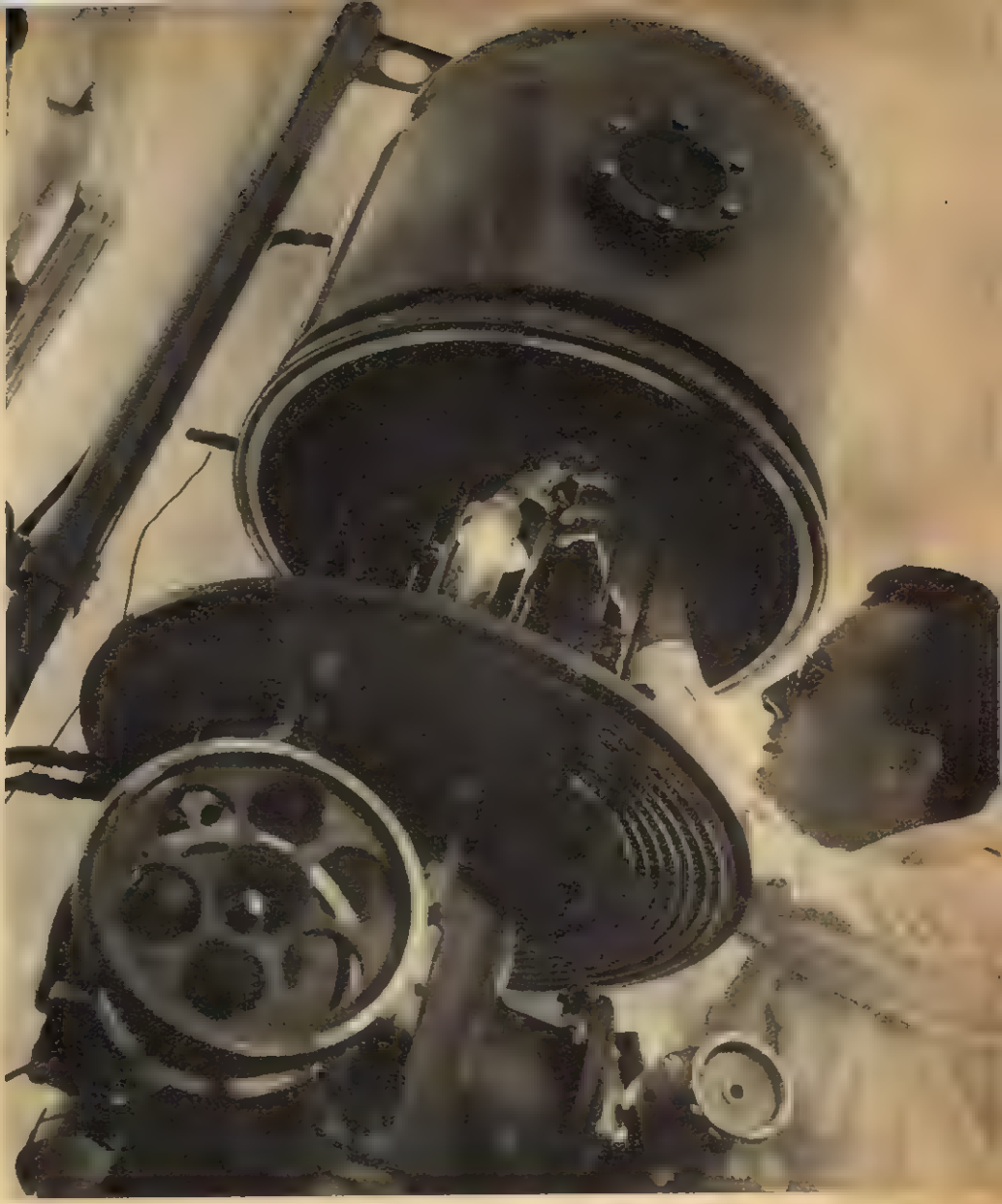

Montarea unei pompe de ionizare este o operaţie care solicită multă atenţie. Rezultatele răsplătesc însă eforturile pe care le cere experienţa...

LA CEA MAI... joasă presiune

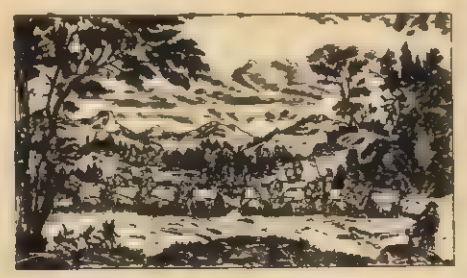

Vestita experienţă a emisferelor de Magdeburg. Cele opt perechi de cai nu reuşesc să desfacă sfera din care aerul fusese scos cu ajutorul pompei lui Guericke.

Pompa inventată de primarul oraşului Magdeburg a fost descrisă pentru prima oară de Kaspar Schott în lucrarea „Mechanica Hydraulica Pneumatica" (1657), de unde am reprodus această stampă.

Orășelul german Magdeburg a rămas celebru din ziua cînd, în anul de grație 1654, preacinstitul primar Otto von Guericke, pentru care științele fizice erau cel puțin tot atît de însemnate ca și administrarea burgului, a pus să se înhame opt perechi de cai la o sferă metalică alcătuită din două părți îmbinate fără a fi lipite una de alta. Cîte patru perechi de cai de-o parte și de cealaltă s-au opintit, biciuiți din răsputeri, fără să reușească a desface sfera din care aerul fusese scos cu ajutorul pompei inventate de însuși domnul primar.

Experiența lui Guericke, una din cele mai spectaculoase care se făcuseră vreodată, a dat primarului din Magdeburg dreptul de a fi înscris în istoria fizicii, alături de Galilei și Toricelli, ca părinte al tehnicii vidului.

O mică precizare

este binevenită înainte de a porni pe căile și astăzi destul de puțin cunoscute ale „celei mai joase presiuni". Prin noțiunea de „vid" se înțelege un mediu în care aerul sau un gaz oarecare este foarte rarefiat. Denumirea de „vid" este de fapt necorespunzătoare realității, deoarece în univers nu poate exista vreun spațiu în care să nu fie „ceva". În legătură cu aceasta un bătrîn savant, specialist în tehnica presiunilor scăzute, a făcut cîndva o glumă spunînd:

— Dacă-i vorba pe așa, pot să mă laud că o viață întreagă m-am ocupat de... nimic.

Cu toate acestea, vom folosi cuvîntul vid pentru că a devenit foarte uzual și, astăzi mai ales, a ajuns să fie destul de aproape de înțelesul noțiunii pe care o reprezintă.

Unitatea de măsură a presiunii se numește torr și echivalează cu presiunea exercitată de o coloană de mercur avînd înălțimea de 1 mm la o temperatură de zero grade Celsius. Presiunea atmosferică la nivelul mării este de circa 760 torr.

Tehnica modernă a reușit să realizeze presiuni din ce în ce mai scăzute, astfel încît vidul, la diferite trepte, a ajuns să ne însoțească permanent în viața de toate zilele.

Această piesă, în aparență simplă, care intră în componența unei pompe ionice, este reprezentanta uneia din performanțele tehnice ridicate, obținute de „vidiștii" de la I. F. A.: sudura metal-ceramică.

Se face ultima verificare a tubului de experiență. În acest moment, manometrul indică o presiune egală cu 0,000.000.000.000.1 din presiunea atmosferică!

Becurile electrice, reclamele luminoase, tuburile electronice ale aparatului de radio sau ale televizorului, iată numai cîteva dispozitive care folosesc vidul. Aceasta îndreptățește aprecierea potrivit căreia utilizarea tehnicii vidului este

o caracteristică a secolului al XX-lea

O serie întreagă de tehnici de cercetare sau industriale sînt astăzi de neconceput fără tehnica vidului. Tehnica sateliților și a navelor cosmice, cea nucleară, unele procese din industria siderurgică, chimică, petrochimică, alimentară, optică, a construcțiilor etc. fac parte din această categorie. Vidul este necesar în asemenea cazuri deoarece existența aerului la presiunea atmosferică are o influență dăunătoare asupra proprietăților unor materiale. Evacuarea aerului permite înlăturarea influențelor dăunătoare și creează condiții pentru apariția unor fenomene cu totul noi. Într-adevăr, evacuînd aerul dintr-o incintă, de pildă, este posibil să încălzim în cuptoare speciale materiale metalice și nemetalice pînă la o temperatură suficientă pentru a le provoca evaporarea. În aer, la presiunea atmosferică, ele s-ar oxida pînă la distrugere. În vid însă, o dată evaporate, aceste materiale se depun pe suprafețe reci care se află în aceeași incintă, formînd așa-numite pături subțiri, cu proprietăți electrice, magnetice, optice, în general cu totul deosebite de cele ale materialului din care au fost evaporate.

Pe același principiu al înlăturării influenței nocive a aerului asupra materialelor aflate la o temperatură ridicată se bazează folosirea tehnicii vidului într-o serie de etape ale procesului de fabricație a elementelor cu semiconductoare: diode, redresoare și transistoare.

Ultimul congres internațional de specialitate a precizat că în întreaga lume

1.500.000 de persoane se ocupă de tehnica vidului

În rîndurile acestora se află și mănunchiul tinerilor și entuziaștilor „vidiști" de la I.F.A. (Institutul de fizică atomică) din București. Rezultatele muncii acestui colectiv, cu toate că nu reprezintă decît un început, sînt foarte rodnice. Descrierea lor ar necesita pagini întregi și, firește, nu ne putem permite acest lux. Vom aminti însă o împrejurare semnificativă, o controversă prin cîștigarea căreia specialiștii de la I.F.A. au pășit „cu dreptul" în arena științifică internațională.

Discuția a avut loc în 1959 în coloanele revistei germane „Vakuum Technik" care apare la Berlin. Cu cîtva timp înainte fuseseră comunicate în revista engleză „Journal of Scientific Instruments" rezultatele lucrărilor efectuate la I.F.A. pentru obținerea unei presiuni egale cu 0,000.000.000.000.1 din presiunea atmosferică, deci un vid de categoria „ultra înalt", cu dispozitive simple și după principii originale. Această presiune a fost obținută cu viteze relativ mari de pompare și menținută timp de 20.000 ore, ceea ce iarăși reprezintă o performanță foarte bună.

Doi specialiști englezi, Baker și Yarwood, au publicat curînd după aceea în revista berlineză un articol în care puneau la îndoială rezultatele obținute la București. Este greu de presupus că se pot obține asemenea rezultate pe baza principiilor și metodelor expuse! — afirmau ei.

Această replică a avut ecou și, așa cum se obișnuiește în lumea științifică, în jurul ei s-a iscat o discuție aprinsă. Adîncind fundamentarea teoretică, tinerii specialiști romîni au demonstrat din nou justețea principiilor care stau la baza rezultatelor pe care le obținuseră.

Mai tîrziu un alt englez, Carter, a intervenit confirmînd prin propriile sale experiențe principiile puse în discuție. Fizicienii de la I.F.A. repurtaseră un succes important.

Vizitînd laboratorul de tehnica vidului de la I.F.A. ești pus în fața a numeroase dispozitive create în acest laborator: pompa de ionizare, pompa de descărcare, pompa ionică cu titan etc. Toate acestea reprezintă un mănunchi de

noutăți științifice și tehnice

Într-adevăr, cu materialul cules în acest laborator s-ar putea întocmi o interesantă rubrică de știri științifice. Se studiază aci probleme legate de mecanismul de pompare al diverselor tipuri de pompe ionice,

atît în vederea înțelegerii profunde a fenomenelor cît și pentru a se obține performanțe superioare la pompele construite în laborator. Se studiază probleme legate de variația, o dată cu temperatura, a lucrului de ieșire, cu alte cuvinte a energiei necesare ieșirii unui electron liber dintr-un metal. Rezultatele obținute în această direcție au adus autorilor premiul „Gheorghe Lazăr" al Academiei R.P. Romîne. Diferite aspecte ale transformării directe a energiei termice în energie electrică, temă de o importanță covîrșitoare pentru energetica viitorului, rețin de asemenea atenția cercetătorilor.

Ce înseamnă, de fapt, transformarea directă a energiei termice în energie electrică? Înseamnă utilizarea căldurii, de pildă a celei produse de reactorii nucleari, fără binecunoscutul proces de transformare a ei în energie mecanică și apoi electrică. Înseamnă un randament (calculat teoretic) de cel puțin 30%, înseamnă o mare simplificare a instalațiilor. Iată un exemplu actual, deși bazat pe alt principiu: bateriile solare instalate la bordul navelor cosmice transformă direct energia calorică primită de la Soare în energie electrică.

În laboratorul de tehnica vidului se fac experiențe în legătură cu sudurile metal-ceramică, experiențe care au suscitat interes și peste hotare.

Se studiază de asemenea însușirile ionilor moleculei complexe de hidrogen H_3^+ și H_2D^+, molecule formate din trei atomi de hidrogen obișnuit și, respectiv, doi atomi de hidrogen obișnuit și unul de deuteriu (izotop al hidrogenului).

Aceste molecule complexe sînt deocamdată foarte puțin cunoscute. Ele au apărut la I.F.A. cu prilejul unor experiențe efectuate cu omegatronul, un dispozitiv complex pentru determinarea compoziției amestecurilor de gaze la presiuni foarte scăzute. Au apărut — așa cum se petrec adesea lucrurile în știință — din întîmplare. La ce va duce cunoașterea lor mai profundă? Deocamdată nimeni nu poate răspunde la această întrebare.

Există însă întrebări la care „vidiștii" pot da răspunsuri foarte precise. Una dintre aceste întrebări, pe care le-am pus-o, se referea la perspectivele extinderii tehnicii vidului în industrie. O perspectivă apropiată este construirea unei instalații pentru tratarea în vid a oțelurilor aliate, ceea ce va determina ridicarea simțitoare a calității lor. O altă perspectivă — mai puțin apropiată însă — o reprezintă construirea, la I.F.A., a unei instalații de sudură, topire și sintetizare în vid cu ajutorul unui fascicul de electroni. Se urmărește prin aceasta realizarea unui dispozitiv cu performanțe tehnice înalte, corespunzătoare evoluției actuale a industriei noastre.

Deocamdată atît. Probabil că se pleacă de la vorba bătrînească „puțin dar bun". Un lucru este însă evident. Abordînd cu siguranță de sine domeniul presiunilor foarte scăzute, colectivul „vidiștilor" de la I.F.A. lucrează la... presiune maximă!

A. COSTA

Fotografii de Eugen IAROVICI

Bucureşti-Paris pe bicicletă

10 ZILE ŞI 6 ORE, RECORD STABILIT DE ROMÎNUL C. CANTILI ÎN ANUL 1900

Începuturile ciclismului în Romînia se situează în ultimul deceniu al veacului trecut. Cunoscut la început sub denumirea de „sport pe velociped", ciclismul și-a cîștigat mulți adepți încă de pe atunci. Printre aceștia pot fi amintiți C. Cantili, Alois Pucher și N. Crihălmeanu, sportivi ce s-au impus printre cei mai reprezentativi ciclişti ai Europei de la începutul secolului al XX-lea.

C. Cantili s-a afirmat printre fruntașii ciclismului romînesc încă înainte de primul concurs internațional de pe velodromul de lemn de la Șosea, din 1896. După ce Alois Pucher a făcut în 1897 prima cursă ciclistă București-Paris în 24 de zile, C. Cantili, care era principalul lui concurent în întrecerea pe velociped, s-a hotărît să stabilească un record de timp pe această distanță. Tentativa i-a reușit, așa cum veți vedea din rîndurile ce urmează. Ne îngăduim doar să amintim că C. Cantili a rămas o figură bine cunoscută a ciclismului romînesc pînă la adînci bătrînețe și că în 1936 îl aflăm ca participant, în afara concursului, între alergătorii „Turului Romîniei".

C. Cantili. Fotografie făcută înainte de a pleca în celebra lui cursă ciclistă București-Paris.

„Ai ajuns un velocipedist fruntaș, dacă nu cel mai bun" — îi scria o dată lui Constantin Cantili un prieten al său. Prietenul acesta era Alexandru Macedonski. Admirația poetului pentru asul „velocipedist" începuse în 1894, cu prilejul unei curse făcute împreună de la București la Brașov. După un timp au început să discute proiectul unei curse cu adevărat îndrăznețe: străbaterea în 10 zile a distanței de 2.720 km care desparte Bucureștiul de Paris. Pentru realizarea ei se hotărî în cele din urmă numai C. Cantili, care și începu antrenamentele pe distanța București-Cîmpina.

În sfîrșit sosi și data fixată pentru start: 24 august 1900. O zi fără nori și cu un soare strălucitor. Încă de dimineață, de la ora 7, în piața Teatrului Național se aflau o mulțime de curioși și aproape toți bicicliștii bucureșteni, veniți aici pentru a ura eroului zilei drum bun sau chiar pentru a-l însoți o oarecare distanță.

Ora plecării a sosit. O comisie a notat în carnetul ce va urma să-l însoțească pe Cantili, pe tot parcursul: „Dl Constantin Cantili din București a plecat spre a sta-

bili recordul București-Paris, 2.720 kilometri, în 10 zile, pe bicicleta Gladiator. Plecarea s-a făcut în prezența noastră, astăzi, 24 august, anul 1900, la 7 ore jumătate din Piața Teatrului".

În mijlocul aclamațiilor C. Cantili porni urmat de vreo 50 de ciclişti, spre şoseaua Kiselev. Să-l însoțim şi noi, parcurgînd interesantele notații pe care ciclistul le-a făcut zi de zi în această originală călătorie. Iată ce a notat (în stilul şi cu ortografia specifică epocii) Constantin Cantili:

„Dimineața era răcoroasă, dar fermecătoare. Grupa noastră creştea mereu, sporită de numărul cel mare al pedaliştilor care ne prindeau aparițiunea".

Cicliştii pedalau, lăsînd pe nesimțite în urma lor castelul neisprăvit al lui Bibescu Vodă, vestita pădure de odinioară Mernani, încă de pe atunci devastată de lăcomia proprietarilor ei care, după cum consemnează Cantili, „pentru o pungă de aur au lăsat ca pomii să fie nu numai tăiați, ci şi dezrădăcinați".

La Otopeni, la hanul lui Vasile, cei mai mulți dintre ciclişti îşi iau rămas bun de la confratele lor pe care continuă să-l însoțească mai departe numai zece pedalatori. După Ploieşti rămîn doi; împreună cu ei face popasul de noapte la stația de poştă „Două circiumi". C. Cantili descrie cu mult pitoresc drumul pînă la Sinaia, care se aşterne cînd pe lîngă Prahova „furioasă şi bolovănoasă, cu doine răzvrătite", cînd agățat pe coasta unui munte „rîpos şi înflorit de vine bazaltice".

După Predeal, C. Cantili îşi continuă călătoria singur. O ploaie torențială, apoi un vînt puternic îi stau împotrivă, dar el pedalează mai departe. Timiş, Braşov, Făgăraş sînt depăşite, în timp ce „şoseaua se face mereu mai bună şi eu mă duc mereu mai iute. Alergarea mea se schimbă în fugă, fuga împrumută cîteodată iuțeala gîndului. Merg uneori cu o viteză de 40 km pe oră".

În cea de-a treia zi, ciclistul îşi vizează carnetul la primăria din comuna Perşani. Primarul îşi întăreşte iscălitura cu o ştampilă datată... 1877. „În acest mod — remarcă ciclistul — aş putea să zic că am fost în Perşani, pe bicicletă, la vîrsta de un an şi că am îndeplinit astfel cea mai mare minune a veacului".

Şi ciclistul în vîrstă de... un an îşi continuă drumul spre Sibiu, fără a fi lipsit în continuare de întîmplări amuzante cu turme de oi cu mers îndărătnic sau cai ce se sperie şi rup hățuri şi şleauri.

În satul Socora, primarul socoate că drumul de la Perşani i-a răpit ciclistului 22 de ani şi îşi întăreşte semnătura cu o ştampilă datată... 1899.

În cea de-a cincea zi de la luarea startului, C. Cantili trecea pe la ora 11 prin Voroşovar, localitate situată între Budapesta şi Viena. Capitala austro-ungară îi oferi o binemeritată odihnă de noapte, după care ciclistul se îndreptă spre Linzul „răsfățat de cer, de munți, de apă".

„Haag, Ried sînt trecute în amurg. În Atheim e aproape noapte, iar la Braunau nu sosesc decît la 9 şi jumătate. Mă aflu la 274 kilometri departe de Viena şi în a şasea zi a călătoriei mele. Sănătatea mi se menține bună, dar nervii încep uneori să dea semne că au fost prea biciuiți..."

Şi pedalînd tot mai grăbit spre München, în timp ce gîndurile-i zburau spre Lohengrin şi feeriile simfonice ale lui Wagner, lăsă în urmă Innul şi se afundă într-o pădure ce i se păru fermecată. Totul contribui ca îndrăgostitul de natură să se rătăcească mai bine de două ore, timp care, după aprecierea lui, i-a răpit 50 de kilometri. Preocupat să recupereze întîrzierea, Cantili adeverește proverbul care zice că „graba strică treaba"...

„Mă apropiam tocmai de Feldkirchen, însă mînam cu o repeziciune crescîndă, ca să mai cîştig din timpul pierdut... Un cățeluş, ieşit nu ştiu de unde, se amestecă din întîmplare în roatele bicicletei mele şi, cum drumul era încă alunecos de ploaia ce-l noroise, echilibrul pe care-l păstram de atîta vreme fu într-o clipă pierdut".

Bilanțul: o rană la brațul drept şi lanțul rupt. Totuşi îşi continuă drumul spre München... pe jos.

După 8 zile de la plecarea din București, ajunge la Stuttgart. Parisul e încă departe. Mai sînt de străbătut aproape 580 km. „Bicicleta zboară, zboară, pedalez şi uit orice, nu-mi mai aparțin, sînt cu totul al vitezei, pare că fac corp cu cadrul şi roatele de oțel şi că sufletul acestui oțel este însuşi al meu!"

După trecerea hotarului francez, în cea de-a 10-a zi de la plecarea din București, la ora 7 dimineața, ciclistul român pleacă din Blamont. Nancyul îl întîmpină cu aclamații entuziaste. Şoseaua plină de lume, trăsurile şi bicicliştii veniți din Paris să-l întîmpine îl uluiesc. Ridicat de pe şaua bicicletei, e aruncat din brațe în brațe ca o minge. Primirea se încheie cu un dejun şi ciclistul român îşi continuă cursa „antrenat de mersul automobilelor ce părea că mă absoarbe. Viteza trecea de 40 km pe oră. Dar de la Nancy la Paris sînt 288 km şi această distanță nu e o glumă, mai ales după 10 zile de pedalare neîncetată".

Convoiul trecu astfel ca un uragan prin Void, Ligny, Ancerville, iar la 11 noaptea poposi la Fère Champenoise.

„În fine, Parisul! Parisul! Sînt pe străzile lui, străbat bulevardele, întovărăşit de cicliști, de automobile, de mulțime... sosesc în fața Operei.

Sînt acum la capătul alergării de 10 zile, căci îndată ce cîrmesc la dreapta sosesc în rue Meyerbeer, la redacția ziarului „Le Vélo", unde eram aşteptat şi unde sosirea mea fusese vestită de telegrame şi de automobiliştii care-mi luaseră înainte.

Trec peste sărbătorire şi mă rezum numai că ținta mea a fost atinsă".

Astfel primul record pe această distanță cu bicicleta a fost stabilit de un român acum 61 de ani: distanța București-Paris, de 2.720 km, a fost străbătută în 10 zile şi 6 ore.

Val TEBEICA

Sosirea în circuitul Munteniei-1911, circuit la care a participat şi C. Cantili.

Primul velociped din țara noastră, care a fost donat Muzeului de Istorie a orașului București.

Velocipede prezentate în 1895 la Leipzig.

MODA

Plecăm în excursie...

— În vara aceasta vom face deseori excursii la sfîrșit de săptămînă. S-ar putea chiar să ne luăm motocicletă. Așa că va trebui să-mi fac și eu niște pantaloni. Sincer să-ți spun, am însă unele rezerve nu prea am eu silueta impecabilă care se cere la asemenea ținută.

— Dacă se ține seama de particularitățile siluetei și se alege o croială potrivită, pantalonul nu dezavantajează.

— Îmi dai curaj. Dar spune-mi mai întîi din ce se poate face pantalonul?

— Dintr-o țesătură cu ținută rigidă, care să nu se deformeze ușor și de preferință de culoare închisă. Docul, stofa caingarn sau flanela sînt cele mai practice.

— Dar gabardina? Mi-aș prefăce o pereche de pantaloni de-ai soțului meu.

— Nu mă prea entuziasmează ideea. Gabardina capătă ușor luciu, prinde pete și se deformează.

— Dar cum trebuie croit pantalonul, cînd ai o siluetă nu tocmai desăvîrșită?

— Țin să subliniez că un pantalon prea strîmt e lipsit de eleganță chiar și pentru cea mai perfectă dintre siluete. Așadar o femeie mai plină va fi cu atît mai mult avantajată de un pantalon croit mai lejer, dintr-o stofă uni, pe care-l va purta pe cît posibil cu bluze sau jachete în ton, ca să lungească silueta. Cine are picioare scurte, se va feri de pantaloni trei sferturi și va purta bluze mai scurte, care se opresc la 7-8 cm după talie, sau bluză „chemisier" vîrîtă în pantaloni. (Apropo: puloverul se poartă numai pe deasupra pantalonului, altfel îngroașă talia).

— Sînt oarecum lămurită. Dar aș vrea să mă ajuți să-mi aleg un model de bluză.

— La un pantalon pentru excursie, merge numai o bluză într-un stil sport. Așadar, nici un fel de bluzițe cu dantelușe, broderie sau cerculețe (e de la sine înțeles că garniturile și bijuteriile nu au ce căuta aci).

Bluzele vor avea croiala de cămașă, cu sau fără guler, purtate în afara sau înăuntrul pantalonului. Am ales din colecția prezentată de întreprinderea „Arta modei" cîteva modele care-ți vor place, sper. Iată (foto 1) o cămașă cu mîneci trei sferturi, din material „Răduca" imprimat cu negru și cărămiziu; e foarte practică, deoarece se poate purta pe orice pantalon și avantajează orice siluetă. Bluza în dungi (foto 2) are avantajul că poate fi purtată fără pantaloni, ca ținută pentru băi de aer și de soare (foto 3). E fără guler, încheiată cu nasturi în față, cu mîneca scurtă, și strînsă pe șolduri cu un elastic.

Poșta juridică

MUNTEANU VICTORIA — Brașov. **În cazul că sînteți bolnavă și îndepliniți cerințele legii pentru pensionare, vă puteți adresa Secției de prevederi sociale a sfatului popular din raionul în care locuiți și cu siguranță că problema se va rezolva. Ajutorul social se acordă numai acelora care sînt lipsiți total de alte mijloace de existență. În ce privește pensia de urmaș, art. 66 din regulamentul Legii pensiilor prevede că soția are drept la pensie:**

a) pe tot timpul vieții, dacă a împlinit vîrsta de 55 ani, indiferent de vîrsta avută la data decesului soțului;

b) pe tot timpul vieții, dacă a împlinit vîrsta de 50 ani și a născut 5 sau mai mulți copii, indiferent de vîrsta avută la data decesului soțului;

c) pe tot timpul vieții, dacă a împlinit vîrsta de 50 ani și are cel puțin 20 ani de căsnicie cu soțul decedat, indiferent de vîrsta avută la data decesului soțului;

d) dacă la data decesului soțului are unul sau mai mulți copii minori, va primi pensie pînă cînd copiii vor împlini vîrsta de 16 ani (sau 18 ani, dacă urmează o școală); de asemenea pînă la eventuala căsătorie ori eventualul deces al acestor copii înainte de împlinirea respectivelor vîrste;

e) pe toată durata invalidității, dacă se află în stare de invaliditate de orice grad, survenită înainte sau după decesul soțului.

În cazul că este invalidă de gradul I sau II, soția se consideră că se afla în întreținerea soțului decedat, indiferent dacă avea venituri proprii la data decesului soțului sau are asemenea venituri la data cînd cere pensia.

Soția care are drept la pensie la împlinirea unei limite de vîrstă, precum și soția invalidă de gradul III, se consideră că se afla în întreținerea soțului, numai dacă la data cînd cere pensia nu este încadrată în muncă sau nu exercită o profesie liberă sau o meserie pe cont propriu.

POPESCU VASILE — Cluj. **Pentru ca cineva să poată fi încadrat tehnician constructor trebuie să aibă în primul rînd studii corespunzătoare în domeniul respectiv. Încadrarea în funcție se poate face în raport cu vechimea și posturile existente în schema de organizare a întreprinderii care angajează. Amănunte cu privire la încadrări de felul celor care vă interesează se pot obține de la una din întreprinderile care funcționează în orașul dv.**

De vorbă cu medicul

PRIMUL AJUTOR ÎN CAZ DE...

Hemoragie. Viața rănitului depinde adeseori de rapiditatea și corectitudinea ajutorului acordat. Primul lucru pe care trebuie să-l facem este să dăm o poziție cît mai ridicată regiunii rănite, în felul acesta evitînd pierderea de sînge.

În hemoragii mari vom apăsa cu degetele, mai sus de rană, artera lezată. După aceea punem pe încheietura de deasupra rănii un șul de stofă sau pînză și — dacă e vorba de braț sau de picior — îndoim membrul din încheietură, fixîndu-l în această poziție.

În hemoragii mai ușoare, după 8-10 minute de apăsare, pe locul hemoragiei se formează un chiag, peste care putem pune un pansament compresiv.

Puncte de apăsare: pentru oprirea unei hemoragii la cap, apăsați artera tîmplei; pentru oprirea hemoragiei la față, apăsați pe marginea fălcii de jos; în hemoragii la tîmplă, apăsați artera gîtului; în caz de hemoragie la mînă, apăsați cele două artere ale antebrațului. Apăsați artera la subsuoară spre a opri hemoragia brațului.

În hemoragia din nas, aplecați pe spate capul bolnavului, desfăceți-i gulerul, cravata și introduceți în nas un tampon de tifon steril. Stringeți-i apoi nările cu degetele 5-6 minute, în care timp bolnavul va respira pe gură.

Leșin. Culcați-l pe cel leșinat cu capul mai jos decît restul trupului (dacă este palid la față). Îndepărtați-i pe cei din jur, pentru ca accidentatul să aibă aer. Desfaceți gulerul și cordonul. Dacă se află într-o încăpere, deschideți ferestrele. Frictionați-i pe mîini și pe picioare, stropiți-l cu puțină apă rece. Puțin amoniac plimbat pe la nasul bolnavului îl trezește imediat. Cînd s-a trezit, i se va da un ceai cald.

În caz de congestie a creierului, bolnavul are fața roșie. Îl vom așeza într-un pat, cu capul mai ridicat decît restul trupului. Îi punem apoi pe cap o pungă cu gheață sau comprese reci.

MOZAIC

POȘTA REDACȚIEI

M. GHEORGHIȚĂ — Sibiu. Canicula înseamnă val de căldură, arșiță. Cuvîntul canicula este diminutivul latinescului *canis* (cîine) și se traduce prin cățeluș. Se spune canicula sau căldură caniculară după denumirea constelației Cînelui; aceasta apare pe cer în epoca în care soarele — datorită apropierii maxime a pămîntului în mișcarea sa de revoluție — trimite globului cea mai mare cantitate de căldură. Nici o legătură deci între acest cuvînt și latinescul *canis*, care înseamnă urzică, chiar dacă încercați să faceți o apropiere între senzația unei insolații și aceea pe care ți-o dă înțepătura unei urzici.

VIORELA FRÎNCU — Focșani. Nu e nimic greșit în decorul teatral pe care l-ați văzut. În anumite regiuni tropicale ale globului, chiar dacă nu plouă decît foarte rar, există vegetație și încă destul de bogată. La Lima, capitala republicii Peru din America de Sud, spre exemplu, plouă extrem de rar și cu toate acestea grădinile orașului sînt verzi și înflorite. Aceasta datorită umidității aerului din timpul nopții, care menține viața plantelor.

CONSTANTIN DELEANU — Cîmpina. Că potopul și corabia lui Noe nu-s altceva decît o legendă, se poate dovedi și prin calcule foarte simple. Mai întîi o ploaie care cade timp de 40 de zile și 40 de nopți — cum spune legenda — chiar dacă ar fi produsă prin condensarea tuturor vaporilor de apă din atmosferă, n-ar putea produce pe tot pămîntul mai mult de 2,5 cm de apă pe metrul pătrat. Pentru ca și cele mai mari înălțimi ale pămîntului să fie scoperite de apă, ar trebui deci un potop de 360.000 de ori mai mare. Apoi, după datele legendei, corabia lui Noe ar fi avut un spațiu locuibil de 9.120 m p. Or, cum ar fi fost posibil să încapă în acest spațiu, pe lîngă familia lui Noe, cîte o pereche din toate speciile de viețuitoare existente pe pămînt, plus hrana lor pe patruzeci de zile?... Concluzia e clară, nu?

Atragem atenția corespondenților care doresc să utilizeze rubrica noastră „Cititori către cititori" că, în mod obligatoriu, o dată cu corespondența, trebuie să comunice locul unde muncesc și adresa exactă.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

Turistică

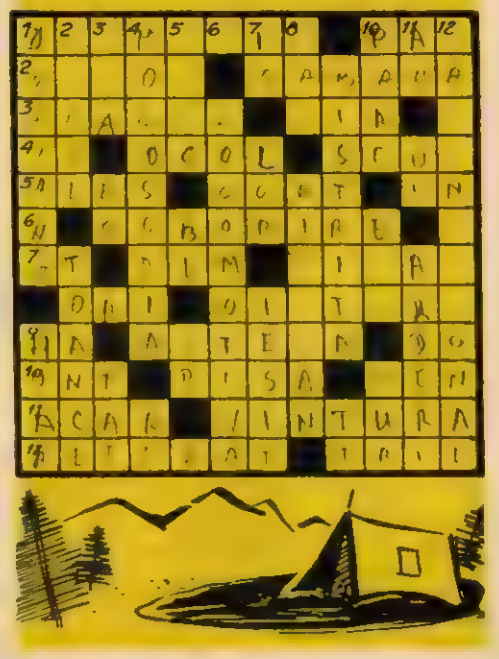

ORIZONTAL: 1) Ce iubea mai mult Calistrat Hogaș (neart.) — Lipici pentru bocanci. 2) Plantă erbacee cu flori albe-verzui, întîlnită des de turiști pe meleagurile țării noastre — Adăpost pentru turiști. 3) Atenție, obiect care se sparge ușor! — Înlănțuire. 4) Cută! — Cînd nu se merge pe drumul cel mai drept — Aduce apa la moară. 5) Deosebit — Adăpost improvizat pentru turiști — Plantă textilă. 6) Înapoierea de pe munte. 7) Armăsar de Dobrogea — Localitate în Austria — Iepure sau mistreț împușcat. 8) Riu în Sudan — Arbore..., acru (pl.). 9) Interjecție — Cale importantă de comunicații — Notă muzicală. 10) A fost înființat în anul 1955, pentru a răspunde sarcinilor trasate de partid și guvern în vederea dezvoltării turismului — Orașul cu cel mai cunoscut turn înclinat — Epiderma feței. 11) Îndrumează trenul pe linia liberă — A cutreiera (fig.). 12) Masiv din Carpați cu multe atracții turistice, printre care și cea mai importantă rezervație naturală a țării noastre — Cîntecul unei păsări.

VERTICAL: 1) Fostă închisoare în care burghezia întemnița pe cei mai dîrji luptători comuniști și antifasciști, transformată azi într-un muzeu mult vizitat de oameni muncii din țara noastră și de peste hotare — Țesătură de mătase cu reflexe ondulante. 2) De natură sătească — Cotiturile unui riu de munte. 3) Pentru intrare și ieșire — La jocul de table — Tot (mold.). 4) Palat din apropierea Capitalei, monument de artă brîncovenească, punct de atracție pentru turiști — Notă muzicală. 5) Girlă de chefali — Barbu Lăutaru — Ripe! 6) Cînd urcă spre Predeal, trenul are de obicei nevoie ca aceasta să fie dublată (sing.). 7) Pană de despicat lemne — Pronume posesiv — Turtit. 8) Riu în Iliria — Situat pe malul unei ape. 9) Riul care alimentează marea hidrocentrală „Vladimir Ilici Lenin" de la Bicaz și a cărui vale constituie un obiectiv turistic foarte iubit de sportivi — Traian Theodoru. 10) Grădină amenajată pentru odihnă și distracții — Moluște gasteropode — Plimbare în temă. 11) Diviziune de timp — La stînă — Proceaul de descompunere prin oxidare a diferitelor substanțe din organism (pl.). 12) Rezervație naturală de suprafață întinsă, transformată în obiectiv turistic (2 cuv.).

Chimiștii Egiptului antic

Cei mai buni chimiști ai lumii antice au fost se pare egiptenii; după părerea unor savanți, însuși cuvîntul „chimie" ar fi de origine egipteană. Dorințele cunoștințelor lor dezvoltate în acest domeniu sînt multiple. De pildă, chimiștii zilelor noastre, deși au la dispoziție sute de mii de substanțe naturale și sintetice, nu pot îmbălsăma corpul omenesc așa cum au făcut-o egiptenii. Marea măiestrie a acestora în privința mumificării a rămas pînă în prezent un mister.

Chimiștii egipteni obțineau în laboratoarele lor culori minunate — albastru, verde etc. — folosite pentru desen și ornamentarea obiectelor. Deși peste ele au trecut patru milenii, culorile lor mai păstrează și azi prospețimea.

Foarte dezvoltat era la egiptenii vechi și meșteșugul preparării produselor cosmetice. Se făceau pe atunci tot felul de uleiuri și unsori parfumate, ape bine mirositoare, vopsele negre pentru sprîncene etc.

Un cercetător al civilizației Egiptului antic — Georg Ebers — a descoperit un papirus lung de vreo 20 de metri, datînd din anul 1552 î.e.n. Cum au fost lipite între ele foile din care e compus? Ce fel de clei a fost acela datorită căruia papirusul s-a păstrat în forma lui inițială milenii întregi? Oamenii de știință n-au găsit încă răspuns la aceste întrebări.

Egiptenii antici făceau, de asemenea, minunate vaze de sticlă și smăltuiau obiecte din lut; ei știau să prepare oțet, precum și o băutură asemănătoare cu berea. E interesant de amintit că, multe secole mai tîrziu, alchimiștii europeni aveau cunoștințe științifice incomparabil mai sărace decît cele ale chimiștilor Egiptului antic.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (VIII)

Mărci pentru francări speciale

Fie că e vorba de mărci poștale noi (neștampilate) sau uzate (ștampilate), un filatelist trebuie să știe că, în afara emisiunilor uzuale, adică a acelora care sînt folosite în mod obișnuit la francarea corespondenței, există și altele — în zilele noastre mai puțin răspîndite decît în trecut — dar valoroase pentru colecționari. Cele mai cunoscute dintre acestea sînt:

1) Mărcile de poștă aeriană (întrebuințate pe vremuri și la noi).

2) Mărcile de porto sau — cum li se spunea în trecut — taxe de plată, folosite la completarea francărilor insuficiente ce urmează a fi achitate de destinatar.

3) Mărcile de serviciu sau oficiale, care erau întrebuințate în trecut pentru francarea corespondenței oficiale dintre instituțiile publice.

4) Mărcile serviciului telegrafic, aplicate în multe țări pe formularele telegramelor.

5) Mărcile pentru colete poștale.

6) Mărcile „scutit de porto", întrebuințate și ele, în trecut, în anumite ocazii pentru scutirea de orice francare.

7) Mărcile „Poșta militară", folosite în trecut, după cum le arată și denumirea, la francarea corespondenței militarilor.

8) Timbrele fiscale-poștale, care pe vremuri au constituit un fel de impozit pe încasările poștale.

9) Mărcile „Express", întrebuințate în unele țări la francarea corespondenței urgente.

Cea mai mare parte din aceste emisiuni — și anume emisiunile de la punctul 3 la 9, considerate speciale — nu se mai folosesc azi decît în foarte puține țări; dar ele au circulat timp îndelungat și sînt păstrate de filateliștii specializați, ca piese documentare.

Chiar dacă un începător în ale filateliei s-a hotărît să colecționeze numai mărci uzuale sau emisiunile cu o anumită tematică, el nu trebuie să desconsidere nici vignetele de acest gen care-i cad în mînă, deoarece prin practica schimburilor poate obține în locul lor alte piese care-l interesează. La fel trebuie să se procedeze și în ce privește mărcile care prezintă un supratipar (tipar aplicat ulterior datei de emisiune) prilejuit de schimbarea valorii, de o consemnare urgentă a unui eveniment, de o schimbare a formei de guvernămînt într-o țară sau de diferite alte necesități poștale.

Toate acestea se vor păstra în aceleași condiții ca și cele din colecția obișnuită și vor fi inventariate într-o listă de evidență, spre a putea răspunde oricînd cu ușurință unui solicitator de schimburi filatelice.

Patru dintre mărcile pentru francări speciale emise în trecut în țara noastră: „Poșta aeriană", „Taxa de plată", „Serviciul telegrafic" și „Taxa de faciaj" (colete poștale).

DEZLEGAREA JOCULUI „PENTRU COPII", APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ORIZONTAL: 1) Mărunțică — Azi. 2) Aschiuță — Alin. 3) Ma — Ași — Păcală. 4) Ali — I — Arcade. 5) Torpilă — Di — C. 6) Case — N — Penar. 7) R — C — Pistil — Ne. 8) Ataș — M — Oleacă. 9) Ia — Neon — A — Lan. 10) Bio — Sat — Fi — G. 11) Iavaș — Vacanță. 12) Cravata roșie. 13) Iară — Alintare.

DIN CONGO ÎN INDONEZIA. Cu prilejul reîntoarcerii în patrie, un grup de ostaşi şi ofiţeri indonezieni, care au făcut parte din trupele O.N.U. detaşate în Congo, au adoptat un copil orfan congolez. În fotografie, micul Robert în mijlocul „părinţilor săi adoptivi".

FOTBAL... ÎN APĂ. Puţini dintre milioanele de iubitori ai fotbalului bănuiesc că se poate juca fotbal şi... în apă. Totuşi acest gen de „fotbal-polo" se practică odinioară în Anglia, fiind de fapt una din cele mai vechi forme ale acestei discipline sportive. Recent s-a disputat o asemenea neobişnuită partidă între echipele „Uparde" şi „Downarde" din oraşul Ashbourne. „Terenul" pe care s-a desfăşurat meciul a fost riuleţul Henmore.

EROII CELOR MAI CUNOSCUTE CĂRŢI pentru copii şi tineret şi-au dat întîlnire în cadrul unui spectacol organizat recent în Sala coloanelor a Casei sindicatelor din Moscova. În faţa tinerilor spectatori, s-au perindat, rînd pe rînd, eroii romanelor lui Nikolai Ostrovski, Kornei Ciukovski, Serghei Mihalkov, Lev Kassil, Agnia Barto, Anatoli Aleksin şi ale altor scriitori. În fotografie, scenă din spectacol.

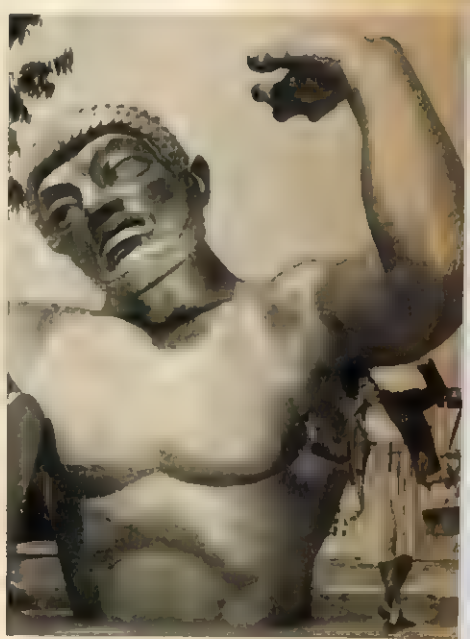

STUDIOURILE CINECITTA DIN ROMA au primit recent vizita unui grup de cineaşti cehoslovaci. Printre ei se afla şi artista Dana Smutna, interpreta principală a remarcabilului film cehoslovac „Romeo, Julieta şi întunericul". Fotograful a surprins-o trecînd pe sub braţul unei statui ce va fi folosită într-un film istoric.

POŞETA-ACVARIU din fotografie, prezentată în cadrul unei expoziţii de mostre la Londra, vrea să scoată în evidenţă calităţile impermeabile ale materialului plastic din care este confecţionată. Dar la ce folosesc toate aceste calităţi, dacă preţul poşetei este de 50 lire sterline, adică aproximativ atît cît cîştigă un muncitor englez într-o lună!...

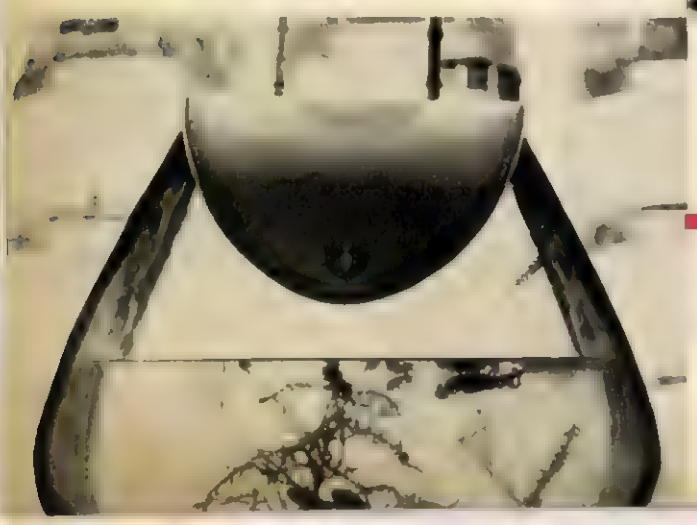

NUNTA SPORTIVULUI. Cunoscutul ciclist din R.D.G. Egon Adler s-a căsătorit recent la Leipzig. Colegii săi de echipă i-au făcut, conform tradiţiei, un „arc de triumf" format din roţi de biciclete.

CONCURSUL PE ȚARĂ

pentru o calitate din ce în ce mai bună a pîinii

De cîteva zile, în trei fabrici de pîine din București — „Pionierul", „Steagul roșu" și „Proletarul" — a început un pasionant concurs al celor mai buni brutari din țară. Concursul, care se desfășoară timp de 60 de zile pe baza experienței celor mai pricepuți lucrători din domeniul panificației și a unui grup de gospodine, urmărește două scopuri: îmbunătățirea continuă a calității pîinii (albă, neagră și intermediară) și lărgirea sortimentelor de panificație.

După cum afirmă consumatorii, calitatea produselor de panificație a fost și pînă acuma bună; dar lucrătorii din domeniul panificației, urmînd chemările partidului, vor, la fel ca siderurgiștii, constructorii, petroliștii, chimiștii etc., să dea produse de o calitate mereu mai bună și în sortimente mai variate. Pentru a atinge aceste obiective s-a organizat întrecerea ce se desfășoară în momentul de față. În acest scop întreprinderile de panificație în care lucrează concurenții au pus la dispoziția meșterilor brutari toate mijloacele tehnice și materiale necesare. Brutarilor și grupului de gospodine nu le lipsește nimic pentru ca — vorba maistrului Andrei Tomasy din Brașov — pîinea să fie un deliciu, iar brutarul un artist.

La întreprinderea de panificație „Pionierul" lucrează 50 de meșteri brutari, împărțiți în nouă echipe formate din cîte 5-6 oameni. Toți dau zor. Din făină de aceeași calitate, cu același proces tehnologic, dar cu rețete diferite, concurenții urmăresc să obțină produse variate de panificație superioară.

Brutarii sînt cuprinși de entuziasm. Pentru că le e dragă meseria, pentru că vor să dea oamenilor muncii o pîine și mai bună. Ei au stat la sfat cu conducătorul iubit al partidului nostru, cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, de la care au primit îndemnuri și îndrumări. Lucrul acesta ține să ni-l sublinieze cocătorul ieșan V. Gavrilescu:

— Nu se știe cine va cîștiga concursul. Poate că tovarășii din Banat, poate cei din Brașov sau din Constanța, poate noi, brutarii din Iași. Nu se știe. Urma alege. Mai important mi se pare însă altceva: faptul că în bătălia pentru calitate, inițiată și sprijinită de conducerea partidului și a statului, sectorul de panificație va primi un ajutor substanțial.

A fost scoasă prima șarjă de pîine a brutarilor din Brașov, a brutarilor din Turda, a colectiviștilor din Banat și Crișana. Între timp, comisia de degustători, formată din 22 de oameni — profesori universitari, ingineri din industria alimentară, medici, gospodine și cei mai vechi brutari din Capitală — se afla într-un examen greu: făcea aprecierea primelor probe de pîine.

Stînd de vorbă cu meșterii brutari, cu membrii juriului și ai comisiei de degustare, am putut afla care sînt criteriile principale după care va fi apreciată calitatea pîinii la acest concurs. O pîine bună trebuie să fie crescută bine, să aibă coaja rumenită și netedă ca un obraz tînăr; în ce privește structura porilor, acesteia i se cere finețe. O pîine de calitate superioară trebuie să aibă elasticitate, gust și aromă plăcută. O pîine de calitate superioară nu formează gogoloașe la masticație, iar gustul trebuie să fie dulceag-acrișor. Cetățenii care vor completa chestionarele pe care le primesc o dată cu pîinea cumpărată de la centrele unde se desfac produse de panificație aflate în concurs își vor exprima părerea cu privire la aceste calități.

Trebuie amintit că echipele de brutari ce lucrează la fabrica „Steagul roșu" participă la bătălia concursului cu o listă bogată de sortimente. Iată cîteva: pîinea dietetică graham și franzeluțele pentru copii, cu lapte și calciu; cornuri fine cu unt, lapte și rom; cornuri pentru bere, presărate cu chimen ș.a.

Concursul continuă. La capătul lui vom afla nu numai care sînt cei mai buni brutari, dar, mai ales, care sînt cele mai bune metode de preparare a unei pîini de calitate superioară. Metode ce vor fi apoi extinse în întreaga țară.

Fotografii de S. STEINER

Acum fața pîinii e albă. Peste cîteva clipe obrazul ei se va rumeni. În fotografie: cocătorul băimărean Tiberiu Mihaltz în fața cuptorului.

Şeful echipei de brutari din Braşov, Andrei Tomasy, predă magaziei prima şarjă de pîine.

O pîine mare — de 5 kilograme — frămîntată şi coaptă de gospodinele Maria Mocanu (Braşov) şi Elena Costea (Tg. Mureş).

Îi duc mamei pîine din concurs.

Doi meşteri brutari hunedoreni, Saver Petrulcă şi Ion Oprean, cîntăresc şi modelează aluatul din care vor creşte pîinile.

COPERTA NOASTRĂ:
Meşterul brutar Aurel Gaciu din Turda.
Fotografie de A. MIHAILOPOL

O parte a comisiei de degustare în exerciţiul funcţiunii

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII Căsuţa Poştală: 3507 ef. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

PREŢUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUŞATESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

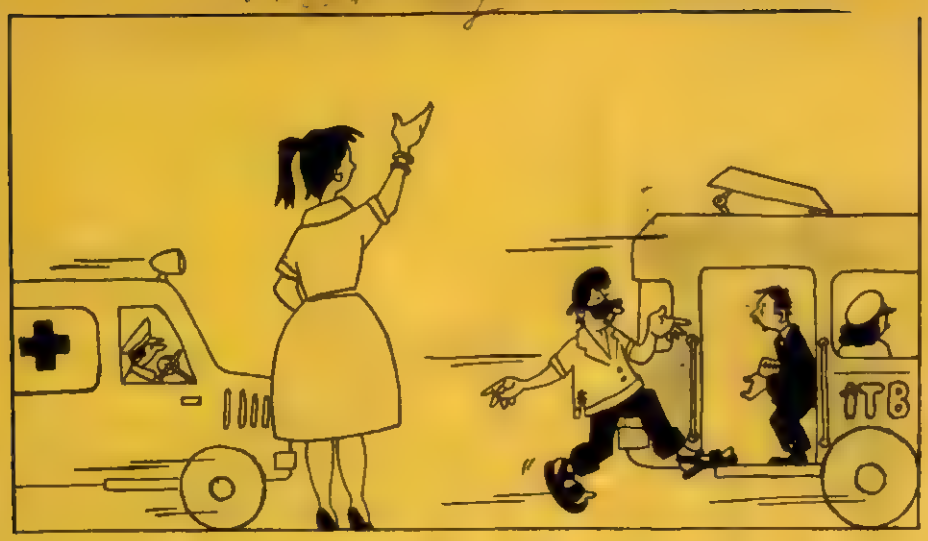

– Uite-o pe Sanda... Eu sar, Năică, şi vin cu maşina următoare!

Desen de C. CRĂCIUN

– O vreme, actuala mea soţie a fost văduvă.
– Cum? Tu ai fost vreodată mort?!

(Din „Schweitzer Illestrierte" — Elveţia)

– Voi fi scurt...

Desen de Gh. ROLEA

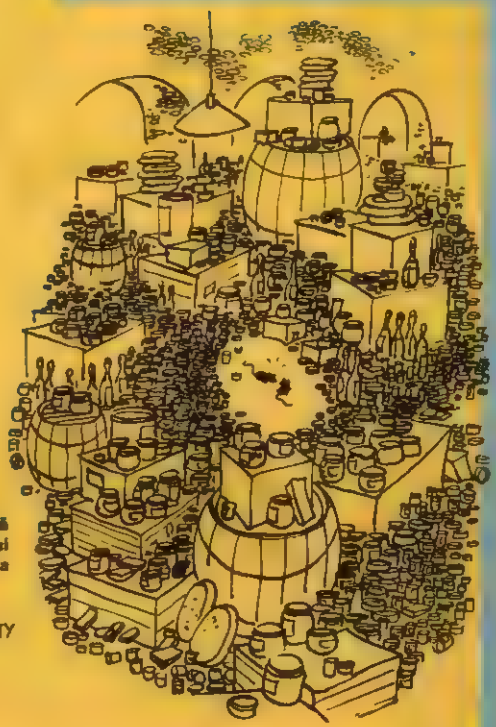

– De-ar face o dată inventarul, că nu mai găsesc telemeaua aia grozavă...

Desen de MATTY

UMOR

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 23 (315)

ÎN ACEST NUMĂR:

- Sezon la Marea Neagră
- Din lupta medicinei împotriva cancerului

LA VIENA ÎN ZILELE

Corespondență telefonică

Cînd a părăsit Viena în iulie 1960, N.S. Hrușciov s-a despărțit de conducătorii statului austriac spunînd „la revedere". Nu era o amabilitate diplomatică, ci o promisiune. După 11 luni, bătrîna de veacuri Vindobona l-a primit din nou cu mulțimile închipuind adevărate păduri fremătătoare pe Prinz Eugenstrasse și pe Ring, în jurul Schönbrunnului și la Purkersdorf. Cînd a părăsit Viena în iulie 1960, N.S. Hrușciov a avut cuvinte calde pentru farmecul orașului de pe malul Dunării. Nu era un act de complezență, ci un sincer omagiu adus optimismului și dragostei de viață a vienezilor, specificului vienez, în care sînt cuprinse laolaltă faimoasele galerii de artă și viața muzicală atît de renumită a orașului, teatrele și monumentele, parcurile ca niște explozii vegetale ale naturii și pitorestile „Stuben" din pivnițele seculare cu decoruri rustice.

În zilele care au precedat întîlnirea Hrușciov-Kennedy, la Viena s-a deschis o impresionantă expoziție a Hiroșimei flagelate de explozia nucleară. Imaginile halucinante aveau o elocință, aș spune vulcanică: ele stigmatizau fără drept de apel politica bombelor și pledau cu energie pentru principiul negocierilor.

Întîlnirea Hrușciov-Kennedy a mai fost precedată de un eveniment: deschiderea săptămînilor festive vieneze, manifestare artistică internațională de prim ordin. Aici se găsesc interpreți de seamă din toate colțurile lumii, aici se confirmă că limbajul muzicii înfrățește. Afișele de pe străzile Vienei sînt edificatoare. Alături de orchestra simfonică din Londra se află orchestra simfonică de stat a Uniunii Sovietice și orchestra simfonică a radiodifuziunii vest-berlineze.

Așadar, dacă arta poate șterge granițele și prejudecățile — rațiunea poate apropia cu

Însoțit de președintele Austriei, A. Schärf, N. S. Hrușciov răspunde salutului vienezilor ieșiți în întîmpinarea sa.

Fotocronica FLACĂRII

Demonstrație antifranchistă la Londra, sub lozinca „*Libertate pentru Spania*".

Micul comentar

IDILE MADRILENE

de Florica ȘELMARU

Oare farmecul primăverii iberice să fi atras în ultima vreme la Madrid atîtea notabilități ale coaliției atlantice? Poate. Dar, insensibili la acest argument de natură turistică și poetică, observatorii politici vorbesc mai cu seamă, din nou, despre eventualitatea includerii Spaniei în N.A.T.O.

La începutul lunii mai a făcut o vizită la Madrid vice-cancelarul și ministrul Economiei R.F. Germane, Erhard. Într-o duioasă atmosferă de efuziuni sentimentalo-politice, a fost semnat cu acest prilej un acord privind colaborarea economică dintre cele două țări.

Într-o relatare a agenției D. P. A. se putea citi atunci următoarea frază, evocatoare a unui trecut nu îndeajuns de depărtat pentru a fi fost dat uitării. „Cele două părți au fost de părere că respingerea pericolului comunist constituie o preocupare comună Republicii Federale și Spaniei". Această preocupare — comună acum 25 de ani Reichului hitlerist și reacțiunii spaniole — a declanșat războiul din Spania, preludiu al celui de-al doilea război mondial, iar intervenția directă a armatei naziste a contribuit în mod esențial la instaurarea dictaturii franchiste. Legănat de aceste dulci aduceri aminte și de satisfacția acordului negociat („Frankfurter Allgemeine Zeitung" observa recent că prevederile acestui acord vor contribui la redobîndirea de către Germania occidentală a pozițiilor economice pe care cei de-al III-lea Reich le-a deținut în Spania pînă la înfrîngerea nazismului), Erhard dădea la un banchet dictaturii franchiste următorul entuziast certificat: „Spania aparține în mod ferm Europei occidentale...", iar „specificul de stat al Spaniei" nu constituie nici un obstacol în calea acestei solidarități...

La sfîrșitul lunii mai a sosit la Madrid ministrul de Externe al Marii Britanii, lordul Home. În vizită oficială, cu întrevederi la nivel înalt (este cel dintîi ministru de Externe britanic care a păsit pragul reședinței lui Franco în cei 22 de ani de dictatură fascistă ai acestuia) și, firește, comunicat comun. Un comunicat izbitor prin euforica identitate de opinii pe care o exprimă cu privire la „solidaritatea Europei occidentale". E drept că Spania franchistă nu este un partener atlantic... adică, nu este încă... în sfîrșit, nu este „cu cununie".

Tocmai oficializarea acestei legături a și format, după numeroase indicii, obiectul principal al recentelor întrevederi hispano-britanice. Nu numai ale lordului Home, ci și ale colegului d-sale de la Interne, Butler, a cărui vizită neoficială a precedat-o pe a sa. Și care, exprimîndu-și la întoarcere părerea de rău că Spania „a fost exclusă atîtia ani din viața internațională", a stîrnit o imensă rumoare scandalizată în întreaga Anglie inclusiv Camera Comunelor.

În general, de altfel, opinia publică din țările membre ale coaliției atlantice privește cu îngrijorare înmulțirea contactelor cu reprezentanții regimului franchist. Și pentru că strîngerea acestor legături se bazează în principal pe faptul că regimul franchist este prin natura sa dispus să slujească planurile agresive ale coaliției. Și pentru că, după ce s-au pomenit prin grația N.A.T.O. aliate cu dictatura lui Salazar, aceste țări se văd acum trase către alianță și cu celălalt dictator fascist din Europa.

Există, și în politică, idile nu tocmai onorabile.

Un grup de 120 muncitori francezi au sosit la sediul delegației algeriene la tratativele de la Evian, pentru a aduce un mesaj de solidaritate al muncitorilor francezi cu lupta pentru independență a poporului algerian.

La Casablanca a avut loc recent o mare demonstrație de masă pentru unitatea clasei muncitoare marocane, pentru naționalizarea industriei și mijloacelor de transport, pentru independența tuturor popoarelor Africii.

ÎNTÎLNIRII

de Horia LIMAN

atît mai mult spiritele, pentru a aduce milioanelor de oameni liniștea necesară creației și progresului.

Ziarele occidentale au reprodus cuvintele cu care N.S. Hrușciov l-a întîmpinat pe președintele Kennedy pe treptele ambasadei sovietice: «Vă salut pe acest mic petic de teritoriu rusesc. Noi, rușii, avem o vorbă pe care o obișnuim cînd gustăm un pahar de vin. Ea sună cam așa: „Paharul e mic, dar sentimentele sînt mari". În cazul de față avem multe motive să spunem că peticul de teritoriu este mic, dar sentimentele sînt mari».

Desigur că există în Occident cercuri care nu sînt animate de astfel de sentimente. Iată de ce chiar în ajunul întîlnirii dintre Hrușciov și Kennedy, „Wall Street Journal", ziarul marii finanțe americane, găsea cu cale să afirme: „Hotărît, intenția S.U.A. nu e să trateze cu seriozitate sau să rezolve vreo problemă oarecare"...

Rațiunea s-a dovedit și de această dată mai puternică decît visurile demente ale celor ce nu vor să țină seama de realitățile vremii noastre.

Nikita Sergheevici Hrușciov a venit la Viena într-o zi cu soare strălucitor. Președintelui Kennedy, capriciile climei vieneze i-au rezervat un cer de plumb și o ploaie de toamnă rece. Unii ziariști occidentali, posedați se pare de superstiția simbolurilor, au prevestit rezultate sumbre. Erau tocmai aceia care s-au preocupat mai mult de toaletele doamnei Kennedy și de meniurile servite la dineuri. Ziariștii cu spirit realist au privit lucrurile cu mai multă seriozitate și luciditate. Și, într-adevăr, întîlnirea vieneză la nivel înalt și-a cîștigat aprecierea unanimă de „început bun" pe calea destinderii. Adică tocmai lucrul la care năzuiau popoarele.

Nikita Sergheevici Hrușciov și John Kennedy la una dintre convorbirile din timpul întîlnirii de la Viena.

LA ORDINEA ZILEI

LAOSUL

■ **Un popor însetat de libertate își cere dreptul la viață.**

■ **Fostul protectorat francez nu vrea să fie transformat în colonie și bază militară a imperialismului.**

■ **Cauza dreaptă a forțelor patriotice laoțiene trebuie să triumfe.**

■ **Ceea ce a fost posibil în 1954 la Geneva este cu atît mai posibil în 1961 la Geneva.**

„INDEPENDENȚĂ — *iată năzuința fierbinte a poporului laoțian.* **Laosul trebuie să fie suveran din toate punctele de vedere. Treburile sale trebuie să fie rezolvate de laoțienii înșiși, fără vreun amestec din afară.**

NEUTRALITATE — *iată de ce are nevoie o țară care nu va permite nici unui stat să creeze baze militare pe teritoriul laoțian.* **Laosul va stabili relații diplomatice cu toate țările, indiferent de orînduirea lor politică și socială. El va accepta ajutorul tuturor dar fără vreo condiție.**

UNITATE — *iată ce este important pentru Laos.*

DEMOCRAȚIE — *iată ce este necesar țării.*

PROSPERITATE — *iată ce anume cere în mod insistent poporul".*

FUMI VONGVICIT
reprezentantul Partidului Neo Lao Haksat la Conferința de la Geneva pentru reglementarea problemei laoțiene

Un amplu documentar ilustrat
în pag. 20-23

Unde îți petreci concediul anul acesta?

Iată o întrebare care poate fi auzită tot mai insistent în ultimele săptămîni. A sosit vara și fiecare dintre noi se gîndește cum și unde să-și petreacă concediul de odihnă. Geamantanele uitate în cine știe ce colț se șterg de praf, se întocmesc liste vestimentare, se fac planuri. Și, pentru că știrile despre noutățile din stațiunile de odihnă de pe litoral sînt din cele mai solicitate, „Flacăra" a întreprins un raid pentru a afla ce oferă în acest an perlele românești ale Mării Negre, oamenilor muncii care vin aici la odihnă.

Revizia șalupelor a fost terminată.

NE AȘTEAPTĂ

LITORALUL!...

Văzută din depărtare, Mamaia pare acum un oraș. Blocuri înalte de cîte zece etaje se aliniază în șirag de-a lungul țărmului. Sînt noile hoteluri ale stațiunii internaționale, care vor găzdui în acest an 5.000 de vizitatori în fiecare serie. Construcția lor a început în toamna trecută și, în aceste zile — deci numai după cîteva luni — ele își așteaptă, gata mobilate, primii oaspeți. Pentru ridicarea acestor clădiri moderne și confortabile într-un timp atît de scurt, arhitecții și constructorii au folosit toată priceperea, energia, experiența și fantezia lor creatoare. Statul nostru democrat-popular a asigurat condițiile materiale necesare pentru realizarea tuturor lucrărilor în condiții optime.

Fîșia de pămînt dintre mare și lacul Siutghiol era, anul trecut, plină de bălți. Cu ajutorul unei instalații hidromecanice au fost scoși din lac circa 500.000 metri cubi de nisip cu apă; prin depunerea acestui nisip pe terenul dintre mare și lac, limba de pămînt lată de 150-200 metri a fost nivelată. Scurgîndu-se apa, nisipul s-a tasat, formînd un excelent teren natural de fundație. Pe acest fundament s-au înălțat noile clădiri. Dar „miracolul" de la Mamaia l-au constituit cofrajele glisante. La marginea stațiunii este o clădire mică, de culoare verde, cu două etaje. Nici n-ai băga-o în seamă, dacă n-ai ști că această căsuță a fost piatra de încercare a noii metode. Ea este prima creație — experiența practică — a acestor cofraje și, cum ne-au mărturisit constructorii, prima emoție. Experiența a reușit și, datorită acestei reușite, în lunile vitrege ale toamnei și iernii, cu ploi și zăpadă, constructorii au înălțat în fiecare zi cîte un etaj, stabilind un adevărat record în istoria tehnicii construcțiilor românești.

Linia dreaptă, betonul și sticla dau Mamaiei aspectul modern. Iar culorile îi dăruiesc farmecul. Aici totul este culoare: de la nuferii albi care plutesc leneși în oglinzile de apă presărate printre clădiri, pînă la fațadele galbene sau albastre pe care marea le învăluie generoasă cu irizările ei verzi. Măsele plastice și țesăturile pentru mobilier au inundat cu culori și interioarele. Pînă și la linoleumul folosit drept pardoseală culorile sînt variate: galben, roșcat, albastru, verde.

Noaptea, revărsarea luminilor fluorescente prelungește pînă în zori acest vis policrom.

★

În antractul dintre cele două sezoane balneare, pe litoral s-a construit mult, repede și bine. La Vasile Roaită a fost dată în folosință o casă de odihnă cu 540 de paturi și o cantină-restaurant ultramodernă. La Eforie, trei complexe comerciale—unul cu 13 magazine sezoniere, altul destinat unor magazine permanente și un al treilea, cel alimentar, cuprinzînd un restaurant cu 700 de locuri, un bufet expres cu autodeservire și o cofetărie cu 150 de locuri— vor intra în funcțiune în cursul acestui sezon.

N-au fost neglijate nici zonele verzi ale stațiunilor. Pînă la începutul lunii iunie s-au amenajat parcuri pe circa 12 hectare. Petunii, trandafiri, begonii și alte zeci de feluri de flori au fost plantate în noile spații verzi, numărul firelor fiind aproximativ de un milion. Multe din aceste plante au crescut în serele Centrului horticol de la Vasile Roaită.

Ultimele construcții fiind terminate, litoralul este gata să primească în acest an peste 200.000 de oaspeți.

Dar înainte de a ne întinde pe plaja fierbinte așteptînd ca soarele

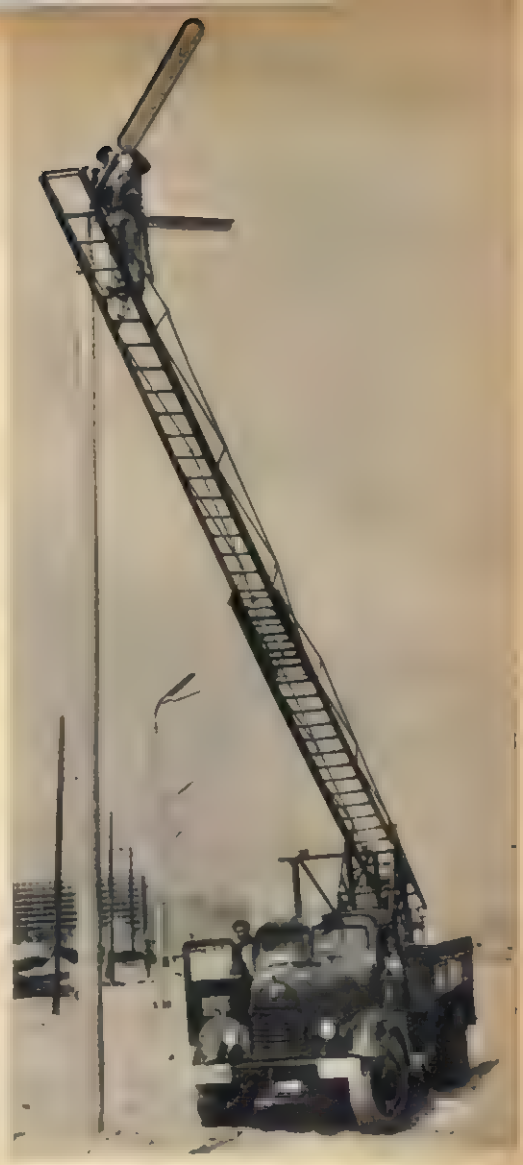

Peste tot, luminî fluorescente!...

generos să ne bronzeze sau înainte de a face prima baie în apa reconfortantă a mării, să facem cunoștință cu unele probleme economice și culturale ale întinsului complex balnear. Trebuie să știți că, pentru a ne asigura o odihnă cît mai plăcută, pe litoral lucrează cîteva mii de persoane. Pentru ca deservirea să fie ireproșabilă, au mai fost selecționați numeroși bucătari, cofetari și ospătari dintre cei mai calificați. În fiecare zi pe litoral se vor găsi zeci de mii de sticle cu răcoritoare; la acestea trebuie să mai adăugăm și sutele de mii de sticle cu borviz cu care vor fi aprovizionate stațiunile. Încă din iarnă a fost depozitată o mare cantitate de gheață naturală, cantitate ce va fi completată cu producția celor patru fabrici de gheață din Constanța și Vasile Roaită.

Pînă și „amintirile" de la mare au fost pregătite din vreme. Lucrătorii de la cooperativa „Prestarea" din Constanța, meșteri în obiecte miniaturale, au confecționat sute de mii de bibelouri cu subiecte adecvate cadrului marin al stațiunilor.

Seara, cluburile și punctele culturale ne vor oferi mai multe programe ca în anii trecuți. Pentru amatorii de literatură, bibliotecile au fost completate cu ultimele noutăți apărute. Oamenii muncii veniți la odihnă vor avea prilejul să vizioneze și numeroase spectacole pe care le vor da teatrele din țară ce vor veni aci în turneu, ansamblurile folclorice regionale și orchestrele de muzică ușoară. Serile literare cu participarea unor scriitori, audițiile muzicale, concursurile „Cine știe cîștigă" etc. etc. vor completa programul estival al litoralului.

Amatorii de baschet, volei, tenis etc. vor beneficia de terenuri bine amenajate. În stațiunea Vasile Roaită, în afara celor patru baze sportive existente anul trecut, au mai fost date în folosință un teren de baschet și unul de tenis de cîmp. Iar pentru amatorii de șah cluburile vor organiza în tot cursul sezonului întreceri șahiste.

Acum, cînd cunoaștem toate acestea, putem fi siguri că odihna noastră pe litoral va fi plăcută.

I. CORIBAN

Fotografii de E. IAROVICI

①-② La Mamaia au sosit primii oaspeți ai litoralului nostru din sezonul 1961.

③ Care trebuie să fie calitățile unei bune îngrijitoare? Cursurile organizate cu personalul operativ au menirea de a înstrui sutele de lucrătoare care deservesc vilele.

④ Zeci de autobuze și troleibuze vor asigura în acest an transportul pasagerilor pe întregul litoral.

BĂTĂLIA ÎMPOTRIVA CANCERULUI

GUT-400 „bombardează" cu radiații de cobalt țesutul îmbolnăvit.

Poate că niciodată nu s-a dus în lumea întreagă o mai susținută și mai dramatică bătălie ca aceea care se dă astăzi împotriva cancerului, socotit drept „cel mai important fenomen de masă din patologie".

Într-adevăr, statisticile recente ne arată că la populația actuală a

Ochiul microscopului electronic pătrunde pînă în cele mai fine straturi ale celulelor canceroase.

globului nostru, de aproximativ 3.000.000.000 de oameni, numărul cancerosilor se ridică la 5.000.000. Această cifră, datorită unor cauze încă neexplicate, este pretutindeni în creştere, mai ales în ceea ce priveşte cancerul pulmonar, al nasului, al faringelui şi al sîngelui. În acest din urmă caz, în Anglia se semnalează că mai ales în provincia Wales, mortalitatea de pe urma leucemiei — cum e numit în medicină cancerul sîngelui — s-a triplat în intervalul dintre 1931-1959, lovind în special copiii pînă la 3-4 ani, maturii trecuţi de 35 de ani şi cei ajunşi la o vîrstă înaintată.

Gravitatea bolii canceroase constă deci în faptul că loveşte, fără deosebire, atît pe copil cît şi pe omul matur cînd acesta dispune de cea mai mare capacitate de muncă, atunci cînd poate da cel mai mare randament sub toate aspectele.

Ciudată este aria geografică de răspîndire a acestui mare inamic al omului. Dacă bunăoară Europa şi America dau un procent de 30-35% bolnavi de cancer stomacal, în Australia şi Malaya asemenea cazuri constituie o raritate. În schimb, tot în Extremul Orient, în Iava, procentul localizării cancerului la ficat se ridică pînă la 48 la sută, în vreme ce în ţara noastră asemenea localizări abia ating 5 procente.

Cărui fapt se datoreşte larga răspîndire a bolii? Medicina este astăzi unanimă în a recunoaşte că pretutindeni unde există materie vie, ţesuturi, atît pe scară animală cît şi vegetală, poate apare cancerul ca urmare a unor tulburări generale de care ne putem foarte greu da seama înainte de apariţia unor forme vizibile ale bolii.

Cancerul e deci o boală cu o evoluţie îndelungată, al cărei început scapă de obicei observaţiei medicale. O rană care nu se închide, o tuse care durează, o răguşeală cronică, alternanţe prelungite de diaree şi constipaţie, mici umflături nedureroase la sîn, un inexplicabil proces de slăbire — acestea şi multe altele pot constitui avertismentul unui cancer incipient. Deci pînă în clipa cînd boala devine manifest clinică, ea are o evoluţie lentă care coincide cu o lungă perioadă de „pregătire" a organismului pentru boală. Cu cît mai tîrziu e descoperită această evoluţie, cu atît mai gravă devine maladia: La agravarea ei, în cazul netratării, contribuie apoi şi alţi factori — condiţii de viaţă, de muncă etc. — care însă în mod obişnuit nu produc cancer.

O primă concluzie care se degajă, şi asupra căreia vom reveni, este aceea că orice stare suspectă îndelungată, observată în complexul organismului nostru, trebuie supusă cercetării medicale. Singur medicul poate să constate dacă e vorba de cancer sau nu.

Din momentul în care pacientul canceros a intrat sub îngrijire medicală, tratamentul trebuie urmat cu cea mai mare stricteţe. Institutul oncologic din Bucureşti cunoaşte cazuri de vindecare radicală, în care fostul bolnav se prezintă acum doar la control periodic. Dar există şi cazuri în care pacienţii, neţinînd seamă de recomandările medicale, îşi agravează boala. Astfel ei îşi retează cu propria lor mînă mulţi ani din viaţă.

Un larg front de luptă

Terapeutica actuală, în era atomică şi a electronicii, indică numeroase căi pentru combaterea şi, în anumite condiţii, eradicarea definitivă a cancerului dintr-un organism. Pe tot globul, la toate latitudinile şi longitudinile, se întreţin laboratoare şi clinici dotate cu aparataje din cele mai moderne pentru depistarea şi tratarea cancerului. Zeci de mii de oncologi, hematologi, chimişti şi chirurgi — în condiţii de pasionată şi neînfrîntă muncă — dau la iveală, aproape în fiecare ceas, soluţii terapeutice noi. De altfel, la congresul Societăţii europene de hematologie care s-a ţinut la Londra în 1959, chimiştii au declarat că în lume se produc anual cam 25.000 de preparate destinate terapeuticii cancerului. „Dacă va fi nevoie — s-a spus — vom fabrica nu 25.000 ci 25.000.000 de preparate, pînă vom găsi pe cel ideal". Ceea ce denotă că medicina se află angajată într-o largă acţiune menită să stăvilească, în limita posibilităţilor actuale, ravagiile produse de cancer.

Firesţe că nu toate preparatele se dovedesc a fi eficiente în măsura speranţelor puse în ele; numeroase medicamente însă se menţin, cum este sarcolizina sovietică, care, asociată cu alte mijloace de tratament — radiu, izotopi radioactivi, intervenţii chirurgicale etc. — dă rezultate încurajatoare. În ultima vreme, mai ales în şcoala medicală franceză, se foloseşte în mare măsură grefa de măduvă osoasă, pentru ca în schimb în S.U.A. să se meargă pe calea întăririi mijloacelor naturale de apărare ale organismului faţă de boală. În sfîrşit, şcoala romînă de oncologie foloseşte ca metodă de tratament terapeutica protejată, care are în vedere apărarea organismului împotriva efectelor secundare nocive, produse — paralel cu efectul salutar — de unele metode ale terapeuticii anticanceroase.

Preparatele chimioterapice, administrate în doze mari pe cale bucală sau intravenoasă, dăunează organelor producătoare de sînge. Pentru a proteja aceste organe, un grup de oameni de ştiinţă sovietici, condus de profesorul Nikolai Blohin, a preconizat o nouă metodă de administrare a produselor chimice. S-a recurs la un aparat de circulaţie artificială de tipul cord-plămîn, cu ajutorul căruia se tratează tumorile apărute în extremităţile inferioare şi superioare ale organismului. Aparatul, umplut cu sînge de la un donator, este racordat la vasele sanguine principale care duc în regiunea lezată. Apoi se introduce în aparat preparatul anti-

Aparatul Warburg pentru determinarea metabolismului ţesutului canceros — unul din cele mai moderne instrumente puse la dispoziţia cercetătorilor Institutului oncologic din Bucureşti.

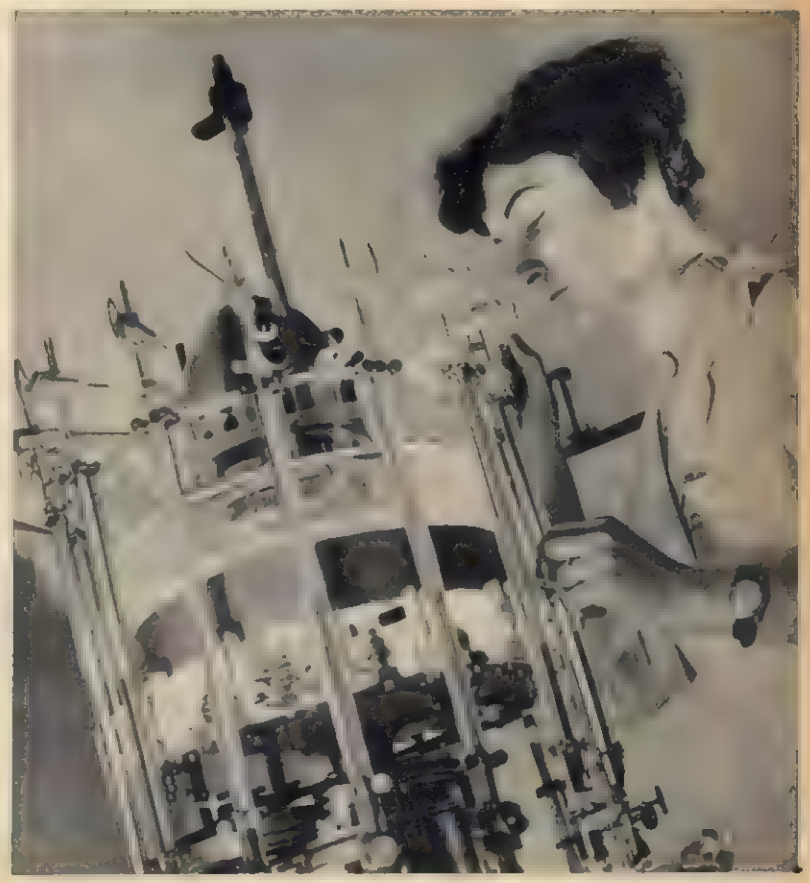

tumoral care, circulînd împreună cu sîngele, pătrunde într-o mare cantitate în tumoră, unde exercită efectul terapeutic specific. Experienţele au arătat că, fără să se dăuneze întregului organism, se poate introduce în tumoră în felul acesta o doză de cinci-şase ori mai mare decît pe cale bucală sau prin injecţii.

Metoda a fost experimentată pe cîini şi urmează să fie transferată în condiţii clinice. Deşi este încă prematur să se vorbească despre succesele care vor fi obţinute probabil în oncologia practică, specialiştii consideră noua metodă drept promiţătoare, mai ales cînd e asociată cu tratamentul chirurgical.

În cadrul aceleiaşi preocupări de a se acţiona cu precădere asupra organului bolnav, este interesant de relevat metoda comunicată în cadrul reuniunii Societăţii de radiologie din America de Nord. Se ştie, bunăoară, că există organe greu accesibile pe căi obişnuite, cum ar fi plămînul, rinichiul etc. Pentru a trata asemenea organe este nevoie de o mare doză de radiaţii, care poate afecta celelalte organe. Spre a se evita acest lucru, medicii folosesc tuburi din masă plastică cu ajutorul cărora introduc substanţele radioactive direct în regiunea bolnavă.

Transplantarea de măduvă, terapeutica viitorului?

Un caz tragic petrecut în urmă cu trei ani în Iugoslavia — victimele fiind apoi tratate la sanatoriul „Curie" din Paris — a atras atenţia lumii medicale asupra eficienţei metodei de transplantare a măduvei osoase.

Ce s-a întîmplat în 1958? Şase fizicieni atomişti iugoslavi au căzut victime unor radiaţii. Ei au fost transportaţi cu cea mai mare urgenţă la Paris, unde s-a constatat că organul hematocreator, adică măduva osoasă, le este grav atins. Ce era de făcut? Medicii s-au gîndit la o grefă de măduvă osoasă. Au fost găsiţi donatorii, şi cinci din cei şase pacienţi au părăsit spitalul după şase luni de tratament. Ultimul, care fusese expus la doza cea mai mare de radiaţii, a sucombat în timpul tratamentului. Cu orice altă terapeutică accidentaţii ar fi murit cu toţii; transfuzia de măduvă osoasă a salvat însă cinci dintre ei.

Rezultatul acesta a îndemnat pe numeroşi medici să acorde o atenţie deosebită transplantării de măduvă. Institutul oncologic şi Centrul de hematologie din Bucureşti au aplicat şi continuă să aplice această metodă, obţinînd rezultate deosebit de îmbucurătoare.

Cercetările şi experimentările în problema transplantării măduvei merg însă mai departe.

Ce s-ar întîmpla dacă atunci cînd tratăm un pacient, fie prin iradieri, fie prin preparate chimice, am pune complet în afara primejdiei măduva osoasă? Ideea a prins teren şi îndrăzneala iniţiativei s-a soldat cu un succes promiţător. Unui număr de 21 pacienţi li s-a aplicat în clinica doctorului B. Kurnick, din California, următorul tratament: înainte de a fi supuşi radioterapiei, li s-a extras o anumită cantitate de măduvă osoasă, care a fost conservată la —76°. Apoi s-a început tratamentul propriu-zis. Străbătînd diferite organe, radioterapia afectează într-o măsură şi funcţia creatoare de sînge a măduvei osoase. Dar pacienţii erau în afara pericolului, fiindcă aveau o cantitate de măduvă nealterată, conservată, care, la sfîrşitul tratamentului, a fost redată organismului. Rezultatul: la toţi cei 21 de pacienţi măduva osoasă şi-a reluat capacitatea normală de a produce sînge numai după o singură lună, în vreme ce la alţii, cărora li s-a aplicat tratamentul clasic cu radiaţii, a fost nevoie pentru revenirea la normal de mai multe luni sau chiar ani.

Paralel cu această metodă, un profesor japonez preconizează o altă asemănătoare, care urmăreşte

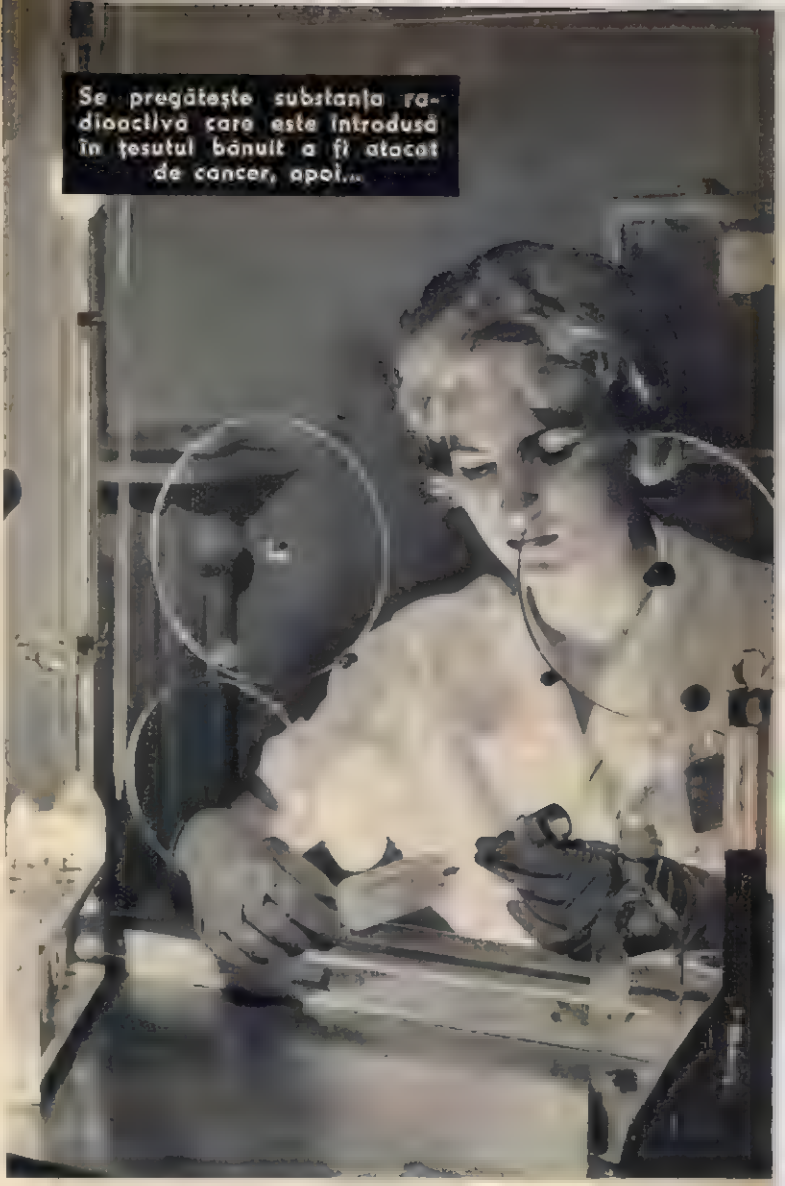

Se pregăteşte substanţa radioactivă care este introdusă în ţesutul bănuit a fi atacat de cancer, apoi...

sporirea rezistenţei organismului la cancer tot prin transplantare de măduvă osoasă, de data aceasta însă de la donatori. Astfel, dintr-un număr de opt bolnavi, la cinci s-au obţinut rezultate evidente, viaţa pacienţilor fiind prelungită.

Pe drept cuvînt se poate spune că metoda transplantării de măduvă osoasă reprezintă o mare cucerire şi e poate menită unei glorii tot atît de mari ca aceea de care s-au bucurat primele transfuzii de sînge. Ea reprezintă de pe acum şi va reprezenta şi mai mult în viitor un foarte important corectiv în tratamentul cancerului.

Se poate spori rezistenţa naturală a organismului la cancer?

O direcţie nouă în lupta împotriva bolii canceroase a început să se contureze în ultima vreme, şi anume aceea care porneşte de la premisa că evoluţia maladiei depinde în mare măsură, uneori chiar decisiv, de starea generală a sănătăţii pacientului. De aci s-a tras concluzia că în unele împrejurări e mai importantă sporirea rezistenţei naturale a organismului decît aplicarea unei terapeutici anticanceroase. Cu alte cuvinte, este mai bine ca organismul să fie pus în stare să se poată apăra singur împotriva factorilor fizici, chimici şi patologici care produc cancerul.

Experienţele făcute în această direcţie nu sînt lipsite de interes. S-au cultivat bunăoară celule tumorale de găină (se ştie că găinile suferă de un soi de cancer numit „sarcomul lui Rous") într-un mediu compus din sînge de viţel de cîteva zile şi în sînge embrionar de viţel în care au fost introduşi viruşi. Deşi aceştia s-au înmulţit, totuşi, pînă la o anumită concentraţie a sîngelui ei nu au provocat modificări de natură tumorală. Aceasta s-ar datora faptului că în compoziţia sîngelui rumegătoarelor există substanţa numită fetuină, care ar da imunitate faţă de cancer. Experienţele au fost repetate apoi pe şoareci, la care s-a constatat că boala canceroasă a apărut mult mai tîrziu decît la animalele cărora nu li s-a administrat fetuină.

Metoda s-a dovedit însă a avea anumite limite. La o concentraţie mai mare de viruşi, tumora malignă şi-a făcut totuşi apariţia. Pe de altă parte, fetuina are efect numai în prima perioadă după naşterea animalului. La animalele vîrstnice ea nu-şi mai exercită puterea de imunizare. Cercetările continuă.

ŞTIAŢI CĂ...

...cea mai veche menţiune despre cancer se află într-un papirus egiptean, papirusul Ebert, datînd din secolul al XV-lea î.e.n.?

...medicul grec Hippocrat (460-377 î.e.n.) cunoştea cancerul stomacal şi al uterului?

...Galienus, pe la anul 150 e.n., a formulat ideea că maladia canceroasă, în măsura în care este depistată din vreme, poate fi vindecată?

...La începutul secolului al XIX-lea nu se ştia mai mult despre cancer decît ştia Galienus cu vreo 1700 de ani înainte?

...bazele oncologiei experimentale au fost puse de medicul rus Novinski (primul din lume care a reuşit, în 1875, să transmită tumori la animale de aceeaşi specie) şi de Mecinikov, Lewin, Rous?

... Victor Babeş este primul medic care, în 1886, a creat noţiunea de „precancer" şi a propus o serie de măsuri pentru profilaxia bolii? După el, contribuţii importante la studiul patologiei şi terapeuticii cancerului au adus, în trecut, medicii români Nana Ionescu, G. Severeanu, Daniel, Amza Jianu, Iacobovici şi alţii.

... primele tumori experimentale au fost realizate în 1915 de către medicii japonezi Ychikawa şi Yamgiwa, care au badijonat iepuri cu gudron?

...printr-o simplă apăsare pe buton, aparatul înregistrează automat și cu cea mai mare precizie radioactivitatea țesutului, determinînd măsura în care acesta este atins de cancer.

Calea cea mai eficientă: prevenirea

Orice tratat de oncologie generală poate cita sute și sute de ipoteze și de metode terapeutice, din care unele, mai ales în primele stadii ale bolii, dau rezultate îmbucurătoare. Paralel cu aceste metode s-a preconizat și aceea de prevenire a bolii printr-o largă acțiune de depistare a ei, în faza cînd încă este inaparentă. Și această acțiune a fost întreprinsă pe scară uriașă în Uniunea Sovietică.

Pe teritoriul U.R.S.S. funcționează astăzi mii și mii de dispensare oncologice, la care cetățenii sînt obligați să se prezinte tot așa cum ne prezentăm noi la controalele periodice pulmonare. Luînd în considerare specificul fiecărei regiuni, precum și factorii fizici și chimici care pot provoca îmbolnăvirea în regiunea respectivă, s-au stabilit norme de urmat pentru cei predispuși la cancer. Există astfel de norme pentru marile regiuni miniere, pentru cele siderurgice, pentru orașe, pentru sate. Sînt studiate toate condițiile de muncă și viață, acestea fiind criteriile importante care duc la stabilirea normelor de comportare.

În felul acesta s-a reușit salvarea a sute de mii de oameni din gheara maladiei, au fost redați societății și muncii constructive oameni care, fără această acțiune de depistare și prevenire, ar fi căzut fără îndoială victime bolii canceroase.

O asemenea uriașă rețea oncologică nu se poate organiza decît într-un stat socialist, unde într-adevăr grija față de sănătatea omului se află pe primul plan.

La noi, Institutul oncologic din București a efectuat numai în perioada 1950-1953, 300.000 de examene la un număr de 80.000 de muncitori din 71 întreprinderi.

Un număr important de examene s-au făcut și în alte orașe din țară.

Recent, Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale a prevăzut ca încă în cursul acestui an să se înceapă în policlinicile și spitalele din principalele orașe ale țării o vastă acțiune de depistare a bolii canceroase. În acest scop, toate femeile de la 30 de ani și bărbații de la 40 de ani — vîrste în care cancerul pare să acționeze mai intens asupra organismului — vor fi supuși la un examen oncologic în momentul în care se prezintă la policlinici sau se internează în spital, indiferent de natura bolii pentru care cer asistență medicală. În toate orașele principale vor funcționa servicii speciale de oncologie.

Paralel cu această acțiune, se va intensifica acțiunea de ridicare a nivelului educativ-sanitar al populației, folosindu-se în acest scop toate mijloacele adecvate: broșuri, filme documentare etc.

În felul acesta se va putea ajunge nu numai la depistarea celor suspecți de cancer și tratarea celor bolnavi, ci și la o scădere a morbidității bolii.

„Marea noastră bătălie — ne spune dr. N. Voiculeț, șeful laboratorului de izotopi din Institutul oncologic — este îndreptată spre o țintă precisă: să redăm vieții și societății pe cei care fac apel la noi, în așa fel încît aceștia să-și poată continua activitatea, munca lor. Avem toate condițiile pentru a desfășura pe front larg această bătălie. Masele largi trebuie să ne dea tot concursul în acțiunea de depistare timpurie a bolii, fiindcă numai în felul acesta noi, medicii, putem să acționăm cu maximum de efecte salutare".

▲

Care sînt perspectivele ce se deschid azi în terapeutica bolii canceroase? Se va ajunge oare la eliminarea sau, măcar, la o stăvilire a acestei maladii?

La aceste întrebări se poate răspunde încurajator: puterea inteligenței omenești este nelimitată, iar progresele medicinii din ultimele decenii sînt atît de mari, încît putem spera un rezultat îmbucurător și în această acțiune. Este destul să ne gîndim că în urmă cu cîteva decenii, tuberculoza, pelagra, sifilisul, malaria, tifosul exantematic, febra tifoidă etc. smulgeau omenirii un tribut de zeci de ori mai mare decît cancerul. Și totuși acțiunea distructivă a acestor boli a fost frînată, de multe ori pînă la extirpare. De ce nu s-ar putea ajunge oare și în domeniul bolii canceroase la un asemenea stadiu? Progresele medicinii în ultimele patru-cinci decenii au izbutit să tripleze media vieții omului față de cît era în antichitate, eliminînd rînd pe rînd maladiile care-i periclitau viața. Sute de mii de medici din lumea întreagă sînt astăzi concentrați în bătălia împotriva cancerului, sume colosale sînt cheltuite pe acest front. Niciodată știința nu a fost înfrîntă în lupta ei nobilă; poate uneori rezultatele au fost întîrziate, dar pînă la urmă victoria a încununat străduințile.

Adevărul acesta este valabil și în domeniul cancerului.

L. VOICU

Fotografii de E. IAROVICI

Actualități cinematografice

Se filmează o scenă din „Început de veac". În rolul lui Lenin, actorul Iuri Kaiurov, în cel al Nadejdei Krupskaia, Elena Sitko.

„ÎNCEPUT DE VEAC"

Pe platourile „Mosfilmului" se realizează în prezent un nou film artistic despre viața marelui Lenin, intitulat „Început de veac". De astă dată este evocată — prin mijlocirea scenariului lui S. Ermolinski — o perioadă din tinerețea lui Vladimir Ilici, și anume anii surghiunului la Șușenskoe, apoi întoarcerea la Petersburg și răstimpul petrecut în străinătate — la Geneva și München. În intenția scenaristului și a regizorului A. Ribakov, filmul trebuie să-l prezinte pe Lenin în viața sa de zi cu zi, în relațiile cu oamenii, să-i contureze personalitatea sa excepțională. Și sarcina aceasta se dovedea cu atît mai dificilă cu cît trebuia găsit un nou interpret pentru rolul lui Lenin: încercații actori Șciukin și Strauch realizaseră de-a lungul anilor, pe scenă sau pe ecran, chipul marelui conducător la vîrsta de 50 de ani și nu l-ar mai fi putut interpreta acum la etatea de 28 de ani.

„Am făcut probă — pentru acest important rol — cu 40 de actori, și arta maestrului-machior A. Andjan a izbutit să-i facă pe toți acești 40 să semene mai mult sau mai puțin cu portretul lui Ilici din acea perioadă — povestește regizorul A. Ribakov. Dar asta era prea puțin. În afară de asemănarea exterioară, trebuia să găsim interpretul capabil să redea profunzimea interioară, neobișnuita generozitate a caracterului lui Lenin, umorul, voința sa neclintită, ochii săi uimitori".

Și actorul a fost găsit. Era un tînăr artist al teatrului „Karl Marx" din Saratov, pe nume Iuri Kaiurov.

Nu jucase pînă atunci în nici un film și nu interpretase vreodată rolul lui Lenin pe scenă. Și, totuși, se pare că alegerea a fost bine nimerită: secvențele turnate pînă acum dovedesc că talentul tînărului actor, seriozitatea și temeinicia cu care a studiat operele lui Lenin și amintirile despre el încep să-și dea roadele. Alături de Kaiurov va mai apare în film — în rolul Nadejdei Krupskaia — Elena Sitko, proaspătă absolventă a studioului M.H.A.T.-ului, actualmente artistă la Teatrul Pușkin din Moscova; în rolul lui Plehanov îl vom vedea pe actorul N. Annenkov.

Ultimele imagini ale filmului ni-l arată pe Lenin în 1900 la München, în tipografia în care se tipărea „Iskra". Este anul cu care începe un nou veac, anul în care apare pentru prima oară în presă numele — necunoscut pînă atunci — al lui Lenin. Numele omului care avea să conducă proletariatul spre acel 1917 ce a deschis o nouă eră în istoria omenirii.

„CER

În 1957 se auzea pentru întîia oară de Grigori Ciuhrai și numele său era rostit în legătură cu unul din marile succese ale cinematografiei sovietice: „Al 41-lea". Era primul film al tînărului regizor sovietic. Nu au trecut decît doi ani și ceva, și Ciuhrai avea să aducă pe ecrane un nou film: „Balada soldatului", al cărui răsunător ecou în întreaga lume nu a fost cu nimic mai prejos — ba, dimpotrivă — decît al înaintașului său. Pentru „Balada soldatului" regizorul a primit înalta distincție a Premiului Lenin...

Și iată că acum Grigori Ciuhrai se prezintă în fața spectatorilor cu cel de-al treilea film al său: „Cer senin", realizat pe baza scenariului lui D. Hrabrovițki. Premiera moscovită a avut loc în a doua jumătate a lui aprilie și a fost primită cu un uriaș interes. Cotidienele și publicațiile de specialitate i-au închinat coloane întregi, în care erau minuțios și entuziast analizate calitățile deosebite ale filmului lui Ciuhrai. Părerea unanimă stabilea: „Cer senin" este o creație cinematografică de zile mari.

De ce? Mai bine zis: prin ce?

Prin frumusețea și fermitatea morală a eroilor săi, frați buni ai Mariutkăi și ai lui Alioșa Skvorțov, prin profunda încredere în om pentru care filmul pledează, prin sinceritatea, prin lirismul și tensiunea dramatică ce susțin acțiunea.

S E N I N“

Saşa Lvova, o fetişcană de vreo 15 ani, cunoaşte primii fiori ai iubirii. Dar oare nu a greşit îndrăgostindu-se de pilotul acesta cam brutal şi uşuratic, cu gura destul de slobodă, pe care întîmplarea i l-a scos în cale? Nu, Aleksei Astahov — în ciuda aparenţei sale grosolănii — are un suflet curat şi generos, iar dragostea Saşei îi scoate şi mai puternic în evidenţă cinstea, noblețea caracterului.Cîteva zile doar şi hotărîrea Saşei e luată: va fi, pentru totdeauna, soţia acestui om. S-ar părea că nimic nu poate umbri fericirea celor doi tineri, dar războiul izbucneşte şi, o dată cu el, nenorocirile se abat asupra lor. Înainte de a naşte copilul, Saşa primeşte vestea morţii soţului ei: s-a prăbuşit o dată cu avionul pe care îl conducea eroic în luptă. Dar Aleksei n-a murit: fiind rănit şi pierzîndu-şi cunoştinţa, el fusese luat prizonier şi abia mai tîrziu, după ani cumpliţi petrecuţi în lagăre de concentrare, se întoarce acasă. Aici însă, încep alte necazuri: Lui Astahov i se aduc anumite învinuiri (pentru perioada prizonieratului) şi, pe temeiul acestora, i se interzice să mai zboare şi i se retrage titlul de Erou al U.R.S.S. „Pentru ce? Pentru ce?“ — se întreabă cu sufletul sfîşiat de durere Astahov. De durere, dar nu de desperare. Pentru că nimic nu-l poate face să-şi piardă încrederea în partid, în cauza comunismului. „Dacă ar trebui să iau viaţa de la început — spune el — aş trăi-o la fel. Comunismul... el m-a făcut şi mă face să trăiesc“.

În tot acest răstimp, Saşa e alături de el, apropiată, înţelegătoare, şi nimic nu-i poate zdruncina credinţa în cinstea soţului ei. Iar pînă la urmă adevărul triumfă şi tonul optimist al finalului este cu atît mai autentic şi convingător, cu cît povestirea nu a evitat momentele de luptă dramatică. Pe „Cerul senin“ se înalţă săgeata argintie a unui avion cu reacţie condus de Eroul Uniunii Sovietice Aleksei Astahov. Şi în privirile Saşei — peste care au trecut ani de grele încercări — se aprind scînteieri tinereşti de mîndrie, de fericire...

Vi-l amintiţi pe protagonistul filmului „Comunistul“, actorul Evgheni Urbanski? El a fost ales de Ciuhrai pentru a da viaţă caracterului, frămîntărilor şi victoriei lui Aleksei Astahov. Saşa a fost — după spusele tuturor cronicilor — admirabil interpretată de tînăra actriţă Nina Drobişeva.

Imaginea lui S. Poluianov, muzica lui M. Ziv — iată alte atribute preţioase ale filmului lui Grigori Ciuhrai, care va fi prezentat la Festivalul internaţional al filmului de la Moscova din luna iulie a acestui an.

Sanda FAUR-DIMA

Regizorul Grigori Ciuhrai (dreapta) repetînd cu actorul Evgheni Urbanski o scenă din filmul „Cer senin“.

N. Drobişeva în rolul Saşei Lvova şi E. Urbanski în rolul lui Aleksei Astahov.

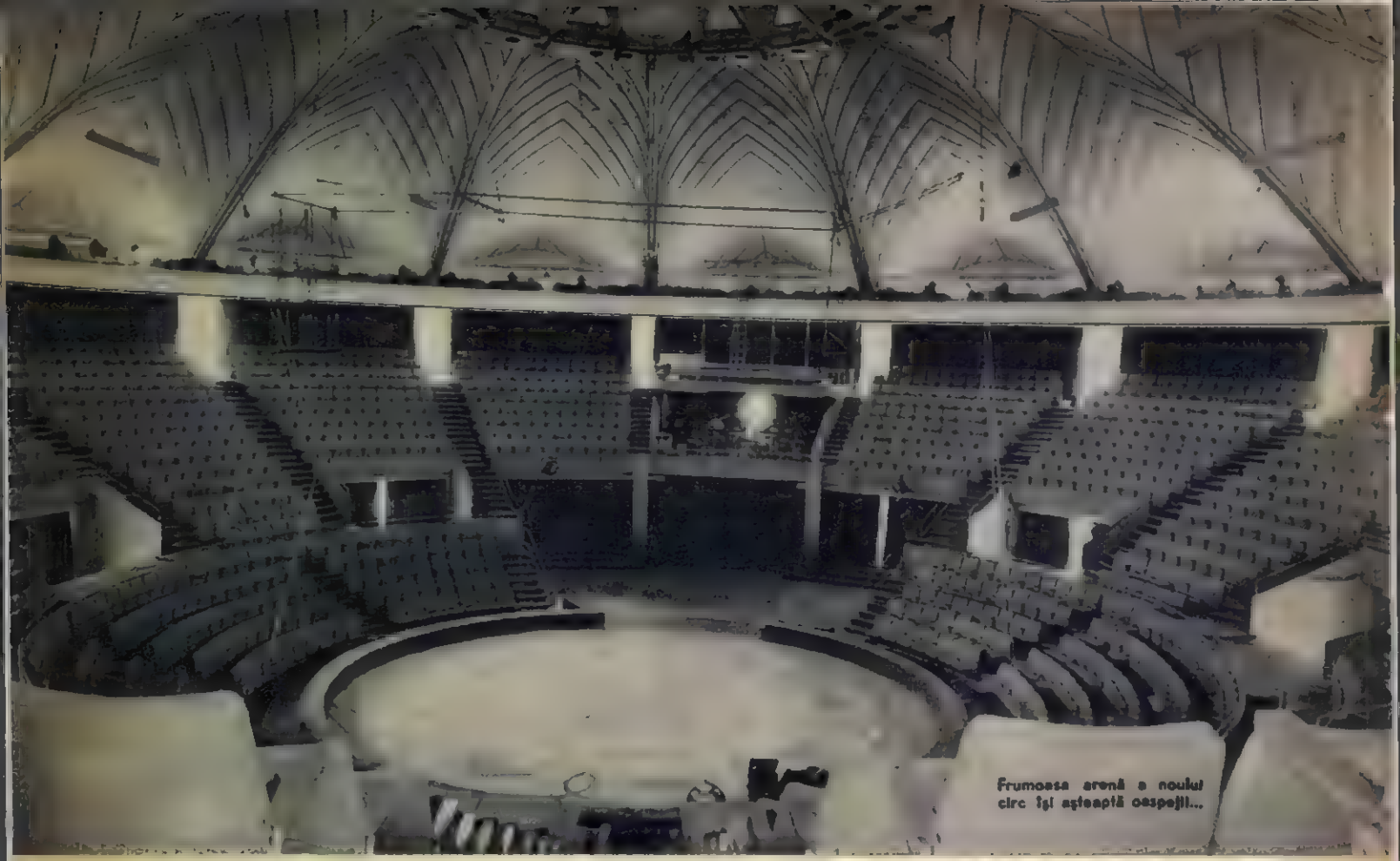

Frumoasa arenă a noului circ își așteaptă oaspeții...

LUMINILE NOI ALE CIRCULUI

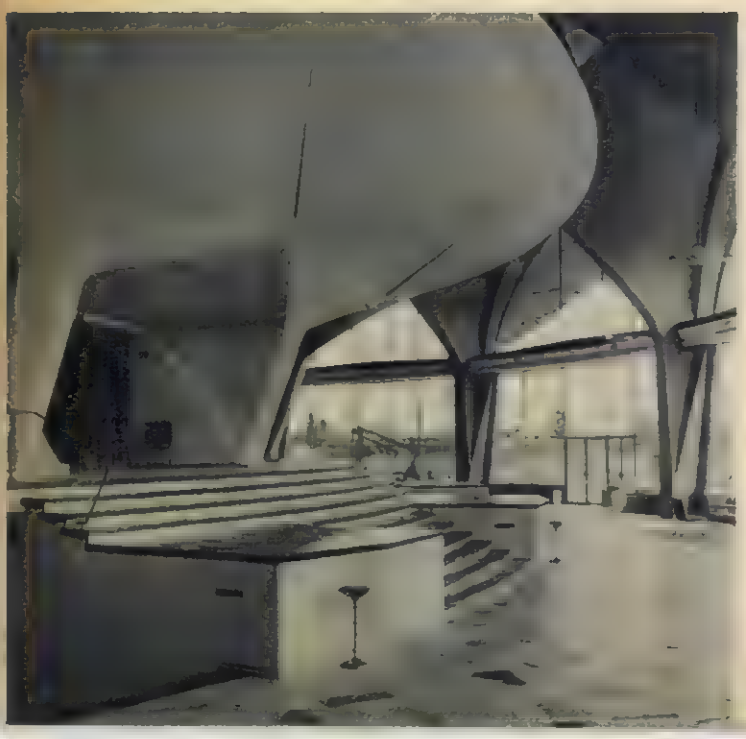

Cele cincisprezece minute ale pauzei le puteți petrece în spațiosul foaier pardosit cu marmură de Ruschița.

Prin pereții de sticlă ai foaierului, se zăresc siluetele noilor blocuri construite în vecinătatea circului.

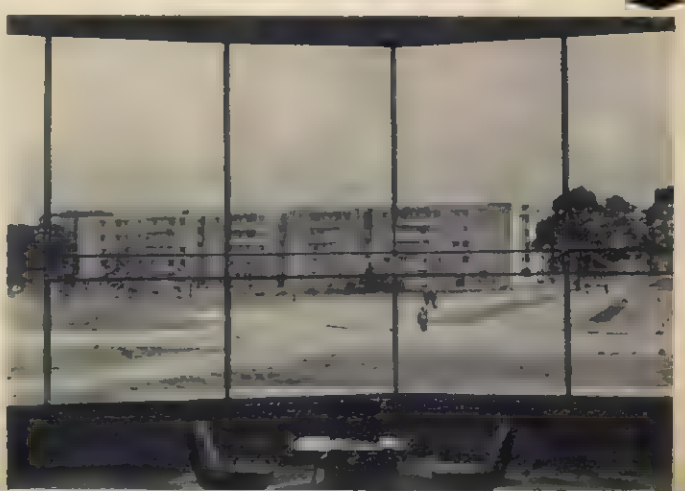

Și-a schimbat adresa. Nu-l mai găsiți la locul știut, pe bulevardul Bălcescu, ci într-un parc de aceeași vîrstă cu noua sa clădire situată în mijlocul unui cvartal de noi blocuri.

Și-a schimbat cu desăvîrșire înfățișarea. Nomada prelată de cort, întinsă pe stîlpi de lemn și prinsă cu țăruși în pămînt, și-a cedat locul betonului, sticlei, marmurei și materialelor plastice.

S-a născut un circ nou. Mai bine zis un nou *lăcaș de cultură* bucureștean. Acrobatul, clovnul, dresorul, jonglerul au devenit de multă vreme la noi *artiști* de circ, și acestei noi concepții asupra demnității artistului și spectacolului de circ i se cuvenea un lăcaș pe măsură.

Noua construcție e gata. În conceperea acestui local, aproape unic în felul său, nu au fost economisite nici inventivitatea, nici fantezia, nici bunul gust, nici cuceririle tehnicii moderne. Prin frunzișul celor patru stejari bătrîni ce încheie aleea, circul își face de departe zărită cupola sa de culoarea peruzelei, în care betonul armat a fost silit de mîna omului să se unduiască de șaisprezece ori la rînd. Șaisprezece stîlpi susțin uriașa scoică ondulată cu un diametru de 60 de metri, ce acoperă amfiteatrul din jurul arenei.

Foaierul își întîmpină vizitatorii cu pereții săi din mari vitralii, cu pardoseala și treptele din marmură strălucitoare de Ruschița, cu măsuțe și fotolii cochete, cu numeroasele bufete și garderobe. Iar înăuntru, în sală, 2.100 de fotolii își așteaptă în fiecare seară spectatorii. Perdelele grele de pluș își revarsă faldurile peste cele șase intrări, fotoliile fac să strălucească în lumina reflectoarelor havanul auriu al tapițeriei din material plastic, cupola se bolțește în înălțuri, cu nervurile sale aurite trase peste verdele catifelat al izolantului fonic. Instalațiile de lumini și de sunet, sistemul de ancorare a recuzitei de circ, arena cu un diametru de 13 m (și avînd posibilitatea de a fi transformată într-o arenă glisantă pe verticală și de a adăposti spectacole pe gheață sau pe apă) sînt toate de o construcție modernă. Asta înseamnă că pauzele dintre diferitele numere sînt foarte scurte, că vizibilitatea și acustica sălii sînt perfecte, că jocurile de lumini pot crea efecte impresionante.

Dar privirea noastră trece și dincolo de manej, iscodind și prin celelalte corpuri de clădiri ale noului circ. Cîndva, clovnul își vopsea chipul în fața unui ciob de oglindă sprijinit de cușca cățeilor dresați, iar călăreața de circ aștepta — pentru a-și schimba costumul — să iasă acrobata din mica încăpere de scînduri improvizată în chip de cabină.

Astăzi, în lungul corp de clădire ce se lipește de coasta stîngă a circului, treizeci și cinci de cabine elegante, dispuse pe două etaje, stau la dispoziția artiștilor. O sală largă, luminoasă, e rezervată repetițiilor. Chiar și fiarele junglei și-au încheiat existența nomadă, stabilindu-se în „apartamentele“ cu lumină fluorescentă, aer condiționat și instalații speciale de apă ale noii menajerii.

Să mai adăugăm un lucru: dintre locatarii pe care i-au primit noile blocuri ce mărginesc aleea, mulți sînt înșiși artiștii circului...

Condiția de existență a artei circului s-a schimbat radical și definitiv. Fapt care ne face să sperăm că, pe baza tradițiilor valoroase moștenite din trecut, oamenii de artă din lumea circului nostru vor realiza acele spectacole — pe care cu toții le dorim — demne de condițiile deosebite ce le-au fost create în ultimii ani, printre care se numără și construirea noului și modernului local de circ.

S. F.

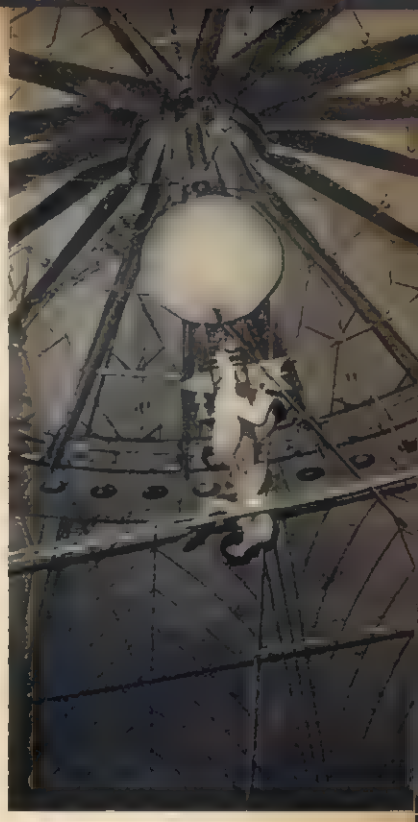

În înălțimile cupolei, acrobații își demonstrează măiestria.

..Și încă un număr din primul spectacol dat în casa nouă a Circului de Stat

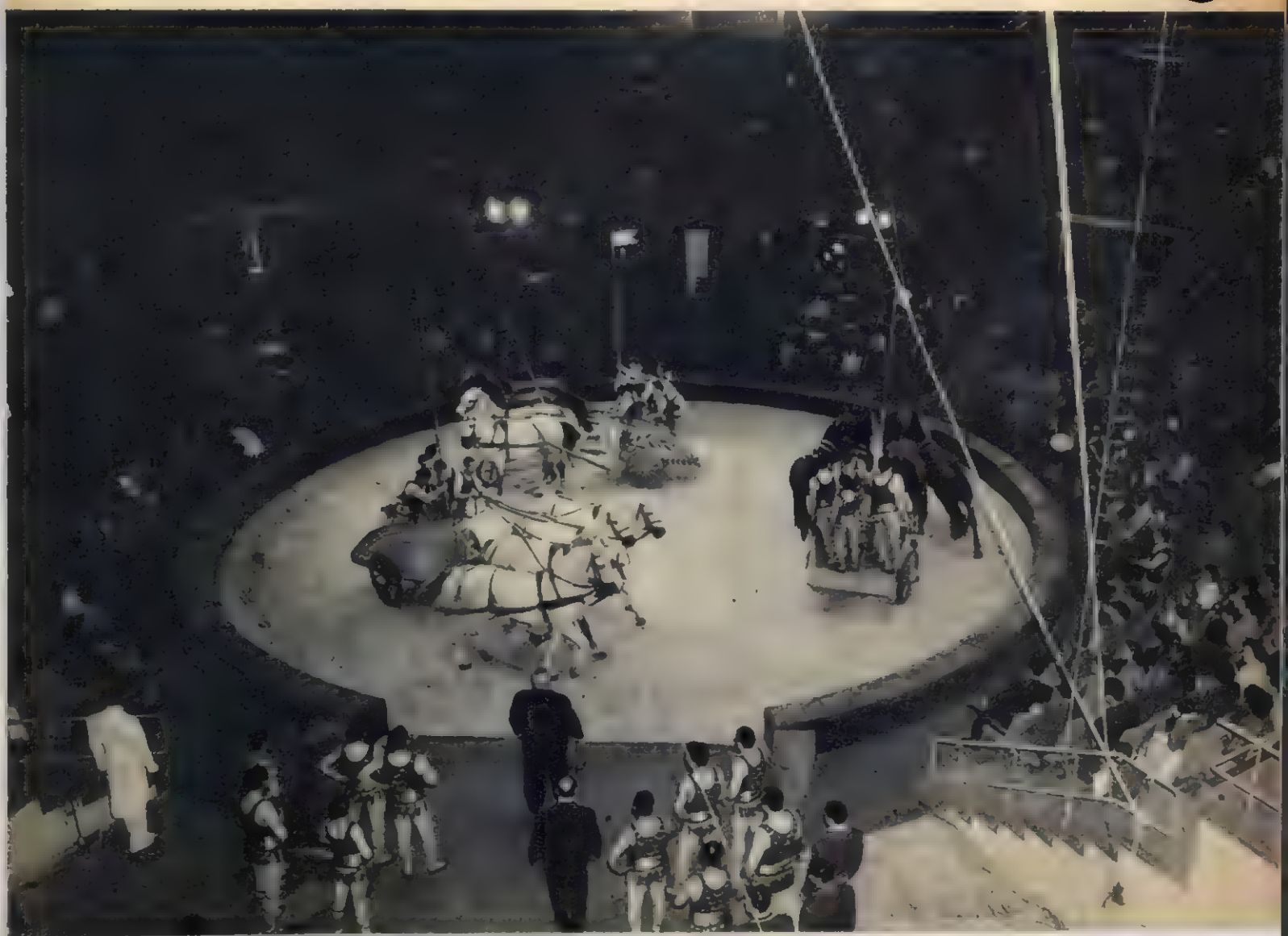

UMOR

LA COAFOR

— Mămico, ăştia-s cosmonauţi?

(Din „Zivot" — R. S. Cehoslovacă)

— Mîine are examen. El nu repetă nimic?!
— Ba da! Repetă anul!...

Desen de V. TIMOC

— Puţin mai la dreapta, vă rog!...

— Mulţumesc!...

(Din „Schweitzer Illustrierte" — Elveţia)

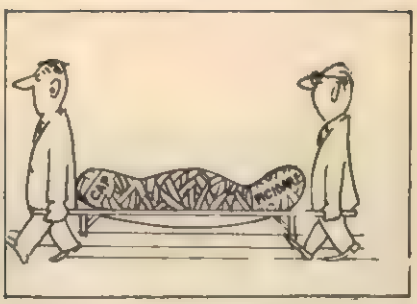

Fără cuvinte.

(Din „Panorama" — R. P. Polonă)

El: Ce fel de tunsoare mai e şi asta?
Ea: Cum adică „tunsoare"?! E noua mea pălărie!

(Din „Schweitzer Illustrierte" — Elveţia)

— Ne împăcăm?
— Da! Fă tu primul pas.

Desen de Horia ŞTEFĂNESCU

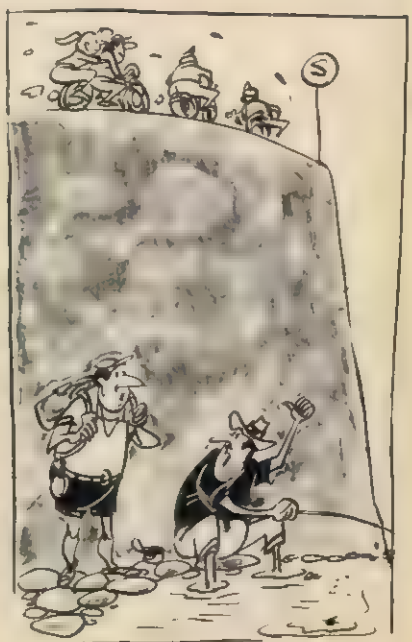

— A picat ceva?
— Azi, nimic. Duminică însă, două motociclete şi un scuter...

Desen de MATTY

„FLACĂRA" vă sfătuiește

De vorbă cu medicul

LEGUMELE ÎN DIETETICĂ

În alimentația omului sănătos, ca și în a celui bolnav, legumele joacă un rol foarte important. Aceasta nu se datorește însă valorii lor energetice (80-97% din greutatea legumelor o formează apa), ci bogăției lor de vitamine și săruri minerale.

Iată cîteva din vitaminele pe care le conțin diversele legume: vitamina A se găsește în spanac, varză verde, salată verde, fasole verde; vitamina B_1, în mazăre verde, spanac, morcovi, roșii. În cartofi, ardei verde și hrean găsim din abundență vitamina C, iar în spanac și morcovi, vitamina PP.

Dintre minerale, citățm fierul, care se găsește în cantitate mare în praz, salată verde, spanac, hrean, linte, castraveți, varză roșie și roșii. Aceste legume se recomandă în anemiile hipocrome (caracterizate prin conținutul sărac în fier al globulelor roșii). Calciul îl aflăm în conopidă, țelină, varză, spanac și morcovi; arsenicul este furnizat de varză, usturoi, ridichi, iar potasiul și magneziul, de cartofi. Există o serie de legume bogate în acid oxalic, printre care spanacul, fasolea, măcrișul și varza roșie. Aceste legume nu vor fi consumate de bolnavii cu litiază oxalică (nisip sau pietre de oxalat la rinichi).

O mențione specială merită cartofii, un aliment de bază cu o valoare energetică apreciabilă. Totuși, cartofii necopți sau germinați sub acțiunea căldurii pot da intoxicații datorită solaninei pe care o conțin.

Principiile alimentare ale legumelor sînt incluse în celule cu membrane celulozice, care nu sînt digerate de fermenții din intestinul subțire. De aceea este bine ca legumele să fie fierte, astfel încît prin acțiunea vaporilor pereții celulari să fie distruși și conținutul celulelor să devină accesibil fermenților. În felul acesta legumele devin ușor digestibile și coeficientul lor de utilizare se mărește.

Pentru a păstra valoarea nutritivă a legumelor, o atenție deosebită trebuie dată modului lor de preparare. După numai cinci minute de fierbere, un sfert din glucide și protide și o cantitate apreciabilă de săruri minerale trec în apa de fierbere, care capătă astfel o mare valoare nutritivă. De aceea apa nu trebuie aruncată. Cartofii cu coajă pierd prin fierbere în apă 37% din sărurile minerale, iar prin fierbere în vapori numai 7,2%. Cartofii curățați de coajă pierd prin fierbere în apă 58,2% din substanțele minerale, iar prin fierbere în vapori, numai 19,4%.

Legumele prăjite în untură sau ulei ca și cele preparate cu rîntașuri devin greu digerabile și deci mai puțin recomandabile.

Pentru a mări valoarea energetică scăzută a legumelor, recomandăm prepararea lor prin fierbere înăbușită în vapori de apă cu adaus de unt proaspăt. De asemenea pireurile, prin adaus de unt sau lapte, fac legumele mai hrănitoare.

Prin oxidarea cuțitelor de fier cu care se curăță legumele, se pierd 10% din conținutul în vitamina C. De asemenea, prin păstrarea în apă timp de 10-30 minute a legumelor curățate se pierd 40% din vitamina C. De aceea e bine să se curețe legumele cu cuțite de oțel inoxidabil. Legumele ca fasolea, lintea, mazărea, trebuie consumate sub formă de pireuri trecute prin sită. Se vor folosi astfel mai complet proteinele și glucidele pe care le conțin.

Avînd o mare valoare de protecție prin aportul lor în săruri minerale și vitamine indispensabile unei normale funcțiuni a metabolismului celular, legumele trebuie să fie permanent incluse în alimentație.

Dr. Silviu GHEREA

MODA DIMINEAȚĂ DE VARĂ

— Vara se apropie, așa că a venit la ordinea zilei problema reînnoirii garderobei. Rochiile de anul trecut mi le-am scurtat și sînt... la modă. Dar aș dori să-mi mai fac una sau două rochii de dimineață. Ce material îmi propui să-mi cumpăr?

— După părerea mea, cel mai indicat pentru vară este bumbacul. Are proprietăți netntrecute: e ușor, trainic, lavabil, igienic (lasă corpul să respire în voie) și se vopsește sau se imprimă în culori luminoase și trainice. De altfel, industria noastră oferă o bogată gamă de țesături de bumbac în desene și culori variate

— Ești așadar partizana exclusivă a țesăturilor de bumbac? Cum rămîne atunci cu celelalte materiale?

— Mi-am exprimat numai o preferință. Aceasta nu înseamnă că și celelalte materiale nu ar poseda calități incontestabile. De pildă inul: chiar dacă se mototolește ușor, e în schimb mai răcoros decît bumbacul. Țesăturile de mătase artificială de genul Răduca sau Corina au avantajul de a fi aproape nesifonabile și mai ales viu și variat imprimate, ceea ce le aduce nenumărate preferințe. Există și țesături de celofibră, foarte suple și imprimate cu gust, care au calitatea de a fi foarte ieftine (9-11 lei metrul!).

— Dar țesăturile sintetice, nylon, relon etc.?

— Desigur, toată lauda și pentru acestea — îndeosebi în ce privește aspectul și trăinicia. Dar nu prea le recomand pentru dimineața, la lucru. Sînt mai nimerite pentru ținutele de după-amiază și seara.

— Așadar mă sfătuiești să-mi cumpăr o țesătură de bumbac... Dar croiala? Nu vreau ceva complicat. Nu uita că e vorba de o ținută de lucru.

— Te-am înțeles. Iată aci cîteva modele din colecția prezentată recent de întreprinderea „Arta modei". Le-am ales — știi de ce? — din țesături de bumbac. Linia lor unește grația cu simplitatea și confortul. Amploarea e moderată și garniturile discrete. Privește de pildă această rochie (foto 1) din țesătură cu bumbac ropsit în fir, cu un desen mărunt alb cu roșu. Încheiată în nasturi pînă mai jos de talie, are drept garnitură un pașpol alb în jurul gulerului și în față, de-o parte și de alta a șirului de nasturi. Pe fustă, pașpolul subliniază muchia cutelor. E o rochie foarte indicată pentru fetele care vor să pară mai înalte. Croi pe linia clasică a rochiei „chemisier" încheiată de sus pînă jos cu nasturi, modelul celălalt (foto 2) e dintr-un poplin țesut cu motive de inspirație folclorică, în gri cu alb. Jocul de dungi s-a obținut prin pliuri cusute în față și lăsate libere în jurul taliei. Mînecile trei sferturi recomandă această rochie pentru zilele mai răcoroase. Gulerul și manșetele de pichet alb îi dau prospețime.

Un dejalen cu un desen discret în carouri a fost folosit pentru această rochie de dimineață (foto 3) croită tot în stil „chemisier". Nota inedită o dau buzunarele mari plasate mai jos ca de obicei.

Dacă îți referi rochia tinără ținută „fustă cu bluză", îți recomand o fustă albastră din țesătură balon, cu o cută adîncă în față și crețuri în jurul taliei (foto 4). Pe cordon și la poale, o garnitură de sutaș. Bluza din pichet alb are gulerul mare și depărtat de ață.

SFATURI JURIDICE

N.D. IONESCU — Tabăra de pionieri și școlari, Cheia, raionul Teleajen. Pentru obținerea dovezilor de vechime în cîmpul muncii vă puteți adresa Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale, precizînd în cerere timpul cît ați cotizat (anul, luna, ziua), localitatea și locul de muncă. Cererea o trimiteți prin poștă, iar răspunsul îl veți primi acasă, la adresa indicată.

PĂUN AL. GHEORGHE, învățător — Dorohoi. Pensia dv. poate fi recalculată în funcție de anii serviți în plus de cînd ați fost pensionat. Cît privește calculul, adăugînd și acești ani veți avea peste 20 de ani în învățămînt, astfel încît puteți ajunge la rezultatul dorit. Adresați-vă în acest scop secției prevederilor sociale de pe lîngă sfatul popular respectiv.

MUSTAȚĂ MIHAI — Blocul tineretului, Onești. Pentru lămurirea cazului dv. vă sfătuim să vă adresați jurisconsultului întreprinderii la care lucrați. În cazul în care vă simțiți nedreptățit, vă puteți adresa — în termen de un an de la data cînd suma de bani trebuia plătită — comisiei de litigii de pe lîngă întreprinderea la care ați lucrat.

DIANCA IOSIF — București. Ajutorul social se acordă numai acelora care nu mai au alte venituri. Pentru orice pensionar se acordă ajutor de înmormîntare, indiferent dacă este sau nu membru al casei de ajutor reciproc. Ajutorul îl primește acela care a suportat cheltuielile de înmormîntare.

BERNAD OLIMPIA — Bacău. Conform decretului nr. 292/959 și regulamentului respectiv, femeile pot ieși la pensie la vîrsta de 55 ani. Cei care au vîrsta și nu au vechimea minimă cerută de lege au drept la ajutor social, după încetarea activității, dacă au cel puțin 5 ani vechime în muncă după 23 August 1944.

Ajutorul social este de 250 lei lunar și se acordă numai acelora care sînt lipsiți de alte mijloace de existență.

POȘTA REDACȚIEI

GABI — BUZĂU. Vă recomandăm să utilizați monografia despre Cezar Petrescu, precum și articolele din „Pagina elevului" publicate de revista „Luceafărul". Faptul că filmul amintit nu a mai rulat de doi ani în orașul dv. nu ni se pare grav. El este prezentat prin alte orașe. Recent, de pildă, a rulat din nou pe ecranul cinematografului „Victoria" din București. Ceea ce dovedește că, de astă dată, concluziile dv. sînt nejustificate.

MAGDA MUNTEANU — PIATRA NEAMȚ. Vă sfătuim să dați examen de admitere la Institutul de arte plastice numai dacă sînteți pe deplin încredințată că în pictură veți putea realiza mai mult decît urmînd chimia industrială. Pînă atunci însă e necesar să terminați cu succes școala medie.

MARILENA B., V. SĂNDULESCU și F. P. — TG. LĂPUȘ. Comunicați-ne imediat adresele la care să vă putem trimite răspunsuri detaliate în problemele pe care le ridicați.

mozaic

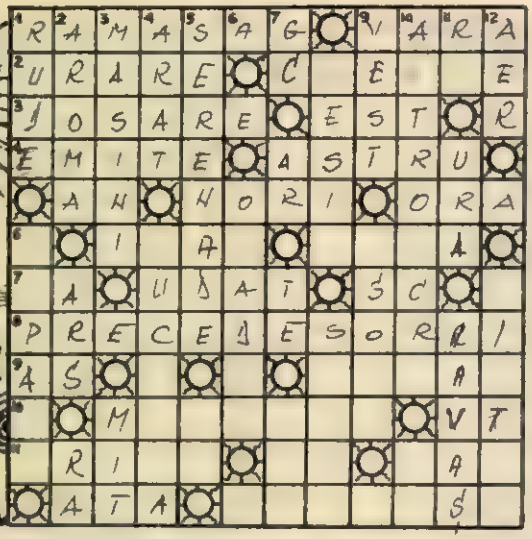

CU SOARE...

ORIZONTAL: 1) PrinSOARE — Anotimp însorit. 2) „Să te înalți până la soare!" — StrinSOARE (fig.). 3) ClaSOARE — Soare-răsare. 4) A răspîndi radiații — Soarele. 5) Durata unei rotații a pămîntului în jurul soarelui — Împiedică vizibilitatea soarelui — În antichitate le arătau cadranele solare. 6) A căzut din zbor fiindcă soarele i-a topit ceara de pe aripi — Oraș scăldat în razele soarelui mediteranean. 7) Abia! — Stropit cu apă — Sec! 8) PrecurSORI. 9) Netrecut—Stat în partea de miazănoapte a Indiei. 10) Culori în spectrul solar, trecute prin filtre fotografice (masc. sing.) — Vasile Tomaxian. 11) Nisip (fav.) — În soare!— Proiector de rază luminoasă. 12) PemoSOARE — Purtenera celui ce pornește să se înSOARE.

VERTICAL: 1) VeriSOARE — NinSOARE. 2) Emană din scoriSOARE sau culSOARE (sing.) — Înnegrit de soare — Soarele Egiptului antic. 3) CompreSOARE și concaSOARE — Ceremonie de felul celei prin care popoarele antichității aduceau jertfe soarelui. 4) Cîmp pregătit pentru o cultură de floarea-soarelui — BalanSOARE. 5) Melodii cîntate după apusul soarelui — Pronume posesiv. 6) Programe după care trebuie să se desfășoARE munca. 7) Ghiță Constantin — Poate să măSOARE suprafețele — Tîrg (abr.) — De dată recentă (pl.). 8) Efectul unei insolații grave — Publicație în care se consemnează diferite date sau evenimente petrecute în decursul unei rotații a pămîntului în jurul soarelui. 9) Soare-apune — Ager. 10) Telescop folosit pentru observarea mișcării astrilor dintr-o anumită zonă — Notă muzicală. 11) Repet! — Exclamație de entuziasm — ScriSOARE. 12) Amestec gazos care înconjoară pămîntul și care supune razele soarelui unor fenomene de refracție — A izola, cu ajutorul unui geam colorat, radiațiile solare de anumite lungimi de undă.

Dezlegarea jocului „TURISTICĂ", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Drumeție — Pap. 2) Oușor—Cabană. 3) Fragil—Sîr—R. 4) Ta—Ocol—Scoc. 5) Ales—Cort—In. 6) N—Coborîre—A. 7) At—Alm—Vînat. 8) Oli—Otetari. 9) Mă—Arteră—Do. 10) O.N.T.—Pisa—Ten. 11) Acar—Vîntura. 12) Retezat—Tril.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (IX)

VARIETATEA FORMELOR DE PREZENTARE A MĂRCILOR POȘTALE

Creșterea numărului filateliștilor în toate țările și organizarea lor în asociații a influențat mult evoluția prezentării grafice a mărcilor poștale. Filatelia, pe măsură ce s-a dezvoltat și a dovedit că are și un caracter instructiv, a determinat administrațiile poștale să aducă în desenele mărcilor imagini cît mai variate. Exigențele filateliștilor au impus o mai mare atenție la executarea desenelor și a tiparului. Sugestiile lor au contribuit la lărgirea varietății tematicilor.

La noi în țară filatelia a intrat pe un făgaș nou după 23 August 1944. Colecționarea mărcilor poștale, devenind accesibilă unor mase largi, a imprimat filateliei un pronunțat caracter popular, contribuind astfel la opera de culturalizare, la popularizarea istoricelor cuceriri obținute sub conducerea partidului în anii regimului democrat-popular.

Desenele de graficieni renumiți și imprimate cu cerneluri fine și rezistente, multe mărci poștale au devenit astăzi adevărate opere de artă în miniatură.

Creșterea necontenită a numărului filateliștilor (astăzi sînt în întreaga lume peste o sută de milioane de filateliști organizați în asociații) a determinat în toate țările și imprimarea de piese speciale, destinate numai colecționilor. Printre acestea menționăm:

1) Colița, care cuprinde una sau mai multe mărci tipărite împreună, cu o margine comună în jurul lor, eliberată cu desene speciale; mărcile unei colițe sînt de obicei diferite ca desen și valoare nominală. Formatul lor este pătrat sau dreptunghiular și sînt tipărite în dimensiuni mult mai mari decît cele ale mărcilor poștale.

2) Plicul „prima zi a emisiunii", cunoscut și sub denumirea internațională de F.D.C. (First Day Covers): desenele acestor plicuri sînt legate de subiectul mărcilor respective, peste care se aplică o ștampilă specială.

3) Mărcile nedantelate (fără perforație pe margini).

4) Marginile de coală cu denumirea emisiunii și, eventual, data punerii în circulație poștală, tipărite pe

5) Mărcile în culori schimbate: dintr-o emisiune oarecare, cîteva mărci sau chiar întreaga serie sînt retipărite în același desen, dar în alte culori și uneori chiar în alte valori nominale — de pildă, emisiunea „A 15-a aniversare a victoriei asupra fascismului".

Coliță emisă cu prilejul Expoziției filatelice din anul 1950.

E bine ca un colecționar începător să cunoască toate aceste genuri de piese filatelice, pentru a nu le desconsidera cînd îi cad în mînă; dar nu e neapărat necesar ca ele să figureze în orice colecție (de altfel nici n-ar fi posibil, datorită tirajelor lor limitate).

În ce privește mărcile nedantelate, este indicat să se aleagă pentru colecție numai exemplare cu margini cît mai late (atunci cînd nu pot fi colecționate cel puțin în perechi — dacă nu în bloc de patru), spre a se vedea clar că au fost emise fără perforație și că nu li s-au îndepărtat ximții cu foarfeca. Numai astfel ele își păstrează valoarea filatelică.

ACCIDENTELE POT FI PREVENITE

Razele infraroșii în ajutorul... trenurilor

Inginerul Kim Centov din Habarovsk, U.R.S.S., a realizat un automat care înregistrează gradul de încălzire a fiecărei cutii de unsoare la un vagon de cale ferată care trece prin fața lui.

Acest automat, care se instalează la cîțiva kilometri de stație, captează razele infraroșii emise de cutia de unsoare supraîncălzită. Un dispozitiv de calcul emite instantaneu un semnal spre tabloul de informație al stației și conectează concomitent un aparat care stropește cu vopsea albă cutia cu unsoare supraîncălzită, fără ca trenul să se oprească.

Această instalație nu numai că preîntîmpină eventualele avarii ale trenurilor din cauza supraîncălzirii cutiilor de unsoare, ci și ușurează considerabil munca de revizie tehnică a vagoanelor, dat fiind că, datorită vopselei albe, cutia de unsoare supraîncălzită este observată imediat.

Vorbește... geofonul

Colectivul Institutului de mine al Academiei de Științe a U.R.S.S. a construit o serie de aparate sensibile, care-i avertizează pe mineri în cazul producerii unei degajări bruște de cărbune, al prezenței de gaze sau în caz de primejdie de prăbușire a tavanului.

Unul din aceste aparate — geofonul — se aseamănă cu o cască telefonică obișnuită. Partea principală a aparatului o constituie un magnet permanent sau un cristal piezoelectric. Aparatul este introdus într-o scobitură de o lungime pînă la șase metri și masivul de cărbune îi presează puternic. În cazul producerii unor fisurări în masivul de cărbune, eforturile create prin formarea fisurilor sînt înregistrate de aparat, care emite imediat un semnal înregistrat pe o bandă de magnetofon, de la care se transmite un semnal de alarmă.

Cu cît sînt mai frecvente și mai puternice semnalele, cu atît este mai alarmantă situația în abataj și în acest caz trebuie luate imediat măsuri de prevenire a accidentelor.

Automobilul „antișoc"

Unul din cei mai de seamă fizicieni din R.D. Germană, Manfred von Ardenne, lucrează la construcția unui automobil atît de rezistent la coliziuni, încît poate să „intre" cu viteza de 90 km pe oră într-un zid gros, fără a periclita viața pasagerilor.

Principala inovație la acest automobil constă în aplicarea pe caroseria metalică a unei căptușeli cu o grosime de 10 cm, dintr-un material plastic de consistența unui burete cu pori mari, care absoarbe șocurile cele mai violente.

O altă inovație constă într-un ecran de televiziune prevăzut cu un filtru de raze infraroșii, care permite extinderea la 210 grade a unghiului vizual și asigură vizibilitatea prin ceața cea mai deasă.

IR

În jurul globului

333 ANI PE FUNDUL MĂRII a ajuns epava vasului suedez „Wasa", care s-a scufundat chiar la prima sa cursă. Epava a fost readusă la suprafață în portul Stockholm. Acum ea este curățată de nămolul care o acoperea, spre a fi expusă ca piesă de muzeu.

„HANS, REPORTERUL" — aceasta este numele robotului construit de elevii anului I ai Școlii de construcții de mașini din Praga. Hans se mișcă cu vioiciune, se înclină respectuos în fața musafirilor și, uneori, le relatează ceva din peregrinările sale de „reporter".

OAIA CU CINCI... MIEI. În satul Heemskerk din Olanda, în gospodăria țăranului Frans Seignette, o oaie a fătat cinci miei gemeni, fenomen foarte rar întâlnit. După cum se vede, toți cei cinci „nou-născuți" sînt sănătoși...

CIRC PE STRADĂ... În plin centrul Berlinului occidental, pe Kurfurstendamm, surorile Lange oferă un veritabil număr de atracție. Goană după senzațional sau reclamă pentru ele? Indiferent ce, un lucru e sigur. În Occident artiștii sînt obligați, pentru o bucată de pîine, să se pretea la orice!

DE 64 ANI nu s-a mai întîmplat ca una și aceeași echipă de fotbal din Anglia să cîștige cele două mari competiții interne: campionatul și cupa. Iată însă că recent această performanță a fost realizată de echipa „Tottenham Hotspur". În fotografie, căpitanul echipei, Danny Blanchflower, este purtat pe brațe de către coechipieri după victoria obținută în finala cupei împotriva echipei „Leicester City".

GHICI, CINE-I? Așa ar putea fi botezat acest model de pălărie-mască, lansat cu prilejul unui bal mascat la Paris.

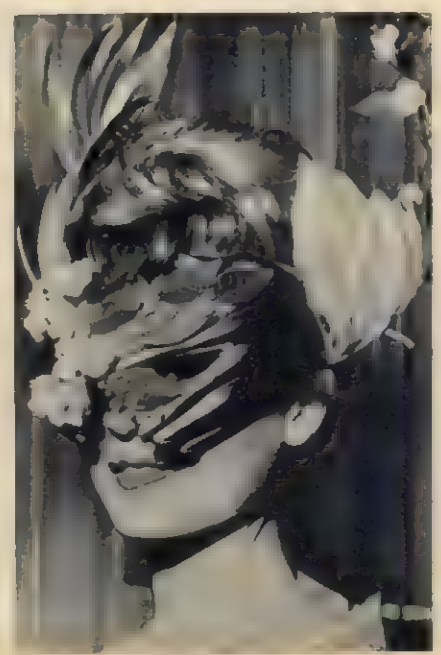

LAOSUL

fără mistere

Două frumoase laoțiene.

Laos...

Așezată în peninsula indochineză, această țară reține atenția lumii, fiind obiectul a numeroase comentarii în toate limbile pămîntului.

La Geneva o conferință internațională special convocată e chemată să redea și să asigure Laosului independența și neutralitatea. În declarația comună dată publicității în urma întîlnirii de la Viena, N. S. Hrușciov și J. Kennedy reafirmă „sprijinul acordat unui Laos neutru și independent în frunte cu un guvern ales de laoțieni înșiși, precum și unor acorduri internaționale care să asigure această neutralitate și independență...“ În țara unde pînă nu demult bubuiau tunurile, există azi posibilitatea ca pacea să-și găsească în sfîrșit lăcaș trainic. După ani îndelungați de luptă, laoțienii vor să se întoarcă la munca pașnică. Despre pace vorbesc țăranii veniți seara obosiți de la cîmp, luntrașii de pe rîurile vijelioase ce străbat țara, tăietorii de lemne din pădurile de tek, păstorii care urcă cu turmele în munți, muncitorii de la minele de cositor, preoții care oficiază în temple din care unele datează de multe secole. Acesta e Laosul pe care nici tunurile franceze, nici mitralierele japoneze, nici bombardierele americane n-au reușit să-l îngenuncheze. Există ceva mai puternic decît toate: nevoia poporului de a respira liber, de a privi nestingherit spre zările limpezi, de a se gîndi cu nădejde la recoltele sale.

Trupele guvernului legal al Laosului și ale forțelor Patet Lao au fost întîmpinate cu entuziasm de populația localităților eliberate. În fotografie: la Vang Vieng populația defilează în coloanele armatei, pe străzile orașului.

Militari dintr-o unitate Patet Lao discutînd cu tineri din orașul Vang Vieng despre problemele restabilirii păcii în Laos, despre perspectivele Conferinței de la Geneva.

Nu e prea multă vreme de cînd în lume răzbăteau puține informații despre Laos, țară a junglei prin care foiesc tigrii, patrie a elefanților, regat al pagodelor meșteșugite migălos de meșteri anonimi care înnobilează cu geniul lor prețiosul lemn de tek. Valul luptei de eliberare a adus însă și acest străvechi pămînt în atenția opiniei publice.

Pentru orice călător care dorește să ajungă în Laos, țara apare de la început ca un adevărat imperiu al contrastelor. Accesul din afara granițelor spre Vientiane, capitala Laosului, nu e posibil decît cu avionul. Dar asta nu pentru că laoțienii ar fi depășit stadiul folosirii trenului, ci pentru că... n-au ajuns încă la acesta. După o jumătate de secol de ocupație franceză (din 1893 pînă în anii celui de-al doilea război mondial, cînd Laosul a fost cotropit de imperialiștii japonezi) țara n-a moștenit nici măcar un singur kilometru de cale ferată. În unele locuri sînt folosiți pentru transport elefanți domesticiți, în altele grija transportului este lăsată în seama apelor repezi de munte...

O dată sosit în Vientiane, călătorul are prilejul să constate că vechiul colonialism francez a cedat locul neocolonialismului american. Pe bună dreptate arăta un ziarist occidental că „țara celor un milion de elefanți" s-a transformat în „țara celor o mie de «Cadillacuri»". Laoțienii continuă, firește, să folosească elefanții. Mașinile sînt ale americanilor...

La paralela măreției și a mizeriei

O călătorie prin Laos (țară ocupînd un teritoriu aproximativ egal cu cel al Angliei și Irlandei de nord luate împreună) oferă prilej de încîntare și de reflecții adînci. Peisajul este măreț. Cea mai mare parte a țării este acoperită de păduri tropicale. În nordul țării, spre granițele cu Republica Populară Chineză și R.D. Vietnam, se întinde șirul unor munți care se ridică la peste 2.800 metri înălțime. La sud, spre Cambodgia, munții Annam oferă priveliștea unor masive îngrămădiri de cremene. Clima

...Pe căi despre care poporului american nu i s-a vorbit niciodată destul de amănunțit și care nu i-au fost explicate, guvernul (S.U.A.—n.r.) s-a amestecat mult în treburile interne ale Laosului" — arăta Walter Lippmann în „New York Herald Tribune". Iată „consilieri" americani instruind pe rebelii lui Nosavan (foto 1); portavioanele americane „Lexington" (foto 2), „Bennington", „Midway" patrulînd în apele Mării Chinei de Sud, în imediata apropiere a coastei Laosului; mormane întregi de armament american capturate de la rebeli (foto 3).

țării este tropicală, temperatura nu scade în luna ianuarie sub 15 grade și nu trece în luna iulie peste 30 de grade! Ploile abundente dau naștere unor rîuri iuți, cu ape spumegînde, și favorizează dezvoltarea unei vegetații bogate. Privite din avion, pădurile și ogoarele par împodobite în strălucitoare penaje, învăluite într-un abur menit parcă să mărească farmecul acestor locuri...

Peisajul social este însă departe de a furniza simțămintele euforice pe care le oferă cel natural...

Aproximativ 95 la sută din laoțieni se ocupă cu agricultura, dar de multe generații pămîntul nu le aparține. Industria este aproape necunoscută. O mină de cositor (exploatată în folosul lor de toți ocupanții care s-au perindat pe aici...), cîteva uzine electrice, un număr redus de bărci cu motor care asigură transportul pe fluviul Mekong — iată cum arată în cea de-a doua jumătate a secolului al XX-lea o țară care a suportat jugul colonialist. Populația a fost lăsată pradă celor mai cumplite boli: malaria, trahoma, tuberculoza, lepra, frigurile, beriberi... În Laos există un medic la aproximativ 160.000 de locuitori. Femeile nu știu ce înseamnă o casă de nașteri. Colonialiștii n-au lăsat Laosului decît o singură școală superioară (nici o universitate propriu-zisă !). 90 la sută din populație (al cărei număr se ridică la aproape două milioane de oameni) nu știu să scrie și să citească. De altfel chiar cei ce știu s-o facă n-au de ce să se considere privilegiați: în țară nu apare nici un ziar. Informația curentă se face cu ajutorul unor buletine săptămînale dactilografiate și a unui minuscul post de radio...

Să însemne toate acestea că Laosul este o țară necivilizată?

Mărturiile unui bogat negustor olandez

Cînd, în 1641, bogatul negustor olandez van Wusthoff (unul din primii europeni călători prin aceste locuri) este trimis ca reprezentant diplomatic pe lîngă curtea regală din Vientiane, el adună atîtea impresii despre meșteșugurile și obiceiurile laoțienilor, încît simte nevoia de a scrie o carte în care să povestească totul pe larg. Încă atunci laoțienii erau meșteri neîntrecuți în țesături, în construcția de locuințe îndepărtate de sol (pentru a feri pe locatari de șerpi), în sculptura lemnului de tek, din care construiau pagode, și în alte meșteșuguri.

S-au păstrat pînă în zilele noastre minunate temple din piatră și lemn, dovadă a cunoștințelor și măiestriei vechilor constructori. Au rezistat veacurilor turnurile de pază, bibliotecile, palatele, sculpturile din Vientiane și de la Luang Prabang, reședința regală, care vorbesc despre puterea de gîndire și de creație a poporului laoțian. Și mai multe sînt însă clădirile și monumentele care au fost distruse de „civilizatorii" francezi la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

Ceea ce n-au putut (sau n-au vrut) să înțeleagă colonialiștii francezi

„Un popor de oameni blajini, pașnici, ospitalieri" — scrie dicționarul francez „Larousse" despre laoțieni.

Cotropitorii au avut mult de furcă pînă să cunoască în amănunțime munții, apele, văile și cîmpiile Laosului. Dar sufletul laoțienilor? Acesta a rămas pînă la urmă necunoscut colonialiștilor. Căci buni, pașnici și ospitalieri cu prietenii, laoțienii s-au dovedit a fi necruțători față de cotropitorii străini. Nici o enciclopedie franceză nu consemnează numele acelor conducători care au stat în fruntea luptei poporului laoțian pentru libertate, dar asemenea oameni au existat numeroși de-a lungul deceniilor. Așa de pildă încă în anul 1901, sub conducerea lui Phoc Ba Duot, grupuri mari de oameni înarmați doar cu bețe de bambus au atacat garnizoana franceză de la Saraban. Răscoalele s-au repetat în anii 1918, 1928, 1937...

În timpul celui de-al doilea război mondial dominația franceză a luat sfîrșit. Dar asta numai pentru ca un alt colonialism (mai puternic pe atunci) să-i ia locul: cel japonez. Noul cotropitor nu era însă mai blînd decît cel vechi, așa încît Laosul n-avea altă nădejde decît lupta. În cursul acestei lupte s-au unit toate forțele patriotice ale țării, cărora crearea — la 2 septembrie 1945 — Republicii Democrate Vietnam le-a dat noi îmbolduri. Patrioții organizează răscoala armată împotriva ocupanților japonezi și a complicilor lor și creează un guvern provizoriu de coaliție. Acesta proclamă în mod solemn — la 12 octombrie 1945 — independența Patet Lao-ului („Țara Lao"). Regele e nevoit să predea întreaga putere acestui guvern. Dar, după scurt timp, diplomația franceză, împreună cu vîrfurile corupte ale nobilimii, încearcă să salveze ce se mai poate salva. În primăvara anului 1946, dînd o lovitură vieții pașnice și libere ce se desfășura în Laos, reacțiunea externă și internă îl aduce pe rege să-și reocupe tronul.

Și o dată cu regele vin trupele franceze. Iar o dată cu trupele franceze reapare colonialis-

Tailanda, membră a blocului agresiv al Asiei de sud-est (SEATO), nu numai că s-a transformat într-un principal cap de pod al imixtiunii în treburile interne ale Laosului, dar a trimis și trupe să lupte de partea clicii Nosavan-Boun Oum.

mul — de data aceasta aliat cu cel american. Însă o dată cu revenirea colonialismului izbucnesc și flăcările războiului civil.

Dezbină și stăpînește...

În fruntea luptei pentru eliberare se situează forțele Patet Lao, conduse de prințul Sufanuvong. Membru al familiei regale, acesta a renunțat de tînăr la viața trîndavă de la curte. Studiază ingineria în Franța, unde are prilejul să cunoască nu numai viața din universități, ci și pe cea a muncitorilor din porturile Bordeaux sau le Hâvre. Muncește adesea cot la cot cu docherii. Întors în peninsula indochineză, Sufanuvong se alătură luptei poporului laoțian împotriva cotropitorilor japonezi și a colonialiștilor, devenind conducătorul partidului patriotic al Laosului — Neo Lao Haksat, exponent al intereselor celor mai largi pături ale țării. În fruntea partidului său, prințul Sufanuvong a dus o susținută luptă pentru asigurarea unei unități naționale capabile să asigure lupta consecventă împotriva colonialismului.

După lovitura de stat a palatului, guvernul național provizoriu (în care era membru și prințul Sufanuvong) a fost nevoit să se refugieze în Tailanda (care nu se afla încă sub dominație americană), de unde a condus lupta forțelor patriotice laoțiene împotriva colonialiștilor.

Această luptă înregistrează succese. Pe teritoriul eliberat ia ființă armata regulată cunoscută sub numele de Patet Lao, al cărei conducător devine prințul Sufanuvong. Pentru a frîna lupta maselor, autoritățile colonialiste franceze recurg la acte demagogice: ele acordă Laosului un simulacru de independență și semnează, în 1949, cu guvernul condus de Tiao Savang contractul prin care Laosul devine „stat asociat" Franței. Dar „asociația" semăna ca două picături de apă cu cea dintre cal și călăreț...

Un căpitan laoțian strică socotelile generalilor americani

Zilele colonialiștilor în peninsula indochineză (și deci și în Laos) sînt însă numărate. În teritoriul eliberat de Patet Lao se întrunește în 1950 un congres național. Acesta constituie Frontul național unit, care desemnează un guvern prezidat de prințul Sufanuvong.

Evenimentele se precipită în peninsula indochineză. Colonialismul francez primește lovituri atît din partea armatei vietnameze de eliberare, cît și din partea forțelor patriotice laoțiene, iar în 1954 Conferința de la Geneva (ai cărei președinți au fost Uniunea Sovietică și Anglia) consfințește sfîrșitul războiului în această parte a lumii.

Pentru Laos, acordurile de la Geneva prevedeau retragerea trupelor franceze și regruparea forțelor Patet Lao în două provincii. Alegeri libere urmau să dea poporului guvernul dorit de el.

Guvernul existent s-a angajat în același timp să acorde libertăți democratice tuturor cetățenilor, să ducă o politică de neutralitate și să nu îngăduie crearea de baze străine pe teritoriul țării. Cîtva timp, respectarea acestor angajamente a îngăduit Laosului să se întoarcă la munca pașnică. Alegerile din 1958 au adus țării guvernul de coaliție condus de prințul Suvanna Fumma (fratele vitreg al prințului Sufanuvong), în care au intrat și reprezentanți ai Patet Lao-ului, cunoscut acum ca Partidul Neo Lao Haksat. Dar în timp ce forțele patriotice erau dispuse să-și respecte angajamentele pînă la capăt (ele au predat forțelor guvernamentale 30.000 de pușți și muniția corespunzătoare), cineva uneltea din umbră împotriva independenței Laosului, urmărind să transforme această țară într-o bază militară pusă la dispoziția planurilor agresive din Asia de sud-est și rîvnind în același timp la bogățiile Laosului. Acest cineva era imperialismul american.

În 1958, după ce au cumpărat cu dolari diverși conducători politici corupți, imperialiștii americani au organizat o lovitură de stat în Laos. A fost adus la putere un guvern marionetă, al cărui conducător, Sananikone, a declarat a doua zi după înscăunare că nu mai recunoaște acordurile de la Geneva. A fost ordonată arestarea prințului Sufanuvong și a celorlalți conducători ai Partidului Neo Lao Haksat. Laosul a fost împînzit cu consilieri militari americani și a devenit un depozit de armament al blocului agresiv al Asiei de sud-est (SEATO), ceea ce a creat un focar de încordare la granița cu R.P. Chineză și cu R.D. Vietnam, o primejdie pentru pacea în Asia și în lume. Dar imperialismul american, care a pompat în Laos dolari și arme, nu s-a făcut mai iubit decît predecesorul său, colonialismul francez. Dovada: o unitate de parașutiști a căpitanului laoțian Kong Le, care a fost înarmată să lupte împotriva forțelor patriotice, a întors armele și a organizat în august 1960 o lovitură de stat. Căpitanul Kong Le a ocupat capitala țării — Vientiane — dejucînd planurile americane. În urma loviturii de stat a revenit la putere Suvanna Fumma. Un sprijin serios a căpătat guvernul legal al Laosului din partea forțelor Patet Lao (al căror conducător, prințul Sufanuvong, evadase din închisoare încă în luna mai 1960). Rebeliunea generalului Fumi Nosavan — inspirată și finanțată de americani — a provocat noi vărsări de sînge, făcînd să crească mai mult ura împotriva intervenționiștilor americani. Înfrîngerile grele suferite de rebeli au fost tot atîtea eșecuri pentru politica S.U.A. în Laos.

Ceea ce nu se vinde pe dolari...

Anul trecut, revista „U. S. News and World Report" făcea socoteala banilor investiți de guvernul S.U.A. în „businessul Laos". Sînt nici mai mult nici mai puțin decît 312 milioane dolari. Aceasta reprezintă, după cum arăta revista, „156 de dolari de persoană — bărbat, femeie sau copil", cel mai mare „ajutor" american pe cap de om acordat vreunei țări din lume. „Unde s-au scurs acești bani?" — întreba revista. Și tot ea răspundea: „Ajutorul... acordat de S.U.A. a stat la baza creării armatei din Laos. În 1954, cînd au început să curgă dolarii, existau doar 12.000 soldați prost înarmați, sub comanda unor conducători locali, și foarte puțini ofițeri. Acum armata se compune din aproape 29.000 soldați, cu un corp de ofițeri bine instruit... Dacă n-ar fi fost Statele Unite ale Americii, Laosul n-ar fi avut o armată!"

Și, probabil, nici război civil...

Există un loc în Laos, denumit Valea Ulcioarelor. Aici s-au dat ultimele bătălii înainte de convocarea la Geneva a Conferinței internaționale pentru reglementarea problemei laoțiene.

Acolo, în Valea Ulcioarelor, alături de ruinele unor temple străvechi, călătorul poate întîlni azi tabere militare. Din loc în loc, rămășițele unor avioane americane, doborîte de forțele patriotice, amintesc nu numai de intervenția armată împotriva Laosului, dar și despre soarta intervenționiștilor americani.

Nu demult „U. S. News and World Report" scria că „Statele Unite au cumpărat timpul și spațiul în Laos". Spațiul? Poate. În orice caz, vremelnic și limitat. Foarte limitat. Timpul? În nici un caz.

De altfel unii americani încep în sfîrșit să înțeleagă că nu chiar toate lucrurile se pot cumpăra cu dolari. Și în această privință este edificator ceea ce s-a întîmplat în Laos, acel Laos care așteaptă acum, de la Conferința internațională de la Geneva, hotărîri care să-i asigure neutralitatea și pacea.

Radu ȚIULESCU

Într-un sat din Laos.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală : 3507 cf. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni : 26 lei, 6 luni : 52 lei, un an : 104 lei

Prezentarea grafică : Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

SPORT

Această fază de la poarta feroviarilor (Rapid - Progresul: 4-3) este caracteristică pentru dinamismul cu care s-a desfășurat întregul meci, spre satisfacția zecilor de mii de spectatori aflați duminică pe Stadionul Republicii.

Un aspect de la concursul celor mai tineri gimnaști, care a avut loc duminică în sala Dinamo.

În etapa a șasea a campionatului republican de polo, echipa C. C. A. a învins cu 10-1 pe Știința-București. Fotografia înfățișează o fază — soldată cu un nou gol — la poarta studenților.

Antrenament de schif pe Bega (Timișoara).

Fotografii de V. RANGA și S. STEINER

Dinamo-București a învins la volei pe Știința-Timișoara (3-0). Acest rezultat le-a adus dinamoviștilor locul III în clasamentul campionatului republican masculin.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 24 (316) — 17 iunie 1961

Documente din MAREA EPOPEE

Trenurile viitorului

Din lumea filmului

Vitrina vitrinelor

...încă un 10

Examenele se desfășoară, în aceste zile, în universitățile și institutele din întreaga țară. Ele sînt prilejuri de verificare a rezultatelor muncii unui an întreg și — în cele mai multe cazuri — prilej de bucurie. Numai din acele instantanee prinse în sălile de examen în care se pot desluși chipurile studenților care au promovat cu calificative mari, s-ar putea alcătui un film de lung metraj.

① O ultimă frunzărire a conspectelor. Grupa 1.145 din anul IV al Facultății de agricultură din București intră peste cîteva minute în examenul de fitopatologie.

② La I.M.F. București, cu puțin înainte de începerea examenului de anatomie.

③ Examen la Institutul de arhitectură „Ion Mincu".

④ Absolvenți ai Institutului de construcții, pregătindu-și lucrările pentru examenul de stat.

...Examen de matematici superioare. Subiectul: „Teorema reziduurilor". Traducerea matematică a teoremei pe care Benone Goran din grupa a 726-a, anul II al Institutului politehnic din București, o face acum, cu o cretă albă, pe tabla neagră, reprezintă în fond genericul unei interesante și îndrăznețe construcții tehnice. Răspunsurile vin răspicat, cu o precizie... matematică. Tînărul acesta, abia trecut de adolescență, stăpîn autoritar al limbajului cifrelor — își amintește profesorul — e același care, nu demult, într-o ședință festivă a cercului științific de economie politică, a prezentat lucrarea „Dezvoltarea electronicii și aplicarea ei industrială în cadrul planului de șase ani". Munca depusă atunci pentru susținerea acelei lucrări se răsfrînge acum în fiecare răspuns. Cu o sclipire de mulțumire în priviri, profesorul scrie: „Matematici superioare, 24 mai 1961, calificativul: 10!"

...Pășim ușor, ca nu cumva să-i stingherim pe Cornel Bernat. În laboratorul de fitopatologie al catedrei de Protecția plantelor el trebuie să „recunoască clamidosporii", aceste organisme microscopice de infecție ale tăciunilor și mălurii grîului și celorlalte cereale. Chipul nu i-l putem vedea bine, căci stă aplecat asupra microscopului. Colegii săi, întreaga grupă 1.145 a anului IV al Facultății de agricultură de la Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" din București, așteaptă cu emoție „recunoașterea". Emoția scade cu fiecare răspuns al studentului examinat, pentru ca, în cele din urmă, să dispară cu totul. Viitorul inginer agronom Cornel Bernat recunoaște de pe acum dușmanii cu care va trebui să se războiască (și pe care va trebui să-i biruie) în bătălia pentru recolte record. Deocamdată, o biruință promițătoare: obținerea notei 10.

...Departe de institut, într-una din circumscripțiile sanitare ale Regiunii Mureș-Autonomă Maghiară, studenții grupei a 5-a din anul VI al Facultății de medicină generală își susțin examenul. Aici, pe teren, într-un loc asemănător celor în care vor munci după absolvire, ei fac observații privind activitatea sanitaro-antiepidemică în școala elementară sau demonstrează modul de combatere și prevenire a tuberculozei în mediul rural. În același timp, colegi de-ai lor clujeni (Adina Mărgineanu, Urania Carani, Iosif Lulai) dau examen la științele sociale, dovedind nu numai un volum bogat de cunoștințe ideologice, ci și capacitatea de a interpreta, cu ajutorul lor, feluritele fenomene ale științei medicale. Legea dialectică a transformării cantității în calitate, de exemplu, Iosif Lulai o demonstrează sprijinindu-se pe exemplul feluritelor reacții chimice ce au loc în organism.

...Întorcîndu-ne la București, mergem de data aceasta la Institutul de artă teatrală și cinematografică „I.L. Caragiale". Examenul teoretic s-a transformat acum într-un cîmp de luptă împotriva „spontaneității", așa cum e înțeleasă de acei care îi atribuie rolul esențial în arta actoricească. Combatanții — Gheorghe Dinică, Marian Hudac, Petre Dinulin, Victoria Cherteș — culeg în această luptă teoretică trofee de preț: calificative maxime. Seara, pe mica scenă a studioului de teatru vor culege aplauzele spectatorilor — trofee la fel de prețioase.

...Examenele sînt pe sfîrșite. Desigur însă că ele nu se încheie la primirea notei; o dată cu ea începe, pentru cei care trec într-un an mai mare, examenul studiului ridicat pe o treaptă calitativ superioară, iar pentru cei care absolvă, examenul la înalta școală a vieții practice.

Igor ȘERBU

Fotografii de Sandu MENDREA

DOCUMENTE din MAREA EPOPEE

Se vor împlini săptămîna viitoare douăzeci de ani de la dezlănţuirea ataculuI mişelesc al hoardelor hitleriste împotriva Uniunii Sovietice.

22 iunie 1941 — orele 3 şi 30 de minute. În acea zi, de la Marea Baltică şi pînă la Marea Neagră vîlvătăile războiului au întunecat zorile.

Militarismul german — reînviat cu sprijinul cercurilor conducătoare din Anglia, Franţa, S.U.A., care n-au vrut să ţină seama de avertismentele Uniunii Sovietice şi au respins crearea sistemului de securitate colectivă propus de aceasta — cotropise deja majoritatea ţărilor europene şi pornea mişelescul atac împotriva Uniunii Sovietice. „Trebuie să ştergem de pe suprafaţa pămîntului această ţară şi să exterminăm poporul ei" — se adresa Hitler comandanţilor naziştI.

Au trecut de atunci două decenii... Memoria ne este asaltată de amintiri. Cu emoţie răsfoim albumul de fotografii ale lui Iakov Riumkin, apărut la Moscova şi din care reproducem o serie de imagini. Autorul a fost fotocorespondent militar al ziarului „Pravda". El a imortalizat pagini de vitejie nemuritoare pe toate fronturile hotărîtoare ale Marelui Război pentru Apărarea Patriei — la Stalingrad, Kursk, Korşun-Şevcenkovski, Harkov, Kiev, Viborg, Vilnius, Varşovia, forţarea Niprului, Prutului, Oderului, la Budapesta şi, în sfîrşit, la Berlin.

În paginile albumului reînvie chipurile eroilor în mantale ostășești care, în orașele cuprinse de flăcări, în stepele mistuite de foc, pe drumurile prăfuite, pe crestele înzăpezite ale munților, în văzduh și pe apă au ieșit învingători din încleștarea pe viață și pe moarte cu fascismul ❶. Datorită lor viața a învins pe pămînt. Datorită lor — și tuturor acelora care au căzut eroic și n-au mai apucat Ziua Victoriei — omul a ajuns în epoca cuceririi adîncurilor cerului, în epoca în care războiul nu mai este o inevitabilitate fatală.

Război. Priviți aceste fotografii ❷-❹ din albumul lui Iakov Riumkin. Imense au fost suferințele și jertfele poporului sovietic. Ocupanții fasciști au pricinuit economiei naționale a U.R.S.S. pagube incalculabile. Ei au distrus 1.710 orașe, peste 70.000 de sate, 32.000 de întreprinderi industriale, au devastat și jefuit 98.000 de colhozuri, 1.876 de sovhozuri și 2.890 stațiuni de mașini și tractoare. Pagubele materiale totale, împreună cu cheltuielile de război și cu pierderea temporară a veniturilor din industria și agricultura regiunilor ocupate s-au cifrat la uriașa sumă de 2 trilioane 560 miliarde de ruble.

Deosebiți de grei au fost anii 1941-1942, cînd armatele fasciste pătrunseseră adînc în teritoriul Uniunii Sovietice. Armata Sovietică lupta de una singură împotriva puterilor axei. De altfel, în toată perioada ostilităților Uniunea Sovietică a fost aceea care a suportat greul războiului, aducînd contribuția esențială la victorie ❹. Pe frontul sovieto-german s-a aflat în întreaga perioadă a războiului 65-70 la sută din efectivul armatei Germaniei fasciste și sateliților ei, pe celelalte teatre de operație, inclusiv în țările ocupate, nefiind decît restul de 30-35 la sută.

În directiva nr. 32 a lui Hitler privind „pregătirea în vederea perioadei de după realizarea „planului Barbarossa" (planul agresiunii contra U.R.S.S.), trimisă comandanților forțelor de uscat, aeriene și maritime, în ajunul declanșării agresiunii antisovietice, se arăta că, după terminarea campaniei din Rusia, urmau să se desfășoare operații pentru cucerirea țărilor din Orientul Apropiat și Mijlociu, a Canalului de Suez, a bazinului Mării Mediterane, iar ulterior — invazia în Anglia.

Ziarul „Washington Post" scria: „Te înfiori numai la gîndul ce s-ar fi putut întîmpla dacă Armata Roșie s-ar fi prăbușit sub presiunea

❷

❸

❹

trupelor germane care înaintau sau dacă poporul rus ar fi fost mai puțin viteaz și neînfricat".

Stalingrad. În vara anului 1942 trupele hitleriste au ajuns la citadela de pe Volga. Pe frontul de la Stalingrad, Comitetul Central al P.C.U.S. l-a trimis, în calitate de membru al Sovietului Militar al Frontului, pe N. S. Hrușciov (vezi foto 5 din pag. 4). Luni de zile de lupte eroice și iată că steagul roșu, biruitor, flutură deasupra orașului 6. Victoria de la Stalingrad a însemnat începerea cotiturii radicale în cel de-al doilea război mondial.

Istoria celui de-al doilea război mondial este înainte de toate istoria popoarelor care s-au ridicat, în frunte cu poporul sovietic, la luptă împotriva fascismului și au cucerit o victorie măreață. După Stalingrad valul ofensivei sovietice a început să se rostogolească necruțător spre Apus. Gloriosul Partid Comunist al Uniunii Sovietice, care a organizat și condus rezistența eroică împotriva agresorilor fasciști, a făurit acea forță uriașă care a zdrobit mașina de război hitleristă și a eliberat popoarele Europei de robie. Vitejii ostași sovietici, ca și neînfricații partizani 7 din spatele frontului, dădeau lovituri nimicitoare dușmanului 8. Impresionante sînt chipurile soldaților din albumul lui Riumkin. Fotocorespondentul a fost alături de ei în clipele lor de răgaz 9 la posturile de observație 10 în cercetare 11 pîndind pe dușman 12.

Pretutindeni ocupanții fasciști au săvîrșit nelegiuiri, lăsînd în urma lor ruină și jale 13. Dar Armata Sovietică dă lovituri după lovituri dușmanului. În vara anului 1944, o nesfîrșită coloană de ofițeri și soldați din armata hitleristă parcurgeau străzile Moscovei. Între ei erau foarte mulți dintre cei care în iarna anului 1941 priveau prin binocluri Moscova, în cursul bătăliei despre care W. Churchill spunea că „a rupt șira spinării armatei germane". Ei au trecut prin Moscova ca prizonieri 14. Cunoscutul scriitor francez Jean Richard Bloch scria: „I-am văzut adineauri pe toți cei 57.600 oameni! Dar, dragii mei prieteni, aceste zeci de mii de germani, luați prizonieri în cursul recentelor lupte și care treceau prin Moscova, ofereau o priveliște de nedescris. Coloana care pășea pe lîngă noi într-o liniște solemnă era un fel de întruchipare vie a faptului pe care istoria nu-l va uita niciodată, că roata Fortunei s-a întors. Acest fapt nu a fost întîmplător. El a fost rodul uriașei energii a rușilor, rodul dîrzeniei lor de nedescris, rodul previziunii geniale și al voinței lor fără seamăn".

Suflul victoriei înaripează energiile. Și iată, după lupte grele, trupele sovietice ajung la granița Germaniei 15. Încep luptele în periferiile Berlinului, iar după puțin timp are loc asaltul Reichstagului 16.

Eliberarea înseamnă reintrarea treptată a vieții în normal. Oamenii plecați în pribegie se întorc la casele lor 17; pe drumurile Europei trec foști deținuți din lagărele morții, salvați de la o moarte cumplită 18.

1 Mai 1945 19. În Berlinul ocupat ostașii ascultă ordinul Comandantului Suprem: „Victoriile strălucite repurtate de trupele sovietice în Marele Război pentru Apărarea Patriei au arătat puterea legendară a Armatei Roșii și înalta ei măiestrie militară. În cursul războiului, Patria noastră a căpătat o armată de cadre de prim rang, capabilă să apere cu succes marile cuceriri socialiste ale poporului nostru și să asigure interesele de stat ale Uniunii Sovietice".

Războiul s-a terminat. Uniunea Sovietică și celelalte țări ale coaliției antihitleriste învinseseră fiara fascistă. Privind imaginile victoriei asupra hoardelor hitleriste, gîndurile noastre se îndreaptă cu mîndrie și spre vitejii ostași romîni care, după insurecția eliberatoare din august 1944, luptînd cot la cot cu glorioșii soldați sovietici, și-au adus jertfa lor de sînge pentru cauza libertății.

Albumul lui Iakov Riumkin se încheie cu două fotografii simbolice:

Parada Victoriei 20 și Monumentul Ostașului Sovietic din Berlin. Nu-i vom uita niciodată pe cei care n-au mai apucat ziua cea mare a Victoriei, pe cei care, după încetarea salvelor, n-au mai putut privi cerul neîntunecat de fumul bătăliilor.

Marele Război pentru Apărarea Patriei a dat o nouă confirmare cuvintelor lui Lenin: „Niciodată nu va fi învins poporul ai cărui muncitori și țărani și-au dat seama, au simțit și au văzut în majoritatea lor că ei își apără propria lor putere, puterea sovietică, puterea celor ce muncesc, că ei apără cauza a cărui izbîndă le va asigura lor și copiilor lor posibilitatea de a se bucura de toate binefacerile culturii, de tot ce a creat munca omenească".

În ciuda învățămintelor istoriei, astăzi în Occident, și în primul rînd în S.U.A. și Germania occidentală, cercurile militariste își ridică iar capul, tinzînd spre o nouă aventură războinică. Numai că, în prezent, există în lume asemenea forțe de strajă păcii încît planurile urmașilor hitleriștilor sînt dinainte sortite eșecului total. Forța Uniunii Sovietice, a întregului lagăr socialist, a tuturor popoarelor iubitoare de pace constituie o stavilă de netrecut în fața amatorilor de noi agresiuni.

Eugen PREDA

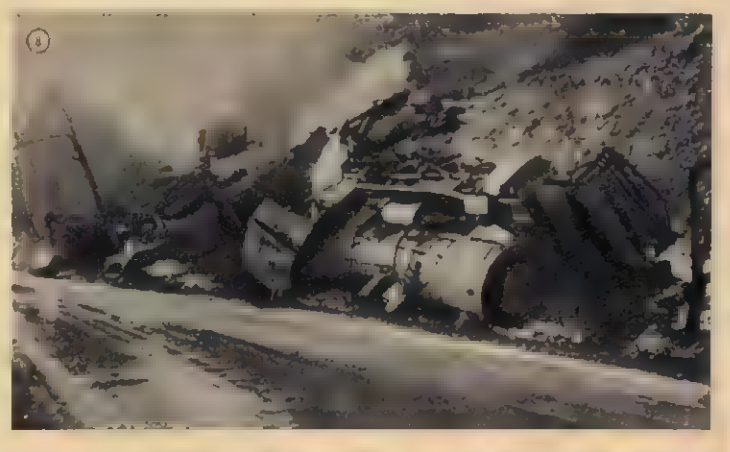

ГРАНИЦА
ГЕРМАНИИ

actualităţi CINEMATOGRAFICE

Ziua unei artiste

După 63 de ani de teatru, debutul în film. Sute de personaje cărora le-a dat viaţă pe scenă şi unul singur — cu totul aparte — pe ecran: Lucia Sturza-Bulandra o interpretează astăzi pe... Lucia Sturza-Bulandra într-un film pe care studioul cinematografic „Bucureşti" îl realizează pentru a face cunoscută viaţa şi bogata activitate teatrală a valoroasei artiste.

Aparatul o va însoţi într-una din zilele sale obişnuite, începînd cu dimineaţa în teatru, în dubla sa calitate de directoare şi actriţă, şi sfîrşind cu seara de succes a uneia din ultimele sale creaţii scenice, „Mamouret". Pe parcursul acestui itinerariu dramaturgic vor fi înserate scene din piesele în care ea a jucat: „Citadela sfărîmată", „Arcul de triumf", „Vassa Jeleznova", „Menajeria de sticlă" — precum şi un bogat material iconografic inedit, pus la dispoziţie de arhiva noastră cinematografică.

...Cînd i s-a cerut să fie filmată, actriţa a şovăit un timp. Cunoştea bine dificultăţile platoului, constrîngerea aparatului de filmat, agresivitatea reflectoarelor. Dar, pasionată de tot ce e nou, Lucia Sturza-Bulandra a acceptat oferta.

Avînd în vedere specificul deosebit al acestui film-biografie, scenaristul Valentin Silvestru a creat baza dramaturgică a filmului, lăsînd totodată interpretei posibilitatea de a îmbogăţi pe platou, cu noi detalii, portretul său cinematografic. Iar regizorului Gh. Tobias şi operatorilor Wilfried Ott şi Ovidiu Gologan le-a revenit sarcina să transpună în film nu numai scenariul, dar şi această multitudine de fapte ce au depăşit prevederile scenaristului. „Vă previn însă că veţi avea mult de alergat cu aparatul vostru" — i-a anunţat artista pe operatorii veniţi să o surprindă în multiplele sale activităţi artistice şi obşteşti. Lucru ce nu a redus însă cu nimic entuziasmul echipei de cineaşti.

O mare parte din filmul acesta, intitulat „Ziua unei artiste", se desfăşoară în locuinţa actriţei, surprinzînd-o în intimitatea creaţiei, apoi primind vizita unor studenţi ai institutului de artă teatrală „I. L. Caragiale". Cu acest prilej vom răsfoi împreună un interesant album cu fotografii ale profesorilor şi colegilor Luciei Sturza-Bulandra, marcante figuri ale scenei româneşti: Aristiţa Romanescu, Agatha Bîrsescu, Romald Bulfinski, Ion Manolescu etc. Fragmente din primul film românesc, „Războiul pentru independenţă", vor reconstitui spectatorului de azi personalitatea artistică a lui Constantin Nottara, unul dintre maeştrii care au contribuit la formarea actoricească a Luciei Sturza-Bulandra.

Documente, material viu de reportaj, discuri şi fotografii inedite vor aduce pe ecran imaginea unei activităţi artistice bogate, multilaterale, puse cu pasiune în slujba scenei româneşti.

Alice MĂNOIU

Comentînd premierea filmului „Garsoniera" cu premiul american Oscar „Pentru cea mai bună realizare cinematografică a anului" (1960), o publicaţie a distribuitorilor de filme se întreba cu naivă îngrijorare dacă o asemenea consacrare nu riscă să orienteze producţia Hollywoodului spre filme cu buget modest, spre filme consacrate vieţii omului de pe stradă. Îngrijorarea e poate prematură — industriaşii filmului nu vor renunţa atît de uşor la superproducţiile spectaculare de genul „Ben-Hur", „Spartacus", „Tarzan" şi alţii... „Cologi din Rodos". Dar rămîne semnificativ faptul că, în ciuda manevrelor întreprinse de diversele case de filme, Academia de film din Hollywood a distins anul acesta cu premiile „Pentru cel mai bun film al anului", „Pentru cea mai bună regie" (Billy Wilder), „Pentru cel mai bun scenariu" (Wilder şi Diamond), „Pentru cel mai bun decor în alb-negru" (Alex. Trauner) şi „Pentru cel mai bun montaj" - tocmai o comedie de o virulenţă satirică rar întîlnită în anale ale cetăţii filmului american.

Puritanismul, ipocrizia, bunul plac al „bossului" american sînt biciuite în imagini comice de o mare putere coroziv, în cadrul unei intrigi simple, aproape bulevardiere. Bud Baxter, funcţionar la o mare companie de asigurare, îşi împrumută garsoniera diverşilor şefi şi subşefi, în speranţa unei mult visate avansări. Avansarea pare să devină faptă atunci cînd directorul general hotărăşte să-şi rezerve, în exclusivitate, folosirea garsonierei pentru aventurile lui „sentimentale". Lucrurile se încurcă însă curînd: una dintre „cuceririle" directorului, Fran, fata de la ascensor, deziluzionată de purtarea amantului ei, hotărăşte să se sinucidă chiar în garsonieră. Fata e salvată de Bud şi cu acest prilej se împrieteneşte cu el. Pînă la urmă, Fran şi Bud rămîn împreună. Dar tînărul şi-a pierdut, bineînţeles, slujba...

Tabloul idilic al modului de viaţă american se destramă în faţa adevărurilor pe care — cu o voioşie şi o candoare doar aparente — le dezvăluie filmul lui Billy Wilder. Singurătatea individului în mijlocul zgomotoasei societăţi americane transpare (cu mai multă amărăciune poate decît în filmul „Marty") în momentele comice ale acestei poveşti, ce cîrsi convenţional „happy-end" nu izbuteşte să neutralizeze corosivitatea satirei.

A. R.

Shirley Mac Laine a primit pentru rolul Fran „Premiul pentru cea mai bună interpretare feminină" la Festivalul cinematografic de la Veneţia din 1960.

Cei trei eroi principali ai filmului „Garsoniera": Bud (Jack Lemmon), Fran (Shirley Mac Laine) şi directorul (Fred Mac Murray).

O PEREȚĂ „VÎNT de LIBERTATE"

pe ecran

O surpriză plăcută: la studioul „Mosfilm" se pregătește o versiune cinematografică a poveștii partizanului Mario și a iubitei sale Stela, a poznașei Pepita și a isteței Sten. Adică a mult apreciatei operete „Vînt de libertate". Regia o semnează unul dintre „veteranii" cinematografiei sovietice, Leonid Trauberg. Pentru a realiza scenele de exterior în peisaje evocînd țărmurile însorite ale Mediteranei, echipa de filmare s-a deplasat în Crimeea. Printre interpreți (cărora o serie de cîntăreți de seamă ai operetei sovietice le vor împrumuta vocea), reținem numele lui Nikolai Grițenko și al Nadejdei Rumianțeva, bine cunoscuți publicului nostru.

trenurile viitorului

În articolul „Moscova Expo '967", apărut în numărul din 27 mai a. c. al revistei noastre, se vorbea, între altele, despre proiectul de construire a unei căi ferate suspendate (monorai), menite să faciliteze comunicaţiile dintre teritoriul expoziţiei şi centrul capitalei sovietice.

Mai mulţi cititori ne-au rugat să-i informăm mai pe larg despre acest mijloc de transport modern. Articolele unor specialişti sovietici, publicate în paginile de faţă, răspund acestor cereri, permiţîndu-ne totodată să aruncăm o privire şi asupra unui viitor ceva mai îndepărtat.

Cum vom călători în anul 2000?

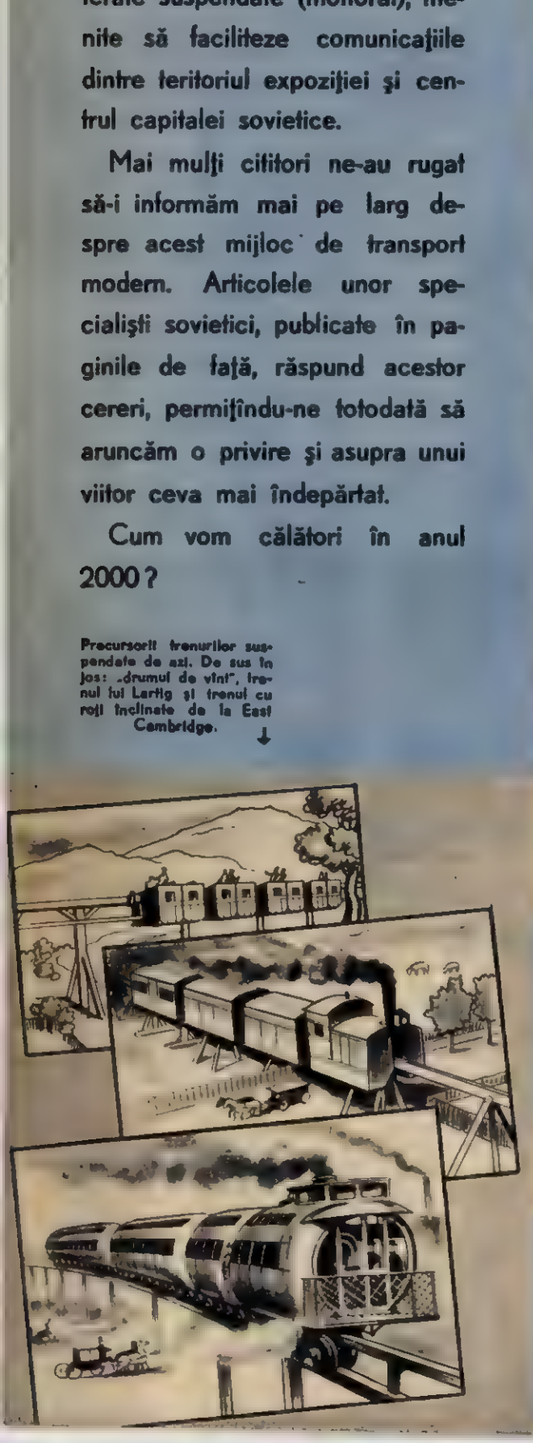

Precursorii trenurilor suspendate de azi. De sus în jos: „drumul de vînt", trenul lui Lartig şi trenul cu roţi înclinate de la East Cambridge. ↓

TRENURI PE O SINGURĂ ŞINĂ

de A. FAIN
candidat în ştiinţe tehnice

Străzile marilor oraşe au început să fie prea strîmte. O dată cu creşterea impetuoasă a numărului de automobile a apărut un adevărat antagonism între vehiculele folosite individual şi cele de transport public: tramvaie, troleibuze şi autobuze. Acestea din urmă sînt mult mai voluminoase, mai greoaie, în schimb transportă mai mulţi călători. Pasagerul dintr-o limuzină ocupă pe partea carosabilă a străzi de 33 de ori mai mult spaţiu decît călătorul care foloseşte un mijloc de transport public. Dar şi transportului public îi este tot mai greu să facă faţă numărului mare de călători, în special în anumite ore ale zilei, în „orele de vîrf" sau cu prilejul manifestaţiilor de masă.

Numărul automobilelor creşte continuu, iar lăţimea străzilor rămîne de fapt neschimbată. Întrucît, din considerente de securitate, viteza de circulaţie nu poate fi sporită decît foarte puţin, este clar că circulaţia începe foarte repede să se „împotmolea
că în ceea ce priveşte t
poate fi căutată numai
buie sau să coborîm su
trivă, să ne urcăm deas

Reţelele de metrouri
de ramificate, constru
scump, necesită mult ti
pasul cu creşterea ora
numeroase posibilităţi d
ficare continuă a const
terane; totuşi gîndirea
treagă se îndreaptă tot
pendate. Faptul este na
tin şi se construiesc ma

Încă de la începutul i
au apărut diferite soluţ
cauza nivelului tehnici
aplicat doar soluţia cu
care se deplasează pe r

Totuşi, între timp,
încercări. Astfel, în 184
„drumului de vînt": v
poştalioanelor, erau sus
ca baloturile pe crupa c
o grindă aşezată pe p
lului al XIX-lea a ap
lui Lartig, construit c
pe o singură şină. Ace
sură, a anticipat cele

noastre. Cam tot în aceeaşi vreme, la East Cambridge (S.U.A.) a fost pus în funcţiune un tren cu numărul obişnuit de roţi, însă acestea nu erau verticale, ci înclinate, şi rulau pe două şine aproape lipite una de cealaltă.

O cale cu o singură şină, de data aceasta suspendată, a fost construită în Rusia de inginerul şi inventatorul I. V. Romanov şi a fost experimentată la Gatcina, lîngă Petersburg.

Aproximativ în aceeaşi perioadă în oraşul Bremen a fost construită, după proiectul lui Langen, o cale suspendată care funcţionează pînă în prezent şi a transportat aproape un miliard de pasageri.

De la data cînd au fost construite aceste căi a trecut aproape o jumătate de secol. Tehnica a progresat mult în aceşti ani; au apărut materiale noi, s-a schimbat tehnologia producţiei şi a construcţiilor. De aceea, în prezent căile suspendate capătă soluţii tehnice cu totul noi.

În ultimii ani, în legătură cu necesitatea soluţionării problemelor concrete de transport, în unele oraşe au fost propuse şi parţial realizate cîteva proiecte interesante de căi cu o singură şină, pe care le vom descrie pe scurt.

La Londra, ca şi în toate oraşele mari ale lumii, aeroportul este situat departe de centru, ceea ce complică foarte mult transportul călătorilor şi uneori îl sileşte pe pasager să piardă mai mult timp cu drumul din centru pînă la aeroport decît cu zborul propriu-zis. De aceea s-a propus să se construiască o cale suspendată.

Conform unuia dintre proiectele referitoare la construirea unei astfel de căi, de-a lungul traseului ales se instalează stîlpi de beton armat de care, pe ambele părţi, se suspendă grinzi goale în interior şi prevăzute cu o deschidere în partea de jos. În interiorul acestor grinzi se fixează conductori de curent şi se deplasează cărucioare cu două osii, prevăzute cu motoare electrice şi cu receptoare de curent.

Cărucioarele sînt legate între ele două cîte două şi de ele se suspendă un vagon în formă de ţigară de foi, cu o capacitate de 60 de călători. Conform prevederilor proiectului, aceste vagoane trebuie să dezvolte o viteză pînă la 120 km/h.

Un proiect asemănător de cale suspendată, cu oarecari modificări, a fost executat în oraşul Houston (S.U.A.) şi denumit „sky-way", „drum ceresc". La acesta, spre deosebire de vagoanele din proiectul londonez, cărucioarele nu se deplasează în interiorul grinzii, ci deasupra ei şi nu sînt acţionate cu motoare electrice, ci cu motoare cu benzină. Vagoanele au 60 de locuri, o capacitate de 110 călători şi pot să circule cu o viteză pînă la 100 km/h. Vagonul se poate deplasa înainte şi înapoi.

Inginerul suedez A. Verne-Green este autorul proiectului căii suspendate care a fost denumită, după iniţialele sale, „ALVEG". La propunerea lui, în iulie 1957 a fost construit în oraşul Colonia (R.F.G.) o cale suspendată cu o singură şină, lungă de 1,8 km. Vagoanele au roţi cu pneuri.

O cale suspendată cu o singură şină a fost construită în 1957 la Tokio. Trenul, format din două vagoane şi cu o capacitate de 62 de locuri, cîntăreşte aproximativ de trei ori mai puţin decît un tren obişnuit, de aceleaşi dimensiuni.

Recent a mai fost elaborat un nou proiect pentru oraşul Londra, care îmbină cele mai bune soluţii ale primului proiect londonez şi ale construcţiei „Alveg" şi asigură ieftinirea construcţiei. Potrivit proiectului, calea, atunci cînd trece prin raioanele aglomerate ale oraşului, va fi suspendată, iar în cartierele mai puţin aglomerate se prevede posibilitatea ca vagoanele să circule pe şosea, ca autobuze obişnuite. În acest scop, vagoanele mai sînt prevăzute cu roţi de autobuz, precum şi cu instalaţiile necesare pentru acţionarea lor de la un motor comun.

Aşadar sîntem martorii apariţiei unui nou tip de transport, care nu seamănă de loc cu „echipajele" viitorului, aşa cum erau ele înfăţişate de către autorii romanelor fantastice,

↑ Trenuri pe o singură şină experimentate în prezent la Bremen, Londra (primul proiect), Houston, Colonia (de sus în jos).

Trenul construit în 1957 la Tokio. →

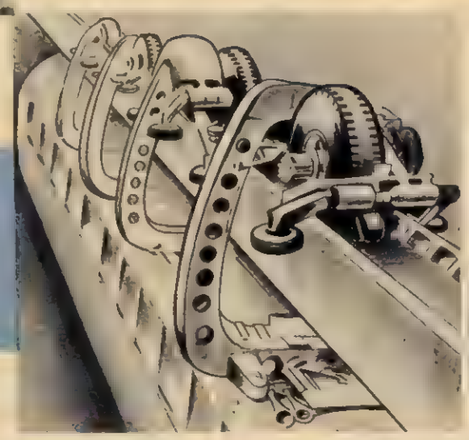

sub forma unor case cu abur, a unor elefanţi mecanici etc. Noul se dovedeşte mult mai simplu şi, în acelaşi timp, mult mai perfecţionat şi mai comod.

800 KM/H CU TRENUL FĂRĂ ROŢI

de ing. G. ZELKIN

Într-un mijloc de transport terestru rapid, elementul cel mai important este roata. Colective imense de cercetători, în institute ştiinţifice şi în birouri de construcţie, în uzine şi în ateliere, se ocupă de rezolvarea diferitelor probleme legate de ungerea, vibraţiile, centrarea roţilor, căutînd să obţină un cauciuc cu rezistenţă superioară. Pentru roţi se construiesc drumuri speciale şi

La 18 iunie, anul acesta, se împlinesc 25 de ani de la moartea lui Maxim Gorki.

Creaţia marelui scriitor a intrat, încă din timpul vieţii sale, în patrimoniul universal al culturii umane şi, cu trecerea anilor, ea capătă tot mai intense şi inedite străluciri.

Desăvîrşirea artistică a operei autorului „Mamei", conţinutul ei revoluţionar, profundul ei umanism fac ca aceasta să fie o călăuză permanentă în lupta omenirii pentru perfecţiune şi libertate.

Caldele evocări pe care le publicăm în rîndurile ce urmează, datorate scriitorilor F. M. Gladkov şi Ilya Ehrenburg, reînvie cîteva din trăsăturile acestei mari personalităţi care a fost Gorki.

Maxim Gorki şi tinereţea mea

de Fedor GLADKOV

Numele lui Maxim Gorki mă emoţionează totdeauna, aşa cum te emoţionează o legendă, un cîntec despre tinereţe. Nici un scriitor, începînd cu Puşkin, nu s-a contopit într-atît cu sufletul meu ca Gorki. Poate că termenul „s-a contopit" nu e exact: toată dezvoltarea mea spirituală a înflorit în lumina farmecului lui Gorki...

În toamna lui 1930 am avut prilejul să fiu cîteva zile oaspetele lui A. M. Gorki la Sarrento...

Stînd cu Gorki în grădină, iar apoi în cabinetul lui spaţios, am început să vorbim despre anii scurşi. I-am relatat că mi-a salvat viaţa în cele mai grele zile ale tinereţii mele... Citind două volume de nuvele ale lui Gorki m-am simţit zguduit; m-a cuprins sentimentul că ieşisem la aer curat, că-mi recăpătasem libertatea, că cineva-mi turnase în suflet vigoare şi încredere în mine însumi. Gorki s-a simţit emoţionat.

....

— Ei, acum povesteşte-mi despre dumneata, despre copilăria dumitale, despre anii tinereţii... Povesteşte-mi totul, nu-mi ascunde nimic, povesteşte-mi despre toate chinurile pe care le-ai îndurat...

I-am relatat, trecînd fără nici o legătură de la un fapt la altul, cîteva momente din copilăria mea petrecută la ţară, apoi din timpul trăit la pescăriile din Marea Caspică, în suburbiile muncitoreşti. I-am povestit soarta nenorocită a părinţilor mei şi cum a trebuit să mă zbat din răsputeri ca să-mi pot face un rost pe lume, i-am mărturisit că uneori mă apuca desperarea, cînd vedeam cum mi se spulberă nă-

---

(Continuare din pag. 13)

se elaborează variante mereu noi de îmbrăcăminţi rutiere. Dar tot roata este aceea care frînează creşterea continuă a vitezei, fără ca, pe de altă parte, să garanteze siguranţa în timpul mersului.

Credem că a sosit timpul ca roata să fie înlocuită în transportul rapid.

De cîţiva ani, în diferite ţări au început să se facă cercetări pentru crearea unui automobil fără roţi. Inginerii se străduiesc să realizeze ideea marelui inventator şi om de ştiinţă rus K. E. Ţiolkovski, enunţată de el în anul 1927 în lucrarea „Rezistenţa aerului şi trenul rapid".

Într-un astfel de automobil, aerul este pompat de ventilatoare puternice în spaţiul aflat între partea de jos a automobilului şi sol. Automobilul pare astfel că se sprijină şi alunecă pe o pernă de aer. Lipsa roţilor permite creşterea bruscă a vitezei şi măreşte siguranţa mersului.

În prezent, firma „Ford" elaborează proiectul unui vagon fără roţi, bazat pe acelaşi principiu ca şi automobilul. Vagonul se deplasează însă pe două şine.

La aceste construcţii trebuie precizat că stratul de aer preia integral toată greutatea maşinii şi de aceea, pentru crearea lui, este nevoie de o forţă importantă, dificil de realizat.

Pentru a se evita această dificultate, se poate propune construirea unui tren aerodinamic cu reacţie, a cărui greutate să fie echilibrată de forţa aerodinamică ascensională. După cum se

Trenul cu reacţie, fără roţi, va realiza o veche idee a lui K.E. Ţiolkovski. ←

În desenul din stînga, jos: aşa va arăta automobilul viitorului?

ştie, orice vehicul care se deplasează cu o viteză foarte mare are tendinţa să se desprindă de pămînt datorită aşa-numitei forţe ascensionale care ia naştere la o asemenea viteză. La viteze foarte mari şi trenul nostru va „cîntări" mai puţin, adică, mai exact, va apăsa calea ferată — prin straturile de aer — cu o forţă egală cu diferenţa dintre greutatea sa şi forţa ascensională. De aceea, spre deosebire de vagonul „Ford", va fi nevoie de o putere mult mai mică pentru acţionarea trenului. Evident că atunci cînd forţa ascensională nu mai acţionează asupra trenului, el se lasă în jos şi se sprijină pe amortizoare.

În prezent, una dintre cele mai acute probleme este problema „şinei grele". Mişcarea trenului este asigurată printr-o aderare bună între roată şi şină, pe care o realizează greutatea mare a locomotivei. Însă această greutate supune calea ferată la solicitări însemnate, o distruge repede şi totodată limitează viteza. Pentru mărirea vitezei sînt necesare şine grele, a căror fabricare necesită cantităţi enorme de metal. În cele din urmă însă şi şinele grele vor deveni o piedică pentru creşterea continuă a vitezei.

Din motivele arătate mai înainte calea ferată a trenului cu reacţie, fără roţi, nu va fi supusă la solicitări mari şi de aceea nu va limita viteza, va fi durabilă, iar trenul propriu-zis va fi uşor. Toate acestea vor duce la o economie importantă de metal.

Cum va arăta un tren cu reacţie? Ca şi trenurile moderne, el se va deplasa pe şine de cale ferată, însă în locul roţilor va avea un şasiu glisant. Între acesta din urmă şi şină se pompează aer comprimat, care formează un strat subţire de „ungere". În cazul acesta pierderile datorite frecării sînt minime şi trenul se poate deplasa cu o viteză de aproximativ 800 km/h, viteză la care corpul trenului se va comporta ca o aripă de avion.

Bineînţeles, întreaga conducere a trenului va fi automatizată.

(Din „TEHNIKA MOLODIOJI" — texte prescurtate)

O PEREȚĂ „VÎNT de LIBERTATE"

pe ecran

O surpriză plăcută: la studioul „Mosfilm" se pregătește o versiune cinematografică a poveștii partizanului Mario și a iubitei sale Stela, a pomașei Pepita și a lacomului Sten. Adică a mult apreciatei operete „Vînt de libertate". Regia o semnează unul dintre „veteranii" cinematografiei sovietice, Leonid Trauberg. Pentru a realiza scenele de exterior în peisaje evocînd țărmurile însorite ale Mediteranei, echipa de filmare s-a deplasat în Crimeea. Printre interpreți (cărora o serie de cîntăreți de seamă ai operetei sovietice le vor împrumuta vocea), reținem numele lui Nikolai Griținko și al Nadejdei Rumianțeva, bine cunoscuți publicului nostru.

scriitor al omenirii

Fotografie găsită după 60 de ani: Maxim Gorki la Nijni-Novgorod.

Marele scriitor cu prietenii săi dragi, pionierii.

Maxim Gorki între N. S. Stanislavski (dreapta) și V. I. Kacialov, în culisele teatrului M.H.A.T. — după un spectacol. →

dejdile și sforțările de a trece bariere de netrecut...

Gorki s-a apropiat de mine și mi-a pus mîinile pe umeri.

— Ascultă-mă, dragul meu! Habar n-am avut, n-am știut nimic de soarta dumitale... Dă-mi cuvîntul de onoare că ai să te apuci de îndată să scrii un roman despre toate cele pe care le-ai trăit. S-o faci neapărat! Cum te întorci acasă, să te apuci de lucru! La vară, cînd voi veni la Moscova, să-mi citești ce-ai scris. E un lucru foarte important și foarte necesar! Tineretul nostru trebuie să știe ce drum greu au străbătut oamenii din generația mai vîrstnică, ce luptă au avut ei de dus pentru ca fiii și nepoții lor să poată trăi fericiți... Despre omul nostru de la țară s-a scris mult și de către scriitori cu diferite concepții; dar anumiți scriitori l-au inventat pe țăran: ba îl înfățișau cuvios, supus și smerit, ba îl zugrăveau, dimpotrivă, ca o fiară, ca un sălbatic primitiv. Iar țăranul nostru e un om simplu, inteligent, talentat, cu multă dragoste de muncă, cu un suflet clocotitor. Acest țăran e un om care iubește libertatea, viața, este plin de energie și de demnitate. Uite, despre asta trebuie să scrii. Să-l descrii pe omul din popor așa cum îl cunoști și-l simți... Nu trebuie să închizi ochii asupra fenomenelor negative — și în trecut găsești multe momente ca acestea, ele erau de neînlăturat — dar să le subliniezi mai ales pe cele ce sădesc optimism și să le înfățișezi în toată strălucirea lor. Sînt convins că ai să scrii o carte bună.

— Dar, Alexei Maximovici, o carte ca aceasta are să fie o carte aspră.

— ...Scrie cu îndrăzneală și încredere. Într-o carte ca aceasta totul își va găsi locul.

Această convorbire mi s-a întipărit puternic în suflet. Multe zile am trăit sub impresia ei.

La început m-am apucat cu înflăcărare de lucru și cîteva luni de-a rîndul nu m-am lăsat de cartea începută. Dar viața îmi cerea să scriu și despre evenimentele zilei: țara trecea printr-o perioadă de mare avînt în toate domeniile construcției socialiste. Ca scriitor nu puteam să nu iau parte activă la munca creatoare a poporului nostru: trebuia să studiez cu atenție și îndelung oamenii, faptele lor de eroism în muncă, să zugrăvesc toate acestea cu operativitate. Apoi a izbucnit războiul; a trebuit să devin un ostaș de rînd pe frontul literar în zilele acelea încordate ale luptei măreție împotriva jefuitorilor fasciști.

Și abia mai tîrziu, aducîndu-mi aminte de făgăduiala făcută lui Gorki, m-am apucat din nou de acest roman despre propria mea viață. Dar și după aceea, nu o dată mi-am întrerupt munca sub povara îndoielilor: oare e nevoie să povestesc toate aceste fapte, încercate și trăite în anii îndepărtați?... Și în clipele acestor șovăieli răsuna insistent glasul pătrunzător al lui Alexei Maximovici: „E un lucru foarte important și foarte necesar..."

Astfel, în decurs de cîțiva ani am creat acest letopiseț al copilăriei și tinereții mele, letopisețul vieții unui om din generația mea*).

—

*) E vorba despre trilogia autobiografică „Poveste despre copilărie", „Voința", „Anii grei"

PASIUNE, LUPTĂ, VIAȚĂ

de Ilya EHRENBURG

Sentimentul istoriei este necesar omului... Ori de cîte ori mă întîlneam cu Gorki, simțeam întotdeauna prin el prezența istoriei. Era un om simplu, un om care știa să fie un interlocutor vesel. Toată făptura lui respira pasiune, luptă, viață; el și o cameră obișnuită o putea transforma într-o arenă unde se ciocneau secolele. Ne ajuta să privim viața zilelor noastre și pe noi înșine cu ochii urmașilor noștri.

A fost o vreme cînd tînăra literatură sovietică făcea primii săi pași... Gorki a venit în mijlocul nostru ca sol al marii literaturi ruse... El ne-a adus aminte că nu sîntem niște orfani... Pentru el Tolstoi și Cehov nu erau niște clasici, ci contemporani, oameni vii. Îi cunoscuse, se întîlnise cu ei, discutase... El era chezășia prelurării tradițiilor. Noi îl cunoșteam pe Gorki viu; nu obișnuia să-i canonizeze pe morții de seamă. Ne chema nu numai să continuăm un drum, dar să și începem unul nou... În acest om te cucereau vioiciunea, vitalitatea lui neobișnuită, devotamentul față de viață. Ani, decenii de-a rîndul a luptat cu moartea. Semăna cu un copac mare, noduros, puternic, care s-a ridicat în pofida furtunilor. Gorki iubea copacii, iubea copiii. Iubea oamenii cu pasiunile și ciudățeniile lor, cu acele trăsături ce-i deosebesc și cu omenescul ce-i unește. El credea în progres cu o convingere nemărginită, puternic. Ori de cîte ori avea prilejul să afle de o nouă invenție se bucura ca un copil. Scepticismului scriitorilor mari și mici, acest om, peste care s-au abătut furtunile unei vieți aspre, îi opunea puritatea și integritatea naivității sale înțelepte.

Născut poet, a devenit dascălul nostru, al tuturor, nu pentru că-i plăcea să moralizeze, dar pentru că iubea viitorul.

„BENEFACTOR"

Vitrina magazinului alimentar cu autodeservire „Bitolia" te îmbie să-ți faci aici cumpărăturile. Cealaltă însă, din calea Dorobanți nr. 100 (fotografia din dreapta) nu.

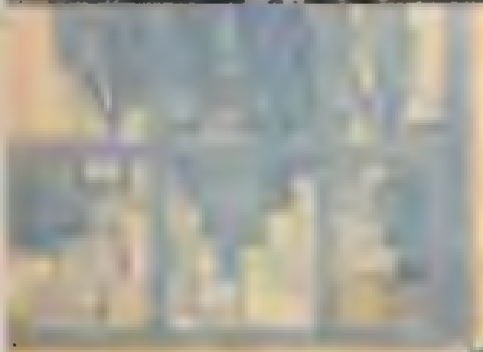

Utilajele tehnice oferă totuși posibilitatea aranjării unor vitrine frumoase: iată un exemplu concret (fotografia de jos). De ce oare unele cooperative meșteșugărești se mai mulțumesc cu asemenea vitrine (fotografia din stînga), din care lipsește orice preocupare pentru estetică?

Cum să

...și

CUM SĂ FACEM CA STRADA BUCUREȘTEANĂ, PRIN ÎNTREGUL EI ASPECT, SĂ SE ÎNTEGREZE NOII LINII ARHITECTONICE A ORAȘULUI — IATĂ ÎNTREBAREA PE CARE REVISTA NOASTRĂ O PUNE CITITORILOR, PRINTR-O ANCHETĂ DESCHISĂ SĂPTĂMÎNILE TRECUTE. ANCHETA ACEASTA A GĂSIT ECOU. PUBLICĂM AZI DOUĂ DIN OPINIILE TRANSMISE DE CITITORII „FLACĂRII".

Iată ce ne spune Vasile Taulescu, muncitor tipograf la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii":

„De doi ani am primit un apartament în noul și frumosul cartier Floreasca. Dar înainte de aceasta, am locuit multă vreme într-un vechi cartier mărginaș, așa că problema pe care doresc s-o ridic îmi stă încă la inimă. E vorba de un mic neajuns care, din păcate, se mai menține în unele cartiere, și anume despre curțile cu garduri neîngrijite, desfășurate pe sute și sute de metri, ale unor întreprinderi care își plasează aici depozitele, remizele, garajele. Desigur că asemenea depozite sînt utile, dar utilul se poate îmbina cu frumosul — precum bine se știe. Îmi vin în minte destule exemple care nu răspund însă acestei cerințe: un depozit de colectare a metalelor vechi (un depozit I.C.M.) în bulevardul Muncii nr. 120. Ceva mai sus, există un depozit de lemne: peste gard și printre șipcile gardului se zăresc materialele depozitate la întîmplare. Un alt depozit I.C.M. din cal. Dorobanți nr. 130 are un aspect tot atît de neplăcut. Garajul din cal. Dorobanți nr. 115, a cărui curte e plină cu camioane în reparație, apare ca un „cimitir auto". Ce-i de făcut? Aceste depozite ocupă de multă ori terenuri urbane în care s-au făcut canalizare și instalații pentru încălzire. Desigur că, în decursul timpului, încetul cu încetul, aceste depozite își vor găsi altă plasare, iar în local lor, pe terenurile acestea gata pregătite și amenajate, se vor construi locuințe. Dar pînă atunci? Pînă atunci, tocmai pentru că în aceste curți se depozitează materiale vechi, gardurile și toate acareturile interioare ar trebui să fie bine întreținute, vopsite în culori proaspete, iar curtea ar trebui presărată, pe cît e cu putință, cu pietriș și împodobită, ici colo, cu straturi de flori. Dar mai cu seamă depozitarea materialelor trebuie astfel aranjată, încît să răspundă și criteriului estetic.

Trebuie de asemenea să avem grijă de felul în care arată fațada, grădinița și curtea casei noastre, pentru că toate acestea contribuie și ele la aspectul străzii. Poate că sînt unii cetățeni care ar dori să-și înfrumusețeze curtea, să întreprindă unele îmbunătățiri, dar nu știu prea bine de unde s-o înceapă. De unde se pot procura prefabricate pentru un gard? Dar puieți de pom, dale de iarbă, semințe și pămînt pentru flori? Eu cred că deputații sfaturilor populare, în colaborare cu comitetele de stradă, ar putea să furnizeze cetățenilor — în acest sens — o informare exactă și la timp. Tot ei ar trebui să aducă în bibliotecile de cartier cărți tehnice despre îngrijirea gospodăriei și a grădinii, să le recomande și să le țină la dispoziția cetățenilor. Un asemenea sprijin activ ar fi prețios".

Vitrina tehnică poate (și trebuie) să fie estetică...

Arhitectul Mircea Dima de la Institutul de proiectare „Proiect-București" ne transmite și el cîteva opinii:

„Calea Dorobanți e o arteră importantă a Capitalei, legînd centrul de noul cartier Floreasca. Trebuie să recunoaștem însă că, deși această arteră a suferit multe transformări în bine, în unele locuri aspectul ei nu este întru totul corespunzător. Mă refer, de pildă, la vitrinele ce se înșiră aproape una după alta de-a lungul întregii străzi. Există, desigur, și vitrine frumoase — și ele domină prin aspectul lor — cum este cea a magazinului cu autodeservire „Bitolia". Dar multe magazine sînt ocupate aici de unități ale cooperativelor meșteșugărești, pe care le întîlnești la numerele 101, 102, 105, 126, 130, 150, 162... (și lista nu e epuizată). Una e o „Metalo-casnica" pentru tinichigerie; alta, un „Tricotextil"; o a treia o cooperativă „Metalica"; apoi încă o „Metalo-casnica", pentru reparații de mașini de cusut și biciclete; urmează cooperativele „Geamuri", „Montaj-electrice" ș.a.m.d. Va să zică, mai toate expun utilaj tehnic. Și, ca și cînd „tehnicul" s-ar opune esteticului, cooperatorii se cred cu totul scutiți să facă alt efort decît acela de a îngrămădi, „expozitiv", materialele în vitrină. Efectul este unul dintre cele mai urîte — și, din păcate, se repetă la prea multe unități. Mai este nevoie să pledăm pentru capacitatea utilajelor tehnice de a oferi posibilitatea aranjării unor vitrine frumoase? Răspunde la această întrebare succesul atîtor expoziții tehnice — dar un exemplu și mai pilduitor (deoarece e născut în aceleași condiții) se află chiar pe calea Dorobanți, la nr. 157: atelierul electromecanic al unei cooperative corespunde cerințelor pe care le formulăm.

Ar fi bine să existe o preocupare mai susținută pentru amenajarea vitrinelor tehnice și, în acest sens, cooperatorii ar trebui să ceară ajutorul vitriniștilor profesioniști. Iar aceștia, la rîndul lor, să-și înscrie în plan tema vitrinei tehnice.

Fiindcă mă refer la calea Dorobanți, vreau să mai opun alte două exemple. La nr. 30 se află un magazin renovat de „Delicatese" — îngrijit, vesel, cu o plăcută grafică a firmei — și, puțin mai sus, „Bufetul Nehoiu" — întunecos, prăfuit, lăsînd o impresie de insalubru.

Îți face plăcere să intri în primul magazin, dar eziți să consumi ceva în cel de-al doilea. În vitrina unui restaurant, cred eu, nu trebuie să se expună mîncare adevărată, dar nici torturi din carton și frișcă din ghips. O perdea simplă, foarte curată, un vas decorativ, reclame ingenioase și bine realizate grafic sînt elemente recomandabile vitrinei unui asemenea local".

Fotografii de Elena GHERA

MODA: pentru siluete mai puțin suple

— Nu toată lumea are silueta suplă, silueta ideală cerută de modă. Femeile mai corpolente sînt dezavantajate de culorile deschise, imprimeurile vii, țesăturile subțiri și transparente... Modele care să le convină sînt puține... Și atunci?...

— Resursele modei sînt inepuizabile. Pentru fiecare siluetă se pot găsi soluțiile adecvate, avantajoase. În cazul de care vorbim ne vom opri la țesături mai seci, cu ținută mai rigidă, la imprimeuri discrete (dar nu monotone), la culori sobre (nu moborîte). Iar dacă în croială avem o latitudine mai redusă, o vom compensa printr-o atentă alegere a accesoriilor. O rochie cu un model pretențios atrage atenția asupra imperfecțiunilor siluetei. În schimb o ținută cu o croială simplă, completată cu accesorii bine armonizate, conferă eleganță chiar și unei siluete mai puțin desăvîrșite. Iată de pildă aceste modele din colecția prezentată la Congresul modei din Berlin și realizate la Centrul de creație al fabricii de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej".

Pentru rochia de dimineață (foto 1), a fost ales un poplin imprimat al cărui desen pe verticală subțiază silueta. Fusta cu pense necălcate e semilargă, iar corsajul, cu talia alungită, e completat cu un guler și revere. Nota vărătică este accentuată de accesoriile albe.

Ținuta elegantă de după-amiază (foto 2) e dintr-o țesătură jacard, din bumbac, cu un desen discret, în tonuri de galben. Rochia, dreaptă, are în față două pense din care pornește puțin mai jos de talie un cordon încheiat la spate. Jacheta e croită chimono, cu mînecă trei sferturi și gulerul depărtat de gît. O floare și o pălărie albă sînt recomandabile.

La ocazii festive un material de calitate e suficient pentru a da somptuozitate modelului, chiar dacă e croit foarte simplu, ca acest taior de seară (foto 3) din mătase cu un fir de lurex auriu. Fusta e dreaptă, jacheta, ușor ajustată, are guler cu revere și se închide cu trei nasturi.

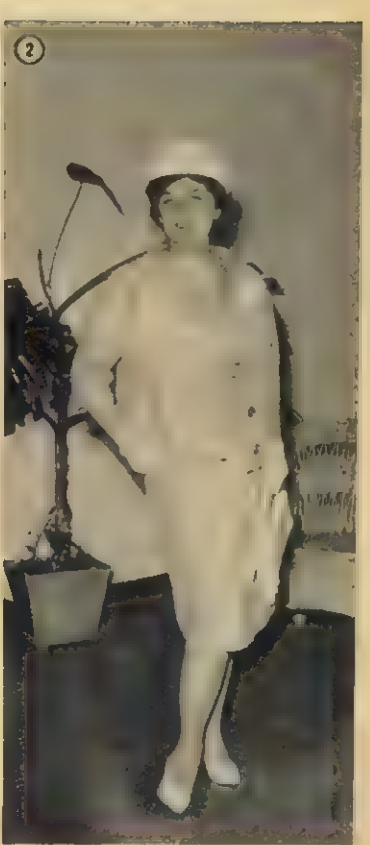

DE VORBĂ CU MEDICUL:

OUL în dietetică

Bogat în vitamine și ușor digerabil, oul este un aliment de largă folosire. Elementele sale constitutive sînt utilizate aproape în întregime în organismul omului. Conținînd numeroase materii necesare creșterii organismului, el este deosebit de prețios mai ales în alimentația tineretului. În afară de albumine, *în albușul* de ou se află: calciu, fier, magneziu, potasiu. *Gălbenușul* are o înaltă valoare nutritivă datorită lecitinei, nucleoproteină bogată în fosfor. El conține de asemenea o hemoglobină embrionară foarte bogată în fier organic, precum și vitaminele: A, B_1, B_2, E, D.

Există totuși unele contraindicații dietetice. Oul trebuie consumat în cantități normale (șase-opt pe săptămînă), exagerarea în consum neffiind lipsită de pericol. Unele persoane au pentru ouă o intoleranță digestivă care se manifestă fie prin apariția unor fenomene alergice (ca urticaria), fie prin tulburări ale veziculei biliare sau ale ficatului. În unele cazuri, aceste neajunsuri pot fi remediate printr-o preparare specială a oului pentru consum.

Am menționat mai sus conținutul bogat în albumine al ouălelor. Ei bine, ou cît această albumină este mai puternic coagulată, cu atît devine mai greu digestibilă. Așadar, digestibilitatea ouălelor e în funcție de modul de preparare. Cel mai ușor digestibil este ou moale, care se obține prin fierbere în apă clocotită timp de 3 minute și jumătate. Oul așezis tare, care se obține prin fierbere timp de 5-6 minute, este greu digestibil.

S-a constatat că o sută grame de ouă moi se evacuează din stomac în 100 de minute, pe cînd aceeași cantitate de ouă tari, în 180 de minute.

Un alt mod recomandabil de preparare sînt ochiurile în apă (ochiurile românești). Ouăle prăjite sînt greu de digerat datorită grăsimilor care se acumulează.

Copiilor și anemicilor li se recomandă ouăle crude sau numai gălbenușul frecat cu zahăr, la care se adaugă puțină cacao, pentru a le da un gust mai plăcut.

Recomandăm ouăle în alimentația copiilor, a bolnavilor de atonie a veziculei biliare urmată de constipație și dispepsie flatulentă. Suferinzii de hepatită cronică pot consuma maximum cinci ouă pe săptămînă. În boala ulceroasă ouă moale constituie un bun aliment care protejează mucoasa gastro-intestinală. În surmenaj, în anemiile primare sau secundare, ouăle constituie un aliment tonic reconstituant. În convalescența bolilor consumptive și în unele cure de suprasalimentație ouăle sînt de asemenea foarte indicate.

Contraindicațiile sînt relativ puține: nu se vor consuma ouă de către bolnavii cu litiază biliară (piatră la ficat), de către acei cu intoleranță prelungită și cu manifestări alergice chiar în cazurile de preparare indicate. Ouăle sînt contraindicate de asemenea în colita cronică.

Dr. Silviu GHEREA

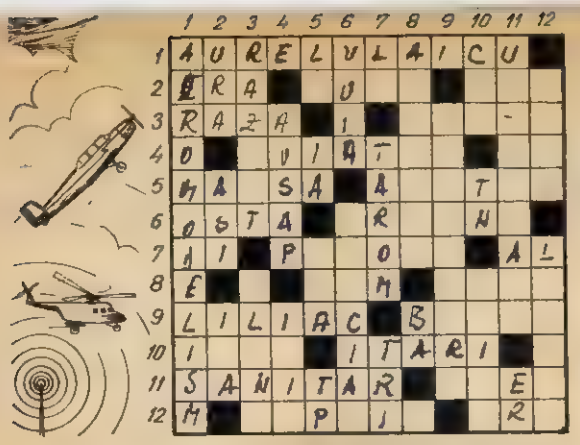

AVIATICĂ

ORIZONTAL: 1) „Maistorașul" care, după Traian Vuia, a înălțat spre cer primele aripi românești (2 cuv.). 2) Lungă perioadă de timp — Urcă — Prefix pentru ureche. 3) Traiectorie luminoasă — Mijloc de comunicație în timpul zborului. 4) Tehnician al zborului — Bile! 5) Comanda aripioarelor și a profundorului unui avion — A așeza avioanele în front de paradă. 6) Oficiul de spectacole și turnee artistice din țara noastră — Motor blocat. 7) Mină cai! — Conducători ai aeronavelor — Începe alfabetul. 8) Creangă — De culoare gălbenbrună. 9) Zboară numai în timpul nopții — Zboară pe deasupra stachetei! 10) Zburător legendar — Pantaloni țărănești. 11) Avion pus în slujba asistenței medicale — Chemare. 12) Îndirjit (fig.) — Zburător din America de Sud, cu pene multicolore!

VERTICAL: 1) Tehnica de a construi avioane în miniatură pe care și-o însușeau pionierii noștri în cercuri speciale. 2) A felicita — Maeștri ai zborului — Diminutiv feminin. 3) Zbor al avioanelor la mică distanță de suprafața pământului — A zbura fără motor. 4) Asociația voluntară pentru sprijinirea apărării patriei, în care aviația deține un rol important — Floare...în ochi. 5) Culese! — Servește — Curelușă... în spirală — Tudor Popovici. 6) Traian..., primul romîn care a construit un aparat de zbor ce s-a înălțat cu mijloace mecanice proprii — Eră din trecutul îndepărtat al pământului (masc.). 7) Leculește! — Asigură transporturile aeriene civile din patria noastră — Prefix pentru trei. 8) Bolid provenit din spațiul cosmic — Negație. 9) Partea mobilă a unei aripi de avion care servește pentru comandă și control. 10) Tabel de semne convenționale folosit de aviatori — Ține! — Moment. 11) Aviația în slujba agriculturii, sănătății etc. — Erbiu. 12) Barcă pentru sportivi — Instrument de orientare, care în aviație se numește compas.

DEZLEGAREA JOCULUI „CU SOARE" — APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ORIZONTAL: 1) Rămășag — Vară. 2) Urare — Clește. 3) Dosare — Est — R. 4) Emite — Astru. 5) An — Nori — Ore. 6) Z — Icar — Niță. 7) Aa — Udat — Sc — F. 8) Premergători. 9) As — P — I — Nepal. 10) D — Reținut — Vt. 11) Arina — Oa — Far. 12) Ate — Mireasa.

UN TELESCOP DE 105 TONE

La Observatorul astrofizic din Crimeea al Academiei de Științe a U.R.S.S. a fost terminată montarea celui mai mare telescop cu oglindă din Uniunea Sovietică și din Europa.

Cu ajutorul acestui telescop gigantic astronomii sovietici vor putea soluționa probleme de actualitate ale astrofizicii moderne — studierea proceselor care se desfășoară în cele mai îndepărtate regiuni ale Universului.

Oglinda principală a acestui instrument-unicat, proiectat și construit de oameni de știință și muncitori sovietici, are un diametru de 2,6 m. Noul telescop este instalat într-un turn de construcție originală, având înălțimea unei clădiri cu nouă etaje.

Instrumentul este complet automatizat. Punerea la punct, deschiderea și închiderea obturatoarelor aparatului fotografic și schimbarea focalizării vor fi efectuate de la distanță, de la un pupitru central de comandă. Telescopul poate fi îndreptat în mod rapid spre orice punct al cerului și apoi să urmărească cu precizie mișcarea corpului ceresc examinat.

Greutatea telescopului este de 105 tone.

LĂMPI CARE POT ILUMINA TIMP DE DECENII

Un grup de ingineri de la Institutul de cercetări științifice miniere din Budapesta au elaborat un nou procedeu de iluminat în mine și galerii. Acesta prezintă o serie de avantaje față de metodele din trecut, deoarece nu depinde de nici o rețea electrică și nu prezintă riscul provocării exploziilor. În plus, iluminatul este permanent.

Noua metodă constă în utilizarea unei combinații de izotopi emițători de radiații și substanțe luminiscente. Pe baza realizărilor dobîndite, s-au obținut primele elemente experimentale pentru un sistem de semnalizare luminoasă în mine. Se consideră că printr-o perfecționare a sistemului se vor putea produce în serie lămpi pentru mineri, care vor lumina timp de decenii. La institutul din Budapesta, unde asemenea experiențe se fac pentru prima dată în lume, se consideră că noua metodă va putea fi adaptată pe scară largă.

UN NOU PREPARAT PENTRU RELAXAREA MUȘCHILOR

Chimiștii din Uzbekistan au descoperit un înlocuitor al curarinei — un preparat pentru relaxarea mușchilor, care înlesnește realizarea de intervenții chirurgicale complexe și de lungă durată. Curarina este produsă din planta sălbatecă *curara*, răspîndită doar în preeriile americane. Compoziția preparatului și modul lui de fabricație erau ținute în secret.

Chimiștii uzbeci au descoperit un alcaloid care nu numai că înlocuiește curarina, dar îi este chiar superior ca efect medicamentos. Noul preparat — demsemina — este produs din plante care cresc în Asia Centrală.

Medicii au experimentat noul produs și i-au acordat o înaltă apreciere. Superioritatea lui față de preparatul american constă în faptul că, administrat în aceleași doze, nu are o influență dăunătoare asupra organismului omului.

ÎN LOCUL STICLEI CU LAPTE, O PUNGĂ CU LAPTE!

La fabrica de produse lactate „Gorki" din Moscova au intrat în exploatare mașini automate care toarnă laptele în pungi de hîrtie, le închid și le introduc în coșuri metalice.

Pungile se confecționează dintr-o hîrtie a cărei suprafață interioară este acoperită cu un strat subțire de polietilenă, iar suprafața exterioară pe care se află eticheta este parafinată. Rulou de hîrtie se introduce în mașina automată și la derulare este sterilizat pe întreaga lățime cu ajutorul unei lămpi bactericide.

Turnarea laptelui în pungi de hîrtie prezintă o serie de avantaje în comparație cu îmbutelierea. Producția de lapte ambalat în pungi, pe o aceeași suprafață, crește de peste 2-3 ori, iar suprafața necesară pentru depozitare se micșorează cu 92%. Costul transportului laptelui în rețeaua comercială se reduce în acest fel de 2,6 ori, volumul transporturilor scade de 6,3 ori, productivitatea muncii crește de 2,3 ori.

Ambalajele de hîrtie cu strat de polietilenă pot fi folosite și pentru alte produse lichide.

Introducere în filatelie (X)

SPĂLAREA MĂRCILOR ȘTAMPILATE

Dacă mărcile neuzate (neștampilate) nu așteaptă altceva din partea filatelistului decît să le introducă în clasor, în schimb cele uzate (ștampilate) cer colecționarului o manoperă ceva mai complicată.

Acestea trebuie să fie mai întîi dezlipite de pe corespondența pe care au francat-o, operație ce se face prin umezire sau chiar prin spălare, în cazul cînd guma e mai rezistentă.

Iată cum se procedează:

Se taie hîrtia de plic în jurul mărcilor, la 1-2 cm distanță de marginea dințată. Mijlocul cel mai indicat de desprindere a mărcilor îl constituie introducerea și spălarea fragmentelor respective în apă caldă. Totuși această operație trebuie executată cu precauție, deoarece unele mărci și hîrtii de plicuri se decolorează. Acest fenomen s-a observat în special la mărcile imprimate cu cerneală roșie și la plicurile portocalii. Pentru a preveni neplăcerile provocate de decolorarea lor, acestea nu trebuie puse în baia comună cu restul de piese pentru a nu le păta; în apa în care vor fi spălate, se adaugă sare de bucătărie sau oțet, sub a căror acțiune este împiedicată dizolvarea cernelurilor. Celelalte mărci se spală grupate pe culori, pentru a evita orice fel de surprize. Operația de spălare durează uneori și 20 de minute, dar dacă știm că mărcile respective sînt imprimate cu o cerneală rezistentă, putem scurta cu mult această durată, folosind o apă fierbinte, care dizolvă mai repede guma mărcilor. După ce fragmentul de plic s-a desprins, mărcile vor fi ridicate din apă și așezate pe marginea vasului (farfurie de obicei), una alături de alta, după care, în ordinea în care au fost scoase din baie, vor fi lipite cu partea tipărită în jos, pe o coală de sugativă curată (se poate folosi la nevoie și o hîrtie poroasă obișnuită), pînă ce constatăm că sînt aproape uscate. Apoi, în această stare, le introducem între filele unui caiet curat sau ale unei cărți, peste care punem o greutate oarecare, în vederea presării lor și evitării scorojirii.

În general, un filatelist trebuie să știe de la început că cernelurile cele mai sensibile la apă sînt cele imprimate pe hîrtie cretată (cromo), în rîndul cărora se află și tiparul unor vechi emisiuni românești, ca „Expoziția 1906". Aceeași sensibilitate o prezintă și primele emisiuni ale Rusiei, ale Poloniei, ale Caşmirului, apoi seriile jubiliare ale Austriei apărute între anii 1908-1910, precum și mai toate mărcile tipărite în culorile verde și violet înainte de anul 1900.

Unele mărci vechi, ca Prusia-1866 de 10 și 30 sgr. (Silbergrosch — monedă divizionară a timpului), nu pot fi spălate de loc, deoarece desenul lor dispare o dată cu dizolvarea gumei. Încercînd separat fiecare tipar pe care nu-l cunoaște încă, filatelistul va evita riscul distrugerii în masă a mărcilor supuse spălării. Atragem atenția și asupra faptului că, după uscare, mărcile trebuie controlate în privința calității lor, deoarece pot ieși la iveală multe defecte ce nu au fost observate înainte. Iar dacă, după spălare, mărcile rămîn pe alocuri încrețite, ele pot fi netezite cu ajutorul unui fier de călcat ușor încălzit. Călcarea se face pe partea care a fost gumată, cu o hîrtie umezită, așezată între fier și marcă. Marca astfel pusă la punct se montează în album sau se păstrează în clasor, respectînd toate regulile de conservare.

Distanța minimă ce trebuie lăsată pînă la marginile mărcilor, cînd acestea sînt decupate de pe plic spre a fi dezlipite apoi prin umezire sau spălare. ↓

CITITORI CĂTRE CITITORI

Popescu Cristian, elev, Galați, str. Mazepa nr. 63, dorește să corespondeze pe teme de prietenie, literatură, teatru și sport.

Molodeț Vasile, elev anul II, școala pedagogică „J. A. Komensky"-Deva, dorește să corespondeze cu elevi și eleve pe teme de muzică, sport, cinematografie și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Damian Toma, student, Iași, căminul „Filimon Sîrbu", str. Closca nr. 9, dorește să facă schimb de timbre, fotografii, cărți poștale ilustrate; de asemenea să discute în scris despre diferite cărți.

Dobre Ion, elev. el. a XI-a, Pitești, str. Gh. Doja nr. 41, dorește să facă schimb de fotografii ale actorilor și de cărți poștale ilustrate.

Una din sălile complexului Floreasca a găzduit deunăzi întîlnirea — devenită tradiţională — dintre reprezentanţii industriei textile şi cei ai comerţului de specialitate, în vederea încheierii contractelor de livrări pentru cel de-al doilea semestru.

Cadrul în care s-a desfăşurat această întîlnire n-a diferit mult de acela al unei expoziţii: standuri, scoţînd în evidenţă un mare număr de noutăţi — o adevărată vitrină a vitrinelor viitoare; cataloage şi colecţii de mostre; decupaje din celofan imaginînd croieli diverse de rochii şi care, aplicate pe material, sugerau confecţia finită etc. etc.

În acest cadru s-a desfăşurat munca laborioasă şi plină de răspundere, adesea dificilă, a celor două părţi contractante.

Ce a scos ea la iveală?

vitrina vitrinelor

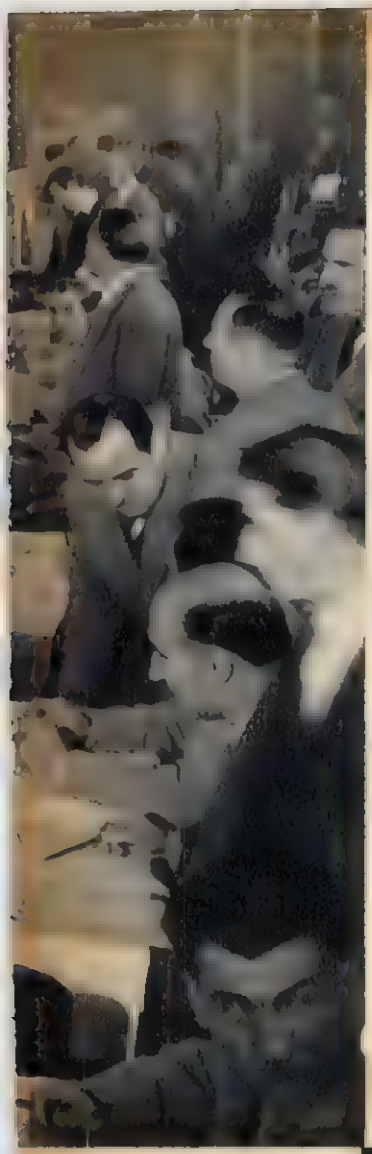

În primul rînd, activitatea simţitor îmbunătăţită, sub raportul calităţii şi al sortimentelor, a industriei noastre textile. Ştandurile, în marea lor majoritate, reflectau rezultate concrete, obţinute de muncitorii şi tehnicienii textilişti în întrecerea pentru un nivel calitativ superior al produselor.

Iată, de pildă, dintre produsele fabricii „Bumbacul" din Timişoara, ţesăturile de poplin şi dejalen pentru cămăşi bărbăteşti, rochii şi bluze pentru femei. Greu le-ai deosebi de ţesăturile de mătase! Este drept, firele de bumbac din care sînt ţesute, extrem de subţiri, pieptănate, sînt de o calitate excelentă; dar nici munca depusă de ţesătoare nu poate fi lăsată de o parte. Lor, ţesătoarelor, li se datoreşte contextura uniformă, frumoasă, rezistentă.

Acelaşi remarcă poate fi făcută şi în legătură cu multe din produsele fabricii „Teba" din Arad şi în mod deosebit în ce priveşte ţesăturile uni şi imprimate din celofibră: „Celofina", „Marusia", „Filia", cu indici calitativi superiori în ce priveşte rezistenţa la spălat, trăinicia culorilor etc. (Este cazul să ne întrebăm: de ce oare întreprinderea „Vasia Vasilescu" din Mediaş, deşi are un profil asemănător, s-a prezentat la un nivel atît de scăzut faţă de fabrica „Teba"?)

Rezultate pozitive ale întrecerii pentru calitate s-au concretizat şi în produsele foarte diverse ale multor alte fabrici, ca „Libertatea"-Sibiu şi „Dorobanţul"-Ploieşti (lînă), „Tudor Vladimirescu" - Bucureşti (mătase din fire de relon) etc.

Remarcabile sînt rezultatele obţinute de multe unităţi producătoare, sub aspectul diversităţii sortimentelor. Aici este vorba nu doar de varietatea combinaţiilor coloristice ale aceloraşi produse, ci de sporirea însăşi a sortimentelor de modele, de contexturi. Astfel, din cele 60 de articole în peste 450 poziţii coloristice, prezentate de fabrica „Libertatea" din Sibiu, 28 sînt articole noi. O gamă întreagă de produse din in şi cînepă (din păcate sînt încă prea puţin variate ţesăturile pentru rochii din in) subliniază îmbunătăţirea activităţii acestei ramuri a industriei noastre textile. Iată de pildă cîteva dintre noutăţile fabricii „Producţia". Bucureşti: materiale pentru confecţii de vară în frumoase tonalităţi, feţe de masă şi aşternuturi de pat, perdele. Multe produse sînt

destinate să creeze un decor adecvat pentru casele de odihnă de la munte şi mare: pînză pentru şezlonguri, umbrele şi corturi pentru plajă, feţe de masă şi draperii pentru cabane etc.

Şi dacă vorbim de calitatea unor sortimente, nu putem să trecem cu vederea preocuparea fabricii „Mătasea roşie" din Cisnădie pentru un produs destinat mai ales satului: băsmăluţele din fire de relon, uşoare ca fulgul, măiestrit colorate. De altfel acesta nu este singurul articol al numitei fabrici, remarcat de reprezentanţii comerţului; la fel de reuşite sînt eşarfele şi materialul pentru bluze din fire de relon, purtînd numele iluştrilor cîini astronauţi „Laika", „Cernuşka", „Bielka", „Strelka"...

A privi însă întîlnirea din sala Florcasca doar sub aspectul activităţii producătorilor ar fi o treabă incompletă şi omisiunea i-ar nedreptăţi pe reprezentanţii comerţului de textile. Doar scopul acestei prezentări este aprovizionarea magazinelor cu acele produse care să co-

1
Aspect din sala Floreasca în zilele contractărilor de produse textile pentru semestrul al II-lea al anului.

2
Indiscutabil că nici aceste mătăsuri nu displac...

3
Decupajele din celofan au uşurat alegerea sortimentelor.

„Mătasea populară" din București a prezentat un bogat sortiment de bețicuri imprimate.

Atenția reprezentanților comerțului a fost reținută de calitatea modelelor din in și cînepă expuse.

respundă cel mai bine nevoilor consumatorilor, gustului lor, exigenței lor sporite. De acest lucru s-au ocupat cu rîvnă tehnicienii din comerțul textil, marele număr de reprezentanți ai bazelor comerțului cu ridicata și — fapt pozitiv — ai unităților comerțului cu amănuntul, lucrători din comerț care se află în contact direct cu consumatorul. În discuțiile pentru încheierea contractelor ei au opus adesea tendințelor unor întreprinderi de a-și „apăra" planul pe sortimente, argumente izvorîte din cunoașterea necesităților și dorințelor publicului consumator.

Indiscutabil este că exigența sporită a reprezentanților comerțului (de fapt a consumatorilor) la contractarea produselor textile pentru semestrul al II-lea va însemna un serios stimulent dat întreprinderilor producătoare în căutările lor viitoare pentru o producție de articole cît mai frumoase, de mai bună calitate, în sortimente bogate, mereu noi, răspunzînd cerințelor modei fiecărui sezon.

Și aceasta e principalul.

A. PETRUȚ

Fotografii de E. IAROVICI

fotocronica FLACĂRII

Poliția din protectoratul britanic Zanzibar a reprimat sîngeros manifestațiile anticolonialiste care au avut loc cu prilejul recentelor alegeri. Potrivit agenției „France Presse", numărul victimelor se ridică la aproximativ 60 de morți și 360 de răniți. Au fost arestate 800 de persoane, iar starea excepțională a fost extinsă asupra întregii insule. În fotografie: una din victimele represiunii colonialiste.

„Japonia a cunoscut... atmosfera de revoltă care a marcat anul trecut lupta împotriva alianței cu Statele Unite" — relata agenția „France Presse" în legătură cu puternicele demonstrații care au avut loc împotriva legii reacționare cu privire la „prevenirea violențelor politice", îndreptată împotriva celor mai elementare drepturi democratice. În fotografie: poliția intervine în timpul dezbaterilor furtunoase din Camera inferioară.

Accelerarea reînarmării Germaniei occidentale, crearea de baze americane pentru rachete pe teritoriul acestei țări contravin hotărîrilor înțelegerii cu privire la lichidarea din rădăcini a militarismului în Germania. Guvernanții de la Bonn reprimă însă orice acțiune populară împotriva remilitarizării și pentru încheierea neîntîrziată a tratatului de pace cu Germania. În fotografie: poliția atacă pe participanții la o demonstrație antimilitaristă la Dortmund.

Pe scena Teatrului de operetă din Budapesta, colectivul Teatrului de operetă din București a prezentat opereta „Lysistrata". Spectacolul s-a bucurat de un frumos succes. În fotografie: artiști maghiari felicitîndu-i pe interpreții români, la sfîrșitul reprezentației.

Opinia publică de pretutindeni se pronunță cu hotărîre pentru încetarea experiențelor cu armele nucleare și interzicerea acestor arme, pentru înfăptuirea dezarmării generale și totale — așa cum se cere și în Memorandumul înmînat de N. S. Hrușciov lui J. Kennedy la întîlnirea de la Viena. În timpul recentei vizite în capitala Angliei a președintelui Kennedy, pe străzile Londrei au avut loc mari demonstrații pentru pace, împotriva experiențelor nucleare și a bazelor militare americane de pe teritoriul Angliei. În fotografie: un grup de demonstranți întîmpinînd mașina în care se aflau președintele Kennedy și primul ministru Macmillan cu pancarte pe care stă scris: *„Tineretul din Portsmouth vrea să trăiască"*, *„Lăsați Anglia să folosească energia nucleară pentru pace, nu pentru război"*.

La stațiunea științifică în derivă „Polul Nord 8", membrii expediției pentru studierea Bazinului Arctic stau la soare, într-o clipă de răgaz.

FLACĂRA REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

ANUL X, nr. 24 (316)
17 IUNIE 1961

Redacția: BUCUREȘTI
Piața Scînteii 1
Căsuța poștală: 3507, o.p. 33.
Tel. 17.60.10, int. 1764

ABONAMENTE:
la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzori voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

COPERTA NOASTRĂ: Discuție de specialitate... Fotografie de A. MIHAILOPOL

Prețul **2** LEI

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU.

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

Ngo Dinh Diem: — Eu mă țin ferm pe propriile mele picioare!

PREGĂTIRI PENTRU INSTALAREA BAZELOR BUNDESWEHRULUI ÎN ANGLIA

— Merge ușor! Utilizăm gropile făcute de V_2...

ÎN ANGOLA

Salazar: — Acum puteți spune liniștiți ce reforme vreți!...

Dresorul SAM (către leul britanic): — Hai, hai, fără moțuri!...

Desene de Eugen TARU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 25 (317) — 24 iunie 1961

DELTA DUNĂRII LA BUCUREȘTI

La magazinul copiilor

CAPRICIILE FIBREI „VII“

VIZITA CONDUCĂTORILOR DE PARTID

1 La gospodăria agricolă colectivă milionară „Victoria" din Lenauheim, oaspeții au fost primiți cu tradiționala pîine și sare, oferită de cel mai bătrîn colectivist, Aurel Fluture, în vîrstă de 70 de ani.

☆

2 Pe străzile Aradului conducătorii de partid și de stat au fost întîmpinați cu dragoste și căldură de oamenii muncii și de pionieri.

☆

3 Înalții oaspeți au vizitat la Timișoara și întreprinderea „Bela Breiner", care produce o gamă deosebit de variată de produse de larg consum.

ŞI DE STAT ÎN REGIUNEA BANAT

4 În moderna hală a fabricii de motoare pentru locomotivele Diesel electrice a Combinatului metalurgic Reşiţa, oaspeţii au stat îndelung de vorbă cu harnicii muncitori, recomandîndu-le să dea numai produse cu caracteristici tehnice superioare, care să facă cinste mărcii fabricii.

☆

5 Intrînd în cantina unde iau masa muncitorii fabricii de locomotive a Combinatului metalurgic Reşiţa, tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej s-a interesat cum e preparată mîncarea şi dacă este gustoasă.

Recordurile cad din... cer

DAR SÎNT PREGĂTITE PE PĂMÎNT

Săptămîna aceasta are loc pe aeroportul Strejnic de lîngă Ploiești campionatul național de parașutism, organizat de U.C.F.S. în colaborare cu aeroclubul central „Aurel Vlaicu".

Școală a curajului și măiestriei, parașutismul cunoaște în ultimii ani o continuă dezvoltare în țara noastră.

Iată numai un singur fapt: în aceeași zi, la 18 iunie, a fost corectat de două ori recordul mondial obținut la 31 mai 1961 de parașutista română Elisabeta Popescu (3,105 m — în proba de salt individual aterizare față de punctul fix, cu lansarea de la 1.000 de metri și deschiderea întîrziată a parașutei). În două salturi executate la aceeași probă, Elena Băcăoanu a realizat o performanță de 2,585 metri. 21 minute mai tîrziu, tînăra desenatoare tehnică Angela Năstase de la IPROMET Galați stabilește recordul lumii: 1,725 metri. La ora cînd publicăm aceste cîteva imagini, concursul e în plină desfășurare. Surprizele nu sînt excluse ținînd cont că, deși recordurile cad din... văzduh, totuși pregătirea lor minuțioasă se face pe pămînt, în îndelungate antrenamente, parașutiștii noștri sportivi avînd la dispoziție toate condițiile pentru ca rezultatele să fie mereu mai bune.

① Micii îndrăgostiți de parașutism își primesc răsplata la sfîrșit de concurs. Iată pe ajutorul lui Gheorghe Iancu, bucuros că poartă pentru cîteva clipe costumul de parașutist al recordmanului mondial pe care-l ajută adesea la plierea parașutei.

② Angela Năstase, imediat după stabilirea performanței de 1,725 m față de punctul fix.

③ O aterizare în bune condițiuni. În dreapta, Angela Năstase.

④ Soții Băcăoanu se felicită reciproc... în familie, după efectuarea unor reușite salturi cu parașuta.

Fotografii de Dan BÎRLĂDEANU

DELTA DUNĂRII

DE PE... MALUL DÎMBOVIȚEI

Să facem o călătorie în Delta Dunării, unul din cele mai interesante locuri din țară și adevărat paradis pentru turiști. Să ne pregătim, așadar, rucsacul, să ne luăm bilet de tren și de vapor...

Nu, nu e nevoie de nimic din toate acestea. Ca să ajungem în Delta Dunării e suficient să ne urcăm în tramvaiul 14, să coborîm la stația de peste drum de uzinele „Semănătoarea". O dată ajunși aci, dacă vom intra în curtea clădirii care se ridică pe malul stîng al Dîmboviței vom nimeri direct în... Deltă. Aici vom vedea cele trei brațe ale Deltei cu toate amănuntele, cu canalele Litcov, Păpădia, Șontea și celelalte, cu toate lacurile și ceatalurile (bifurcările) lor.

Apa curge, formează curente, șuvoaie, iar printre ele — cîțiva bărbați și femei măsoară adîncimea, vitezele de deplasare a apei, diferențele de nivele.

Aici se desfășoară activitatea obișnuită a cercetătorilor Institutului de studii și cercetări hidrotehnice, în incinta căruia, de altfel, ne aflăm.

Însoțiți de unul dintre inginerii institutului, să întreprindem scurta noastră călătorie în Deltă. Călătoria nu este de loc obositoare.

CUM IA NAȘTERE O... DELTĂ

„Delta" danubiană de pe malul Dîmboviței reproduce în cele mai fine amănunte — la scară miniaturală, bineînțeles — împărăția apelor formată de fluviu la vărsarea lui în mare.

Suprafața este doar de 5.200 m². Dacă e vorba să dăm „cotele apelor", e nevoie să ținem seama de scara la care a fost construit modelul. În plan proporția este de 1:900, iar în adîncime de 1:65. Deci, adîncimile de aci, raportate la restul machetei, sînt de aproape 14 ori mai mari ca în realitate. Neconcordanța nu influențează însă asupra rezultatelor studiilor, căci formulele de calcul cu care se lucrează țin seama de aceste diferențe.

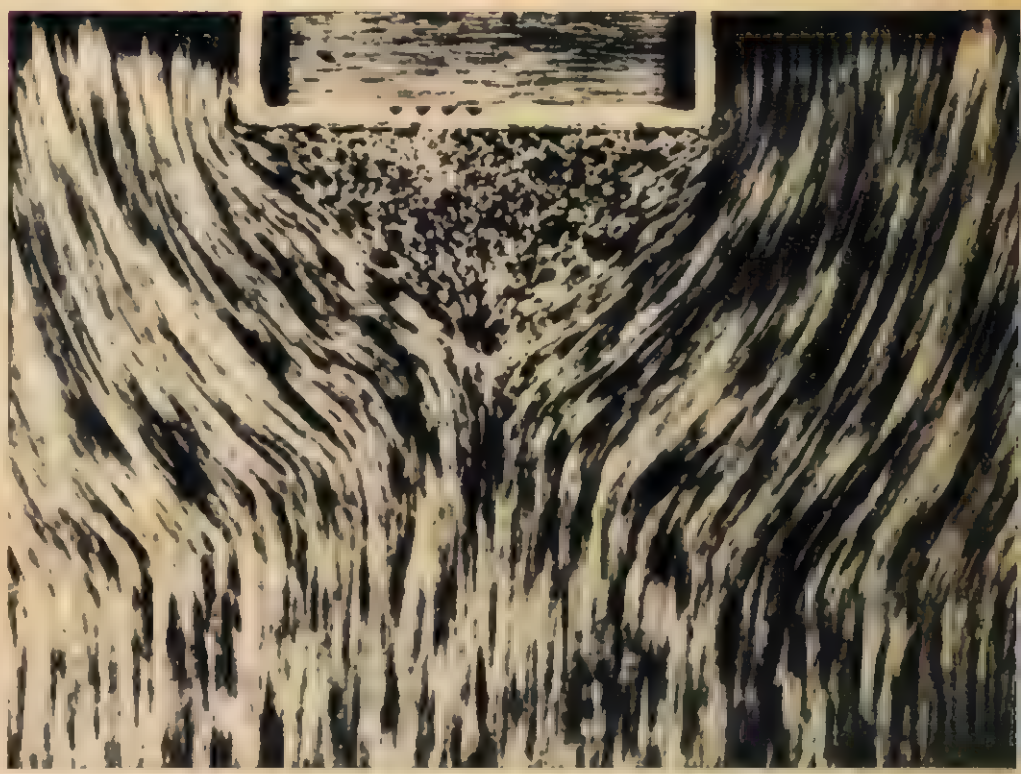

Flăcări? Jocuri de artificii? Nu, ceva mai prozaic, care în termeni științifici se numește „spectrul deformărilor unui masiv de pămînt sub acțiunea unei fundații rigide încărcate", iar în vorbirea curentă, studiul deplasării particulelor de pămînt sub o fundație.

Acest colț din Deltă nu a fost fotografiat din avion...

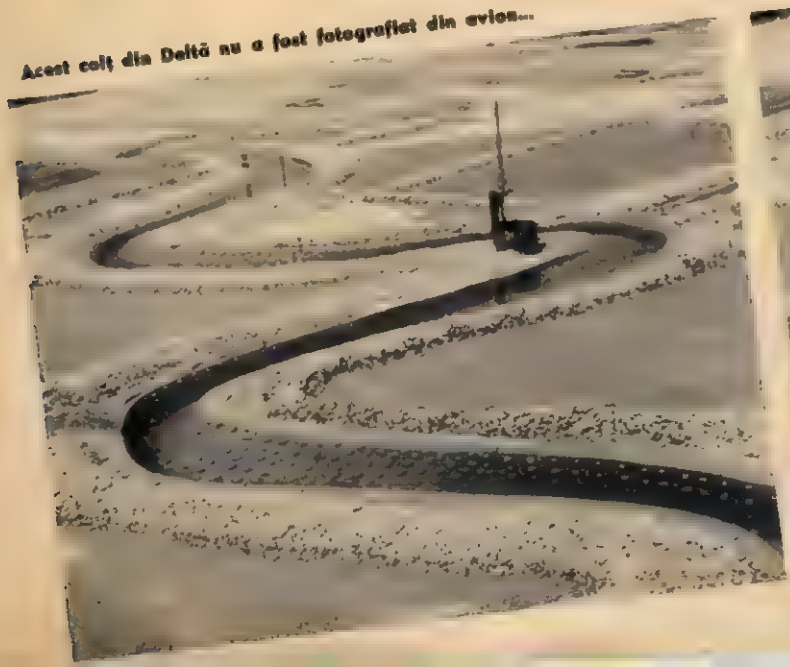

...și aici această cercetătoare nu este un Gulliver.

Realizarea unui asemenea model al Deltei a ridicat în fața proiectanților numeroase probleme, care au fost soluționate cu ingeniozitate.

În primul rînd, la construirea reliefului trebuiau reproduse cu rigurozitate toate amănuntele terenului. Pentru aceasta pe platoul de beton pe care se află „Delta" s-au fixat nu mai puțin de 10.000 de repere de cărămidă cu cotele scrise pe ele. Pe locul fiecărui reper, zidarii au modelat cu migală și exactitate toate adîncimile, care sînt foarte variate.

O dificultate prezenta faptul că prin albiile de beton apa curge altfel decît în patul ei natural, deoarece lipsesc rugozitățile, adică diferitele asperități ale pămîntului care disipează energia apei. Pe machetă rugozitățile au fost realizate cu mii de pietricele fixate cu ciment, una cîte una, în „albii".

Dar Dunărea, în drumul ei spre mare, nu curge numai prin brațe, ci și prin spațiul dintre ele, unde se află mari suprafețe acoperite cu stuf. Această vegetație opune o anumită rezistență la scurgerea apelor. Cum s-o realizezi pe model? Cercetătorii s-au gîndit la început să pună pe platou perii, dar soluția n-ar fi fost nimerită deoarece ele s-ar fi prăfuit, ceea ce ar fi modificat rezistența calculată pentru scurgerea apelor. S-a găsit însă o altă soluție. Spațiul dintre brațe și canale a fost împînzit de numeroase carouri din pietriș, dispuse astfel ca să opună o rezistență identică cu a stufului.

După ce au fost puse la punct aceste elemente, s-a trecut la studiul hidrotehnic amănunțit al Deltei. Și pentru a se ușura cercetările în zonele principale, unele detalii s-au realizat la o scară mult mai mare, fie pe un platou alăturat, fie în incinta institutului.

STUDII DE O MARE IMPORTANȚĂ ECONOMICĂ

O dată terminat, modelul Deltei a devenit un însemnat instrument de lucru pentru hidrotehnicienii noștri, care întreprind aici numeroase studii importante pentru economia noastră națională.

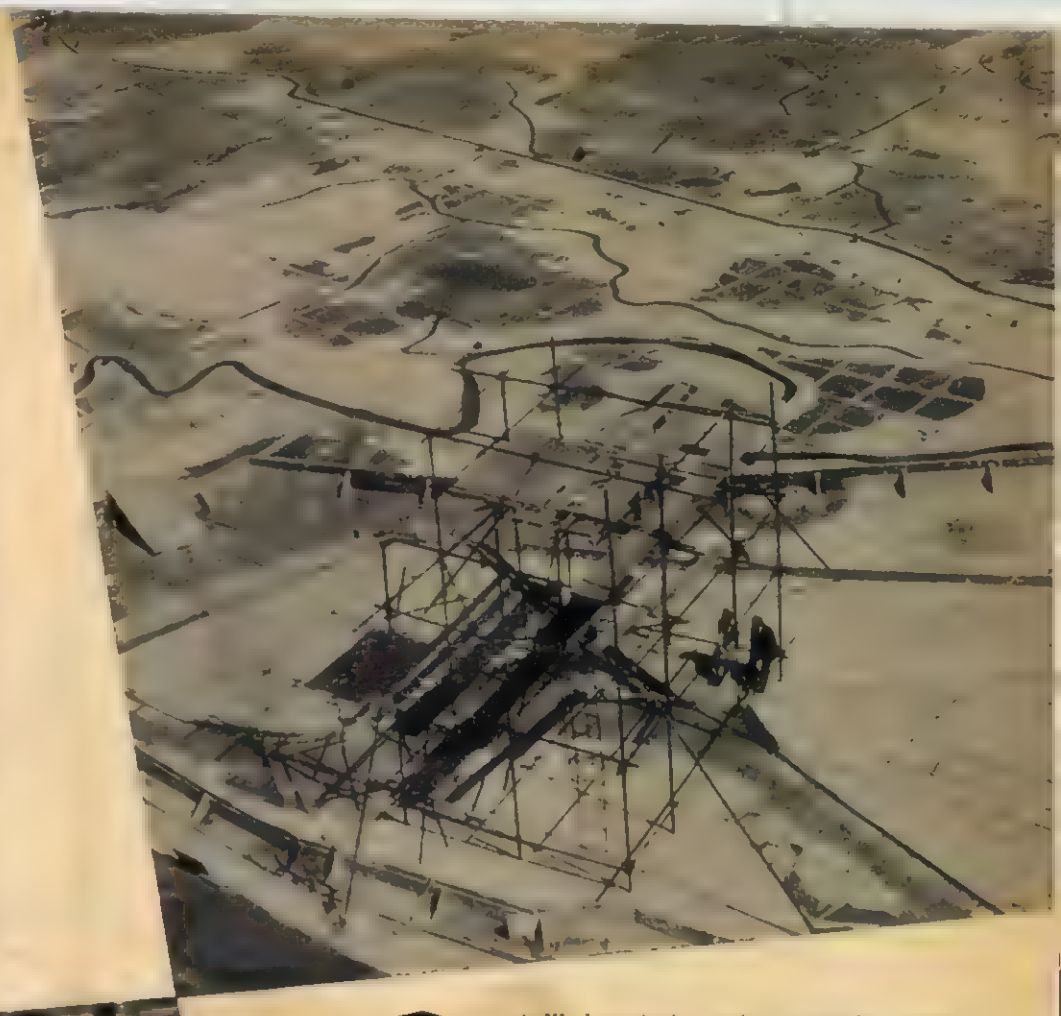

Pe 5.200 m² se întinde modelul Deltei Dunării de la I.S.C.H.

Aceștia sînt rezonatorii. În mărime naturală, pot sparge valurile furtunii maritime, asigurînd liniștea în apele portului.

Ce probleme se pun?

După cum se știe, în Deltă, stuful — care acum e folosit pe scară industrială din ce în ce mai largă — crește în cele mai bune condițiuni. Deci trebuie asigurate aici amenajări stuficole care să furnizeze materia primă întreprinderii de valorificare a stufului de la Brăila.

Se pune de asemenea problema valorificării unor terenuri pentru agricultură.

O altă problemă de o deosebită însemnătate ce se studiază aci se referă la crearea condițiilor optime pentru înmulțirea peștilor, alimentarea lor cu apă proaspătă și, în general, asigurarea regimului de apă necesar faunei subacvatice.

Nu mai puțin importantă este chestiunea navigației. Există posibilități numeroase care, după ce vor fi studiate, pot fi puse în practică, contribuind la îmbunătățirea navigației.

În sfîrșit, nu trebuie uitat că Delta este un adevărat paradis al păsărilor. Protejarea acestora, prin rezervații naturale, prezintă o mare importanță științifică și cinegetică. Toate aceste probleme trebuie rezolvate ținîndu-se seama concomitent de toți factorii; altminteri, soluționarea uneia poate împiedica rezolvarea alteia.

O soluție evidentă este îndiguirea, care dă posibilitatea de a se crea incinte destinate agriculturii și culturii stufului și, totodată, de a se regulariza regimul de apă, mai ales în spațiul dintre brațele Dunării. S-ar putea deci crede că e suficient să construiești diguri de-a lungul brațelor fluviului și totul va fi rezolvat. Dar...

Pînă a se începe studiul pe model, exista părerea că balta dintre brațele fluviului ar avea doar un rol de acumulare și că pe aici se scurge o cantitate de apă neglijabilă. Ulterior s-a dovedit că, dimpotrivă, prin baltă trec cantități destul de mari de apă. Dacă s-ar îndigui pur și simplu brațele Dunării, apa, firește, n-ar mai trece prin baltă și, în acest caz, nivelul apelor în brațele principale ar crește cu aproximativ doi metri, ceea ce ar putea periclita portul Tulcea, ba chiar Galați și Brăila, și ar produce și alte neajunsuri.

Cercetările efectuate pînă acum s-au soldat cu o serie de proiecte, care evită creșterea exagerată a nivelului apelor. Aceste proiecte se studiază în continuare. Unul dintre cele mai

interesante prevede îndiguirea completă a brațelor Chilia și Sulina, iar a brațului Sfîntul Gheorghe doar pînă la jumătate. În partea din amonte se prevede un loc de descărcare a apelor, care într-o măsură vor ajunge astfel în mare, trecînd și prin baltă. Prin acel loc s-ar putea scurge în perioadele de vîrf (cînd Dunărea are un debit total de 19.000 m c pe secundă) aproximativ 4.000 m c pe secundă. Nivelul apei ar scade deci substanțial. Incintele rămase — în special cele stuficole și piscicole — ar avea un regim acvatic dirijat, iar cele agricole ar fi pentru totdeauna ferite de inundațiile care le amenință mai ales primăvara și toamna.

Deoarece în fiecare an perioada de studiu pe model e relativ scurtă (doar vara), cercetătorii lucrează aici zi și noapte, în trei schimburi. În întunericul nopții, cînd „Delta" apare inundată de lumina reflectoarelor, tabloul este cu adevărat feeric.

AERUL ȘI APA

Modelul acvatic nu este singurul instrument de lucru pentru studiul Deltei. Tot la acest institut am văzut o machetă a Deltei prin canalele căreia curge... aer.

Macheta cu aer — care și ea redă relieful Deltei pînă la cele mai mici detalii — este acoperită cu o placă de plexiglas, iar terenurile stuficole sînt înlocuite cu suprafețe de... vată. Între model și placa de plexiglas s-au ridicat „diguri" de celuloid, care sînt de asemenea studiate în amănunțime. Măsurarea presiunii aerului între două puncte indică pierderea de sarcină (adică micșorarea forței curentului de apă) pe respectiva porțiune.

Astfel, cu ajutorul machetei cu aer se completează studiile făcute pe modelul din curtea institutului.

O HARTĂ HIDROLOGICĂ SUI-GENERIS

O plimbare prin uriașa hală a institutului îți oferă prilejul unei adevărate călătorii pe harta hidrologică a țării.

Iată baraje în miniatură cu ajutorul cărora se studiază modalitatea ca apa să nu curgă în vînă mare, ci în șuvoaie, și cît mai departe de fundații, pentru a nu le surpa.

Într-un bazin, un vas de mare tonaj lung de... un metru așteaptă să fie lansat. Aici se studiază lansarea laterală a navelor mari pe șantierul de la Oltenița. În operațiile de acest fel trebuie să se țină seama ca vasul să nu cadă pe o parte, iar valurile stîrnite de el să nu pericliteze ambarcațiunile din apropiere.

Foarte interesantă este macheta pe care se studiază posibilitatea împrăștierii valurilor, mai ales în timpul furtunii, în rada porturilor maritime, cu ajutorul „rezonatorilor". Ce sînt acești rezonatori, care sfărîmă valurile, le liniștesc? Ei arată ca doi piepteni cu cîte trei dinți sau ca două litere E așezate culcat, față în față. O placă de metal agită apele în bazin, creînd valuri, care — raportate la model — constituie o adevărată furtună. Totuși, în spatele machetei „rezonatorilor" apele sînt calme...

Pe modelele construite la Institutul de studii și cercetări hidrotehnice s-au studiat și o parte din construcțiile de la Bicaz, priza de apă de la Brăila pentru Întreprinderea de valorificare a stufului, prizele de la Roznov și Gălățași și rîuri din diferite regiuni ale țării. Experimentări, pe cît de interesante sub aspectul științific, pe atît de utile pentru economia țării.

Dan LĂZĂRESCU

Fotografii de Eugen IAROVICI

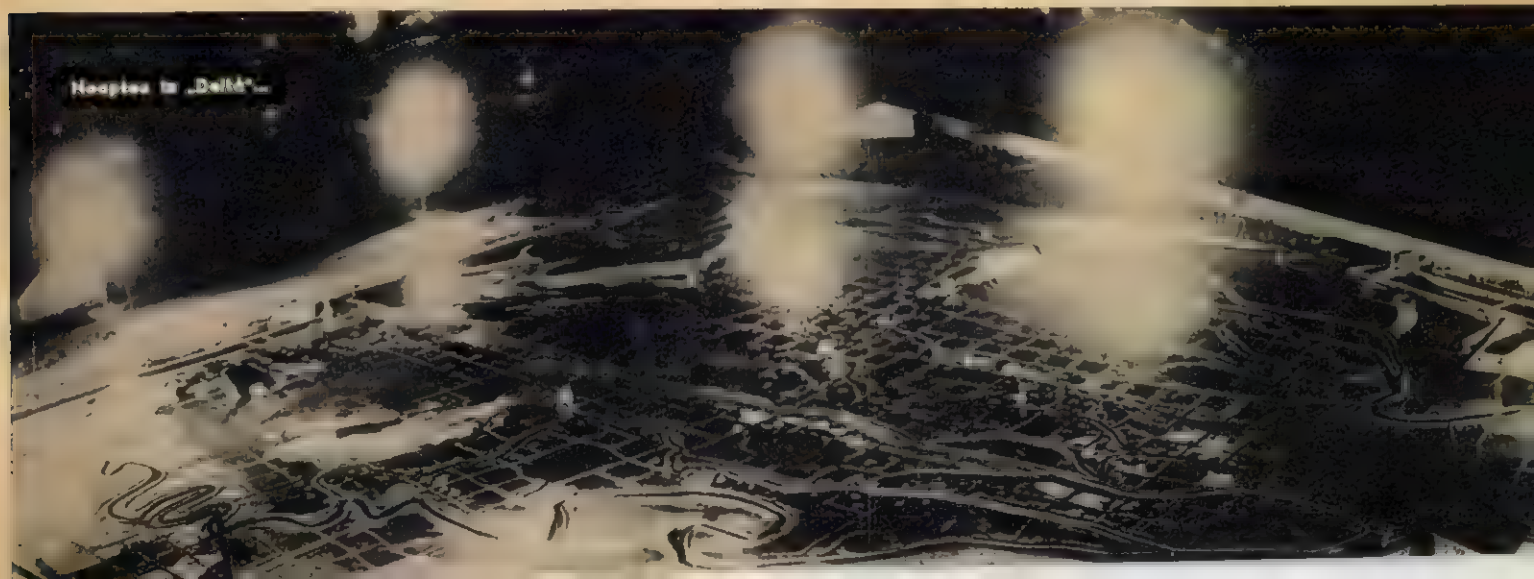

fotocronica FLACĂRII

PESTE 900 (mai exact: 926) de oameni ai muncii din Hunedoara au vizitat Capitala țării timp de 2 zile, în cadrul unei excursii organizate de O.N.T. „Carpați". Iată-i pe turiștii hunedoreni, la sosirea în Gara de Nord.

BRUTARII ÎN CONCURS. În câteva unități de panificație din București continuă concursul brutarilor pentru îmbunătățirea calității pîinii. Iată, în fotografie (de la stînga la dreapta) echipa brutarilor ieșeni: Ilie Roibu — modelator, Timofei Ciobîrcă — cocător, Iosif Herșcu — frămîntător, Dumitru Cojovanu — modelator.

FILIALA DE VÎNĂTOARE și pescuit sportiv „V. I. Lenin" din Capitală a organizat duminică un concurs de pescuit staționar pentru selecționarea concurenților la faza regională.

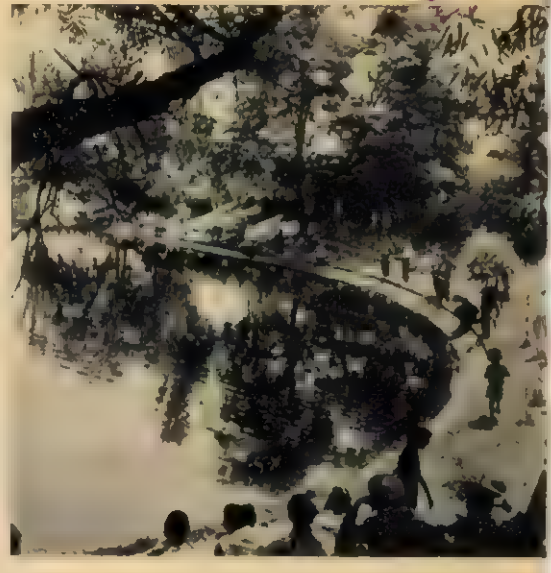

CAPITALA NOASTRĂ găzduiește în aceste zile seminarul internațional cu tema „Statutul femeii în dreptul familiei", organizat de O.N.U. în colaborare cu guvernul R. P. Române. Fotografia reprezintă un aspect din prima zi a lucrărilor seminarului. La tribună, președinta seminarului, Maria Rosetti, membră a Consiliului de Stat al R.P. Române, președintă a Consiliului Național al Femeilor din R.P.R.

PENTRU „PÎINEA 1961". Mecanizatorii de la S.M.T. Grădiştea, raionul Urziceni, regiunea Bucureşti, au terminat reparaţiile maşinilor agricole destinate recoltării păioaselor. Batozele au fost rodate, şi acum — înainte de a ieşi pe ogor — o ultimă revizie.

„HARLEM GLOBETROTTERS", cunoscuta echipă profesionistă de baschetbalişti negri din S.U.A., a evoluat timp de 3 zile pe Stadionul Republicii din Capitală. În fotografie vă prezentăm o fază din joc.

ÎNTR-O SEARĂ PE BROADWAY

de R. STOIAN

În seara aceea Broadway-ul era mai aglomerat și mai zgomotos ca de obicei. Un șuvoi de pietoni se scurgea pe ambele trotuare, în timp ce mijlocul străzii era străbătut de mașini fără număr sub privirile apatice ale masivilor polițiști, care, „înfipți" la intersecții, agitau profesional bastoanele de cauciuc. La scurte răstimpuri văzduhul răsuna asurzitor de șuierul sirenelor amplasate pe mașini ale poliției, ale pompierilor, ale ambulanțelor. Ca de obicei, reclamele cîtorva cinematografe îmbiau trecătorii să vizioneze „cele mai noi filme de groază", iar panouri înalte cît un etaj înfățișau imagini obscene, cu indicația că filmele respective sînt „numai pentru adulți" și la prețul de „numai" doi dolari. Prin ușile deschise ale cabaretelor, tavernelor și speluncilor de tot soiul, luminate pe dinafară orbitor, iar pe dinăuntru învăluite într-un semiîntuneric cețos și suspect, răzbăteau în stradă acordurile stridente ale jazului; din loc în loc vitrinele unor magazine, pline de mărfuri dar goale de cumpărători, erau înțesate cu afișe, arătînd că nevoia de numerar îl silește pe patron să „lichideze" în două sau trei zile.

Dacă-ți arunci privirile în interiorul unor asemenea magazine dintre cele mai „serioase", întîlnești o harababură de nedescris. Mărfuri scoase din rafturi și aruncate neglijent pe tejghele sau în colțuri, ziare vechi și hîrtii de împachetat care înecă întreaga dușumea, vitrine ale căror geamuri sînt acoperite de fîșii de hîrtie lipite în zig-zag și multe alte artificii asemănătoare — care creează într-adevăr impresia că magazinul e fie în totală desfacere, fie după un cataclism — sînt menite să împrumute trucului negustoresc o atmosferă de veracitate. Dar după cîteva zile sau săptămîni totul revine la normal, pentru ca după alte săptămîni jocul să fie reluat.

Broadway-ul este una din principalele artere ale principalului cartier al New Yorkului — Manhattan. În izbitor contrast cu cartierul mizeriei (Bowery Street și străzile înconjurătoare), unde poți vedea la tot pasul epave omenești măcinate de cumplite nevoi și suferințe și unde seara mizeria clădirilor, trotuarelor și pietonilor este accentuată de lumina zgîrcită a becurilor electrice, Broadway-ul este scăldat toată noaptea într-o lumină orbitoare. Reclamele multicolore ale diferitelor firme — de la cele producătoare de „pepsi-cola", țigări sau gumă de mestecat și pînă la cele ale sutelor de localuri de noapte care etalează în vitrine fotografiile „stelelor" cu care se poate dansa pentru o taxă de cîțiva dolari — încrucișează de-a lungul și de-a latul străzii un joc de lumini nebunesc, obsedant, obositor. Teatrele, cunoscute în ansamblul lor sub denumirea de „Broadway", nu se găsesc pe artera principală, ci pe străzi adiacente. Pe Broadway-ul propriu-zis, în afara magazinelor „serioase" și a puzderiei de cinematografe amintite, pot fi văzute prăvălioare în care se vînd tot felul de nimicuri și „chilipiruri", începînd cu cremwurștii cu chifle, serviți în plină stradă, și terminînd cu „comicsuri"-le și fotografiile înfățișînd obscenități dezgustătoare, ce sînt oferite în dughene asemănătoare unor ganguri.

Pe trotuare, circulația e enormă. Într-un nesfîrșit du-te-vino se revarsă bărbați și femei de toate vîrstele și cate-

GOETHE ȘI ROCK-AND-ROLL-UL

de N. MINEI

Caracteristic majorității pieselor care se joacă pe Broadway este că nu au o existență mijlocie. Pentru a utiliza monosilabica terminologie locală, o piesă este fie un „hit" — adică un mare succes — fie un „flop" — adică o cădere totală. Un „hit" se joacă trei ani, un „flop" se joacă trei zile.

Spre cinstea atît a teatrelor cît și a publicului din New York, trebuie să spunem de la început că o seamă de capodopere ale dramaturgiei universale au constituit mari și deosebite succese. „Livada cu vișini" de Cehov, „Mutter Courage" de Brecht sau „Azilul de noapte" de Gorki au făcut lungi cariere pe scenele Broadway-ului sau, mai ales, pe cele ale teatrelor situate în cartierele periferice ale New Yorkului.

Se întîmplă însă și altfel. Și tocmai despre acest altfel vreau să spun cîteva cuvinte.

Primele două piese pe care le-am văzut la New York au fost în același timp două premiere: una era „Regele Lear", cealaltă „Prețioasele ridicole". Atît Shakespeare cît și Molière s-au dovedit lipsiți de noroc în aventura lor pe Broadway. Din lipsă de public, ambele piese au fost scoase de pe afiș după cîteva reprezentații.

Luînd astfel contact cu două „fiopuri", m-am gîndit că n-ar strica să fac cunoștință și cu un „hit".

Titlul spectacolului era aiurător: „Damn Yankees!" sau, în traducere românească, „Lua-i-ar naiba pe yankei". Părea că autorii se inspiraseră din numeroasele inscripții cu un caracter asemănător de pe zidurile și gardurile din Italia, Franța și alte țări vest-europene, pe teritoriul cărora staționează trupe americane. Dar încă din primele minute de la începerea spectacolului, mi-am dat seama că tema lui era incomparabil mai elevată decît bănuisem eu. Eroul, un om cam între două vîrste dar considerabil mai aproape de a doua, se dezolează în fața aparatului de televiziune, văzînd că echipa sa preferată de base-ball — pe nume „Yankees" — suferă o nouă înfrîngere în campionat. Urmărind fazele meciului, el constată că jucătorii acestei echipe comit greșeli grosolane și capătă încetul cu încetul convingerea că, dacă ar fi în mijlocul lor pe teren, ar putea să asigure victoria echipei. Aceasta bineînțeles dacă ar avea și mijloacele fizice necesitate de o astfel de cheltuială de energie... „Ah, dacă aș fi tînăr!"—exclamă omul nostru. Dar, minune! Abia a rostit aceste cuvinte, că în fața lui răsare ca din pămînt însuși diavolul. Acesta îi propune un business: eroul va căpăta tinerețea mult rîvnită și în schimb va ceda sufletul său tartorului subpămîntean. După unele negocieri, tîrgul este încheiat. Și iată că, dintr-un om în pragul bătrîneții, eroul piesei se transformă într-un tînăr strălucitor, plin de vigoare, care pornește cu sîrg la realizarea nobilului său țel: îmbunătățirea locului ocupat de echipa „Yankees" în clasamentul de base-ball.

Frămîntările unui moșneag neputincios... Diavolul servabil... Vînzarea sufletului de dragul întineririi... Nu vi se pare că ați mai întîlnit toate acestea pe undeva? Nu vi se pare că un oarecare Goethe a scris despre unul, Faust, ceva asemănător?

El bine, da. Ați ghicit! „Lua-i-ar naiba pe yankei" nu este altceva decît versiunea „modernizată", jazificată și base-ballizată — într-un cuvînt: americanizată — a binecunoscutei și în veci nemuritoarei tragedii a poetului de la Weimar.

Și astfel am putut să-l văd pe Faust folosind tinerețea regăsită pentru a executa un calypso plin de temperament, am ascultat-o pe Margareta lamentîndu-se în ritm de mambo-cha-cha-cha și l-am admirat pe Mefisto clamîndu-și victoria în acordurile disonante ale unui be-bop. Ce Berlioz, ce Gounod, ce Liszt... care se inspiraseră în trecut din opera lui Goethe!

goriile. Majoritatea sînt modest îmbrăcați, blazați, tăcuți. O privire atentă poate descoperi cu ușurință și aici, pe „luxosul" Broadway, oameni aruncați la marginea societății. Nu trebuie să fii psiholog pentru a vedea în femeia scheletică care privește cu ochi arzători puiul fript din galantarul unui restaurant, sau în cetățeanul cu șapcă roasă și ghete scîlciate care umblă fără nici o țintă, victime ale societății în care la un pol se îngrămădesc avuțiile, iar la celălalt lipsurile și ruina. Din cînd în cînd se pot vedea și cerșetori. Unii, pentru a atrage atenția trecătorilor, agită niște clopoței și întind mecanic cîte o cutie de tinichea. Alții cer pomeni pentru orfani, pentru flămînzi, pentru bolnavi, pentru fete nemăritate, pentru cei lipsiți de adăpost.

...Mă întorceam în seara aceea de la sediul O.N.U., unde asistasem, ca ziarist, la o ședință în problema dezarmării. Pe drum am răsfoit din mers un ziar de seară. În primele pagini, la loc vizibil, puteai găsi orice, de la sinuciderea neizbutită a unei actrițe la modă, pînă la isprăvile faimosului „om-umbrelă" — sadicul de 18 ani care ucidea în Parcul Central copii rătăciți de părinți, înfigîndu-le în inimă stiletul fixat în vîrful unei umbrele. Dar despre problema vitală a vieții internaționale, dezarmarea?

Foarte puțin, undeva în corpul ziarului.

Dar tot în aceeași seară, pe Broadway, în fața unui mare cinematograf, am asistat la o scenă nu mai puțin semnificativă. Un grup de new-yorkezi, bărbați și femei — încercuiți literalmente cu bariere de lemn aduse de polițiști și supravegheați cu străşnicie de aceștia — demonstrau pentru pace și dezarmare. Deasupra capetelor lor se legănau ritmic un șir de pancarte pe care stătea, scris de mînă, dar destul de vizibil: „Nu vrem o politică a bombelor, ci o politică de pace!" „Să fie suprimate bazele militare de pe teritorii străine!" „Opriți reînarmarea revanșarzilor vest-germani, urmași ai lui Hitler!" „Vrem construcții pentru muncitori și nu muncitori fără lucru!"

O imagine tipică: „omul-sandviș".

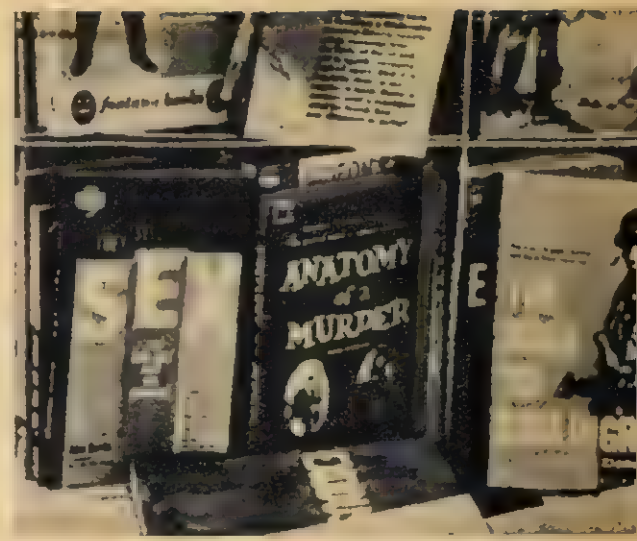

În vitrinele librăriilor se etalează cărți pornografice, cărți care îndeamnă la crimă sau fac apologia războiului hitlerist.

A fost de ajuns o clipă a acestei manifestări sănătoase a unor americani conștienți și curajoși, pentru ca fardul ieftin al Broadway-ului, atmosfera sa de bîlci să fie estompate cu desăvîrșire...

Și nu numai în seara aceea, pe Broadway, dar în multe alte rînduri mi-a fost dat să asist, în chiar citadela imperialismului — New York — la manifestări care vădesc că, spre deosebire de miopia politică a adepților „războiului rece", mase largi de americani simpli știu să desluşească sensul realității vremii.

Fotografia reprodusă din ziarul parizian „Le Figaro" înfățișează o scenă din... tragedia shakespeariană „Romeo și Julieta", transpusă în versiune „revulsică" pe Broadway.

«ROMÉO ET JULIETTE»... VERSION BROADWA

Stimulat de această experiență, am descoperit la o cercetare mai atentă că și alte comedii muzicale de pe Broadway și-au găsit sursele în marile creații ale dramaturgiei universale. De exemplu, spectacolul intitulat „Sărută-mă, Kate" nu era altceva decît „Femeia îndărătnică" de Shakespeare, iar sumbra „Anna Christie" a lui Eugene O'Neill căpătase o versiune comico-muzicală.

Întrebîndu-i pe un cunoscut din New York ce-i determină pe libretiști să-și îndrepte privirea spre rafturile cu clasici ale bibliotecilor, acesta mi-a răspuns:

— De zeci și zeci de ani, generații după generații de americani au de a face cu comedii muzicale ale căror subiecte se pot rezuma la celebra formulă: „Un băiat întîlnește o fată". Cîteva gaguri, cîteva melodii, cîteva numere de dans, și comedia muzicală era gata. Totul era ca băiatul să întîlnească fata, și consecințele acestui eveniment decurgeau în mod normal, fără prea mare bătaie de cap pentru libretist.

Cînd însă treburile au început să șchiopătează și pe tărîmul comediei muzicale, ca în alte alte domenii, producătorii de asemenea spectacole au făcut o descoperire senzațională: în întreaga literatură dramatică universală există întotdeauna un băiat care întîlnește o fată. Băiatul se numește Faust sau Romeo sau Cyrano. Fata se numește Margareta sau Julieta sau Roxana. Numele diferă, epocile diferă, împrejurările diferă. Dar situația de bază este aceeași: băiatul întîlnește o fată. Deci, plecînd de la lucrarea respectivă, se poate confecționa și comedia muzicală.

Acest procedeu are un dublu avantaj: pe de o parte, sub mantia de prestigiu a unor scriitori consacrați se pot strecura spectacole de o valoare mai mult decît îndoielnică; pe de altă parte, publicului burghez și mic burghez, care umple sălile de teatru new-yorkeze, i se oferea satisfacția de a „cunoaște", fără efort și în ambalajul foarte ușor comestibil al unei comedii muzicale, o capodoperă literară. Ce importanță are că această capodoperă a fost grotesc caricaturizată, că sufletul ei genial s-a transformat într-un horcăit ritmic, că umanitatea profundă a personajelor sale a pierit cu desăvîrșire, lăsînd loc zbaterii dezarticulate a unor marionete? La urma-urmelor, tot cu atîta se alege și cititorul american care „cunoaște" „Război și pace" dintr-un „digest" de patruzeci de pagini sau „Divina comedie" dintr-un „comic-strip".

— Și cum rămîne cu respectul față de patrimoniul clasic, cu drepturile imprescriptibile ale unei lucrări de a fi cunoscută în forma originală, cu...?

Prietenul meu new-yorkez m-a întrerupt zîmbind.

— Fii atent cum te exprimi! Vrei să fii învinuit de atitudini antiamericane?

Capriciile firelor „vii"

Să ne închipuim prin absurd că într-o zi legile circulației s-ar întoarce pe dos. Vehiculele ar trebui să circule numai pe partea stîngă a străzii, iar roșul și verdele stopurilor electrice și-ar schimba între ele simbolurile convenționale. Ce s-ar întîmpla? Atît șoferii, cît și pietonii ar trebui să-și anuleze într-un timp record o deprindere veche, intrată în sînge, și să-și creeze una cu totul nouă.

Un fapt asemănător s-a petrecut cu un an în urmă la țesătoria „Tudor Vladimirescu" din Capitală. Un colectiv întreg de textiliști — specializați doar în prelucrarea firului de bumbac și viscoză — a pornit, ca să zicem așa, de la o zi la alta, să producă țesături din fibre sintetice. Atît doar că în cazul lor n-a fost vorba numai de cîștigarea unor noi deprinderi, ci pur și simplu de învățarea unei meserii aproape total diferite.

...Așadar, Ana Mutilă de la țesătorie sau Weiss Netti de la preparație — și ca ele altele nenumărate, care au lucrat vreme îndelungată la prelucrarea fibrei naturale și artificiale — au început învățarea unei meserii noi. Asta după ce, ani la rînd, ele s-au obișnuit să așeze, să înnoade sau să taie firul într-un anumit fel, să simtă „din ochi și mînă" cele mai imperceptibile anomalii ivite în urzeala sau țesătura de bumbac sau de viscoză. N-a fost ușor. Mai ales că noile indicații veneau din partea unor cadre de ingineri și tehnicieni care, la rîndul lor, învățau tot atunci tehnologia țesăturii din fibre sintetice.

Pentru țesătoarele Maria Flori sau Elena Spiridon, treburile au mers ceva mai ușor. Intrate ulterior în întreprindere, ele „au deschis ochii", cum s-ar zice, de-a dreptul pe țesătura de relon. Mîinile lor au învățat să facă primele mișcări, e drept, într-o lume necunoscută, dar lipsită de cursele și desișul unor deprinderi vechi, rutinare.

Și mai ușor și simplu este pentru Jana. Ea se califică abia acum: învață meseria pe un război-școală, sub supravegherea meșterului țesător Gheorghe Dumitru. Și cum Gheorghe Dumitru este azi un om cu experiență, tînăra Jana face primii pași în lumea relonului pe un drum neted, ferită de primejdiile necunoscutului.

La ora cînd scriem aceste rînduri toate au redevenit sau au devenit fruntașe în prelucrarea urzelii și țesăturii de relon. Și, ne spun ele zîmbind: „N-a fost greu".

Mai greu cu adevărat a fost pentru cei care, metaforic vorbind, au „tăiat panglica inaugurală" a noii întreprinderi, punînd în funcțiune întregul utilaj specific prelucrării firelor sintetice poliamidice. Pentru inginerii Boldur, Radu sau Schwartz care, stînd nopți de-a rîndul aplecați asupra prospectelor, au descifrat rînd pe rînd tainele fiecărei piese din noul utilaj montat, dăruind viață mașinilor de urzit, războaielor, utilajelor de vopsit, de plisat, de imprimat. Pentru meșterii Antonescu sau Ilică Ion, primii discipoli ai noii meserii,

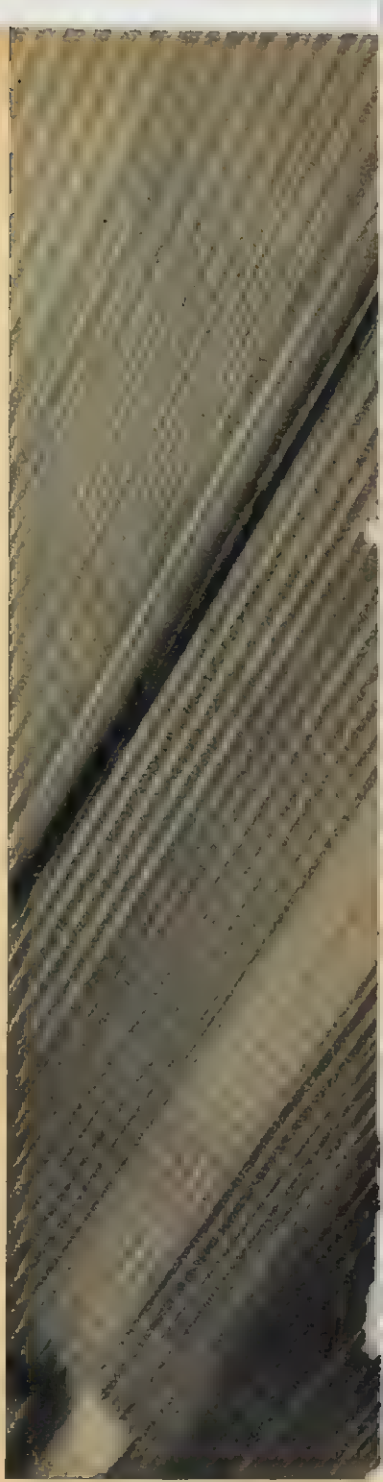

Agregatele de înaltă tehnicitate, cu care este dotată secția de imprimerie, ajută la obținerea unor produse variate și de calitate.

Buna pregătire a urzelii asigură de fapt, în cea mai mare măsură, calitatea țesăturii fabricate.

care, domesticind mașinile, le-au obligat să dea țesături mai fine decît tulul și muselina.

Și, treptat, dexteritatea manuală, talentul, priceperea și... teoria complicată a sintezei compușilor macromoleculari s-au sudat armonios. Urzelile, transformate de războaie în țesături, îmbăiate în căldările boiangiilor și călcate de capetele mașinilor de imprimat, au intrat în depozitul fabricii. Și...

...Și de fapt abia din ziua aceea a început pentru întreg colectivul de textiliști munca pentru însușirea meseriei. Lupta pentru cunoașterea minuțioasă a complicatei și dificilei „psihologii" a firului de relon.

Spre deosebire de fibra naturală, relonul rămîne de-a lungul întregului proces tehnologic un „fir viu". Mîndru de calitățile sale „fizice" — care-l recomandă atenției și interesului general — el devine, tocmai de aceea, din prima zi a nașterii lui capricios, dificil și...ranchiunos. Atît de ranchiunos, încît, tratat o singură clipă cu neatenție, el își poartă cu sine mînia provocînd încurcături ireparabile chiar și în ultima fază a procesului de producție, atunci cînd întreaga muncă pare că s-a încheiat cu succes.

Așa vorbesc despre el — întrebuințînd figuri de stil — muncitorii, tehnicienii și inginerii însărcinați cu producerea și prelucrarea lui: chimiștii Săvineștiului, care-l obțin prin sinteza produșilor fenolului, dar mai ales țesătorii, boiangiii și imprimerii țesătoriilor din țară care se ocupă cu prelucrarea relonului.

Sînt zile—ne povestesc ei—cînd totul se desfășoară aparent ireproșabil. Mașinile merg strună, oamenii lucrează cu grijă și îndemînare, condițiile de igienă, de temperatură, de umiditate sînt respectate cu strictețe...Și totuși relonul găsește „din senin" pricini de supărare. Munca se oprește într-o secție sau alta și încep verificările și reverificările. Iar în privința aceasta manualele teoretice sau chiar bagajul experimental al altor întreprinderi lasă loc experienței personale. Capriciile firului sintetic nu pot fi cunoscute pe de-a-ntregul decît pe...piele proprie. Iată două exemple:

I) Totul în ziua aceea se desfășura, cum se zice adeseori, ireproșabil. Și totuși valurile de țesături, ajunse în boiangerie, se colorau neuniform. Semn discret că țesătura conținea fire tensionate diferit. Din nou tehnicienii și inginerii încep să cerceteze fluxul tehnologic de la un capăt la altul. Se reverifică utilajul (care se pare că merge perfect), transportul dintr-o secție în alta (făcut cu deosebită grijă), igiena prelucrării firului (toate muncitoarele au unghiile îngrijite de manichiurista întreprinderii), indicii de temperatură și umiditate (care au fost respectați toată vremea). Unde e greșeala? Greșeala pe care relonul, în veșnică pîndă, a vînat-o de îndată? Greșeala o descoperă maistrul I. Antonescu: ramele de pe care se desfășoară bobina cu relon, adaptate la două mașini de urzit, nu aplică o tensiune egală asupra firelor. Comunistul I. Antonescu propune construirea unor rame noi, prevăzute cu un dispozitiv original de tensionare egală a firelor. Inovația este pusă în aplicare și ea izbutește nu numai să repună în mișcare cele două mașini, ci totodată să rezolve mult mai bine problema tensionării firului decît o face cealaltă mașină de

Noile țesături sintetice — finisate prin procedeul de electroplușare — atît de apreciate de masele largi de cumpărători, sînt controlate cu grijă de colectivul de specialiști ai întreprinderii.

urzit, adusă recent din import (mașină construită de specialiști în materie).

2) Timp de mai multe ore toate mașinile de urzit merg strună. Apoi, deodată, firele încep să se rupă și se rup fără întrerupere. Inginerul Kahane, ajutat de meșterii I. Antonescu și Gh. Crețu, cercetează cu minuțiozitate întreg procesul de producție din secție. Și multă vreme nimănui nu-i trece prin minte că vina nu o poartă nici mașinile, nici munca oamenilor, ci...jaluzelele ferestrelor. Cineva, căruia i-a fost pesemne cald, a coborît jaluzelele de la mai multe geamuri. De ajuns pentru ca diferența mini-

Tînăra Jana Fleacă învață meseria de țesătoare pe războiul-școală al fabricii. Ea face primii pași în lumea relonului, pe un drum neted, deoarece după un an de cînd el însuși s-a specializat în țesutul relonului, maistrul Gheorghe Dumitru a devenit profesor cu experiență.

mă de temperatură creată să provoace perturbații în structura macromoleculară a firului de relon.

★

...Cumpărătorul știe în schimb că țesăturile și tricotajele din relon romînesc sînt deosebit de frumoase și durabile. Și dorind să treacă „în fugă" prin magazine, pentru a-și procura materialul necesar confecționării unui fulgarin, constată, nu fără supărare, că și în ziua aceea magazinul e plin de cumpărători, sosiți înaintea sa.

Ei bine, dacă tehnicienii noștri pot avea azi *mulțumirea* de a crea asemenea *nemulțumiri* cumpărătorului, înseamnă că cea mai importantă perioadă din efortul colectiv pentru obținerea țesăturilor din fibre și fire sintetice s-a încheiat cu succes. Că lupta pentru cunoașterea și domesticirea firii capricioase a relonului este în cea mai mare parte cîștigată.

Primele articole din relon romînesc, apărute în magazine, s-au bucurat din partea publicului de o primire călduroasă. Ele sînt: materialul pentru fulgarine (cu o remarcabilă paletă de culori), articolele gofrate și plisate și mai ales țesătura electropluşată (a cărei fabricare este rezultatul zecilor de experiențe practice și de laborator, făcute de către meșterul Pogorovici și inginerii Boldur și Schwartz).

În scurtă vreme producătorul și cumpărătorul vor fi la fel de mulțumiți: întreprinderea face în prezent ultimele pregătiri pentru a intra în producție cu întreaga capacitate prevăzută în proiect. În secția preparație, noua mașină care va fi montată va înlocui toate cele trei mașini de urzit de tip vechi. Țesătorii așteaptă sosirea a peste 100 de războaie moderne, iar în sectorul finisaj se montează autoclavele de vopsit sub presiune. Toate acestea vor face ca la sfîrșitul anului în curs țesătoria „Tudor Vladimirescu" să dea o producție cu 229,7% mai mare decît în anul 1957. Iar productivitatea muncii va înregistra o creștere cu adevărat spectaculoasă: 72,80%.

În acest timp lupta pentru cunoașterea și supunerea firii îndărătnice a relonului continuă cu și mai mare intensitate. În planul de măsuri tehnico-organizatorice pentru îmbunătățirea calității produselor, printre altele, colectivul fabricii s-a angajat să prezinte în fiecare lună spre avizare cel puțin două-trei produse noi.

— Nu... Hidrofobia relonului nu va putea fi îndepărtată cu una, cu două — răspunde, zîmbind, inginerul Boldur, directorul întreprinderii, unei întrebări puse de reporter. Cel care va descoperi procedeul acesta va lua cel puțin premiul Nobel.

Sau, altminteri spus: cînd oamenii nu vor mai transpira în haine din material plastic, fibra naturală își va încheia definitiv viața ei milenară. Dar și pînă atunci producția mondială de țesături sintetice va continua să crească.

În țara noastră planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960-1965 prevede o producție de 540-550 milioane m p de țesături și peste 70 de milioane bucăți tricotaje.

Întreprinderea „Tudor Vladimirescu", cea mai importantă și mai mare țesătorie adaptată pentru prelucrarea firelor sintetice, va produce, începînd cu anul acesta, aproximativ 5 milioane m p țesături pe an și 8 milioane m p țesături și tricotaje finisate.

Liviu MAIOR
Fotografii de Eugen IAROVICI

Două generații de țesătoare. Sculptura din spatele tinerelor Maria Fiori și Elena Spiridon este un portret al Ioanei Goicea, una dintre cele mai vechi și iscusite țesătoare din fabrica „Tudor Vladimirescu".

Întreprinderea și-a format două secții de creație: una pentru realizarea desenului din contextura țesăturii și alta (fotografia noastră) formată din absolvenți ai Institutului de arte plastice, care creează modele pentru imprimeuri.

Aici, la bolangerie, capriciile relonului pot fi văzute cu „ochiul liber". Cele mai mici greșeli făcute pe parcurs ies la suprafață îndată după vopsirea țesăturii sintetice.

O tradiție reînviată

de V. SANIN

Ilustrații de Tia PELTZ

Cînd pe fața unui bărbat începe să se adîncească rețeaua de riduri, cînd părul i se rărește și capitulează sub presiunea unei chelii care se tot întinde, cînd, dimineața, în loc de gimnastică de înviorare își masează mijlocul dureros, e semn că a împlinit sau va împlini curînd cincizeci de ani.

Simptomele acestea se potriveau de minune directorului trustului de construcții, Vasili Ivanovici Gamov.

De curînd intrase în al șaselea deceniu al vieții; nici cînd nu pusese el pe hîrtie o ștampilă atît de deslușită ca aceea pe care i-o imprimaseră anii pe figură, pe întreaga sa făptură.

Dar mai întîi trebuie să aducem la cunoștința cititorilor că Vasili Ivanovici are o familie, așa cum se și cuvine oricărui cetățean care se respectă. În urmă cu vreo treizeci de ani, tînărul constructor-fruntaș Vasia Gamov știuse s-o convingă pe calculatoarea Natalia Petrovna Vihrova că dragostea lui pentru ea nu are seamăn pe lume. E drept că și Petea Soloviov căutase să-i demonstreze același lucru, dar, lipsindu-i probabil patosul necesar, nu peste multă vreme, întrebată care-i este numele de familie, Natașa răspunse prompt: Gamova.

Căsnicia lor s-a dovedit fericită, iar pe măsura trecerii anilor se mări și familia. În perioada despre care-i vorba, ea se compunea, în afară de părinți, din doi fii care semănau leit cu fruntașul Vasia Gamov și o fată de douăzeci de ani, leită Natasa.

La nașterea fiicei lor, Natalia Petrovna avea vreo treizeci de ani. Înseamnă că acum are... Dar să-i menajăm orgoliul de femeie și să renunțăm la calcule. E de ajuns să spunem că Natalia e doar cu cîteva luni mai tînără decît soțul ei și că aceste luni, atît de importante la vîrsta copilăriei, nu mai joacă nici un rol cînd e vorba de niște oameni trecuți de mult de prima tinerețe.

★

Lucrurile au început în clipa cînd GalinaVoikova, tehniciană la secția de producție, a fost chemată la director.

— Ce-i asta, tovarășă Voikova? — întrebă Vasili Ivanovici, împingînd cu degetul registrul din fața lui.

— E o cifră, Vasili Ivanovici, cifra doi — îl lămuri Galina, ridicînd din umeri.

— Mulțumesc. Această cifră indică destul de exact valoarea lucrării dumitale. Aș vrea să știu unde ți-e gîndul cînd lucrezi?

Vasili Ivanovici binevoi să-și ridice privirea și... întîlni doi ochi atît de albaștri, încît i se tăie suflarea. Nu băgase de seamă niciodată pînă atunci că Voikova are ochi atît de frumoși. De altfel, nu numai ochii, ci însăși fața, așa cum era acum sfioasă și descumpănită, era fermecătoare.

— Hm, bine... poți să pleci. Și vezi să nu mai faci greșeli — rosti încurcat directorul.

Acesta a fost începutul.

A doua zi dimineață Natalia rămase uluită: Vasili Ivanovici făcea gimnastică de înviorare. Gîfîind din greu și dînd din mîini, se îndoia de mijloc, ajungînd anevoie cu degetele la genunchi, se lăsa pe vine și se ridica atît de greu de parcă ar fi dus un pian în spinare.

— Vai de mine, Vasili, cu inima ta! — exclamă îngrijorată Natalia Petrovna. Te rog să încetezi numaidecît.

În loc să-i răspundă, Vasili Ivanovici răsuflă adînc și prinse să fredoneze cu glasul său de bariton răgușit o cunoscută melodie pe temă sportivă: „Trupul și sufletul să fie tinere, să fie tinere..."

Din ziua aceea Vasili Ivanovici venea la birou cu zece minute înainte de vreme. Își scotea în grabă paltonul, apoi, speriat, ca un școlar rușinat de prima dragoste, ridica ușurel storurile ferestrei. Nu după mult timp, Galina Voikova trecea grăbită la lucru. Inima lui Vasili Ivanovici prindea să bată așa cum bătuse cîndva la vederea Natașei. Numai că pe vremea aceea bătăile inimii erau regulate și puternice, în vreme ce acum erau zvîcnite, alternînd uneori cu spasme dureroase.

★

La trust lumea observă că Vasili Ivanovici devenise mai vioi. Altădată, cînd lua cuvîntul la vreo ședință, cei vinovați știau că se vor perpeli ca pe jăratic. De astă dată însă totul se schimbase, ca și cum cineva ar fi turnat un butoi cu untură de focă peste niște valuri spumegînde. Candelabrul nu se mai clătină la tunetul vocii lui Vasili Ivanovici, iar vinovații fură mustruluiți cu atîtea menajamente, încît păru că peria de frecat s-a transformat într-o bucată de catifea moale.

Motivele însă nu le cunoștea nimeni. Vasili Ivanovici a știut să ferece cu grijă în adîncul sufletului sentimentul ce izbucnise din senin, iar singurul confident căruia îi destăinui dragostea și suferințele sale fu... Vasili Ivanovici. Dar nu Vasili Ivanovici cel în vîrstă de cincizeci de ani, omul instruit, familist, posesorul unui pîntece rotund, al unei sciatice și al unui reumatism, ci cu totul altul. Însă, deși acesta sălășluia în adevăratul Vasili Ivanovici, era mult mai curajos și mai egoist. Din te miri ce, dublura începu să-l contrazică, încercînd să-l convingă că adevăratul Vasili Ivanovici era acesta, al doilea.

Prima discuție se iscă de la o poveste pe care Vasili Ivanovici o citise nu mai știa nici el unde. Era vorba acolo de un bătrîn pelerin, care descoperise drumul spre un izvor fermecat. Moșnegi cu păr alb, de îndată ce intrau în apa acestui izvor, ieșeau flăcăi tineri, cu bujori în obraji, cu dinții ca mărgăritarele. Ajungînd cu chiu cu vai la izvor, bătrînul nostru pelerin, tremurînd de nerăbdare, fu gata să-și scoată hainele și să se cufunde în apă, cînd îl străfulgeră un gînd: desigur că nevasta nu-l va mai recunoaște!

Cu inima grea, gemînd, moșneagul se îmbrăcă și porni cu gîndul să-și aducă și nevasta, să se afunde amîndoi în apa fermecată. Nu le-a fost dat însă celor doi să întinerească: bătrînul uită drumul spre izvor.

Între dublură și Vasili Ivanovici avu loc următoarea discuție:

DUBLURA: Ce-ai fi făcut tu, Vasili Ivanovici? Te-ai fi dus să-ți aduci soția?

VASILI IVANOVICI: Mai e vorbă? Ehei, de-ai ști ce frumoasă a fost Natașa!...

DUBLURA (ironică): A fost... Tocmai asta-i, că a fost. Fii cinstit, sincer! De teamă că n-ai mai fi găsit drumul, nu te-ai fi afundat numai tu în apă?

VASILI IVANOVICI: Chiar de-ar fi fost așa, tot m-aș fi dus după aceea la Natașa.

DUBLURA (insinuantă): Dar dacă ai fi întîlnit-o pe drum pe Galina?

VASILI IVANOVICI (jenat): Hm... la urma urmei ce-ai cu mine? Să mă ploconesc în fața ei? Să-și bată joc de mine?

DUBLURA (semnificativ): Nu se știe... Uite, burta a început să-ți scadă; mai faci o lună de gimnastică și așa o să ai și tu o talie ca lumea. Văd că te bărbierești acum zilnic! Ce-o să fie dacă o să încerci?

VASILI IVANOVICI: Ce să încerc?

DUBLURA (la ureche): S-o cucerești, așa, încetul cu încetul...

VASILI IVANOVICI (indignat): Va să zică asta vrei, ticălosule! Ieși afară!

DUBLURA (ofensată): Bine, plec. Să știi însă că ai să mă mai chemi, și nu o dată, măgar bătrîn!

Și Vasili Ivanovici a mai chemat-o. Într-o bună zi dublura îi sugeră în șoaptă o idee interesantă. Vasili Ivanovici cedă și începu o manevră, destul de naivă de altfel.

Cîțiva lucrători frecventau cursul seral al institutului de construcții. Firește, nu le era prea ușor să învețe. Unii dintre ei rămîneau chiar în

urmă cu învățătura. Vasili Ivanovici află că Galina varsă lacrimi amare învățînd la rezistența materialelor, specialitate în care el era expert.

Apelul directorului de a-i ajuta pe cei rămași în urmă la învățătură fu aprobat în unanimitate. Bineînțeles că se propuse ca Vasili Ivanovici s-o mediteze pe Galina. Vasili, ca să salveze aparențele, făcu mai întîi nazuri, în cele din urmă însă, acceptă.

Din clipa aceea, pe Vasili Ivanovici îl găseai o dată pe săptămînă, în chipul cel mai legal posibil, între patru ochi cu Galina. După meditație o conducea acasă, lucru de altfel pe deplin explicabil, întrucît erau aproape vecini cu locuințele. Tot drumul, Vasili Ivanovici se arăta sclipitor de spiritual, povestea tot felul de întîmplări interesante care-i ascoteau aproape pe nesimțite în evidență calitățile.

Galinei i se părea că a întîlnit pentru prima oară în viața ei un om atît de atrăgător. Îl compara pe Vasili Ivanovici cu tinerii pe care-i cunoștea, dar toți păleau în fața lui, întocmai ca o luminare în fața unui reflector. Fata își mărturisi chiar că este puțin îndrăgostită de acest om în vîrstă, deosebit de inteligent și care, cînd începea să vorbească, părea cu mult mai tînăr decît în realitate.

★

Înainte, zilele se scurgeau banal unele după altele. Fiecare zi semăna cu cealaltă. Doar duminicile reprezentau parcă o oază de liniște. Acum însă pentru Vasili Ivanovici vinerea deveni această oază. Celelalte zile nu reprezentau decît un preludiu al zilei de vineri, cînd Vasili Ivanovici preda lecția de rezistența materialelor.

Încetul cu încetul raporturile cu dublura se îmbunătățiseră. E drept că, la început, după fiecare vineri, dublura trebuia să suporte cîteva zile ocări și reproșuri, ba uneori mai era dată și afară. Pe măsură însă ce se apropia ziua mult așteptată, ea devenea tot mai îndrăzneață și se purta cu Vasili Ivanovici ca și cum ar fi avut de-a face cu un puști. Vinerea ea era stăpînă pe situație.

— Bravo, faci progrese; dar fii și tu mai hotărît, mai îndrăzneț, ce naiba!

Și Vasili Ivanovici capitulă fără să cîrtească.

★

Există, o dată pe an, o zi în care femeile privesc cu multă simpatie bărbații ce stau la cozi, culegînd astfel, sub diferite forme, laurii pe care îi merită din plin.

Pe vremuri, e mult de atunci, Vasili Ivanovici obișnuia să facă, în acea zi de 8 Martie, un cadou soției sale; cumpăra bilete la teatru și după spectacol mergeau împreună la restaurant. Aceasta se întîmplase demult, atît de demult, încît pînă și Natașa le uitase.

Vasili Ivanovici se gîndi să reînvie tradiția dată uitării. Totul urma să fie ca în trecut, cu excepția unui singur amănunt.

Sub un pretext oarecare o chemă pe Galina în biroul său, o felicită cu prilejul zilei de 8 Martie și îi întinse o cutie elegantă.

— Capabilei și drăgălașei mele eleve — îi spuse cu fața luminată de un zîmbet larg.

În cutie se afla o broșă scumpă.

— Nu pot primi acest cadou — spuse Galina roșind. Ce rost are?

— E o peruzea — se grăbi s-o întrerupă Vasili Ivanovici. Are culoarea ochilor dumitale. A, da, era cît pe-aci să uit; voiai s-o vezi pe Ulanova în „Lacul lebedelor", îți amintești? Iată un bilet pentru astă-seară. Mă bucur că pot să-ți fac această bucurie. Adică, de fapt bucuria ți-o va face Ulanova, pentru că, îți dai seama, eu n-aș fi prea reușit în rolul Odettei...

★

De cum ajunse la teatru, Vasili Ivanovici se duse la bufet și bău o cupă de șampanie ca să prindă curaj. Dorea această întîlnire, dar totodată se și temea de ea. Cine știe pe ce drum mai poate porni viața lui? Galina acceptase doar darul atît de costisitor.

Vasili Ivanovici dădu pe gît cupa de șampanie și se îndreptă spre sala de spectacol.

Găsi repede rîndul al șaselea. Se strecură spre locul său. De emoție nici nu-și ridică privirea. Inima îi bătea neregulat, picioarele-i erau ca de plumb. Încă un pas și ochii-i rămaseră ațintiți asupra broșei scumpe de peruzea. O privea cu ochii unuia care se uită la bilele din mîna unui prestidigitator. Recunoscu broșa, dar și rochia de care era prinsă...

Privirea soției era plină de duioșie și căldură.

— Văd că ți-ai și udat gîtul — auzi glasul șoptit al Nataliei Petrovna. N-ai avut răbdare să aștepți sfîrșitul spectacolului... Dar, în fine, drept să-ți spun nu mă așteptam să-ți mai amintești de micile noastre sărbători. Aproape că nu-mi venea să cred ochilor cînd fata aceea simpatică de la trust mi-a adus biletul și broșa. Mi-a spus că ești ocupat și că vii direct la teatru. Ai avut într-adevăr gust cînd ai ales broșa; merge de minune la rochie.

Vasili Ivanovici nu-și reveni decît foarte încet, dar se simți ca și cum cineva i-ar fi luat o mare greutate de pe inimă. Rămase cîteva clipe fără să scoată o vorbă, apoi se aplecă spre Natașa și-i șopti:

— Ce-ai spune, dacă am merge după spectacol la restaurantul nostru preferat?

Cu Biță la MAGAZINUL COPIILOR

„Dii, căluțule!" (pe așa scăunel să tot stai).

Să fi fost cîndva aici un morman de moloz fumegînd, desen cenușiu trasat de condeiul sumbru al unei bombe?

N-ai zice, privind la răscruce căile Victoriei cu bulevardul 6 Martie blocul monumental care, asemenea Făt-Frumosului din poveste, „a crescut într-o zi cît altul într-o lună".

Vitrinele largi au început să zîmbească simultan către trei străzi cu policromia costumașelor, a păpușilor și a ursuleților, iar ușile noii „Romarta copiilor" s-au deschis primitoare.

Înlocuind legendara baghetă fermecată cu precisa riglă de calcul, vrăjitorii moderni — constructorii — au spus fără cuvinte:

— Poftiți înăuntru, copii!...

Și „poftese" zilnic cîteva mii și mii de vizitatori. Aproape tot atîția cumpărători.

Afară, soarele caută parcă să se răzbune pentru cît n-a putut dogori luna trecută. Și, totuși, în magazin, în ciuda aglomerației amintind-o pe cea a stupului, e răcoare ca pe sub teii de la șosea: funcționează instalația de aer condiționat. La iarnă aerul va veni încălzit: la ușă se va trasa o invizibilă perdea caldă, barieră de netrecut pentru vifor.

Și lumina fluorescentă își pune amprenta de basm pe stîlpii și pereții animați de tonurile dulci ale albului, galbenului, auriului și vernilului...

CE-ȚI POFTEȘTE INIMA?

De fapt ți-ar putea pofti orice, căci magazinul tău, Biță, băiețel cu ochii curioși, e — cum se spune — magazin universal.

Uite un costumaș numai bun

Înainte de ora închiderii.

pentru tine, lucrat la F.C. „Gheorghe Gheorghiu-Dej". L-ai observat repede, căci aici marfa nu se află doar în rafturi, ci tot ce se găsește de vînzare e expus pe suporturi speciale, încît să-ți poți alege singur.

Va să zică îți place? Hai să-l încercăm! Ulite, tovarășa Georgeta merge cu tine la oglinda pliantă. A, e puțin cam lung? Nu-i nimic! Dar acest „nu-i nimic" îi rostesc nu în virtutea... clasicului „tot crește bătatul", ci fiindcă magazinul face pe loc, într-un atelier alăturat, retușarea necesară.

Sînt frumoase și confecțiile de la „Arta modei". Nu-i așa? Păcat însă că nu vin decît măsuri pînă la numărul 86. Cei de la cooperativă or fi crezînd că de la faza numărului 86 copiii cresc bruse în asemenea măsură încît li se potrivesc direct hainele lui tătică'?...

Măi, dar de unde s-o fi aflat că pleci cu părinții în concediu la munte? Probabil se știa, căci prea s-au întrecut care mai de care să trimită mai multe tricotaje: și Fabrica de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej"—București, și „Ion Fonaghi" — Timișoara, „Textila roșie"—Brașov, „Drapelul roșu" — Sibiu, „Unitatea" — Sighet, „Irina Sencovici"—Oradea, „Bela Breiner" — București. Mai frumoase și mai frumoase mi se par totuși tricotajele de lînă de la „Varga Katalin" — Cluj.

Cum? Îți trebuie șosete? În orice caz, nu astea de la „7 Noiembrie" — Sibiu, că prea au culori mohorîte. Mai ales cînd le vezi alături de culorile sprințare ale șosetelor fabricii „Ocsko Terezia"—Timișoara. Sînt frumoși și practici ciorapii supraelastici ai F. C. „Gheorghe Gheorghiu-Dej", păcat însă că magazinul nu primește cantități suficiente.

Șosete noi în sandale noi — nu-i așa? Poate le vrei pe acestea de la „Ianoș Herbak" ori de la „Flacăra roșie", sau sandale flexibile de la „Carmen"? Alături, tovarășul Dascălu Vasile îi scoate din cutie și-i arată fetiței blonde de pe strada ta — știi ce? — niște pantofi marca „Guban", lucrați de muncitorii fabricii „Bela Breiner" din Timișoara.

Dacă ai fi fost cu cîțiva ani mai „tînăr", Biță, și-ai fi putut completa garderoba de la secția sugari. Dar nu ești. Ai crescut mare. Și peste cîțiva ani, cînd vei mai veni aici în magazin îți vei cumpăra o uniformă de școală, cărți de lectură și acuarele cu care să-ți minjești șorțulețul, degetele, năsucul, ba chiar și clapele acordeonului cumpărat — ghici de unde?... Păi s-ar putea din altă parte?...

Te vei mînji cu acuarele? Las'că te speli cu săpunul cumpărat de la secția de cosmetică a magazinului. Va trebui să ai degetele curate cînd vei încerca tapițeria mobilei ce abia așteaptă să plece de la „Romarta copiilor" drept în camera lui Biță!

Dar, l-auzi: manechinul vorbitor din hol spune o poveste. Poți să n-o asculți? Să luăm loc, deci, la masa rotundă și joasă, într-unul din minusculele fotolii multicolore. Sau, dacă n-o fi ocupat pînă vei ajunge tu la el, poate să fie și unul din scaunele în chip de căluț.

După aceea cumpărăm o minge de la subsol (doar ai sandale noi cu care s-o bați!) și ne tratăm, la barul în chip de curcubeu, cu o oranjadă rece servită din automatul nichelat.

PĂPUȘILE SÎNT GRĂBITE...

Pentru cea mai de jos încăpere a magazinului, s-ar cuveni ca stația tele-șpicher să transmită acordurile vaporoase ale valsului din Copellia. Căci, coborînd treptele largi, sideful, pașii noștri calcă deodată pe alt tărîm: iată-ne în țara păpușilor.

Păpuși care merg și clipesc, păpuși cu păr mătăsos ca al fetițelor ce le sorb din ochi.

Aici, păpușile sînt gazdele. Niște gazde vremelnice însă, căci foarte curînd, după ce au clipit îmbietor oaspeților, cedează altora locul și ele pleacă, grăbite, să ducă bucurie între pereții mirosind a tencuială proaspătă din nu știu ce nou bloc al Capitalei. Și zilnic „se grăbesc" astfel cam 500 de surori ale Copelliei.

Fiindcă tot eram acolo, am rugat-o pe una dintre ele să mai întîrzie vreun sfert de oră și să-mi prezinte lumea jucăriilor.

A privit la cadranul unuia din deșteptătoarele din secția alăturată (mai întîrzie la grădiniță, Biță, dacă poți!) și a pornit cu mine de-a lungul galanterelor.

— Vezi, spunea păpușa, sînt aici multe jucării — spre bucuria copiilor — majoritatea mecanice. Ar putea fi însă și mai multe. Și mai frumoase. Băieților le plac diferite meșteșuguri. Oferiți-le jucării din care să le deprindă. Crezi că din mase plastice doar atît se poate face? Eu propun fabricii o nouă combinație chimică: din mase plastice și... idei noi. Dar acum, te las. Sînt grăbită!...

Rămas singur, după ce-am încercat sonerille cu păsărele pentru sugari și m-am pozat la fotograful automat, tocmai cînd mă pregăteam să-ncerc și pistolul cu apă, cu cine credeți că mă-ntîlnesc? Cu prietenul meu de un ceas, cu Biță.

Privea fresca de pe pereți închipuind o galaxie populată cu planete vesele, în care Saturn rîde și Jupiter face cu ochiul — și abia-și putea duce pachetele.

— Ce-ai mai cumpărat, Biță?

— Păi un joc „mecano" și o trusă de tîmplărie.

Băiețelul întîlnit astăzi era mîndru că are încă un magazin special pentru el, un magazin în care poate găsi tot ce-i poftește inima.

Lucian DUMITRESCU

„Dacă cei mari ne-ar lăsa și pe noi să ajungem la raionul de zaharicale!..."

„Să știi că-mi vine tocmai bine!"

Nehotărîre specific... feminină.

Popas între două cumpărături.

„Exact așa mi-am dorit-o..."

Fotografii de Clara SPITZER și Aurel MIHAILOPOL

mozaic

DIN LUNA IUNIE

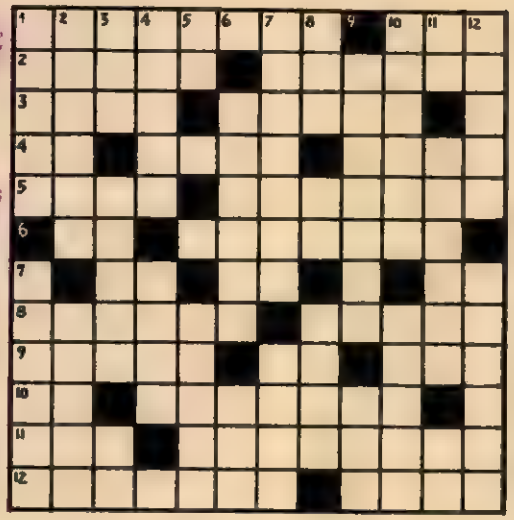

ORIZONTAL: 1) Filozof materialist, eminent democrat revoluționar rus, de la a cărui naștere s-au împlinit, la 13 iunie, 150 de ani — Spațiu în a cărui explorare oamenii de știință sovietici sînt neîntrecuți. 2) Port sovietic la Marea Neagră — Descoperitorul legii fundamentale a electrodinamicii, de la a cărui moarte s-au împlinit, la 10 iunie, 125 de ani. 3) Partea cea mai înaltă a unui complex arhitectural — Celebru compozitor și dirijor sovietic, de la a cărui moarte s-au împlinit, la 23 iunie, 5 ani. 4) Pronume — Cum sînt strugurii în iunie — Zgomot provocat de norii încărcați cu electricitate. 5) Maidăr — Ca după o ploaie de iunie. 6) Drum parcurs pe jumătate — Mușterii. 7) Tudor Oancea — Iunie încheie prima sa jumătate — E la pătrat! 8) Animale de tracțiune cu harnașamentul lor — Locuitor din Africa. 9) În raport cu soarele — Notă muzicală — În toiag. 10) Pronume posesiv — Numele popular al lunii iunie. 11) Dat cu alifie — Crăciișătorul pe care în iunie 1905 a avut loc revolta marinarilor ruși. 12) Specii de plante erbacee cu flori albe sau galbene — Momeală pentru pești (pl.).

VERTICAL: 1) Mare poet revoluționar bulgar — Pasăre care seamănă cu rîndunica și pe care o întîlnim în iunie, mai ales pe litoralul mării, unde-și crește puii. 2) ...Wachmann, organizatorul primelor concerte simfonice din țară, de la a cărui naștere s-au împlinit, la 4 iunie, 125 de ani — Capriciu pe care-l manifestă uneori vremea în această lună. 3) Vreme — Formă socialistă de producție în comun — Sere! 4) Breasiă (od.) — Curier poștal (od.). 5) Ține! — Pe cele ale aviației noastre le sărbătorim în fiecare an, în iunie. 6) Împrejmuire... încrucișată — Măcinat. 7) La 3 iunie s-au împlinit 15 ani de la moartea acestui eminent frunțaș al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice — Dorință (fig.). 8) Pronume reflexiv — Mihail Eminescu — Firide. 9) Floare decorativă cu corola în formă de pîlnie, cultivată din iunie pînă în septembrie — Poet arab. 10) Parchet, gata de a fi lustruit — Genial scriitor sovietic, de la a cărui moarte s-au împlinit, la 18 iunie, 25 de ani. 11) Erbiu — Luntrași — Norol. 12) Cu dungi—...Pottier, poet muncitor francez, autorul versurilor „Internaționalei" care s-a cîntat pentru prima oară în iunie 1888.

DEZLEGAREA JOCULUI „AVIATICĂ", APĂRUT ÎN Nr. 24

ORIZONTAL: 1) Aurel Vlaicu. 2) Era — Suie — Oti. 3) Raza — I — Radio. 4) O — Aviator — LL. 5) Manșă — Alinia. 6) OSTA — Gripat. 7) Di — Piloți — Ab. 8) E — P — Ram — Ocru. 9) Liliac — Balaș. 10) Icar — Iței — O. 11) Sanitar — Apel. 12) M — Asprit — Ara.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (XI)

COLECȚII TEMATICE

Dacă în primii ani ai emisiunilor poștale — și pînă către sfîrșitul secolului trecut — un filatelist putea să colecționeze toate mărcile apărute pe glob, astăzi acest lucru este practic imposibil. Aceasta, datorită pe de o parte faptului că tirajele primelor mărci au fost foarte reduse în comparație cu numărul filateliștilor de azi, iar pe de altă parte multitudinii emisiunilor apărute pînă acum în toată lumea.

De aceea, pînă și cei mai pasionați amatori de colecții generale s-au văzut nevoiți să se limiteze la cîteva țări sau la una singură. Și, uneori, chiar numai la o anumită perioadă. În acest din urmă caz este vorba în special de „colecțiile specializate". Varietatea subiectelor tratate în desenele mărcilor poștale a determinat în ultimii ani și alcătuirea de colecții pe tematici, adică unii filateliști s-au limitat la colecționarea mărcilor cu un anumit subiect. Printre primele emisiuni care l-au îndemnat la un asemenea mod de colecționare au fost, de pildă, cele cu subiect sportiv. Astăzi un filatelist își poate întocmi colecția pe orice tematică.

Un pasionat al zoologiei, spre exemplu, va putea alcătui un album cu mărci reprezentînd toate vietățile de pe glob; un iubitor al geografiei își va face din colecția sa filatelică un interesant atlas, nu numai cu hărțile tuturor țărilor, dar și cu peisajele, orașele, monumentele și construcțiile caracteristice fiecărei țări; un meloman poate alcătui o colecție de mărci cu portrete ale compozitorilor, interpreților sau dirijorilor celebri; un amator de artă plastică va găsi în imaginile mărcilor poștale reproduceri artistice ale operelor de valoare din toată lumea. Și tot așa, un iubitor de teatru, de sporturi sau de orice altă manifestare a civilizației și progresului uman va găsi în larga varietate de subiecte ale mărcilor poștale toate imaginile ce-i interesează pentru colecția sa.

Cea mai interesantă și mai disputată colecție tematică din ultima vreme este aceea a zborurilor în Cosmos. Aproape nu există țară care să nu fi consacrat emisiuni speciale primilor sputnici și primelor nave cosmice lansate de Uniunea Sovietică. Această tematică a și fost de altfel încununată cu cîteva din cele mai atrăgătoare piese filatelice — zborul primului om în Cosmos, sovieticul Iuri Gagarin — care sînt solicitate cu insistență de milioane de filateliști din întreaga lume. Între acestea se remarcă cele trei valori ale unei recente emisiuni a poștei sovietice.

În concluzie, îi sfătuim pe filateliștii începători ca, o dată cu colecția de debut pe care și-au propus-o, să nu neglijeze a-și procura și aceste prime emisiuni dedicate zborurilor cosmice, care mai tîrziu vor fi foarte greu de procurat.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Hrubaru Angela, elevă cl. a X-a, Tecuci, str. Progresului nr. 10, dorește să corespondeze pe teme de literatură, muzică, sport, filatelie și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Ștefan Dănuț și *Ștefan Răducu-Hristian*, Slatina, str. Mînăstirii nr. 2, doresc să corespondeze pe teme de filatelie și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Papuc Maria și *Nicolescu Camelia*, Școala de meserii, Pitești, str. 1 Mai nr. 44, doresc să corespondeze cu tinere și tineri șahiști și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Diaconu Ilie, Grupul școlar, Hunedoara, dorește să corespondeze pe tema „Frumusețea orașelor patriei noastre" și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Romoșan Emil, grafician, Sibiu, str. N. Bălcescu nr. 6, posedînd o bogată colecție de fotografii de artiști, dorește să facă schimb de asemenea fotografii.

Pascu Traian, tehnician, Feteștl, str. Călărași nr. 229, reg. București, dorește să corespondeze cu tineri și tinere pe teme de prietenie, sport și filme.

Aron Ionel, elev cl. a XI-a, Pitești, str. Matei Basarab nr 52 și *Stan Mariana*, elevă la Școala de meserii, Buzău, str. Locot. Godeanu nr. 1, doresc să facă schimb de fotografii artistice și cărți poștale ilustrate.

Doresc să corespondeze pe diferite teme și să facă schimb de cărți poștale ilustrate următorii:

Mihaleț Carol, electrician, *Stanciu Venu*, electrician, *Pîrvu Liviu*, mecanic, *Focșeneanu Vasile*, miner — Aninoasa, căminul nr. 1, camera 31, raionul Petroșani, reg. Hunedoara; *Năstase Nicolae*, elev cl. a XI-a, Complexul școlar, Bîrlad.

CU AJUTORUL ȘTIINȚEI

Rapid și fără durere

Temîndu-se să nu se taie, un personaj sărac cu duhul al unei cunoscute fabule de Krîlov a folosit la bărbierit un brici tocit și, lungind foarte mult această operație, a făcut din ea un chin. Bormașina stomatologilor prezintă o oarecare analogie cu bricîul din fabulă; cu cît freza se învîrte mai repede, cu atît durerea pacienților este mai mică. Pornind de la această premisă, în R.S. Cehoslovacă au fost fabricate bormașini care efectuează un număr de 300.000 de turații pe minut. Iar pentru ca dintele să nu se înfierbînte în timp ce este tratat, freza este înconjurată de

un jet format dintr-un amestec de aer și picături de apă.

Rezultatul: în loc ca dintele bolnav să fie apăsat — cum se face de obicei — el este numai atins. Frezarea se efectuează foarte rapid și fără nici un fel de durere. Un mare avantaj al noii bormașini constă și în faptul că jetul de apă îndepărtează „pilitura" care îl stînjenește pe medic în urmărirea operației.

Batiscaful sovietic

Nu sînt decît cîțiva ani de cînd adîncurile mărilor și oceanelor nu puteau fi sondate decît pînă la maximum 4-5 kilometri. Astăzi oamenii de știință dispun în acest scop de mijloace variate. Experiența a arătat că, dintre acestea, unul din cele mai eficiente este batiscaful.

Doi tineri ingineri sovietici, M. Diomidov și A. Dmitriev, au construit recent un batiscaf de o concepție originală, superior celor realizate în alte țări. Acest batiscaf a fost calculat astfel încît să suporte presiuni variind între una și peste o mie de atmosfere; el se deplasează cu ajutorul a două motoare electrice și, ca oricare navă, dispune de un sistem de navigație și de legătură. Laboratorul său este înzestrat cu numeroase aparate și instalații moderne ce asigură cercetarea în bune condiții a adîncurilor mărilor și oceanelor. Interiorul batiscafului este permanent alimentat cu oxigen, iar bioxidul de carbon este absorbit pe cale chimică. Cercetările se vor face atît prin observații vizuale, cît și prin fotografii și filmări. Un telegraf cu ultrasunete asigură legătura cu suprafața.

Construit în așa fel încît să poată atinge adîncimea de 11,5 km, noul batiscaf îi va ajuta pe oamenii de știință sovietici să efectueze cercetările necesare studiului adîncurilor mărilor și oceanelor.

CE SE POARTĂ LA MOSCOVA

Există în capitala Uniunii Sovietice o clădire în ale cărei birouri, ateliere și saloane se pun la punct cîteva din planurile unei campanii caracteristice pentru zilele noastre: campania de propagandă a frumosului, campania pentru „cultura îmbrăcămintii". E „Casa unională a modelelor". Acolo a fost elaborată, încă în zilele cînd gerul înflorea ferestrele înalte ale clădirii, colecția de modele pentru sezonul de vară 1961. Acolo s-a hotărît ca în vara aceasta culorile clare, desenele viguroase, țesăturile suple și ușoare, aliate cu o croială simplă și confortabilă să constituie principalele caracteristici ale modei acestui sezon. Multe dintre ele poartă pecetea tradițiilor populare în motivul imprimeurilor sau al broderiei și uneori chiar în croială.

Un poplin uni de culoare vie a fost ales pentru această rochie tinerească de după-amiază (foto 1). Corsajul ajustat are mîneci scurte, chimono, iar fusta e încrețită la talie. O bordură albă de dantelă la mîneci și decolteu și accesoriile albe dau prospețime ansamblului.

De inspirație folclorică sînt motivele imprimeului ce a servit la realizarea elegantei rochii de după-amiază (foto 2). Sobrietatea croiului „cheminier" scoate în evidență somptuozitatea desenului și a culorilor țesăturii — un satin supiu de bumbac.

Orice artificiu a fost exclus din croiala unei reușite rochii de vacanță (foto 3), pentru a face cît mai vizibil desenul țesăturii, în care tonurile deschise și cele închise alternează într-un echilibru perfect. Accesoriile sînt în tonul cel mai închis al imprimeului.

De vorbă cu medicul

PIATRA LA RINICHI

Este o boală frecventă, despre care cititorii noștri ne întreabă adeseori cum ia naștere și cum trebuie combătută. Denumită în termeni științifici *litiază renală*, ea constă în formarea de concrețiuni solide sau calculi (pietricele) la rinichi, care provin din elementele normale sau patologice din urină și care, în condițiuni fiziologice normale, sînt menținute în soluție.

SEMNELE REVELATOARE ale prezenței pietrelor la rinichi sînt: fenomene dureroase, hematurie (sînge în urină), semne de infecție urinară și tulburări de micțiune (eliminare a urinei). Colica renală poate să apară în plină stare de sănătate și chiar în repaus sau în somn. Deseori ea este provocată de plimbări cu motocicleta, automobilul, de sărituri sau căderi. Cîteodată colica renală este precedată de micșorarea cantității de urină, eliminarea unui nisip de culoare roșiatică, dureri în regiunea lombară, în abdomen sau pe uretră.

Colica renală se datorește punerii sub tensiune a bazinetului renal printr-un spasm uretral provocat de acțiunea iritantă a pietrei. Durerile încep în regiunea lombară, de unde se iradiază pe ureter spre vezica urinară și spre organele genitale, în partea bolnavă. În criză, bolnavul este palid și agitat, nu poate sta nici o clipă în repaus, căutînd tot timpul o poziție care să-i micșoreze durerea; geme și are senzații extrem de penibile de ruptură sau înțepare. Se manifestă tulburări prin urinări frecvente, dureroase, sau uneori prin urinări rare și în cantități minime. Urinele au o culoare roșiatică din cauza sîngelui pe care-l conțin. În același timp bolnavul are grețuri și vărsături.

Durata crizei renale poate merge de la cîteva ore la mai multe zile și are în majoritatea cazurilor un caracter intermitent. Criza se termină de obicei prin eliminarea unei pietre; ea se poate însă termina și fără eliminarea pietrei și chiar cu blocarea rinichiului. De multe ori, pietrele mici provoacă dureri mai chinuitoare decît pietrele mari și care sînt bine fixate în rinichi. Acestea din urmă provoacă adeseori dureri surde în regiunea lombară.

Examenul urinei arată prezența de globule roșii, iar în cazul că se produce și o infecție urinară, urina conține leucocite (globule albe) în cantitate mare.

Litiaza renală este o maladie frecventă între 30-50 ani și apare mai des la bărbați decît la femei. Deși nu se poate afirma în mod absolut, se pare că alimentația bogată în cereale și derivate ale acestora favorizează formarea pietrelor. Ele sînt foarte rare la persoanele care se alimentează cu lapte și derivate de lapte.

Alte cauze care favorizează boala sînt afecțiuni urinare care produc stagnarea urinei ca: stricturile uretrale, hipertrofia de prostată, stenozele uretrale etc. Lipsa vitaminelor A și D sînt de asemenea factori favorizanți.

EVOLUȚIA MALADIEI nu este aceeași la toți bolnavii. Volumul pietrelor este variabil: de la fire de nisip pînă la calculi propriu-ziși, care uneori merg în greutate pînă la un kilogram. Variabilă este și forma și compoziția chimică a pietrelor. Evoluția bolii e în funcție și de împrejurarea dacă a atins numai unul sau ambii rinichi, precum și dacă există infecții suprapadăugate.

TRATAMENTUL colicii renale necesită repaus la pat și căldură pe regiunea lombară. Se administrează bolnavului injecții cu atropină, papaverină intravenos sau injecții cu novocaină 1% ori algosedin. Numai în cazul că durerea nu cedează se vor folosi morfină sau pantopon asociate cu atropină.

În perioadele fără crize, se recomandă exerciții în aer liber, hidroterapie și masaje. Diureza (eliminarea urinei) se va menține la 2.000-2.500 ml în 24 de ore. În cazul unor calculi mici, diagnosticați radiologic, se recomandă cure hidrominerale la Olănești, izvorul 24, sau Căciulata. Aceste cure de diureză au o acțiune mecanică de spălare a căilor urinare. Se recomandă, de asemenea, preparatul Solvuric, două linguriițe pe zi în jumătate de pahar cu apă. Se pot consuma și ceaiuri diuretice de mătase de porumb sau coji de cireși amare. Trebuie tratate toate afecțiunile care provoacă stagnarea urinei, stricturile uretrale, bolile prostatei, stenozele uretrale etc.

TRATAMENTUL GENERAL al litiazei renale, ca și regimul dietetic, variază după natura chimică a calculilor. De aceea acest tratament se va indica de medic de la caz la caz după examenul urinei și al calculilor eliminați.

Dr. Silviu GHEREA

COLȚUL COSMETICIENEI

Îngrijiți-vă mîinile!

În uzine sau pe șantiere, în laboratoare, în institute, în spitale, pe ogoare, în școli, în ateliere, în fermele zootehnice și în gospodăria proprie, mîinile femeii robotesc cu hărnicie. Cu atît mai mult femeia muncitoare are dreptul — și datoria — să acorde o atenție deosebită îngrijirii mîinilor, al căror aspect constituie un atribut important al frumuseții feminine.

Frumusețea mîinilor se păstrează — în cîteva cuvinte — prin spălat, prin îngrijirea unghiilor, prin folosirea diferitelor emoliente și prin masaje.

Spălatul mîinilor cu apă și săpun și curățirea metodică a unghiilor cu perla constituie și o elementară măsură de igienă. Înainte de a le spăla, dacă sînt prea lungi ori rupte, unghiile trebuie tăiate și pilite. E recomandabil ca unghiile să fie tăiate rotund, degajînd marginile și cutele, spre a permite curățirea la nivelul degetului și al unghiei.

Spre a se asigura o piele moale și catifelată,

mîinile umede se ung, după spălare, cu glicerină sau cu diferite pomezi preparate pe bază de glicerină.

Masajul asigură înviorarea pielii prin activarea circulației și se face ori de cîte ori este posibil — de preferință seara, înainte de culcare — după ce mîinile au fost unse cu un emolient. Se masează pe rînd fiecare deget în parte, de la vîrf spre podul palmei, cu ajutorul degetului mare și al celui arătător, ca și cum s-ar îmbrăca o mănușă. Apoi se masează mîna și podul palmei, cu degetul arătător, făcînd cercuri concentrice de la interior spre exterior.

Dacă mîinile și degetele sînt mai groase, masajul se face la fel, înlocuind însă glicerina cu talc.

Pentru a asigura mobilitatea mișcărilor mîinii, se va îndoi de cîteva ori mîna făcută pumn, înainte și înapoi, apoi se va căuta să se dea cît mai mult degetele spre spate, folosind — la nevoie — și ajutorul celeilalte mîini.

Femei, nu uitați că o mînă zbîrcită, galbenă și cu articulațiile țepene indică bătrînețea în aceeași măsură ca și un obraz ridat!

Georgeta MĂLIN

NOTĂ. Un emolient obișnuit este glicerolatul de amidon. Iată rețeta acestuia: amidon de grîu — 1 gr; apă — 1 gr; glicerină — 93 gr.

În jurul globului

PESTE 200 CĂNI DE BERE din diferite țări și epoci a colecționat dr. Charles Dent din orașul Austin (S.U.A.). Una din cele mai vechi piese din colecție este o cană napolitană cu capac datînd din anul 1789.

KUBACI este numele unui aul (sat) din R.S.S.A. Daghestană — ținut muntos situat în partea de apus a Caucazului. La Kubaci — ca și în întreg Daghestanul — se dezvoltă arta tradițională a meșterilor argintari, ceramiști, țesători de covoare. În fotografie, cîteva piese de argint, cu incrustații de o neîntrecută măiestrie, executate de maeștrii artei populare daghestane.

UN VIITOR CAMPION? Sacul de antrenament constituie o irezistibilă atracție pentru micul ghanez Frances Clottey, în vîrstă de 1 an și jumătate. După precocitatea pe care micuțul o dovedește, s-ar putea ca în... 1980 să fie consacrat numele unui nou campion olimpic: Frances Clottey...

MOTOCROS SAU BAIE DE NOROI? Așa arăta motociclistul suedez Ola Magnusson după terminarea cursei de motocros de la Ulrikzdal. După cum remarcați și dv., traseul acestei întreceri a oferit motocicliștilor „condiții de concurs"... deosebite.

MARȚIENI? Judecînd după veșmintele nepămîntene, s-ar părea că sînt locuitori ai unei planete vecine. În realitate, elevi ai gimnaziului „Madach" din Budapesta, îmbrăcați în costume de cosmonauți, cu prilejul serbării de fine de an.

MAIMUȚA-FRIZER. Maimuța Bosco dintr-o grădină zoologică californiană simte o plăcere deosebită s-o facă pe frizerul. Iar ca bacșiș, se mulțumește cu niscaiva fructe...

Valul manifestațiilor țărănești din Franța împotriva politicii agrare a guvernului capătă amploare. În fotografie: în centrul orașului Morlaix din Bretania, peste 6.000 de țărani protestează împotriva politicii economice a guvernului în problema fixării prețurilor cartofilor.

Demonstrație de stradă la Bad Godesberg (R. F. Germană) împotriva cursei înarmărilor atomice, pentru dezarmarea generală și totală.

Mii de studenți adunați în piața Bolivar din orașul Bogota — capitala Columbiei — își exprimă protestul împotriva politicii reacționare a guvernului cu privire la învățământ și cer efectuarea unei reforme.

După un turneu încununat de succes în Franța, ansamblul de balet al Teatrului de Operă și Balet „Kirov" din Leningrad a sosit la Londra. Iată-i pe membrii ansamblului pe aeroportul din capitala britanică.

FLACĂRA REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

ANUL X, nr. 25 (317)
24 IUNIE 1961

ABONAMENTE:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Redacția: BUCUREȘTI
Piața Scînteii 1
Căsuța poștală: 3507, of. 33.
Tel. 17.60.10 int. 1744

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

micul comentar

NEDUMERIRILE FANTOMEI LUI MCCARTHY

de Florica ȘELMARU

Vicepreședintele Lyndon Johnson a întreprins nu demult o lungă și obositoare călătorie prin Asia de sud-est. Apoi dl. Stevenson, reprezentantul permanent al Statelor Unite la O.N.U., a întreprins o nu mai puțin lungă și obositoare călătorie prin America Latină. Și unul și celălalt și-au propus — așa cum își propune în general propaganda oficială a Statelor Unite — să convingă opinia publică din alte țări că „modul de viață" în vigoare în S.U.A. reprezintă cea mai înaltă, cea mai pură, cea mai exigentă cu sine însăși, expresie a democratismului contemporan.

Între timp însă, în state ca Alabama sau Mississippi, împotriva populației de culoare (și împotriva albilor care se opun practicilor absurde și nedemne ale segregației) se dezlănțuiră teroarea organizațiilor fasciste...

Între timp însă, în statul Virginia, a fost recunoscut la 31 martie ca partid politic legal partidul nazist. Iar funcționarul care a eliberat documentele respective a declarat: „A fi nazist nu este o crimă"...

Între timp însă, la 5 iunie, nu organizații teroriste dintr-un stat sau altul, nu funcționari locali din aceste state, ci însăși Curtea Supremă a S.U.A. a luat o hotărîre care practic înseamnă interzicerea activității partidului comunist și legalizarea persecuțiilor împotriva comuniștilor. Acesta este sensul deciziei Curții Supreme privitoare la menținerea în vigoare a legilor McCarran și Smith, pe baza cărora s-a dezlănțuit cu cîțiva ani în urmă, sub egida isteriei maccarthyste, ceea ce pînă și presa de dreapta a sfîrșit prin a numi „vînătoarea de vrăjitoare", prin analogie cu practicile inchiziției în evul mediu.

Fie spus, spre cinstea lor, că patru din cei nouă membri ai Curții Supreme au votat împotriva hotărîrii, arătînd că aceasta constituie o violare flagrantă a constituției Statelor Unite. Presiunile care operau asupra celorlalți cinci membri ai Curții s-au dovedit însă mai puternice decît presiunea acestor patru conștiințe, care reflectau punctul de vedere al unei largi părți a opiniei publice. Și hotărîrea a fost luată.

Apare astfel că spiritul maccarthyst, care a rușinat și a îngrijorat pe bună dreptate acum cîțiva ani opinia publică americană, și pe care, în vremea din urmă, îi plăcuse acestuia să-l creadă mort sau măcar în agonie înaintată, este reanimat cu mare zel. Din nefericire nu numai de către organizațiile naziste care-și împodobesc manifestele cu zvastici negre și de către bandele lor de huligani care-și afirmă ideologia cu bîta și cu revolverul. Deja, împotriva mai multor persoane, au fost în ultimele două luni deschise procese și pronunțate condamnări, pentru că în 1955-1956, convocați fiind în fața faimoasei „comisii pentru cercetarea activității anti-americane", au refuzat să răspundă anumitor întrebări. (Au refuzat, de pildă, să informeze comisia asupra părerilor politice pe care le profesa, asupra persoanelor pe care le frecventa unul sau altul dintre cunoscuții lor. Au refuzat să denunțe. Ca pe vremea lui McCarthy, acuzarea din 1961 sună: „lipsă de respect față de Congres").

Să nu se creadă cumva că toate acestea sînt numai probleme ale vieții politice interne din S.U.A. Încercările de a denigra și de a scoate din luptă pe cei ce militează pentru pace, și în primul rînd pe comuniști, au făcut totdeauna parte din arsenalul atițătorilor la război. În momentul de față, ofensiva împotriva libertăților democratice fundamentale face parte din mijloacele la care cercurile cele mai agresive din Statele Unite recurg pentru a menține și agrava climatul „războiului rece". Dovadă — însăși profesiile de credință și programele organizațiilor fasciste, ocrotite de îngăduința binevoitoare a aceleiași autorități care pun sub interdicție activitatea partidului comunist: partidul nazist recent autorizat cheamă la „acțiune" împotriva „primejdiei iudeo-comunismului" (recunoașteți limbajul hitlerist?), iar „Tinerii americani pentru libertate", altă organizație fascistă, își propune nu mai puțin decît crearea unor unități de gherilă bine echipate care să fie trimise în țările socialiste pentru activitate de subminare și spionaj...

În ceea lume, fantoma lui McCarthy trebuie să fie frămîntată de nedumeriri: de ce și-a încheiat cariera politică în rușine și oprobriu, de vreme ce atît de curînd și-a găsit urmași? Ei nu poate ști — fantomele au un cusur congenital: sînt lipsite de simțul previziunii — că pe acești urmași îi așteaptă aceeași rușine și același oprobriu.

UMOR

Fără cuvinte.

Desen de Rik AUERBACH

Safteaua...

(Din „Swiat" — R.P. Polonă)

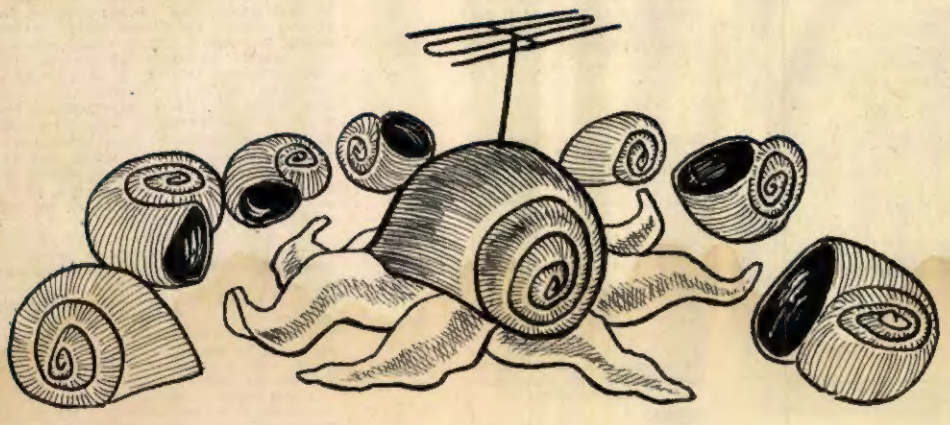

Fără cuvinte.

Desen de Rik AUERBACH

ÎN EVUL MEDIU

Premierea la lupte.

Desen de N. CLAUDIU

Bundeswehrul pretinde dreptul de a fabrica arme atomice.

A început să ridice nasul.

Desen de N. CLAUDIU

MOTOPASIUNI...

Desene de V. CRIVĂȚ

— Nu vă supărați... Nu știți cine vinde aici o motocicletă ?

Fără cuvinte.

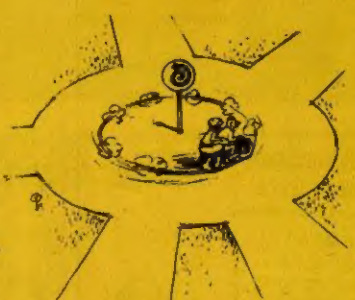

— Caută și în buzunarul de la spate și dacă nu e nici acolo, înseamnă că am uitat acasă carnetul cu explicația semnelor de circulație!...

Cînd ea e nevoită să rămînă acasă...